Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Flygare Carlén, Emilie.
Titel | Title:	Et Kjøbmandshuus i Skjærgaarden : Roman.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Sally B. Salomons Tryk, 1859
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57-373 m

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130024100015

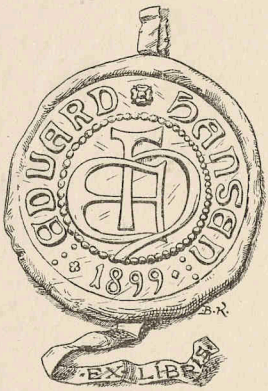

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Horsens d. 24 Feb. 1860
T. W. L. Gjölberg

1913. 12726

Et Kjøbmandshuus i Skjærgaarden.

Roman

af

Emilie Flygare Carlén.

„Dagbladets" Feuilleton.

Kjøbenhavn.
Sally B. Salomons Tryk,
1859.

REGIA · SIBENINENSIS · BIBLIOTHECA · HAFNIENSIS

Første Deel.

Hvorfor det blev et Kjøbmandshuus.

Dersom jeg ikke for nogle Aar siden havde skrevet disse Ord: „Maaskee jeg engang igjen lader høre fra mig," havde jeg ikke gjort det, thi jeg vilde ikke, ligesom en anden Forfatter, begynde denne nye Forbindelse med Læseverdenen med et Slags Undskyldning for, at jeg lever og paany betræder den Bane, hvorfra jeg havde erklæret at ville forsvinde for bestandig.

Men hvor betydningsløse ere disse Ord ikke senere i Aarenes Løb forekomne mig! Jeg har spurgt mig selv, hvorfor jeg dog dengang nedskrev dem, da jeg selv var overbeviist om, at de aldrig vilde blive til Virkelighed. Nu troer jeg, det skete, for at de skulde danne en Bro imellem det Forbigangne og det Nærværende.

Saa skal jeg da atter gribe Pennen for at skrive, skrive et større Arbeide. Jeg har besluttet mig dertil, thi jeg er tilsidst bleven træt af selve Trætheden.

Denne Beslutning var Resultatet af en øieblikkelig Indskydelse, men den fulgtes af en alvorlig Betragtning: „Kan jeg nu ogsaa skrive? — Lad mig først aabne Vinduet og see, hvilke Forandringer der er foregaaet i den literaire Verden, siden jeg var med og saae, hvorledes det gik til."

Ak, at nogle Aar kunne bortføre en saa rig Høst! De ere gaaede bort, den Ene efter den Anden af de store Aander, som prydede vor Samtid. Men deres Værker blive tilbage, ikke alene som ophøiede Mindesmærker, de

have reist for sig selv og deres Fædreland, men som straalende Fyrtaarne, der skulle tjene deres Efterfølgere til Advarsel imod de Skjær, som ligge imellem de unge Forhaabninger og den grundfæstede Berømmelie.

Men er det kun i Sverig, at Høstmanden er gaaet hen over Literaturens Mark? O nei, han spørger nu ligesaa lidt som før om hvor eller hvem! Ogsaa udenlands ere Digterne, Kritikerne og Romanforfatterne bortrevne, som stadig sendte os friske Blade af deres nye Laurbærkrandse.

Hvad have vi faaet i Erstatning for alt dette? Uden Tvivl Forhaabninger — men de kunne ligesaa let slaae feil som retfærdiggjøre sig.

Dette Blik udadtil var hverken opmuntrende eller trøsteligt, saa meget mindre som det Mørkeste endnu staaer tilbage at see.

At forlade denne store Scene, medens Medgangens og Æresens Seirspalmer vifte til Farvel, og Verdens Hyldning heiser sit forgængelige Flag for dermed at give Signalet til den sidste Æressalut — at forlade den saaledes, maa man kalde misundelsesværdigt.

Men hvad der ikke er misundelsesværdigt, er deres Skjæbne, som tvinges til at døe, medens de endnu ere sig bevidste at have Kræfter tilbage at offre denne utaknemmelige Verden, som engang lod Berømmelsens Strøm bruse frit, for siden at lade den svinde ind til Intet, da den almindelige Menings fortørrende Hede strøg hen over den.

Og dog — hvis der istedetfor et sønderknusende Magtsprog havde siddet en human Billighed ved Roret, da den almindelige Mening dannede sig, vilde den maaskee have udfundet, at Hemmeligheden ved den Forandring, der klages over, ikke bør søges hos Skribenten, men hos Læseren. Og denne Hemmelighed ligger i Ti-

dens forandrede Aand, dens stedse voxende Fordringer, dens Omskiftelser og Fremskridt.

Saaledes seer det ud i Hjemmet.

Lad os nu kaste et Blik paa de storartede Navne, hvis Priis naaede hid til os fra den glimrende Sfære, hvor man lovpriste „Parisermysteriernes" og „Musketerernes" verdensberømte Forfattere. Utallige Raketter knaldede og gnistrede omkring hvert Arbeide, der udkom. Men pludselig sagtnede Fyrværkeriet, og dets brogede Farveglands blegnede mere og mere. Solene faldt til Jorden, og Jorden saae ikke mere sine Sole.

Den førstnævnte af disse Forfattere maa have været underlig tilmode, da han, en Folkets Mand, landsforviist af Despotismen, fortæret af Sygdom og Hjemvee, saae tilbage i Erindringen, saae sig staaende paa en Pyramide af friske, nu næsten visnede Laurbær og tænkte paa, at der behøvedes et saa ringe Antal Aar til at fremkalde denne Taushed, dette Mørke. O, hvor gjerne vilde han ikke være død, førend han blev Vidne til sin egen Begravelse, saaledes som Verden begraver Enhver, den fra nu af kun erindrer for at dadle.

Og den Anden — „Musketerernes" navnkundige og glimrende Forfatter — hvorledes er det gaaet ham? Har han ikke oplevet at see sin Berømmelse adspildt og paa en forunderlig Maade sønderslidt af en sælsom Rettergang?

See vi nu over til den anden Side af Kanalen, saa finde vi der de store Skribenters private Familieliv givet til Priis for den offentlige Pressés Offerkniv.

Hvorhen man vender sit Blik, finder man altsaa ingen Opmuntring ved det, der viser sig indenfor vor Synskreds paa den literaire Horisont fra gamle Tider.

Hvor stærkt, hvor sørgeligt og forvirrende maatte dette ikke virke paa En, der efter saa lang Affondring stod i Begreb med at sætte sig i Forbindelse med denne

Verden, hvorom man imidlertid kun er bleven erindret ved et og andet Brev fra en opmærksom inden- eller udenlandsk Forlægger, som endnu tør risikere at lade sin Presse gaae for et gammelt Firma.

Forlæggere — see der er igjen et Ord at dvæle ved!

Forlæggere — Recensenter, Blade — Hvilken fuldstændig Omvæltning have de ikke gjennemgaaet! Alle mine Forlæggere have nedlagt Handelen. Mine Recensenter, saavel de offenlige som de private, ere udtraadte; Nogle af Bladredaktionerne, Andre af Livet. Og af Bladene selv have nogle skiftet Kuleur, nogle Navn, nogle Redakteur og nogle ere udslettede, selv de, af de Levendes Tal.

Nei, der vilde ingen Ende blive paa al denne Forvirring. Alt var fremmed — og selv det Gamle, som endnu var tilbage, var vel blevet nyt.

Jeg stod just og tænkte paa, at jeg gjorde klogest i at lukke Vinduet og opgive min nylig fattede Idee, da Aftonbladet, som iagttog mig med en vis Forundring, førend jeg havde faaet Krogen sat paa, fandt for godt at overbevise mig om, at jeg endnu ikke var aldeles glemt af Publikum.

Dette forvisede mig mere end noget Andet om de, literaire Fænomeners Foranderlighed — Aftonbladet som Aar 1852 under sin daværende nye Redakteur med bekymret Uro troede at spore en vis Mangel paa høiere Moral i mine Romaner, viste Aar 1858 samme humane Hjerteliighed som den, hvormed det mødte mig ved min første Optræden 1838, da min første Resencent, Kapitain Lindeberg, gjorde mig bekjendt for Læseverdenen.

Dette Sammentræf frapperede mig saaledes, at jeg overvandt min Tvivlraadighed og tænkte, at nu var Timen kommen.

Da jeg var naaet saa vidt, blev det næste Spørgemaal, hvilken Vei jeg nu skulde slaae ind paa.

En Roman fra Salonlivet?

Men — det var jo saa længe siden, jeg deeltog i Selskabslivet, at jeg uden Tvivl vilde føle mig ligesaa fremmed i min egen Bog, hvis den kom til at foregaae i Salonlivet, som jeg nu selv vilde føle mig i dette Liv.

En Tendentsroman?

Nei — jeg husker nok, at da jeg engang skrev en saadan, vilde man ikke alene berøve mig min Arveret til denne, men ogsaa til den anden Verden.

Altsaa: Ingen Salonroman og ingen Tendentsroman. — Hver Karakteer maa desuden udvikle sin egen Tendents.

Det landlige Folkeliv er visselig rigt baade paa Eiendommelighed og Emner. Men hvis det fremstilledes i sin uslebne Simpelhed, kunde Publikum, som har sine Jagttagelser fra den mærkværdige Maade, hvorpaa det gjengives paa vore Theatre, ansee det sande Billede for falsk.

Altsaa: Heller ikke Folkelivet.

Under disse Overveielser sank mine trætte Øielaag i, og idet jeg mere og mere fiernede mig fra de usædvanlig brogede Tanker, hvori jeg nylig havde levet, fremtraadte lidt efter lidt Billederne fra min Barndom i det patriarkalske Kjøbmandshuus, som stod og endnu tildeels staaer ved en af de Kyster, hvorimod Skageraks mørkeblaae Bølger slynge deres Sølvskum.

O min Barndomsverden — dine Kyster synes øde, mørke og glædeløse for dem, hvis Blik ikke trænge igjennem den skrøbelige Overflade. Men jeg veed, at Poesi, Styrke, Mandighed og opoffrende Troskab boe mellem Bjergene, mellem Søerne, mellem Holmene og Skjærene.

Hvilke tiltalende Billeder!

Er det ikke ved Solopgang — hører jeg ikke, at det banker paa Ruden — det er en Roerkarl af den

gamle Stok, en af Faders Yndlinge, som med sagte Stemme giver Rapport om Vinden: „Vi have en frisk Nordenvind, Husbond!“ Er det ikke, som om jeg igjen sprang op — skal jeg ikke følge med Fader paa Reisen til Orust, til Morlanda, det gamle Herresæde, hvor Skibene og Baadene bygges, og hvor Kornet blev udskibet — Nu ere vi ude. — Men har Vinden ikke vendt sig? Ligge vi ikke snart her, snart der ved Kysten? Hvor mange Erindringer, hvor mange afvexlende Karakterer!

Disse Syner vedblev. Og medens de friske Vindpust fra denne vestlige Afkrog af Sverig omsusede mig, og den sagte Skvulpen imellem Stenene hviskede om forbigangne Tildragelser, blev det mig tilsidst klart, at det netop var hertil, jeg i min Digtning skulde vende tilbage. Og nu opstod Ideen om et nyt og ungt Kjøbmandshuus.

Om det gamle, agtede og patriarkalske Kjøbmandshuus, imellem hvis lange, mørke, nu nedr-vne Søboder jeg saa ofte har drømt mine Bardomsdrømme, kommer jeg maaskee engang til at tale, naar jeg udfører en Idee, som jeg har havt i flere Aar: At udgive et nyt Oplag af dem af mine Arbeider, som ere udsolgte i Boghandelen, og hvortil jeg selv har Forlagsretten. Naar dette skeer, agter jeg til hvert Skrift at føie en eller anden Skildring af Forfatterindens eget Liv. Men da jeg hidtil hverken har havt Lyst eller Evne hertil, har det maattet vente, og det maa fremdeles vente — thi nu dreier hele min gjenvakte Virksomhed sig om Kjøbmandshuset ved Bottnafjorden.

Maaskee det er formasteligt at troe, at de smaa, simple Detailler som ere Gjenstand for dette Forord, kunde have nogensomhelst Interesse for mine gamle og nye Læsere. Men der er undertiden blevet mig tilhvisket Noget fra den ydre Verden, som har overbeviist mig om, eller idetmindste givet mig Haab om, at jeg endnu ikke betragtes som død.

Maatte det da lykkes mig, siden jeg igjen har begyndt at arbeide, ikke at arbeide forgjæves. Maatte denne Fortælling ikke blot skjænke de Lykkelige nogle korte Timers Adspredelse, men fremfor Alt være til nogle Timers Opmuntring for dem, som, trætte af Dagens Byrde og Bryderi, søge en anden Vederkvægelse end den blotte Adspredelse.

Stockholm, den 27de December 1858.

Emilie Carlén.

Første Bog.

Det nye og det gamle Firma.

Første Kapitel.

De Nygifte.

„Ved salig Fru Arnmans Balsaminer — som vist engang have blomstret paa dette lille Fiskerleie, ja maaskee derhenne i Vinduet — her maa Sofaen staae, ligeoverfor Døren, min gode Aage!"

„Jo, Du veed god Besked, den gamle Fru Arnmans Hjem laae jo i Nærheden af Marstrand, og vi befinde os derimod paa den nordlige Kant af Skjærgaarden. Men hvis dette lille Huus virkelig havde tilhørt hende, vilde Intet have glædet hendes ærlige Sjæl mere end at see Enighed, Oprigtighed og Trofasthed bosætte sig under hendes Tag — Forresten kan Du sætte Sofaen, hvor Du har meest Lyst, kjære Barn!"

„Kjære Barn — Hør Aage, jeg føler mig virkelig fristet til strax at benytte mig af Oprigtigheden."

Denne Samtale begyndte, medens Hr. Aage Hjelm og hans unge Hustru Emilie vare ifærd med at opstille deres Møbler, som de havde bragt med til Fiskerleiet. Men ved Emilies sidste Ord tabte Manden Rullegardinsnoren paa Gulvet, og Fruen Sofapuden, som hun var ifærd med at tage Overtrækket af.

Der var i hendes Stemme en Afvigelse fra den sædvanlige milde Tone, en Blanding af Vrede og tilbagetrængt Graad; og hvad Stemmen ikke tilfulde udtrykte, det for-

klarede de brune Øines Flammer og de let rynkede Øienbryn. Det var, som om den i livsfrisk Skjønhed straalende Kvinde blev indhyllet i en Sky, hvori Vredens Rødme var Hovedfarven.

Aage Hjelms ædelt formede og alvorlige Ansigtstræk antog for et Par Sekunder et Anstrøg af Forundring. Derpaa svarede han rolig:

„Tal! Oprigtigheden er en Dyd, forsaavidt den benyttes i en god Hensigt."

„Kan en Dyd anvendes paa anden Maade?"

„Det vil vise sig — Af den brændende Rødme paa dine Kinder lover jeg mig ikke noget Godt."

„Nu saa hør da. Vi have været gifte i fire Dage, og jeg har hørt, at de saakaldte Hvedebrødsdage vare i fire Uger."

„Jeg kan ikke nægte Emilie, at selve Ordet Hvedebrødsdage lyder ubehagelig i mine Øren! Naar man virkelig holder af hinanden, bør det dog vare længere, og naar man ikke gjør det, saa" —

„Ere Hvedebrødsdagene endnu taabeligere, mener Du?"

„Det var just ikke det, jeg vilde sige — men din Tanke er slaaende, min Ven!"

„Nuvel," vedblev Emilie, „naar jeg nu antager, at Du holder af mig — og det troer jeg, at Du gjør — saa bør Du dog tiltale mig paa en menneskelig Maade."

„Min Gud, gjør jeg da ikke det?"

„Nei, tvertimod! Jeg, som blev elsket og forkjælet hjemme, er vant til Kjælenavne, som udtrykke ømmere Følelser. Men istedetfor at kalde mig Elskede, Kjæreste, Sødeste, eller slet og ret min Engel — og en Engel bør enhver nygift Hustru dog være for sin Mand — siger Du aldrig Andet end min Ven, kjære Barn og saa videre."

„Men hør, lille Emilie —"

„Ja, der have vi det igjen: Emilie — ganske alvorlig Emilie — Hjemme kaldte de mig altid Mimmi. Mit Hjerte tænker saa tit paa det lille Navn."

„Men, min Skat, Du er jo et reent Barn, og dette er mig meget visfere, end at Du er en Engel, hvilket ikke lader sig afgjøre i fire Dage."

„Aage, Aage" — den unge Kone slog med talende Affky Hænderne sammen — „min Skat — har Du nogensinde hørt Andre end simple Folk give hinanden saadanne Kjælenavne?"

„Nu, hvad for en Slags Folk ere vi da egenlig?"

„Fader er Adelsmand, Major, Ridder og Godseier."

„Godseier — ja, saaledes at forstaae, at han forvalter sine Kreditorers Gods. — Men det gjør Intet til Sagen."

„Aa jo, thi det erindrer mig om, at Du fik en Kone uden Medgift. — Men hør nu, hvad jeg vil sige Dig, Aage — og husk vel derpaa! Jeg er heftig af Naturen. Jeg er stolt og uoverbærende imod Alle og Enhver, der vil nedsætte mig i mine egne Øine, men mild og eftergivende i dens Haand, der behandler mig med Ømhed."

„Nu, men sig mig, hvilken Karakteer Du antager, naar Du selv nedsætter Dig i din Mands Tanker?"

Emilie blev dødbleg. Hun knugede de bløde Lokker, som hun før havde viklet omkring Fingeren. Men da hendes Blik et Par Gange var gledet hen over Mandens Ansigt, som udtrykte den fuldkomneste Selvbeherskelse, vendte hun sig pludselig om og gik ind i det andet Værelse.

Da hun var borte, tog Aage sin Hat, lagde den fra sig igjen, saae til Døren og gik tre, fire Gange hen ad Gulvet. Derpaa tog han igjen sin Hat, og gik ud,

hverken hurtigere eller langsommere end et Menneske, som gaaer i sædvanlig Sorgløshed.

. . . . . .

Det nygifte Par var kommet til Fiskerleiet en af hine Sommereftermiddage, hvis Skjønhed er skjønnest blandt Hav og Klipper. Solens brændende Straaler vare skjulte bag en stor Skyfløtte, som tildeels sønderrevet i mangehaande kjæmpemæssige Taagebilleder klart afspeilede sig i gamle Kattegats blaagrønne Bølger. Og saa dyb var den Stilhed, der herskede i hele Naturen, at man kunde høre selv de ubetydeligste Smaabølger pladske imod Sandbankernes Stene og Tang.

Det slumrende Hav har noget Guddommeligt. Vi troe deri at see et Billede af den guddommelige Langmodighed. Men Langmodigheden ophører, og Tordenen ruller. Saaledes gaaer det ogsaa med Havets Langmodighed. Men naar Havet er vaagnet, overdøver det Tordenen; og i det Samme det i Vrede tugter sine Børn, bestænker det dem med skummende Taarer. Det græder over sine Faldne, det sukker, og det klager, og det slaaer sig ikke til Ro, førend et almægtigt: „Stille!" byder det at slumre paany.

Men vi ville vende tilbage til Aage Hjelm, den unge Reisende, som paa et Par Maaneder havde leiet sig en Bolig paa denne Kyst.

Han havde sat sig ved Stranden paa en gammel omvendt Baad.

Hvis der ikke nu havde været saa faa af alle de Kapitainer, d. v. s. alle de Skibs- og Baadførere, som ellers bragte Liv og Færsel til Fiskerleiet, vilde han sandsynligviis ikke have kunnet sidde der saa uforstyrret. Men alle disse Kapitainer vare nu ude paa Farter til Jylland eller Norge, og hvorvel en eller anden af de Badegjæster, som vare blevne hidlokkede af Haabet om en billig Priis, gjerne vilde gjøre hans Bekjendtskab,

blev de afholdte derfra ved den alvorlige Mands tankefulde Udtryk. Hvem vilde vel forstyrre En, der sad saa fordybet i sig selv fire Dage efter Bryllupet? — Thi naar man i en Kjøbstad veed Alt om Næstens Anliggender, saa maa man sagtens i et Fiskerleie vide mere end Alt.

Det var sandsynligviis den instinktmæssige Bevidsthed herom, som fik Hr. Aage Hjelm, den fattige Arving efter et fattigt, men hæderligt Handelsfirma uden Handel, til at springe op med elektriseret Hastværk og ligesom afryste den eneste Tanke, han hele Tiden havde havt: „Hvad skal dog dette blive til?“ Og derpaa gik han tilbage til sin Bolig, idet han med gammeldags Bealighed hilste Kapitainsfruerne Svenson, Rasmussen og flere Andre, som stadig samledes hos hinanden til Kaffe og Fadderfladder.

Nu traadte han ind i Haab om at blive godt modtagen.

Men Stuen var ligesaa tom, som da han forlod den.

Han gik hen til Rullegardinssnoren og fortsatte sit Arbeide; men hvor vanskeligt det end var at faae Snoren over Messingtridsen, blev det dog fix og færdigt, uden at den unge Kone viste sig. Manden tabte dog endnu ikke Taalmodigheden, thi denne Mand havde et taalmodigt Sind og stor Udholdenhed i Alt, hvad han foretog sig. — Men de, som have disse gode Egenskaber, komme dog undertiden til den Grændse, de ikke overskride.

Andet Kapitel.

Brevet til Hjemmet.

I det inderste Værelse sad imidlertid den nygifte Kone og skrev følgende Brev til sin Moder:

„Elskede, dyrebare Mama!

Det er kun fire Dage, siden jeg reiste hjemmefra, Dagen efter mit Bryllup, og der er allerede skeet tusinde Ting — hvad siger jeg — Ting — ak nei, Tilskikkelser — sande Tilskikkelser; og jeg troer ikke at tage feil, naar jeg betragter dem som Indledningen til utallige andre. Jeg lovede Mama at begynde med Begyndelsen, og det vil jeg.

Da den store Andendagsfrokost var endt, og Mama førte mig ind i det blaae Kammer for at tale lidt i Eenrum med mig, sagde Mama blandt Andet:

„Min lille Mimmi, Du har havt saa kort Tid til at lære din Mand at kjende, at Du sandsynligvis slet ikke kjender ham. Husk paa, at din Forlovelse kom saa hastig, næsten besynderlig, at jeg ikke kunde lade være at sige: Gud give, Du ikke ved en eller anden Uforsigtighed" —

Her standsede Du, Mama, maaskee fordi Du havde Medlidenhed med min brændende Rødme og mine forvirrede Ord om Skilsmissen fra Hjemmet. Men nu, da der ligger mange Mile imellem vore Øine, skjøndt ei mellem vore Hjerter, tilstaaer jeg Dig, at — at — o, min Gud, hvilket vanskeligt, hvilket piinligt Ord — at han blev saa opmuntret, at han ikke kunde trække sig tilbage — taabelige Hjerte, som tog et Par Ord, der ikke vare beregnede paa at opfattes saa alvorlig, for fuldvægtige! Eller var det med Villie, jeg tog dem saaledes? Sandsynligviis, thi der var hverken Maaneskin eller anden ydre Romantik den Aften, og endnu mindre af den indre — idetmindste paa den ene Side.

Nok sagt: vi blev forlovede. Dog — det har jeg trøstet mig med — kunde Forlovelsen tusinde Gange været hævet, hvis han havde villet. Og hvorfor opsatte han ikke Bryllupet, som kunde været opsat endnu længere efter hans Faders Død. Han forlangte jo med Bestemthed,

at det skulde holdes nu i Sommer, saa at vi et Par Maaneder kunde bosætte os her i denne Vandørken.

Efterat have forudskikket denne Indledning begynder jeg med, at vi stige op i Reisevognen.

Mama, Papa og Pigebørnene, Venner og Bekjendte stod og viftede med Lommetørklæderne. Jeg saae dog intet andet Ansigt end Mamas. Men jeg græd kun i mit Hjerte, thi jeg syntes, at min Mand saae ud, som om han ikke holdt af Graad. Forresten var der kun den hjerteligste Godhed i hele hans Væsen.

De første Ord, han sagde, vare:

„Kjære Barn, Du skal ikke vise et unaturligt Mod — græd kun!"

Disse Ord, der blev yttrede saa rolig og faderlig, vakte min dybeste Harme. Han henflyttede os pludselig paa et idetmindste femtenaarigt Ægteskabs trivielle Gebeet. Jeg, som kun er atten Aar, og som havde vovet at drømme om en Roman — man har jo baade sagt og viist mig, at jeg er smuk nok til at vække Kjærlighed — jeg skulde pludselig indtræde i en Slags Matroneværdighed, optræde som en Frue, der har overlevet sin Ungdom og kan fortælle sine Døttre om svundne Tider.

Imidlertid taug jeg og undertrykte min med Rette oprørte Følelse, hvilket dog slet intet Indtryk gjorde paa ham, thi han kaldte mig jevnlig „Emilie," „Du Lille," „min Ven" og fremfor Alt „kjære Barn," som om han i sit femogtyvende Aar havde naaet Viisdommens Toppunkt.

„Han har Bekymringer," tænkte jeg, og saa satte jeg mig for at være ganske overvættes fornuftig. Og da vi havde spiist til Middag, og han blev lidt snaksommere, begyndte jeg at udvikle, hvorledes jeg vilde deeltage i hans Forretninger og, hvis han ønskede det, undertiden see lidt ind i Boutiken.

„Fruentimmer og Forretninger — nei, kjære Barn!"

Hvad synes Mama nu om det? Jeg skulde ikke forstaae det, hvis han nedlod sig til at tale med mig. Men da jeg vilde være endnu taalmodigere, sagde jeg (og det var vist en klog Idee af mig): „Hvorfor behøve vi, som ere ganske raske og sunde, at bruge disse Strandbade? Men naar det nu ikke kan være anderledes, hvorfor skulde saa en Baad lades med Proviant og Møbler — thi Du siger jo, at den Baad, som venter os ved Hakefjorden, baade indeholder Møbler og Proviant?"

„Saaledes forholder det sig, Du Lille. Jeg har saa mine Grunde dertil."

„Som Du ikke kan nævne for din Kone?"

„Jeg skal sige det, Emilie, saasnart jeg anseer det for betimeligt."

Mama, Sligt er fristende for en Kvindes Taalmodighed — og jeg vil ikke paastaae, at Taalmodighed er et fremherskende Træk i min Karakteer. Jeg seer nok, at han bliver en af den Slags Mænd, der anse det for Kvindens Bestemmelse at være et Slags Nul, som først faaer sin Betydning, naar det stilles ved Siden af sit Nummer, hvilket altid er — ham.

Min Sjæl oprørtes derved. Naar jeg blot kunde forstaae, hvorledes det er muligt for Mennesker, der have let bevægelige Følelser og Tanker, at beherske dem. Han kan beherske sig!

Da vi kom til Stranden, laae den store Dæksbaad og ventede paa os. Min Mand forlangte strax de Breve, som Skipperen havde bragt med. Da han aabnede det første, saae jeg ham skifte Farve, men derpaa puttede han det ganske rolig i Lommen og sagde i sin sædvanlige Tone:

„Nu skal jeg først følge Dig op paa den lille Gjæstgivergaard og anbefale Dig til Værtindens Omsorg.

Vinden blæser ikke op før i Dagningen, og Du trænger til at hvile Dig."

Vi kom ind i den saakaldte Gjæstgivergaard. Men saasnart han havde bragt Alt i Orden for mig, beredte han sig til at gaae.

„Kjære, elskede Aage," sagde jeg ganske dristig til ham og lagde hele mit Hjerte i mit Blik, „det var vist et ubehageligt Brev, Du fik?"

Han saae bekymret, næsten ængstelig paa mig. „Hør Emilie," svarede han, „jeg troer, at Du mener det godt med alle dine Spørgsmaal, men søg fra Begyndelsen af at fatte en Ting, der efter min Mening er af stor Betydning i Ægteskabet: Forlang aldrig med barnagtig Haardnakkethed at faae Deel i Bekymringer, som ligge udenfor din Kreds. Mandens Tanker, Bekymringer og Anliggender ere h a n s Eiendom. Hvad han v i l og k a n dele, deler han med sin Hustru, hvad han vil og bør beholde, beholder han, og det nytter ikke at blive i daarligt Humeur derover."

Og saa kan Du tænke Dig, Mama, gik han bort uden saa meget som at vente paa Svar, og kom ikke hjem før Klokken elleve om Aftenen. Klokken to gik vi ombord, og halv tre vare vi under Seil med god Vind.

Den Lektion, jeg havde faaet, gav mig meget at tænke paa — men det var — Gud naade os, kjære Mama, i det Hele taget ingen Engletanker. Saa Meget er imidlertid vist, at han ikke bliver en af hine stolte Romanhelte, som indsvøbte i mørke, folderige Kapper tage sig saa godt ud, naar de tale om Kjærlighed og Poesi. Det vidste han nok selv, thi han havde kun sin store blaae uldne Kavai med de stygge Hornknapper paa.

Solopgangen var et Skuespil, som beroligede mig noget. Jeg syntes, at mine Sorger blev som Knappenaalshoveder, naar jeg saae paa alle de mørke Bjerge og Øer omkring mig. Hu, hvilke Kyster, hvilken umaadelig

Ensomhed, jo nærmere vi kom til Fiskerleiet — og dog var denne Ensomhed beboet af bevingede Væsener, som have Frihed til at svinge sig imellem Himmel og Jord uden Baand og Tvang. Det var stort og alvorligt, og jeg blev oplivet i denne gjennemsigtige Vandørken. Nu var min Mand ogsaa elskværdigere. Han bestræbte sig kjærlig for at beskytte sig imod Morgenkulden, og jeg kom i ret godt Humeur til vort Bestemmelsessted og til det lille Huus, som Aage iforveien havde leiet, og som jeg føler, at jeg kan holde af.

Men der er Noget, som jeg ikke holder af, og det er Begyndelsen af vort Liv her. Og nu ere vi komne til Sagen — Jeg sagde før til Mama, hvad Mama veed iforveien: at jeg ikke har megen Taalmodighed. Jeg tabte den reent i Eftermiddag, den allerførste Dag i vort eget Hjem.

Men naar Følelserne ere levende, og Blodet strømmer varmt igjennem Aarerne, naar det er en ærbar og lovlig Sag at elske sin Mand, saa er det virkelig ydmygende ikke at kunne vise det, og endnu mere ydmygende at vise det, uden at det vækker tilsvarende Følelser.

Jeg indrømmer, at Kjærligheden ikke bestaaer i Ord — Men Gud, hvor Ord ere søde, og jeg vil dog hellere hedde Emilie uden nogetsomhelst Tillæg end høre hans trivielle Kjælenavne — Nu seer jeg, hvor urolig Mama bliver! Nu ja, jeg har været heftig, jeg har udtalt mig. Han opirrede mig ved sin utaalelige Flegma, sin fuldkomne Rolighed, og saa gav jeg mig til at udøse mit Hjerte for Mama, hvorved jeg selv er bleven saa meget roligere, at jeg begynder at troe, at jeg kanskee har handlet urigtig.

Det er længe, siden han gik ud — men nu hører jeg ham komme igjen. Jeg veed, at han vil være, som om der Intet var passeret, og det er kanskee bedst, at jeg ogsaa lader saaledes.

O, gid Mama dog kunde raade mig i dette Øieblik! Hvis der ikke havde været noget Særegent ved vor Forlovelsesaften, vilde jeg altid føle mig mere ubekymret og mindre mistænksom, ja ogsaa bedre.

Men endskjøndt jeg før vilde dø end lade ham ane, at jeg ved Noget om disse særegne Omstændigheder, saa gjør dog min hemmelige Bevidsthed og Misfornøielse med mig selv, at jeg altid troer, min Værdighed er i Fare — og hvis jeg vogter paa Noget, saa er det paa denne Værdighed, som jeg vel selv kan krænke, men som jeg aldrig tillader Andre at krænke."

Saa: Nu skynder jeg mig ind til ham og stoler paa den øieblikkelige Indskydelse.

Tredie Kapitel.

Forklaringer.

Henimod Aften havde Solstraalerne trængt sig gjennem Ekyerne og jaget dem paa Flugt. De legede nu paa Vandet, som de farvede purpurrødt, og forgyldte alle Seilene, som umærkelig gled frem under Havblikket.

Aage Hjelm blev staaende ved Vinduet, hensunken i dyb Beundring. Han var en Mand, som baade forstod og elskede et saadant Billede, og han satte det høit over den af Lys og Lamper straalende Salon. Ingen Sorger kunde enten nu eller senere berøve ham den trøsterige Følelse, som hos ethvert godt Menneske opstaaer ved Synet af en stor Naturscene. Mesteren, som har frembragt dette Værk, giver sin Nærværelse tilkjende, selv om den Betragtende ikke kan forklare sig den fredelige Sindsstemning,, der saa mildt udgyder sig over ham.

Da Emilie kom ind, gik Aage henimod hende med et venligt Smiil paa Læberne.

Dette var et godt Øieblik, som gav en god Indskydelse.

Den unge Kone rakte sin Mand Haanden og sagde ikke undskyldende, men heller ikke med mindste Spor af undertrykt Hovmod:

„Troer Du paa min faste Villie, ikke ofte at ville fremkalde et saadant Optrin, som det i Eftermiddags?"

„Det gjør jeg ubetinget, hvad Villien angaaer, thi Du har Villiekraft og er god nok til at ville det Rette, men Du har en Fjende i din Heftighed. Søg at beherske den — ellers vil Du finde det vanskeligt, om ikke umuligt, at vinde det, som er det Vigtigste for ethvert fornuftigt Væsen: Magt over sig selv."

Emilie rødmede og blegnede og rødmede igjen. Hun var lige ved at overile sig igjen. Hvilken Hjerteløshed var dette ikke af hendes Mand, som burde være bleven overrasket af hendes Høimodighed — og nu lod han, som om han ikke engang havde bemærket hendes Selvovervindelse. Det er ganske vist, at vor Emilie næsten ansaae sig for en Helgen, da hun tang hertil, og undertrykte sin frembrydende Graad.

„Kom nu og sæt Dig her, min lille Hustru," dette var en ny og i Emilies Øren behagelig Talemaade, der forviisede hende om, at om hendes Mand end havde sparet paa sin Roes, satte han dog Priis paa hendes Imødekommen — „kom, saa skulle vi tales ved om Eet og Andet!"

De tog Plads i Sofaen. Aage greb sin Kones Haand og sagde hjertelig:

„Mon disse smaa Fingre vilde være istand til at arbeide?"

„Hvis det er for Dig, skulle de være istand til at arbeide Dag og Nat."

„Godt — men jeg mener et andet Slags Arbeide

end det, som udrettes ved Hjælp af Sefyrgarn og Strikkeperler."

„O, Du kan troe, jeg forstaaer ganske godt at see efter, baade naar der skal spindes og væves, og med hvad der ellers forefalder i et Huus, saa Intet er borte eller i Uorden, naar der uventet kommer Fremmede."

„Det er Altsammen Fortjenester, som vilde have været ubetalelige, hvis dit Valg var faldet paa en rig Mand —"

„Hvis mit Valg var faldet paa — hvad mener Du med det?" Og den blussende Rødme kom strax igjen.

„Kan jeg mene Andet, end hvad jeg siger? Er Kvindens Valg ikke frit — og naar hun beslutter sig til at dele en Mands Skjæbne, bør hun iforveien forvisse sig om, at hun er beredt til ved alle Leiligheder at være ham en værdig Ledsagerinde."

„Nu, det er netop det, jeg vil være. Men Mandens Valg er langt friere end Kvindens, og saa maa han jo være vis paa, at han kan stole paa den Hustru, som —"

„Gud har skjænket ham. Lad os ikke tale mere herom!"

„Nei, nei Aage, der er Noget i dette, som er mig imod! Jeg troer ikke, det er din Hensigt at sige noget Saarende, og Du maa huske paa, at det var Dig selv, der fremskyndede Bryllupet."

„Ønsker Du at vide, hvorfor jeg gjorde det?"

„O, det veed jeg ikke saa nøie — Maaskee det er bedre at lade være at tale derom, som Du foreslog — Dog nei, jeg vil alligevel vide, hvorfor Du hastede saa meget med vor Forbindelse."

„Saa skal Du ogsaa faae det at vide. Det var fordi, hvis den ikke var bleven fuldbyrdet paa denne Tid, var der formodentlig aldrig blevet Noget deraf."

„Og det siger Du?"

„Jeg siger den simple Sandhed, Emilie! Jeg stod ved et Vendepunkt i mit Liv, og enten maatte jeg tage

min Ledsagerinde og nedsætte mig med hende, hvor det behagede Herren at anvise mig min Plads, eller drage til den nye Verden, til Amerika, at søge Arbeide og Lykke der."

„Det forstaaer jeg ikke, Aage! Staae Dine Affairer da saa usikkert?"

„Mine Affairer — jeg har endnu ingen. Min Faders Affairer, som jeg hidtil har bestyret, vare baade vidtløftige og indviklede, da han bortreves i sin fulde Manddomskraft (hvilket, som Du veed, skete efter vor Forlovelse), og Gud skal vide, at disse Affairer have skaffet mig Nok at bestille."

„Men jeg forstaaer alligevel ikke —"

„Du skal snart forstaae det — hør mig blot taalmodig — Jeg indtraadte med Utilbøielighed i Kontor-Forretningen. Min Hu stod til mere aandelige Sysselsættelser, og jeg tør nok sige, at min Fader i en vis Henseende har havt Uret, da han lod mig faae en Opdragelse, der, om den end ikke var over min Stand, dog idetmindste stred imod de Vaner, jeg som Kontorist maatte underkaste mig. Endnu mindre kunde jeg finde mig i den Maneer og det Væsen, som en Kjøbmand i et gammelt Huus antager i sin Boutik ligeoverfor Bønderne og Folk i Almindelighed."

„Du er dog saa venlig, ligefrem og naturlig."

„Det er ikke de Egenskaber, der udfordres. En Kjøbmand maa kunne rose sine Varer, prale, snakke med Bønderne, spøge med deres Koner og undertiden ved høitidelige Leiligheder indbyde Mændene til Middag."

„Og det kunde Du ikke?"

„Nei! Jeg agter Menneskene i enhver Stand som mine Ligemænd; jeg kunde hverken bukke dybere for Hr. Greven, som med en vigtig Mine kom for at gjøre sin Aarsrekvisition, eller byde den halvberusede Bonde ind

paa Kontoret for privat at afgjøre Sagerne ved Groggen. Kort og godt — for at sige Alt paa een Gang — man fandt, at Huset Hjelms Butik og Varelager ikke længer var, hvad de havde været. Folk sagde: „Det var anderledes i den Gamles Tid!" Omegnens Magnater sagde: „Den Karl forstaaer sig ikke paa Sagerne. Det gaaer tilbage med ham." Og det gjorde det. Jeg saae Husets forrige Kunder gaae over til Naboen, og jeg lærte alligevel ikke at blive en Kjøbmand efter Tidens og Stedets Fordringer."

„Men Aage, Du bestyrer jo endnu dine Kjøbmandsaffairer — eller gjør Du det ikke?"

„Ikke længer."

„Hvorledes — hvad siger Du?"

„Huset Hjelm afsluttede sine Affairer, medens jeg var borte og holdt Bryllup. Og tilsidst blev den gamle Butik lukket, da den største Deel af Vareoplaget var bragt bort."

„Men saa har Du kanskee —" Emilies Stemme røbede Frygt for at svare.

„Du kan være rolig — jeg har ikke gjort Fallit. Alt er betalt, lige til den sidste Skilling, og Butikslokalet ved Siden af Huset er udleiet til en Person, som vist b.dre end jeg vil forstaae at benytte sig af Begivenhederne og Forholdene."

„Men, min Gud" — og Emilie saae med en Slags drømmende Forbauselse paa sin Mand — „hvad er Du da nu?"

„Ingenting for Øieblikket, min Ven! Men det skal ikke længe blive saaledes. For dem, som ville arbeide, findes der altid en Udvei."

„O, jeg faaer en forskrækkelig Tanke!" udbrød den unge Frue. „Du har vist isinde at begynde paa Noget her i denne øde Egn. Men skulde det være muligt? — Kan Du ville have, at vi skulle bosætte os her?

„Nei, ikke her!“

„Naa, det var dog godt. Der er saa tomt i dette Fiskerleie — saa kjedsommeligt Selskab. Det vilde have været mere end utaaleligt.“

„Bedste Emilie, det er underlige Tanker, Du yttrer! Jeg troede, at Selskabskredsen var det, der sidst blev taget Hensyn til, naar man besluttede sig til et Ægteskab.“

„Ja, naar Konen har Haab om at blive sin Mands Selskaberinde.“

„Du kan være vis paa“, sagde Aage betydningsfuldt, „at naar jeg veed, Du fortjener min fulde Agtelse, vil Du altid være mit bedste Selskab. Men hvis Du synes, at her er for eensomt, frygter jeg for, at Du endnu mere vil misbillige, hvad jeg dernæst har at sige Dig.“

„Tal, tal!“ udbrød Emilie.

„Nu, saa hør da! Jeg har til Hensigt her at træffe sammen med en Person, som er tilbøjelig til at gaae i Kompagni med mig. Han har en lille disponibel Kapital af samme Størrelse som min; og i det Tilfælde, at en vis Butiksleilighed, som ligger ved en større Kyst her i Nærheden, bliver ledig til Efteraaret, hvilket jeg har Løfte om, har jeg besluttet — vel at mærke hvis jeg kan gaae ind paa Sælgerens og Kompagnonens Betingelser — at bosætte mig her i Skjærgaarden.“

„Blive Skjærgaardskjøbmand!“ udbrød Emilie, idet hun slog Hænderne sammen. „Boe for bestandig i denne Vandorken, høre Efteraarsstormen rase imod Kysten, høre Søfuglene skrige efter Ly og blive skræmmet tildøde af forliste Skibsfolk — medens Bølgerne gaae himmelhøit!“

„De kunne ikke gaae høiere end din Fantasi, kjære Barn!“

„Nu, er det da saa underligt, at den gaaer himmelhøit ved Tanken om alt dette? Den By, hvor Du

havde din Butik, laae kun fem Mile fra Faders Eiendom. Nu er jeg over tyve Mile borte fra Hjemmet, og Du burde — det maa jeg rigtignok sige Dig, Aage — Du burde iforveien have underrettet mig om dine Planer!"

Her indtraadte et Par Minuters Pause i Samtalen. Derpaa sagde Manden i en dyb og tankefuld Tone:

„Engang — jeg husker ikke nøiagtig hvilken Dag, da vi kjørte hjem paa en Kanetour" —

„Aage, Aage, hvad skal det betyde — har Du ifinde at fornærme mig?"

„Gud bevare mig! Jeg vil kun komme din Hukommelse tilhjælp. Vi reiste som sagt hjem." —

„Nei, for Guds Skyld" — Emilie blev feberhed — „jeg vil ikke høre Mere!"

„Min Ven," svarede Aage, og et fiint Smiil gled hen over hans Læber, „jeg mener ikke den Kanetour, da vi blev forlovede."

Da der ikke blev svaret herpaa — den unge Kone sad med Hovedet støttet paa Haanden, der synlig rystedes af en nerveus Trækning — vedblev Manden: „Det var nogen Tid efter min Faders Død, da jeg besøgte Dig."

„Videre!"

„Da talte jeg saaledes til Dig: „Emilie, har Du fuldkomment tænkt Dig ind i alle de Forhold, som en Hustru kan komme i? Det kan gaae tilbage med Mandens Affairer — mine ere allerede indviklede. Sygdom, Fattigdom, mangehaande Bekymringer indfinde sig kanskee i vort Ægteskab, ligesom i saa mange Andres. Er Du forberedt paa at dele alt dette med mig, eller skulde Du, førend det bliver for sildigt, foretrække — husker Du, hvorledes Du her afbrød mig, Emilie, og hvad Du da sagde?"

„Fuldkomment. Jeg forsikkrede Dig, at hvordan vor

Skjæbne end blev, vilde min Kjærlighed gjøre mig lykkelig ved at dele den med Dig."

„Tak for din Sandhedskjærlighed! Men nu maa Du ogsaa indsee, at dette Svar netop gjorde det umuligt for mig som en Mand af Ære at bede Dig om at betænke Dig. Det er muligt, at jeg drev Delikatessen for vidt, og at jeg burde have udmalt Fremtiden med endnu skarpere Træk, men min Følelse oprørtes derimod. Og da vor Skjæbne saaledes var afgjort, thi vel at mærke, jeg troede, at Du ubetinget meente, hvad Du sagde — opgav jeg min anden Plan, at reise til Amerika, og besluttede at begynde forfra paa et andet Sted, i Forening med en Kompagnon — og da jeg forhørte mig derom, blev saavel Stedet som Kompagnonen mig anbefalede."

„Og derfor skulde vi bruge Badene her?"

„Først og fremmest skulde vi boe et Sted i Sommer, og dernæst var det bekvemmere at være i Nærheden end at reise frem og tilbage. Men da den hele Sag hidtil, efter alle Parters Ønske, har været en dyb Hemmelighed, havde jeg Intet at meddele Dig, førend vi kom hertil."

„Ja nu skal Gud vide, at Du har meddeelt mig Nok!" sukkede Emilie. „Du maa ikke troe, at jeg nu tænker anderledes, end da jeg sagde det til Dig, Aage. Men alligevel — alligevel" —

„Hvad Mere?"

„Jeg kan alligevel ikke lade være at spørge Dig om det ikke kunde blive indrettet paa en anden Maade? Handelspladser findes der jo allevegne."

„Man kan finde Meget, men Alt er ikke efter Ønske."

„Aage, tænk paa mig, tænk paa, hvor ung jeg er — Gode, kjære Ven, tænk dog paa en Udvei!"

„Een veed jeg rigtignok."

„O, lad os da gribe den, saa jeg slipper for at blive indelukket i denne Ørken!"

„Emilie, Emilie, det var ikke ret — men jeg skal overveie det."

„Nei, overvei det ikke — sig mig strax, hvad Du mener!"

Jeg maa betænke mig til imorgen, mit Barn! Vi have talt nok derom — Lad os nu seile en lille Tour!"

Fjerde Kapitel.

Sælgeren og Kompagnonen.

I et Par Minuters Tid havde man fra Loftslugerne i Fiskerleiet tydelig kunnet see en smukt malet Baad, som krydsede frem og tilbage i nordlig Retning uden at have saa megen Vind, som der behøvedes til at udfolde et Lommetørklæde, endsige da et Seil.

Det er paa denne Baad, vi nu skulle gaae ombord. I Agterenden sad to Mænd. den Ene, ved Roret, var en Mand paa omtrent tresindstyve Aar, men endnu i Manddomsalderens fulde Kraft og Rørighed. Hans lille, sværtbyggede Figur, hans røde, solbrændte og haarde Ansigt, furet af Rynker, som snarere Vindesygens Beregninger end Sorgerne syntes at have indgravet, gjorde ham i enhver Henseende til en Kontrast af den unge, smækkre Reisekammerat, hvis blussende Kinder, lyslokkede Haar og straalende graae Øine havde noget Kvindeligt, idetmindste for deres Øine, der kun pleie at see den ene Side af Ansigtet, Sjælens Speil.

Kort sagt, den ene af disse Herrer, Kjøbmand Moss, var en erklæret Ven af al Slags Uredelighed, som paa en nem Maade kan gaae i Svang under et saakaldet hæderligt Firma. Han pleiede heller ikke at affektere en overdreven Redelighed og Æresfølelse. Han seilede saa

at sige med Flaget oppe og havde kun eet Valgsprog: „Enhver er sig selv nærmest."

Den Anden, Vilhelm Holt, havde endnu intet Flag heiset, hvor megen Umage end det gamle Firmas nysgjerrige Repræsentant gjorde sig for at faae Noget at vide om hans Planer.

„Peter Gædda, gamle Ulk, hør engang," raabte Hr. Mofs til den tredie og sidste Mand ombord, „her har Du en Kognak at forfriske Dig med! Hvisk saa Havfruen et Ord i Øret — I To have levet i fortrolig Omgang med hinanden i et halvt Aarhundrede, og Du kan vel derfor bevæge hende til at skyde lidt bag paa Baaden for os."

En gammel Fisker i det båhuslandske Kostume viste sig nu, og idet han tog sin Sydvest i den ene Haand og Glasset i den anden, nikkede han til sin Foresatte paa en Maade, som tydelig viste, at han ikke overvurderede dennes Opmærksomhed.

„Jeg supponerer, at det vil smage godt?" sagde Hr. Mofs med et nedladende Smiil.

„Spørg Katten, om den holder af Fisk — Skaal, Herre, Skaal unge Herre! Petter Gædda er bleven for gammel til at gjøre Lykke hos Fruentimmerne — da jeg var ung, kurede jeg nok til dem — men han kan nok endnu give et Raad, hvor Nogen gjør sig den Uleilighed at spørge ham derom."

„Naa, hvad raader Du da til?"

„Jo, seer Herren, man kan bede Fanden tage sig paa, at man bliver liggende her og manøvrere hele Natten uden at komme af Pletten. Og naar det ikke er en meget vigtig Sag" — her blinkede han betydningsfuldt til sin Foresatte — „saa kan man gjerne lægge til ved Rankholmen."

„Det var et sandt Ord, Du! Jeg supponerer, at jeg ikke kunde have fundet paa bedre Raad selv. Ole paa Rank-

holmen er i Gjæld til mig, fra vi sidst gjorde Regnskabet op, og han har et godt Kammer ved Siden af Stuen, som man sagtens kan sove i en Nat, naar hans Kjælling har gjort det istand. Jeg supponerer, at Hr. Holt ikke har Noget imod Forslaget? Imorgen tidlig, saasnart vi have spiist Frokost, gaae vi ud og opsøge vor Mand."

„Jeg lader mig i enhver Henseende føre af Hr. Moss!" svarede den unge Mand høflig, idet han hurtig rakte sin Cigar frem for at faae den tændt.

„Jeg supponerer, Hr. Holt, at det ikke bliver det sidste Laan — ha, ha, ha, — jeg staaer gjerne til kloge Folks Disposition. — Som sagt, gamle Gædda — saa er det jo bedst, vi lægge til derhenne! Dennegang behøve vi ikke at skye Vorherres klare Dag."

Den Gamle begav sig tilbage til sin Plads, og Hr. Holt fandt det passende ved et opmuntrende Halvsmiil at tilkjendegive, at han forstod Hentydningen.

„Ja, ja, man har havt sine Eventyr, Hr. Holt — kan ikke nægtes. Ungdommen er en herlig Tid, da kan den faae noget udrettet, som forstaaer sig paa sin egen Fordeel."

„Manddomsalderen bør ikke klage, Hr. Moss, naar man seer, at den har kunnet samle en saadan Formue, som der behøves, for at man kan kjøbe Glæborg."

„Aa ja, Kjøbet gaaer an. Jeg supponerer dog, at jeg aldrig bliver mindre tilfreds med en Sag, end jeg nu er med denne: Gaarden ligger for langt fra den kjære Strand — to Miil ere altid to Miil."

„Men isaafald?"

„Isaafald supponerer De vel, at det var underligt, at jeg kjøbte den? Jeg skal sige, hvorledes det gik til. Jeg havde aldrig nedlagt Handelen, hvis det ikke havde været for min Kones og Datters Skyld; Pigebarnet lod mig aldrig have Ro, saa jeg tilsidst gav efter for at

faae Huusfred. Men jeg er endnu ikke gammel nok til heelt og holdent at trække mig ud af alle Affairerne," og han blinkede betydningsfuldt med Øinene — „hvis jeg finder et Par flinke, dygtige og virksomme Karle i mine Efterfølgere, saa indseer jeg ikke, hvad der skulde være iveien for, at et Interessentskab kan finde Sted."

„Uden Tvivl, Hr. Moss, vil et saadant Forslag — forudsat, at Sagen angaaer vor fælles Interesse — smigre saavel mig som min tiltænkte Kompagnon."

„Jeg supponerer, Hr. Holt — skjænk i Glassene! Det, man vil sige, staaer altid klarere for En, naar Glassene ikke er tomme — De supponerer vel, at jeg har spurgt mig for om Et og Andet, som det baade var min Ret og min Pligt at vide. Og, imellem os sagt, maa det være en Fandens besynderlig Patron denne Hr. Hjelm."

„Retskaffenheden, Æren og Humaniteten selv — har jeg ladet mig sige."

„Humanitet, Humanitet — Snikksnak! For tusind Djævle, troer De, det lønner sig at nedsætte sig her paa Strandbredden, naar man ikke har mere Geni end Humanitet! Jeg supponerer, at Geniet altid er Hovedsagen, min Herre."

„Det er klogt sagt og tænkt, Hr. Moss!" svarede Holt smaaleende. „Vi kunne klinke derpaa. Men hvad Hr. Aage Hjelms Geni angaaer, saa har det allerede vist sig, at det ikke er af den Art, som her sandsynligviis menes."

„Det var just, hvad jeg vilde tale om — Hør Gædda, tag et Ryk i Fokkeskjødet. Faae vi os ikke en lille Overhaling?"

„Pyt, blæse med det!" sagde gamle Gædda, idet han flegmatisk reiste sig fra Tosten, hvorpaa han havde ligget udstrakt, og tog en Slurk af sin Flaske.

„Naa, vi kunne vel passiare en halv Timestid endnu.

— Det var just det, jeg vilde sige, Hr. Holt, at Hjelm brugte sine Trumfer som et Barn, der ikke kjender Kortene, naar han ikke kunde opretholde Faderens Handel, efterat Sagerne ikke stod værre, end de gjorde."

„Hvorledes?" spurgte Hr. Holt med synlig Interesse. „Har Hr. Moss gjort sig bekjendt med disse Sager?"

„Jeg supponerer, at jeg kjender det Hele. Min Svoger er Toldfiskal i den gode By."

„Ja saa! Det var altsaa gjennem ham, at Forslaget til denne Handel blev gjort?"

„Netop, min Herre."

„Nu, men var Huset da virkelig i nogenledes god Orden ved Hr. Hjelm senior's Død?"

„Det var i den Orden, hvori Huset tit kan være for en Kjøbmand, naar han har stukket store Kapitaler i Spekulationer, som maae bestyres af erfarne Hænder, ifald Konjunkturerne ere ugunstige."

„Jeg forstaaer — de havde været ugunstige, og —"

„Rigtig!" afbrød Moss. „Og jeg supponerer, at Hr. Hjelm junior's Haand ikke var stærk nok til ved et behændigt Sving at faae Spekulationerne til at balancere, da Konjunkturerne forandrede sig. Endnu mindre, supponerer jeg, havde han Geni til at skabe Konjunkturer."

„Hm — hm —"

Holt saae op i Skyerne, paa Bjergene, paa Vandet og tilsidst ned i Toddyglasset.

„Han var desuden," vedblev Moss, „for stolt til at lempe sig efter Folk. Han gjorde ingen Forskjel paa Høie og Lave, og jeg troer, at han gjorde det Bedste, han kunde gjøre, da han med Ære nedlagde Handelen. Hvis han havde blevet ved et Aar endnu, var han kommen til at gjøre Fallit."

„Men jeg forstaaer ikke," sagde Holt, „hvorfor han

blev ved Handelen, da det havde viist sig, at han ikke var skikket dertil."

„De er kortsynet, min Herre! Jeg supponerer, at det er med den unge Forstand som med den unge Viin: den maa ligge hen for at faae den rette og fine Smag — undskyld min Oprigtighed! Hr. Hjelm kan være uskikket for Handelen i Byerne, især i Landsbyerne, hvor han var stillet imellem to fordærvelige Yderligheder: Proprietairerne og Almuen. Herude iblandt Sømændene behøves hverken Dikkedarer eller unødvendig Snak. Man viser dem sine Varer, de modtage eller vrage, Goddag og Farvel — det er hele Hemmeligheden! Det passer netop for en Mand af Hr. Hjelms Karakteer."

„De skildrer med raske Træk — men har Skjærgaardshandelen kun denne ene Side?"

„Jeg supponerer, at den værste ikke er den, som kommer fra Landkanten. Herrerne overtage et Firma, som har solide Forbindelser i flere Byer. Beliggenheden er saa fordeelagtig for Kornvarernes Udskibning — selv om man som Begyndere kun kan gjøre Regning paa sit Kommissionshonorar — at man i hvilketsomhelst Tilfælde maa kunne holde sig oppe."

„Jeg indseer allerede alle Fordelene ved det tiltænkte Kjøb, men jeg spørger dog, om der ikke er nogle andre Chancer i Skjærgaardshandelen."

„Ah ha — det Spørgsmaal og den Mine, supponerer jeg, ere idetmindste ti Procent værd ved vor første Forretning. Men om der end findes flere Sider ved Handelen, saa supponerer jeg ogsaa, at der er flere end een Maade at gaae tilværks paa i et Firma, som har to Eiere. Enhver har sin Mening og sandsynligviis ogsaa sit Fag i Handelen."

Et langt Drag for at faae den næsten udslukte Cigar til at leve op var Holts eneste Svar, idet han med sorgløs Uagtsomhed lænede sig ud over Rælingen og

syntes med en Slags uforstyrret Vellyst at overlade sig til sit Velbehag ved den sagte, vuggende Bevægelse, som Baaden frembragte, idet den gled frem. Den ubeskjæftigede Haand legede med en Tougende, der slæbte i Vandet.

„Jalfald" — vedblev Kjøbmanden, som ved et Slags Frimureri forstod, hvad denne ubekymrede Rolighed skulde betyde — „Jalfald prydes dette Firma af et solid Navn, jeg supponerer, at det er ligesaa godt som en fire Gange saa stor Handelskapital som den, Herrerne have at raade over."

„Den forbandede Cigar!" Holt slap Tougenden for udelukkende at henvende sin Opmærksomhed paa den fortrædelige Cigar. „Ja, ja Hr. Moss, hvis der bliver Noget af Kompagniet, haaber jeg nok, at vi skulle blive bekjendte saavel for Hurtighed som Soliditet."

„Det supponerer jeg ogsaa. Og jeg skal lige saa lidt blive karrig paa gode Raad, som jeg har været det paa gode Vilkaar. Leben und leben lassen! som Tydsken siger. Jeg har nok til min eneste Datter, som arver hele Klatten, og som forresten er en Tøs, der kan forsvare sin Plads i Verden, om hun end ikke eiede Andet end den Kjole, hun staaer og gaaer i."

„Jeg havde ikke den Ære at see Frøken Moss under mit Besøg paa Svartskjær, men naar jeg dømmer efter hendes Moder —"

„Aa ja, Mutter var ikke saa ilde tiltaklet, da hun var ung. Smukt Skind — men fattig som en Kirkerotte. Jeg har aldrig i mine Dage seet paa Rigdom; jeg supponerer, at det er bedst, man skaffer sig den Ting selv. Det har jeg gjort. Og om min Datter gifter sig med en rig eller en fattig Karl, er mig ligegyldigt, naar han blot har den Slags Væsen og Forstand, som jeg synes om."

„Jeg syntes, Fru Moss talte om at Deres Datter var paa en Reise?"

„Ja, til Frederiksstad — hun besøger en Kusine der. Men jeg kan ligesaa godt være oprigtig og sige, at jeg vilde have hende bort for en Tid. Imellem os: Vor Præsts Søn, en djævleblændt dum lille Knægt, som ifjor blev Toldlieutenant i vort Distrikt, en Udnævnelse, som, jeg supponerer, er det bedste Beviis paa, hvilke Æsler vi have i Toldvæsenet — nu, den Slyngel — Gid jeg blot engang havde ham under fire Øine — har forgabet sig i Maiken og understaaet sig at frie til hende — frie til min Datter!"

„Partiet konvenerer Dem ikke?"

„Jeg supponerer, at det just er det rette Udtryk, min Herre."

„Hvad er det da for en Person?"

„En snavs Person, et Postpapirsmennecke — jeg undrer mig over, at han ikke blæser overbord, naar Jagten krænger — Hør Gædda, have I ikke nylig hørt Noget til denne Toldjagts-Skude paa Jeres Kant af Stranden?"

„Intet, som er værd at tale om, siden den sidst lod sig høre udenfor Herrens Søbod."

„Skjærgaardsvittighed, Hr. Holt — den Gamle har sit Frisprog. Jagtlieutenanten og jeg havde et lille Mellemværende. Naa, det er ikke værd at tale om! Men det gjør mig for Faderens og Søsterens Skyld ondt for Knægten. Han har allerede mange Fjender, og jeg supponerer, at man ikke driver det vidt her i Verden med Pedanteri og Fremfusenhed, giver man dem end hundrede Gange Navn af Pligt, Ære og lignende smukke Fraser. Nei, saa lover jeg hans Fader — skjøndt han er Præst, er der ganske anderledes Krummer i ham."

„Pastoren, ja — Husker Herren Historien om hans Makrelprædiken?" faldt den Gamle ham ganske ugeneert i Talen, idet han vendte sin Skraa i Munden og tømte Glasset tilbunds. „Af den kan man lære ham at kjende

fra Grunden af, saa man veed, hvad man skal tænke om ham."

„Ja, hvordan var det nu med den Historie — fortæl denne Herre den, saa faaer han en Foreſtilling om ſin tilkommende Sjæleſørger."

„Jo ſeer De, jeg hørte det med mine egne Øren," begyndte Gædda ivrig, „og derfor huſker jeg det ogſaa ligeſaa tydeligt ſom om det var ſkeet igaar. — Det var engang, maa De vide, da vi Alle i Fiſkerleiet havde gaaet Dag ud og Dag ind og ventet paa, at Makrelen ſkulde komme. Alle vare i Arbeide, og vi havde baade Garn og Angelſnor og alle Baadene parate. Men ſaa kom Søndagen og Prædikenen med den, og endnu havde Ingen hørt Noget til Makrelerne, ſkjøndt det ikke kunde ſlaae feil, at de jo maatte være i Farvandet. — Naa, den gamle Guldbrandſen, vor Præſt, havde juſt begyndt at faae Munden paa Gang og ſkjød ſine tolv eller tretten Knob frem paa Himmelveien, medens han imellemſtunder tittede ud over Søen gjennem Vinduet — thi ſeer De, Kirken ligger paa Udkanten af Pynten, ſom man kan tænke ſig, at Noahs Ark laae paa Bjerget Ararat, og Prædikeſtolen ſtaaer ved Vinduet — Naa, han havde allerede læſt Evangeliet og huggede raſk løs paa Talen. „Vi bede Gud, chriſtelige Tilhørere," ſa'e han, „at I maae vorde opfyldte med Kundſkab om hans Villie i al aandelig Viisdom og Forſtand," ſa'e han, „ſaa at I vandre værdig for Herren til hans Velbehagelighed," ſa'e han, „ſamt ere frugtbare paa alle gode Gjerninger og — og beſtandig havde han Øiet ude af Vinduet — „og," ſa'e han, „voxe i Guds Kund — Kund — Kund — Fanden ta'e mig, der have vi Makrelen!" ſluttede han med en drøi Ed „Amen!" Og ſaa foer han ned fra Prædikeſtolen ud af Kirken og alle vi Tilhørere bagefter."

„Fortræffelig — Pokkers morſomt!" udbrød Hr.

Moss leende. „Ja det er en fix Karl, den Guldbrandsen, maa De vide, Hr. Holt. Der er Krummer i ham!"

„Men, hvor frit det end gik til her paa Skjærgaarden paa den Tid, maatte han dog vel bøde for dette?"

„Ja, nu husker jeg det! Han blev indkaldt for Biskoppen i Gøtheborg for at staae til Ansvar derfor. Men Guldbrandsen er ingen let Fisk at flaae. Han havde opsøgt en gammel Forordning fra Carl XI's Tid, som erklærer, at naar der kommer en Hvalfisk til Stranden, skal Gudstjenesten afbrydes; og da den Gamle forklarede — han har selv fortalt mig det, jeg var her ikke dengang — at da Makrelens Kjød er meget bedre end Hvalfiskens, burde Forordningen meget snarere gjælde den, kunde Konsistoriet ikke gjøre Andet end trække paa Smilebaandet og lade ham gaae. — Men holdt — nu ere vi der. Gjør klart, Gædda! Vi lægge til ved den nederste Bro."

„Jeg maa takke Dem for, at Aftenen er begyndt saa morsomt!" sagde Holt forbindtlig.

„Nu Resten vil ikke blive værre, supponerer jeg. Hvad imorgen angaaer, saa haaber jeg, at Hr. Hjelm, da han har sin unge Kone med, indbyder os til Middag. I Nødsfald have vi Kapitain Rasmussens Huus, hvor jeg stadig kommer."

„Jeg bliver ved at seile under Deres Flag!" udbrød Holt leende og med synlig Insinuation.

„Lykke paa Reisen!" mumlede gamle Gædda, idet han halede i Fokken. „Hvem der seiler under det Flag, maa min Sjæl ikke tage det saa nøie med, hvorhen Kursen styres, eller bryde sig om Bagateller — Han der lader til at være god, skjøndt han er lille."

Femte Kapitel.

Emilies sidste Udvei.

Næste Morgen blæste en frisk Kuling, som sendte sin behagelige Luftning ind gjennem de aabne Vinduer i den Stue, hvor den unge Frue havde dækket Kaffebordet til sig og sin Mand.

Hun saae bleg og bekymret ud. Der var Spor af Taarer, hvor omhyggelig hun end søgte at skjule dem; og hendes store, ellers saa klare brune Øine hvilede med et Udtryk af dyb Ængstelse paa Forlovelsesringen, som hun alligevel i det Samme førte til sine Læber.

Emilie var en smuk Kvinde, ikke blot i Selskab, men ogsaa indenfor det huuslige Livs snevre Kreds, og som hun stod der i sin lyse Mousselinskjole med den høie, lette Skikkelse bøiet frem over Bordet for at synes beskjæftiget, naar Manden kom, var hun et Syn, der henrev Sindet og rørte Hjertet. Thi trods den noget trodsige Stolthed i hendes Natur, trods hendes Selvtillid og Heftighed fandtes der dog en Rigdom af sand Godhed i hendes Sjæl, og det var denne Godhed, som afspeilede sig i hendes Ansigt og fængslede saa mange Hjerter. Hendes Styrke var endnu kun et Barns, der troer, at Alt, hvad det prøver paa, maa lykkes. Men Barnet voxer snart fra denne Overbevisning, — Tiden er altid den samme gamle, utrættelige Læremester.

For tredie Gang skjød Emilie Brødkurven tilbage paa dens Plads, da Aage traadte ind med et raskt og oplivet Udseende.

Den unge Hustrues Hjerte slog stærkere. „Ja," tænkte hun, „min Mand er dog en virkelig Mand! Det er derfor meget kjedeligt, at jeg altid, netop naar jeg vil tænke paa hans tirrende Egenskaber, seer hans smukke

Skikkelse for mine Øine. Det maa dog være en underlig Kjærlighed, som ikke seer Andet end Sjælen og elsker selv den stygge Skikkelse."

Medens hun tænkte alt dette, fulgte hun med Øinene alle sin Mands Bevægelser og ønskede inderlig, at han med et ømt Kjærtegn vilde fortsætte den Samtale, som blev afbrudt den foregaaende Dag.

„Naa, det er jo ganske fortræffeligt, kjære lille Emilie!" Og han kyssede hendes Haand.

Dette var en sjelden Kompliment. Men netop da Emilie mærkede, at det var en Kompliment, gik baade Glæden og Haabet op i Røg.

„Skjænk nu Kaffen, min Ven! jeg er sulten som en af Coopers Indianere, naar de hele Morgenen have støvet omkring efter et Spor."

„Og i det poetiske Indianersprog havde Du vist faaet Tilnavnet: Den høie Gran — Men — for at bruge din egen Sammenligning — har Du ikke, medens Du støvede omkring paa Klipperne seet noget Spor paa Vandet?"

„Nei, men jeg hørte, at Hr. Mos's Baad er bleven seet herfra Fiskerleiet igaaraftes. Han har vel maattet lægge til et eller andet Sted af Mangel paa Vind, og det varer kanskee ikke saalænge, inden vi have ham her."

„Og din tilkommende Kompagnon?" Emilies Stemme blev nu usikker.

„Hr. Holt? Jeg formoder, at han er med. Han skulde først begive sig til Svartskjær."

„Svartskjær" — udbrød Emilie, idet begge reiste sig fra Kaffebordet — „det var et betegnende Navn."

„Jeg er bange for, at Du har en høi Grad af Barnagtighed at overvinde. — Men lad os nu komme tilende med vor Samtale fra igaar, thi Alt maa være afgjort, før Herrerne komme."

„O min Gud, der er altsaa dog Haab om, at Alt

ikke allerede er afgjort? Du har betænkt Dig — Du vil noget Andet?"

„Ifald Du kjendte mig bedre, vilde Du vide, at jeg ikke har een Tanke idag og en anden imorgen."

„Ja, men Du lod mig jo forstaae —"

„At Du ogsaa skulde have et Ord at sige om den Sag, ja! Thi Du husker vel, at jeg havde Valget imellem to Ting: enten det, som der nu er Tale om, eller at udvandre til Amerika."

„Saa tusinde Gange heller Amerika. Der kunde Du nok blive Professor ved en eller anden Anstalt."

„Det er muligt — men dertil veed Du jo nok, at jeg maatte reise alene."

„Alene — alene, naar Du har mig, din Hustru?"

„Fat Dig og hør mig, Emilie! Jeg reiser ikke til den nye Verden som en Eventyrer i Selskab med en ung Kvinde, hvis Mod og Standhaftighed — undskyld min Oprigtighed — er saa lidt til at stole paa, om denne Kvinde end tusinde Gange var min Hustru. Hvis jeg reiser, bliver det altsaa i fuldkommen Uafhængighed. Du vilde være mig til Besvær i alle mine Bestræbelser og Foretagender; og den Kapital, jeg kan raade over, er kun tilstrækkelig til Reiseomkostningen og det første Halvaar."

„Men for Himlens Skyld, hvor vil Du da gjøre af mig? Aage, Aage, tænk dog over, hvad Du siger!"

„Det har jeg for længe siden gjort. Jeg vilde efter bedste Evne have betrygget vor fælles Lykke og Livsstilling og foretrak derfor den af mine Planer, som ved Gud mindst tiltaler mig selv. Men denne Stilling, den eneste jeg kan foreslaae Dig, er Dig jo i enhver Henseende imod."

„Nu vel," afbrød Emilie ham hurtig, „hvad kommer der saa videre?"

„Jo, der er en Udvei tilbage for Dig Emilie, og Du maa selv afgjøre, om den passer for Dig."

„Jeg bliver bange Aage, gruelig bange!"

„Her er nu ikke længer Tid til Præliminarier, min Ven! Du har selv fremkaldt det Spørgsmaal, som jeg har ifinde at gjøre Dig — Vil Du tage tilbage til dine Forældre?"

Den unge Kvinde sprang op som en Fjeder, der faaer et Tryk.

Men Mandens afværgende Bevægelse paabød Taushed.

„Lad mig tale ud. — Jeg skal ved en passende aarlig Pengesum opfylde den Forpligtelse, jeg har paataget mig, og med det Samme sikkre Dig en fuldkommen Uafhængighed. Om fem Aar kommer jeg tilbage, hvis jeg lever saalænge, enten for at hente Dig eller ogsaa, rig eller fattig, at byde Dig et Hjem i Fædrelandet — vælg nu!"

Til mig, til mig — til mig kommer han med dette Forslag!"

„Naturligviis. Jeg har jo ikke mere end een Kone."

„Ha, — vi talte før om Indianerne. Du har netop denne afskyelige Rolighed, som er eiendommelig for dem, og Du vil gjøre mig til din Squaw, som skal bære dine Byrder, male dit Korn og hente Vand for Dig." Emilies Øine lynede virkelig.

„Tvertimod, min Ven — jeg vil befrie Dig for Alt, hvad Du finder for besværligt. Thi i ethvert Tilfælde kan den gifte Kvinde saavel iblandt de Vilde som i den civiliserede Verden, idetmindste den simplere, komme til at bære fine Børn og sørge baade for Brødet og Vandet."

Nu brast Emilie i Taarer — en heel Strøm, og dette dæmpede hendes Sindsbevægelse.

„Aage, kjære, kjære, elskede Mand, jeg er vist meget urimelig!"

„Fremfor Alt vægelsindet. Men nu lader det jo til at tage en god Vending. Raadfør Dig med din For-

nuft, da Hjertet — tvertimod min Forventning — holder sig neutralt!"

„Du har himmelraabende Uret heri, Aage! Du skulde blot see al den Varme, der er gjemt —"

„Hvad der er godt, taber aldrig ved at gjemmes, naar man fornuftig bevogter det — tvertimod. Og hvad din Kjærlighed og Godhed for din Mand angaaer, som Du muligviis gjemmer i dit Hjerte, saa er det vel neppe værd at tale derom i samme Øieblik, som Du har givet ham ganske andre Beviser paa dine Følelser."

„Og hvorfor har jeg gjort det?"

„Det Spørgsmaal maa Du selv besvare."

„Ja, og vil besvare det. Jeg vilde følge Dig lige til Spitsbergen, hvis Du ønskede det, og leve hele mit Liv iblandt Snee og Is, dersom Du elskede mig rigtig. Men det er saa utaaleligt, saa bittert altid at føle din lunkne Følelses kjølige Aandepust, som hverken kan opflammes eller svækkes."

Aages Følelser maatte dog nu enten være opflammede eller svækkede, thi hans Kind blev bleg, og en Nerveryststelse forstyrrede Roligheden i hans Udtryk.

„Emilie — er det rigtigt af en ung Kone at tvinge sin Mand til at svare paa slige Anklager? Man kan drive det vidt paa den Maade."

Men nu vil jeg drive det vidt — ja, saa vidt som jeg kan komme. Jeg veed nok, at jeg staaer paa en usikker Planke — men det maa bære eller briste!"

„Vent lidt — Om Planken nu virkelig brast? Det er dog altid bedre at betænke det forud end bagefter."

„Tak, fordi Du mindede mig derom! Det er saa tungt at angre Noget."

Emilies Stemme fik her en sagte Klages bløde Klang, og hendes Heftighed lagde sig som fængslede Bølger ved en venlig Blomsterøes Bredder.

„Har Du angret Noget, stakkels Barn?"

„Ja Aage, der er Noget, som jeg har angret — som jeg altid vil angre, og hvis jeg kunde kjøbe en eneste Time tilbage —"

„Vogt Dig nu igjen! Der gives Tilstaaelser, som i et oprørt Øieblik ville trænge sig frem. Man kan næsten ikke holde dem tilbage; men ere de først udtalte, kan man ikke tage dem tilbage."

Den unge Kvinde bøiede Hovedet uden at svare.

„Og hvorfor," vedblev Aage, „skulde vi vexle andre Meddelelser end dem, der angaae vor Fremtid? Hvor lidt kjendte vi ikke hinanden før vort Ægteskab! Baller, Kanefarter, en eller anden Spadseretour og en eller anden tête-à-tête ved Pianoet — hvad har det Altsammen dog igrunden at betyde! Manden og Konen lære ikke at kjende og vurdere hinanden, hvilket efter min Mening er Kjærlighedens og den sande Lykkes første, men ikke eneste Betingelse, førend de ved daglig Erfaring have kunnet prøve og studere hinandens Karakterer og Naturer. Det flygtige Behag, hvori kun Sandserne have Deel, er ikke værdigt til at sættes ved Siden af den Følelse, som, udsprungen af den evige Kjærlighed selv, er et Indbegreb af alt det Guddommelige, som kan speile sig i et Menneskehjerte."

„O Gud," udbrød Emilie, idet hun uden al overspændt Bevægelse, men med uendelig dyb Hengivenhed greb sin Mands Haand, „o Gud, hvor Du er ædel og høihjertet! Jeg veed nok, hvad jeg vilde have betroet Dig — men det er godt, som det er. Nu erklærer jeg Dig høitidelig, at jeg vil være tilfreds med at leve, hvor Du helst vil; og paa den nye Vei, jeg nu betræder, vil jeg trolig stræbe at opfylde mit Kald som din værdige Hustru. Og jeg lover Dig tillige, at jeg aldrig ved Utaalmodighed vil søge at fremskynde nogetsomhelst Optrin."

„Dette er baade værdig tænkt og talt, min lille Hustru! Jeg modtager dit Løfte og antager det for

helligere idag, end da Du gav det for Præsten i et glimrende Selskab. Lad os herefter troe og haabe, at hvis Gud i Naade har optegnet vore gjensidige Løfter, vil han ogsaa, naar han seer, at Tiden er kommen, føre os Himlen nærmere — Og nu: Tankestreg, Punktum og Bladet vendt!"

„Giv mig først ti Minuter, saa skal jeg siden være istand til at vise mig for dine forventede Gjæster som en god Værtinde og Huusmoder, men nu vil jeg anvende disse ti Minuter først til at takke Dig, fordi Du har vist mig Mere af dit Hjerte, end jeg hidtil har seet, og dernæst har jeg en Bøn til Dig, som kanskee er meget barnagtig, men jeg lover ikke at blive misfornøiet, hvis Du afslaaer den."

„Lad mig høre den Bøn, mit Barn!"

„Du har to Fornavne Aage og Vincent. Aage lyder saa alvorlig, Vincent er derimod langt blødere, og jeg vilde gjerne bruge det som et lille Kjælenavn."

„Du kan troe, at det ret gjør mig ondt at maatte afslaae en saa uskyldig Bøn, lille Emilie. Men jeg haaber, Du vil forstaae mig, naar jeg siger Dig, at Moder altid kaldte mig ved det ærlige gamle Navn Aage, som længe har været almindeligt i hendes Familie. Derimod kaldte Fader, som havde en Broder, der heed Vincent, mig undertiden saaledes, men det lød fremmed og ubehagelig i mine Øren."

„Saa maa jeg vel opgive det — Men sig mig — hvis jeg havde bedt Dig derom i vor Forlovelsestid?"

„Saa vilde jeg have svaret det Samme som nu."

„Og Du vilde kanskee have tilføiet, hvad jeg har hørt, at en Mand engang svarede, da der var Tale om et Brud med Kjæresten for Moderens Skyld: Jeg kan faae en anden Kjæreste, men aldrig en anden Moder."

„Jeg havde unægtelig tænkt det Samme, om jeg end ikke havde svaret med samme Oprigtighed. — Og nu maa

Du nøies med Aage, lille Emilie, thi ethvert Minde om min Moder er mig en hellig Relikvie — Men jeg maa skynde mig ned til Stranden! Hør, kjære Emilie, kan Du faae et lille Middagsmaaltid istand — det vilde være saa passende. Der behøves ikke mange Retter. Vi have gode Vine."

„Jeg skal gjøre mit Bedste."

Aage nikkede venlig til sin unge Hustru, idet han gik. Saasnart han var borte, foldede den unge Kone sine Hænder og udgjød sin Sjæl i en dyb og tillidsfuld Taksigelse for det, som idag var skeet, og en varm Bøn for det, som kunde komme. Derpaa sagde hun halvhøit: „Jeg bryder mig ikke om, at jeg fik det Afslag — jeg skulde ikke i dette Øieblik have ytret dette Indfald — Men det var dog et Afslag, og en Moder er altid en farlig Medbeilerinde, selv om hun ikke lever her paa Jorden. Hvad er det, at leve paa Jorden, imod at leve i Hjertet — Men — som han sagde — nu Punktum og Bladet vendt!"

Sjette Kapitel.

Interessentskabet kommer istand.

I det Kammer, som beboedes af Skjærgaardsmagnaten Kjøbmand Moss, naar han opholdt sig i sin mere fordringsløse, nu fraværende Ven Kapitain Rasmussens Huus, fandt følgende Scene Sted.

Paa hver Side af et himmelblaat Bord med Klapper sad vore to reisende Herrer med Piberne i Munden og et Kruus Porter foran sig, medens Kjøbmandens aarvaagne Øine bestandig gled hen over Vandfladen og saa at sige fik fat i hver Stump Seil, der kom tilsyne, og imellemstunder strøifede Strandbredden, hvor Fiskerleiets

smaa Arvinger under munter Sang gyngede paa Planken over Sildetønden eller paa Kjølen af en endevendt Baad.

„Ole Dilt, Ole Dalt,
Ole Spegesild og Salt!"

lød det, saa det hvinede i Tougene og gjenlød imellem Klipperne.

„Naa, Hr. Holt, hvad siger De om Kompagnonen? Pokkers smuk Karl at see paa — høi, solbrændt og med et Par sorte Øine, som see tversigjennem En. Jeg supponerer dog, at Øinene lide af en vis Nærsynethed — Naa, han er Mand for at tage imod inden- og udenlandske Kapitainer, reisende Kjøbmænd og Skibsrhedere i Skjærgaarden. Øvet i alle Sprog, hjemme i al Slags Korrespondance — prægtig Kompagnon for Dem, som selv forstaaer at besørge den Deel af Affairerne, som bestaaer i selve Boutikshandelen.

„Ja, den Slags Handel er jeg inde i, fra jeg var Dreng. I de senere Aar har jeg reist for flere Handelshuse og undertiden benyttet Leiligheden til at udvide mine Kundskaber om, hvad der udfordres, for at et Menneske ikke skal vise sig altfor udannet."

„Og ja, Lærdom kan være god nok, naar man har den. Men jeg supponerer dog, at man kan hjælpe sig uden den, hvis man har det, som Herren veed, at jeg sætter overst, Geni — Men hvordan synes De nu egentlig om Hr. Hjelm og hans Forretningsmaade?"

„O," svarede Holt, „Hr. Hjelm er mig naturligviis saa overlegen, som den heeltdannede Mand er den halvtdannede. Jeg nægter ikke, at jeg følte mig ham underordnet, da vi talte sammen, men jeg er tillige vis paa, at jeg bliver den Styrende i det praktiske Element af Handelen."

„Rigtig, Hr. Holt! klogt talt! Og medens han nu er gaaet hjem for at underrette den unge Frue om

Middagsgjæsterne, supponerer jeg, at vi kunne have et Ord at sige hinanden i Fortrolighed."

„Jeg er lutter Øren, Hr. Moss!"

„Jeg supponerer, at Samtalen efter Middagsbordet dreier sig om Alt, hvad der nu foreslaaer — naturligviis selve Hovedaffairen undtagen, som vi afgjøre her."

„Nuvel?" spurgte Holt.

„Hvorledes er Deres Fremgangsmaade, naar det viser sig, at to Personer ere af forskjellig Mening?"

„Det kommer an paa, om Sagen er af Vigtighed."

„Ordkløveri, Hr. Holt! Jeg supponerer, at den Sag altid er af Vigtighed, som skal sættes igjennem. Hvorledes sætter Herren sin Villie igjennem?"

„Jeg er bestemt."

„Det duer ikke! En klog Mand er aldrig bestemt i den Slags Disputer."

„Hvorfor ikke, Hr. Moss?"

„Det skal jeg tydelig forklare Dem — Det forholder sig saaledes, at en bestemt udtalt Mening i Almindelighed fremkalder bestemte Erklæringer, men saadanne Erklæringer bør man undgaae: de binde Hænderne, og det er vanskeligt at manøvrere med bundne Hænder. Der er Noget, som vor Præst siger, der staaer i Skriften, nemlig at den høire Haand ikke skal vide, hvad den venstre gjør — men jeg supponerer dog, at det tages i en anden Betydning. Men da jeg nu aldrig antager Noget for bestemt, saa antager jeg i dette Tilfælde, at den høire Haand løser Lænken paa den venstre, hvorved Friheden opstaaer. Men prøv blot paa at benytte denne Frihed, saa skriger strax Alverden — og hvilken Plet paa Jorden har ikke sin Verden — saa det gjenlyder i alle fire Hjørner, og man snakker og sludrer en Mængde Dumheder om Mangel paa Ære, Sandfærdighed, Uordholdenhed — Ih, saadant Noget vogter en Mand sig for, der er født med Geni."

„Dette er virkelig for en stor Deel ogsaa min Filosofi, men jeg forbeholder mig dog at modificere den noget. Ærligheden udtaler sin Hensigt bestemt; den bør ikke vise sig tilbøielig til at søge Smuthul eller et lovløst Værn i den Fristad, som bygges op af Sofismer. Men bliver den tvungen til at afstaae fra sin Idee, tvungen til af en eller anden Aarsag at gaae ind paa en Andens, saa har Ærligheden dog en Udvei tilbage. Den har et af de Gamles Visdomsord at holde sig til: Ingen Regel er uden Undtagelse. Og hvem kan saa gjøre ved, at Begivenhederne sørge for, at der ikke er Mangel paa Undtagelser."

„De er født til at gjøre Lykke i Verden! Det er en Lyst at høre en ung Mand filosofere paa den Maade. Toldlieutenanten — den Nar, som vilde være min Svigersøn, har ingen Idee om saadan en Filosofi. Men jeg supponerer, at min Lære dog er den bedste, hvilket Herren nok kommer til at indsee med Tiden — Men for ikke at tale om Pavens Skjæg, nu kunde vi jo tage et eller andet bestemt Spørgsmaal, som f. Ex. Smugleriet."

„Ja det eller et andet."

„Rimeligviis har Hr. Aage Hjelm bornerede Anskuelser om den Sag. Og forsaavidt kan han have Ret, at da man næsten kan indføre Alting imod Told, bliver Fortjenesten ubetydelig i Sammenligning med, hvad der var i gamle Dage, da det gik anderledes til. Men Hr. Holt, tro De en erfaren Mand, Toldvæsenet tager ingen ringe Fordeel af Varerne, og kan man imellemstunder stikke denne Fordeel i sin egen Lomme, smager det godt — jeg supponerer nemlig, at man altid er sig selv nærmest."

„Ingen Regel uden Undtagelse, Hr. Mors!" svarede Holt leende. „Men jeg er nærved at troe, at der bliver

faa Undtagelser fra den Regel, at man først og fremmest tager Hensyn til sig selv."

„De findes dog!" svarede Hr. Moss med et Suk, helliget den menneskelige Svaghed. „Som Hr. Holt nu seer mig — jeg lader dog ikke til at være en følsom Mand — er jeg dog saa svag ligeoverfor min Datter Maiken, min Maiblomst, som jeg kalder hende, fordi hun ikke alene er født i Mai, men ogsaa er den bedste Blomst, som blomstrer imellem Svartskjærskysten og selve Hovedstaden — er jeg, siger jeg, saa svag ligeoverfor hende, at jeg tit tiltrods for min Fornuft har givet efter for hendes Villie."

„Og dog," faldt Holt ham i Talen, „lader det til, at hun ikke maa gifte sig efter sit eget Valg?"

„Jeg veed ikke, om jeg har sagt, at hun har gjort et Valg. Men om saa var, er det da min Feil? Nei, det er min Kones, og den Feil har jeg ogsaa foreholdt hende fra det andet Aar efter vort Giftermaal."

„Det er en gammel Feil."

„Ja, og en uoprettelig! Hun skulde have født mig en Søn, saa kunde Maiken have giftet sig efter sit eget Sind. Nu maa jeg have en Svigerson, som gaaer ind paa mine Ideer. — Men stop indtil videre — der have vi vor Mand. Men giv mig først Haanden paa, da jeg virkelig synes godt om Dem, at De i de fleste vigtige Tilfælde tager mig med paa Raad! Og tro mig, hvad jeg kan give med i Kjøbet ved Opgjørelsen, det gjør jeg for Deres Skyld!"

„Der har De min Haand, Hr. Moss! Det er en uerfaren ung Mands Haand, men den skal være trofast. Glem ikke mit Valgsprog: Ingen Regel uden Undtagelse."

„Jeg supponerer, at vi blive enige uden det Valgsprog — Men bank nu paa Døren og bed Fru Rasmussen paa mine Vegne om at sende os et Par Flasker af Briggen Olgas Madeira — thi forsaavidt

har jeg altid tilladt mig at elske Russen, at naar hans Skib er strandet paa vore Skjær, tager jeg tiltakke med hans Viin."

Middagsbordet stod dækket hos Hr. Aage Hjelm, og den unge Frue lagde sidste Haand paa Værket i et smagfuldt, men simpelt Toilet, da hendes Mand traadte ind med begge Gjæsterne.

„See her, min Ven, kan Du gjøre Bekjendtskab med Hr. Moss, hvis Firma nu er gaaet over i vore Hænder — og her seer Du min Kompagnon, Hr. Vilhelm Holt. Vi længes Alle efter at klinke med Dig paa Handelens Afslutning."

„Jeg supponerer," begyndte Moss med høflige Hilsener, „at det ikke vil være Fru Hjelm ubehageligt at blive Frue i Skjærgaarden, naar man kan boe paa et saa livligt Sted som Svartskjær. Men med endnu større Sikkerhed supponerer jeg, at vi maae lykønske os til Selskabet. Min Datter Maiken skal tit komme og bevidne Dem sit Venskab, ligesom jeg stoler paa, at De vil gjøre mit ringe Huus den samme Ære."

Medens Moss talte, hørte Emilie saa at sige kun med det Halve af sine Sandser. Hendes Øine, hendes Instinkt fængsledes ganske af Holt som paa sin Side med et eneste flammende Blik betragtede den smukke Kvinde.

Emilie følte en hemmelig Skjælven, en ubeskrivelig Modbydelighed for den unge Mand; og da han med utvungen Dristighed udtalte sit Haab om ikke at blive heelt overflødig i de eensomme Vinteraftener, svarede hun blot ved at bøie Hovedet, men saasnart hun havde fattet sig, bevidnede hun med elskværdig Venlighed Hr. Moss sin Glæde over at finde en saa kjærkommen kvindelig Omgang.

Man var nu kommen tilbords.

Med Misfornøielse saae Emilie, at hendes Mand ikke lod til at være tilfreds med den Maade, hvorpaa hun havde taget imod Holt; og desuagtet kunde hun ikke, skjøndt hun hele Tiden kjæmpede med sig selv, overvinde dette Indtryk. Hun var og blev „stiv" imod den unge Gjæst.

Han var derimod lutter Høflighed og Opmærksomhed, skjøndt uden Paatrængenhed og Lapseri. Han syntes at bestræbe sig for at give hele sit Væsen et Præg af Ligefremhed.

„Nu, mine Herrer," sagde Værten, efterat han iforveien havde budt sine Gjæster velkommen med den første Skaal, „lad os nu først og fremmest tømme et Glas for —"

„For god Vind i Handelen!" afbrød Hr. Mofs ham næsten fremfusende.

„Nei, Hr. Mofs, den Skaal indrømmer jeg kun anden Plads. Den første Skaal bør være for Enighed mellem Kompagnonerne, thi paa den Grund hviler Handelslykken dog sikkrere end paa nogensomhelst anden."

Skaalen blev drukken med Livlighed, undtagen af Emilie, som neppe fik en Draabe over Læberne.

Derpaa sagde Mofs med et Sideblik til sin Yndling Holt: „Jeg supponerer, Hr. Hjelm — Andres Mening ufortalt — at en uafbrudt Enighed er en Umulighed, selv om to Kvækere skulde gaae i Kompagni, endsige andre Folk."

„Hvorfor ikke?" faldt Holt ham i Talen. „Enighed i Beslutningen forudsætter ikke altid Enighed i de Tanker, som ere gaaede forud for Beslutningen. Man gjør hinanden gjensidige Indrømmelser og seer fremfor Alt paa Firmaets Bedste."

„Nei fremfor Alt paa dets Ære!" tilføiede Aage med Eftertryk. „Thi i mine Tanker gaaer Firmaets Ære fremfor dets Bedste."

Nu, saa lad os klinke baade paa dets Ære og paa dets Bedste, gode Herrer!" udbrød Moss, der efter sine Principer gierne vilde forebygge, at Noget blev udtalt med Bestemthed.

Efterat denne Skaal var tømt med den tilbørlige Klinken, havde Aage ifinde særskilt at proponere Hr. Moss's Skaal; men førend han fik begyndt, blev et Brev bragt ind til Hr. Moss, som, saasnart han havde kastet et Blik paa Udskriften, strax uden Omstændigheder brød Seglet og læste et Par Linier.

Mere læste han ikke. Han puttede Brevet hurtig i Lommen og reiste sig med et Ansigt, der formelig var overtrukket af en brændende Bredesrødme.

Heldigviis fattede han sig saa meget, at han kunde fremføre en Undskyldning for sin Uhøflighed. Magtpaaliggende Forretninger fik Skyld for det hurtige Opbrud.

„Hvor uheldigt, at vi ikke i Ro kunne tømme et Glas for vor ærede Forgænger!" sagde Aage høflig.

„Det maae vi have tilgode, Hr. Hjelm! Nu vil jeg gjøre Hr. Holt et Forslag: at følge tilbage med mig, hvis det konvenerer Dem, eller have Herrerne noget Særdeles at tale sammen om?"

„Jeg maa ialfald tage bort!" sagde Holt. „Jeg har endnu Handelsforretninger i to Maaneder. Og da Hr. Hjelm efter fælles Overeenskomst har paataget sig at bringe Vareoplaget i Orden, behøves jeg ikke her førend den første September. Vi korrespondere om Alt, hvad der forefalder."

„Som Kompagnoner maae vi absolut drikke Dus til Afsked!" sagde Aage, „og saa maa jeg tale et Par Ord med min nye Dusbroder, medens Hr. Moss gaaer iforveien ned i Baaden."

„Det lader sig gjøre!" svarede den Sidstnævnte. „Jeg maa ogsaa see ind til Rasmussens — Og nu Farvel, Høistærede! Undskyld det hastige Opbrud! Vi træffes

snart — mine Fruentimmer skulle komme med Indbydelsen — og den første September aabner Huset Hjelm & Holt sin Handel paa Svartskjær."

„Tak for al den Ulejlighed, Du har havt, gode Emilie!" sagde Aage, da han kom tilbage fra Stranden. „Men hvorfor i Alverden var Du saa uvenlig og kold, ja ganske uhøflig imod Hr. Holt — han er jo en ret behagelig ung Mand?"

„Jeg kan ikke sige Dig Grunden dertil, Aage, da jeg selv ikke veed den, men det veed jeg, at hvis jeg havde seet den Mand, førend Sagen var afgjort, vilde jeg paa mine Knæe have tigget Dig om aldrig at tage ham til din Medinteressent. En Anelse, som Du nok vil faae at see bekræftet, siger mig, at det vil lede til en Ulykke."

„Hvor Du dog er naragtig! Du skal ikke troe, der er Overflødighed af Interessenter, der baade have Kapital og nyttige Forbindelser, hvilket Holt har skaffet sig paa sine Reiser som Handelsexpedient. Alene kunde jeg umulig have begyndt, undtagen efter saa lille en Maalestok, at det ikke kunde svare Regning. Jeg har desuden skaffet mig nøiagtig Underretning. Vilhelm Holt har ikke mindste Plet paa sit Rygte."

„Nu, saa lad os ikke tale mere derom. Imidlertid er han mig endnu langt mere modbydelig end Hr. Mos, hvis Ansigt var ganske frygteligt at see paa, da han læste det Brev, der kom. Jeg blev tilmode, som om jeg læste et vildt Digt om en Storm paa Havet, da jeg saae ham."

„Jeg hørte paa Veien ned til Stranden, at Brevet var fra hans Kone!" sagde Aage.

„Ja saa!" udbrød Emilie, „en Kones Brev kan fremkalde en saadan Sindsbevægelse — O, det var kun altfor sandt, hvad jeg tænkte om Skjærgaardslivet — selv det huuslige Liv er jo paa denne Maade et Billed af den kolde Granitklippe, hvorpaa det henglider."

„Min bedste Emilie, lad os ikke komme tilbage til det Kapitel, som jeg synes Du imorges besluttede at forvise baade fra dine Tanker og vore Samtaler, og lad fremfor Alt det Digt, som Du selv saa poetisk improviserede over Hr. Mofs's mørke Ansigt, ikke blive læst af Andre end den, det angaaer — det kan være nok, det!"

„Tilgiv mig, Aage — jeg var nærved, ikke at glemme mine Løfter, men ligesom at løsne det Baand lidt, som jeg har knyttet om alle mine Bekymringer" —

Men vi ville nu forlade de Nygifte for paa andre Steder at opsøge adskillige Personer, som staae i Forbindelse med det gamle Firmas Anliggender.

Syvende Kapitel.

»Maiblomsten« under Hs. Maj. Kongens og Kronens Flags Beskyttelse.

Samme Nat som Herrerne Holt og Mofs paa Grund af det vedvarende Vindstille vare landede paa Rankholmen, saaes paa den modsatte Kant, et Par Miil derfra i nordlig Retning, en større Baad paa Hjemreisen fra Norge begjærlig opfange de lette Vindpust, som strøg henover Seilene uden at udfolde dem.

Den dybe Stilhed, som herskede i Naturen, ikke engang afbrudt af saa Meget som en Søfulgs Skrig eller Flaggren, Luftens behagelige Kjøling efter Dagens Hede, det særegne Farvespil, alt dette blev med Henrykkelse opfattet af et ungt Fruentimmer, som laae ganske ugeneert paa en stor Varepakke. Fødderne hvilede paa en Kartoffelsæk og Hovedet paa en Pude, som laae saa parallelt med Rælingen, at den Hvilende kunde holde sit Blik uafbrudt fæstet paa Søen, der fik en overordenlig smuk Be-

lysning ved det Fosforskin, som i en lang Linie, en sand Sølvstrøm, fulgte Kjølvandet.

Endnu — det var kort efter Midnat — laae Skjærgaardens sønderrevne Klippekyst med sine utallige Smaaøer og Skjær indhyllet i Taagen; men disse Taager vare ikke tykkere, end at man kunde see de i sig selv saa interessante Klippeformer i Mørket antage endnu interessantere Skikkelser, hvoraf næsten enhver var Gjenstand for en Historie eller et Sagn.

„Jeg kunde ligge her et halvt Aarhundrede og nyde en saadan Nats Guddomsliv!" sagde Marie Moss eller Maiken, som hendes Fader kaldte hende. Thi det var hende, Kjøbmandens eneste, elskede Barn, hans Maiblomst, som reiste hjem paa egen Risiko og lod til at være temmelig ubekymret om den Maade, hvorpaa denne Handling vilde blive optagen.

Men det var ikke blot Faderen, som havde givet hende et Kjælenavn, hendes særdeles gode Ven, den gamle Præst, havde begavet hende med et andet, som man forsikkrede endnu bedre passede til hende. Han kaldte hende nemlig aldrig Andet end „Skjoldmøen," og saa Meget er vist, at havde skjøn Maiken levet paa den Tid, da Nordens Kvinder drog ud i Ledingsfærd, vilde hun visselig ikke have været den Sidste til at skjære sig en Laurbærgreen, som havde været et passende Smykke for det kjæktformede Hoved og den frie, solbrændte Pande.

Som hun nu var i Virkeligheden, vil hun, Svartskjærstrandens nuværende Herskerinde, ganske vist blive en Gaade for den tilkommende.

Den attenaarige Emilie med sine feberagtige Følelser, sin pirrelige Stolthed og sin barnagtige, trykkende Frygt for ikke ret at kunne skikke sig i sine nye Forhold, udgjorde den stærkeste Kontrast til den toogtyveaarige, urokkelige Maiken, som røg sin Cigar omkaps med Præsten, medens de skiftedes til at fortælle deres Historier, som ganske

ugeneert drak hver fremmed Kapitain til ved Faderens Bord, og som uden at ryste paa Haanden styrede sin Baad i Blikstille og Storm, naar hun var ude paa Jagt efter Søfugle.

Hjemme holdt hun Huus med Butiksdrengene, naar der var Spor af Dovenskab eller Uorden paa deres Enemærker — ja hun holdt Huus med selve sin høiærede Fader, hvis gridske Fingre i en Fart greb „Hittegodset," som de fattige Kystbeboere falbød, men havde ondt ved at give slip paa det, som Falbyderen skulde have i Betaling. Kort sagt: Maiken blev sjeldent betragtet som en ung Pige — hun var — som Mange sagde for Spøg — et Fruentimmer i sin fulde Manddomskraft. Kort og godt — hun var en modig, kjæk og frisindet Kvinde. Om hun tillige besad nogle ømmere og mildere Følelser, faae vi snart at see.

Nattens Dunkelhed har hidtil hindret os i at see Noget af dens ydre Skikkelse, hvis Indre vi tildeels have forsøgt at skildre.

Men nu begynder det at rødme i Østen. Og altsom Taagen løfter sig — Vinden har vendt sig ved Daggry og udfolder de slappe Seil — sees Omridsene af hele Skjærgruppen at træde tydeligere og tydeligere frem. Man forbauses ved Synet. Før troede man at være indelukket paa en fortryllet Klippeø omringet af Vikingeborge. Men pludselig — idet Baaden skyder igjennem den sidste trange Passage — viser et umaadeligt Panorama sig. Solen stiger majestætisk op af Havet, over hvilket der i det Samme udstraaler en Stribe af flydende Guld, omgivet af Purpurskjæret omkring alle de Skibe, som nu sees at seile forbi hinanden i forskjellige Retninger.

Men er det blot Vandet og Skibene, som saaledes blive farvede — er det ikke ogsaa den livlige Skjoldmø,

der drømmer sine vaagne Drømme med Blikket fæstet paa den nye Dag?

Er hun smuk, hun, som kaldes Maiblomsten?

Aldeles ikke. Hun seer blot saaledes ud i en Faders og i en Elskers Øine. Formerne ere ikke bløde nok, Ansigtstrækkene ikke rene og regelmæssige nok, og hun mangler i det Hele den Tiltrækningskraft, som udfordres til at henrive Sandserne alene. Men de Hjerter, som hun engang havde vundet, elskede hende grændseløst. Thi hvad hun manglede i at være en smuk Kvinde, erstattedes af hele hendes Væsens Eiendommelighed og den straalende Friskhed, som ikke blot var udtrykt i hendes Ansigt og hele ydre Væsen, men ogsaa, i Forening med den hjerteligste Menneskekjærlighed, var Grundtrækket i hendes Karakteer, Liv og Virksomhed.

Hendes Klædedragt forraadte ikke noget sædvanligt Koketteri. Den var hensigtsmæssig efter Aarstiden. Hun bar altid opstrøget Haar, hvilket var i Strid med den herskende Mode, om Vinteren en lille sort Kastorhat med en vaiende Fjer, om Sommeren en rund Straahat med et simpelt Baand, og baade Sommer og Vinter gik hun med en rød eller brunn høihalset Kjole. Denne Kjole, eller rettere Frakke, med Knapper fra Hagen heelt ned til Foden, stod aaben over Brystet, hvor den lod et lille broderet Underliv tilsyne, gjennem hvis lette Snørning en hvid Underkrave stak frem.

Denne Dragt, hvori hendes middelhøie Figur saae slankere ud, blev aldrig skiftet om undtagen ved høitidelige Leiligheder, naar hun, for at vinde en eller anden Fordeel over Faderen, pyntede sig med en af de kostbare Dragter, som han forskrev baade fra Ind- og Udlandet . . . . . .

. . . . . .

Maiken havde netop reist sig og taget den Kikkert,

som laae ved Siden af hende, for at gjøre sine Observationer.

„Skal Frøkenen ikke krybe ned i Kahytten og tage sig en lille Lur paa Morgenstunden?“ spurgte Skipperen, som nu fandt det passende at komme frem med en lille Høflighed.

„Nei Tak, høistærede Ragner! Jeg har vaaget mangen Nat, hvor jeg ikke havde det en Smule bedre end her — Men jeg veed ikke, om det er Solen, som blænder mine Øine — jeg synes at derhenne i Læ for Raaholmen titter en tretunget Stump Flag frem. Ja, ja, den hvide Hest med sin Rytter farer ikke regelmæssigere hen over den store Drusthede hver Nat, end Toldjagten og dens Herre fare hen over Skageraks egensindige Bølger. Jeg supponerer, som Papa siger, Ven Ragner, at De ikke behøver at blive bange?“

„Fanden skal vide, hvad for en Krop den Karl har,“ svarede Skipperen, en ægte Skjærgaardskarl af den gamle Race, „men saa Meget er vist, at han aldrig sover med Mere end et halvt Øie lukket.“

„Han gjør sin Pligt — der er Intet at sige om den Sag.“

„Jo, Djævlen gale i min syndige Krop, om jeg ikke har Noget at sige! Og jeg troer ikke, at Kjøbmand Mors — søde Fader selv — just har ham i kjærlig Erindring.“

„Hør engang, Ragner,“ sagde Maiken med en Persons overlegne Rolighed, der ikke lader sig føre bag Lyset. „Hvad er det for besynderlige Manøvrer De begynder paa? Jeg seer nok Deres hemmelige Vink til Børje.“

„Manøvrer — hvad skal den Snak betyde — har jeg ikke Lov til at manøvrere med min Skude, som jeg vil! Naar Frøkenen er saa klog, seer hun vel, at Vinden slaaer om igjen, og derfor har jeg ifinde at holde hen imod Blaaskjær.“

„Det nytter til Ingenting, Ragner! De veed jo, at Toldjagten er en hurtigere Seiler end Deres tunge Makrelbaad. Det Forspring, De har, taber sig snart."

Ragner saae vred, men raadvild ud. Og de Blikke, han rettede imod Kronens Flag, viste tydelig det Had, som Enhver, der seiler derunder, altid paadrager sig, naar han hører til Toldvæsenet. „Var det blot om Efteraaret!" mumlede han, idet han kløede sig i Hovedet.

„Ja," gjentog Maiken, der med Lethed satte sig ind i Tingenes Tilstand, „var det om Efteraaret, saa kunde De gjøre mange Ting. Men nu er det en klar Sommermorgen, og jeg siger Dem, at hvis De lægger Roret i Læ i den Hensigt at vende imod Blaaskjær, saa vækker De bestemt Mistanke; men hvis De overveier Sagen, kan De nok paa en anden Maade komme ud af det. Men Tiden er kostbar: tag Deres Bestemmelser — ellers er der intet Haab."

Skipperen blinkede nu til den anden Mand ombord, som endnu stod tvivlraadig med Skjødet til Storseilet: „Hør, Børje, Du veed jo, at vi ikke have Andet end nogle Lapperier ombord — men hvorledes skal man dog bjerge den Bagatel?"

„Ingen Udflugter!" afbrød Maiken ham. „Er det Kognaksankere?"

„Fanden skal vide, hvad det er for en Slags Ankere! Det er en sand Tilskikkelse — Skam faae al Tjenstagtighed."

„Ja, det er en Skam for Dem, Ragner, at De driver Handel for Smugkroerne, men hør nu et Raad: Hav Alting klart til at sænke dem, naar vi stryge forbi Gastodden! Der er Baaden et Øieblik skjult."

„De er ikke saa tosset, Frøken, og jeg kunde ikke selv have fundet paa et bedre Raad. Men førend jeg

er kommet hjem og her tilbage har jeg faaet en ny Visitation."

„Derfor skal De ikke tage først hjem og saa komme tilbage. De maa tage dem op, saasnart Jagten har forladt Dem."

„Løs Fruentimmersnak! Hvem veed, om den ikke bliver liggende her og krydser."

„O nei — jeg skal hjælpe Dem!"

„Naa, det lader sig høre. Taknemmelighed skal ikke mankere, hvis det slaaer til."

„Hvad jeg nu har ifinde," svarede Maiken rødmende, „det gjør jeg ikke for at faae Tak. Men lov mig paa Ære og Samvittighed, at De ikke sælger den Kognak ud paa Kroerne! Det er vor Ulykke her paa Kysten, at Folk have faaet Smag paa saadanne Steder."

„Fanden annamme mig, om jeg ikke lover Alt, hvad De forlanger, naar det bare gaaer gesvindt — Holden bliver en anden Sag!" mumlede Ragnar mellem Tænderne.

„Nuvel, naar Jagten har lagt til, og Visitationen er foregaaet — hvorved De ikke maa vise en overdreven Tjenstfærdighed, Ragnar, som kan vække Lieutenantens Mistanke om, at De har bragt Noget i Sikkerhed — vil jeg bede ham om at tage mig med hjem paa Jagten, som meget hurtigere bringer mig til Svartskjær, end om jeg blev her tilbage paa Deres Baad. Naa, naar nu Jagten har lagt fra og er kommen Dem af Syne, bliver det Deres egen Sag strax at faae Ankerne op — og saa kommer De velbeholden og allerede visiteret hjem til Deres egen Strand, medens Jagten er gaaet i den anden Retning."

„Det er der Raison i! Bare de fordømte Ankere ikke svømme bort! Men vi have intet andet Valg."

Sænkningen fandt strax Sted ved Hjælp af Ballaststenene, og Ankerne gik tilbunds, paa eet nær, som drevet af et fint Instinct styrede en anden Kurs.

Og ikke længe efter, at Vandet havde jevnet sig, og Baaden var skudt frem forbi Odden, viste Toldjagten sig. Umiddelbart derefter hørtes Prainingen.

„Det var høie Tid!“ udbrød Skipperen med en kort Latter. „Men nu skal Frøkenen dog være saa flink ikke at opholde sig for længe for sin Deel — Sagerne sender jeg siden iaften hjemmefra — for jeg er dygtig urolig tilsinds, saalænge Jagten ikke er seilet ad Helvede til, og jeg har faaet fat i mine Ankere, der svømme affted, alt hvad de kunne.“

Maiken hørte Intet mere. Hendes Øine og hendes bankende Hjerte fulgte den lette Toldbaads Bevægelser, og et Glædessmiil svævede paa hendes Læber, hvergang det vaiende Flag sendte hende en Hilsen.

Men nu fik hun Øie paa den unge Befalingsmand selv, der stod paa den ophøiede Deel af det lille Dæk. Han viftede med Hatten og Kikkerten, som han holdt i Haanden, og tilkjendegav hende, at han allerede forlænge siden havde bemærket hende. Og nu kom han stedse nærmere.

Lignede nu den unge Kystopsynsmand det Billede, som Kjøbmand Mofs havde udkastet af ham for sin Reisekammerat, Hr. Holt? Det er ikke sandsynligt, at Mange vilde have kjendt ham efter det Portrait.

Han var en høi, slank Ungersvend. Men hans Figurs Smidighed var ham ved mange Leiligheder meget fordeelagtig i hans trættende Bestilling. Og hans Ansigt, som nu belystes af Morgensolen, de korte brune Krøller, der flagrede for Vinden, og de skarptsynede mørkeblaae Øine, som uafladelig vare fæstede paa Maiken, syntes at vidne om en Karakteer, hvis Kompas ingen Misvisning kjender. men styrer lige los paa Maalet, gjaldt det end om at vinde eller tabe det største Slag —

Og nu laae Skibene Side om Side.

„See, der er jo Hr. Lieutenanten,“ sagde Ragnar

med en Skippers behagelige Frimodighed, som ganske rolig kan see en Toldembedsmand gaae ombord, „Hr. Lieutenanten er da altid i Virksomhed. Men dennegang vilde jeg beklage Hr. Lieutenantens Uleilighed, hvis det ikke var for Frøken Maikens Skyld, som er bleven kjed af den langsomme Seilads paa min Skude."

Alt dette blev sagt, medens Lieutenant Guldbrandsen med et rask Sæt sprang fra Jagten ind i Baaden, hvor han blot hilste Maiken med et Buk og et Blik — men det sidste var dog ret veltalende — hvorpaa han i Forening med den Matros, som var fulgt med, begyndte at udøve sin Tjenestepligt.

Visitationen blev foretagen med saa megen Grundighed, at ikke engang Frøken Maikens improviserede Seng paa Pakkassen gik fri. Men det Hele var naturligvis forgjæves, og Jagtlieutenanten saae temmelig skuffet ud. Endnu engang saae han sig om med et forundret og opmærksomt Blik, medens Skipperen og Manden ved Roret blinkede skadefro til hinanden.

„Der stikker Noget under dette her!" tænkte den unge Guldbrandsen ved sig selv. Men hvad han end tænkte, var der ikke Mere at undersøge; og nu kunde han frit begive sig derhen, hvor hans Hjerte hele Tiden havde været.

„Maa jeg have den Ære at føre en kostbarere Vare med mig, end jeg havde gjort Regning paa, Frøken Mos? Min Vei gaaer alligevel saa nær forbi Svartskjær, at det ikke kan ansees for en Sinkelse for mig, og det bliver dog en eller halvanden Time hurtigere. Men isaafald er det bedst at gaae ombord."

„Jeg takker!" svarede Maiken med et lille Smiil. „Jeg vilde just have udbedt mig denne Opmærksomhed og er beredt til at indskibe mig med det Samme."

Nu tog Skipperen og hans Passageer Afsked.

„Farvel, min kjære Skipper Ragnar — tak for godt Følgeskab! Jeg venter Sagerne iaften!"

„Skal skee, Frøken, og det er mig, som maa takke for godt Følgeskab. Saa lev vel da! Min Skude skal ikke glemme Dem."

Derpaa bød Jagtlieutenanten sin Hjertenskjær Haanden, og i næste Øieblik stod hun paa Kronens Dæk.

Baadene skiltes ad, og da Matroserne havde faaet deres Ordre, viste Værten Vei til Kahytten, hvor han forlangte, at Kaffen snart skulde bringes ned.

Ottende Kapitel.

En Frokost paa Toldjagten.

„O min Gud, hvor jeg har længtes efter dette velsignede Øieblik!" udbrød den unge Befalingsmand livlig, idet han uden Omstændigheder slog sine Arme om Maiken og fik et ligesaa varmt Favnetag af hende til Gjengjæld.

„Og jeg da, min Gudmar! Har jeg ikke foretaget denne vovelige Hjemreise alene for at faae Leilighed til at tale med Dig — Du fik jo Brevet, hvori jeg sagde Dig disse Ord: Med det næste Skib, som kommer!"

„Og jeg har ogsaa været tilsøes, lige siden jeg læste de Ord. Det var en lykkelig Følelse at vide, at min Daarskab ikke kom til at stride imod Pligten. Jeg følte mig fristet til at reise, hvorsomhelst Du havde sat mig Stævne."

Et klart og yndigt Smiil gav Maikens Ansigt et nyt Udtryk. Det var Kjærlighedens Forklarelse.

„Ak, min væne Mø, skulle vi da aldrig mere, som i den salige forsvundne Tid, kunne hengive os til Haabet om Lykke?"

„Hør nu, vi maae ikke med Klagesange forbittre os

denne fra alle Former og Hensyn saa dristig rovede Time! Papa har sine egne Anskuelser om denne Sag — Du veed, at han har mange kjedelige Anskuelser — men vi have ogsaa vor Villie, og jeg for min Deel haaber dog, at vi tilsidst skulle seire."

„Haabet er sødt, men Venten lang og Livet kort, min Elskede, og jeg seer slet ingen Udsigt til at seire i anden Strid end i Striden med min Taalmodighed."

„Det er godt, det! Havde Du været mere taalmodig i Begyndelsen —"

„Taalmodig, Maiken! Du vil dog vel aldrig fornægte din egen speilklare Karakteer? Du kan ikke have villet, at jeg ved den omtalte Konfiskation hos din Fader —"

„Hvor kan Du troe det! Jeg meente blot, at Du dengang ikke, imod mit Raad, skulde have forhastet Dig med dit Frieri — Men lad os nu blot tænke paa Kaffen og paa at indrette det paa bedste Maade for os, medens vi ere sammen."

„Du har Ret — men først maa Du give mig et Favntag og et Kys! Saa ville vi som artige Børn bringe Dukkehuset i Orden."

„Hør nu, Gudmar! Jeg bevilger Dig, hvad Du forlanger, men ikke mere end dette ene Kys, førend vi tage Afsked. Seer Du," sagde den nu saa ganske kvindelige Skjoldmø rødmende, „jeg har givet mig under Hs. Maj. Kongens og Kronens Beskyttelse, ikke under min Elskers — forstaaer Du det?"

„Jeg forstaaer Dig nu som altid, og jeg gaaer ind paa Alt, kun paa den Betingelse, at vi itide begynde at tage Afsked."

„Vi skulle see, om jeg ikke, naar det kommer saa vidt, har glemt Noget hernede. Synes Du ikke, at jeg maa gaae op paa Dækket, saasnart vi have spiist Frokost — hvad troer Du ellers, Skibsfolkene vilde sige!"

„Ak og vee over den usle Konvenients, som strækker

sig lige ud til den nøgne Skjærgaard paa en stakkels Toldjagt, hvis hele Publikum bestaaer af to Personer. Men lad nu Sorgen fare! Skam faa den, som klager midt i Himmerig — her seer Du mine Forraadskamre!"

Og den unge Jagtlieutenant aabnede to Skabe, hvor Kopper, Glas, Sukker, Tvebakker, Viin o. s. v. paraderede ovenover en Underafdeling af lybsk Skinke, Gaasebryst, Smørrebrød, Ost og Porter.

„O, hvor Alting er uordenligt her!" sagde Maiken, idet hun greb en Serviet, som de hjalp hinanden at udbrede paa Bordet imellem de smaa Sofaer.

„Uordenligt — hvor kan Du sige det? Jeg synes, min Sjæl, at jeg og Lommen have gjort dette fortræffelig — min anden Matros har faaet dette Hædersnavn for sin Færdighed i at efterabe Lommen, som ikke veed, hvor fordægtig dens Rygte er."

„Den Ulykke deler den med Mange, der er bedre end den — Men veed Du hvad, Gudmar, nu synes jeg at din egen Lom — har han ikke ogsaa et andet Hædersnavn i sin Egenskab af Haatteſpillemand*) — burde være her med Kaffebakken. O, hvor tit skal jeg ikke engang i Tiden staae her og dække Bord for os i denne lille Kahyt!"

„Nei Elskede, dette her er langtfra ikke godt nok til Dig! Jeg bliver nok Kontrolleur om et Par Aar — det er passende for Dig — og saa bliver det Fru Toldforvalterſken og saa — men der have vi jo Kokken med Kaffen!"

---

*) „Haatmændene — almindelig bekjendte som en Slags Violinvirtuoser, hentes langveis fra til Bryllup og andre Festligheder. Søndre Bohuslen benytter sig gjerne af sine nordlige Naboers Talent. De føre endogsaa Violinen med sig tilsøes. (Holmberg, Bohuslens Historie og Beskr.)"

Lommen — oprindelig Svend Dillhufvud — var for sin Øvelse i at spille paa Violin („Fidel") en anerkjendt Celebritet, et Slags Skjald tillands og tilvands, forøvrigt en prægtig, flirskaaren og djerv Sømand med lyst nedhængende Haar, evig smilende Læber og hurtige Bevægelser. Lommen, der var sin Foresattes Yndling, og en stor Beundrer af denne, stod nu som et tændt Lys i Døren med Bakken i Haanden.

„Ærbødigst velkommen til Vort, Frøken Maiken, en stor Ære for Lieutenanten og Flaget! Jeg haaber, De synes her seer hyggelig ud, og Kaffen skal bidrage Sit dertil. Jeg skal sige Frøken Maiken, at jeg har været Kahytsdreng, førend jeg steg i Tjenesten; men fra allerførst af var jeg slet og ret Spillemand — naa det var godt, det!"

„Der er ingen Tvivl om Svend Dillhufvuds Fuldkommenheder og Talenter," svarede Maiken, som kjendte sine Folk, „og jeg er vis paa, at det netop er Dem, der gjør det saa hyggelig for Lieutenanten."

„Tak for det Ord, Frøken — der skal blæse mangen en Storm, før det kommer i Glemmebogen — Er der ellers Noget, som Lieutenanten befaler?"

„Intet, undtagen at Du breder min store Kappe ud deroppe. Det begynder at blæse, og Frøken Maiken gaaer op, saasnart vi have spiist Frokost."

„Og nu, efterat Maiken havde taget Hatten af og glattet sit Haar — hvilket var et henrivende Syn for Gudmar — satte de to lykkelige Mennesker sig tilbords hver ved sin Side af Bordet. Og imedens de af og til saae paa hinanden med straalende Øine, spiste og drak de saa ivrig, som om Kjærlighedens Sværmeri ikke for dem var en Vandring i Maaneskin, men en Vandring for hele Livet, hvorved man kommer til den Erkjendelse, at Legemet maa have fine Fordringer tilfredsstillede for at kunne opretholde Sjælen.

Noget blev der ogsaa talt — det forstaaer sig — og Gudmar glemte aldrig den Samtale, der fandt Sted mod Slutningen af Maaltidet. I hvor mangen en eensom Morgen- og Aftenstund udgjorde den ikke hans Tankers trofaste Selskab!

„Der var vist noget Særegent ved den Skuffelse, jeg havde imorges, min væne Ms?" (Gudmars Yndlingsudtryk.)

„Hvad hører jeg — havde Du nogen Skuffelse — Du?"

„Ikke jeg, men ganske vist Toldvæsenet. Og hør, hvis jeg kjender mig selv ret, kommer jeg i et sandt Raseri, naar Du har forladt mig, thi jeg tør dø paa, at Ragnar fra Nids, den opblæste Smugler, havde Kognak fra Norge."

„Nuvel, Gudmar — kunde Du ønske at tage Smuglervarer med der Samme, Du tog din Forlovede?"

„O, hvor godt Du har lært din Bibel! Værer snilde som Slanger og eenfoldige som Duer — med det sidste Ord veed Du, at Du kan lokke mig et godt Stykke Vei. Men Pligten er desværre Pligt, og om jeg havde det mindste Nys om, hvor jeg skulde søge, saa vendte jeg strax om."

„Derfor faaer Du Intet at vide."

„Har Du, min Elskede, din Haand med i Spillet?"

„Endnu ere vi ikke saaledes blevne Eet, min Gudmar, at Du med Rette kan forlange, at jeg skal hellige Flaget den samme Ærefrygt som Du. Og jeg vil desuden før — det siger jeg Dig i Fortrolighed, min tilkommende Herre og Husbond — have forsvaret disse usle Ankere imod Alverdens Jagtlieutenanter end tillade, at den Person, som jeg bragte i Fare ved min egen Nærværelse, skulde komme til at bøde for sin Beredvillighed til at tage mig ombord."

„Vogt Dig, Elskede" — Gudmar saae til Døren — „Vogt Dig for at glemme, hvor Du er! Jeg er ikke alene, og nu vil jeg Intet vide, selv om Du vilde sige mig det. Men det vil gaae mig igjennem Marv og Been, dersom jeg sik en Embedsfeil at bebreide mig."

„Jeg frygter, Gudmar — dette siger jeg i Fortrolighed som en Sjæl, der i Virkeligheden er Et med Dig — jeg frygter, at dine Grundsætninger ere for strenge, og at Du, naar Du er mere hærdet i Tjenesten undertiden kommer til at drive din Iver videre, end det behøves. Hvis man vil vide Antallet paa en Kystopsynsmands Fjender, kan man gaae ned til Stranden og tælle Sandskornene. Derfor maa Kystopsynsmanden ogsaa tænke som privat Mand."

„Sig heller som et egoistisk Menneske, thi Du mener dog, at han bør tænke paa sig selv, og det er feigt. Gid Vorherre ikke maa lade mig see Solen staae op den Dag, da jeg vaklede imellem min Pligt som Udøver af en Kronen tilhørende Magt og min Tanke som privat Mand."

„Men naar nu din Samvittighed havde et Ord at tale med Dig? Du er, Gud skee Lov, en Mand, som veed, hvad Samvittighed vil sige."

„Just derfor, dyrebare Maiken, er og bliver jeg urokkelig. Naar jeg har med en Sag udenfor Tjenesten at gjøre, maa jeg see mig om efter den bedste Udvei. Men som Bevogter af det Flag, der er mig betroet, er jeg blot Lovens Redskab."

„Det vil sige, at Du i denne Egenskab slet ikke er Menneske?"

„Nei, jeg er ene og alene en Repræsentant for den givne Lov. Det er ikke min Feil om den vækker Mishag — jeg udøver den, hvor og naar jeg er nødt til at gjøre det."

„O, Du kjære Ven! Gud give, at Du ikke maa komme i altfor stor Konflikt."

(Blev denne kjærlige Bøn hørt? Fremtiden vil vise det.)

„I alle Tilfælde vil jeg paa denne Maade bevare min Samvittighedsro, Du ædle Forbederske — og dermed er Alt sagt, som behøves for at bevare næsten alt Andet."

„Jeg synes, at der er noget Overdrevent i den Tale, min Gudmar. Kan Samvittigheden ikke høve sin Røst, hvor Pligten taler?"

„Det benægter jeg ikke — som jeg allerede har indrømmet — i enkelte Tilfælde. Gud bevare mig fra at anse mig for ufeilbar i vanskelige Spørgsmaal. Men jeg nægter derimod bestemt, og den Anskuelse haaber jeg at beholde, saalænge jeg lever, at Samvittigheden kan komme i Strid med de Pligter, som vi ikke opfylde ved vor frie Villie, men som Redskaber for en lovlig Magt."

„Vogt Dig, Gudmar! Vil Du erklære Dig selv ene og alene for en Lovparagraf?"

„Rigtig. En levende Lovparagraf, som ikke engang har den Frihed, der findes hos andre Lovparagrafer, nemlig at de kunne udtydes paa flere Maader. — Men denne Samtale forjager tilsidst det glade Smil paa dine Læber, og det straalende Blik i dine Øine, min elskede Maiken!"

„O nei," svarede hun, og den friske Hjerteklang i hendes Stemme forvisede Elskeren om, at hendes Sindsro ikke var bleven forstyrret, „o nei, vi have jo tit ført ligesaa alvorlige Samtaler. Du og jeg kunne ikke udholde den romantiske Kjærlighed, som kun taler om og lever af Følelser og derved opskruer dem til en sygelig Yderlighed, der strider imod Fornuften. Men siden vi tale om Følelser — forstaa mig ret, jeg tager dem nu i en anden Betydning — ere ogsaa de banlyste fra den levende Lov?"

„Nei, min egen Ven, Følelserne ere noget heelt Andet. Jeg vilde i visse Tilfælde komme til at lide forfærdelig ved Tanken om at opfylde en tung Pligt, men naar jeg havde gjort det, vilde jeg ikke have Noget at bebreide mig."

„Saa lad os da opgive dette Emne, som Du sagde. men hellere tænke paa, hvad Papa vil sige om min uventede Hjemkomst, og lad os bestemme, om Du bør gaae i Land eller ikke."

„Den Sag er allerede bestemt iforveien. Saasnart som Du, min væne Mø, har sat Foden paa Broen, styrer Jagten sin Kurs andetsteds hen. Jeg har mange Jern i Ilden."

„Gudmar — jeg kan dog være rolig i een Henseende, ellers vilde jeg virkelig ængste mig?"

„Vær ganske rolig, min Elskede! Jeg har denne Gang pligtskyldigst ransaget Skipper Ragnars Skude, og Befalingsmanden paa Toldjagten har Intet at gjøre med det, som jeg under vor Samtale har gjættet mig til. Men jeg træffer vel nok den hæderlige Mand en anden Gang, og saa —"

„Saa giver jeg Dig ham virkelig heel og holden!" svarede Maiken leende. „Og lad mig nu høre lidt Nyt om, hvorledes det gaaer Fader med hans Sager i Svartskjær. Mon det nu er rigtig retskafne Mænd, som overtage Handelen? Det er en vigtig Plads for Handelen, og bliver det endnu mere i moralsk Henseende, dersom adskillige Misbrug, som nu desværre gaae isvang, blive afskaffede. Strandboeren skal, saavelsom Oboeren, kjøbe sit Brændevin for at føre det med hjem, men aldrig drikke det eller falbyde det til Andre paa Stedet."

„Ja, det vilde være mere end ønskeligt. Man siger, at Hr. Hjelm, som igaar Middags kom til Fiskerleiet med sin unge Kone, skal være en særdeles hæderlig og retsindig Mand, som vistnok aldrig vil fornedre Firmaet ved at sælge Brændevin ud i mindre Partier. Der findes jo

mange ligesaa vigtige Produkter, som han kan give i Bytte for Fiskene. Hvad den anden af Herrerne angaaer, saa veed jeg ikke Andet om ham, end at han ogsaa ankom igaar. Han reiste lige til Svartskjær, og om Eftermiddagen tog din Fader og han ned til Fiskerleiet, hvor de rimeligviis endnu opholde sig."

„Naa, det var jo gode Nyheder. Saa komme vi da snart til at flytte. Og skjøndt jeg vil føle et tungt Savn ved at skilles fra Præstegaarden og Alt, hvad den indeslutter, som er mit Hjerte saa kjært og dyrebart, saavelsom fra disse fattige Kyster og alle mine elskede Klipper med Dødt og Levende, saa har jeg dog et Haab om, at denne Flytning er det Bedste for os To. Fader vil efterhaanden løsrives fra sine gamle indgroede Vaner og følgelig ogsaa fra de Antipathier, som ere forbundne dermed. Desuden sætter jeg mig paa Reisefod, og Jagtlieutenanten har Forretninger overalt. Med eet Ord: Kommer Du til Præstegaarden iaften? Jeg skal og vil derhen. Det er saa længe siden, jeg har leet med Fa'erbroder og grædt med Thorborg over alle de Farer og ondskabsfulde Snarer, som Fjenden lægger for unge Jagtlieutenanter."

„Ja, Gud hjælpe mig," sagde Gudmar leende, „hvis jeg fik saadan en elskelig lille Tosse som min Søster til Kone! Igaar græd hun over Fader, der er altfor lidt præstelig til at være Præst. Imorgen græder hun over mig og min ulykkalige Mangel paa Evne til at kunne see til Høire, naar jeg skal see til Venstre, hvorved mangen Stakkel kunde spares for Sorg. Og om Søndagen græder hun til Syvende og Sidst over hele Kyststrækningens, samt Dernes Synd, Forfængelighed og Tilbøielighed til alle andre Lyster."

„Ak," sagde Maiken, „hun er en lille Helgen — i gamle Dage var hun bleven kanoniseret — Men nu op paa Dækket! Tag et Par gode Cigarer med Dig."

„Stray, min Pige, naar jeg først har faaet denne Flaske frem af Skabet. Det er idetmindste tyveaars-gammel Malaga."

„Lad Du den staae til en Eftermiddag i bedre Tider. Skulle vi have et Glas til Dessert, saa holder jeg mere af Madeira om Formiddagen. Har Du det?"

„Extra, min fortryllende Kammerat — Du kan da ogsaa Alt, hvad det skal være, Du lille Hex!"

„Jeg er, som jeg er!" sagde Maiken, idet hun smaasyngende gik op paa Dækket.

Og nu slog Lieutenanten Dørene op paa vid Gab og kaldte paa sin Haatte Lom.

„Tag alt dette bort — Flaskerne med — og gjør Jer lystige dermed — Ingenting ifigte?"

„Nei, Hr. Lieutenant, naar man om Morgenen begynder med Narrestreger" —

„Hvad nu, Du næsvise Knægt!" udbrød Lieutenanten ærgerlig — det var hans egen indre Ærgrelse, der spøgede i hans Hoved — „hvad mener Du?"

„Jøsses, hvor kan Lieutenanten være i saa ondt Humeur i dag — det er dog forskrækkeligt!"

„Jeg vil vide," sagde Gudmar med større Selvbeherskelse, „hvad Du meente med Narrestreger."

„Nu, det kan jeg sige nøiagtig, thi det er med Tanker og Meninger som med Strengene paa min Violin: det klinger, naar jeg trykker paa dem. Nu forholder det sig saaledes, at Storke-Pelle, som er gammel og klog, tit stryger paa mig, som om jeg var hans Violin, og saa kan jeg ikke gjøre for, at jeg lader den Tone klinge, som han slaaer an."

„Naa, hvad er det da for en Tone, som han har slaaet an?"

„Ja, for at sige det med rene Ord, saa vilde han sætte mig i Hovedet, at han kunde bande paa, at Ragnar fra Nids havde sænket Kognaken, og derfor tænkte han —"

„Jeg vil sætte baade Storke-Pelle og Dig iland og skaffe mig en Besætning, som holder sine Formodninger og Tanker hos sig selv, til den bliver spurgt."

Og derpaa gik den unge Lieutenant heftig op af Trappen.

„Men hvad i Guds Navn kan dog Lieutenanten have faaet i Hovedet nu paa Morgenstunden? Idag tænkte jeg, at det ret skulde blive Solskinsveir. Jeg vilde saa smaat vare ham ad, om han havde isinde at gjøre en ny Visitation. Det var vel en Kurre paa Kjærlighedstraaden, kan jeg tænke. Men hvis Kjærligheden gjør Folk saa hidsige, er det bedst, at jeg holder mig til min Violin, og ikke til et Fruentimmerhjerte — Lad see engang, hvad de have levnet. Den ene Porterflaske er ikke Noget at dele: den kan jeg ligesaa godt tømme med det Samme. Jeg veed ikke, om Storke-Pelle bryder sig videre om Eidammer-Ost — men ialfald kan jeg gjerne tage mig en Humpling efter Porteren. Kaffe og saadan noget Slatteri forstaaer han sig nu slet ikke paa — han har ingen fiin Opdragelse faaet — derfor maa jeg i Ro og Mag drikke en Kop alene iforveien."

Det er uberegneligt, hvorvidt den glade Haattemand kunde være gaaet i sine Anskuelser om Storke-Pelles Mangel paa Evne til at vurdere Frokostlevningerne, hvis han ikke pludselig var bleven revet ud af sine Betragtninger af en streng Røst, som raabte ovenfra:

„Svend Dilhufvud, dersom Du ikke vil have, at jeg skal varme dine Øren, saa skynd Dig herop, og fortær ikke Gudsgaverne alene!"

„Hvor kan Du sige det? Troer Du, jeg vilde vove mig til det — men Lieutenanten befalede mig, at jeg skulde skaffe det Altsammen afveien hernede."

Niende Kapitel.

Hjemmet paa Svartskjær.

Bottnafjorden, som beskyller den sydlige Strandbred af Qville Herred, udgjør — tilligemed den lange Sotefjord, hvormed den hænger sammen — hver Sømands Skræk og ansees paa Grund af sine utallige Skjær under Vandet for den farligste Passage i hele den vestlige Skjærgaard, denne Labyrinth af vanskelige Passager.

Under en sydvestlig Storm kan man her faae et Syn at see, som vanskelig vil glemmes. Man bevæger sig imellem himmelhøie, gyngende Mure, men bagved og omkring disse Mure høres et stærkere Døn end fra dem, der ere besatte med Kanoner. Og hvor forgjængelige ere de ikke! Dybt underminerede styrte de sammen, og vise denne umaadelige Grav, som aldrig bliver fuld, og hvor Brændingens hvide Vandsøiler er det eneste, flygtige Monument over de Døde dernede — et Gravsted, hvorom kun Tangen strøer sine fattige Blomster, og kun Søfuglens sørgelige Klagesang lyder.

Men det er ikke paa den Tid, at de sydvestlige Storme rase. Man glæder sig for Øieblikket over den i denne Egn saa korte Sommer, og vi see nu paa en solklar Morgen et smukt Vaaningshuus tilligemed en lang Række Søboder og Magasiner stadselig kneise paa et af Bottnafjordens nøgne Forbjerge.

Dette er Svartskjær, den Handelsplads, som Hr. Mos's eier Her er det, at Huset Hjelm & Holt den 1ste Septemeber skal aabne sin Handel. Her er det, Emilie skal lev. for at gjøre sig fortrolig med Livets Alvor og Glæder Denne sande „Vandørken" kunde nok vække hendes Frygt; thi med Undtagelse af et Par Fiskerhytter, findes ingen Nabofamilier nærmere end en halv

Fjerdingvei længer ind, i Landet, hvor man først kommer til Præstegaarden, der ligger paa samme Forbjerg.

I Midsommeren er Handelen, især tidlig om Morgenen, ikke saa levende som paa de øvrige Aarstider, og det var netop en særdeles stille Morgen, at Husets Værtinde, Fru Moss, havde bestemt sig til noget meget Usædvanligt. Hun havde nemlig ifinde under sin Mands Fraværelse at gjøre et Morgenbesøg i Præstegaarden og hilse paa sin Yndling „Kirkens Helgen," den dybfindige ydmyge og hjertensgode Thorborg, Pastor Guldbrandsens Datter og, som vi vide, Jagtlieutenantens Søster.

Hvor ligefrem denne Handling end kan synes, vidnede den dog om et sandt Heltemod hos Fru Beate Marie Moss. Thi lige siden den unge Guldbrandsen fik det bestemte Afslag paa sit Frieri, havde der fundet en stærk Spænding Sted imellem de to, før saa fortrolige Familier, eller rettere sagt, imellem Hr. Moss og Præsten; og skjøndt de begge To følte Savnet dybt, havde de dog ikke været sammen i flere Maaneder.

Skjøndt Moss slet ikke havde forbudt sin Kone at gaae til Præstegaarden, vilde han ikke have troet sine egne Øine, hvis han havde seet sin kjære, trofaste Korsdragerinde — han elskede hende dog paa sin Viis — gjøre en saa betydelig Demonstration paa egen Haand.

Sandt at sige laae det heller ikke i Fru Beate Maries Karakteer at gjøre noget Skridt udenfor den Vei, som Mandens Villie havde anvist hende. Men undtagelsesviis kunde hun dog have sin egen Villie, og naar det var Tilfældet, udførte hun ogsaa, hvad hun havde besluttet.

Der stod hun nu paa Forstuetrappen, en midaldrende Kone med sit milde, blege Ansigt halvskjult under en Nankinshætte, og uddeelte de sidste Befalinger til Tjenestepigen.

Men hun kom ikke til Præstegaarden dennegang, thi

da hun var kommen et Stykke Vei fra Huset henimod Krumningen af Bugten, opdagede hun et Syn, som fængslede hende til Pletten.

„Hvad i Guds Navn skal det dog betyde?" spurgte hun sig selv ganske høit. Hun gned sine Øine — Ja, det var virkelig Toldjagten, som med en let Bevægelse svang sig frem og lagde til ved Broen. Men var det det Hele? Hvem stod paa Dækket og vinkede? Det var jo Maiken — Maiken, som skulde være i Norge, skilt fra Gudmar, og som nu kom i hans egen Baad.

Mon den stakkels Kone blev glad? Hun elskede sin Datter saa varmt, saa varmt, og dog stivnede Blodet næsten omkring hendes Hjerte.

I Maikens Barndom pleiede Faderen, naar han tog Afsked, altid at sige: „Hør Beate-Marie, lad mig finde Pigebarnet, naar jeg kommer hjem!" Men nu var det netop Knuden, at han ikke vilde finde hende, og den gode Kone kunde i sin Angst ikke begribe, hvorledes hun skulde bære sig ad i dette vanskelige Tilfælde.

Spadseretouren til Præstegaarden gik nu reent overstyr, og idet hun begav sig ned til Broen og trykkede Datteren, som allerede var sprungen iland, til sit varme Moderhjerte, følte hun kun Sieblikkets Lykke.

„Naa, lille Moder," raabte Maiken med tillidsfuld Glæde, „jeg seer nok, hvorledes det er fat, men vær blot ikke bekymret! Jeg skal nok manøvrere med Faders onde Lune, til vi komme paa taalelig Ankergrund — See Gudmar venter paa at hilse paa Moder — han reiser sieblikkelig."

Gudmar var ogsaa Fru Beate-Maries Yndling. I de mange Aar, Familien paa Svartskjær og i Præstegaarden havde været Naboer, havde Gudmar altid under sine aarlige Besøg i Hjemmet ved sin ligefremme og

Sidr 32. 83. 98. 37.8.

hjertelige Opmærksomhed trukket hendes Hjerte til sig. Men nu følte hun kun Angst og Uro.

„Kjæreste Gudmar, Du maa ikke give mig Skyld derfor, hvis Du nu finder Svartskjærkysten ugjæstfri! Jeg tør ikke opholde Dig, og jeg faaer jo Alt at vide af Maiken. Men jeg vil dog sige Dig, at jeg netop nu var paa Vei til Jer for at hilse paa Thorborg. Det var vel Guds Villie, at det ikke skulde skee."

„Det skal Du have Tak for, kjære Tante! Imorgen eller kanskee allerede iaften kommer jeg hjem, og jeg veed, at det vil glæde baade Fader og Thorborg at høre, at Tante har havt en saa kjærlig og energisk Tanke."

„Rimeligviis kommer jeg vist ogsaa til Præstegaarden imorgen," sagde Maiken. „Jeg maa dog efter Hjemkomsten see til mine gamle Venner — Farvel saalænge, Hr. Lieutenant! Tak for vort fornøielige Møde"!

De skiltes med et trofast Haandtryk, og Jagtlieutenantens Øine sendte saa straalende Blikke efter „den væne Mø," at det viste sig tydelig, at Afskeden ikke var tagen i „det sidste Øieblik."

Nu var Toldjagten allerede langt borte. Og da Fru Beate Marie for at berolige sit oprørte Sind havde taget det Parti at sende sin Mand Rapport om, hvad der var foregaaet denne Morgen, gik hun ind til Datteren for at høre hendes Beretning.

Maiken beboede to Værelser, der laae i et Hjørne af Huset og udgjorde hendes særegne Gebeet. Man havde herfra en vid Udsigt i forskjellige Retninger. Det yderste Værelse, som vendte ud til Fjorden, var hendes Dagligstue, hvor alle Væggene vare behængte med Søstykker og finere Fiskeredskaber. I Hjørnerne fandtes Hylder med sjeldne Konkylier og allehaande Sødyr. Under Loftet, som var hvælvet og himmelblaat malet ligesom Væggene, hang

ingen Lysekrone, men derimod Modellerne til tre af Faderens Fartøier, to Brigger og en Skonnert, tilligemed et heelt Dusin udstoppede Sofugle, som Maiken selv havde skudt, og hvis Vinger i Aftenskumringen kastede deres Skygge imellem de smaa, hvide Seil paa det lyse Loft.

Møblerne her i Maikens Selskabsværelse bestod af nogle chinesiske Borde fulde af Porcellain af alle mulige Façoner, samt Stole og Sofa med gammeldags Udskjæringer og Betræk af gult og blaat Silkebrokade. Paa Gulvet laae der nu om Sommeren en indisk Rørmaatte, der ogsaa var prydet med Fugle, men saa forskjellige fra dem under Loftet, at man skulde synes, det maatte være underholdende for dem blot at see paa hinanden.

Man saae Intet til de almindelige Fruentimmerarbeider. Men et halvfærdigt Fiskenet, som var udspændt paa en Ramme af Valnødtræ, og et stort Bord under det ene Vindue, fuldt af Bøger om Havedyrkningen, smaa Frøposer og en Mængde Urtepotter med Blomsterafklæggere, vidnede tilstrækkelig om de Sysselsættelser, som Værelsets unge Herskerinde foretrak.

Hendes Sovekammer, det inderste Værelse, var langt simplere. Foruden nogle nødvendige Møbler, stod der kun to høie Skabe. Det ene indeholdt hendes lille Bogsamling, tilligemed endeel Æsker fulde af Faderens kostbare Foræringer, det andet en Slags Garderobe, nemlig adskillige af hende selv forfærdigede Klædningsstykker, bestemte til Gaver til de skibbrudne Sømænd, som hvert Aar kom til Kysten. Der var ogsaa et Speil i en stirlig Ibenholtsramme — men Maiken havde to andre Speile, som hun holdt mere af: den blanke Havflade og sin Elskers Øine.

Da Moderen kom ind, stod Maiken ved det omtalte lange Bord i den yderste Stue og saae igjennem en Kikkert, som havde sin sædvanlige Plads der. Hun havde

nemlig endnu ikke opfanget det sidste Glimt af Toldjagten.

„Naa kjære, elskede lille Maiken, nu kan Du have nok af det Syn. Kom nu og tal et fornuftigt Ord med mig om denne uforklarlige Begivenhed."

„Strax, Mama — paa Øieblikket — vent lidt, lille Mama! Om et Minut — see saa — her er jeg!"

Og nu vendte hun sig om, gik smilende hen til Moderen og kyssede begge hendes Hænder med hjertelig og øm Hengivenhed.

„Ja, med mig kan Du jo gjøre, hvad Du vil, stemme Barn — men Papa — jeg har allerede sendt ham Bud."

„Det tænkte jeg nok, og jeg vilde ikke bede Mama om at lade det være; men naar jeg bliver gift, har jeg ikke ifinde at bære mig saaledes ad som Mama."

„Man kan aldrig vide iforveien, hvorledes man kommer til at bære sig ad i det Forhold. Huusfreden er Hovedbetingelsen for min Lykke, og den maa enhver Kone — hvis hun vil være lykkelig — skabe sig baade af og under de Omstændigheder, hvori hun befinder sig."

„Ja, ja, lille Mama, lad os aldrig tale om det! Mama er kun altfor exemplarisk. Hvis Papa fra først af havde mødt nogen Modstand, troer jeg aldrig, at han var bleven saa streng Herre i sit Huus.

„Deri tager Du virkelig feil, mit Barn! Det, Du kalder Strenghed, er som Morgendug imod, hvad det sienfynlig vilde være blevet, dersom han fra først af havde mødt Modstand istedetfor Eftergivenhed. Det er ingen Børneleg at staae ved Siden af en Mand, som aldrig har beflittet sig paa at beherske sig, undtagen naar det var nødvendigt for hans egen Skyld. Og Du kan troe min Maiken, at i min Stilling, har min Maneer været rigtig. Den er ikke en Følge af Svaghed, men af Fornuft; og naar jeg har fundet det nødvendigt, har ogsaa

jeg havt Øieblikke, der vidne om, at Du ikke har arvet din kraftige Natur alene efter din Fader."

„Det veed jeg meget godt, Mama — men lad mig nu spørge Dig om Et og Andet."

„Du, min Ven? Nei, først maa Du rigtignok smukt svare paa mine Spørgsmaal. — Hvorledes kom Du til at reise hjem saa snart, og hvorledes kom Du paa Toldjagten?"

„Jeg kunde sætte en Historie sammen til Mama, med saa mange sandsynlige Tilfælde, som det skal være — dem findes der altid nok af, naar man søger dem — men jeg foragter unødvendige Udflugter. Derfor er det, jeg har at sige, sagt med faa Ord. Jeg vilde hjem, ikke alene fordi jeg længtes efter Mama og denne lille Bolig, men ogsaa fordi jeg brændte af Længsel efter at have en fortrolig Sammenkomst med min Forlovede — thi hans er jeg, om jeg end aldrig bliver hans Hustru. Det var let nok at træffe en Baad herfra Egnen. Jeg havde iforveien skrevet til Gudmar. Jagtlieutenanten er jo jevnlig paa Spor efter Smuglergods, og saaledes kom han ogsaa til Skipper Ragnars Skude. Det Sidste — at jeg er gaaet ombord paa Toldjagten — saae Mama selv."

„Det var rigtignok snart fortalt, mit Barn, og jeg kan fatte Styrken af de Følelser, som drev Dig — saavelsom at Du med din Karakteer uden Fare kunde gjøre, hvad der vistnok ellers ikke er passende, men Papa bryder sig hverken om at indsee det Ene eller det Andet."

„Jeg bekymrer mig ikke stort om det, som kommer efter Hovedsagen, og den var at møde Gudmar. Denne Sammenkomst har ikke alene glædet vore Hjerter, men den har ogsaa styrket vor Kraft og vor Taalmodighed. Jeg føler mig nu istand til at møde Papa i den Sindsstemning, som han helst vil have mig i. Gaaer han Berserkegang, skal jeg være ydmyg og bodfærdig. Sværger han paa, at jeg før skal gaae som Jomfru til min Død,

end faae min Hjertenskjær, saa siger jeg ikke nei. Vi have det ret godt — smaa Eventyr og lidt Modgang ere et fiint Kryderi paa Kjærligheden. Og skulde Fader til Syvende og Sidst tage sin høitidelige Mine paa og moralisere, saa bliver jeg rørt, omfavner ham, beder om Forladelse for min Feil og — feiler paany, naar der er Leilighed."

„Gud velsigne dit modige Hjerte! Men bliver Du aldrig bange?"

»Nei, Mama, det er en Følelse, som jeg ikke kjender meget til. Og nu er det min Tour at gjøre et Par Spørgsmaal! Har den gamle Lods fra Ufklippen været her, og sørgede Mama godt for ham? Han er min Yndling, ligesom jeg er hans, og Skjærgaardens Brændinger saae aldrig en sikkrere Styrmand. Med ham til Lods kunde jeg seile rolig selv gjennem Renden imellem Paternoster-Skjærene."

„Den Gamle er prægtig, og jeg har ogsaa i dit Sted seet ham tilgode."

„Tak skal Du have! Siden maa jeg have at vide, hvad der er foregaaet her i Huset. Har ikke en af de tiltænkte Kompagnoner været her?"

„Jo, og han kommer vist tilbage med Papa, der lader til at have fundet særdeles Behag i ham."

„O, saa veed jeg, hvad jeg behøver at vide — Og nu skal jeg ikke opholde Mama. Vi træffes igjen, saasnart jeg har seet mig om i mine Værelser og gjort et lille Løb ned til mine Blomsterbede. Tilsidst skal jeg tænke paa et pragtfuldt Toilette til at tage imod Papa i."

Tiende Kapitel.

»Menneskets Spaaer, Gud raader.«

Kvinden har Ord for at være den, saavel i Tanker som Handlinger, flygtigste Halvdeel af Menneskeslægten.

Men denne Forudsætning synes ikke at hvile paa stikkrere Grund end saa mange andre, der, hvis de blev underkastede en Prøve, vilde befindes at være ligesaa stikkre som Korthuset, der forsvinder, naar man blæser paa det. Den saakaldte stærke Halvdeel af Slægten turde være underkastet Omstiftelighedens Tyranni idetmindste i ligesaa høi Grad, baade i Beslutninger og i Tanker, og Kjøbmand Moss er selv istand til at afgive et Beviis herpaa.

Hvem skulde man antage for at være bestemt i sine Meninger, naar det ikke var ham?

Og dog var hans Forbittrelse over Maikens uventede Hjemkomst under Jagtlieutenantens Ledsagelse — netop den Efterretning, som han fik gjennem Brevet ved Middagsbordet hos Hjelms — ganske som bortblæst, da han efter halvanden Times rask Seilads nærmede sig Svartskjær.

Sagen var, at han paa Overfarten havde havt en endnu mere tilfredsstillende Samtale med den Ene af sine Efterfølgere. Og endskjøndt Intet ligefrem var sagt, var det dog tydeligt, at den Forkjærlighed, som den gamle Forretningsmand fra Begyndelsen af havde fattet for den unge (i hvem han troede at kunne opdrage en Lærling efter sin egen Theori) vilde kunde føre til det fortroligste Forhold.

Under disse Omstændigheder syntes Hr. Moss, at det var en meget behagelig Gunst af Skjæbnen at sende hans Datter hjem lige i det rette Øieblik for at hjælpe til at udføre de nye Planer.

At tvivle om Hr. Holts Tilbøielighed til og Taknemmelighed for saadanne Udsigter kunde aldrig falde Hr. Moss ind.

Og medens hans Blod af og til begyndte at koge ved Tanken om, at hans Maiblomst havde stillet sig under den forhadte Jagtlieutenants Beskyttelse, mildnedes denne Følelse betydelig, naar det faldt ham ind, at det netop

havde været ham, Elskeren selv, som første hende den tiltænkte Rival imøde.

Ja, dette var saa skjøn en Hevn, at Moss ønskede at være alene for ret at lee sig mæt, hvilket naturligviis ikke lod sig gjøre i Holts Nærværelse, som endnu ikke havde nogen Forestilling om den Ære, Kjøbmanden havde tiltænkt ham.

Under disse Omstændigheder kom han i et mærkværdig godt Humeur, der steg til Munterhed, da Hjemmet blev synligt.

„See saa, Mama — betragt mig nu!" sagde Maiken, som i fuldt Toilet (en grøn Silkekjole med kostbar Kniplingskrave, Brosche, Armbaand og mange andre Smykker) kom hen til sin Moder i Kjøkkenet.

„Kjære Barn, lad mig bare faae Fuglen ned i Gryden — jeg veed jo ikke, om Papa og hans Fremmede have spiist til Middag, naar de komme. See saa, nu kunne vi gaae ind — Ja see, dette er jo ganske efter Faders Smag! Men Du kan gjøre det endnu bedre, naar Du tager den hollandske Guldkjede med Uhret paa, som Du fik ifjor. Det vil blive anseet for en særegen Opmærksomhed for at behage ham."

„Maaskee jeg gjorde bedst i ogsaa at tage det hollandske Diadem paa!" udbrød Maiken med sin klare Latter. „Men det vil jeg dog gjemme til en høitideligere Leilighed — for dennegang maa det være nok."

„Tag blot Kjeden, det raader jeg Dig til!"

„Nu vel, saa vil jeg da slaae mig i Lænker! Hvis jeg saa ikke bliver en værdig Datter af den rige Kjøbmand Moss, veed jeg intet Raad. Jeg synes næsten, at Hr. Holt er forpligtet til at blive forelsket i mig. En en ung Mand, der vil gjøre sin Lykke her paa Ky-

sten, kan umulig lade være at dyrke selv den ubetydeligste Skjønhed, indfattet i saa meget Guld."

„Vogt Dig, Barn — saadanne Narrestreger ere før blevne til Alvor."

„Naa, og saa — er det ikke ogsaa altid blevet Alvor med mine Afslag. Jeg kan jo neppe tælle alle de Bud, Fader har havt paa sin første Vare. Men lad komme, hvad der vil, jeg er tryg. Vore Klipper og jeg ere af samme Art. Gud har skabt os haarde."

„Men Gud splintrer Klipperne, lille Maiken! Alle disse smaa Skjær vare ikke udkastede paa eengang: De ere ved flere Jordskjælv blevne slyngede ud i Havet."

„Det er sandt, Mama, og jeg kan ikke forebygge, at det gaaer ligesaadan med min Lykke, mit Hjerte og min Sindsro. Men eet Forhold bliver altid tilbage, om end tusind Jordskjælv oprykkede alt Andet: Kjærligheden og Troskaben — Men nu bort med disse alvorlige Tanker — Klokken er halv fire, og jeg kan føle paa mig, at vi snart have Papa her —"

. . . . . .

Noget over en halv Time senere lagde Baaden til ved Broen, og der stod nu Maiken saa smuk og nydelig i Solskinnet og bød sin Fader velkommen med det meest indtagende Smiil.

Faderens hjertelige og kraftige: „Velkommen hjem, min Maiblomst — jeg supponerer, at det blev Dig for kjedeligt i Naboriget?" forstrækkede hende dog i Virkeligheden mere, end den mørkeste Pande, det strengeste Blik og de haardeste Ord kunde have gjort. Denne venlige Tale og Tone viste, at Papa Moss — for at tale i hans eget Sprog — havde noget Nyt i Kikkerten, og det var langt værre end enhver Forsøgelse af den bittre Uvillie, som han nærede imod Jagtlieutenanten.

Imidlertid havde Hr. Holt med den Færdighed, han havde erhvervet sig paa sine Reiser, allerede sagt en

Mængde smukke Ting. Men Intet i hans Ansigt røbede det slaaende Indtryk, der havde været saa paafaldende ved det første Syn af Emilie.

Hr. Mos erklærede strax, at Holt kunde føre hans Datter op, medens han selv gav nogle Befalinger til Folkene.

Strax var Holts Arm høflig udstrakt, men Maiken erindrede ham om, at de befandt sig imellem Skjærgaardsklipperne, hvor det ikke lønnede sig at skyde sit Krudt op til ingen Nytte. „Her ere Folk saa praktiske," sagde hun, „at der spares paa Alt, selv paa Høfligheden."

„Men jeg tager mig den Frihed at gjøre Dem opmærksom paa, at der findes et gammelt Ordsprog, som siger: Nye Tider, nye Sæder."

„Net træffende," sagde Maiken smilende, „men jeg tager mig paa min Side den Frihed at gjøre Hr. Holt opmærksom paa en anden Ting: De nye Sæder kunne ikke gaae forud for de nye Tider."

„Slaaet i første Parti!" erklærede Holt, idet han standsede for at lade sin unge Værtinde gaae først ind af Døren.

Men var Maikens Forundring stor, saa blev Fru Beate-Maries Forundring — hun, som havde spaaet sig et Uveir — endnu større, da hun i Spisekammeret, hvor hun med Billie havde givet sig Noget at bestille, saae sin Mand i Døren og hørte den fortrolige Benævnelse, som kun kom frem i rigtig hjertelige Øieblikke.

„Min Giis" — en smagfuld Forkortning af Ordet Griis — „er Du her! Jeg supponerer, at Du trænger til et Trøstensord efter den Angst, Du har udstaaet."

Fru Beate-Marie studsede — det saae næsten farlig ud: hendes egen, ikke just følsomme Mos give Trøstensord!!!

„Nu vel," tænkte hun, „det er bedst ikke at forstrødige ham ved Forundringsudbrud." Og saa smilte hun til ham og saae ud, som om hun aldrig havde været vant til et andet Sprog end det nærværende. Naa, Fru Mos blev heller ikke gift for fire Dage siden, hun havde fireogtyve Aars Erfaring.

„Er Du tilfreds med din Affaire, min Gamle? Have Kompagnonerne vundet dit Bifald?"

Det faldt ikke Fru Beate Marie ind at tage fat paa det farlige Emne, hvorom hun havde skrevet. En Rapport maa man skynde sig med, men et Resultat kan man vente paa, naar det er klogest at vente, og man kommer ialfald tidsnok.

„Kompagnonerne ere gode, hver for sig. Den Ene en af disse udvalgte Sjæle, som jeg supponerer ere blevne skabte for at staae sig selv i Lyset. Hvad den anden angaaer, finder jeg ham mere og mere efter mit Sind — en fix Karl, som kan erhverve Geni. Blev Du ikke ogsaa indtaget i ham?"

„Vi vare saa kort Tid sammen."

„Sludder, Beate-Marie! Stoler Du ikke paa din egen Dom, saa har Du min — jeg supponerer, at det kan være nok!"

„Men kjære Gamle, jeg glemte at spørge, om I have spiist til Middag? Jeg har Alting færdigt, ifald —"

„Vi have allerede spiist hos Hr. Aage Hjelm. Men Kaffen maa strax komme ind. Dog først et Ord: Du har vel ikke hørt Noget fra Præstegaarden?"

„Ikke det Mindste!" Men her rødmede den gode Kone ved Tanken om sit paatænkte Morgenbesøg.

„Hvad behøver Du at blive rød i Hovedet som en Hane over det Spørgsmaal — det er min Sjæl kuriost! Jeg supponerer, at Du ingen Hemmeligheder har for din Mand?"

„Nei, vist ikke! Jeg blev rød, fordi jeg var gaaet derhen, hvis Maiken ikke var kommen hjem idag."

„Du?"

„Ja, jeg, min Ven."

„Du — Du?"

„Kjære Gamle, der behøver jo ikke at være Uvenskab imellem mig og Thorborg?"

„Hør engang, Beate-Marie! Der gives Ting, som vilde være ubegribelige, hvis de ikke reent ud vare umulige. Du kjender min Villie med Hensyn til Gudmar og Maiken. Prøv aldrig paa at lægge din mindste Finger, hvor jeg har lagt min Haand! Er det tydelig nok talt?"

„Fuldkomment. Men jeg veed, at baade den gamle Guldbrandsen og hans Datter længes efter os. Dit Brud med din gamle Ven har rystet ham dybt."

„Jeg siger Intet om den Sag — jeg har selv havt mine Anfald af Længsel. Men nu vil jeg bringe Sagen paa det Rene. Jeg vil selv iaften til Præstegaarden."

„Hvad hører jeg? I hvilken Anledning?"

„Min Giis" — nu gik det over i den forrige, venlige Tone — „jeg vil ikke skjule for Dig, at jeg har mine Planer. Jeg har altid fundet, at en Mand bør gjøre Konen til sin Fortrolige, vel at mærke, naar Sagen ikke gaaer over hendes Horisont. Jeg supponerer, at det var Vorherres Mening, da han stiftede Ægteskabet."

„Min bedste Ven, blive vi nu ikke for længe borte? Kaffen er vist sat paa, men burde jeg ikke selv see —"

„Vogt Dig, Beate-Marie, saadanne Kunster forstaaer man sig paa, og hør nu et Ord saagodtsom ti. Jeg vil have en Svigerson efter mit Sind, og efter ingen Andres, forstaaer Du; havde Du født mig en Søn, hvilket var din Skyldighed, kunde Du nu ganske efter Behag manøvrere for dine egne Planer. Men nu er Datteren min, og jeg vil ikke have slidt og slæbt alle mine Dage

for i den vigtigste Sag at tage Hensyn til noget Andet end mine egne Ideer."

„Kjære Mand, Du behøver ikke at tale saa strengt iforveien!"

„Man kan aldrig gaae vidt nok i Forsnak med Jer Fruentimmer, ellers komme I altid med Efternak — Og nu stop! Betragt det ikke som Spøg, thi seer Du, naar Smaafiskene lege i Havbugten, blive de opslugte af den store Havørn, inden de vide et Ord af det."

Med disse Ord gik Manden sin Vei. Og da Konen først havde givet Ordre til Kaffeserveringen, begav hun sig ind i Sovekammeret, hvor hun gjorde, hvad hun altid pleiede, naar hun blev angst: Hun tog nemlig sin Bibel, lukkede Øinene og slog et Skriftsprog op.

Vi maae dog erklære, at Fru Moss følte den hellige Skrifts Værd altfor dybt til ikke at læse den paa anden Maade. Men det var hendes Hjertes Trang ved ethvert vanskeligt Spørgsmaal, som forekom i hendes Liv, at tye til Bibelen, det eneste Orakel, som hun troede paa. Og saa inderlig var hendes Trang til at blive beroliget, at hun som oftest fandt, hvad hun ønskede. Vare end ikke Ordene selv saa trøsterige, som hun haabede, lykkedes det hende dog med from Hengivenhed at overtyde sig om, at deres Betydning var for dyb til strax at fattes af hendes Forstand; men efter nogen Tids Overveielse, blev Resultatet næsten altid, at „der gik et Lys op" for hende.

Derfor aabnede hun ogsaa nu den kjære, dyrebare Bog og slog disse Ord af Paulus op: „Jeg vilde ønske, at jeg nu var hos Eder og kunde forvandle min Røst, thi jeg veed ellers intet Raad for Eder."

Da hun læste disse Ord foer en Skjælven igjennem hendes Legeme, og det lykkedes hende ikke at uddrage nogen lægende Balsam af dem.

Det var, som om hun hørte en advarende Stemme i

fit Inderste, og netop derfor takkede hun Gud. Var ikke en Advarsel bedst af Alt? Thi hvor ubetydelig hun end var i sin Mands Øine, troede hun dog, at den, til hvem hun opsendte sine Bønner, engang skulde give hende den Lykke, hun nu savnede, nemlig at see sig selv og sine Ord gjælde Noget for hendes Mand. Og det var ikke af Egenkjærlighed, hun ønskede at faae denne Magt, men for Mandens egen Skyld, og for Alles Fremtidslykke.

I denne sande, velgjørende og elskelige Kvindes Liv fandtes intet Exempel paa, at hun nogensinde tillod sig selv at hengive sig til sine mørke Anelser — dem skjulte hun for Alle. Hun tænkte, hun levede ikke for sig selv: hun glemte næsten, at hun havde andet Formaal paa Jorden end Andres Vel. Og derfor kom hun ogsaa nu med glat Pande og mildt Blik ind i Salen, hvor hun bød Holt velkommen.

„Jeg føler mig allerede ganske hjemme, min bedste Fru Moss, og endskjønt De flytter to Miil bort, har jeg dog ifinde ret ofte at profitere af Hyggeligheden i denne hyggelige Familiekreds."

„Jeg formoder," svarede hun, „at De vil finde det saa behageligt i Deres eget Hjem — en ung Kone bringer altid Glæde og Hyggelighed med sig — at der ikke bliver megen Tid tilovers til at opfylde Deres Løfte."

„Hvad er det for en Snak — min Giis — det var nær blevet Du Gaas" — faldt Moss hende i Talen; med et Diekast. „Ere I ikke to Fruentimmer, og Fru Hjelm er kun et!"

„Desuden," sagde Maiken, „maae vi huske paa, at et nygift Par helst vil nyde sin Lykke alene, og isaafald bliver det en Barmhjertighedsgjerning af os at indbyde Hr. Holt til et Parti Trekort paa Papas fineste Kognak og Mamas Grisesylte."

„Og dit eget Selskab ikke at forglemme! Du er ikke egenkjærlig, Barn."

„Frøken Moss veed heelt vel" forsikkrede Holt, idet han høflig bukkede til alle Sider, „at visse Ting ikke behøve at omtales for at erfares."

„Det gaaer godt!" tænkte Moss fornøiet. Derpaa erklærede han høit, at Holt for Resten af Eftermiddagen maatte lade sig nøie med Fruentimmernes Selskab. „Jeg har en lille Forretning ude."

„Saa seile vi ud at fiske, Mama — det vil more Hr. Holt — og naar vi have gamle Gædda at disponere over, komme vi ikke til at kjede os."

„Frøken Moss er ikke tilbøielig til at smigre nye Bekjendte: det formodes ikke engang, at man kan kappes med den gamle Karl."

„Det staaer Dem frit for at kappes, Hr. Holt — men Faa have den Underholdningsgave, som Peter Gædda har, naar han kommer i Aande."

Ellevte Kapitel.

Præstegaarden.

„Hex, Hex, hører hun ikke — nu har Vædderen igjen revet sig løs! Hexe — Vivike, forhexede Vivike, Troldkjælling — Nei, — for Pokker, der er ikke saa Meget som Snippen af en Fruentimmerkjole at see i ti Miles Omkreds, og nu løber Vædderen sin Vei — han vil afsted ligesom de Andre. Min Søn slakker altid omkring og vogter Kronens Flag, medens hans Fader, som med Rette i sin Egenskab af Hyrde burde kommandere en heel Hjord, blot har en eneste stakkels Vædder at kommandere, og den Kanaille sætter sig ovenikjøbet op imod min Myndighed og finder mine Klipper for maare. Og saa min

Datter, som jeg i min Taabelighed kaldte Thorborg og vilde gjøre til en rigtig Kvinde, en Typus for de gamle nordiske Skjoldmøer, — jo, hun blev en net Thorborg, hun! Nei, saa er Maiken af en anden Art, der er Krummer i hende, og derfor kalder jeg hende ogsaa min Skjoldmø. Thorborg skulde være kaldt Maiken, og Maiken Thorborg: Det vilde have taget sig godt ud — Men nu er det, som det er — Lilieduft og Morgendug skal jeg troe! Nu ja, Lammet er nyttigt og godt — det er et fromt Lam — men ikke til at trættes med, naar man er i ondt Lune — og hvis Hexen eller Klokkeren eller en anden Christengjæst ikke kommer, gaaer det lige lukt ad Helvede til."

Denne Monolog blev holdt af den gamle Præst, som hinkede om imellem Thorborgs Have og en lille mager Græsplaine udenfor den, kaldet „Vædderens Sommerlyst," og ivrede sig ind i et Anfald af sin sædvanlige Galdefeber, som dog i det Hele taget var ret uskyldig, naar man sammenligner den med den Slags Galdefeber, som vor Ven Mos fik, naar hele hans Huus ikke i rette Tid stod paa Pinde for ham.

I gamle Dage vilde Pastor Guldbrandsen være løbet ind og have sat Liv i de Sovende, men nu havde han i den varme Sommertid været saa uheldig at faae et Anfald af sin gamle Gigt i Foden og maatte derfor nøies med, hvad han kunde udrette ved sin Stemme.

„Den tossede Alderdom!" mumlede han. „Alderdom i Foden og Ungdom i Hovedet: ingen Harmoni! Mennesket er en underlig Skabning. Jeg gad vidst, naar det har været bedst? Jeg kan ikke erindre Andet end Arbeide og Besvær — Men de gamle Guder leve endnu, og det skal nok vise sig. Min Søn er ikke tabt bag af en Vogn: Maaskee han med Tiden bliver Kontrolleur — au au, den forbandede Fod — Maiken burde være Kontrolleurinde. Mit Lam kommer sagtens til at dø

som Vestalinde iblandt Klipperne — jeg begriber ikke, hvorfra der skulde komme en passende Rolf til skjøn Thorborg. Det var en anden Sag i Sildefiskeriets Tid. Da var her en Mængde Herremænd spredt omkring langsmed Kysten, og den bedste af dem havde ikke været for god til Jomfru Liliedug."

Medens vor Præst saaledes snakkede med sig selv, havde han kastet sig ned i den bruuntmalede Lænestol, som var sat ud i „Haven" til ham.

Medens han fordyber sig i sine Betragtninger, ville vi gjøre Rede for Et og Andet, som angaaer hans Liv og hans Omgivelser.

Det var paa en tør og solbrændt Odde, at den rødmalede Kirke laae med sin Præstegaard. Og Alt var smaat: Odden, Kirken og Boligen — og Indkomsterne vare ligeledes smaa.

Men det slog alligevel til, thi ligesom Søen gav sin særegne Tribut af Fisk og Fugle, gav ogsaa de faa Standspersoner, med Hr. Mors i Spidsen, saa rigeligt Offer paa Aarets tre Offerdage, at Præsten, der stod foran Alteret, hvorpaa Gaverne lagdes, i en heel Time maatte blive ved at bukke og nikke, thi efter alle Kapitainerne kom Fiskerne og Børnene, og det gik fra den store Bankoseddel ned til Rigsdalere, Tremarker, Markstykker, Tolvskillinger og Enesteskillinger, som den fireaars Pudsling bragte. Alle holdt inderlig af den ligefremme Præst, som drak med Fader, indbød Moder til Kaffe og havde alle sine Lommer fulde af Peberkager til Børnene, naar han kom fra Sanne Marked.

Præsten havde altsaa ikke hjulpet sig frem under egentlig Fattigdom. Men Sorgerne havde raset i Huset ligesom Sandet udenfor; og efter i tyve Aar at have været Enkemand vidste han ikke mere, hvad det var at dele disse Sorger med en kjærlig Ledsagerinde. Sønnen

og Datteren — den sidste født kort før Moderens Død — vare og blev Børn i hans Tanker. Han havde desuden for meget Hjerte til at bedrøve dem, og Hjerte havde han Mere af, end man skulde tro.

Mose havde han i mange Aar anseet for en Ven — de havde tilbragt mange glade Timer sammen — men Stolthed og Fattigdom blotte sig nødig for den rige Ven. Og tilsidst havde Sognets Hyrde ingen anden virkelig Ven end Klokkeren, der havde sin lille Bolig lige i Nærheden.

Denne Fortrolighed havde varet idetmindste i nogle og tyve Aar, og Fordelen deraf var i Almindelighed paa Præstens Side, thi Underhyrden var baade yngre og kraftigere, havde et godt Blik for Forretningerne og saae desuden op til ham, medens Pastoren saae ned paa sin Ven.

For at give et Exempel paa Fleersidigheden i dette Forhold ville vi omtale, at da Præsten forrige Vinter var sengeliggende flere Dage ifræk af sin Gigt, og Konfirmanderne desuagtet ikke kunde forsømmes, maatte Klokkeren sidde ved Siden af Sengen og tjene som Tolk og Øie paa een Gang.

Præsten var nærsynet. Og naar han nu laae med Katikismen i Haanden, hed det: „Hvem — den forbandede Fod! — er Touren nu til?" Da tog Klokkeren Ordet og sagde:

„Anna Stine fra Søndre Mork, kom frem og svar paa Pastorens Spørgsmaal — Ja saa, Anna Stine fra Mork er ikke kommen over Isen — Saa kom Du frem, Dora Ringsdatter fra Gaaselandet. Vær ikke bange mit Barn, men see smukt paa os — Du er jo hjemme i din Katekismus — Nu kan Overhøringen begynde!" Det Sidste blev sagt afsides til Præsten.

Og Overhøringen begyndte.

„Hør nu, min kjære Dora, og tænk Dig rigtig om

— jeg vil gjøre Dig et Forstandsspørgsmaal. Kan Du sige, hvad der forstaaes ved Treenigheden — Au, au! Tag Ordet, Klokker! Idag er Foden reent pinegal."

Klokkeren tog Katekismen og Ordet, lænede sig tilbage paa Stolen og sagde høitidelig, idet han fæstede sine Øine paa Gaaselandspigen:

„Du hørte Spørgsmaalet, Barn?"

„Ja, jeg hørte det jo rigtignok, men det er saa svært at svare derpaa."

„Saa gjentage vi det da — naar jeg siger vi, mener jeg Pastoren, i hvis Sted jeg sidder her — kan Du min kjære Dora fra Gaaselandet sige, hvad der forstaaes ved Treenigheden?"

„Jeg kan slet ikke komme ud af at sige det, for jeg kan ikke faae tre til at være Andet end tre, om jeg regner nok saa meget. Men jeg skal nok huske paa det, hvis Klokkeren vil være saa god selv at sige det."

Ved slige Indvendinger tog Præsten altid selv Katekismen tilbage og beholdt den, til Gigten igjen bragte den i Klokkerens Haand.

Men dette lille Exempel er tilstrækkeligt til at anskueliggjøre Forholdet imellem Kirkens to Fædre. Med sine Børn levede Præsten i den bedste Forstaaelse. Gudmar var hans Stolthed, den kjærlige og milde Thorborg hans Glæde; og han vilde have elsket høit hende ligesaa som Sønnen, dersom hun ikke underyrrettiden havde først ham i hans Vaner.

Med den sidste Person i Huset, naar vi ikke medregne Karlen, som boede i et særskilt Huus, levede han i bestandig Krig. Denne Krig førtes imellem ham og den gamle troe Tjenerinde, den arrige og herskesyge Jomfru Vivike, der i femten Aar havde sagt op idetmindste ti Gange imellem hver Skiftetid uden nogensinde at skifte.

Men foruden dette Huuspersonale, som stod paa

Mandtalslisten, fandtes der ogsaa et andet, som ikke kom i Betragtning der, nemlig Hesten — som et Slags gaaende Grundeiendom — samt Koen, Grisene og den føromtalte Vædder, ikke at forglemme Ænderne og Gjæssene, der daglig foretog Seiltoure paa Grøften langsmed Thorborgs Have.

Og Thorborgs Have var virkelig ikke saa ubetydelig, naar man regner, at den laae tæt ved Stranden, hvor Søvinden bestandig blæste.

Her havde den unge Pige viist, hvad en god Villie kan udrette, naar den er bestemt.

Den omtalte Plads, der før havde været ligesaa flad som hele Omegnen — thi en øde og lav Kyst strakte sig imellem Svartskjær og deres Bolig — havde hun og Gudmar omskabt til det behagelige lille Fristed, det nu var. De havde for deres Sparepenge anskaffet Jord til at fylde ud med, Gudmar havde plantet Træer, som han havde samlet sammen fra forskjellige Kanter, og Thorborg havde ikke alene ordnet alle Rosenhækkene og Plainerne, men ogsaa de nette smaa Bede til Kjøkkensager — og nu kunde man sidde i Grotterne i Skygge for Solen og betragte det altid elskede Hav.

Og der sad Præsten endnu og saae ud i det Fjerne efter sin Søn.

Den Gamle var stærk af Vext og havde et velskabt, sundt og ærligt Ansigt, men noget Apostolisk eller Patriarkalsk var der ikke ved ham. I sin Ungdom havde han været — Gud veed hvad, eller hvadsomhelst. Opvoxet i Krigens og Sildefiskeriets Tid var han yderst raa, men den, som kjendte ham nærmere, blev overrasket ved mangt et finere Træk i hans Karakteer.

Efter omtrent en halv Times Forløb blev der Liv og Bevægelse i Haven. Først kom en lille Alf løbende imellem Roserne og klappede den Gamle paa Haanden.

„Veed Papa, hvor jeg har været?"

„Nei! Har skjøn Jomfru været henne at synge en eller anden gammel Kjælling isøvn, eller har hun været saa heldig at opdage en Rolf Gøtrikssøn imellem Klipperne, som kommer og stormer hendes Ulleråker for at tage hende til Hustru? Og det maa han gjerne gjøre."

„Fy, Papa — Papa vil dog ikke af med mig. Men hvordan det nu forholder sig, saa have mine Toure til Klipperne ingen Hemmeligheder paa Slæbetoug."

„Jammerlige Tider!"

„Men jeg har alligevel Noget at fortælle, Papa!"

„Naa, saa har Du dog mødt Nogen — naa, hvem er det?"

„Først og fremmest Gudmar."

„Er min Søn hjemme? Hvorfor kommer den Satans Dreng ikke straxt herhen?"

„Vent lidt, Papa! Jeg satte ham nogen Tid i Arrest under Vildgjæsklinten, da jeg fik Die paa En til, som straxt vil være her."

„Hvem da? Men nu skal Du høre noget Andet: Vædderen har revet den sidste Stump Toug over og er løbet sin Vei! Er Vivika, den Troldhex, for Alvor gaaet bort og har taget en anden Tjeneste, siden hun ikke har hørt, at jeg nu i en heel Time har skreget mig hæs?"

„Vær blot rolig, kjære gode Papa! Vivike er gaaet opad Skrænten for at plukke Blaabær og kom netop hjem nu — men længes Papa ikke efter at høre, hvem der kommer?"

„Aa hvad — det er vel ikke af stor Vigtighed. Men kom kun frem med det, Jomfru Liliedug!"

„Hr. Mos, Papa!"

Præsten reiste sig heftig.

„Ærbødigste Tjener — kommer endelig den gamle Æsel med aabne Øine og indseer, at min Søn ikke der at foragte, endskjøndt han er noget retsindigere end en

forrige Toldlieutenant, som stod paa Pinde for ham, saasnart han bare tog til sin Tegnebog."

„For Guds Skyld, tal ikke saaledes, Papa! Mos saae ganske venlig og god ud, og Papa kan let ved sin Heftighed skræmme hans gode Lune bort. Det passer sig heller ikke for Papa som Præst at være hovmodig!" tilsviede hun kjærlig; og for at røre ham endnu mere lagde hun sit smukke, lyslokkede Hoved op til Faderens Bryst og saae paa ham med sine venlige og trofaste himmelblaae Duesine.

„Hovmodig, hovmodig — passer det sig for Lammet at give Hyrden Irettesættelser! Men jeg er ialfald ikke hovmodig paa mine egne Vegne, men paa Drengens. En Søn ligger paa høire Side af Hjertet, forstaaer Du?"

„Jeg er fornøiet med den venstre Side, naar Papa blot vil tage godt imod Faerbroer — See, han er snart ved Ledet. Jeg løber op og sørger for, at der kommer Vand paa til Toddyen."

„Kognaken staaer tilhøire i Skabet — husk tilhøire, og de storblomstrede Glas, og ikke for lidt Sukker — hør, Du Lille, ikke for lidt Sukker! Han maa dog see, at de gamle Guder leve endnu."

„Det skal nok blive godt, Papa, saa godt som jeg kan gjøre det — Men et Ord endnu, Papa" — og Thorborg kom tilbage — „Papa har saa gruelig ondt ved at beherske sig, men gjør det nu for Gudmars og Maikens Skyld. Desuden — Søde Papa, bliv nu ikke vred, fordi jeg siger det, Papa veed jo, at vi skulle være ydmyge."

„Vogt Dig, min Pige! Jeg siger Dig nødig et haardt Ord, men der maa være Maade med Alt."

„Ogsaa med Sukkeret og Kognaken, Papa?"

„Du Gaas — jeg mener med Ydmygheden."

Thorborg fløi smilende bort.

Og nu viste den store Magnat sig ved Havelaagen.

„Ih, hvad seer jeg!" udbrød Præsten, idet han reiste sig fra Stolen og glemmende Smerten i Foden gik Gjæsten hurtig imøde. „Da Mahomed ikke kom til Bjerget, kommer Bjerget til Mahomed. Men lige meget, jeg byder Dig velkommen i min gamle Bolig og haaber, at ingen Familietvist skal forstyrre vort gamle Venskab."

„Jeg supponerer, at det Sidste er fornuftig talt — jeg er idetmindste ganske af samme Mening, og jeg forsikkrer Dig, at det har været meget tomt for mig i den Tid, vi have staaet paa en spændt Fod.

„Undskyld," gjentog Præsten, „jeg har aldrig staaet paa mere end een spændt Fod, og det er denne Kanallie, som jeg for mine gamle Synders Skyld maa trækkes med. Men hvad vore Familieforhold angaaer, har Spændingen været heelt og holdent paa min ærede Vens Side."

En stærk Hosten og en rynket Pande var Mos's eneste Svar.

„Naa, Du havde jo Ret til at afvise min Søns Frieri, og det fortjente han næsten for at komme som Frier til Dig knap et Fjerdingaar efter, at han havde tilføiet Dig et Tab af Gud veed hvor mange tusinde Rigsdaler."

Mos følte sig mere generet og krænket, end han for nogen Priis vilde have tilstaaet, ved den ligefremme og djærve Maade, hvorpaa hans gamle Ven tog Sagen. Her lod hverken til at være Spørgsmaal om Sorg eller Savn, endsige Omsvøb.

„Det vil være til stor Nytte, supponerer jeg, om Du gjør din Hr. Søn deelagtig i disse Tanker, jeg siger med Villie gjør, thi havde de iforveien været ham tilstrækkelig indprentede, formoder jeg, at han ikke havde givet sig af med dette sidste Foretagende."

„Hvilket Foretagende?“ skreg Præsten, idet han dreiede Stolen, hvorpaa han igjen havde sat sig, efterat Mos havde taget Plads, og hans graae Øienbryn trak sig i Veiret paa en saa truende Maade, at der lod til at være al mulig Fare for, at Thorborgs Fredsplaner skulde slaae feil.

„Jo,“ svarede Mos med Eftertryk, „jeg mener hans Lumskhed at gaae ombord paa den Baad, hvorpaa Maiken befandt sig, under Paaskud af Visitation og føre hende hjem til Svartskjær paa selve Toldjagten.“

„Fanden tage Knægten — har han gjort det? Ikke saa ilde, ikke saa ilde, de gamle Guder leve endnu! Han er min Søn, jeg siger det med Stolthed.“

„Jeg supponerer, at Du har dannet Dig dit eget Sprogbegreb om visse Ords Betydning, thi saavidt jeg kan indsee, er din Stolthed just ikke retfærdiggjort.“

„Ikke det — saa er Du ikke saa klarttænkende som sædvanlig! Eller er det ikke Noget værd at føre skjøn Maiken med hendes egen frie Villie bort paa den Planke, han kommanderer?“

„En Kvindes frie Villie er det Samme som det Støvgran, jeg ryster af.“ Og Mos begyndte at anskueliggjøre sin Ligneise ved at puste Støvet af sit Kjoleærme.

„Aa, kjære Ven, Kvinderne ere nok sikkrere end som saa — See der kommer en lille En, saa lille, at hun ikke naaer mig til Albuen, og dog er jeg ikke istand til at puste hendes Villie bort — det veed mit Lam nok! Men nu ikke Mere herom, (ifald der behøves Mere) førend vi sidde ved Toddyen.“

Dette var et af de Argumenter, som slog Mos.

Nu flyttede Thorborg det lille Havebord derhen; og da Alting var sat frem, tog hun selv en Stol og satte sig hos dem.

„Bliv lidt, Barn — et Glas til din Broder! Spørg,

om han er kommen, og bed ham om at gaae ned til os og drikke et Glas Toddy med mig og Moss!"

Tolvte Kapitel.

Sødskendene. Slutningen af Hr. Moss's Besøg.

„Kjære Vivike, er Lieutenanten oppe paa sit Kammer?"

Dette Spørgsmaal gjorde Thorborg ved Døren til det lille rødmalede Huus, hvor hun var nødt til at vente for at komme forbi „Hexen", som sad og rensede Fisk.

„Jeg har ikke seet det Mindste til ham. Jeg har forresten slet ikke sovet inat, og saa skal denne Moss begynde at løbe her igjen, som om man ikke havde nok iforveien til at løbe efter Smulerne. Og saa skal jeg sige Dem Thorborg, at De er for gammel til at slæbe Flynderne med sig i Kjolesømmen. Men der gives ikke Mage til dette Huus: Naar et Kristenmenneske gaaer for at plukke nogle stakkels Blaabær, skulle strax baade Præster og Bøddere løbe sig fordærvet. Naa naa, Bødderen skal heller ikke komme paa Sommerlyst for det Første, det lover jeg og Hexen!"

Thorborg, der var ligesaa vant til Jomfru Vivikes Storme som til Havets, var for længe siden smuttet ind i den med Loft forsynede Forstue, med St. Hansurter under Loftet og Fiskeredskaber paa Væggen, og aabnede Døren til det lille Forværelse, der saae inderlig hyggelig ud med sine røde og hvide Gardiner og sit blomstrede Kattun paa Sofaen og Stolene. Endvidere fandtes i Stuen en Skrivepult med blaae Potpourri-Krukker, og foran Sofaen et gammeldags Bord med Porcellainsplade, hvorpaa der stod et udmærket smukt engelsk Thee-

skriin, som Thorborg for et Par Aar siden havde faaet i Foræring af en engelsk Skibskapitain.

Hele denne lille Luxus, forøget med Blomsterne i Vinduerne og et Par Kanariefugle i Buur, forekom Thorborg som et Indbegreb af Bekvemmelighed o Hyggelighed. Ja, end ikke hendes Veninde Maikens Værelser fandt mere Naade for hendes fromme Øine end denne lille Verden, som hun noget nær selv havde skabt, eller idetmindste samlet og ordnet.

Paa den ene Side af dette Festværelse laae Præstens eget Kammer, hvor Embedsforretningerne fandt Sted, naar der ikke var Barnedaab eller Vielse, thi dertil blev Forværelset benyttet. Paa den anden Side laae Dagligstuen, hvor Familien holdt sine tarvelige Maaltider, og hvor Hexens Spinderok brummede omkaps med hende selv.

I Kvisten var der to smaa Kamre, et til Gudmar og et til Thorborg.

Herop til Høienloftsburet ilede nu den straalende Lysalf, thi lys og straalende var hun, ikke alene fordi hun gik med lyse Bomuldskjoler, som hun selv havde vævet, hele Sommeren igjennem, men fordi der altid syntes at hvile et Skjær af Fred og Ro over hendes milde Ansigt. Der laae desuden i hendes Blik og Væsen Noget, som var trøstende for syge Sjæle og oprørte Lidenskaber, og de legemlig Syge i hele Omegnen havde i hende en Hjælp i dobbelt Henseende, thi Thorborg forstod sig endog paa de forskjellige Slags Medicin, som man brugte i almindelige Sygdomstilfælde. Og hun blev anseet for en af de gode Engle, som Gud har sendt herned for at lede vildfarende Sjæle i Havn.

„Gudmar — Nei han er heller ikke her!“ sagde hun, idet hun slog Døren til det Værelse op paa vid Gab, som Lieutenanten beboede, naar han havde Tid til

til at opholde sig paa Landjorden. Og det var et net Kammer, med Udsigt til Havets mindre Bugter.

Men nu hørte hun Gudmars Stemme nedenfra.

„Kom hid, lille Søster, jeg har et Ord at sige Dig!"

„O, er Du der — Her har Du mig!" I et Øieblik var hun nede og sad nu ved Siden af sin Broder i Sofaen i Forværelset. „Sig mig nu, hvad det er? Jeg fik ikke talt med Dig, fordi Mors kom paa samme Tid!"

„O, jeg forstaaer nok Anledningen til hans Besøg."

„Hvor Du siger det i en underlig Tone! Troer Du ikke, at der er Haab om en Forsoning?"

„Han skulde tænke paa Forsoning — o nei, det troer jeg ikke engang, at han vil tænke paa i sin Dødsstund, hvis Gud ikke forinden gjør et Mirakel."

„Det gjør han, hvis han finder det tjenligt!" forsikkrede Thorborg ivrig — „Men lad mig nu høre, hvad Du egentlig mener?"

„Maiken er kommen hjem! Imorges tog jeg min Hjertenskjær fra Skipper Ragnars Skude og førte hende hjem til Svartskjær — forstaaer Du det?"

„Jeg maa jo forstaae det, siden Du selv fortæller det; men denne Handling forekommer mig ellers meget letsindig, og der er intet Haab om, at Gud gjør noget Mirakel for at hjælpe den, der kaster baade Fornuften og Taalmodigheden overbord. Selv af Maiken var det meget daddelv —"

„Tys, tys, tys — Du er et uerfarent Barn, som ikke kan forstaae en saa høi Karakteer som Maikens."

„I denne Sag er det meget rimeligt, at Du forsvarer hende, men Opsætsighed mod en Faders Villie er intet godt Bygningstømmer, naar man vil bygge sit tilkommende Hjem."

„Men Thorborg dog, skal Du tale i den Tone? Kan Maikens egen Veninde ikke bedre forstaae og paa-

skjønne hende? Jeg siger Dig, at Maiken ikke har gjort dette i tankeløs Letsindighed, men fordi hun foragter dumme Former, der passe sig for indskrænkede Sjæle, men ikke for hendes frie og stærke Aand."

„Ja, stærk er hun rigtignok, men hvorledes Du end gaaer udenom Hovedsagen, staaer den dog lige fast. Hun har krænket sin Fader i hans Rettigheder, og hvor høit jeg end elsker og beundrer Maiken, faaer Du mig dog aldrig til at billige dette."

„Pjat, Pjat, Pjat — Forresten, lille Alf, passer det sig langt mindre for den raske Maiken at gaae i Ledebaand, naar der ingen fornuftig Grund er til det, end at bryde det. Dog Intet bliver brudt — dertil har Maiken altfor ædle Grundsætninger. Men vor Ungdom gaaer nok hen, og et Stykke af Midalderen med, førend hun, trods al sin Styrke, faaer Kjøbmand Moss til at række mig sin tilbagetrukne Haand."

„Nu maa Du dog møde ham. Papa beder Dig om at komme ned i Haven og drikke et Glas Toddy med dem?"

„Hvad i al Verden siger Du! Mon Fader har faaet en Idee om, at Sagerne ere ifærd med at tage en lykkeligere Vending? Det er umuligt. Hvis jeg havde havt et Levebrød for nogle Aar siden, da han var venlig sindet imod mig, vilde det være gaaet godt; men Tiden gik desværre hen, og da Levebrødet kom, var det, som om der skulde komme en Ulykke fra hver Kant."

„Medgang havde maaskee ikke været Dig tjenlig — Men gaaer Du nu ned eller ei?"

„Jeg er tvivlraadig. Jeg kan være iiskold i Tjenesten, men jeg har alligevel varmt Blod i Aarerne, og hvis man fornærmer mig altfor urimelig, saa" —

„Saa maa Du dog taale det, baade for Maikens Skyld, og fordi din egen sidste Handling gjør det nødvendigt for Dig at være eftergivende."

Gudmar begyndte at gaae op og ned ad Gulvet.

„Maiken havde bestemt ifinde at møde mig her imorgen. Hvis Bruddet nu bliver fornyet, kommer hun ikke, og saa maa Gud vide, naar vi mødes."

„Kjære Gudmar, bliv nu ikke ved at gaae og gruble — tag en rask Beslutning: skynd Dig ned i Haven! Og tro din lille Thorborg, at Du gjør bedst i at være eftergivende imod Mose."

„Fromme lille Barn" — den høie Broder slog sin Arm om den smækkre Skikkelse, som han tit betragtede med heelt moderlige Følelser — „Du er altfor god til os, og jeg forstaaer ikke, at Du har kunnet udvikle Dig saaledes her."

„Hvor kunde jeg udvikle mig anderledes her? Gud saae, at Papa og selv Du trængte til Omsorg — var Mama ikke borte! Men jeg, som er opvoxet imellem Havet og Klipperne, og saalænge jeg kan huske, har elsket ham, som gik paa Havet, og hvis Nærværelse jeg føler i Vinden og Bølgerne og den mindste Blomst, kunde jeg vel, Gudmar, blive Andet end et troende Barn, en trofast Datter og Søster, og det vil jeg altid være. Lad komme, hvad der vil, saa har Du dog altid mig tilbage."

„Tak, tak, det stoler jeg paa! Du er en lille Heltinde, ikke alene i Hjemmet, men for hele Egnen. Men det er mærkværdigt, at Du og Maiken ere blevne saa forskjellig skabte paa den samme Kyst. Du afskyer de Beskjæftigelser, som more hende, og hendes Mod er et ganske andet end dit."

„Ja," svarede Thorborg rødmende, „det er forskjelligt. Men Du skulde nok see, at hvis det gjaldt et vigtigt Anliggende, turde jeg gaae ud i den grueligste Vestenvind, selv om det var om Natten. Men det skulde rigtignok hverken være for at redde Pakker med Silketøi, eller for dumdristig at vise, hvorvidt mit Mod kunde gaae. — Men," tilføiede hun med endnu dybere Rødmen, „det er vist urigtigt af mig at tale saaledes nu, da jeg aldrig

har forsøgt mig i den Slags Ting — Men nu er det vist, at idetmindste jeg maa ned; thi endskjøndt jeg har ventet lidt, fordi jeg kunde forstaae, at Papa vilde være alene med Mos, troer jeg ikke, det er raadeligt at lade dem blive længere alene — Papa var ikke i nogen fredelig Sindsstemning."

„Det undrer jeg mig, min Sjæl, ikke over — Gaa nu, mit lille Fyrtaarn, saa styrer jeg Kursen efter Dig! Men, hør nu, skin ikke saaledes, at Du vildleder mig! Eftergivelsens og Selvbeherskelsens Farvand har ogsaa sine Skjær — jeg vil ikke løbe paa Grund."

„O, Du kommer nok igjennem!" Hun loe fornøiet — en rigtig Sølvlatter.

„Hvad i al Verden skal det betyde?" hviskede Gudmar og holdt Thorborg tilbage ved Hækken. „Jeg troer virkelig, at Fader er gaaet løs paa den gamle Historie om Bullaroxen — saa er det Hele kommet godt igang. Tys, lad os høre — ganske rigtig: det er den berømte Oxe, som hverken Fader eller Bullingerne nogensinde glemme."

„Det undrer jeg mig slet ikke over," sagde Thorborg. „Papa er en født Bulling, og Bullaren har ingen Overflødighed af historiske Minder — Papa siger ogsaa, at om de end glemte alt Andet, saa glemte de aldrig Oxen. Det gjør jeg heller ikke. Jeg kunde iøvrne fortælle, hvorledes Normændene under Krigen gjorde et Tog op ad Bullaren for at proviantere, og hvorledes de da i en Fart, da de blev overrumplede, huggede sig hver sit Stykke af den stakkels levende Oxe — ja, nu er Papa kommen paa Gled — og Mos leer og mener, at det er ikke det Første, som Normændene have taget fra os — Men Papa suger paa Piben: den er røget ud — lad os gaae derhen!"

— — — — — — — — — — — — — —

„Naa ere I der, Børn!" sagde Præsten med sin

dybe Stemme. „Vil hun stoppe min Pibe, Jomfru Liliedug — Velkommen hjem min Dreng — de gamle Guder leve endnu, og jeg gratulerer til god Fangst. Om Vorherre end ikke inat har velsignet Land og Kyst — som de forsorne Mørkekarle sige — saa har han dog imorges velsignet Toldjagten, som jeg hører."

Denne forvovne Spøg lod ikke til at have nogen beroligende Indflydelse, thi Mos, der allerede var bleven ganske gnul i Ansigtet, da Gudmar ganske ugeneert, men ærbødig hilste paa ham, blev nu næsten mørkeblaa af Harme.

„Jeg supponerer," sagde han med Kraft og Stolthed, „at denne Gjenstand egner sig bedre for fire end for otte Øren! Men skulde aabent Spil foretrækkes for et fortroligt Vink, saa maa jeg sige reent ud, at min Datters Rygte med Hensyn til hendes Karakteer er hævet over Bagvaskelse. Og derpaa supponerer jeg, at den, der har nydt denne Gunstbevisning, nok selv kan slutte sig til, at den, som Lykken een Gang er sløiet lige i Armene paa, kan give sig Fanden i Vold paa, at den herefter vender ham Ryggen for Livstid! Ideimindste gjælder det om den Lykke, som vi nu tale om."

Gudmar kastede et opbragt Blik til sit lille Fyrtaarn, men det straalte ham saa smukt imøde, at han slugte sin Vrede og begyndte at gaae ned ad Gangen.

„Mennesket spaaer og Gud raader!" svarede Præsten, idet han med opirrende Rolighed tømte Toddyglasset og forlangte mere Sukker.

„Lad Gud raade — jeg supponerer, at han har Ret dertil — men jeg vil ogsaa raade, og det er netop Guds eget Ord, som har givet mig Raadighed over mit Barn — Og nu benytter jeg Leiligheden til at sige Noget, som jeg ellers ikke saa let vilde have sagt, hvis mit Blod ikke var kommet i Bevægelse —"

„Ak, kjære Moss," afbrød Thorborg ham bønlig, „det er ikke godt at tale, naar Blodet er for hedt!"

„Deri supponerer jeg, at Du har ganske Ret, lille Thorborg, og Du er saa rar og klog, at jeg aldrig vilde forlange en bedre Svigerdatter, hvis jeg havde havt en Søn. Men det er netop Knuden, at jeg kun har en Datter, og hvad jeg har at sige med Hensyn til hende, det maa jeg sige — og hvis Hr. Lieutenanten kan taale at see mig ind i Ansigtet, saa anmoder jeg ham om at komme tilbage!"

„Det var ikke af Skamfuldhed, at jeg gik," svarede Gudmar idet han nærmede sig, „men Du kan være overbeviist om, at jeg, alene af Agtelse for Maiken og hendes Fader, frygtede for ikke at kunne beherske mig — Men her er jeg nu."

„Det var Ret, min Herre! Men jeg supponerer, det havde været bedre, om Du tidligere havde givet Beviser paa din Agtelse."

„De ere aldrig udeblevne, naar Pligten ikke har undertrykt den personlige Følelse."

„Pligten, Pligten — ja, det er et stort Ord! Det er godt for Dig, hvis den erstatter, hvad den har kostet. Men nok om det Forbigangne. Mit Ærinde gjælder Fremtiden."

„Du parlamenterer for længe!" faldt Præsten ham ærgerlig i Talen uden at agte paa alle Thorborgs Diekast og Vink. „Og jeg synes, at Gudmar nu har aflagt tilstrækkeligt Bevis paa sin Taalmodighed. Maiken er en Skat, som fortjener mange Offere — jeg sætter hende over alle andre Kvinder — men et Menneskes Taalmodighed og Æresfølelse maae dog have en Slags Grændse. Nu kan Du skyde det sidste Skud af."

Moss reiste sig. „Det var min Hensigt at opfordre til Forsoning imellem vore Familier — jeg supponerer, at Du ligesom jeg selv nærer dette Ønske: gamle Vaner sidde

endnu i Kroppen og føre mig tilbage hertil. Men Forsoningen bringes kun tilveie paa een Betingelse, og det er, at Gudmar een Gang for alle opgiver ethvert Haab om en Forbindelse med min Datter. Thi endskjøndt jeg endnu ikke kan sige, hvem det er, jeg vil have til Svigerson, er det allerede bestemt. Det Øvrige vil Fremtiden vise."

Gudmar blev meget bleg, og en stærk Gysen gjennemfoer ham, idet han svarede:

„Undskyld mig, men jeg kan ikke svare Andet end dette: Jeg vil nu og for bestandig anse det Løfte, jeg har vexlet med Maiken for lige bindende. Og følgelig kan jeg heller aldrig opgive Haabet."

„Naa, saa det er saaledes, det forholder sig med Æren og Pligten — Hr. Lieutenanten vil saagodtsom stjæle sig ind i mit Huus. Men hør nu mit sidste Ord. Den Mand, der har fornærmet sin tilkommende Svigerfader, som Lieutenanten har fornærmet mig, kan aldrig i Evighed, nei ikke i Evighedens Evighed blive min Svigerson — er det tydeligt?"

„Soleklart. Men det er altfor haardt, ikke at skjelne imellem den private Mand og Forretningsmanden."

„I Svogerskab maa det være Eet og det Samme, min Herre. Du kunde ellers have gjort mig hvilkensomhelst Fortred, og jeg skulde have tilgivet det — thi jeg er en fredsommelig Mand og elsker mit Barn over Alt i Verden — men nu angik Fornærmelsen mit Forretningsliv. Derfor er det mig umuligt at glemme den, og derfor skal Du komme til at bøde for din Selvklogskab at løbe hen og sætte det fordømte Toldvæsens Interesser over mine. — Nu er jeg færdig."

En af de piinlige Pauser, der i Almindelighed følge efter en saadan Udtalelse, indtraadte nu.

Mos begyndte at knappe sin Frakke til igjen for at gaae og tog en ny Cigar frem. Endnu sagde Ingen

et Ord. Præsten sad stiv og rank; Gudmar saae ned mod Jorden.

Da reiste Thorborg sig, gik hen og rakte Kjøbmanden Haanden.

„Vi have været Venner i saa mange Aar, Mors — og tro mig, hvad Papa og Gudmar ikke vise, det føle de. Gaa ikke fra os i Vrede! Lad os troe det Bedste om hinanden, thi Enhver handler jo efter sin Overbeviisning, og endskjøndt Papa endnu tier," — Thorborg sendte nu Faderen et uimodstaaeligt Blik — „saa kommer han dog hemmelig til at længes efter, at Du skal komme igjen."

Nu var det Præsten, som udstrakte sin Haand.

„Hun har Ret — det har hun altid, det eenfoldige Pigebarn! Naar saa skal være, saa lad os ikke tale mere om de gamle Planer, men lad os være gode Venner! Vi ere begge for gamle til at slutte nye Bekjendtskaber."

„Det glæder mig, at Du siger det — her er min Haand. Og hvis Gudmar vil tage den, kunne vi To ogsaa skilles i Fred."

„Paa de foreslaaede Vilkaar giver jeg ikke Haanden. Jeg vil ikke binde mig. Om jeg end aldrig faaer Maiken til Hustru, skal det idetmindste ikke være mine egne Læber, der forkynde Dommen."

Gudmar gik hurtig ind.

Et Kvarteer senere var Gjæsten borte.

Hele denne Aften talte den hæderlige Præst sig hæs for at bevise — hvad Kong Salomo har bevist for længe siden — at Alt under Solen er forgjængeligt —

„Paa Præstens onde Lune nær!" mumlede Vivike, som havde været inde med de vaskede Glas og nu slog Døren haardt i efter sig.

„Kom tilbage, Du Her! Hvor har Du gjort af

din Broder Vædderen — jeg havde nær glemt at spørge derom."

„Vædderen sover den Retfærdiges Søvn, og det var godt, om vi Alle gjorde det Samme — det er idetmindste paa Tide at prøve derpaa."

„Menneske — hvis Du ikke var et stakkels Fruentimmer, og hvis Du nogensinde selv havde begrebet, hvordan Du skulde tale, saa"

„Har Pastoren skrevet mit Skudsmaal? For nu skifter jeg absolut!"

„Det sidste har ligget færdigt i fire Aar — uh, det gemene Kvindemenneske — Er min Oloft bragt ind?"

„Den staaer inde i Papas Værelse!" sagde Thorborg, som nu kom til. „Kan jeg hjælpe Papa med Noget?"

„Nei, nei, mit Barn! Hexen skal trække Støvlerne af — hun har et godt Greb paa somme Ting. Fulgte Du Gudmar op?"

„Ja, Papa, og han bad mig om at undskylde ham hos Papa, fordi han reiser saa tidlig, at han ikke kan sige Farvel."

„Stakkels Dreng, stakkels Dreng — det var et haardt Stød — Og nu iseng med Dig, mit Lam!"

Præsten gik ind i sit Værelse for at pleie et Slags Fredsunderhandling med Hexen, en Underhandling, der idetmindste varede ligesaa længe som den vanskelige Støvleaftrækning.

Imidlertid sad Thorborg i Høienloftsburet — et Værelse saa simpelt og tarveligt som en Nonnecelle — paa en Skammel og lyttede til Gudmars Trin, der forekom hende tungere og tungere, jo længere det gik ud paa Natten.

„Jeg vil ikke forstyrre ham," sagde hun ved sig selv. „Han betroede mig engang Alt, hvad hans mandige Hjerte trængte til at dele med mig. Nu har han bedre

af at lide alene — men han lider dog ikke alene — og maatte Gud høre mine varme Bønner for ham!"

— — — — — — — — — — — — — —

Nu ville vi forlade Svartskjærskysten og alle de Personer, som staae i Forbindelse med det gamle Handelshuus, for endnu engang at besøge Fiskerleiet, hvorfra hele Omegnen med Nysgjerrighed venter det nye Handelshuus, den nye Solopgang; og det er med et Brev fra den unge Fru Hjelm til hendes Moder, at vi ville slutte den første Afdeling af vor Fortælling, d. v. s. Indledningen.

Trettende Kapitel.

Emilies Brev.

Kjære, elskede Mama!

Det Eneste, som trøster mig under Aages hyppige Reiser, er Brevene til og fra Mama. Hvor dybt beklager jeg ikke de unge Koner, som ingen Moder have at udøse deres Hjerte for! Thi hvem forstaaer, hvem elsker, hvem tilgiver os saaledes vore Feil som en Moder?

Men jeg indrømmer, at det maa være en fornuftig Moder, som skal modtage den uerfarne Datters hele Fortrolighed, thi hvis hun kun fik Medhold og Beklagelse, kunde hun tilsidst overbevise sig selv om, at hun var ulykkelig.

Hvor Mama har Ret i disse Ord, som jeg saa tit har læst om igjen: „Lille Mimmi, Du maa ikke glemme, at Sæd og Høst aldrig følges ad! Intet i Naturen frembringes ved Kunst. Naturen udvikler sig efter sine egne Love og sin egen Idee, og den, som i Hjertets Anliggender følger denne Naturens simple Lære, handler rigtig og forfeiler sjeldent Maalet."

Tak for disse Ord, lille Mama! de trøstede mig i hele tre Timer. Og da jeg siden faldt tilbage i mine sædvanlige mismodige Betragtninger, lagde jeg Brevet i Forklædelommen for at have det lige ved Haanden, hver Gang jeg trængte til Opmuntring.

Da jeg saae Mamas og Papas Ægteskab, reflekterede jeg ikke derover. Det var ganske fredeligt og hyggeligt. Men nu, nu kan jeg ikke lade være at grunde over, om det altid har været saaledes, eller om Mama ikke ogsaa længe førend min Tid har tænkt og følt som jeg — Nei, det kan ikke have været Tilfældet, thi Papa talte tit for Spøg om sine Kjærestedaarskaber. Naa, det var dog godt — saa har han idetmindste havt Daarskaber, og Mama kan isaafald prale af Mere, end jeg nogensinde faaer at prale af — for at tænke sig Aage i Forbindelse med nogen Slags Daarskab, maatte man selv være daarekistegal" — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Her havde jeg lagt Pennen tilside og sad en Stund hensunken i Beskuelsen af det smukke Syn, jeg havde for Øie: Søen i Eftermiddagsbelysningen. Men den vil ikke altid see saaledes ud. Denne Sommer har været usædvanlig fri for Blæst og Taage. Men nu nærme vi os Efteraaret, da jeg stakkels lille Baad styrer ind i den store Vandørken, som kaster sine lange, skummende Bølger ind imod Svartskjærstranden. O, saa frygter jeg, at den stakkels Baad forliser.

Da jeg sad og saae paa Søen, tænkte jeg ogsaa paa noget Andet.

Var jeg ikke for ung til at gifte mig, Mama? I sit attende Aar har man rigtignok meget Mod, men der er saa meget Andet, som man ikke har; og tit, tit føler jeg, trods alle mine Løfter og Forsætter, at jeg ikke kan udholde, at Alt staaer stille i det indre Liv — Det er

— Det er sandt — jeg glemte Brevet: Man maa ikke vente Høsten, førend man har saaet.

Men jeg vender tilbage til Svartskjær.

Her skal være megen Handel, saa man nok faaer Folk at see, men der er ingen Omgang undtagen med Præstens en halv Fjerdingvei herfra, og Familien Moss, der kommer til at boe to Mile herfra.

Og nu skal jeg fortælle Lidt om disse Naboer — os selv gjemmer jeg tilsidst.

Jeg har et Par Gange været derovre med Aage, og Gud skal vide, at denne lille Verden er mig saa ny, som Amerika var for Columbus.

I tre Vintre har jeg som Pige været bemærket og feteret paa vore Baller. Jeg har været et virkeligt Medlem af et udvalgt Selskab, og i denne Kreds bevægede jeg mig ugenert. Men her er jeg, idetmindste for Øieblikket, aldeles desorienteret; og da jeg fra den langstrakte, mørkegraae Klippekyst traadte ind i det ret nette Huus, var det, som om jeg endnu kunde høre Oktobervinden suse igjennem Værelserne, og Vestenvinden ryste Vindues-skodderne, medens Veirhanen udenfor peb, og Hunden tudede og rykkede i sin Lænke, et Tegn til, at den saae og hørte, hvad Menneskene ikke kunde mærke Noget til.

Alle disse Indtryk skulde jeg ikke have omtalt for Aage, som desværre ikke forstaaer, at man kan see Andet end det, man har for sine Øine. Jeg mærkede strax, at han ikke kunde lide det. Han viste mig strax til Gjengjæld, hvad han havde seet paa, og det var virkelig et ret smukt, endskjøndt noget besynderligt Syn, jeg mener Hr. Moss's Datter, Frøken Maiken, formodentlig et Pragtexemplar af Damerne her paa Kysten. Jeg for min Part har aldrig seet eller drømt om saadan en ung Dame. Hun disputerede med Aage om Handel og Søfart, Fiskeritilberedelsen, de ulykkelige dumme Strandingslove og Gud veed Alt, hvad det var, og det med en

Sikkerhed og Freidighed, som om hun havde været Mandfolk og ikke Fruentimmer.

Det interesserede ogsaa Aage forskrækkelig. Med hende kunde han tale om Forretninger. Og i hendes Værelse, hvor hun ganske ugeneert indbød ham paa en Cigar og et Glas Likeur, medens hun gav mig Tilladelse til at betragte Indholdet af en Mængde Æsker, der vare fulde af den prægtigste Fruentimmerpynt, kom de ind i en Samtale, som varede en halv Time — og veed Mama hvorom? Jo, om Nødvendigheden af at afskaffe Smugkroerne som aldeles demoraliserende for Kystbefolkningen og Sboerne.

Hvor besynderligt er alt dette dog ikke for et ungt Fruentimmer! Men man kan alligevel ikke lade være at finde hende baade skjøn og interessant med sin mørke Kjole, sit opstrøgne Haar og sin isvrigt eiendommelige Klædedragt, thi der er noget Tiltrækkende i hendes Blik.

Og saadanne Værelser hun har! Jeg troer, der var baade Fiskeredskaber og Jagtredskaber og Haveredskaber og allehaande Redskaber undtagen dem, vi Fruentimmer bruge til vore Arbeider — ikke saa Meget som en Ende Sefyrgarn, endsige en Stump Stramai eller en Strikkeperle.

Og med alt det er Frøken Maiken dog forelsket som enhver Anden. Hun elsker den unge Lieutenant, som jeg tidligere har omtalt for Mama — men er alligevel nødt til at afstaae fra sit Hjertes Valg — og jeg veed ikke, hvad jeg mest skal undre mig over. Hvis jeg havde maattet opgive min Kjærlighed, hvad havde jeg saa bekymret mig om alt Andet i Verden! Men hun, hun interesserer sig lige fuldt for Alt, hvad der passerer paa disse stakkels Klipper.

Fru Moss, Moderen, synes jeg usigelig godt om. Hun er saa ligefrem, saa naturlig. Hele hendes Væsen er som en god Moders, og naar hun gaaer saa stille

og hyggelig omkring, er det altid, som om jeg saae en flink og venlig Husaand paa sin Vandring. Jeg er vis paa, at hun efterlader Noget af sin gode Aand i Huset, naar hun flytter.

Hr. Mos lader derimod til at være et Menneske af en vild Karakteer, men ham maa jeg dog finde mig i, da min Mand faaer Meget at gjøre med ham. Derimod er jeg vis paa, at jeg aldrig vil kunne fordrage min Mands Kompagnon, og jeg kan dog ikke sige, hvorfor Hr. Holt er mig saa modbydelig. Jeg har seet ham igjen — han var her nylig et Par Dage — og jeg kan ikke nægte, at han seer godt ud og har et behageligt Væsen. — Men det hjælper ikke: mine Anelser vildlede mig sikkert ikke.

Nu kommer jeg til Præstegaarden.

Jeg glemmer aldrig mit første Besøg der.

Da Aage og jeg — Lieutenant Guldbrandsen havde saa hjertelig indbudt os til at besøge hans Fader og Søster — ankom dertil en Eftermiddag, var Præsten ifærd med at forrette en Brudevielse. Mama maa dog ikke tænke sig, at Præsten seer ud som en almindelig Præst. Han ligner snarere en gammel Grenadeer, som er hjemme i Krigshaandteringen.

Men nu traf det, som sagt, at han netop var ifærd med en præstelig Forretning, nemlig Vielsen. Brudeparret stod midt paa Gulvet i det lille Forværelse med Døren bagved sig, men Præsten og Klokkeren — hans høire Haand — havde den lige foran sig.

Naa, det var jo ganske i sin Orden, men tænk Mama! lige udenfor Døretrinet stod en stor Bædder og nikkede omkaps med Præsten, som ofte, rimeligvis for at give sine Ord mere Vægt, gjorde denne Gestus.

Men nu kom Præsten tilsidst til at see op, og det var forunderligt at lægge Mærke til hans forfærdelige Anstrengelse for at vedligeholde sin præstelige Værdighed,

da han fik Die paa den nikkende Vædder, der nu stod færdig til at fare løs paa Brudeskaren. Jeg veed ikke, om Præsten vilde lee eller skjænde, men det lod til, at Noget vilde bryde frem, og det var tydeligt, at Klokkeren maatte komme ham til Hjælp i Ritualet, og tilsidst raabte de begge To et kraftigt „Amen" til Tegn paa, at Handlingen nu var forbi.

Og dermed var det ogsaa forbi med Præstens Taalmodighed. Istedetfor at sige et Par Ord til de Nygifte eller hilse paa os begyndte han af alle Livsens Kræfter at kalde paa „Hexen," et Slags Husholderske, der er Potte og Pande i Huset, og som skulde staae til Ansvar for Vædderens Opførsel.

Der blev da et Oprør, som man vist aldrig før har seet ved et Bryllup. Det arrige Fruentimer kom ind for fulde Seil — Mama seer, at jeg er hjemme i Sømandssproget; men jeg mener forresten, at Kjole og Forklæde fløi omkring hende — og hun paastod, at Vædderen havde revet sig løs, fordi Touget, som havde syv Aars gamle Knuder at slide paa, ikke kunde holde mere ud end et Menneske, som havde slidt paa sine Knuder i sytten Aar. Klokkeren maatte lægge sig imellem og mægle Fred. Men jeg troer dog ikke, det havde holdt ud med Freden, hvis ikke Præstens Datter eller, som hun tit kaldes, „Præstegaardens Helgen" var kommen til og havde bilagt Striden.

Hun er en lille, ganske lille Pige. Hun seer aldeles ud som en klar Dugdraabe, der er falden ned i en Roses Kalk. Men hvilken Magt havde hun ikke! Præsten saae ganske forknyt ud, da han endelig lagde Mærke til den Forvirring, han selv havde afstedkommet. Men hurtigere end Tanken bragte Thorborg Alt i Orden. Der blev sat Smørrebrød frem til Bryllupsfolkene, et Glas Viin til Klokkeren, Papa fik en reen Nathue paa, og tilsidst blev der dækket et nydeligt Kaffebord til os. Hun er en sand Fee, denne lille Pige.

Jeg fandt det ogsaa naturligere, at Aage var indtagen i hende end i Maiken. Men i Længden seer jeg dog heller, at han interesserer sig for den kraftige Frøken Moss, thi med hende taler han om Forretninger og Sligt, medens han derimod taler med Thorborg i en dannet Mands fine Tone; og det skeer desuden med en Agtelse og Delikatesse, som han ikke viser Enhver.

Jeg for min Deel følte mig ogsaa temmelig fremmed ligeoverfor hende. Ingen saadan Samtale, som er almindelig imellem unge Damer, kunde komme igang. Vår Maiken mig for mandhaftig, saa er Thorborg mig næsten for hellig. Hun talte, som en afgjort Sag, om hvorledes vi — hun og jeg — skulde gaae omkring, besøge fattige Familier, sørge for gamle Mænd og Koner, Enker og Børn, som om der ikke var Kulde, Blæst og Slud til, og som om alt dette absolut maatte være det Nødvendigste og Fornøieligste for mig, den eneste Glæde jeg kunde vente til Løn for det mest anstrengende Liv.

Jeg maa dog tilstaae, at der ikke laae noget Tungt eller Mørkt i hendes Fremstilling heraf. Hun talte ligesaa let og fornøiet om disse Adspredelser, som jeg og mine Søstre talte om et forestaaende Bal. Og tænk, Mama, Thorborg har aldrig været paa noget Bal og har ingen Idee om al den Pragt og Herlighed, der herskér ved saadan en Fest.

Men Mama, som kjender mig saa godt, maa dog endelig ikke tvivle om, at jeg vil være god imod de Fattige paa Kysten. Man har altid saa meget Kaffe, Sukker, Tobak og Risengryn i en Butik, at man godt kan give Lidt af hver Slags bort.

Præsten morede mig bedst med sine Historier, — hvor uheldig end vort Bekjendtskab begyndte. Der er noget saa Godmodigt i hans Raahed.

Elskede Mama! efterat jeg igjen har været nogen Tid

borte, kommer jeg nu tilbage for at tale om det Vigtigste, nemlig om os selv.

Skal jeg nu være ganske oprigtig? Skal jeg rive det Slør af, som Hovmodet og Egenkjærligheden kaste over saa mange Ting? Jeg troer, jeg har ladet Mama ane, at der efter den store Forklaring har viist sig nogle Fremskridt i det, som ligger mig mest paa Hjerte, endskjøndt jeg synes, at det gaaer altfor langsomt — Ak, findes disse Fremskridt i Virkeligheden — drømte jeg kun derom — eller vilde jeg i mit Hovmod faae Mama til at troe, hvad jeg ikke selv troede?

Men see, hvorledes gik det nu? Saasnart man giver Følelserne deres Frihed, gjøre Taarerne dem strax Selskab — faldt der ikke et Par paa Brevet!

Gode, kjære Mama! Det, jeg nu siger, er ingen Indbildning: det er kun altfor sandt og virkeligt.

Dit Barn er ikke blot en Fremmed paa et nyt Sted, men hun er ogsaa en Fremmed i sit eget Hjem, og hun er det desværre endnu bestandig i sin Mands Hjerte. Gud forbarme sig over alle de unge Koner, som ikke ret vide, hvorledes det er fat med dem, eller som vide det altfor godt, men ikke begribe, hvorledes de skulle hjælpe sig.

Jeg troer, at Maiken ikke anseer mig for stort Mere end en lille Tosse — og der findes maaskee dem, som ere af samme Mening.

Og jeg er dog netop en stærk Sjæl — det er jeg bestemt — men jeg har en meget taabelig Feil: Jeg trækker mig tilbage i mig selv, naar min Stolthed tilhviskер mig de tit gjentagne Ord: „Du er ikke paa din Plads."

Jeg er ikke istand til at tale med ham om Anglesnore, Tang, Østersstænger, Fiskeredskaber og Gud veed hvad. Det er sandt, at jeg ikke forstaaer mig paa Sligt, men det burde hverken ærgre eller ydmyge mig. Der er

jo saa meget Andet, som jeg forstaaer. Jeg har heller ikke en Alfs svævende Gang, eller en Engels taalmodige Magt til mildt og let og stille at udslette Disharmonier. Nei, jeg er af en anden Art, og endskjøndt jeg ogsaa har ædle Tanker og — det veed jeg med mig selv — baade Fasthed og Godhed, træffer det dog altid, at jeg, underlig nok, snarere fremkalder end udsletter Disharmonier.

Hvoraf kommer det?

Dit Barn blev jo anseet for en herlig Pige, Mama, og nu er hun det Samme som Ingenting — det synes jeg idetmindste, at jeg kan læse i min Mands Øine.

Gode Gud, skulle et Par unge Piger i Skjærgaarden — den fattige, triste øde Skjærgaard — vise mig, den dannede Kvinde, at de ere mig overlegne — og det maae de være, thi Aage har Fornøielse af at omgaaes dem.

Jeg har Tid nok, ja altfor megen Tid til at gruble over dette Spørgsmaal: Hvorledes skal jeg egenlig være for at fængsle ham saaledes, som jeg vil have ham fængslet? Det Svar, min Fornuft og mit Hjerte give mig, viser sig aldrig svarende til Øiemedet.

Naar man er vis paa, at det gaaer godt, er det let at bære sig klogt ad; men naar man har al mulig Aarsag til at tvivle derom, bliver man raadvild, misfornøiet med sig selv, og deraf bliver en ung Kone hverken smukkere eller bedre.

I forrige Uge, ligesom jeg sad og broderede paa den Vest, som jeg vil give Aage til hans Fødselsdag — men nu gaaer det pludselig op for mig at denne Overraskelse var en uheldig Idee, en storartet Dumhed, som bedst viser, hvor uheldig jeg er i Alting. Hvad skal Aage med en broderet Vest her i Skjærgaarden? Jeg seer allerede, hvorledes han trækker paa Smilebaandet idet han begraver den paa Bunden af Skuffen under et heelt Oplag af Klædesveste. Nei, jeg vil endnu iaften sprætte den af Rammen.

Men jeg skulde vel fortsætte, hvor jeg sluttede, da denne Parenthes kom imellem.

En Dag i forrige Uge, vilde jeg sige, kom Aage farende ind, næsten aandeløs af Hastværk, for at bede mig om strax at kaste Kaaben om mig og gaae ned med ham saa skulde jeg see Noget, som han haabede vilde interessere mig.

Jeg blev baade glad og nysgjerrig. Jeg tænkte, det var et Dampskib, noget Fremmed, eller Gud veed hvad. Nok sagt, der gik et frisk Pust igjennen mig. Der var ganske vist Noget paafærde.

Men Aage havde vist ingen Anelse om alle disse Tanker, ellers kunde han ikke havt Mod til saa rolig at forjage alle mine Illusioner.

„See, nu ere vi her! Hvad synes Du om dette?" spurgte han, da vi havde dreiet om Hjørnet og kom ind i en skrækkelig ildelugtende Gaard.

„Hvad skal jeg synes om? Hvad mener Du?" svarede jeg forundret, thi jeg saae ikke Andet end nogle gruelig grimme Kjællinger, som rensede og nedsaltede Fisk, og en Mængde Børn, der hængte Fiskehovederne op paa lange Stænger.

Det Hele var yderst ubehageligt.

Aage saae paa mig med et komisk ængsteligt Blik.

„Seer Du ikke Fiskene, som disse Koner behandle med saa megen Færdighed! Det er jo en sand Fornøielse at lægge Mærke til alt dette. Jeg troede, at det vilde interessere Dig saavelsom mig og Enhver, der har isinde at blive Skjærgaardsbeboer."

Jeg følte mig skrækkelig benauet. Jeg kunde ikke svare — jeg mærkede, at jeg fik ondt og gik hurtig tilbage.

Fulgte min Mand mig saa? Nei!

Denne Eftermiddag var just ikke morsom, lille Mama, og heller ikke Aftenen, da Aage endelig kom hjem.

Han viste imidlertid ikke det ringeste Tegn til Misfornøielse. Han spøgede endogsaa med den fine Frøken, men dog paa en venlig Maade, og han spaaede, at jeg ganske vist om et Par Aar blev saadan en flink Husmoder, at jeg selv kunde have Opsyn baade med disse og andre nødvendige Arbeider.

Jeg tog Mod til mig, kastede mig i hans Arme og græd mig rigtig mæt; og da jeg ikke længer er saa stolt, som jeg var i Begyndelsen af vort Ægteskab, bad jeg ham om ikke at tage det saa nøie med min Udueligheed.

Han kjælede for mig, som man kjæler for et Barn, der trænger til at beroliges. — Men mit Hjerte beroliges ikke ved, at man stryger mig et Par Gange over Haaret og klapper mig med Haanden. Jeg faaer tvertimod Feber af Ærgrelse. Jeg føler mig i en falsk Stilling, falsk fra Først til Sidst.

Skulde jeg virkelig være et Barn? Skulde jeg være et mere overfladisk Væsen, end jeg har troet?

Jeg spurgte ham iaftes, da vi havde drukket Thee og sad fortrolig sammen ved Vinduet, om han vilde sige mig de meest fremtrædende Feil i min Karakteer.

„Gjerne, lille Emilie, men Du maa først love mig ikke at blive vred!"

Jeg lovede det ganske vist, og han vedblev:

„En af dine Feil er, at Du vil idealisere hele Livet."

„Maaskee," svarede jeg — „mener Du det ægteskabelige Liv?"

„Ogsaa det — men betænk, at intet Slags Liv skjænker os Mere end ideale Timer, maaskee undertiden Dage. Forresten er det Arbeide og Alvor."

„Det er sandt," indrømmede jeg, „at jeg har næret barnagtige Illusioner. Men jeg vil opgive dem, thi jeg indseer, at Du bedømmer det ægteskabelige Liv rigtigere end jeg — hvilken Feil kommer saa?"

„Din Ligegyldighed for de Ting, jeg sidst nævnte."

„Hvorledes," udbrød jeg, „er jeg ligegyldig?"

„Ja, i en enkelt Henseende ganske mageløst. Hvor er din Interesse for det Liv, Du om fjorten Dage skal træde ind i? Tale vi nogensinde om Andet end om Følelser og Ting, der hænge sammen dermed og med os selv? Hvis Du udvidede din Synskreds, dannede Dig en Virkekreds og begyndte at føle Interesse for Andre end os To, skulde Du faae at see, at Du ikke alene blev lykkeligere og dueligere, men ogsaa fik Leilighed til at bringe mere Afvexling ind i vore Samtaler."

„Ja," sagde jeg, „Du længes efter Afvexling, det er det Hele!"

„See nu der Følgen af min Oprigtighed! Du hænger Dig straxt ved et eller andet Ord, som Du finder mest opirrende. Du uddrager hvilket Resultat af Samtalen, Du finder for godt, uden at tænke paa, hvad jeg har sagt, førend jeg har fremstillet Resultatet af mine Tanker. Dette er meget urigtigt. Paa denne Maade faae hverken Fornuften eller Eftertanken Gehør."

Da han udtalte denne Erklæring, saae han meget misfornøiet ud.

Maaskee han har Ret, maaskee jeg i en irriteret Stemning hænger mig ved et enkelt Ord for at have Noget, som jeg tør beklage mig over, da jeg er nødt til at tie med det, hvorover jeg ikke tør beklage mig.

Men hvorledes det nu forholder sig, kan jeg dog ikke altid undskylde mig. Min Værdighed vilde lide derved.

Det blev derfor heller ikke godt hele Aftenen. Den udgjorde et Sidestykke til den Aften, da jeg skulde see paa Fiskesaltningen.

Men imorges, da han reiste over til Svartskjær, sagde han inderlig mildt og kjærlig:

„Stakkels Barn, Du er ikke lykkelig! Tag dog Mod

til Dig og see Livet med gladere Øine! Tro mig, naar Du vinder mere Erfaring, bliver det bedre."

Og nu vilde jeg ønske, at Erfaringen skyndte sig, saa at det snart kunde blive bedre.

Men det er sandt — jeg husker nu dine Ord, Mama, at Sæden og Høsten ikke kunne følges ad. Ak, jeg har vist aldrig rigtig saaet! Aage har kun eengang før talt saa alvorlig; Jeg vil undertrykke mit Hovmod og tænke ret derover. Og fremfor Alt vil jeg lægge mig det om Følelserne paa Hjerte næste Morgen.

O, lille Mama, idag er jeg i meget bedre Humeur!

Da min Mand kom hjem iaftes, sagde han, at han, ret kjedede sig, naar jeg ikke var med. Han har aldrig før sagt saadant Noget. Og saa havde baade Maiken og Thorborg talt saa hjertelig venlig om mig — Gud velsigne dem! Jeg vil ogsaa tænke venlig paa dem og troe, at de blive mig kjære Veninder, naar jeg har sat mig bedre ind i mine nye Forhold.

Det var ogsaa meget morsomt, at Lieutenanten imorgen kommer herover med sin lille Alf af en Søster og indbyder mig til et Kaffebesøg i Toldjagtens Kahyt.

Hvor en Smule Solskin gjør Menneskehjertet godt saavelsom Blomsterne!

Jeg har sagt til Aage, at jeg ganske vist gaaer ud i Eftermiddag og seer paa Fiskesaltningen. Det er virkelig forunderligt, at jeg ikke selv er faldet paa at lægge Mærke til Alt, hvad der kan blive mig nyttigt her paa Fiskerleiet. Og iovermorgen har jeg isinde at vise Aage, at jeg kan bage — naturligvis med en Kone til Hjælp — det underlige tynde Brød, som de bruge her, og som Aage saa godt kan lide.

Kort sagt: Jeg har foresat mig — og det Forsæt vil jeg holde — at vise min Mand, at han ikke har et ubehjælpsomt Fjog til Kone, og han kan vente længe paa, at jeg igjen skal tale om Følelser eller ødsle med

dem. Jeg troer ganske vist, at Aage havde Ret i det, at der ikke fattes mig Andet end Erfaring.

Fremtiden skal vise, om jeg har Ret heri.

Farvel, elskede Mama! Indeslut i varme Bønner

Mamas egen

Mimmi."

Da Emilie havde sluttet dette Brev og saae sig om, stod hendes Mand bagved hende og læste over hendes Skuldre.

Han tog kjærtegnende hendes lille Hoved vendte Ansigtet om imod sig og betragtede hende med et Blik, der vidnede om den dybe Bevægelse, han følte. Men han sagde kun det ene Ord:

„Tak!"

Emilie forstod dette „Tak", og en brændende Rødme udgjorde hendes Svar.

Tre Uger senere — den 2den September — aabnede Huset Hjelm & Holt sin Handel paa Svartskjær.

Anden Bog.

Havets og Menneskehjertets Hemmeligheder.

Fjortende Kapitel.

Den 1ste October.

Sydveststormene havde endnu ikke ladet deres Domsbasun i sin fuldeste Styrke tordne over Land og Sø, men de Seilere, som vare paa Havet, frygtede for at blive drevne af Vinden ind imellem de forfærdelige Skjær og saaledes kastede lige ned i de kogende Brændingers Dyb, der sydede derindenfor som i en umaadelig Gryde. Imidlertid havde en rædsom Blæst ladet sig høre i flere Dage, og Himmelen var overtrukken af et tykt, graat Farveskjær, som ogsaa udbredte sig over hele Kysten og alle Gjenstande derpaa. Søfuglenes urolige Vingeslag og klagende Skrig vare det Eneste, som nu og da afbrød den dybe Stilhed.

Den 1ste October, omtrent Klokken 8 om Aftenen, vendte den ene af det unge Firma's Kompagnoner, Vilhelm Holt, i det af og til frembrydende Maaneskin tilbage fra en Forretningsreise længer inde i Landet.

Han havde med det Samme besøgt sin Forgjænger paa dennes nye Eiendom, og for et Par Timer siden var han kommen til Præstegaarden i Selskab med Moss. Det havde først været bestemt, at den Sidstnævnte skulde reise med til Svartskjær, hvor han den næste Dag havde berammet et Møde med Øboerne. Men Præsten, som denne Aften var i en særdeles selskabelig Stemning, yt-

trede saa egensindig sit Ønske om at beholde den gamle Ven Natten over, at Mos's havde givet efter og lovet at blive noget, hvilket saa meget lettere lod sig gjøre, som Gudmar ikke var hjemme og ikke blev omtalt med et eneste Ord.

Der havde ogsaa været Tale om, at Holt skulde tage en af Mos's's Heste og ride hjem. Men det er forgjæves at spørge, hvorfor Mennesket undertiden bestemmer sine Handlinger tvertimod, hvad der synes rimeligst at gjøre. Holt besluttede sig til at gaae hjem og fulgte nu den nederste, neppe banede Sti ved Kysten, idet han dybt grublede over, hvilket Indtryk hans sene Hjemkomst vilde gjøre paa hans unge, altid lige kolde Værtinde.

„Jeg vilde give, hvad det skulde være for engang at see det spodske Blik sænke sig for mit — er jeg da saa ubetydelig, er jeg kun en Draabe i Havet, som hverken gjør til eller fra? Jo, den bemærkes nok, naar den ønskes bort. Men vogt Dig, vogt Dig, stolte Sjæl! Endnu har jeg intet Ondt ifinde; men vogt Dig for, hvad kan jeg faae ifinde."

Disse Ord vare profetiske.

Hvis Holt ikke havde gaaet i saa dybe Tanker, maatte han have hørt Skridt bagved sig. Det var Mos's, som — da han pludselig huskede paa, at han havde et Par Ord at sige sin Yndling — skyndte sig efter ham for at indhente ham. Og da Holt ikke hørte disse temmelig tunge Trin, var det ikke saa underligt, at han heller ikke hørte andre Trin foran sig, hvorom vi dog indtil videre ikke skulle tale.

Stien krummede sig nu lige ned til Havfladen; og idet den unge Mand under sine Grublerier udtalte de ovenanførte Ord: „Hvad jeg kan faae ifinde", stødte han heftig imod en stor Gjenstand, som gav efter for Trykket, da det, rimeligviis opskyllet af en stærk Bølge, laae indesluttet imellem et Par store Stene.

Øieblikkelig forsvandt de foregaaende Betragtninger

af Holts Hoved, et Hoved, som vel deeltog i Hjertets Interesser, men som derimod aldrig kunde lade Hjertet stille sig iveien for de Interesser, der udgik fra dette samme virksomme Hoved.

„Hvad er dette?" og han bøiede sig ned for at undersøge den Gjenstand, som spærrede Veien for ham.

Det Fundne bestod af en omtrent fire Alen lang og og halvt saa tyk Pakke af Korkskiver, indviklet i en Presenning, omviklet med Toug og meget let i Forhold til sin Størrelse.

Med graadig Nysgjerrighed tog Holt den underlige Pakke nærmere i Øiesyn.

„Men hvad i vor Herre Jesu er dog det?"

En heftig Gysen gjennemfoer ham, da han mærkede, hvad det var, nemlig et Menneskelig, som laae i denne Seng, der omhyggelig havde vugget den Byrde, der var den betroet, hid til den fremmede Kyst.

Holts første Gysen kom af en instinktmæssig, naturlig Rædsel, og hans første Tanke var at skynde sig tilbage og fortælle denne Begivenhed i Præstegaarden.

Han var allerede vendt om i denne Hensigt, da andre, endnu uklare Tanker, andre hemmeligfulde Gysninger fik Magt over ham.

Han gik langsomt, næsten modstræbende, thi han tøvede for hvert Skridt, tilbage til den kolde Gjæst, og førend han selv ret vidste, hvad han vilde, havde han opløst nogle af Knuderne. Flere af Korkskiverne gik itu og rev et Slør tilside. I samme Øieblik kom Maanen atter frem og belyste de stivnede, men vel konserverede Ansigtstræk paa en ung og smuk Kvinde, der var indhyllet i sit lange sorte Haar som i et Slør.

Holt skjælvede paa hvert Lem — han lukkede Øinene, han vilde reise sig, han vilde flygte langt bort fra det oprørende Syn, men det klare Himmellys skinnede paa

en stor Gjenstand, der var bunden fast til den døde Kvindes Bryst.

Uden at ville det — det troede han idetmindste — stødte han med sine Hænder til denne nye Gjenstand, og da han skjød det fine Lagen tilside, fandt han en vandtæt Blikæske med vedhængende Nøgle, en af den Slags Æsker, som man i Almindelighed bruger til at gjemme vigtige Skibsdokumenter i.

Ved en ny Bevægelse gled Æsken tilside. Det rullede tungt derinde og lød som Klangen af Metal; og da han vilde løfte Æsken, kom han til at røre ved en kold Haand, der blev blottet, og hvorpaa en Diamantsring glimrede i Maanelyset.

Angstsveden perlede paa Holts Pande, og alle hans Sjæls Tanker vare saa fængslede, at han ikke mærkede, at han i en ubetydelig Afstand blev iagttagen af Moss, som dog nu skjulte sig mere og med graadige Blikke fulgte alle hans Bevægelser.

De vare forfærdelige i dette Øieblik, disse to Mænd paa den øde Strandbred, som de mørke Bølger skyllede imod.

Holts Ansigt, der var ligesaa blegt som Ligets, frembød Synet af de onde Magters Strid med en altfor svagt modstræbende Sjæl —

Hvor vigtig var ikke denne Time?

Skulde han ile tilbage og lade det ligge? Skulde det dennegang lykkes ham at slippe fra Svartalfen i hans eget Hjerte, som vilde drage ham ned i det sorte Dyb, eller skulde han lade sig drage ned?

„Ligplyndring! Ligplyndring!" syntes han, at Natfuglene skreg med deres eensformige Stemme. Hvorfor skreg de saaledes? Vilde de advare eller opmuntre ham? Han havde jo Intet tænkt.

Men han havde dog tænkt Noget, thi lyttede han ikke i samme Øieblik til den smigrende Dæmon, som med sin sledske Tunge hviskede: „Hvad nytter det den døde Kvinde,

at hun beholder sin Eiendom? Hun har ingen Gavn deraf. Sover hun ikke ligesaa rolig, lever hendes Sjæl ikke ligesaa salig der, hvor Guldet ingen Værdi har. — Men hvis det bliver her tilbage, vil der komme en Anden, eller det hjemfalder til Kronen."

Man skulde troe, at Mos, der, endskjøndt i Fraſtand, havde seet nok for at forstaae det Hele, læste hver Tanke i den unge Mands Sjæl. Men for Mos var „Forretningen," især naar man var To om den, ikke stor nok til, at man skulde udsætte sig for Følgerne. Men hvis han lod sin tiltænkte Svigerson, Begynderen, ene derom, fik han at see, hvorvidt han kunde gaae — og det var altid et Baand paa ham, som i Fremtiden kunde benyttes efter Omstændighederne.

Medens Mos stod saaledes bag en fremspringende Klippe, var han saa fordybet i sine Betragtninger, at han ikke mærkede en sagte Lyd fra den anden Side.

Paa denne Side, som havde en dyb Udhulning, skjulte to mørke Figurer sig. Disse To havde netop faaet Die paa den besynderlige Pakke, da Holt kom henad Stien; men med deres skarpe Hørelse og sikkre Blik mærkede de, at Noget nærmede sig, og skjulte sig derfor, til den Kommende var gaaet forbi.

„Jeg kan høre paa Gangen, at det ikke er Andet end en Kavalleer!" havde Peter Gædda sagt til den gamle Lods fra Ufklippen. Disse to Mænd ansaae sig for eneberettigede Søgere efter Vraggods — hvilket de antog Pakken for at være — og om de ogsaa ved Leilighed deelte lidt af det, som lod sig dele, saa overlod de dog altid Kronen eller den, der tog sig af Sagen, Størstedelen og nøiedes selv med den ringe Deel, som de karrige Braglove tilkjendte dem.

At en Kavalleer eller saadan en ung Fyr som den snart gjenkjendte Holt skulde faae ifinde at fuske i deres Haandtering, kunde de aldrig troe; og Aarsagen til, at

de havde skjult sig, var kun, at de ikke vilde opholdes med Snak. Men nu fængsledes deres Øine ligesom Kjøbmandens med en Slags magnetisk Tiltrækningskraft ved Holt, da han laae bøiet frem over Liget i Maanelyset.

„Herre Jesus — et Fruentimmer!" hviskede Lodsen — „Han har noget Djævelskab for. Skulle vi gaae derhen?"

„Tys, rør Dig ikke!" mumlede Gædda. „Jeg veed præcis, under hvilket Flag han seiler, og hvem der skal raade — Lad ham blive ved — det er godt at have et Tag i saadan en Fyr."

I dette Øieblik reiste Holt sig og vendte sig om.

Hans Haar var i Uorden, hans Ansigt skrækkelig forstyrret. I den ene Haand holdt han Ringen, i den anden Æsken. — Pludselig gjorde han en heftig Bevægelse, som om han vilde have kastet det Altsammen fra sig og flygte bort med frelst Samvittighed. Men hans gode Engel veg fra ham — og i dette Øieblik blev Vilhelm Holts Navn for bestandig indskrevet iblandt de Faldnes.

Han begyndte at løbe, som om han allerede havde været forfulgt af den døde Kvinde. Men pludselig saae de tre Tilskuere af dette natlige Optrin ham vende tilbage.

Hvad kunde det betyde? Skulde han endnu ville frelse sig?

Ak nei, det var Frygten, som førte ham tilbage. Han vilde skjule Havets Datter i dets Skjød, hvoraf Bølgerne havde udrevet hende, og da han havde bundet Touget fast omkring hende, rullede han med vild Hestighed det stakkels plyndrede Offer ned i Bølgerne.

Ved den dybe Skvulpen, som foraarsagedes herved, foer han heftig sammen og løb atter bort i saadan en Fart, som om alle de Døde i Havet forfulgte ham. Nu gled der en Sky over Maanen — den havde seet nok.

Mørket udbredte sig over Hav og Land, Vinden peb klagende imellem Klipperne, og ude paa den vilde Sø, hvor Fuglene endnu istemte deres Nattesang, tumlede Bølgerne sig over de skjulte Skjær.

Mos sneg sig frem og kastede et speidende Blik rundt omkring. Derpaa rystede han Angesten af sig og gik bort ad Veien til Præstegaarden.

Han forsvandt dog ikke ubemærket.

„Naa, det kan man kalde et Stykke Arbeide!" udbrød gamle Gædda. „Jeg vilde Fa'en ta' mig, ikke have gjort det for tusinde Rigsdaler — Saae Du det ogsaa rigtig Altsammen?"

„Hu — om jeg saae det? Jo saa tydelig, at jeg, hvis saa skulde være, kunde regne op for Retten, hvor tit han trak Veiret, førend den Onde fik Bugt med ham."

„Tal aldrig om den Sag, idetmindste ikke endnu. Her var en Anden bagved os, jeg mener Mos selv, som jeg ikke vil have Noget at gjøre med. Men vor Tid kommer nok. Jeg saae Ringen — en kostbar Tingest var det! Og jeg sætter min Sjæl i Pant paa, at der rullede Guldfisk i Æsken, ellers havde han nok ikke rørt den. Men lad os komme afsted: Her er saa ubyggeligt, at jeg bliver ganske bange for mig selv, og jeg faaer neppe Lyst til at gaae her forbi ved Nattetid."

„Du sagde Noget!" svarede Lodsen, idet de begyndte at gaae videre. „Jeg synes, jeg har hende lige i Hælene paa mig, og hvor Meget jeg end har oplevet i mine Dage, har jeg ikke havt mange Historier, der kunne maale sig med denne. Men hør nu, Gædda, det bliver mere trist for mig nu end i mine unge Dage, at sidde alene paa Ufklippen — Du kommer til at tænke paa mit gamle Forslag at flytte dertil."

„Jeg skal have det i Erindring!" svarede Gædda.

Femtende Kapitel.

Ved den huuslige Arne.

Samme Aften sad Emilie foran en god Ild i sit nye Hjem og tænkte paa, hvor underligt det var, at hun ikke længer følte den dybe Rædsel, som hun altid havde næret for at flytte til det øde Svartskjær. Nu havde hun ogsaa været gift i tre Maaneder, og i den sidste Maaned havde hun sat sig saaledes ind i sine nye Forhold, at hun ikke længer ansaae sig for den uerfarne unge Kone, som vi gjorde Bekjendtskab med i Fiskerleiet, og som derfra skrev de bedrøvelige Breve til Moderen.

Kort sagt: Emilie havde begyndt at forstaae Livets alvorlige Sider og fundet, at de nok fortjente hendes Opmærksomhed.

Den store Færsel af Kommende og Reisende havde ogsaa oplivet Scenen. Kornvarer ankom og udskibedes fra Søboder og Magasiner, hvis Døre uafladelig gik op og i.

Denne Handel, tilligemed Butikshandelen, gav begge Butiksfvende og Hr. Holt, som havde Overopsyn hermed, nok at bestille. Aage passede derimod Kontoret og tog imod alle dem, som kom for at gjøre Forretninger, og Forretninger strømmede til fra alle Kanter.

I Begyndelsen var det mest Kommissionshandel: Kornvarer fra det Indre af Landet, som skulde til Gothenborg, til Norge, eller længere bort, saa Skibslivet forøgede Livet paa Stedet.

Emilie maatte tit indbyde reisende Herrer til Middag, og den indtagende Maade, hvorpaa hun da gjorde sine Pligter som Værtinde Ære, lod til at glæde og behage Aage, hvis Humeur nu i den fulde blomstrende Virksomhed var langt bedre end i deres Ægteskabs første Tid.

Men der var dog Noget, som Emilie gruede for, et Onde, som hun ikke i Forveien havde tænkt sig, nemlig den vilde Støi, som de hjemreisende Bønder eller Kystbeboere gjorde, naar de efter afsluttet Handel samledes om Aftenen førend Afreisen.

„Ja," tænkte Emilie, „hvis jeg ikke havde denne Skræk til at afkjøle mit Blod, vilde jeg føle mig luunt og godt forvaret her imellem Svartskjærs Klipper. Hun satte sig bekvemt tilrette i Stolen og støttede sine Fødder mod Kakkelovnspladen.

Nu kom Stuepigen ind med Dækketøiet. Det var henimod Theetid.

„Har Du været oppe og lagt i paa Kontoret?" spurgte den betænksomme Huusmoder.

„Ja, for længe siden."

„Var der Fremmede hos Herren?"

„Nei, han gik ned i Butiken for lidt siden. Jeg troer, at de Sidste ere tagne bort."

„Gaa da og sørg for, at vi faae god varm Thee ind til Aftensmaden. Min Mand kommer vist snart —"

„Han er her allerede!" sagde Aage, som kom ind, idet Pigen gik ud. „Godaften, min lille flinke Kone — men hvad seer jeg — Du sidder jo og brænder dine smaa Fødder reent op? Det er tydeligt, at jeg maa holde Die med Dig." Han lagde sin Haand omkring det fine Ansigts Oval og kyssede hendes Kind.

Emilie rødmede derved som en Rose. Det var saa lykksaligt og sødt at see Aage saa — saaledes som han nu tit var.

„Naa, bliver Du inde Resten af Aftenen, saa vi kunne faae læst lidt efter Bordet?"

„Nei, desværre ikke iaften. Handelen gaaer saa rask, at Svendene om Dagen kun faae Tid til at føre ind i Kladebogen."

„Hvad skal det sige — kan det hindre os i at faae

at høre, hvorledes det gaaer Ivanhoe og den stakkels Rebecca?"

„Ja netop, Du maa vide, det har Meget med den Sag at gjøre."

„Naa, lad høre da?"

„En Kladebog, kjære Barn, er en lille Bog, hvori alt det, der sælges om Dagen, bliver opskrevet; men om Aftenen, naar det er blevet roligt i Butiken, maa Kladebogens Indhold indføres i en større Bog, og dette maa igjen gjennemsees af et mere svet Øie end Butikssvendenes. Denne Forretning tilfalder ellers Holt, men i hans Fraværelse bliver det mig, der maa see til, at det gaaer, som det skal."

„Men Du har jo selv saa mange Bøger paa Kontoret!"

„Der har jeg naturligviis Regnskabsbogen, Hovedbogen og alle de andre Papirer, som høre til vor Handel."

„Der bliver altsaa ingen Læsning af iaften?"

„Ikke for mig. Men naar vi have nydt vort lille Aftensmaaltid — Du har vel den ferske Torsk —"

„Naturligviis, med Peberrod og Kartofler."

„Prægtig — naa, naar vi have spiist, og jeg er gaaet i Butikskammeret, kryber Du op i Sovekammersofaen, læser alene og fortæller mig imorgen Aften, hvad der er passeret."

„Aa ja, det gaaer nok an; men da det dog ikke bliver hele den Fornøielse, som jeg havde ventet, veed Du hvad, jeg saa heller gjør?"

„Nei, hvad gjør Du?"

„Jo, jeg tager min Huusholdningsbog frem og sætter mig til at opgjøre min Gjæld til Butiken. Nu er det jo i Slutningen af Maaneden?"

„Naa, det var da ret en behagelig Overraskelse, kjære lille Emilie, at Du selv for Alvor vil give Dig ifærd med det. — Seer Du nu ikke nok, at man kan faae

Andet at tale om end fine Følelser, og de tabe vist ikke ved at faae Lov til at hvile i deres Rede?"

„Der er Meget, hvori jeg seer, at jeg har havt Uret, men nu er jeg ogsaa i en tryggere Stilling end dengang, og jeg føler mig saa stærk, at jeg snart kan træde i selve Maikens Fodspor."

„O nei, det er ikke din Genre."

„Hvorfor ikke? Vil Du hellere have, at jeg skal ligne Thorborg — men det bliver bestemt vanskeligere."

„Jeg for min Deel finder, at tre søde, elskværdige Kvinder ikke behøve at laane Noget af hinanden. I ere de tre Gratier her paa Kysten, og hver af Eder har sin tilstrækkelige Eiendommelighed."

„Men seer Du Aage, jeg tænker tit ved mig selv, at Du finder, at de i mange Henseender staae over mig."

„Naar Du troer det, lille Emilie, saa beslut Dig til at overbevise mig om, at Du ogsaa i Meget staaer over dem — Men tro Du mig, vi Mennesker gjøre overhovedet bedst i at opgive alle Sammenligninger — de vække tit Skinsyge og bevise sjeldent Noget."

„Ja, men kunne de ikke ogsaa være nyttige?"

„Nei, thi da Gud uddeelte Evnerne, gav han dem forskjellige til Enhver af os. Hvorfor skulle vi da lægge eet Menneske til Last, at det ikke kan være ganske saaledes som et andet? Men Resten af Beviset maa Du have tilgode til en anden Gang, thi her komme Gud skee Lov Fisken, Snapsen og Smørrebrødet, og vil Du have Beviset med det Samme, saa er det her: Var det ikke naragtigt, om vi vilde sammenligne vort fortræffelige Maaltid med Andres Maaltider og herefter forandre det saaledes, at det tabte sin Eiendommelighed? Hvad man har, det har man — lad os udvide og forbedre, men ikke forandre det!"

„Amen, kjære Herre og Husbond! — skal jeg skjænke din Appetitsnaps?"

„Derved vil den ikke tabe — Men gaaer det ikke med Døren? Løb ud, Uljana" — dette var Stuepigens Navn — „og see, om det ikke er Hr. Holt. Nei, han skulde jo ride eller kjøre."

Medens Pigen var borte, satte det unge Par sig tilbords; men neppe havde Aage begyndt paa den første Ret, førend hun kom tilbage og sagde, at det var Hr. Holt, men at han havde spiist tilaften i Præstegaarden og derfor bad undskylde, at han ikke kom ind.

„Gik han ind i Butiken?" spurgte Aage.

„Nei, han gik op til sig selv med det Samme."

Aage gjorde sig ikke den Uleilighed at spørge videre; men da Maaltidet var endt, sagde han hurtig:

„Sagde han ikke Noget om Hr. Mos? Du veed, at han har tilsagt et Møde her imorgen, Emilie."

„Hr. Holt talte ikke derom!" svarede Uljana. „Han spurgte blot, om der var redt Seng, og saae ganske underlig ud i Ansigtet."

„Underlig — han er dog ikke syg?"

„Gud veed; jeg har aldrig før seet ham see saaledes ud!"

„Jeg gaaer op til ham," sagde Aage, „og hvis han trænger til Noget, kjære Emilie, saa sørg for, at vi faae det snart!"

„Hør Frue," sagde Uljana med noget større Snakkesomhed, da hun var bleven alene med sin unge Madmoder, „hør Frue, jeg troer ganske vist, at Hr. Holt var fuld."

„Aa fy, hvor kan Du sige sandant Noget."

„Naa, kjære Frue, det var dog ikke saa ganske forskrækkeligt — det er en bekjendt Sag, at Præsten aldrig lader en Gjæst have Ro, førend han har kigget dygtig i Glasset; og hvis ikke den søde Jomfru Thorborg holdt

saa flint igjen, troer jeg virkelig, at Pastoren drak sig selv under Bordet, og Klokkeren, Hexen og Vædderen oven i Kjøbet."

„Tag af Bordet," sagde Emilie med al sin husmoderlige Værdighed, „og sørg for, at Svendene faae deres Mad varm ind i Butikskammeret!"

Da der var taget af Bordet — et fortræffeligt Bord, som stod midt i Salen — tog Emilie sin Husholdningsbog frem og satte sig til sit Arbeide. Hun holdt ikke af at forlade Salen om Aftenen, førend Aage kom tilbage fra sine daglige Forretninger. Men endskjøndt hun nu vilde arbeide, kom hun dog ikke videre med Regnskabet end til midt paa første Side. Saa Meget tænkte hun paa, om Holt, det unge Menneske, skulde vove at komme hjem i denne Tilstand — Tænk, om Aage selv engang — nei, det behøvede hun ikke at frygte for.

„Naa, hvorledes gik det saa med Regnskaberne, lille Ven?" spurgte Manden, da han efter halvanden Times Forløb kom ind og fandt sin unge Hustru sovende med sin første Husholdningsbog foran sig.

„O, saa daarlig!" raabte Emilie, idet hun leende gned Søvnen ud af sine Øine — „Men sig mig, er det sandt, at Holt var beruset?"

„Beruset — ja, det er ved Gud dog muligt? Jeg tænkte ikke derpaa, da jeg var deroppe, men Alt vel overveiet, er det maaskee den rette Maade at forklare sig hans Sandsesløshed paa. Jeg fik ikke et fornuftigt Svar paa Nogenting."

„Hvor afskyeligt!" udbrød Emilie indigneret.

„Det er rigtignok lastværdigt at lade sin Fornuft slaaes af Marken af denne Aarsag, men vi maae ikke dømme for strengt. Han har vist paa Reisen været udsat for mange Fristelser, og det sidste Besøg har gjort

Udslaget. Du lader naturligviis som Ingenting imorgen, gode Emilie!"

„Troer Du, jeg vil nedlade mig til at tale med ham om den Sag?"

„Ikke ligefrem, men Du maa heller ikke sige ham Spydigheder — det er jo Fruentimmernes sædvanlige Vaaben. Men disse Vaaben ere slette og gavne aldrig: de ophidse blot Sindet."

„O kjære Aage, lad os dog hellere gaae op og lægge os end staae her og tale om den modbydelige Karl. Jeg kunde ikke taale ham før, og nu vil jeg endnu mindre kunne gjøre det."

„Men saa gjør Du jo det Modsatte af, hvad jeg beder Dig om. Hør nu, mit Barn, hvis Du sætter nogen Priis paa mit Bifald, forandrer Du Intet i dit Væsen."

„For at vinde dit Bifald, gjør jeg baade det Mulige og det Umulige. Men naar Pigerne vide det, faae Butiksſvendene det ogsaa at vide, og det bliver et meget slet Exempel!"

„Gud hjælpe mig, hvor jeg har faaet en fornuftig Kone!" svarede Aage smaaleende. „Jo, Svendene kunne rigtignok prise sig lykkelige, naar Du vaager over deres Sædelighed. Men jeg skal forresten sige Dig, at eet Exempel Intet har at betyde — Kom nu, Du strenge Dommerske, og hvis Du imorgen føler Dig fristet til at være lidt ondskabsfuld, saa tænk paa Thorborg, og hvor mildt hun" —

„Aa, kommer Du dermed — vi havde jo hver sine Fortrin og behøvede ikke at laane af hinanden?"

„Fangen!" erklærede Aage.

Og saa gik de til Hvile, skyldfrie og lykkelige som to Børn, uden Anelse om, at der fra den Dag hang en truende Sky over deres Huus.

Men længe efterat Emilie var sovet ind, laae Aage

vaagen og grundede over Holts besynderlige Adfærd, aandsfraværende Blik og usikkre Bevægelser.

Sextende Kapitel.

Hvad Blikæsken indeholdt.

Og nu var det Nat — men en Nat uden Stjerner.

I et Værelse i øverste Stokværk gik Holt frem og tilbage, idet han snart søgte Skjæret af de brændende Lys, snart gyste tilbage for den mørke Skygge — hans egen Skygge — som gled hen over Væggen.

„Er jeg en Mand, der skjælver for saa lidt?“ spurgte han tilsidst sig selv — „Hvad er det i Grunden — det var Havets Eiendom. Ingen gjør Fordring derpaa — Jeg har jo intet Mord begaaet, ikke taget en Skilling fra nogen levende Sjæl — Hvad er det da Andet end den jammerlige Nerveſvaghed, som bringer mig i denne Bevægelse — Usalige Feighed! Der er Staal i Sjælen, men ikke i Legemet — Naa denne Helvedeskval maa vel faae Ende med denne Nat! — Gid jeg aldrig var kommen i Selskab med Mos — Dumhed — det ligger i Blodet. Man fødes til at blive det, man bliver, og Skjæbnen er Læremesteren.

Han sagtnede sin Gang, han saae tilbage til Chiffonnieren, hvor Sagerne vare kastede ind, og saae igjen med frygtsomt Blik til Væggen, lige urolig paa begge Steder.

Og imidlertid tudede Blæsten udenfor og kastede Natteregnen imod Ruderne.

„Dengang jeg var Dreng, og min Moder lærte mig de Bønner, som hun selv havde lært, skulde jeg da have troet — Gud fordømme mig, bliver jeg ikke sentimental!

Bort med Alt, hvori der ikke er sund Fornuft — Jeg har til før stridt og seiret ved de forskjelligste Leiligheder. Nuvel, dennegang seirede jeg ikke, og det var, fordi det ikke behøvedes — Æsken — det er paatide at see, hvor Meget den indeholder."

Han gik rask hen til Chiffonnieren, stak hastig Nøglen i Klappen og vendte tilbage til Bordet med sin nyserhvervede Eiendom, trak Lysene nærmere sammen og betragtede først Juveelringen — en sand Kostbarhed — med begjærlige Blikke.

Under denne Beskjæftelse opklaredes hans Blik og glattedes hans Pande. Han fik Mod til at aabne Æsken.

Men hvoraf kom det, at Hørelsen røbede større Følsomhed end Synet?

Ved Lyden af den første Dukat, som faldt paa Bordpladen, foer han igjen sammen, blev ligbleg og saae hen til Døren og Vinduerne.

Men denne Bevægelse varede ikke længe. Han tog sig igjen sammen og følte sig snart saa sikker, at han kunde tælle Dukaterne, som han tog op af Æsken.

Men hvad var det nu, som sinkede ham og fik ham til at stirre ned i det aabne Gjemmested med forvildede Blikke?

Hvad var det, han tog op og holdt henimod Lyset?

Et Brev.

Ved dette besynderlige Fund syntes hans Forskrækkelse at blive af en anden Art. Hvad vilde dette Brev bringe for Lyset? Kom det maaskee som et farligt Vidne om hans Misgjerning?

Brevets Udskrift lød saaledes.

„Til den eller de Menneskevenner, som have fundet den Skat, jeg betroer til Havet."

Han førte mekanisk Haanden op til Lyset. „Det

var maaskee bedst at brænde dette ulæst!" men Haanden sank strax ned igen, og begjærlig efter at gjennemtrænge denne Hemmeligheds Slør brød han Seglet."

„Er jeg ikke den Rette?" mumlede han spodsk. Og saa udfoldede han Bladet og lod sine Øine stirre paa følgende, med usikker og ilsærdig Haand skrevne Linier:

„Hvosomhelst det er, som læser dette, saa modtag en fortvivlet Mands inderlige Taknemmelighed — thi førend dette Brev er blevet aabnet, maa den, for hvis Skyld det er skrevet, ved Deres Omhu være bragt sikkert iland.

Igaar Klokken 3 om Morgenen døde min unge Hustru efter nogle Dages heftige Lidelser, og i den farlige Stilling, hvori det Skib, jeg fører, nu befinder sig under den stærke Taage, maa jeg ikke alene opoffre min Smerte, men endogsaa uden ringeste Ophold skille mig fra de jordiske Levninger af min Hustru, thi med den sædvanlige Overtroiskhed mumlede mit udmattede Mandskab om, at Kompasset viste galt, eftersom der var Lig ombord, og at dette var Skyld i, at vi truedes med at gaae under.

Mine Bestemmelser ere følgende:

Den kostbare Juveelring, som hun har paa den ene Finger, maa Ingen røre. Den er en hellig Relikvie, og det er min Villie, at den saavelsom Forlovelsesringen følge hende i det sidste Hvilested. Af Guldet, som er i Æsken (150 Dukater), skal først og fremmest rigelig Findeløn betales, dernæst Begravelsesomkostningerne og et sikkert Gravsted. Overskudet anvendes til et simpelt Mindesmærke af Granit med følgende Indskrift:

Henrika Geistern,
født Bentzen,
død i sit nittende Aar.

Fordelingen af Pengene bestemmes af Stedets Øvrighed og to upartiske Mænd.

Disse Anordninger maae trolig efterfølges, thi hendes sidste Ønske var ikke at hvile i Havet; og for at opfylde dette Ønske kan der ikke gjøres Mere af en Mand, som maaskee selv om nogle faa Timer er udslettet af de Levendes Tal.

Men Himlens Forbandelse ramme den, som bedrager mig og ikke følger Ærens og Samvittighedens Bud!

Ombord paa det danske Barkskib Fortuna paa Reisen imellem Plymouth og Helsingør, dreven ind iblandt de Bohuslänske Skjær paa Grund af Strøm og Taage. Den 28de September 183— Klokken 4 Eftermiddag.

O. Geistern.
fra Flensborg." *)

Dette Brev frembragte en rystende Virkning paa Holt. Hans Hoved sank ned paa Bordet.

Endnu var han ikke ganske forhærdet — han var saa ung. Og alt dette — denne ulykkelige Mand, rimeligviis omringet af sin oprørske Besætning, selv med Døden for Øinene, og som maaskee hengiver alt sit Guld for af Fremmede at tilkjøbe sig Opfyldelsen af det Løfte, han havde givet sin unge Hustru, og nu dette Løfte, at hun ikke skulde ligge begravet i Havet — hvem havde tilintetgjort det? Havde ikke han, Holt, efterat have stjaalet hendes Guld igjen stødt hende ud i Havet — og Forbandelsen — alt dette viste sig med en saadan Klarhed og Rædsel, at han græd over sig selv.

Hvis Ønsker havde nyttet til Noget, vilde han have givet, hvad det skulde være for at faae nogle Timer af sit Liv igjen. Men disse Timer vare ugjenkaldelig hen-

*) Hele Fortællingen om den opskyllede Kvinde grunder sig paa en virkelig Begivenhed i samme Egn af den omtalte Skjærgaard. Beretningen er — dog uden Navngivelse — meddeelt af den Sjæleſørger, som modtog Ligplyndrerens Bekjendelse paa Dødsſengen.

rundne, og aldrig, aldrig skulde de komme tilbage — Vee, vee over dette aldrig, som Intet kan forandre! — — — — — — — — — — — — —

Nye Timer vare henrundne for de Andre, førend Holt reiste sig igjen.

En sløv Rolighed havde nu udbredt sit tunge Dække over de før saa oprørte Sandser. Denne Rolighed var dog som et Farvel til Fortiden, denne Fortid, hvis Blade vel kunde fremvise mange uædle og vovelige, snart vellykkede, snart feilslagne Beregninger, men ingen Samvittighedssag, ingen Sag, hvori baade den indre og ydre Lov kunde optræde som hans Fjender.

Det var, som om han havde gjennemlevet ti Aar.

„Gjort er gjort — det var en Dumhed, men intet Vidne kan nogensinde træde frem og erindre mig om denne afskyelige Nats Begivenheder, som jeg nu begraver i min Sjæls inderste Dyb."

Han reiste sig, bevægede sig og strakte Armene ud, som om de havde været stivnede af Kulde.

„Hu, der er ogsaa koldt herinde — jeg skal gjøre Ild og tænde Brændet med dette Satans Brev."

Han udførte sit Forsæt, og efter et Par Minuters Forløb var det farlige Papir forvandlet til Aske. Derpaa indelukkede han de stjaalne Sager i det hemmelige Rum i sin Chiffonniere. Guldet kunde blive vexlet paa den første Reise til Gøtheborg — Ringen kunde for det Første blive liggende.

Kakkelovnsilden begyndte nu at flamme op og oplyse Værelset. Efterat han havde taget Plads foran den, begyndte han at føle sig mere fri, og snart gik hans Tanker tilbage til hans Kompagnons Besøg om Aftenen. Han huskede meget godt, at han havde viist sig oprørt og besynderlig for Hjelm, men han var overbeviist om, at det ikke vilde være vanskeligt at give sin Opførsel en sandsynlig Forklaring ligeoverfor denne umistænksomme Mand.

Tidlig om Morgenen bankede Hjelm paa Døren og gik ind, da han intet Svar fik.

Holt sov i sin Seng. Der var intet Spor af Uorden i Værelset.

„Han sover urolig og dog tungt!" sagde Hjelm ved sig selv, „men hans Udseende vidner dog ikke om den Slags Forstyrrelse, som jeg sidst tænkte paa — Men Noget var der iveien igaar, og det maa jeg vide."

Holt vaagnede dog ikke, og Hjelm gik tankefuld ned ad Trappen igjen og derfra ud i Gaarden.

Der var endnu intet Menneske at see, og han besluttede at gjøre en Spadseretour ned til Stranden.

En halv Time — ikke mere — kunde vel være gaaet, da han kom ilende tilbage med et Udtryk af Forundring i sit Ansigt.

Han gik lige til Butikskammeret, vækkede Butikssvendene og Drengene og skyndte sig med dem ned til Stranden, hvorfra snart et besynderligt Tog nærmede sig den yderste Side af Søboderne.

Husbonden uddeelte umiddelbart sine Befalinger. Den ene af Drengene skulde holde sig parat til at gaae til Lehnsmanden, den anden blev strax sendt til Præstegaarden for mundlig at berette, at et Fruentimmerlig var skyllet op paa Strandbredden.

„Men hvad er det for skrækkelige Ting, jeg hører?" raabte Emilie, som nu kom styrtende ud i Gaarden. „Hvad er det, Du har fundet, Aage?"

„Noget, som er altfor rædsomt for Dig at see, kjære Barn. Det er en stakkels Kvinde, som fra et eller andet Skib, er blevet betroet til Havet, dog ikke for at blive der — det viser sig tydeligt, thi hun er indesluttet i Kork."

„Hvad skal det sige?" spurgte Emilie.

„Korken svømmer, og den, som saa omhyggelig har indsvøbt hende, har haabet, at hun skulde svømme til en

venlig Strandbred, hvor hun kunde faae en christelig Begravelse."

„Men hvem hun er, veed man vel ikke?"

„Vi maae høre, hvad der kan udforskes ved den lovlige Undersøgelse. Saa Meget har jeg dog seet, at hun paa den venstre Haand har en Ring, som lader til at være hendes Forlovelsesring."

„O, min Gud, hvor det er skrækkeligt! Det stakkels unge Fruentimmer — men nu er hun ikke mere at beklage. Maaskee ere de, som hun har efterladt, det saa meget mere. Ak, kjæreste Aage, sig mig: Hun skal vel ikke blive her længe? Det bliver saa uhyggeligt, at jeg hverken tør gaae frem eller tilbage."

„Vær rolig, kjæreste Barn, vi skulle snart give hende en Seng, hvori hun kan sove uforstyrret — Nu maa En strax løbe op og vække Holt!"

Dette var imidlertid unødvendigt. Holt var vaagen og halvt paaklædt. Han havde baade hørt og seet nok. Han var begyndt at fryse ligesom forrige Aften og fremmumlede uophørlig med Rædsel mellem de klapprende Tænder:

„Hun er kommen igjen — hun er kommen igjen!" Men pludselig løftede han Hovedet iveiret med forbausende Livlighed, medens Øinene gnistrede, og et triumferende Smiil spillede om hans Læber.

„Hvem fandt denne Kvinde? Hr. Aage Hjelm. Var han alene? Ja — Nuvel — skulde engang det Umulige skee, at denne Hemmelighed trængte sig frem paa en eller anden Maade, saa var det ham — ikke mig! — Jeg burde ikke have brændt Brevet, men hvad der findes — een Dukat skal altid blive tilbage i Æsken — er tilstrækkeligt, hvis vi engang skulde faae et Mellemværende med hinanden og have forskjellige Interesser."

Og hvem skyndte sig nu ned, da der blev kaldt, Andre end Holt? Hvem talte med flydende Tungefærdighed om

denne sørgelige Begivenhed, og hvem Andre end han havde den Driftighed, idet han kom ind i Søboden, straks at gjøre opmærksom paa, hvad Lehnsmanden dog ikke kunde undgaae at see — at Knuderne paa Touget vare meget forskjellige!

„Det har jeg slet ikke tænkt paa," sagde Hjelm, „og denne Bemærkning vidner om din Skarpsindighed. Men for at der kan lægges Vægt paa Knudernes Forskjellighed, maa man antage, at de ere knyttede om, og naar skulde det være skeet? — De ere jo vaade af Søvandet. Det er sandsynligst, at der har været Hastværk paa Skibet, da Liget skulde kastes ud i Havet, og at flere Hænder derfor have været beskjæftigede dermed."

„Muligt!" svarede Holt. „Men nu maa Mors vel snart være her, og han er just den rette Mand til at give Oplysning i saadanne Sager."

„Lad os gaae op saalænge!"

Hjelm lukkede Søboden, og de gik sammen op til Huset.

„Det er sandt," sagde Aage hurtig, „vi have endnu ikke talt om din Reise. Jeg er mest nysgjerrig efter at høre, om Du var inde paa Fjällbacka? Hummeragentskabet, som Du skaffede os for det engelske Huus, bliver nok lønnende. Men hvad sige vore Fjällbacksbrødre — have vi Haab om venskabelige Forbindelser? Du var ikke rask nok til at give mig Besked om Noget iaftes?"

Holt havde ingen Magt over Blodet: Det foer hen over hans Ansigt som en Skymasse over Horisonten, og han kunde kun svare med et Par utydelige Ord.

„Naa, for Pokker," vedblev Hjelm, „hvad betyder det imellem os Mandfolk — hvem har ikke engang i sit Liv drukket et Glas for meget! Jeg forstaaer Dig nok. Det generer Dig, at min Kone har faaet Nys derom, og det er rigtignok kjedeligt, men min lille Emilie skal være fornuftig."

„Ja, men din Kone er ikke synderlig vel stemt imod mig iforveien," erklærede Holt med en hemmelig Glæde over den Vending, som Aage selv havde givet Sagen, „og naar jeg skal sige den rene Sandhed, saa føler jeg mig ganske forlegen og gaaer ikke ned idag."

„Naa, gjør som Du vil. Nu have vi Moss og Mødet, Lehnsmandens Undersøgelse, og Gud veed Alt, og naar det er forbi, er den Bagatel med din Hjemkomst allerede glemt."

„For nu at tale om Fjällbacka og vore Hummerrelationer," faldt Holt ham i Talen, „saa fandt jeg dem ganske venskabelig stemte. Kun i een Henseende viste man nogen Uro, nemlig med Hensyn til den Maade, hvorpaa Du vilde bestemme Fiskernes Vilkaar."

„Ja, det tænkte jeg nok," svarede Aage, „men hos os skal en Hummer ikke, fordi den ikke holder de foreskrevne Tommer eller har mistet en Klo, regnes for Tilgift til den næste. Den stakkels Fisker har naturligviis Ret til selv at beholde det, som man forsmaaer i Handelen. Naar man betænker, at Befolkningen paa vore smaa Fiskerleier kun har den ubetydelige Indtægt af Fiskeriet at leve af, maa man være billig."

„Naturligviis. Men Du er ikke inde i disse Forhold. Jag Sælgeren bort, saa faaer Du snart at see, hvad Kjøbmanden faaer tilbage at lægge paa Kistebunden. Og nu en anden høist magtpaaliggende Sag: Vi ere Begyndere, vi kunne ikke indføre nye Love i Tilfælde, hvor de gamle overalt staae ved Magt — tænk, hvilken Uvillie vi da vilde fremkalde imod os hos de andre Skjærgaardskjøbmænd! Tro mig, vi maae gaae lempelig tilværks i Begyndelsen og huske paa, at det engelske Agentskab ellers kan blive snappet bort af Andre, der ville see mere paa Engelskmændenes Interesse!"

„Man kan høre, at Du nylig har været i Selskab med Moss!" svarede Aage. „Siden maae vi tale mere

derom — men saa Meget kan jeg sige Dig, at Udsugelsen, hvad enten den udgaaer fra Sverig eller England, ikke finder Gehør hos mig! — Nu gaaer jeg op og skriver et Par Ord til Lehnsmanden."

Med et fortroligt Nik skiltes de ad.

Syttende Kapitel.

Brevveksling imellem Toldjagten og Strandbredden.

„Bæne Mø!

I et Humeur, som gaaer for Medvind, sætter jeg mig til at dele mine Tanker med Dig.

Jeg har havt en sand Stormtour i den sidste Tid. Og endnu imorges gjorde jeg en Konfiskation paa Skonnerten Idunna, som min Sjæl ikke var Smaating. Høie Vedkommende blive tit nok erindrede om min Virksomhed, saa at min Adkomst til Kontrolleurposten efterhaanden maa stige.

Gud skee Lov, at jeg ikke har truffet paa nogen fattig Stakkel, men kun paa Folk, der have godt af at bøde for deres Bedragerier. Men desuagtet ærgrer jeg mig endnu, hvergang jeg tænker paa, at Du, elskede Maiken, fralistede mig den Konfiskation af Kognaken, som jeg skulde have gjort paa Ragnars Baad.

Men siden vi tale om Kognak, kan jeg ikke lade være at fortælle Dig en morsom lille Historie, som jeg hørte af Fader, da jeg sidst var hjemme, og vi talte sammen om Sommerens smaa Begivenheder.

„Jeg veed ikke," sagde Fader, „om jeg har fortalt Dig, at Andreas fra Tomts kom herhen en Dag i stor Bedrøvelse og sagde, at jeg for Guds Skyld skulde følge hjem med ham, da der var hændt begge hans Brødre saadan en stor Ulykke — Hvad er det for en Ulykke?

spurgte jeg — „Jo, Gud bevares, Hr. Pastor, der er kommet et Anker Kognak svømmende op til Vort, og mine Brødre, som fandt det lige inde ved Kysten, slog det op og drak, til de ikke længer kunde staae paa Benene, og nu ligge de saa døde som Sild i Sandet. Og nu er det mit Ærinde at bede Hr. Pastoren om at skynde sig at komme over i Sognebaaden og give dem Sakramentet — men jeg troer vist, at de allerede ere døde." Og Stakkelen hulkede af alle Kræfter. Naa, Du indseer vel, at jeg ikke havde stor Lyst til den Bestilling, og derfor sendte jeg Klokkeren at see, hvorledes det forholdt sig. Det viste sig da, at de stakkels Djævle havde taget saa rigelig for sig af det prægtige Kognaksanker, som havde havt den Godhed at komme svømmende til dem, at de havde tabt Bevidstheden og vare blevne liggende i fuldkommen Dvale. Naturligviis vaagnede de op igjen efter nogen Tids Forløb uden at have seet mere af Himlen end de Sole og Maaner, som Spiritussen havde bragt til at gnistre for deres Øine."

„Naar var det, det skete, Fader?" spurgte jeg.

„Saavidt jeg erindrer, var det i Begyndelsen af Juli!" svarede han.

„Forunderligt nok!" tænkte jeg, „det var netop paa samme Tid, som min egen Maiken lykksaliggjorde Toldjagten med sit Morgenbesøg."

Ak, Du væneste og herligste af alle Nordens Møer, Du troer dog vel aldrig, at din Gudmar leer saa smaat, idet han nedskriver dette?

Men hvad var det mere, jeg vilde?

Jo, jeg vilde jo fortælle Dig, at min egen freidige Sindsstemning har meddeelt sig til Mandskabet. Det er saa rart, naar Glæden er fælles.

Gamle Storke-Pelle, hvem det er meget magtpaaliggende at hævde sin Værdighed som *første* Matros,

sidder nu og læser sin Aftenpsalme ved Groggen — han synes ikke, at det Ene forhindrer det Andet — men for ikke at give sin unge Kammerat et altfor farligt Exempel ved denne hyppige Grogdrikken, giver han ham altid at forstaae, at det er en slem Mavepine, som nøder ham til saa tit at gjøre Vold paa sin sædvanlige Afholdenhed.

Lommen fordrister sig naturligviis ikke til at lee ham lige op i Ansigtet, men han gjør mange Spillopper bag gamle Storke-Pelles Ryg.

Den unge livlige Haatte-Dreng fører, som de fleste Nordhaattinger, Violinen med sig tilsøes. For Øieblikket ere de, som Du veed, de betydeligste Skjalde baade i den nordlige og sydlige Skjærgaard. Og mangen Aftenstund, naar vi have havt det ligesaa patriarkalsk ombord som iaften, har det opmuntret mig at høre de simple Melodier ligesom nu blande sig med den Musik, der opstaaer ved Bølgernes eensformige Skvulpen imod Jagtens Kjøl.

Jeg kan ret saa godt lide den Dreng, og det ikke mindre, fordi han kan tale om Dig paa den Maade, jeg helst vil høre Dig omtales paa.

Det lyder omtrent saaledes:

„Nu skal Lieutenanten høre en Historie paa den Melodi, jeg spiller, naar min store Violin er rigtig igang."

Ved disse Ord tager jeg Cigaren, hvis jeg ikke havde den iforveien, thi jeg nyder Alting dobbelt i Selskab med den.

„Hvad er det for en Historie?" spørger jeg.

Og sidste Gang var det følgende Historie:

„Lieutenanten veed, at jeg forrige Tirsdag havde faaet et Ærinde til Høringø. Naa, da jeg skulde til at gaae hjem igjen, kom en lille Purk løbende efter mig fra sin Moder, Maria i Lurkløften, som ogsaa havde et Ærinde til mig. Jeg gjorde i Farten et Svip op til Kjællingen, som for nogen Tid siden har brækket sit

Been i en snever Vending. Og nu tænkte hun, at jeg kunde vel nok bringe Bud til Frøken Maiken."

Nu kan Du nok tænke, min Elskede, at jeg tog et langt Drag af Cigaren, saae meget naadig paa Fortælleren og tænkte paa, hvad Frøken Maikens Navn vel kunde have med det at gjøre.

„Hvis Lieutenanten bare vil give Tid et Øieblik, skal det snart være fortalt. Konen vilde takke Frøken Maiken saa mange Gange, fordi hun baade havde sendt hende, den Stakkel, Doktor og Doktorsager, og ovenikjøbet Penge. Men Pengene maatte hun gjemme i Snippen af sit Halstørklæde, for at ikke Vand-Marta, som Frøkenen havde ansat som Sygevogterske, skulde stjæle dem fra hende. Og sig Frøken Maiken, sa'e hun, at hvis hun ikke faaer alt Godt i denne Verden, som hun beder om i sine Bønner, saa er det ikke min Skyld, for jeg har hende i kjærlig Erindring og bestandig Forbøn. Det er godt med Benet, og Marta kan gjerne flytte, for hun vil altid lægge Forklædeenderne tilrette, men nu kan jeg godt gjøre det selv, sa'e hun — og nu veed Lieutenanten Besked."

Jeg følte mig særdeles godt stemt ved at høre, hvad min Hjertenskjær med sin sædvanlige stille, men rige Omhu havde gjort, og derfor sendte jeg Konen en lille Ladning til den anden Forklædesnip for det Tilfælde, at Marta vilde blive ved at lægge dem tilrette.

Men nu kan jeg føle paa mig selv, at jeg faaer et lille Anfald af de mørke Mellemtider, da al Glæde ligger begravet under din strenge Faders urokkelige Villie.

See, kjære Maiken, det kan nok gaae an om Efteraaret, naar Virksomheden hjælper mig at bære Savnet, men til Vinter — til Vinter — Jeg tænker da for en Tid at tage Station paa Fjällbacka, hvorfra jeg kan gjøre nogle Udflugter.

Din Fader kan idetmindste ikke hindre os i at træffe

hinanden i Qville Kirke, og saa besøger Du dine kvindelige Bekjendte paa Fjällbacka, i hvis Huse jeg har ifinde at præsentere mig. Naar blot ikke Mødrene gjøre Spekulationer!

Maiken, Maiken, hvor Du dog er en oplivende Sol!

Tro mig, gamle Fader og vor lille Helgen savne Dig lige meget — hvilken Sønnekone var Du ikke for den Gamle! Naar jeg er borte, har han ikke Andre end Hexen og Bædderen at disputere med, thi Thorborg er ikke stærk i den Ting, og Klokkeren har i den sidste Tid sat sig i særdeles stor Respekt. Denne Kirkens Underhyrde lægger vel en tilsyneladende Agtelse for Dagen, men den Gamle forstaaer dog nok, at han i de fleste Tilfælde er nødt til at give efter.

Men hvad seer jeg nu?

Medens jeg saaledes underholdt mig med Dig, har jeg glemt Toddyvandet. Men foruden det har Lommen paa sin Bakke et lille Skriin, som jeg mere end eengang har seet staae i dit yderste Værelse paa Svartskjær — Nu skulde Du see Lommen trække sin brede Mund heelt hen til Ørerne — det kan man kalde et forsvarligt Smiil.

„Seer Lieutenanten Noget?"

„Ja vist gjør jeg — men jeg veed ikke, hvad det skal betyde."

„Jeg har havt det i fire Dage. Petter Gædda havde det med til mig, men det skulde ikke afleveres førend iaften."

Her kaster jeg Pennen for at klippe Snoren over og bryde Seglet. Ak min væne Mø, i det Samme husker jeg, at det er min Fødselsdag idag — det havde jeg glemt, men Du ikke."

— — — — — — — — — — — — — —

I Skrinet laae et af Maiken syet Halstørklæde tilligemed følgende Brev:

„Kjæreste Befalingsmand!

Skaal! — Naar Du læser dette, drikker jeg i Papas bedste Malaga to Glas paa din Lykke, det vil sige paa min egen Lykke.

Jeg har sagt til min postillon d'amour, gamle Gædda, at han skal sige til din Haatteskjald, at min Gave ikke skal afleveres før Klokken 7. Saa er det jo, Du i Fredstider faaer Toddyvandet ind. Og derefter komme Kysset, Omfavnelsen og den Kjærlighedsforsikkring, at hvilken Vind der end blæser, skal Maiblomsten aldrig blomstre for nogen Anden end Dig.

Veed Du vel, min Gudmar, at hvis jeg ikke skammede mig ved at angre Noget, vilde jeg næsten angre, at jeg overtalte Fader til at nedlægge Handelen. Vi boe baade for nær ved og for langt fra den gamle Kyst og de gamle Fornsielser. Naa, Intet bliver bygget paa eengang. Nu er det idetmindste forbi med Smugleriet og følgelig ogsaa med de Stridsgjenstande, der have været imellem ham og Dig.

For et Par Dage siden kom han hjem fra Svartskjær. Hvor den Begivenhed med den opskyllede Kvinde rørte mig dybt! Jeg kan ikke tænke mig noget Sørgeligere end et Væsen, som saaledes kommer efter sin Død og trygler de Levende om sin sidste Rettighed her paa Jorden. Denne sidste Rettighed har hun da nu faaet: Hun hviler her paa Kirkegaarden. Jeg hørte, at Thorborg har plyndret alle sine Blomster for at lægge en smuk Krands paa den Fremmedes eensomme Gravhøi.

Jeg har tænkt derpaa hele Natten.

Hvem begræder hende? Hvem sendte den saa tidlig Bortgangne saaledes uden nogensomhelst Oplysning ud paa Havets vilde Vei? Det er sandt — en eneste Oplysning fandtes der: en smal Ring paa Forlovelsesfingeren

med Bogstaverne: O. G. og H. B. Denne Ring blev naturligviis siddende.

Fader sagde, at Lehnsmanden havde hentydet til Muligheden af, at der var fundet noget Andet. Men Papa loe ad disse Lovens Haandlangere, der ikke have med Noget at gjøre uden at satte Mistanke om Hemmeligheder og ulovlige Handlinger. Hvorledes det nu end forholder sig, har hun taget sine Hemmeligheder med sig i Graven. Fred være med hende og hendes Støv.

Men for nu at tale om noget Andet, saa kan Du troe, at jeg ret har min Glæde af Papas Skuffelse med Hensyn til, at Hr. Holt skulde blive forelsket i Maiblomsten.

Jeg mener ikke, at min strenge Hr. Fader har slaaet Noget af Tankerne — han har ikke engang viist mig det mindste Glimt af sine Planer, men jeg forstaaer saa godt hans misfornøiede Udtryk, naar Holt ikke viser sig saa indtagen, som han pligtskyldigst burde.

Det har undertiden forekommet mig, som om denne unge Herre havde temmelig uklare Begreber om Kompagniskab. Ja, Dig vil jeg tilstaae, at den Omhyggelighed, hvormed han undgaaer at udtale den smukke Kones Navn, og den Rødme, der stiger op i hans Kinder, naar hun pludselig bliver omtalt, forekommer mig noget mistænkelig. Der findes viist ingen bedre Typus — foruden min egen Befalingsmand — paa Ære og Retskaffenhed end Hr. Aage Hjelm. Gud bevare ham — det er en slibrig Strandbred her i Skjærgaarden — og Gud bevare hans kjære lille Kone! Hun er et indtagende Barn, som jeg ret har ifinde at elske og tage under mine Vingers Skygge.

I Begyndelsen af næste Uge reiser jeg til Svartskjær med Papa, og saa, — da jeg nu har lovet at lade ham være i Fred for mine Giftermaalsforslag — skal Intet

hindre mig i at komme til Præstegaarden. Jeg længes ret efter engang igjen at leve en Stund af mit Liv der.

Hvor skulle vi finde en Mand, der er god nok til vor Thorborg? Jeg vil ikke have Kapitain Bengtson fra Fiskebeckskil og heller ikke Kapitain Boson fra Grebbestad — ja, ikke engang Kapitain Svensson fra Fjällbacka. Ingen af alle disse Kapitainer maa blive min Svoger.

Men hvad tænker jeg paa, at jeg saaledes bekymrer mig om Andres Giftermaal! Har jeg ikke nok i at bekymre mig om, hvorledes jeg selv skal blive gift!

Men det indseer jeg nok, at den Sag ikke lader sig gjøre, saalænge Du er Toldlieutenant. Thi alene denne Titel opvækker alle Faders onde Lidenskaber.

Om to Aar bliver Du nok befordret, Du, som staaer saa godt anskreven? Da maae vi holde os skadesløse for alle disse tunge Forsagelser.

Det havde været nok saa godt, om Du, der havde elsket mig i saa mange Aar og vidste Dig elsket igjen ligesaa længe, enten havde ventet, til Du var bleven Kontrolleur, eller friet, medens Du var Kopist i Kollegiet for Oppebørselsvæsenet. Men for at komme mig nærmere tog Du, medens Du ventede paa Pladser, hvortil Du endnu var for ung, den for Dig saa ubetydelige Toldlieutenantstjeneste, og dennegang slog det Ordsprog ikke til, at den, som venter paa noget Godt, ikke venter for længe, thi jo nærmere Du kom mig, jo værre blev vore Udsigter.

Jeg vil ialfald ikke kunne ansees for gammel om et Par Aar — saa er jeg 24 og Du 28 Aar. Det er en passende Alder til at begynde den som oftest længselsfuldt forventede, men undertiden temmelig betænkelige Fart paa det ægteskabelige Livs Strøm.

Gud skee Lov for vor Sjælskraft og Fasthed!

Vi ville ikke blegne og sygne hen, medens vi vente, men vi ville mødes, saa tit vi kunne, og nyde Livet saa

meget som muligt. Vi have været, vi ere og ville vedblive at være lykkelige, thi vi troe jo begge To paa Hans den Kjærliges Omhu for dem, der selv ere omhyggelige for Andre. Og vi forstaae Kjærligheden saaledes, at om vi end komme til at vente længere end baade to og to Gange to Aar, ja heelt ind i den sellyse Evighed, ere vi dog ikke blevne adskilte, men stedse mere, stedse inderligere forenede.

Ja, hvad Gud i Sandhed har forenet, skilles hverken af Menneskers Villie eller af jordiske Forhold. En saadan Tilværelse maa blive ved, endogsaa efter Døden — Kunne vi da ikke være glade! Jo, det var ikke godt Andet.

Og nu Farvel min vordende Kontrolleur! Jeg synes, det vil see ganske godt ud, forud at kalde mig

din

Maiken Guldbrandsen.

P. S. Kors, hvor det Frue-Navn falder naturlig. Gjør Dig saa fri, som Du kan, i næste Uge!"

(Fortsættelse af Gudmars Brev).

„O, Du min væne Mø, Du Indbegreb af den ædleste Følelse og den klareste Forstand, Du sødeste Maiken Guldbrandsen! Jeg sidder her i min eensomme Kahyt, men jeg omfavner Dig dog næsten ligesaa virkelig, som om vore livsvarme Hjerter bankede imod hinanden.

Kan Du tænke Dig, jeg hørte engang en af mine Bekjendte sige (han vidste naturligvis ikke, at vi vare forlovede): „Jeg kunde aldrig blive forelsket i Maiken, hun er altfor mandhaftig baade i Klædedragt og Væsen!" Hvilken Ø se l Du er, tænkte jeg — Du veed ikke, at der i denne prægtige Form er skjult en heel Verden af eiendommelig Poesi.

Thi Du er poetisk, min Maiken, paa samme Maade som enhver sand og dyb Natur er poetisk. Din ligefremme Hjertensgodhed, din Sjæls friske, glade Opløftelse over Alt, hvad der er smaaligt, din stærke Æresfølelse,

din Foragt for alle lave Beregninger, og din Stræben efter i Stilhed at gjøre Hans Gjerning, som Du mere, end Nogen troer, søger at efterligne — alt dette er den sande Poesi, saaledes som jeg opfatter den. Og den Lykke, virkelig engang her paa Jorden at skulle eie en saadan Hustru som Dig, kan ikke betales dyrt nok med nogen Venten. Men — det siger jeg Dig — jeg er ikke saa ophøiet, at jeg ikke nødvendigviis fordrer og behøver, at Saligheden skal begynde her paa Jorden — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Du taler i dit Brev, min Elskede, om den sørgelige Begivenhed med den unge Kvinde, som er bleven funden ved Svartskjærskysten. Ak, ogsaa jeg har offret hende mange deeltagende Tanker. Jeg var selv — endskjøndt i Fraſtand, thi jeg vilde ikke træffe din Fader — tilstede ved hendes Begravelse. Og da alle de Andre vare borte, gik jeg hen og glattede hendes Gravhøi — Hvor græder nu hendes Mand?

O — at miste sin unge Hustru!

Men den, som har faaet det [illegible] Indtryk af denne Begivenhed, er [illegible] Thorborg. Hun fortalte mig igaar, at hun, [illegible] og uden at føle den mindste Rædsel, hver Nat drømmer, at den fremmede Kvinde sidder ved hendes Seng og klapper hendes Haand, den Haand, som lagde Blomsterkrandsen paa hendes eensomme Gravhøi, og saa synes hun, at der nødvendigvis maa være en særegen Sympathi mellem hende og din Afdøde. Hun forsikkrer med sin milde Bestemthed, at hun engang i Tiden vil faae en Forklaring herpaa.

Dette er vistnok reent Sværmeri, men Thorborg er ellers ikke sværmerisk, skjøndt hun er blød. Jeg formoder, at hendes Nerver ere blevne rystede af det paa eengang Uhyggelige og Romantiske i hele Begivenheden, og hun faaer sandsynligvis aldrig nogen Forklaring paa denne Sympathi.

Dine Bemærkninger angaaende Holt røbe din sædvanlige Skarpsindighed. Og for En, der som jeg flere Gange har seet denne Herre sammen med sin Kompagnons Kone, er det fuldkomment klart, at han i sit Inderste bærer idetmindste Begyndelsen til en forbryderisk Lidenskab.

Hjelm er saa umistænksom som et Barn — det er den sande Retskaffenhed altid. Men jeg skal lade være usagt, om dette ogsaa er Tilfældet med den fortryllende Fru Emilie. Jeg veed idetmindste ikke, hvor jeg ellers skal søge Grunden til hendes stive Tilbageholdenhed ved den mindste Tilnærmelse fra Holts Side.

Jeg var der til Middag idag. Jeg vilde foreslaae Hjelm en god Forretning, som jeg havde faaet i Kommission fra en Mand i Uddevalla, og da vi efter Middag sad ved Kakkelovnen med Kaffebordet foran os, saae jeg ved Skinnet af Ilden Holts Øine gjøre et farligt Spring fra den unge Værtindes Hænder til hendes Øine. Da hun endelig saae op, idet hun satte Kaffekanden fra sig, mødte hun uden Tvivl hans Blik, thi hun trak Haanden saa heftig til sig, at hun spildte det Halve af Koppens Indhold.

„Du brænder Dig, min Ven — lad mig hjælpe Dig, Du kan ikke see her i Tusmørket!" sagde Hjelm i sin hjertelig kjærlige Tone.

„Nei Tak," svarede hun med en yndig Bevægelse — „Der gives Ubehageligheder, som det vistnok er bedst at hjælpe sig selv ud af."

Holt blev blussende rød — han forstod nok selv sit Nederlag.

Jeg har spurgt mig selv, om en ung Kone bør omtale det eller ikke omtale det til sin Mand, naar hun har Grund til at nære en saadan Mistanke som den, Fru Hjelm rimeligviis nærer i Henseende til Holt. Men jeg er kommen til det Resultat, at det er bedst, at Ægte-

manden ikke vækkes uden største Nødvendighed. Men jeg troer, at der udfordres mindre Ungdom og mere Erfaring, end hun har, for at styre Kursen rigtig i det Farvand.

Det gjør mig ondt, at den grundærlige Aage Hjelm har faaet saadan en ægte Filur til Kompagnon. Man mærker paa saa mange Smaating, at han er en listig Ræv, endskjøndt han endnu ikke har vovet at vise sig saaledes i sine Handlinger, og Herrerne ere allerede af ganske forskjellig Mening om den Maade, hvorpaa Forretningerne skulle drives.

Tusinde, mange tusinde Gange, medens jeg har skrevet dette, har jeg betragtet dit smukke Tørklæde. Jeg kan aldrig komme ud i saa mange Graders Kulde, at det ikke varmer — og den røde Farve er vor Kjærligheds Farve. O, Tak, Tak, Elskede!

Og paa Lørdag, hvis der intet Uventet kommer ivejen, har jeg et Ærinde paa Fjællbacka. Jeg siger dette for det Tilfælde, at Du ogsaa kunde faae et Ærinde dertil. Jalfald træffes vi i næste Uge, naar Du lykssaliggjør din Gudmar med at komme til Præstegaarden.

Nu gaaer jeg op paa Dækket og sender Dig en Hilsen med Aftenstjernen.

Jeg hører ikke længer Lommens Violin. Den unge Spillemand er maaskee falden ifsøn og har byttet Musiken med Dandsen — thi hans Drømme gaae alene ud paa at see sig som Helt i Fiskerdandsen, der, som Du veed, er et Slags pantomimisk Forestilling imellem Fiskeren og Kjøberen, hvorved der som oftest vanker Stryg, saa der flyder Blod. Jeg har tit vækket min Lom, naar han har været i saa stærk Bevægelse med Armene, at Sveden har trillet ned ad ham, imedens han sang:

„Og har I faaet nogle Fisk idag?"

I mine Drømme, og den Drøm haaber jeg at komme

til at glæde mig ved inat, seer jeg mig altid som Kontrolleur i en prægtig Bolig, og naar jeg kommer hjem fra Toldkammeret, modtages jeg af min uforlignelige Hustru.

Og nu Farvel og Godnat, min Hjertenskjær! Gid Himlens skjønneste Engle maae vaage over Dig og lade Dig drømme, at Du staaer i Vinduet og venter paa din Kontrolleur — — —

Naa, hvad er der nu paafærde? Nu dandser Lommen min Sjæl ikke Fiskerdandsen — han kommer lysvaagen ned ad Trappen.

„Lieutenant!"

„Naa, hvad vil Du?"

„Lieutenanten kan troe mig, der er noget Djævelskab paafærde! Da jeg slap Violinen, der gik saa rask, at Folk kunde troe mig istand til at gjøre, hvad det skulde være til den Musik, hørte jeg Aareslag lige i Nærheden af os. Det gik min Tro, som om det havde været Kattepoter istedetfor Aarer. Men jeg hørte dem dog indad Kysten til, for der er vel Ingen, som kan prale med at have saa skarpe Øren, som en rigtig Spillemand.

Dette kradser jeg ned ligesaa hurtig, som Lommen taler.

Nu i en Fart ud i Virksomhed, min Mø! Gud veed, hvorledes det gaaer med min Drøm inat — —

Din Gudmar."

Ved en anden Leilighed faae vi at vide, hvorledes Lieutenanten tilbragte sin Nat. Men det er vist, at den ikke hengik under Elskovsdrømme.

Attende Kapitel.

Endnu et Kompagniskab.

Omtrent otte Dage efter den Aften, da Lieutenanten saa hurtig sluttede Brevet til den væne Mø, besøge vi nu et Sted, som i sin vilde, storartede Eensomhed kun er hyggeligt for den, der er bleven vant til Kampen imellem Brændingerne og Skibene, imellem Guds Værk og de afmægtige Menneskeværker.

Vi ville kigge ind i den gamle Lodses Hytte paa Ufklippen.

Den var ikke længere Lodsstation, thi den Gamle havde sagt Farvel til den ligesaa ansvarsfulde og trættende som utaknemmelige Lodshaandtering. Men han havde beholdt Hytten, og hans kraftige, solbrændte Haand var endnu istand til at styre Roret, naar han frivillig og af Menneskekjærlighed vovede sit Liv for at redde Andres. Og han kunde med Stolthed sige, at hans sikkre Øie havde holdt mangt et Skib oppe, naar de sorte Hænder, som man paastaaer strække sig op fra de skummende Styrtesøer omkring Väderøerne, allerede vare ifærd med at drage det ned i Dybet.

Den af Bjælker sammensøiede Hytte laae næsten aaben for den evige Vestenvind, der om Efteraaret blæser i Skjærgaarden. Kun paa den ene Side laae den lidt i Læ af Klippevæggen, og paa denne Side stod Ildstedet. Paa hver Side af dette vare to Slagbænke eller Sengesteder fastgjorte i Væggen. Resten bestod af nogle klodsede Stole, et bruunt Klapbord, der paa Kryds og Tvers var overmalet med grove Tolleknivs-Mærker til Minde om adskillige mærkværdige Dage, et Par gamle smalle, med hollandske Helgenbilleder bemalede Skabe samt to eller tre Sømandskister og tilsidst en Bænk ved Døren

med allehaande Redskaber. Paa Væggen i den store Stue hang, foruden Uhret med Gjøgen og den gamle Lodses Hverdags og Søndagsklædning, de Prydelser, som man altid finder i Stuerne paa Øerne og Kysterne: Fiskeriets og Sømandsvæsenets sædvanlige Attributer.

Klokken havde nylig slaaet fire om Eftermiddagen; men den tykke Oktoberhimmel havde allerede indhyllet alle Gjenstande i sin graae Skumring, og de to Mænd, Lodsen selv — hans virkelige Navn var Bengt Uffon, og Klippen hed ligesom han — og hans Ven og Gjæst, gamle Gædda, kunde neppe see hinanden, da de sad ligeoverfor hinanden ved Bordet, thi fra den sparsomme Ild blussede der blot af og til en Gnist iveiret og kastede et Glimt over de smaa, fortrøde Figurer, som dannedes af de udbrændte Gløder. Med disse Hieroglyfer var Lodsen mere fortrolig end med sin egen gamle Katekismus, endskjøndt han ogsaa gjorde sig til af at være vel bevandret i denne. Men Katekismens Sprog kunde læses af Enhver, der havde lært at stave og nogenledes kunde svare for sig ved Overhøringen. Men det Sprog, som stod skrevet i de udbrændte Gløder paa Lodsens Ildsted, kunde ingen Anden end han udtyde, og han havde tit og mange Gange flere Aftener itræk, førend en Ulykke var indtruffet, læst i dem paa sin Vis og seet de sorte Hænder ved Väderøerne — som man antog for de Dødes, der hvile paa Havbunden — udstrække sig, som om de forud vilde vinke de forventede Kammerater til sig.

„Jo saaledes staaer det til," fortsatte de Gamle deres Samtale, „saaledes staaer det til med de fine Herrer, som have Sagerne imellem Hænder. Lodsen maa slide som en Hund, ti Gange værre end en Hund, og dog er der neppe Kjød at see paa det Been, som han faaer at gnave paa — og hvem kan undre sig derover, siden det allerede er afgnavet."

„Det er dog underligt!" tog Gædda tilorde. „Jeg

har tit hørt Hr. Mos — naturligvis naar han har talt med Andre — slaae paa, at der ved Uddelingen ikke tilfalder Lodserne nogen Tiggerskjærv."

„Det er sandt: Det vilde ikke blive nogen Tiggerskjærv, hvis Lodserne selv kom med til Uddelingskalaset. Men det er akkurat med det Kalas som med det i den hellige Skrift: Der var fuldt op af Folk ved Bordet — der var mange Kaldede, men faa Udvalgte."

„Du er stærk i Forklaringer!"

„Det er jeg vel nødt til, naar jeg har oplevet saa mange Ting — Husker Du, Gædda, det prægtige spanske Skib, som led Skibbrud her ved Bäderne, og som jeg og et Par andre Lodser bjergede og bragte til Lysekil, hvor Vrag og Ladning blev solgte til en saa høi Priis, at jeg ikke længer kan huske hvor Meget. Naa, saa kom det Altsammen til Gøtheborg, og der blev holdt saadan en Præmis, som de kalde det, og deri blev der dømt, at Lodserne for deres Part skulde have tusinde Rigsdaler — ja, det er s'gu den rene Sandhed, for jeg har hørt det af en ærlig Mand, som var tilstede ved det Hele. Men hvad fik vi — vi havde ikke været iblandt de Udvalgte — jo halvtredsindstyve Rigsdaler til Deling for at have vovet Liv og Lemmer. — Men nu er her saa mørkt som paa Havsens Bund, lad os tænde Lampen. Jeg har Tran, som kan varme!"

Den røgede Tranlampe kastede snart sit røde Skin over de gamle Mænd, som saae beelt fantastiske ud med deres graae Seildugsbuxer og Lædertrøier, Piberne i Munden og Huerne paa det ene Øre.

„Hoi, der falder mig Noget ind!" sagde Gædda med Eftertryk.

„Hvad da? Du er nok Mand for at føie dine Ord saadan, at man kan forstaae det."

„Ja," vedblev Gædda med et godmodigt Smiil over Komplimenten, „jeg vilde sige, at de, som stak Synde-

pengene i deres Lommer, ikke komme til at finde dem tungere, end Holt engang vil finde de Syndepenge, som han tog fra Kvindemenneſket, der blev begravet for et Par Uger ſiden."

„Det var en ſtyg Hiſtorie, og jeg har ondt ved at blive enig med mig ſelv, om det var ret, at vi tang ſtille."

„Hvad kunde det nytte til at tale. — Det er kun Bagateller for Herrerne, ſaalænge de holde ſammen, at gjøre Sort til Hvidt og Hvidt til Sort. Vi havde jo ikke havt Sagerne mellem Hænder. Det var en anden Sag, hvis der var blevet anſtillet Underſøgelſe ved Retten — ſaa kunde man have meldt ſig i rette Tid. Men ſeer Du, gjemt er ikke glemt, og den, ſom ſov ifjor, kan vaagne næſte Aar, eller om ti, tolv Aarstid."

„Naa ja, ſaalænge hænge Sjæl og Legeme vel nok ſammen," meente Lodſen, „jeg vil holde mig til dit Raad."

„Og det Raad er givet af En, ſom forſtaaer ſig paa Tingene. Nu er der Intet at gjøre imod Holt og Moſs i Forening, for de ere ſom to Ender Garn, der ere vundne paa eet Nøgle, og den Enighed varer idetmindſte, til det bryder løs med Henſyn til Frøken Maiken."

„Hvad ſkal det ſige?"

Den gamle Lods lagde Piben fra ſig ſom Tegn paa den dybeſte Opmærkſomhed.

„Jeg ſaae klart," ſvarede Gædda, „hvad der er i Anmarſch, fra den allerførſte Gang jeg tog med Moſs og Holt til Fiſkerleiet, hvor de ſkulde træffe ſammen med den retkafne Hjelm. Paa Hjemveien blev de ſaa gode Venner, at man ſkulde have blindere Øine end gamle Gædda for ikke at begribe, at Moſs ligeſom vendte Vrangen ud paa Holt for at ſee, om han duede til Svigerſøn."

„Jeg kan aldrig troe, at Maiken forlader ſin Hjertensven, for hun er et Fruentimmer, ſom man kan tage Hatten af for; og hvad Toldlieutenanten anbelanger, ſaa har en

bedre Mand aldrig trukket Støvler paa i Skjærgaarden. Og de ere begge to af den Slags Folk, som ikke slippe Vanterne, endsige Lykken af Hænderne."

„Ja, det er rigtigt nok. Men Mos slipper ligesaa lidt ud af sit Hjerte — hvis han har Noget af den Ting — det Had og den Afsky, han nærer for Toldlieutenanten, fordi de ikke kom overeens om at leve som Brødre paa det kongl. Toldvæsens Bekostning. Holt er af en anden Skuffe, han har nu fra først af stillet sig under Mos's Kommando. Det var Skade, at Hjelm ikke kunde blive Trediemand — da skulde man see, hvor strygende det var gaaet."

„Mener Du, Gædda, at Herrerne paa Svartskjær allerede ere blevne ueens?"

„Ikke i Ord, det jeg veed, men det er ligesaa vist, som at jeg sidder her, at Holt har uhyre store Hemmeligheder for sin Kompagnon."

„Ja saa — hvad kan det være?"

„Jeg vil ikke skjule det, da vi nu sidde her i al Fortrolighed, det kan hænde sig, at Toldlieutenanten for lidt over otte Dage siden fik et Stød, som ikke har smagt ham rigtig godt, da han nogen Tid iforveien havde havt Medvind i Expeditionerne, og det var Holts —"

„Bi lidt, Gædda — jeg har endnu en Sjat Kognak tilovers af den sidste, Jomfru Maiken sendte. Hent nu Vand af Karret derhenne, medens jeg tager Kognakken og Krusene frem."

Groggen var snart lavet, og da de to Gamle sad paa deres Plads med den imellem sig, optog Gædda igjen Samtalens Traad, efterat han først havde tændt sin Pibe.

„Ja, det forholder sig saaledes. Lieutenanten, som om Morgenen havde havt en lille Morskab paa Skonnerten Iduna og var bleven i godt Humeur, havde om Middagen kastet Anker ved Svartskjær og blev der for at spise sammen med Herskabet."

„Jeg begynder at ane Uraad."

„Ja, Du har altid havt en fiin Næse. Men nu maa Du først vide, at Holt, som ikke har ifinde at drive Legen i det Smaa, allerede er gaaet ombord hos Esbjørnssønnerne paa Mørkø, „Bjørneynglen", som de kalde sig selv. Og han havde aldrig — det sætter jeg min syndige Sjæl i Pant paa — givet sig ikast med disse Smuglere, hvis det ikke var for nogle Englands-Sager, som fulgte med Hummerkommissionen, for Holt er altfor fiin til ikke at drage Nytte af en Sag paa mere end een Maade."

„Hvor bevandret Du er i Alting, Gædda!"

„Det gaaer an! Du skal siden høre, hvorledes jeg kom paa Spor efter denne Hemmelighed — Nu havde Mørkekarlene for Holts Regning gjemt en Mængde kostbare Sager i Klippehulen ved Mossen, for de kunde ikke komme videre med det, fordi Toldlieutenanten aldrig er fra Søen. Men nu, tænkte Holt, er der god Leilighed, medens Lieutenanten er her til Middag, til at faae Sagerne flyttet fra Mosø, og saa tænkte han videre — for jeg kan akkurat af det, som fulgte derpaa, slutte mig til, hvad han tænkte — saa kan jeg godt, naar Toldjagten er seilet, faae Varerne ind i Søboden, og derfra videre."

„Naa Gædda, jeg er nysgjerrig efter at høre, hvorledes det saa gik!" sagde den gamle Lods, medens Gædda smagte paa Groggen.

„Det vil strax vise sig — En af Butiksjvendene, som Holt selv har fæstet, gav Signal til Mørkekarlene. De begreb snart, hvad Klokken var slaaet. Men da de nu ikke kunde flyve, naaede de kun at faae Varerne ned i Baaden, da Toldjagten kom frem og netop tog Nattekvarteer ved Mosø lige iveien for dem, saa de med Rød og Neppe fik sig skjulte bagved Lillepyt-Skjærene."

„Skaal Gædda! Du er saa underholdende, at Du

absolut maa flytte herud til mig. Saa kunne vi saa morsomt fordrive Tiden for hinanden om Aftenen, da det dog har været Guds Villie at gjøre os til et Par Peberſvende her i Verden."

„Ja vist — og Du veed endnu ikke, i hvilket Ærinde jeg er kommen. Men nu skal jeg først slutte denne Stump af en Historie."

„Ja, gjør det — og faaer jeg saa noget andet godt Nyt, er det desbedre. Du var ved Lillepyt-Skjærene —"

„Det er sandt — Du har god Tobak — jeg skal have min Pibe stoppet igjen."

„Den Tobak har jeg faaet af Toldlieutenanten; den er altsaa i nær Familie med Toldjagtshistorien."

„Nu gaaer jeg igjen af Stabelen. Lieutenanten havde ikke mindste Nys om det vigtige Naboskab; derfor sad han i sin gode Ro nede i Kahytten, og jeg kan nok tænke mig, at Storke-Pelle havde et Ord at tale med Psalmebogen og Kroggen, skjøndt jeg ikke kan sige det for vist. Men da jeg netop selv var i Nærheden, for jeg havde havt et lovligt Ærinde til Mossen, saa hørte jeg med mine egne Øren Svend Dillhuffvud spille paa sin Violin, saa det gjenlød imellem Klipperne. Det var en himmelsk Musik i Mørkskarlenes Øren — de havde ventet saalænge og hverken kunnet komme frem eller tilbage, og nu begyndte de i deres djerve Forvovenhed at røre Aarerne og sætte sig saa smaat igang ligefor Toldjagtens Næse. Men i samme Øieblik sluttede Nordhaalten sin Valts, og da han har en skarp Hørelse, forstaaer han strax, at der er Aare-Musik i Nærheden, og farer ned til Lieutenanten. Hvor dygtig en Sømand jeg selv er, kunde jeg ikke hurtigere have faaet Alting klart. Men Mørkskarlene, som allerede vare komne igang, roede, saa Skummet sprøitede omkring dem. Toldbaaden var ikke langt bagefter. Nei, hvor det gik. Det var en ordentlig Jagt! Lieutenantens Ønraab blev udlagt i Mørks-

baaden. Man maa indrømme, at den Satans Bjørneyngel kan regiere en Baad. Prainingsskudet havde ikke bedre Held end Anraabet. Men tilsidst kunde jeg ikke see mere. Resten har jeg hørt i Fortrolighed af En, som vidste Besked, da han selv var med."

„Naa da, naa da?" udbrød den gamle Lods utaalmodig. „Du fortæller akkurat saadan, at jeg seer hele Bataillen, som om den var malet paa Væggen ligeoverfor mig. Gaa bare videre, Gædda, gaa videre."

„Jeg er for tør i Halsen: jeg skal blot skylle den. Saa endte det tilsidst med, at Lieutenanten igjen kom til at kaste Kronens Krudt bort til ingen Nytte, thi nu tog Taagen saadan til, at de tilsidst ikke kunde see en Haand for sig, saa begge Parter maatte beslutte sig til en lille Parlamentering, og saa lagde de bi til Daggry."

„Hvis jeg kjender Mørkebjørnene ret," sagde Lodsen, „saa gav de sig ikke til at parlamentere, uden at de havde deres gode Grunde — de kjendte nok det Land, hvor de lagde bi."

„Ja hør nu — Daggryet havde kun lettet lidt paa Dielaaget, da Lieutenanten var paa Færde, thi han havde selv staaet paa Vagt og ikke sluppet Baaden af Syne hele Natten, dersom det kan kaldes at see, hvad man aner i Mørke. Naa, Baaden kom, men da den heller ikke nu vilde gi'e sig med det Gode, men tvertimod stak af, begyndte Væddeløbet igjen. Men denne gang gik Toldjagten af med Seiren. De forbittrede Mørkekarle, som nu havde lokket Jagten med sig i alle mulige Smuthuller, maatte tilsidst bekvemme sig til at komme jevnsides med Toldbaaden. Med Stolthed kan jeg tænke — thi det var Noget at gjøre sig til af at have seiret over de Svende, efter saa lang en Jagt — steg Lieutenanten op i Baaden og begyndte sine Forretninger ved Hjælp af Storke-Pelle."

„Naa skynd Dig Gædda!"

„See nu igjen paa Væggen, saa skal Du see, om Du ikke finder Lieutenantens Ansigt malet der i alle de forskjellige Udtryk, først Glæden og Stoltheden, saa Forundringen og tilsidst Vreden, som viste sig derpaa. Det knagede i alle hans Lemmer, og Øinene skinnede, som om den Onde selv havde staaet med et Lys paa hver sin Side, da han mærkede, at han, Lieutenanten, som er saadan en Kjernekarl baade i sine egne og Andres Øine, var bleven narret som et Barn af de fordømte Mørksbjørne. Det var soleklart, at de om Natten i Taagen vare vadede iland og havde bragt Pakkerne i Sikkerhed. Hele Morgenjagten var gaaet for sig for at vildlede Lieutenanten og faae Leilighed til at lee ham ud. Nu have de fiffige Knegte bragt Godset i fuldkommen Sikkerhed paa Landjorden — det har en af dem selv sagt mig — og derfra gaaer Skatten videre med en eller anden Kornvogn, for det var ikke saadanne Varer, de skulde handle med paa Svartskjær. Og nu er Historien ude."

„Tak skal Du have, Gædda, jeg siger saa mange Tak! Men veed Du ikke Noget om, hvorledes det siden er gaaet Lieutenanten?"

„Ikke meget Andet end det, at da han gik ombord igjen, sagde Lommen, slog han Kahytsdøren saa haardt i efter sig, at han troede, den vilde flyve af Hængslerne. Men nu er han vel bleven i bedre Humeur, siden Frøken Maiken er kommen til Svartskjær. Men forresten troer jeg ikke, at han har været iland, siden Toldjagten dandsede den Kontradands med Mørksbaaden."

„Og lad os nu komme til det Ærinde, Du havde, Gædda! Det vilde være mig en stor Fornøielse, om Du kunde beslutte Dig til det, der saa tit har været paa Tale imellem os."

„Top — der er Nøven! Jeg kom just hertil for at

sige Dig, at jeg var bleven kjed af at boe sammen med mine Sødskendebørn, og hvis Du vil have mig til Huuskammerat, flytter jeg imorgen den Dag hertil med hele Kramkisten."

„Naa, saa bliver der dog endelig Noget af!" svarede den gamle Lods, idet han rystede Gæddas Haand. „Vi skulle bygge vor Rede som to gamle Søfugle; og om det tilsidst kommer saavidt med os, at hver af os kun kan staae paa det ene Been, saa bliver det dog to, naar man lægger dem sammen, og naar hver af os kun har eet Die tilbage, saa bliver det ogsaa to."

„Hvor Du taler smukt, — Men hør nu paa en anden Tale, som falder mig ind! Paa denne Spekulation skulle vi presse den sidste Draabe af din Kognaksbimpel, for jeg har en ganske urørt, som Mos gav mig, da han reiste, til Tak for de Tjenester, jeg havde gjort ham."

„Naa, det var en Nyhed som lader sig høre! Saa kunne vi begynde vor Konvoi i al Fornsielighed. Der er Fisk i Søen, og en Skillingspenge at leve af har jeg allerede samlet."

„Du skal desuden vide, at jeg ogsaa har Sparepenge, og dem har jeg lagt i en Sparegriis, som jeg har kjøbt til det Samme i Svenneby. Nu skulle mine Sødskendebørn have det Halve deraf, for de have nu havt mig hos sig en Tidlang, men den anden Halvdeel skulle vi have at gjøre os lystige med — og saa gad jeg see den, der har det bedre end de to Gamle paa Ufklippen."

Og nu var Kompagniskabet indgaaet.

Derefter gik de ud paa Klippekraaningen og saae sig om. Men der hørtes ikke Andet end den kolde Oktobervinds Brusen og Tuden, og der saaes ikke Andet end de mørke Klipper og det mørke Vand, over hvilket kun den eenlige Stjerne fra Hållö Fyrtaarn glimtede.

„Inat blve de, som sove dernede, frie for at faae

Selskab!" sagde Lodsen, idet han pegede paa Dybet. „Jaften var der Intet at see enten i Gløderne eller i Asken."

„Pleier Du da at see Noget der, naar der skeer en Ulykke herude?"

„Ja vist — Men lad os nu gaae ind og tømme Kognaksbimpelen? Saa kunne vi sætte Havregrøden paa, og da vi nu ligesom er komne til lidt Velstand, skulle vi ogsaa stege os en Smule Fisk — det er saa rart at høre det brase."

„Ja, det er rigtignok en deilig Musik!"

Nittende Kapitel.

Mellem Sofaen og Kakkelovnen.

„Det nytter ikke, at Du lader, som om Du var glad i Eftermiddag — Du er slet ikke glad, min bedste Maiken!" sagde Emilie, som paa eengang var baade Værtinde og Gjæst.

Maiken var nemlig — som hun havde skrevet til Gudmar — kommen med sin Fader til Svartskjær, hvor hun endnu havde beholdt begge sine forrige Værelser med alle deres Møbler. Hun havde ønsket dette, og da Kjøbmanden aldrig sagde sin Datter imod i Smaating og desuden haabede, at denne Idee skulde fremme hans egne Planer, blev det efter hendes Ønske — og det var i det blaae Værelse med Søfuglene og Skibene under Loftet, at de to unge Kvinder vare krøbne op, hver i sin Lænestol imellem Sofaen og Kakkelovnen.

Ilden flammede livlig og kastede sit klare Skin henover Søfuglene og alle de smaa chinesiske Porcellains-

figurer, der tittede frem fra deres Kroge som smaa Huusaander, der indbyde til Hyggelighed og Fred.

Det var paa den Tid imellem Kaffen og Theen, da Damerne kunne gjøre Regning paa at blive uforstyrrede af Herrerne.

„Nu ja," svarede Maiken, „jeg veed ikke, hvorfor jeg skulde nægte, at jeg er i lidt daarligt Humeur. Du kjender jo mit Forhold til Gudmar Guldbrandsen, og Du har vel hørt Tale om Faders afgjorte Uvillie imod den eneste Maade, hvorpaa jeg kan blive lykkelig."

„Jeg har hørt det Hele af Thorborg, og Du kan nok tænke med hvilken Deeltagelse. Og da Thorborg og jeg allerede holde saa meget af hinanden, at vi staae i et fortroligt Forhold, vilde det være saa rart, om Du ogsaa kunde holde af mig, endskjøndt jeg er kommen til Jer som en Fremmed."

„Vil Du da ogsaa holde af mig?" spurgte Maiken i saa mild en Tone, at Emilie strax følte sit Venskab og sin Tillid voxe omkaps, og hendes Øine gav et saa straalende Svar, at intet Andet behøvedes.

„Jeg forstaaer Dig," vedblev Maiken, „og nu vil jeg tilstaae Dig, at jeg med Vished havde ventet at træffe Gudmar; men i de fire Dage, jeg har været her, har han hverken ladet sig see her eller i Præstegaarden, hvor Du veed, at jeg har gjort et Par Besøg."

„Sig mig først, hvorledes din Fader kan tillade Dig disse Friheder, naar han i enhver Henseende er imod Partiet?" spurgte Emilie.

„Han stoler paa det Ord, jeg har givet ham, at jeg ikke vil tale om Giftermaal, førend jeg mærker, at vi kunne have samme Mening derom. Kunsten bliver at finde dette Foreningspunkt. Forøvrigt lægger han mindre Vægt paa, at Gudmar og jeg mødes aabenlyst, end om vi søgte hemmelige Midler dertil."

„Men paa den Maade bliver din Forlovelse jo endnu bestandig ved!“ svarede Emilie.

„Du skal ikke troe, at Fader anseer et Forhold, som han ikke selv har stadfæstet, for en Forlovelse. Han veed, at han kan hindre vor Forening, men ikke vor Kjærlighed. Derfor stiller han sig tilfreds med det gamle Ordsprog: „Kommer Tid, kommer Raad.“ Og naar der kommer Raad, giver det Anledning til allehaande Forandringer.“

„Din Fader har vist mange Planer, som krydse hverandre. Han har for Exempel —“ Emilie betænkte sig lidt — „sagt, at jeg maa beholde Dig en heel Uge, efterat han er reist, eller til han kommer her tilbage. Dette er ganske besynderligt under disse Omstændigheder, skjøndt Gud veed bedst — og det troer jeg ogsaa, at Du veed — hvor taknemmelig jeg er“.

Maiken rødmede og saae noget tvivlraadig ud.

„Maa jeg sige Dig, hvad jeg tænker!“ udbrød Emilie med indtagende Hjerteligheb.

„Gjerne! Du gjør mig virkelig en Tieneste, kjære Emilie, hvis Du vil udfylde det Hul, som jeg maa lade staae aabent.“

„Det er ikke vanskeligt. Din Fader vil have, at Du igjen skal komme til at føle Dig hjemme paa Svartskjær. Der er En, som han hellere vil have til Svigerson end din Lieutenant.“

„Det er nok muligt.“

„Og det Fordeelagtige i at have Dig her med Hensyn til den Plan, han ønsker at sætte igjennem, faaer ham til at trænge enhver anden Frygt tilbage.“

„Alt dette seer mere end sandsynligt ud. Men da vi nu allerede ere blevne saa fortrolige med hinanden under vort fire Maaneders gamle Bekjendtskab, saa tillad mig ligefrem at spørge Dig, om Du ikke har hørt

et eneste Ord af din Mand eller af Andre om, hvor Gudmar opholder sig med Jagten?"

„Jeg husker nu," svarede Emilie hurtig, „at jeg igaar, da jeg gik forbi Butikskammeret til Kontoret, hørte din Fader og Holt lee, idet de talte om Lieutenanten."

„Hvad siger Du — loe de, da de talte om Gudmar — Men det kunde angaae det Gamle."

„Det troer jeg ikke. Det lod til, at han paa en eller anden Maade var bleven narret."

„Det var endnu besynderligere — skulde Fader vide Noget om en saadan Sag!"

„Jeg veed ikke, hvem det angik, men jeg hørte tydelig din Fader sige disse Ord: „Jeg vilde gjerne give deres Koner Livrente for denne Bedrift, især da kun den ene af Brødrene er gift; og jeg vilde give alle Enkerne i Skjærgaarden Pension, hvis Guldbrandsen endnu i otte Dage kom til at løbe med Liimstangen."

Medens Emilie talte, havde en let Bleghed bedækket Maikens Kinder.

„Jeg begynder at forstaae det!" udbrød hun. „I Slutningen af hans sidste Brev stod der, at han havde faaet en pludselig Forretning — det maa være hertil, Fader har henlydet, og saa er det ogsaa det Samme, som hindrer ham i at komme hjem, thi Pligten gaaer ham for Alting."

„Men Kjærligheden kan vel nok frembringe en Afvigelse fra Pligtens Beregninger?" sagde Emilie rødmende.

„Gudmars Kjærlighed maa vige for Pligten. Men saa Meget er vist, at det Baand, han lægger paa sin Længsel, trykker ham ligesaa meget, som det trykker mig. Men naar han bliver borte, endskjøndt han veed mig i Nærheden, har han ogsaa alvor ige Forretninger."

„Jeg kan see paa Dig," vedblev Emilie, „at Du

elsker din Gudmar rigtig, paa een Gang dybt og brændende. — Han gjør jo det Samme?"

„Du vil nok faae det Spørgsmaal besvaret. Han elsker netop saaledes, som jeg vil have at ethvert fornuftigt Væsen skal elske, med levende Følelse, istand til at offre Liv og Velfærd for sin Kjærligheds Gjenstand, men uden overflødig Snakken om det, som kun bør føles og vides. I Ord bortødsles og udmattes Følelserne — man kan ikke evindelig finde paa nye Ord, som forhøie Henrykkelsen. Og naar Ordene blive mindre betydningsfulde, frygter man for, at de udtrykke Tilstanden i det Indre."

„Hvor Du nu siger underlige Ting, Maiken! Skal man da aldrig tale om sin Kjærlighed?"

„Jeg siger ikke, at man aldrig skal tale om den. I enkelte Øieblikke, naar Sjælen føler en uimodstaaelig Trang til at afsløre sig for den Sjæl, som udgjør vor anden Halvdeel, bør vi ikke med Magt undertrykke den aandelige Trang. Men naar vi have offret Himmelen denne Skat, skulle vi taknemmelige og lykkelige gjemme, hvad vi have faaet i Bytte, og ikke udveksle det i Smaapenge."

„Hvad forstaaer Du ved Smaapenge?"

„Jo dermed mener jeg, naar to Elskende uophørlig snakke om, hvorledes de elske og tilbede hinanden. Er det to fornuftige Mennesker, saa tale de om det, som den sunde Fornuft indgiver dem om Begivenheder og Forhold, hvorved ikke alene Følelserne, men ogsaa Tankerne sættes i Bevægelse. Jeg veed jo dog godt, at jeg lever og aander, om jeg end ikke bestandig udtaler denne Vished."

„Jeg vilde ønske, at jeg kunde lære mig selv at tænke ligesom Du!"

„Det har dog forekommet mig, som om Du og din Mand tænkte det Samme. Jeg seer Eder aldrig sidde

og kjæle for hinanden og snakke det saakaldte Elskovssprog — idetmindste ikke i Fremmedes Nærværelse. Alt seer saa sundt, hyggelig, godt og rolig ud."

„Ja Gud bevares — meget rolig!"

„Hvor Du siger det i en underlig Tone, lille Emilie!"

Den unge Kones Hjerte begyndte at banke heftig. Blodet kom igjen i den gamle bølgende Bevægelse. Det havde været saadan en Lettelse nu at kunne græde, hvis det ikke havde været saa krænkende for Værdigheden.

„Jeg kan ikke troe, Maiken" — Emilie lagde en vis høitidelig Alvor i sin Tone — „at Du forsætlig har villet berøre et ømfindtligt Punkt?"

„Hvad mener Du?" spurgte Maiken forundret.

„Eller har jeg gjort Dig noget ondt, siden Du vil krænke mig?"

„Lille Emilie, jeg seer din Bevægelse tiltage, uden at jeg kan forstaae Dig."

„O jo, Du forstaaer mig nok, ligesaavel som jeg forstaaer, at Du forsætlig har villet saare og støde mig!"

Og Emilie, der nu ret havde arbeidet sig ind i sine Følelsers Strøm, sagde med det Samme Farvel til den Selvbeherskelse, som hun i den sidste Maaned havde erhvervet. Hun brast i en heftig Graad, der vedblev saa utæmmet, at den rolige Maiken begyndte at frygte, at hendes unge Værtinde virkelig var syg.

„Kjære lille Barn — maa jeg kalde Dig det — jeg er meget gammel i Forhold til Dig, om end ikke saa meget ældre af Aar."

„Ja saa, vil Du nu ogsaa kalde mig kjære Barn. Har jeg da ikke nu i saa uendelig lang Tid været saa grundig fornuftig og følesløs som en Kone, der i fyretyve Aar har øvet sig i den Kunst? Hvorfor vil Du da absolut have, at jeg skal være et Barn? Man kan godt være atten Aar — jeg er forresten halv nittende

— man kan lade sig overvinde af en heftig Sindsbevægelse og dog være fuldt udviklet."

Maiken lod sig ikke forhindre i sin kjærlige Omhu. Med mild Magt drog hun Emilies Hoved ned til sit Bryst og sagde i en inderlig, moderlig Tone.

„Elskede Veninde, Du lille Sommerfugl fra fremmede Egne, vil Du støde den bort, som vil knytte Dig til sig med Kjærlighedens og Sympathiens Baand!"

„Nei, nei, ikke støde Dig bort! Men hvor kan Du Maiken, der er saa modig, kraftig og alvorlig i alle dine Tanker, sympathisere med mig, der, oprigtig talt, kun har laant alle disse Egenskaber for at behage min Mand. Men forstaa dog ret, hvad jeg mener med Laan: Der er ikke Tale om at hykle, men da jeg endnu ikke har erhvervet de omtalte Egenskaber anderledes end paa en overfladisk Maade, saa anseer jeg dem for laante — Hvor kan Du sympathisere med mig?"

„Jeg kan sympathisere med alle Guds Skabninger, thi han har givet mig den velsignede Evne at sætte mig ind i næsten alle Forhold — Hav nu Tillid til mig! Jeg er ikke mere end fire Aar ældre end Du, men da jeg har levet et ganske andet Liv end Du, og da der desuden er Jern i min Karakteer, kan Du betragte mig ganske som en moderlig Veninde."

„Men hvad skal jeg betroe Dig? Seer mit og min Mands Ægteskab ikke i enhver Henseende ud, som det bør?"

„Jo det seer rigtignok saaledes ud. Men dine egne Ord have bragt mig paa den Tanke, at Du befinder Dig i visse Vildfarelser, som din mere erfarne Veninde kan hjælpe Dig igjennem."

Emilie taug.

„Naa, tag lidt Mod til Dig," vedblev Maiken, „saa bliver det nok godt! Vi sidde jo saa fortrolig sammen her imellem Sofaen og Kakkelovnen, den bedste Plads

i hele Stuen — man kunde fristes til at betroe hinanden Alt i saa rolig en Havn."

„Du troer altsaa, at Du kan komme til at holde af mig, Maiken? Jeg er jo rigtignok i visse Henseender endnu et Barn —"

„Begge Dele ere ganske visse, men Du er et herligt Barn, og Du kan blive saa herlig en Kvinde, som nogen Mand vover at ønske sig."

„Nuvel da!" — Emilie tørrede sine Øine og løftede Hovedet iveiret — „Skulde jeg betroe Dig det Hele? Jeg har aldrig endnu talt saa fortrolig med Thorborg. Men hun er heller ikke forlovet."

„Nei, og jeg er derimod, som om jeg havde været gift idetmindste i fem Aar. Tal da! Længes Du efter Hjemmet, vantrives Du her i Skjærgaarden og frygter Du, at Kjærligheden til din Mand ikke skal kunne beseire disse Følelser?"

„Nu vantrives jeg ikke. Og med Mama korresponderer jeg saa hyppig, at det næsten er det Samme, som om vi vare daglig sammen."

„Det er altsaa ikke det — Naa, er Du da syg — har Du maaskee et særegent Haab, som sætter Dig i Uro? Vær oprigtig —"

„Ak nei, jeg har intet saadant Haab."

„Men hvad kan da sætte Dig i den feberagtige Uro, som Du viste — mine Ord fremkaldte den, og det var ikke godt, om jeg ikke kunde berolige Dig. Din Mand er dog rask?"

„Fuldkomment."

„Og hans Humeur er ikke ustadigt og opbrusende?"

„Ak nei!"

„Ak nei — hvad skal det betyde? Holder Du af den Slags Variationer?"

„Ikke just den Slags. Men har Du ikke for længe siden mærket, at Aage altid ligner sig selv?"

„Og det anseer Du ikke for et Fortrin?"

„Jo, hvis han lignede sig selv paa den Maade, som jeg vil have, at han skulde ligne sig selv."

„Nu maa Du forklare Dig tydelig."

„Sig mig først — synes Du det seer ud, som om Aage elskede mig rigtig? Eller, hvis det Spørgsmaal sætter Dig i for stor Forlegenhed, saa svar mig paa et andet: Seer din Gudmar ikke anderledes paa Dig, end min Mand seer paa mig?"

„Kjære lille Emilie, hvad er dog det for farlige Ideer, Du har faaet i Hovedet?"

„Det er intet Svar!"

„Naa, hvorledes skal jeg da svare derpaa? Er Mændenes Væsen ikke saa forskjelligt — og Gudmar træffer mig desuden sjeldnere."

Det er mere end nok. Jeg vidste nok, at Du havde seet det Hele, og —"

„Nei, for Guds Skyld begynd ikke igjen at græde. See hellere at gjøre Dig saa stærk, at Du kan meddele mig Eders Kjærligheds Historie, thi Du gjør Uret i at mistænke din Mand for Kulde, naar I ikke have været gifte i mere end i fire Maaneder."

„Min Kjærligheds Historie? O, Du veed ikke, hvad Du siger!"

„Naa, jeg kan jo nok tænke mig, at den Tid forekom Dig mere brændende og lidenskabelig. Men det er jo saa naturligt, at Ægteskabet bringer mere Ro og dermed tillige større Reenheed i Følelserne."

„Ti, ti, Du piner mig — Du veed ikke, hvor Du smerter mig med dine Ord. Aage brændende, Aage lidenskabelig!"

„Emilie — Du savner altsaa det Forbigangne!"

„Gud bevare mig for det! Det Forbigangne var endnu værre."

„Hvorfor skal jeg blive ved at gjætte Gaader? Lad

os afbryde Samtalen, hvis Du anseer mig for uværdig til din Tillid, men lad os ikke spilde Tiden, hvis Du troer, jeg fortjener den."

„Saa vil jeg da tale, og det bliver maaskee en Trøst for mig selv at udøse mit Hjerte — Tænk, jeg var forelsket, rigtig dødelig forelsket i min Mand, længe førend han i mindste Maade i en alvorligere Hensigt havde lagt Mærke til mig. Hvad siger Du om det?"

„Det var en Følelse, som Gud vakte i dit Hjerte, det var en Rigdom, han skjænkede Dig."

„Ja, men jeg forstod ikke at anvende denne Rigdom vel. Jeg gjorde, hvad Du før sagde var urigtigt: jeg ødslede med den. Naar vi traf sammen paa Ballerne i hans Fødeby eller i vore større Selskaber paa Landet, havde jeg hverken Rast eller Ro, førend han lagde Mærke til mig efter sin Indtrædelse i Balsalen."

„Men han gjorde det jo?"

„Tildeels, det forstaaer sig. Han dandsede med mig, han snakkede om hvadsomhelst, ligesom om han vilde udforske, hvilke Egenskaber jeg besad — og han udforskede, Gud naade os, vist Mere, end han idetmindste for det Første vilde vide."

„Du troer altsaa, at han dengang endnu ikke elskede Dig rigtig?" spurgte Maiken.

„Ja desværre — men denne Tilbageholdenhed hos ham opflammede netop mine Følelser. Ak, saa skulde vi engang have en Kanetour — Hør Maiken, jeg bliver virkelig varm af Angst. Hvorledes skal jeg kunne fortælle Dig Resten!"

„Hvor Du er barnagtig! Naar to Personer have begyndt at elske hinanden, maa den Ene jo altid først være bleven sig sit Hjertes Tilstand bevidst, og det er ligesaa besynderligt som sørgeligt, at det paa en Maade skal betragtes som en Skam for Kvinden at lyde Na-

turens helligste Lov, førend hun ligesom har faaet Tilladelse dertil ved et Frieri.

„Hvor Du taler fornuftig, og hvor dine Ord gjøre mig godt! — Først var jeg dødelig angst for, at han ikke skulde tilbyde at kjøre for mig — og han ventede saalænge dermed, at jeg blev ude af mig selv over de Vanskeligheder, jeg havde med at forhindre andre Tilbud. Endelig, den samme Formiddag, Kanetouren skulde gaae for sig, indfandt han sig og sagde ligefrem, at han ikke havde havt isinde at deeltage i Selskabet, men at Fader, som havde været i Byen den foregaaende Dag, havde overtalt ham til at forandre denne Beslutning og indbudt ham til Middag. — Naa Maiken, dette var jo meget morsomt?"

„Din Fader vidste formodenlig Intet?"

„Nei, det gjorde han ganske vist ikke. Sagen var, at han vilde vise sig forbindtlig imod Aage for det venskabelige Forholds Skyld, hvori han i mange Aar havde staaet til Aages Fader."

„Men Kanetouren?" spurgte Maiken. „Jeg interesserer mig af ganske Hjerte for Udfaldet."

„Jo seer Du, det gik saaledes, at jeg ulykkeligviis kom til at gjøre det Modsatte af, hvad jeg hjemme saa fast havde besluttet — Men sig mig, kan Du forstaae, hvorfor man undertiden gjør, hvad man et Øieblik før ansaae for umuligt og i næste Øieblik ikke selv kan troe? Det er en ukjendt Magt, som driver os — jeg kalder den Skjæbne."

„Og jeg," svarede Maiken, „kalder den ganske simpelt et Spil af vore Naturdrifter, som vi ikke selv lære at kjende førend i visse Øieblikke."

„Maaskee — Det var imidlertid mit faste Forsæt at være Roligheden og Værdigheden selv, og i Begyndelsen lykkedes det mig ret godt at bringe dette Forsæt i Udførelse. Mit Væsen maa vist have behaget Aage, thi

han blev selv mere oprømt og hjertelig, end jeg nogensinde før havde seet ham. Dette glædede mig saa meget, at jeg havde ondt ved ikke at falde ud af min Rolle. Da sagde han: „Frøken Emilie — Nei, Maiken, nei, nei, — jeg kan ikke blive ved."

„Men saa kan jeg heller ikke trøste Dig."

„Ja, det er sandt. Men Du maa huske paa, at jeg var ung, ubesindig og tankeløs, hvilket rigtignok er besynderligt, da jeg ellers er saa stolt og holder saa meget paa min Værdighed."

„Jeg troer Alt, hvad Du forlanger. Lad os blot komme udover alle disse Vanskeligheder — Frøken Emilie — sagde han?"

„Ja, Frøken Emilie," sagde han saa hjertelig mildt, „jeg føler mig langt lykkeligere idag, end jeg ventede at blive. Jeg var saa tungsindig og utilbøielig til Alting, og det er Deres elskværdige Munterhed, jeg kan takke for Forandringen, og saa tilføiede han, — men nu maa Du ikke see paa mig, Maiken — „hvis jeg turde haabe, at Frøkenen vil høre mig taalmodig, vilde jeg omtale Anledningen til mit forrige Mismod" — Hvad tænker Du nu Maiken?"

„Jeg tænker, at Du hørte, hvad der var hændet ham."

„Nei, nei, det er ikke Tilfældet — En Følelse — jeg veed ikke, hvorledes en Følelse kan komme saa hurtig — fik Magt over mig, uden at jeg fik den mindste Tid til at besinde mig. Den tvang mig til at opfatte hans Ord saaledes, som jeg vilde forstaae dem, og jeg svarede eller rettere, mit Svar styrtede fra Hjertet, endskjøndt det kom sagte over Læberne: Haab uden at sige Mere — jeg er saa bevæget, at jeg Intet kan høre — O min Gud, hvorfor skulde jeg saaledes lade mig rive bort fra mit eget Jeg, thi det var jo ikke mig, der saaledes — Du forstaaer Alt?"

„Kjærligheden er en stærk og mægtig Herske," sva-

rede Maiken, „det maa man tilstaae — Men løft dit kjære venlige Ansigt op, som Taarerne og Rødmen klæde saa sødt, og sig mig, hvad han svarede Dig?"

„Ak Maiken, han saae paa mig med sine store Øine, der baade udtrykte Forundring og Urolighed. Men han havde sandsynligviis ikke Aandsnærværelse nok, eller ogsaa var han for høihjertet til paa en rask og fiin Maade at slaae Sagen hen. Han bemærkede min dødelige, grændseløse Forskrækkelse — og Gud veed, at den var grændseløs. Jeg vidste neppe af mig selv, og hvis der ikke havde været saa mange Kaner baade foran og bagved os, var jeg sprungen ud og havde løbet saa langt, jeg kunde komme."

„Stakkels, stakkels Barn!" Og Maiken kyssede heelt moderlig Emilies Knd.

„Efter et Par Minutters Taushed — eller maaskee det var længere — sagde han: Kan jeg virkelig haabe, at Frøken Emilie vil give Hjerte og Haand til en Person, som desværre i ingen Henseende er rigt begavet? — Du kan dog vel ikke troe, at jeg var istand til at svare et eneste Ord — og vi kom hjem til Steenby, Papas Eiendom, under en Taushed, som jeg mange Gange tænkte paa at afbryde ved paa en eller anden Maade at tage mine saa dybt angrede Ord tilbage. Men hvad jeg end tænkte paa at sige, blev Enden dog, at jeg ikke kunde finde et eneste Ord, der var fiint nok til at berøre en saa delikat Gjenstand. Da vi skulde staae ud af Kanen, og han slap Tømmen, tog han min Haand og hviskede: Iaften reiser jeg hjem, men imorgen tager jeg mig den Frihed mundlig eller skriftlig at henvende mig til Deres Fader."

„Ak, hvor jeg tager Deel i al din Forvirring, lille Emilie!"

„O tak, tak! Det var ogsaa en grændseløs Forvirring! Du troer maaskee, at jeg skrev til ham i Mellem-

tiden — og jeg begyndte vist paa ti Breve, i den Hensigt at afgjøre Sagen paa en anden Maade — men næste Morgen rev jeg det sidste Brev istykker, thi jeg syntes, det var lettere at døe end at sige ham Sandheden reentud."

„Kom han da selv?"

„Nei, han skrev til Papa, og det Hele blev snart afgjort."

„Saa vare I da forlovede?"

„Ja," vedblev Emilie, „men derved kom vi ikke hinanden nærmere. — Engang efter sin Faders Død gav han mig Valget imellem Friheden og et Liv, sandsynligviis fuldt af Bekymringer, med ham. Det lykkedes mig at overbevise mig selv om, at det vilde være en Uædelmodighed fra min Side ved denne Leilighed at gaae ind paa et Brud. Vi blev gifte og kom strax derefter til Fiskerleiet, og der var det egentlig, jeg begyndte at leve og forstaae Aage."

„Og dette Liv — blev det ikke bedre, end Du havde vovet at haabe?"

„Det var baade godt og ondt. Jeg var for stolt, for utaalmodig og altfor fordringsfuld i Begyndelsen — Der var saa Meget, som forurolige mig, og ved Alt, hvad der var iveien, kom jeg til at tænke paa den Aften, hvis Tildragelser jeg nu har skriftet for Dig."

„Men han — han hentydede vel aldrig dertil?"

„Ak nei, dertil er han altfor ædel og finfølende. Vi have desuden begge To forandret os i den senere Tid, og nu er det meget bedre."

„Det vidste jeg jo nok!" sagde Maiken med et trøstende Smiil. „Men hvorfor var Du da saa heftig iaften?"

„Fordi jeg i min endnu undertiden saa let saarede Omfindtlighed troede, at Du paa en Maade hentydede til visse Omstændigheder i vort Liv. Men sig mig nu

paa Ære og Samvittighed, hvorledes forekommer Aage Dig, der er saa fortrolig med Kjærligheden?"

„Jeg forsikkrer Dig, at han lader til at være saa fuldkomment tilfreds med den Lykke, Gud har forundt ham, at jeg ikke vilde have troet din Historie, dersom nogen Anden end Du selv havde fortalt mig den. Du kan jo selv mærke, at han er lykkelig. Om han end ikke elskede Dig saa høit i Begyndelsen af Eders Ægteskab, er dette ikke nogen Hindring for Fremtiden. Han kommer til stedse at elske Dig høiere — vær blot forsigtig og ikke selv for ødsel."

„O nei, saa klog er jeg allerede bleven. Tænk Dig, han tager tit min Haand og seer paa mig, og jeg bliver ved at sye, som om jeg ikke mærkede Noget."

„Det er gode Tegn. Naar Du er borte, straale hans Øine altid saa smukt, naar man nævner dit Navn."

„Er det virkelig sandt?"

„Saa sandt, at jeg forsikkrer Dig det ved min egen Kjærlighed."

„Tak — og sig mig, foragter Du mig nu ikke efter denne Bekjendelse?"

„Tvertimod — men tys — der gaaer Nogen paa Trappen — her har Du ham nu, og det paa denne Tid!"

„Hvorledes — endnu i Mørke, mine Damer!" sagde Aage, idet han kom hen og let berørte sin Kones Kind med Haanden.

„Vi havde reent fordybet os i vor Samtale!" svarede Maiken, idet hun reiste sig og tændte Lampen.

„Du er saa brændende varm, lille Emilie — Du har grædt — hvad skal det betyde?"

„Det betyder Ingenting. Maiken fortalte mig om sit Liv, og saa kom jeg til at tale om min Pigetid."

„Da Du var feiret og forgudet af alle Balkavallererne? Ja, det var en glimrende Tid! Frøken Maiken maa vide, at min lille Kone var en beundret Skjønhed, og vi maae undskylde hende, hvis hun undertiden bliver lidt bevæget, naar hun sammenligner hiin Tid med denne."

„Det vil jeg ikke høre Noget om," sagde Maiken. „Vi have ogsaa vore Fornøielser, og Dandsemusik faae vi at høre af Haatteſpillemændene, der ſpille ſaaledes, at Fødderne dandſe af ſig ſelv dertil."

„Maiken har Ret, Aage, og det er blot for Spøg, Du lader, ſom Du troer, at jeg ſavner Noget. Til Foraaret kommer Mama hertil — det har Du jo lovet?"

„Og det ſkal jeg holde, det kan Du ſtole paa — Men hør, jeg kom for at ſige, at da jeg troer at kunne gjøre mig fri for Kontoret iaften, har jeg tænkt paa, at vi kunde blive færdige med Ivanhoe, derſom Damerne ikke foretrække Enſomheden. Hr. Moſs og Holt ſpille et Parti Schak i Holts Værelſe."

„O, hvor det var henrivende morſomt!" udbrød Emilie, og det ſidſte Spor af Taarerne forſvandt. „Nu løber jeg ned og ſørger for, at vi faae lidt Punſch og Æbler, og ſaa tage vi vore Arbeider og ſætte os i al Fortrolighed omkring Maikens Bord."

Hun løb henimod Døren, men Aage indhentede hende.

„Bi lidt — Du ſlaaer Dig fordærvet i Mørket — Jeg ſkal ialfald ned først, ſaa kan jeg hjælpe Dig."

Men førend Døren blev aabnet, ſtod en af Butiksſvendene paa Dørtrinet og meldte, at der var kommet et Par Fiſkere, ſom havde en Sag af ſtørſte Vigtighed at tale med Hr. Hjelm om.

„Gaa til Hr. Holt — det er lige meget."

„Det Samme ſagde Hr. Holt ſelv til dem, men de vilde ikke lade ſig nøie med Mindre end at tale med Hr.

Hjelm. Og det er let at see, at det er en meget vigtig Sag."

„Jeg kommer strax."

„Hvad bliver der nu af vor byggelige Aften!" sagde Emilie forknyt. „Nu kan det ikke nytte at tænke paa Punsch, Læsning eller Æbler."

„Jo vist kan det nytte at tænke paa det Altsammen — vi kunne nok more os paa egen Haand."

„Aa ja, men Du veed ikke, hvor sjeldent Aage har Tid til at være inde!"

„Tys, tys, jeg kommer igjen, saasnart jeg kan, og det skal ikke være min Skyld, om det varer længe, og naar jeg kommer tilbage, skal jeg have nogle extra gode Figener med mig, som vi fik igaar."

Aage gik.

„Naa Emilie, kan Du nu ikke være tilfreds? Jeg forsikkrer, at Du er utaknemmelig, hvis Du ikke er fornøiet!"

„Jeg er ikke utaknemmelig, kjæreste Maiken, tvertimod! — Men nu maa jeg tale med Dig om din Lieutenant — jeg er saa indtagen af ham. Og jeg synes, vi skulde gjemme Ivanhoe til imorgen."

Tyvende Kapitel.

Den første Trætte.

„Hvad Fanden kan disse to Karle have at tale med Hjelm om saa hemmelig?" spurgte Mos's vist for tyvende Gang. „Det forstaaer jeg ikke."

„Jeg ikke heller!" svarede Holt. „Men ifald det ikke virkelig er en Hemmelighed imellem dem, maae vi jo snart faae det at vide."

„Naa, jeg antager," vedblev Moss, „at Kompagnonen er let at trækkes med — Endnu ingen Uenighed?"

„Intet af Vigtighed, men han seer saa forbandet nøie paa Fiskernes Interesse i Hummerhandelen, ganske som om den var bragt istand alene for deres Fordeels Skyld."

„Bryd Dig ikke om det — det er klogt at smigre Folkene, idetmindste til man bliver varm i Klæderne. Jeg supponerer, at Hjelm bliver populair."

„Ja, paa den Maade kan han sagtens blive populair. — Men for at bruge dit eget Yndlingsudtryk, saa supponerer jeg, at det er bedre at være godt anskreven hos det engelske Kompagni end hos en Hoben Fiskere, som nok selv see paa deres Ret alligevel."

„Ja, det er sandt — Men for at tale om det Vigtigste, hvordan Fanden troer Du, at han vil optage din Smugleraffaire, i Tilfælde af — thi man gjør bedst i at supponere Alting — at den skulde afstedkomme en Ulykke?"

„Da vilde det blive Intet mindre end godt. Han har endnu aldrig antaget nogen Overmands-Tone, men i saa fald kan man være vis paa, at den nok kommer frem. Og jeg forsikrer Dig, at jeg gjerne gav det Halve af mit eget Kommissionshonorar, hvis det var sandt, som mine Kommissionairer bildte gamle Gædda ind, at Varerne allerede vare vel forvarede paa Kysten. Det var forbandet uheldigt, at Gædda netop skulde være paa Mossø den Aften."

„Jeg supponerer, at Gædda maa have kigget for dybt i Glasset ved den Leilighed. Han er ellers for klog til at lade sig tage ved Næsen."

„Historien gik i ham, saa Meget er vist."

„Ja, ja, det var intet daarligt Indfald af Mørkokarlene. Men om Gædda end er bragt paa Vildspor, begynder jeg at supponere, at en Anden ikke saa let har

ladet sig narre, og det er vigtigere. Du bør ikke være altfor sikker, thi det er mærkeligt, at han, som nu har en Magnet her, ikke er flagret hertil."

„Nei, i den Henseende er jeg næsten ganske rolig. Han har nu saa længe været uheldig med sin Speiden, at han sagtens tilsidst maa blive træt, og saasnart han er borte, tage mine Folk nok Tiden igagt."

„Ja, ja, det er dygtige Karle, men ogsaa Karle, der tage sig betalt, og da de altid have havt Held, spørge de ikke, om hvad de sætte ivove. Men tys — nu supponerer jeg, at vi have Kompagnonen og det hele Selskab her."

Nu hørtes Lyden af tunge Trin udenfor Døren, og strax efter traadte Aage og Fiskerne ind i Holts Værelse.

„Her bliver en ganske særegen Forretning tilbudt os!" sagde Hjelm, idet han satte sig og opfordrede sine Ledsagere til at gjøre det Samme.

Moss rynkede Øiebrynene let — ligeoverfor ham havde Egnens Fiskere altid staaet med Hatten i Haanden. Men han var nu altfor nysgjerrig til at tænke paa Andet end den Forretning, hvortil der var hentydet.

„Det er saadan at forstaae," begyndte den ene Fisker, Jonas Helgeson, „at vi, Thomas i Kråkviken og jeg, kom overeens om at henvende os i denne Sag til Hr. Hjelm, som allerede er bekjendt for ikke at ville stryge andre Penge i sin Pung end dem, der komme deri med Rette."

„Dette her," svarede Holt skarpt, „lader ikke til at have Noget med Sagen at gjøre!"

„Jo, Gu' gjør det saa, Herre!" afbrød den anden Fisker ham. „Jonas Helgeson hedder ikke Thomas som jeg, men han er dog ligesom jeg i det Stykke, at naar han har en lovlig Sag i Kikkerten, holder han mest af at faae den bragt istand paa lovlig Maade."

„Jeg supponerer," meente Moss, „at der virkelig

maa kunne gjøres Noget ud af Affairen, men gaa nu lige til Sagen istedetfor at trække Tiden ud med Snak."

„Sagen er netop, at vi ville have med Nogen at gjøre, som vi baade mundlig og skriftlig kunne stole paa."

„For Pokker — naar der kan blive Tale om Skrift, kan det ikke være Smaating."

„Maaskee I nu ville overlade mig at forklare Sagen, gode Venner?" sagde Hjelm til Fiskerne.

„Det er netop vor Mening, Herre — vær saa god at sige Resten."

„De maa vide, mine Herrer, at disse to Mænd, som have været ude paa Fiskeri, i forgaars Middag saae en Brig komme drivende uden Styrmand og Besætning, og den vilde efter al menneskelig Beregning være stødt paa Grund — det var et Under, at det ikke var skeet for længe siden — hvis disse dygtige Karle ikke havde taget det saa at sige uddøde Fartøi i Besiddelse, der ellers næsten var i ubeskadiget Tilstand."

„Hvilken Satans god Fangst!" udbrød Moss ivrig. „Første Arvinger — jeg supponerer, at det har Noget at betyde!"

„Vent lidt!" vedblev Hjelm. „Det Uvante og Vanskelige ved paa egen Haand at manøvrere et saa stort Fartøi havde den Følge, at et Par Lodser blev opmærksomme paa dets besynderlige Bevægelse; og længe førend disse Hædersmænd vare styrede i Havn — hvor de maaskee ikke vilde havt saa let ved at komme — gik Lodserne ombord, og saaledes blev disse de næste Arvinger, Hr. Moss."

„Hvor er Skibet nu? Hvor findes det?" spurgte Moss og Holt paa eengang.

„Lodset ind til Lysekil, hvor Lodserne have ifinde at sælge deres Part af Bjergelønnen, thi de paastaae, at det er bedst at sælge Rettigheden, da Lodserne altid blive snydte."

„Og nu," sagde Holt, hvis Øine funklede af Vindesyge, „er det vel Meningen, at disse første Arvinger ville sælge deres Indsats i Spillet til os."

„Ja, til Hr. Hjelm!" sagde den ene af Karlene rettende.

„Det er det Samme, mine Venner — Hr. Hjelm og jeg ere Eet."

„Ja saa, det faae vi nok at see, naar det kommer til Bud og Opgjørelse."

„Ja, ja," tog Mos til orde, „det er vel heller ikke saa lige at løbe til! Jeg supponerer, at I nok huske, hvilket Satans Bryderi, da der for to tre Aar siden netop var Spørgsmaal om saadan en Sag. Da Tilbehøret var solgt, og Skib og Last skulde til offenlig Auktion, saa — hast Du mir gesehen — komme baade Kapitain og Besætning farende fra Helsingborg. De havde givet Skibet Fanden, da de troede, at det ikke stod til at redde; men da de hørte, at det havde reddet sig selv og siden var blevet bjerget af et Par dygtige Karle, vilde de have deres Skib igjen, og saa reiste baade de første og de næstførste Arvinger og deres Arvinger — jeg mener dem, som havde afkjøbt de Første deres Ret — med Skib, Kapitain, Besætning og hele Klatten til Gøtheborg, hvor Sagen tog saa lang Tid, inden den kom i Orden, at Vorherre maa vide, om den nogensinde kom i Orden — Og jeg supponerer, at det ikke er umuligt, at det kunde gaae ligesaadan dennegang."

Ved de sidste Ord blinkede Mos til Holt og Hjelm.

„Ja, der kunne I see, hvorledes det kan gaae, naar det kommer til Stykket!" meente Holt, som havde en hurtig Opfattelsesevne. „Denne Affaire bliver min Sjæl ikke let at ordne, og hvem veed, hvad der bliver tilbage, naar Fisken er bleven flaaet og renset."

Ved disse Ord skulde man have seet, hvorledes de to Fiskere nikkede til hinanden, idet de fortrak Munden

til et Smiil, som tydeligere end Ord sagde: „Bliv kun ved, Du, nedsæt Varen for at faae den for saa godt Kjøb som muligt — Moss er en god Læremester, men vi ere ham dog for kloge!"

„Naturligviis," bemærkede Hjelm i en Tone, der tilkjendegav en bestemt Beslutning, „naturligviis kunne de, der have bjerget et saadant Fartøi, eller hvilketsomhelst Fartøi overhovedet, ikke gaae glip af deres Bjergeløn, Rhederiet og andre Vedkommende maae nu vende og dreie det, som de ville; og derfor mener jeg, at hvis disse Mænd, hellere end selv at føre deres Sag, ville overgive den i vore Hænder, bør vi byde dem en Erstatning, som baade er passende for dem og os."

„Det er vel ikke værd at gjøre noget Tilbud," svarede Holt, „førend vi selv have været inde i Lysekil og seet, hvad det er for et Skib, der er blevet bjerget."

„Ja, det er ganske i sin Orden!" tilsviede Moss. Men hemmelig hviskede han til Holt: „Hvad Fanden tænker Du paa, som vil lade Karlene slippe fra Dig, de faae min Sjæl ikke Mangel paa Tilbud."

„Maaskee I ville være saa gode at gaae ind i Butiken saalænge," sagde Hjelm, „og tage et Glas iforveien, medens jeg taler et Par Ord med Hr. Holt!"

De Gamle syntes ikke ilde om denne Opfordring og fandt sig besviede til strax at følge den, da de selv vare ligesaa tilbøielige til at veksle Tanker med hinanden.

Og nu blev der en Snakken frem og tilbage om Forordninger, Billighed og Klogskab og fremfor Alt om Nødvendigheden af ikke selv at binde sig anderledes, end at Baandet med Lethed kunde løses, hvis det skulde behøves.

Holt og Moss paastod eenstemmig, at Tilbudet burde være lavt, for at det siden efter Omstændighederne kunde forhøies.

„Hjelm, som ellers aldrig blev varm, begyndte nu ordenlig at koge over.

„Jeg gad nok vide," spurgte han Holt med lynende Øine, „om vi holde et Agerkontor eller et Handelshuus? Firmaet skal i denne Affaire byde idetmindste tusinde Rigsdaler og visse Procent af den Sum, vi faae, naar det Hele er afgjort."

Holt blev blussende rød, saae paa Moss og spurgte haanlig, om han nogensinde før havde hørt Folk afgjøre Forretninger paa den Maade.

„Jeg supponerer, at Hr. Hjelm ikke tænker sig rigtig ind i alle Omstændigheder. Naar den bliver godt ledet, kan denne Affaire vistnok give et betydeligt Udbytte, men da man dog endnu ikke veed, hvormed Fartøiet er ladet eller kjender Ladningens Værdi, saa" —

„Saa kan man alligevel," faldt Hjelm ham i Talen, „nok begribe, at Affairen maa være saa stor, at man ikke behøver at gnie med den. Naar vi imorgen komme til Lysekil, har Undersøgelsen naturligviis fundet Sted. Og det er mit sidste Ord, at hvis Holt ikke gaaer ind paa mit Forslag, træder Firmaet tilbage, og Fiskerne kunne isaafald sælge deres Net, til hvem de behage."

„Dette," bemærkede Holt, „forekommer mig dog som en altfor selvstændig Tale af den ene Kompagnon til den anden!"

„Det finder jeg ikke!" svarede Hjelm. „Sagen var mig alene tilbudt. Den kan gaae over til vort Huus, men den kan ogsaa komme til at gaae fra det. Saalænge mit Navn findes i Firmaet, skal ingen Udsugelse nedsætte det eller os selv!"

„Holt maa give efter!" sagde Moss afgjørende. „Jeg supponerer, at Sagen alligevel skal blive indbringende nok. Hvis den var bleven mig tilbudt, var jeg maaskee gaaet endnu videre end Hjelm, Notabene, hvis jeg havde faaet den paa en anden Maade."

„Jeg maa," svarede Holt beroliget af den gamle Forretningsmands Ord, „saa meget snarere erklære mig tilfreds, som jeg ikke ønsker, at min og Hjelms første Trætte skal vare længere."

Holts Tone havde under denne Erklæring faaet sin sædvanlige Smidighed igjen, men i hans Indre var der en brændende Harme over at have været nødt til at bringe det store Offer, at give efter. „Det seer ud," saaledes lød hans hemmelige Tanke, „som om Hr. Hjelm — hvem de allerede titulere Patron, medens jeg kaldes slet og ret Hr. Holt — har ifinde at spille en Slags Principal og betragte mig som Husets Bogholder — Men vent blot. Jeg vil til Gjengjæld være ligesaa hensynsløs, naar jeg faaer Tilbud om private Forretninger."

Da Enigheden saaledes var bleven gjenoprettet, kaldtes de to Fiskere ind, og Alt blev bragt saa godt i Orden, som det var muligt, førend alle Parterne havde seet med egne Øine, hvad der var at vente.

Om Aftenen, da hele Familien var forsamlet i Salen, fortalte Hjelm sin unge Kone, at han næste Morgen skulde tage over til Lysekil og ikke kom hjem førend den følgende Dag.

„Reiser, og aldrig Andet end Reiser!" svarede Emilie. Men saa godt havde hun havt af den sidste Samtale med Maiken, at der ingen Misfornøielse eller Skuffelse udtrykte sig i hendes Tone.

Aage saae op med lidt Forundring — saa vant var han bleven til Emilies barnlige Uro og Bekymring ved den korteste Skilsmisse — og nu var det maaskee ham, som følte sig lidt skuffet.

Emilie smilede venlig til sin Mand og spurgte, om hun skulde give ham Mad med, eller om der var Andet at sørge for.

„Søen tærer, lille Frue," sagde Moss, „og hvis De vil tillade min Maiblomst at tilberede en af de Fugle, vi havde med, paa min Maade, saa supponerer jeg, at vi rigtig skulle faae os et stort Kalas."

„De kan være vis paa, at vi begge To imorgen skulle gjøre Kogekunsten til vort vigtigste Formaal!" svarede Emilie.

„Frøken Maiken er maaskee saa naadig," sagde Holt indsmigrende, „ogsaa at tillade mig ærbødigst at yttre et Ønske?"

Nu var det nok værd at see, hvorledes Moss's Øine tindrede!

„Hellere end gjerne, Hr. Holt!" svarede Maiken i en ligegyldig Tone.

„Min Hu staaer til Pandekager med Hinbærsyltetøi, og hvis de tilberedes af Frøken Maikens egne —"

„Pandekagerne lover jeg Dem, men jeg troer, at De, hvad Syltetøiet angaaer, maa nedstemme Deres Ønsker til Tyltebær — eller er Hr. Holt saaledes i Kridthuset hos Dig, Emilie, at Du vil rykke ud med dine Hinbær?"

„Det vilde jeg ikke engang have gjort for Hr. Moss. — Men har Du ikke ogsaa en Livret, Aage?"

„Jeg husker endnu, at da vi var forlovede, bad Du mig altid om at blive hos Dig paa en særdeles fristende Ret, dersom der ikke var noget Andet, som fristede mig til at blive."

Emilie vexlede et henrykt Øiekast med Maiken. Derpaa sagde hun, straalende af barnlig Glæde:

„Jeg husker nok den Ret — det var Vafler med Hinbærsyltetøi, og jeg er glad over, at jeg endnu har en stor Krukke tilbage."

Ingen Anden end Maiken lagde Mærke til Holts forbittrede Blik. Emilie var altfor lykkelig til at tænke paa, hvorledes disse tit gjentagne Smaating kunde frem-

bringe en Samling af opirrende Erindringer i Holts Sjæl. — —

Hvor muntert, hjemlig og hyggelig saae der ikke denne Aften ud i Svartskjærs-Salen med en flammende Ild, et godt Aftensbord og funklende Viin i Glassene.

Men Holt blev ved at see med mørke Blikke paa Hjelm og hans Kone. Denne Aften opstod for første Gang en hidtil ukjendt Plage i hans Sjæl, og den kom deraf, at han aldrig før syntes at have seet Ægtemanden betragte sin Hustru med et saadant Udtryk i Øinene.

En Time efter, at Selskabet var gaaet fra hinanden, stod Maiken alene i sit yderste Værelse og saae ud i den mørke Aften.

„Hvor er han dog — hvor er min halve Sjæl?"

„Frøken Maiken," sagde Uljana pludselig lige bagved hende, „her var iaften et Bud med denne Lap."

Maiken rev den hastig til sig og aabnede den.

Den var fra Gudmar og indeholdt kun disse Ord:

„Imorgen Formiddag — hjemme hos os."

Etogtyvende Kapitel.

Kirkens to Fædre.

Nu skulle vi aflægge et Besøg i Præstegaarden.

Paa samme Tid som Herrerne paa Svartskjær tog imod de to Fiskere, sad Præsten, endskjøndt det kun var en Fredagaften, og tyggede paa Pennen som Indledning til den Prædiken, han vilde skrive.

Med „at skrive" mene vi i dette Tilfælde en Omstøbning af den Prædiken, hvis Tour det idag var blevet at tages op af det gamle Skriin, som stod bagved hans

Seng, og som var skreven for en lang Række af Aar siden og i en lang Række af Aar omskreven.

Et enkelt Lys belyste saavel Præsten selv som Gjenstandene omkring ham, der bestod af tunge Folianter, gamle Bekjendtgjørelser, Flasker med forskjellige Sorter Snuus, halve Cigarer tilligemed en Kognaksflaske, en Sukkerdaase og et gammeldags Glas i Form af en Pokal.

Det varme Vand var endnu ikke kommet ind, og derfor var Pastoren heller ikke rigtig kommen i Aande.

Ved denne Leilighed havde han imidlertid udviklet en høi Grad af Taalmodighed, thi Vandet burde have været bragt ind for et Kvarteer siden. Men nu var det ogsaa forbi med Taalmodigheden.

„Hør Du derude, Du elendige Plageaand, Du utaalelige, uforskammede Hex — Nei see, det er jo Klokkeren, som kommer — vær saa god og kom nærmere — nei hør, gjør mig den Tjeneste at gaae tilbage og skrige Hexen ind i Øret, at hvis hun ikke allerede er reist gjennem Skorstenen paa Kosteskaftet, maa hun komme med Vand til Toddyen. Hun er alene derude, thi min Datter er paa Sognereise."

„Hvorledes skal jeg forstaae det?" spurgte Klokkeren, efterat han havde fulgt den Ordre, hvoraf han selv skulde nyde godt. „Guds Fred forresten! jeg vilde see herind og høre, hvorledes Pastoren havde det."

„Det var meget beleiligt, min Ven — og De seer, at de gamle Guder leve endnu. Jeg sad just her og tænkte paa en heel Deel mere, end jeg kunde faae stuvet ind i denne gamle Prædiken. Men hvad Thorborg angaaer, saa meente jeg, at hun besørger mine Sognetoure paa den Maade, at næsten hver eneste Sjæl, der kommer i Vee og Vaande ved Sygdom eller Død, altid skal have hende hentet for at læse, synge en Psalme eller tale med sig — hvilket hun maaskee gjør bedre end jeg selv;

Idetmindste formaaer hun mange Flere til at udøve gode Gjerninger i deres Nød, end jeg kunde formaae dertil. Og hun er beredt til at gaae, hvordan Veiret saa er, det kjære Skind, endskjøndt hendes Fader undertiden kommer til at lide ved det hjemme, thi De veed jo, Faer Klokker, hvilken ondskabsfuld Tingest Hexen er — hun er bestemt en Tatterdatter af Fandens Oldemoder, i hvis Skjørter hun altid hænger."

Klokkeren var saa nedladende at belønne denne Spøg med en naadig Latter, en Latter, som kunde sammenlignes med en Række Pistolskud, der skydes af med korte Mellemrum. Hans Stemme var saa dyb og stærk, at han ikke alene kunde hjælpe ved Meeningen paa Helligdagene, men ogsaa i Nødsfald havde kunnet repræsentere Klokkeringningen og sammenkalde Menigheden.

Denne vigtige Personlighed — en lang og mager Mand med nedhængende Hørhaar, skilt i Panden, satte sig nu i den anden med Skind betrukne Lænestol.

„Naa, hvad tænker De paa iaften, Klokker?"

„Ja, naar jeg endelig skal sige det, saa tænkte jeg, da jeg hørte Pastorens Spøg om Oldemoderen og Skjørterne, at Pastoren temmelig tit glemmer, at De ogsaa selv hører til Kirken."

„Sandt nok, Fa'er Klokker — ved min syndige Sjæl, det hændes ikke saa sjeldent! Og jeg vilde ønske, at jeg istedetfor at prædike for levende Mennesker, som gjøre saa urimelige Fordringer, havde faaet den Mission for min Part, der udføres af den Præst, I veed nok, som holder Messe ved Boksteen paa Sotenæs."

„Hvilken M sse? Den har jeg aldrig hørt."

„Jeg ikke heller — men den maa være meget bekvem. Sagen er forresten med saa Ord den, at da der er begaaet et Mord ved Boksteen, maa en Præst i fuldt Ornat hver Midnat læse en Messe der. Nu kan I jo nok begribe, at den Myrdede ikke har Ret til at tage det saa

nøie; og selv om han hver Nat fik det Samme at høre, saa supponerer jeg, som min Ven Moss siger, at han endda kan være ret vel tilfreds. — Men der have vi jo endelig Hexen og Vandet."

Nu kom gamle Vivike ind med Vanddunken og Glassene. Og hun var i saadan en Stemning, at baade Hovedet, Haanden og Dunken rystede.

„Pastoren troer maaskee ikke, jeg hørte baade det om Kosteskaftet og Skjørterne? Tag Dem iagt, gamle Gudsbespotter, at De ikke, naar De kommer til Vorherres Himmerig, justement faaer den Forretning, De fornylig ønskede Dem, eller maaskee en anden, der er endnu værre, for jeg har ogsaa hørt en Historie, og den gaaer paa den Melodi —"

„Sæt bare Dunken ned først, at vi kunne faae Vand til at smelte Sukkeret i!"

Vivike skjød Bakken hen paa Bordet og fortsatte, som om ingen Afbrydelse havde fundet Sted:

„Ja den gaaer paa den Melodi: En Præst laae begravet etsteds — jeg bryder mig ikke om at vide, hvor det var — men saa Meget er vist, at det ikke var i Christenjord. Og omkring Høien eller Stenene, eller hvad det nu var, de havde kastet over ham, hørte man hver Torsdagnat Klokken Tolv fem sorte Fugle med en rød Fjer i Halen skrige omkaps. Det var al den Messe, den Præst fik."

„Tak skal Du have, gamle Hex — den Historie var ikke saa daarlig. Men hvad skal det betyde med den røde Fjer?"

„Hvad skulde det vel betyde Andet end den Ondes Mærke! Han sætter altid en rød Fjer i sine Fugle. Og nu vil jeg lade Pastoren vide, at jeg ikke længer kan holde Livet i denne ugudelige Hule ud, og Pastoren maa være saa god at give mig mit Skudsmaal."

„Imorgen den Dag! Men laan mig først en af de

røde Fjer — den vilde passe saa godt til at skrive dit Skudsmaal med — Og nu, ud med Dig, gamle Hex, at vi to Kirkens Piller kunne tale i Ro om Kirkens Anliggender!"

Da Vivike under en lydelig Mumlen var gaaet ud af Døren, kom en alvorlig Samtale igang.

„De har ikke senere havt noget Bryderi med Forskrivningen, Faer Klokker?"

„Den blev tagen som rede Penge. Folk vide, at Lieutenanten har havt umaadelig stor Fortjeneste iaar. Men jeg raader Pastoren til at være forsigtig! De maa vogte Dem for ikke at komme dybere ind i det. Det maa kunne gaae uden det, og det sømmer sig ikke for Præstestanden at støde paa Grund i det Verdslige."

„Det var et klogt Ord som Alt, hvad Klokkeren siger. Jeg forsikkrer ogsaa, at jeg selv af alle Kræfter vil arbeide paa at komme ud af den Forlegenhed, min Søns Opdragelse bragte mig i. Og Opdragelse har han meget bedre, end en Toldlieutenant behøver, men ikke Mere, end Toldforvalteren kan have Brug for. Men hvad det Første angaaer, saa er det knapt nok endnu."

„Lieutenanten har dog tit givet en Haandsrækning, som kunde have fyldt Hullet, hvis Pastoren vilde have det fyldt."

„Ja det er sandt. Men selv den fattige Præst maa vise sig gjæstfri og hjælpe dem, der ere endnu fattigere."

„Ja det er netop Knuden! Men det skal ialfald nok blive klaret — Pastoren skal ikke lægge det for tungt paa Hjerte. Vi skulle nok komme ud af det og give Enhver Sit, naar jeg blot slipper for at høre Tale om noget Laan. For dertil siger jeg iforveien et fornuftigt Nei!"

„Naa, naa, Faer Klokker, lad os ikke betynge vore Hjerter mere — Skaal! — Kan De begribe, hvor min

Søn er henne? Han har ikke ladet sig see nu i henved en otte Dage."

„Det er vist vigtige Sager, som holde ham borte nu, da Frøken Maiken er i Farvandet Pastoren tog ikke Sagen rigtig med Mos. Der kunde været udrettet Mere med mindre Stolthed. Mos er en rig Mand, og det havde været et godt Parti for Lieutenanten."

Hvor godmodig Præsten end havde viist sig under hele denne Samtale, trak hans buskede Øiebryn sig dog nu sammen paa en Maade, der ikke havde stor Ulighed med en Rynkning.

„Gaaer De nu ikke for vidt, Faer Klokker?"

„Det skulde jeg ikke troe. Vi have vel før talt et fortroligt Ord med hinanden. Og hvor underligt det end kan synes, saa er De virkelig altfor stolt, og det er en Skavank i Deres Karakteer, som De burde ryste af Dem. Det skyldte De baade Deres Søn og den lille Helgen, thi naar hendes Broder havde Lykken med sig, kunde hun komme i Velten og blive seet af andre Friere end dem, hun hidtil har havt."

„Der er Intet ved den Ting at gjøre, Klokker! Det, De kalder Stolthed, er Noget, som jeg er ret vel tilfreds med endnu at have i Behold. Jeg kalder det Selvfølelse. Jeg elsker Maiken maaskee endnu høiere end min egen Jomfru Morgendug, men hvis jeg ikke kan faae den prægtige Kvinde til Sønnekone paa anden Maade end ved at tigge hende af Faderen, saa skeer det aldrig. Hvis vi havde det nu som i gamle Dage, da en brav Karl kunde røve sig en Hustru — det Tyveri kunde man nok tage paa sin Samvittighed — saa kunde det nok lade sig gjøre; men tigge hende — fy! Jeg betragter alligevel Maiken som en Datter — Au, au, nu begynder Foden, som i et Par Dage har holdt sig

i Skindet, at blive reent pinegal igjen — stop Piben, Klokker!"

Imidlertid stod Hexen ved Skorstenen og holdt en Praas henover Silden, der sydede paa Panden.

„Det gamle Skarn!" smaaskjændte hun høit, som hun pleiede. „At tale om Kosteskafte og Skorsteensreiser til mig — Men nu er der stille: han er bange for Klokkeren, især naar Klokker-Faer har tændt sit Fyr," — et Udtryk, som Jomfru Vivike havde opfundet for at betegne Klokkerens Næse, naar den var bleven stærkt schatteret i Rødt, hvilket i Almindelighed var Tilfældet efter det første Glas Toddy.

„Ja, ja," vedblev Jomfru Vivike i sine Selvbetragtninger, „det er godt for Præsten, at han dog somme Tider maa styre sig — Men er Silden fra Forstanden, at den ligger og brændes reent op over denne Smule Ild — ja, her have vi rigtig ikke Raad til at brænde for Meget. — Herre Jemini — har jeg ikke i min Vrede og Nidkjærhed ladet Smørret falde i Asken! — Men Herre Du store Kortmaler i Aabo, hvem er dog det, som banker saa sagte paa Kjøkkendøren? Skal man nu have Skibbrudne paa Halsen igjen, som om en fattig Præstegaard kunde føde Alle, der ikke tage sig ivare paa Havet, og det endskjøndt man tænder Fyr for deres Skyld.

„Tys — vær bare stille."

„Aa, Herre min Gud, er det Lieutenanten."

„Er der Nogen inde hos Fader?"

„Bare Klokkeren."

„Sig mig til, naar han er gaaet — Og bed Thorborg om at komme op paa mit Værelse."

„Hun er ikke hjemme, hun er gaaet ned til Ingemars Hytte. De sige, at gamle Britta er ifærd med at begive sig paa den sidste Reise."

„Saa' gaaer jeg Thorborg imøde. Sig imidlertid Intet til Fader, førend han er bleven alene!"

Gudmar gik.

„Nu kan man frit sværge paa, at Storke-Pelle kommer og spiser det halve Spisekammer op, og saa faaer han sagtens Mavepine for at faae Brændeviinsmedicin, men det bliver der Ingenting af, det siger jeg og Bivike — det skal han faae at see! Og Sukkerdukken med Violinen skal sagtens spille alt det i sig, som Storke-Pelle levner. Og Mælken, som der er saa Lidt af! Jeg maa gaae ind og give den Gamle et Vink om, at han ikke skal bede Klokkeren blive til Aften, thi ellers slipper man ikke for ham."

Og nu gik Bivike ind og hviskede Præsten følgende fordringsløse Advarsel i Øret:

„Husk paa, at der kun er lidt Ølost til ioften, Pastor!"

Præsten forstod denne Tale, og da han desuden syntes at der var noget Betydningsfuldt i Hexens Tone og Vink, svarede han med et lille Nik og bad hende gaae saa langt bort, som hun kunde komme — ikke længere.

Lidt efter reiste Klokkeren sig, og efterat der var vexlet et Par Ord om Lysninger, Møder og andre Bekjendtgjørelser til om Søndagen, gik den store Mand hjem til Sit.

Og nu tog Præsten igjen tilorde:

„Var der ellers Noget? Jeg syntes, at hendes Øine skjød nogle Extragnister."

„Jeg skal sige Pastoren, at Lieutenanten er kommen og gaaet igjen for at møde Thorborg. Men hvis jeg ikke havde seet Lieutenanten med mine egne Øine, vilde jeg næsten troe, at det havde været en Slags Syngeri, for der er ikke Spor at see af Jagt eller Matroser. Og han saae ogsaa selv misfornøiet og besynderlig ud."

„Det er sagtens igjen en ubehagelig Begivenhed. Sig, at jeg venter ham, saasnart han kommer hjem. Har Du noget Godt at give os til Aften?"

„Jeg faaer vel tage Lammekjødet, som vi skulde have havt til Middag imorgen."

„Gjør det! Kommer Tid, kommer Raad."

„Ja Gud bevares, det forstaaer sig — kommer Snee, gaaer den til — Pastoren veed nok god Besked om, hvor man skal tage Maden fra — Maaskee jeg skal slagte Vædderen?"

„Aa reis til Bloksbjerg!"

Toogtyvende Kapitel.

Hvad Lieutenanten gjorde hjemme.

„Jeg holder ikke af disse Spadseretoure, min lille Thorborg! Hvorfor vil Du gaae over Kirkegaarden saa seent paa Eftermiddagen? Hvad i Alverden har Du at gjøre med det døde Fruentimmer, da hun nu engang har forladt baade Havet og Jorden, kan hun ikke have det bedre her hos os, end hun nu har det."

„Gudmar, jeg kan neppe troe, at det er Dig, som taler saaledes! Skal et Menneske ikke upaatalt kunne gaae ind paa det Sted, der tilhører det paa en langt fikkrere Maade end Alt, hvad det ellers eier her i Verden?"

„Men nu er Du jo ifærd med at blive saa hellig, at man ikke kan komme nogen Vei med Dig."

„For at vise Dig," vedblev Thorborg, „at mine Spadseretoure ikke vække andre Følelser og Ideer end dem, der kunne forenes med Fornuft og Eftertanke, min bedste Gudmar, saa lader jeg Dig først og fremmest vide, at det er ligesaa muligt, at jeg ingen Vei kan

komme med Dig, naar Du taler saa letsindig, og dernæst, at Du iaften maa være i en ganske særegen Spænding, som nøder mig til at vise mere Taalmodighed, end jeg ellers vilde. Har jeg ikke Ret?"

„Jeg nægter ikke, at jeg er i den størst mulige Spænding. Og ifald Du havde spurgt, hvorfor jeg ikke har været hjemme saalænge, vilde jeg have svaret Dig, at Aarsagen var, at jeg har været nær ved at dø af Harme."

„Kjæreste Gudmar, naar jeg ikke spurgte, hvorfor Du ikke er kommen, saa var det, fordi jeg ikke vilde opirre Dig ved noget Spørgsmaal. Og nu viser det sig jo, at onde Lidenskaber have været herskende over Dig. Men jeg forstaaer ikke, hvorledes Du kunde blive saa forfærdelig oprørt over Noget, som kun angaaer din Tjeneste."

„Taabelige Barn, veed Du, hvad det vil sige at blive udleet! Hvad det vil sige at lade Toldvæsenets Eiendom stjæle bort lige for Ens Næse. — Men de gamle Guder leve endnu, som Fader siger, og jeg skal have denne Sag bragt i Orden, om jeg end skal søge hele Skjærgaarden igjennem og fortsætte Jagten, til Isen lægger sig."

„Men imidlertid kan Du gaae glip af meget Andet, hvis Du vil opoffre saa megen Tid for denne ene Sag."

„O, jeg veed nok, hvorledes jeg skal bære mig ad. Jeg har forresten tabt det, der har gaaet mig mest til Hjerte. Har jeg ikke vidst, at Maiken var paa Svartskjær, at hun har været her — og dog kom jeg ikke."

„Men nu vil Du dog vel møde dit Hjertes Elskede, thi hun har baade længtes og undret sig meget — det siger jeg Dig. Men husk paa, at jeg aldrig billiger, at denne Forbindelse vedbliver imod hendes Faders Villie."

„Lige meget — vi billige den desto mere selv, og det gjør Gud Fader i Himlen vistnok ogsaa selv, ellers havde

vi vel ogsaa faaet disse Pligtfølelser. — Jeg maa imidlertid ud igjen iaften, men imorgen Formiddag skal jeg være her tilbage igjen, og da skal jeg med Guds Hjælp være i en bedre Sindsstemning."

„Men hvorfor kom Du hjem, Gudmar, naar Du strax skal reise."

„Jeg kom hjem for at hente nogle nødvendige Klæder, som jeg kun bruger ved særegne Leiligheder. Toldjagten ligger langt herfra. Jeg har en lille Baad, som jeg har laant til eget Brug."

„Ak, kjæreste Broder, saa er det vist en farlig Sag — maaskee Noget, som kan gjøre mange Mennesker stor Skade?"

„I den Henseende kan Du være rolig. Hvis jeg har Lykken med mig, træffer Uheldet den, som har godt deraf."

„Ja, men der bliver vist ogsaa Fare for Dig selv?"

„Og om saa var? Valgte jeg denne Stilling i den Tro, at jeg vilde faae Tid til at sove paa Roser? Nei, den almindelig foragtede Kystopsynsmand sover paa Torne, naar han engang faaer Lov til at sove."

„Jeg har aldrig før seet Dig i denne Stemning," sagde Thorborg. „Da Du nu ikke er ombord paa Toldjagten, tager Du vel ikke Bøssen med Dig?"

„Maaskee Du saa vil laane mig din Væverspole istedet! Nu have vi talt nok, mit Barn! Jeg trængte til at see Dig iaften, og imorgen er jeg som sagt, om Gud vil, tilbage igjen. Jeg skriver et Par Ord til Maiken og beder hende møde mig her."

„Saa kommer Du i ethvert Tilfælde?"

„Naturligviis — saafremt jeg ikke faaer lovligt Forfald."

„Gudmar, Gudmar!"

„Jeg sagde ikke dette for at vække unødvendig Frygt, men som en Ting, Enhver maa tænke sig under Fra-

værelsen, endmere da en Toldlieutenant, der altid staaer paa Krigsfod, og som ikke har anden Plads til sine Bivouaker end det urolige Hav."

„Du har stor, stor Ret heri, min dyrebare Broder! Men Gud holder sin Haand over den retfærdige Stridsmand, og enten Du vender tilbage med eller uden Seir, saa beder jeg Dig vende tilbage som en Mand, hvem en saa ringe Modgang ikke bør bringe ud af Ligevægten."

„Du taler smukt, og Du tænker klogt, Du unge Lilie paa den nøgne Kyst, men Du har ingen Menneskekundskab — ellers vilde Du vide, at det netop er de smaa Modgange og Seire, som mest forstyrre vor Ligevægt, da det er dem, som mest saare eller tilfredsstille vor Stolthed, og den ligger dog til Grund for al Pligtopfyldelse."

„Jeg kunde svare Dig Meget paa dette, men for ikke at blive kaldt en Helgen, forbigaaer jeg det og spørger Dig istedet derfor, hvorfor Du ikke bad Maiken om at komme hertil iaften."

„O nei, iaften vilde jeg ikke møde hende. Jeg er ikke i saa fri en Sindsstemning, at jeg ret kunde nyde denne Lykke. Der var maaskee ogsaa Noget hos mig, som jeg bryder mig mindre om, at Du seer. Jeg kan ikke sige Dig Mere for Øieblikket, men imorgen seer Du mig enten straalende glad, eller ogsaa har jeg opsøgt en filosofisk Maxime at berolige mig med. Jalfald vil Synet af Maiken da blive som Synet af Solen, naar den kommer frem efter en stormfuld, mørk og taaget Nat."

Under Samtalens Løb vare de to Sødkende komne hjem, og medens Thorborg dækkede Aftensbordet, gik Gudmar ind til Faderen, og til Svar paa dennes Spørgsmaal fortalte han omtrent den samme Historie, som gamle Gædda havde malet paa Væggen for sin Kompagnon, Lodsen paa Ufklippen. Men hvad Gædda

ikke vidste, var det, som Gudmar nu tilsøiede i sin Samtale med Faderen.

„Og jeg har hele Tiden," vedblev han, „for at lede de Satans Mørkøbjørne paa Vildspor, ladt, som jeg gjennemsøgte hvert eneste Hul paa Kysten, men jeg har altid havt en hemmelig Speider posteret ved Utterbohoved, hvor vi lagde bi om Natten, for at varskoe mig ved et Signal, ifald de skulde vove sig frem."

„Bravo, min Søn — de gamle Guder leve endnu: Der er Krummer i Dig! Du har ikke ladet Dig forhaane."

„Nei, det skulde jeg mene! Og jeg vil ikke døe med en god Samvittighed, hvis de fordømte Kanailler ikke have skjult Varerne, som vare af betydelig Værdi, netop ved Utterbohoved, hvor Grunden gaaer saa langt ud, at saadanne forvovne Knægte trods Toldjagtens Nærhed kunne have vadet iland, hvilket aldrig faldt mig ind — og derfor vil jeg have Pakkerne, om jeg end skal gjennemrode hele Strandbredden."

„Hør, min Søn, jeg har aldrig i mine Dage været tilbøielig til at have Betænkeligheder, men hvis Du skulde have Held inat — hvilket jeg dog ikke ret kan troe — saa tænk paa, at disse Folk ere Begyndere, og at det kan være haardt nok at miste Varerne uden overikjøbet at skulle give Bøder og Sligt."

„Det kommer ikke an paa mig, Fader, men paa hvor Konfiskationen skeer, og hvem der er tilstede. Jeg har søgt forgjæves i alle Kroge og Kanter, men nu har min Haattedreng, som holdt Vagt der inat, seet Mørkøkarlenes Baad liste sig derhen og standse nedenunder Steenbrudet ved Sandbanken, hvor de lod til at undersøge Noget. Men da jeg dengang laae for nær med Jagten, turde de ikke tage Noget med sig. Nu da jeg har faaet denne Oplysning, vil jeg have Sagen afgjort inat. Gamle Storke-Pelle, som af Lommen har faaet Anviisning paa

Stedet, er allerede paa sin Post. Toldjagten ligger rolig ved Enebærholmen, og iaften skal Lommen en Tidlang spille paa sin Violin, saa at de maae kunne troe sig i fuldkommen Sikkerhed og gaae i Fælden. Saasnart jeg nu har faaet en Smule at spise, trækker jeg mine Sælhundeskindskoe paa og hele Sælhundeskindsdragten og begiver mig hen til Stedet. Lommen har sine Instruktioner for, hvad der saa skal komme."

„Naar de blot ikke ere komne Dig i Forkjøbet" indvendte Præsten, „thi det var et godt Indfald af Dig at lade Jagten ligge stille, som om Du var bleven træt, og at lade Haattedrengen spille. Den Musik skal gjøre dem sikkrere nu end forrige Gang."

„Det har ingen Nød — saa tidlig paa Aftenen ere de ikke ude. Men skulde det være Tilfældet, bliver jeg nødt til endnu inat at tage til Svartskjær, thi ellers vilde det blive for seent, og isaafald fik jeg virkelig en tung Pligt at opfylde; saa kunde det ikke undgaaes, at Herrernes Navn blev angivet i Rapporten, og nu vilde det blive dobbelt tungt, da Maiken og hendes Fader ere paa Svartskjær."

„Gud bevare Dig og beskjærme dit Liv, min Søn! Du gaaer en svær Dyst imøde: Mørkøkarlene have i mange Herrens Tider været bekjendte som de vildeste Kumpaner paa Skageraks Kyst — der er Vikingeblod i deres Aarer, og prægtige Karle ere de. Vær blot rolig ved Alt, hvad Du tager Dig for, det er min første og sidste Formaning! Jeg vilde hellere vide Dig i tusinde Kampe paa Toldjagten end alene paa Strandbredden imod saadanne Fjender og uden anden Medhjælper end Storke-Pelle, som, hvor dygtig han end er, dog kun er een."

„Vær ikke urolig for det, Fader! Jeg har sat en af mine Extrakarle paa Jagten til at holde Vagt der, naar Lommen har spillet tilstrækkelig. Siden følger han efter.

Fader kan troe, at jeg har ordnet den hele Sag i Hovedet — men det vil jeg ikke tale om førend imorgen, naar Fader faaer det Hele at vide."

„Naa, saa er Alting jo godt! — Men — endnu et Ord, det er det, at Du rører ved Mos's Diesteen, hvis Du rører ved hans Yndling, og Du kommer min Sjæl ikke Maiken nærmere paa den Maade."

„Kjærlighed er Kjærlighed, Fader, og Pligt er Pligt — jeg vil gjøre min, hvad det end skal koste! Det kan iøvrigt ikke blive mere end umuligt, og umuligt er det jo allerede paa Grund af Mos's urimelige Hævngjerrighed. I denne Sag kan Gud alene hjælpe mig, og han gjør det, hvis han vil."

„Godt, min Dreng Du er ligesaa stiv i Sindet, som Du er smidig i Lemmerne — Du har ogsaa Vikingeblod i Dig, men ikke af det vildeste — Vogt Dig, vogt Dig! Bjørnene fra Mørkø ville ikke betænke sig paa at farve deres Pakker i dit Blod, naar de blot kunne beholde dem."

„Blodsudgydelse er en styg Ting — jeg vil haabe, at det ikke kommer saavidt — men hvis —"

Meningen blev ikke fuldendt, thi nu svævede en lille Sylfide ind og bad Herrerne tilbords paa Lammekjødet og den stegte Sild.

„Stort Kalas!" raabte Gudmar i sin sædvanlige muntre Tone, thi Samtalen med Faderen havde ligesom adspredt de unge Skyer i hans Sind.

Da Maaltidet var endt, skyndte den unge Lieutenant sig op paa sit Værelse og kom snart ned, klædt i Sælhundeskind fra Top til Taa. Han havde Bøssen paa Skulderen og Kronens Flag under Trøien for at kunne anvendes ved Leilighed, ifald det gjordes fornødent.

Nu henflød Thorborg i Taarer.

„See nu, er det et Mod, som passer sig for en Lieutenants Søster? Farvel — følg mig ikke ud — ikke

for det gamle Ordsprogs Skyld, men fordi Nogen kunde see os — Gud velsigne Dig!"

Han kyssede hende hjertelig, ilede efterat have vexlet et Haandtryk med Faderen og nikket til Vivike ned til Stranden, og skjød fra Land.

„Nu gjør jeg mit bedste Prøvestykke," sagde han til sig selv — „de Kanailler have længe nok hørt mig til Bedste, eller rettere sagt, troet at have mig til Bedste, medens jeg ligesaa listig som de har drevet omkring ved Kysten, saa Touren nu kan være til mig at lee lidt."

Medens han talte, fløi Baaden hen over de mørke Bølger med utrolig Hurtighed. Gudmar kjendte hele Farvandet langs med Kysten og fortsatte Farten med stærk Arm og modigt Hjerte, fuldkomment rolig, som han ogsaa maatte være denne Nat, da han gik Fjender imøde, der ikke vare at spøge med.

Treogtyvende Kapitel.

Hvad der tildrog sig paa Svartskjær samme Nat.

Maanen, der er til Uleilighed ved Smugleraffairer som ved alle andre hemmelige Forretninger, vilde denne Nat først komme tilsyne henimod Morgen.

Mørket kunde altsaa uhindret kaste sit tunge Slør over Land og Vand, og det var virkelig saa bælmørkt, at man neppe kunde skjelne Omridsene af de nærmeste Gjenstande.

Men kunde man ikke see, saa kunde man desto bedre høre Blæsten ligesom jamre sig over, at den ikke kunde bryde løs i al sin Styrke. Thi det var en af de Aftener, da Stormen ikke raser, eller Bølgerne taarne sig him-

melhøit, men Vinden sukker, og Bølgerne bestænke Klippevæggen med deres Taarer.

Disse mørke Aftener ere virkelig gyselige imellem Klippehulerne og de nøgne Kyster. De bære et endnu dybere Præg af Melankøli end den vilde stormfulde Aften.

I Vaaningshuset paa Svartskjær vare alle Lys slukte undtagen paa Mos's Værelse i underste Etage, hvor det skinnede igjennem Hjertet paa Vinduesskoddet. Det havde dog ogsaa været mørkt, men det blev oplyst af det Lys, Holt havde med, da han i denne sildige Time kom for at tale et Par Ord med sin Ven og Beskytter.

„Jeg supponerer, at der er Noget iveien, siden Du kommer saadan listende som en Kat? Fiskerne ere dog vel ikke reiste her tilbage midt om Natten for at lade Handelen gaae tilbage, det vilde være Pokkers dumt!"

„Nei, men jeg er i en afskyelig Forlegenhed. Jeg fik fornylig Bud fra Mørks, at Toldjagten er gaaet til Køis bagved Enebærholmen — det have mine Bjørne udspeidet, og da de nu mene, at der ingen Tid er at spilde, have de meldt mig, at jeg maa holde mig klar til at tage imod Varerne ved den nederste Søbod."

„Naa, for Satan, det kunde jo ikke være bedre — det er jo et mærkværdigt Held!"

„Ja vist er det. Men hvis nu Hjelm skulde vaagne og komme ned og gjøre Allarm — han er saa forbandet fast i sine Principer."

„Lad mig først vide, om Du har vækket nogen af Butiksfyendene?"

„Det var netop en af dem — Janne — som vækkede mig. Paa ham stoler jeg som paa mig selv — jeg har ogsaa selv antaget ham. Den Anden sover som en Steen."

Saa stil da Drengen paa Vagt nede i Søboden. Der er Alting saa godt smurt — jeg mener Dørene og Lemmene i Gulvet — at Ingen, som ikke kommer derned

mærker Noget, og det er der jo ingen Anledning til, da Alle ere gaaede til Ro. Men skulde det nu være saa galt, at Hjelm indfandt sig, saa er Du jo ogsaa selv nærværende og Herre paa Stedet saavelsom han, supponerer jeg."

„Men vilde Du ikke være saa god alligevel at see derned?"

„Jo jeg vilde min Salighed nok — og jeg faaer vist ondt ved at holde mig borte fra den Leg — men Du indseer vel nok, at jeg ikke godt kan! Saa Guldbrandsen, det Fæ, er da tilsidst bleven træt af at gjennemsnuse hele Kysten og har lagt sig til at sove i al Magelighed, nu da han just burde være vaagen og i Virksomhed for Hans Majestæt Kongen og Toldvæsenet. Men det fortjener han for sit Hovmod. Og medens han er nærved at ærgre sig ihjel over sig selv, lader Du i Ro og Mag Vakkerne bringe videre til dine Principaler, der herefter, supponerer jeg, ville hædre Dig med deres Tillid, naar de mærke, hvor godt Du har baaret Dig ad med Sagen første Gang."

„Ja," svarede Holt, „det kunde blive en Kommissionshandel i det Store, som nok skulde lønne sig, hvis Hjelm var en rigtig brugbar Mand — men da han ikke er det, bør jeg maaskee betænke mig paa at modtage flere saadanne Kommissioner. Ellers kunde det gaae som Ingenting, thi hvilke dygtige Sataner ere ikke Mørkekarlene. Hvad er denne Jagtlieutenant imod dem? Jeg har aldrig et Øieblik troet, at han skulde kunne udrette Andet end spilde Tiden for mine Karle. Han er nok Mand for at foretage en Konfiskation paa et hjemreisende Skib og i en Søbod, men han skal ikke bilde sig ind, at han kan maale sig med saadanne Gutter!"

„Det skal Du dog ikke altid stole paa! Glæd Dig dennegang, men gjør ikke Regning paa altid at finde Guldbrandsen sovende. Den Filur har narret mig,

huft paa det! Og tænk Dig nu — jeg supponerer det blot — at dine Agenter havde ladet sig trække ved Næsen. Toldjagten kan ligge ved Enebærholmen, men hvem veed, hvor Besætningen ligger."

„Jeg har ingen Grund til at tabe Modet! Haattens Violin — og den kan ingen Anden, end han selv spille — kan høres langt bort."

„Naa, saa er det godt, og jeg supponerer, at Du kan være rolig. Men det vil vel endnu vare en Time eller halvanden, førend Mørkebaaden kan være her. Og hvis det ikke var, fordi jeg er Gjæst her i Huset — en forbandet dum Stilling — saa" —

„Der behøves intet saa!" faldt Holt ham i Talen. „Du er jo saa selvstændig, at Du gjerne kan gaae ned. Det var betryggende for mig."

„Jeg supponerer, at det vilde være det for Dig, som er en Begynder — Men, denne Hjelm har Noget ved sig, som gjør En utilbøielig til at komme i en falsk Stilling overfor ham, og det vilde være en falsk Stilling for den, som spiser ved hans Bord, at være hans Kompagnon behjælpelig med at skaffe hemmelige Varer ind under hans Tag, som han ikke selv — Men tys, gaaer det ikke med hans Dør — Jo saa min Sjæl og Salighed, er det ikke hans Gang. Ud med Dig nu og hjælp Dig igjennem som en Mand og ikke som en Kujon. — Men hør et Ord først: Stød ham ikke for Hovedet. Enighed er altid bedst."

Ved sig selv mumlede Mors:

„Man er sig selv nærmest. Jeg veed endnu ikke, om det bliver til Noget med Svogerskabet."

Holt, som var ilet ud, fnyste af tredobbelt Harme, først og fremmest over Hjelm, dernæst over Mors, som spillede den Forsigtige, og tilsidst over den hele Sag, der blev langt vanskeligere, end han havde tænkt. Mors's

Ord havde, endskjøndt han ikke tilstod det, vakt nogle Fornemmelser af Frygt hos ham.

Han havde troet, at man i Skjærgaarden kunde indsmugle Varer fra London med samme Lethed, som man der indskibede Hummer. Og hans Mening med Hummeragentskabet havde altid været — akkurat som gamle Gædda havde forudsagt — at kunne drive en net Smuglerkommissionshandel under dens Skilt. Probenreuteren stak endnu i ham, og det var ham umuligt ikke at benytte sine vidtløftige Forbindelser til, som han troede, at danne en Kjede for sine egne Interesser.

Skulde han nu miste sin første Forretning og — hvad der var Mere — den Tillid, som han var saa stolt af at have erhvervet sig? O nei, det var en latterlig Frygt! Det kunde være nok med den Ubehagelighed at skulle gjøre Hjelm Regnskab — og dennes Skridt kom stedse nærmere.

I en Sidegang nær ved Butiken mødtes de to Herrer hver med sit Lys i Haanden.

„Har Du ogsaa," spurgte Hjelm, „hørt den underlige Lyd udenfor Vinduet til Butikskammeret? Der har minsjæl lagt en Baad til ved Broen — fra Landsiden kan der Intet være. Hvad troer Du, det er?"

„Jeg veed det Hele," svarede Holt heftig, „og hvis Du vil gaae ind i Salen, kunne vi tales ved."

„Hvad mener Du" — en vis Spænding viste sig i Hjelms Træk — „jeg kan ikke troe — nei, det er umuligt — at Du skulde have glemt, at i et Handelshuus med to Interessenter, har den Ene ikke Ret til at gjøre et bestemt Skridt uden den Andens Vidende."

„Hvis jeg ikke tager Feil," bemærkede Holt, „saa var Du netop selv iaftes tilbøielig til at afryste Interessentskabets Aag — og nu er det mig, som i al Høflighed anmoder Dig om at gaae tilbage til dit Værelse og

ikke bryde Dig om, hvad her foregaaer inat, thi her foregaaer Intet, som vedkommer vore fælles Interesser."

„Du tager feil. Jeg gaaer ikke hen at lægge mig, men jeg vil have den fuldstændigste Kundskab om din Gjøren og Laden i vort Firma. — Har Du allerede bedyndt at smugle?"

Holt skjælvede paa alle Lemmer. Han var nærved at tabe Taalmodigheden.

„Kort og godt, det er nogle Varer fra England. Du kan nok indsee, at de ikke tilhøre vort Huus. Det er en Kommissionshandel, som kunde blive meget lønnende, hvis Du vilde lade Dig overtale. Hummerskibene —"

„Det er nok!" sagde Hjelm med kold, men koncentreret Vrede. „Du har opført Dig paa en meget uhæderlig Maade ved uden mit Samtykke at indlade Dig i slige Forbindelser. Men saa sandt jeg vil være en ærlig Mand, dette Slags Handel maa ikke finde Sted hos os — Du maae opgive den."

„Ja, det lader til at falde saa temmelig af sig selv," svarede Holt, „at alt det Lønnende ved vor Handel maa opgives — Og nu kan der vel være talt tilstrækkelig om den Sag! Jeg har havt Ærgrelse nok i den sidste Uge foruden. Men inat skulle Varerne ind!"

„Men Guldbrandsen! Det vilde være behageligt, om her blev Konfiskation før Morgen."

Hjelm følte nu, at Blodet steg ham for stærkt til Hovedet. Han gik tilbage, thi han vilde ikke lade sig see ved denne Leilighed, ikke engang af sine Butiksvende.

„Vent bare overmodige Tugtemester," mumlede Holt mellem Tænderne, „Turen kommer ogsaa til mig, og jeg lover, at naar det skeer, skal Du ikke faae Noget tilgode hos mig; jeg vil som en ordenlig Mand betale baade Kapital og Renter — Men hvem kommer nu der igjen — der gaaer Nogen paa Trappen ovenover."

Holt stod endnu ved Salsdøren, hvor han og Hjelm

ikke vare gaaede ind. Han gik et Par Skridt frem og lyttede. Men der var ikke Noget at høre — — —

— — — — — — — — — — — —

Det var imidlertid Maiken, som endnu ikke havde klædt sig af, men var bleven siddende ved Vinduet, hensunken i Tanker over den Elskedes korte Brev, da hun, som var vel bekjendt med Betydningen af en saadan Lyd, først hørte de forsigtige Aareslag og derpaa, at der blev banket paa Vinduesskoddet.

Denne sagte Bevægelse faldt tungt tilbage paa hendes Hjerte.

Skulde hendes Gudmar efter alle disse Dages og Nætters Anstrengelser ligge rolig og sove i Præstegaarden, medens man gjorde alle hans Bestræbelser unyttige og desuden saa dybt saarede hans Æresfølelse?

Idet hun lyttede ud imod Trappen havde hun hørt Holts og Hjelms Samtale.

Et Øieblik var hun fristet til at liste sig ud af Bagporten og flyve ned til Stranden for at give ham et eller andet Tegn. Men var hun ikke Gjæst i Huset! Dette var haardt, altfor haardt. Hun skulde altsaa anden Gang være Medvider om sin Elskedes Nederlag. Og nu skulde hun ovenikjøbet see ham blive overvunden af Holt! Ja, hvad hun end skulde faae at see, saa var hun dog nødt til at forholde sig neutral.

„Jeg kan ikke gaae iseng!“ sagde hun sukkende, og derpaa satte hun sig igjen ved Vinduet for at lytte. Det var, som sagt, umuligt at see Noget, og hun hørte ikke Andet end Vindens Susen og Bølgernes Skvulpen imod Søbodens Mure.

Over en heel Time gik hen paa denne Maade. Maikens Uro blev ved at voxe, til hun ikke længere kunde blive inde.

Hun kastede Kaaben om sig og gik ned ad Bag-

trappen, som fra den anden Side stod i Forbindelse med Ladningspladsen, hvorpaa Søboden laae. Denne Vei havde hun sidst listet sig paa den frygtelige Nat, da hendes Gudmar gjorde den store Konfiskation hos Faderen, som ved sine Følger havde konfiskeret hendes egen Livslykke.

„Dengang," sagde hun ved sig selv, „da det havde været en Velsignelse, om han havde sovet, da raagede han — men nu, da denne elendige Fremmede, som har bedraget sin Kompagnon, gjør Smuggleraffairer paa sin egen og Andres Regning, skal han ikke have den ringeste Anelse. Det er dog umuligt, at der ikke skulde hænde Noget — Tys, er det ikke Aareslag, jeg hører — nei, det er blot en Raslen i det gamle Oplag af Staver og Tøndebaand: Andet var det ikke."

Hun vovede sig endnu længere ned. Og nu hørte hun Stemmer fra Søboden. Holt talte med Butiksfvenden:

„Har Du omhyggelig undersøgt Rummene under Gulvet — ere de aldeles frie for Fugtighed?"

„Aa jo, de ere meget gode. Men jeg har hørt, at Toldlieutenanten skal kjende disse Rum ligesaa godt, som han kjender Væggene i sin Kahyt."

„Om han end kjender dem som sit eget Legeme, skal han dog ikke komme til at gjøre Konfiskation her inat! Han og hans fordømte Jagt sove nu paa det grønne Øre ved Enebærsholmen, medens Haattedrengen spiller Buggevisen paa sin Violin."

„Det er en anden Sag. Naar Herren er vis paa det, er der vel Intet at frygte."

„Frygte — hvad er det for en Snak, Du kommer med! Jeg har ikke frygtet for Noget. Imorgen tidlig afgaae Pakkerne landværts under din egen Bevogtning, til —. Men det er Satans ubeleiligt, at jeg selv skal være borte imorgen!"

„Gud bevare mig for saa stort et Ansvar! Kan Hr. Hjelm ikke reise alene til Lysekil, naar Hr Moss er med?"

Holt mumlede imellem Tænderne:

„Jeg maa være med, ellers fordærver han den hele Affaire," og tilføiede høit: „Fordømt som de smøle — nu synes jeg, at hele Arbeidet kunde være færdigt — Hører Du Intet, Janne?"

„Ikke fra Søsiden — Men der rører sig bestemt Noget her udenfor."

„Skynd Dig og see efter!"

Butiksjungen fulgte Opfordringen. Men der var Intet at see, thi Maiken havde skyndt sig tilbage til sit Værelse.

Hun sad igjen ved Vinduet. Men nu havde hun et ganske andet Udseende.

„Ligger Jagten ved Enbærsholmen og har Befalingsmanden alligevel skrevet Brev fra Præstegaarden, saa sover han ikke, men vaager netop. Og naar han saaledes vaager, har han uden Tvivl besluttet sig til at benytte Listens Vaaben, siden Lovens Intet kunne udrette."

Men hvor trøstelig denne Tanke end var, blev den dog snart afløst af en ny Bekymring.

„Det er, som jeg saae det Hele for mine Øine — et natligt Eventyr, som jeg kunde ønske at dele, thi hans Liv er i Fare, naar han møder disse vilde Berserker — O, milde barmhjertige Herre Jesus, vær mig naadig i min Angst! Hvem veed, om han ikke nu —"

Maiken faldt paa Knæ og glemte at lytte efter Baaden for i sine Bønner at lytte efter Haabets Bønhørelse.

„Jeg gaaer fra Forstanden, hvis jeg et eneste Øieblik længere lader mig trykke af denne Delikatesse — den presser Sveden ud af mig!"

Disse Ord blev udtalte af Moss, idet han laasede Døren efter sig og gik ned i Gaarden.

„Jeg supponerer, at intet Menneske med Blod i Aarene kan holde sig rolig, naar man har Haab om at kunne beseire en Toldembedsmand. Holt bliver dog sandsynligvis min Svigerson — han venter med at erklære sig, men jeg supponerer, at det er af Delikatesse. Han frygter med Rette sin nærværende Ubetydelighed: den har dog Intet at betyde — men det var en stygg Historie med Liget, som han plyndrede! Hun sover rigtignok lige godt for det, og ingen levende Sjæl veed Noget derom undtagen jeg, men jeg vilde dog —"

Han traadte ind i Søboden, hvor Holt strax gik ham imøde.

„Naa, det var godt, at Du kom! Dette er min første Prøve inat, men den er forbandet drøi — kan Du begribe, hvad der opholder dem?"

„O, det kan jo være saa mange Ting, som det er umuligt at gjætte — Hvorledes gik det med Hjelm? — han blev vel rasende?"

„Ja, det skulde jeg mene, og man kan jo ingen Vei komme med den Tværdriver."

„Naa, her er vel Alting parat — Lygterne iorden? Du kan nok tænke, at det skal gaae saa hurtig som et Lyn, at Baaden ikke skal blive bemærket her."

„Men elskede Aage," spurgte Emilie, som halvt isøvne gav sin Mand de ømme Kjælenavne, hvormed hun om Dagen var saa sparsom, „hvad er der dog paafærde inat? Du er staaet op, Du gaaer frem og tilbage, ud

og ind — jeg holder det ikke ud længere, naar jeg ikke maa spørge Dig."

„Vær rolig og læg Dig til at sove igjen, lille Emilie. Det er en Ubehagelighed, som angaaer Holt. Imorgen skal Du faae det at vide, hvis Du vil."

„O nei, naar der kun er Spørgsmaal om ham, bryder jeg mig ikke derom — Men vil Du give mig Haanden paa, at det ikke gjælder Dig selv!"

Aage kom hen og bøiede sig ned over sin Kone. „Tro mig — Du kan altid troe mig!" Han kyssede hendes Pande. „Vær nu et godt Barn og sov — Jeg skal sidde lidt hos Dig."

Han indsvøbte hende i Tæppet for Nattekulden.

Fireogtyvende Kapitel.

Hvorledes det tilsidst gik med Holts Varer.

Til den Scene, vi nu ville skildre, var der intet andet Vidne end det fjerne Lys fra Hällö Fyr, den eneste Stjerne i en ellers stjernels Nat.

Klokken var omtrent tre Kvarteer til tolv.

Fra den snart flade, snart steile Kyst, hvor de for deres Vildhed saa frygtede Mørkskarle havde skjult de Varer, som vare betroede til deres Mod og Aandsnærværelse, strakte en tæt Skov af bølgende Tang sig flere Favne ud i Vandet.

Udenfor denne Plads, Utterbohoved, var det, at Mørkskarlene havde tilbudt Toldjagten Parlamentering, og herfra var det, de driftige Smuglere, under stadig Forventning om at høre Skud gjenlyde fra Klipperne, lykkelig vare vadede frem og tilbage.

Hvad der dengang lykkedes under saa vanskelige Om-

stændigheder, maatte jo endelig kunne lykkes nu. Det var derfor med al den Sikkerhed, som findes hos Folk, der vide, at de i Nødsfald intet Middel ville skye, at de forvovne Skjærgaardsmænd nærmede sig den i Mørke og Stilhed indhyllede Strandbred i deres Baad.

Det var to Brødre, som i flere Aar havde drevet deres ulovlige Haandtering uden nogensinde at være blevne besejrede. Og de betragtede næsten Toldlieutenanten som et Barn, med hvilket de havde Medynk, da de paa hans Egensindighed mærkede, at han vilde maale sig med dem, og ikke det alene, men at han rimeligviis endogsaa vilde prøve paa at gjenvinde det Tabte.

„Her bliver ikke Meget at bestille!" sagde den ældste af Brødrene, Olagus Esbjørnsen.

De vare begge høie, sværtbygede smukke Karle, sande Pragtexemplarer af de gamle Skandinaver.

„Det var Skade!" mumlede den yngre Broder Tuve. „Bjørneynglen vil gjerne lege med Rævеungen, hvis han vover sig frem — men iaften holder den sig nok borte."

„Saa meget bedre!" svarede Olagus med sin dybe Stemme. „Bjørneynglen er ikke altid i Humeur til at lege: den brøler, naar den bliver stukken af Insekter."

Samtalen fandt Sted, medens Baaden, som nu var skudt ind i Tangskoven, blev lagt bi og gjort klar.

„Skulle vi tage Bøsserne op med?" spurgte Tuve, der paa en Maade hyldede den ældre Broder som sin Foresatte, thi Olagus var i det Hele en haardere og herskesygere Natur.

„De ere os blot iveien — læg dem under Seilet! Hvis vi mærke Noget, saa tage vi dem, naar vi have bragt de første Pakker ned — Kom med Spaderne! Du har jo Tougene og Blændlygterne? Og lyt saa, Du har det skarpeste Øre."

Begge anstrengte alle Sandser. Men der var ikke

mindste Lyd at opdage, hverken Aareslag eller andre Tegn paa Menneskers Nærværelse.

„See saa," brummede Olagus, „nu have vi sinket os længe nok! Har Du gjort Baaden godt fast?"

„Godt nok for den Tid!" svarede Tuve og begyndte at stige hurtig, men stille og let op paa Strandbredden efter Broderen.

„Det er dog en prægtig Nat!" vedblev Tuve. „Jeg tænker paa, hvor fornøiet Holt vil blive. Naa, med ham kan man da gjøre, hvad man vil. Han vil nok arbeide sig op til en vigtig Person her i Skjærgaarden, og det er ingen daarlig Spekulation. Men vi blive dog de vigtigste, for der er Ingen foruden os i hele Skjærgaarden nutildags, som forstaaer sig paa dette Arbeide, og Haandteringen døer snart ud. Men derfor skal Holt ogsaa nok faae at see, at han har med Folk at bestille, som forstaae sig paa deres Fordeel og ikke have ifinde at forære den bort."

„Det var godt, hvis Du snakkede mindre — Naa her have vi Sandbanken. Jeg undrer mig ikke over, at han ikke er falden paa at opgrave hele Bakken. Skarpere Øine og ældre Mænd havde ladet sig narre. Man skal ikke chikanere ham, fordi han ikke var Bjørneynglen voxen." (Man seer, at den berømte Mørkemand fra sit høie Standpunkt nedlod sig til at undskylde Toldlieutenanten.)

Tuve greb hastig den ældre Broder i Armen: „Stol paa mine Øren — her er Nogen!"

„Hvem Fanden skulde være saa gal at komme os nær her oppe paa Kysten. Men hvis her er Nogen, kan man ligesaa gjerne komme til en Forklaring først som sidst."

Umiddelbart efter denne Beslutning fulgte først en nøiagtig Undersøgelse af Klippeskrænten, som omgav Kysten. Og efter et Par Minuters Forløb hørte man et høit Nødraab.

„Slip mig, slip mig, — for Guds Skyld klem mig ikke ihjel i dine Bjørnearme — jeg er jo alene, som Du seer!"

„Aha, det er Storke-Pelle — det var jo morsomt! — Men har Du ikke Selskab?"

Pelle tang, men søgte at rive sig løs fra det haarde Favntag.

„Hørte Du ikke Spørgsmaalet?" sagde Olagus myndig.

„Jeg er her paa Vagt. Slip mig blot, at jeg kan trække Veiret!"

„Vil Du svære ved din syndige Sjæl — er Du alene her paa Kysten? Og hvorfor skal Du just holde Vagt her?"

„Jeg sværger baade ved min egen og min Moders og min Faders Sjæl, at jeg er her muttersene!"

„Sværger Du ogsaa paa, at Du ikke veed, hvorfor Du er posteret her?"

„Jeg sværger ved Fanden selv, at jeg blot kan gjætte mig til det!"

„Hvad gjætter Du da?"

„Kan Du spørge om det, Olagus? Lieutenanten har vel ikke placeret mig her for Morskabs Skyld i den kolde Efteraarsnat — og siden Du ogsaa selv er her, kan Du vel selv bedst svare derpaa."

Olagus stod et Par Sekunder hensunken i eftertænksom Taushed, en Taushed, som Tuve ikke vovede at afbryde med et eneste Ord.

„Jeg gjør Dig endnu et Spørgsmaal — men betænk Dig vel, førend Du svarer. Nu gjælder det om at holde Tungen lige i Munden!"

„Aa, Du behøver ikke at udbasunere dit eget Rygte," svarede Storke Pelle; „Du er bekjendt nok. Derfor gjør jeg ingen Udflugter, men lover at tale ærlig. Spørg nu!"

Det er vanskeligt at vide, hvorfor den mægtige Olagus dæmpede sin Stemme, idet han sagde:

„Der er gode Gjemmesteder bagved Klipperne — er Du vis paa, at der heller Ingen er?"

„Ingen levende Sjæl, det jeg veed!"

„Naa, det er sandsynligt nok — det kunde ikke nytte Dig at lyve. Men hvor ligger Jeres Baad skjult?"

„Kun et Par Favne fra Jeres."

„Det var besynderligt," mumlede Olagus, „at Jagtlieutenanten dog snusede denne Plads op — det havde jeg aldrig tiltroet ham, og jeg troer heller ikke, at her bliver sikkert inat." Derpaa sagde han høit: „Lad os nu tale et Par Ord med hinanden — de bedste Historier er de korte, og her er ingen Tid at spilde. Hvad synes Du bedst om, gamle Storke-Pelle, enten at putte en Tidalerseddel eller to i din egen Lomme og Ingenting have seet paa hele Vagten, eller ogsaa at blive liggende her, bunden paa Hænder, Fødder og Mundlæder, til vi ere komne i Sikkerhed, saa skal jeg lade Lieutenanten varskoe om, at I har sluttet Vagten?"

„Kjære, velsignede Olagus Esbjørnsen, Du er nok bekjendt som en grusom Karl, men Du er ogsaa en retskaffen Karl, og derfor maa Du dog betænke, hvor ugudeligt det er af Dig at bringe en ærlig Sjæl i saadan en Knibe. Jeg har alle mine Dage spyttet Stikpengene i Ansigtet, men skal jeg ligge her hele Natten uden at røre mig, saa fryser jeg ihjel."

„Jeg skal være gavmild, siden Fordelen er paa min Side: Du skal beholde Benene frie. Men hvis Du ikke bestemmer Dig øieblikkelig, faaer Du intet Valg — Kom med Tougene Tuve!"

„Herre Gud, hvad for en Time det dog er — Hjertet sidder mig heelt oppe i Halsen, og naar det kommer til Stykket, har Du kanskee ingen Penge hos Dig?"

„Tænd Lygten!" sagde Olagus kort.

Da dette skete, blev begge Brødrenes Skikkelser klart belyste. Storke-Pelle erklærede senere, at han aldrig

havde seet et grusommere Udtryk end det, han nu saae paa deres Ansigter.

„Her har Du Pengene — Tager Du dem?"

„Nei, jeg tager dem ikke! Saa bind mig hellere, I sorte Djævle!"

Touget blev strax snoet omkring den forskrækkede Karls Arme — men nu lod det til at være forbi baade med Ærligheden og Modet.

„Kom da hid med Pengene — men det siger jeg, at imorgen kaster jeg dem i Søen."

„Du kan kaste dem i Helvede, hvis Du har Lyst, naar Du blot har taget imod Stikpengene."

Tuve lyste med Lygten, og de bøiede sig alle Tre ned over Tegnebogen.

„Jeg sælger mig ikke for to Tidalersedler!" udbrød Storke Pelle i en kjæk Tone. „Jeg seer, at I have en Sølvdaler til, lad den at følge med!"

„Naa, nu begynder Du at synge i den Tone — saa tør jeg sværge paa, at Du venter Forstærkning — Skynd Dig ned, Tuve og lyt, om Du kan høre Noget!"

„Et Ord i Fortrolighed!" sagde Pelle hurtig og hviskende. „Med de Penge, jeg nu tager imod, er det, som om jeg solgte mig til Jer. Skynd Jer, I have ikke mere end en halv Time at løbe paa."

„Saa hold da Lygten!" befalede Olagus. Og saasnart Tuve kom tilbage med den Efterretning, at der endnu var lige stille paa Søen og Landet, begyndte de at grave.

Snart viste sig et udhulet Rum, hvori der laae en Mængde i Bastmaatter indsvøbte Pakker.

„Det er ikke værd at begynde med at bære ned, førend vi have faaet dem alle op!" vedblev Olagus kommanderende — „Hold Lygten længere frem, Du ærlige Psalmesynger!"

„I maae skamme Jer, I Kjeltringer — skulle I oven-i Kjøbet forhaane den, I have faaet i Fælden!"

„See saa — her have vi dem — een — to — tre — nu er der intet Fjendskab imellem os, Pelle — fire — fem — sex — Nu ere vi jo — syv — otte — ni — Hjertensvenner — ti — nu have vi dem alle. Og da vi nu have en Medhjælper, behøve vi ikke at finke os med at gaae to Gange. Blæs Lygten ud Tuve — I To kunne tage tre Pakker hver, jeg tager selv fire og Spaderne."

Pelle maatte finde sig deri.

Ord og Handling fulgtes saaledes ad, at der neppe var gaaet et Kvarteer fra Begyndelsen af dette Optrin, da de igjen stod ved Stranden.

Men nu udbrød Olagus i en forfærdelig Ed.

„Hvor er Baaden — den er borte. Pelle-Stork — har Du bedraget os, saaer Du saadan et Slag af denne Spade, at Du aldrig mere kommer til at læse din Aftenpsalme."

„Vær dog rolig!" sagde Tuve. „Du seer jo, at her ikke findes noget Menneske — hvis her var Nogen vilde de vel komme frem nu, da Baaden er borte, og Varerne ligge fremme."

„Det er ikke saa dumt raisonneret. Men jeg sagde Dig, at Du skulde bundet den fastere. Nu have vi kun to Udveie: enten at vade ud og faae fat paa Baaden — men det tager for lang Tid — eller ogsaa tage Toldjagtens Baad, som Pelle-Stork har skjult her — det vilde være morsomt at benytte den til Smugleri."

„Nei, det kunne I dog aldrig forlange af mig — saa menneskelig maa Du dog være, Olagus! Jeg mister Tjenesten, hvis Baaden bliver savnet."

„Dumme Fæ, begriber Du da ikke, at Baaden er bleven tagen fra Dig med Vold — og Vold skal det ikke mangle paa, hvis Du giver et eneste Knyv — Var det

paa denne Side, den laae? Hold fast paa den Karl, Tuve, og lad ham vise Dig Veien. Strider han imod, saa kjender Du Instruktionen."

„I denne Nød kan det ingen Samvittighedssag blive for mig at vise Jer Baaden. I have den tre Favne herfra."

Storke-Pelle og Tuve fjernede sig. Og inden fem Minuters Forløb laae Varerne i Toldjagtens Baad. Men da den ikke laae saa langt inde som Smuglernes egen Baad, maatte de vade et Stykke ud for at kunne lægge Pakkerne ned. Og Olagus kastede selv den sidste Pakke ned tilligemed Spaderne.

„Nu skal Du have saa mange Tak for din Vennetjeneste, min kjære Storke-Pelle!" sagde den mægtige Mand nedladende — „Hils Lieutenanten og sig, at naar han næste Gang vil narre Bjørneynglen" —

„Saa gjør han det Samme, han nu har gjort!" og hurtigere, om muligt, end Lynet farer ud af Bøssepiben, reiste Gudmar og hans Lom sig op af den høie Tang, hvori de vare skjulte — og medens Storke-Pelle sprang ned i Baaden og skjød den ud med Aaren, holdt Leieutenanten Baadshagen løftet til Hug ved den første angribende Bevægelse fra Fjendens Side. Han havde ikke alene valgt Baadshagen, fordi denne var hensigtsmæssigst, men ogsaa fordi han ikke kunde bestemme sig til at bruge Bøsse eller Pistol imod en Fjende, der var afvæbnet ved hans egen List.

Lommen havde snoet sig som en Aal omkring Tuves Been, saa de snart begge To faldt ned i det dybere Vand, hvorfra den Første kom op igjen paa den anden Side af Baaden. Tuve vilde følge efter, men fik i rette Tid et Slag af Storke Pelles Aare, der tvang ham til at give slip.

„Er Alting klart?" raabte Lieutenanten.

Gudmar havde villet være den Sidste, og den Sidste

var han nu, da han stod lige foran den af Raseri halvkvalte Kæmpe.

„Nei, saa let gaaer det ikke!“ stønnede Olagus og styrtede frem imod Jagtlieutenanten.

I dette vigtige Øieblik var denne kommen baglænds hen til Baaden. Men idet han satte Foden paa Rælingen, kom Baaden til at gynge saa voldsomt, at han nær var falden lige i Armene paa den fnysende Olagus, der i samme Sekund, vaabenløs som han var, søgte at faae fat i Baaden. Men ved Hjælp af hele sin smidige Ungdomskraft kom Gudmar op igjen og stødte Baadshagen saa voldsomt mod Olagus, at denne faldt lige ned imellem Tangen.

„Tag Aarerne — ro — ro til!“ kommanderede Lieutenanten.

Det kunde behøves. Thi de havde ikke gjort mange Aareslag ud paa Søen, førend begge Brødrene, der igjen vare komne til Besindelse, vadede efter dem med affindige Skrig, i Haab om endnu at kunne tilbagevinde deres Eiendom.

Men nu var det for seent.

Baaden fløi bort, og hvis Maanen havde skinnet, kunde man have seet et uhyggeligt Syn, nemlig disse to mørke Skikkelser, som med Ansigter, hvorpaa alle onde Lidenskaber brændte, fare ud i Vandet til Kamp, maaskee endog til Seir, uden andre Vaaben end deres egne vaabenløse Arme.

„Vend om!“ raabte Lieutenanten. „I finde Jeres egen Baad lige i Nærheden af, hvor I havde lagt den — jeg har ved en ærlig List seiret i Kongens og Lovens Navn!“

„Og i Satans Navn sværger jeg, Olagus Esbjørnsen fra Mørkø“ — og den dybe Stemme lød vildt ud over Havet — „at mødes Du og jeg igjen, saa gjælder det

Livet for en af os! Det har den sagt, som veed, hvad Ord og Løfter betyde."

En Gysen gjennemfoer Gudmar, men den veg snart for den stolte Bevidsthed om at have lagt og udført Planen til en Konfiskation, som ikke saasnart vilde blive glemt.

„Tak, mine ærlige Venner!" sagde han til Storke-Pelle og Lommen. „I have begge To gjort Jeres Sager saa godt, at I fortjene den største Roes. Du, Svend, som endnu kun er ung, kan lære af Storke-Pelle, hvorledes man ved Mod og Aandsnærværelse kan udrette alt Muligt — Du spillede din Rolle Satans godt — vi hørte hvert Ord, min ærlige Palle."

„Det er en Glæde," svarede denne, „at staae under en Mand, som kan skaffe En saadan et Stykke Arbeide."

„Og Fortjenesten," vedblev Gudmar, „bliver saa betydelig, at Du godt kan sende de falske Stikpenge tilbage."

Storke-Pelle svarede kun ved at spytte i Hænderne for at holde bedre fast paa Aarerne.

„Du, Svend, gjorde ogsaa et Arbeide, som skal blive anført i Journalen. At faae Tuve Esbjørnsen under sig er et godt Prøvestykke — Du kan vente at faae Roes derfor paa høiere Steder,"

„Det bryder jeg mig ikke om," svarede Lommen, „naar det blot bliver bekjendt her i Egnen, saa vore Skjærgaardspiger maae vide, hvem de have for sig, naar Svend Dillhufved, første Haattespillemand i Sognet og anden Matros paa Hs. Maj. Kongens Flagskib, byder dem op til Dands."

Femogtyvende Kapitel.

Holt i Vee og Vaande.

Natten var for længe siden bleven afløst af den første Morgendæmring, og denne igjen af en usædvanlig solklar Efteraarsmorgen.

Holt, som var vaagnet med en stolt Sikkerhed, derpaa hjemsøgt af en begyndende Frygts Gysninger og tilsidst i en næsten fortvivlet Angst, Holt, sige vi, havde under alle disse Omskiftelser bevaret en Aandsnærværelse, som stillede ham høit i Mose's Tanker. Men nu, da den gamle Kjøbmand var vendt tilbage til sit Værelse og Holt til sit, stod det daarlig til saavel med Modet som med Aandsnærværelsen.

„Det er taget: Alltsammen gaaet Fanden ivold! — Den fordømte Toldlieutenant — at saadan en Dreng skulde beseire de første Karle paa hele Kysten! Og de — de have sagtens angivet, hvem Varerne tilhørte, og hvorfor skulde de ikke det? Det er ikke rimeligt, at de lade sig selv i Stikken. Hvem kan troe paa saadanne Folks Løfter, siden man ikke engang kan stole paa sig selv, naar Fristelsen staaer for Døren?"

Han gik op og ned med hestige Skridt, og hvergang han gik forbi, saae han ud af Vinduet. Vel ventede han ikke Varerne ved høilys Dag, men han haabede at faae en eller anden beroligende Efterretning.

„Og nu er jeg," vedblev han, „ikke alene berøvet mine gamle Principalers Tillid, men jeg forstyrrer endogsaa Firmaets Anseelse fra Begyndelsen af — det er rigtig net, at den ene Kompagnon skal staae for Domstolen og betale Bøde. Varerne komme aldrig paa min Regning, det forstaaer sig, men hvorledes jeg saa vender

og dreier det, bliver det dog altid mig, som kommer iklemme fra alle Sider."

Han kastede sig paa Sofaen, men fandt ligesaa lidt Ro i den hvilende Stilling som ved at gaae.

„Jeg vil aldeles ikke see Hjelm denne Morgen. Jeg træffer ham tidsnok. Jeg giver Lysekils-Reisen og det opbragte Skib Fanden saalænge — jeg kan blive afsindig af det, jeg allerede har i Hovedet."

Og han var virkelig nær ved at blive affindig ved at være alene med sig selv, thi nu begyndte han at løbe op og ned ad Gulvet, idet han knyttede Hænderne mod Toldlieutenanten, hvem han i sin Forbittrelse trøstede sig med at skjælde ud.

Tilsidst vendte hans forvirrede Tanker tilbage til Mørkomændene.

„Men hvor i hedeste Helvede ere Karlene henne? Har han ogsaa konfiskeret dem, siden man Intet hører til dem? Ingen Lindring, ingen Trøst og intet Haab! Forhaanelser, tvetydige Miner, Spydigheder og Skoser ere vel Alt, hvad jeg kan vente mig herhjemme. Men er jeg ikke gal, at jeg iforveien lader mig betage af denne Uro? Mørkomændene have maaskee, naar det kommer til Stykket, ikke fundet Tiden beleilig. Ja, saaledes maa det være, saaledes er det rimeligvis — Uh, hvor dog et Menneske kan bringe sig selv i Angst. Jeg trænger ret til at troe, hvad Mos sagde: at hundrede Ting, som man ikke forudseer, kunne forstyrre de skkreste Beregninger. Ja, Mos har virkelig Ret! Hr. Lieutenanten kan sagtens gjøre Konfiskation hjemme i en Sobod, men at maale sig med den berømmelige Bjørneyngel, i List, Vold eller aabenbar Kamp, det lader han nok være, stakkels Dreng — hans Skind er ikke gammelt nok til at vove sig i den Dyst."

Og med en af de hurtige Overgange, som vare eiendommelige for ham, kom han snart saa vidt, at det heed:

„Maaskee jeg alligevel følger med til Lysekil. Moss er rigtignok med og seer paa Husets Bedste, men uden mig faaer Hjelm altfor frie Hænder — Tys, der kommer Nogen.“

Og der kom virkelig Nogen. Det var hans Fortrolige, Butiksſvenden Janne, som kom ind med et Brev i Haanden, der var skrevet paa gammelt, gulagtigt Papir med store stive Bogstaver.

„En gammel Mand fra Mørkø havde det med.“

„Gaa din Vei!“ sagde Holt, ligesaa bleg som den Nat, da han i samme Værelse læste et andet Brev, Brevet fra den ulykkelige Kapitain Geistern. Nu skulde andre af Havets Hemmeligheder komme for Dagen, thi Mørkømændene vilde aldrig have skrevet undtagen i det vigtigste Anliggende.

Holt brød Seglet og læste:

„Saa forbittret i Sindet, at jeg uden at prutte vilde give femhundrede Rigsbankdaler i Sølv for at kunne skrive dette med Toldlieutenantens Blod, lader jeg Dem, Hr. Vilhelm Holt paa Svartskjær, vide og forstaae, at Varerne ere gaaede Fanden ivold.

Jeg kommer ikke selv for ikke at gjøre Herren mistænkt. Det er Bjørnene, som staae til Ansvar. Saadanne Karle som vi, der blot ere vante til store Affairer, lade Ingen i Stikken, som har betroet sig til os, saafremt — vær saa god at læse disse Ord tre Gange igjennem, Hr. Holt — saafremt, siger jeg, vi ikke blive snydte for Erstatningen af Bøderne. Det bliver os Bekostning, Tidsspilde og Bryderi nok endda.

Naar Toldlieutenanten, som jeg nok skal have i Erindring, til jeg træffer ham igjen, er reist til Gøtheborg at prale for Toldvæsenet af den store Konfiskation, kan De, Hr. Holt, komme over til os paa Mørkø, saa skal De faae at høre, hvorledes det Hele gik til. De er vel klog

nok til at begribe, at den listigste Underfundighed var Skyld i Ulykken.

Denne Erklæring er skreven af En for Begge og Begge for En.

Mørkø den 30te Oktober 183—

Olagus Esbjørnsen, ældst. Tuve Esbjørnsen.

Det suste og bruste for Holts Øre. Han læste Brevet atter og atter. Toldlieutenanten, mod hvem intet Skjældsord nu var udtryksfuldt nok, Toldlieutenanten var Skyld i dette! Han foraarsagede denne Pine, denne Angst, disse forestaaende langvarige Bryderier og Ubehageligheder — kort sagt: det var ham, som havde tilintetgjort denne indbringende Næringsvei for Holt.

Den Lykke at slippe for personlig at staae til Ansvar begyndte med selve Sikkerheden at blive anseet for mindre betydelig — Menneskenes sædvanlige Utaknemmelighed, naar Faren er forbi! — og efterat han havde offret disse simple Øboers stærke Æresfølelse en flygtig Beundring, dreiede alle hans Tanker sig om to Ting, først hvorledes han skulde meddele sine Principaler det Slag, der havde rammet dem, og dernæst, hvorledes han skulde hævne sig paa Toldlieutenanten.

Det Sidste var den mest paatrængende Nødvendighed. Fandtes der blot Udvei til en Draabe Lindring for denne Tørst, vilde han siden baade med Taalmodighed og Styrke kunne underkaste sig saavel de forventede Ydmygelser som Tabet af den allerede befæstede Tillid.

Men hvad var der imidlertid at gjøre under disse fortvivlede Omstændigheder? Noget maatte der gjøres, thi den simple, men udtryksfulde Linie i Esbjørnsens Brev, som han var bleven opfordret til at læse tre Gange igjennem, kunde ikke oversees. Det blev derfor nødvendigt snareſt mulig at begive sig, ikke til Lysekil, men paa en anden Reise for at aflægge Agentskabet Regnskab

for denne første og sandsynligvis ogsaa sidste Smugler-affaire.

Men skulde han nu, bleg som han var, gaae ind til Kompagnonen og tale ligefrem om den forandrede Reiseplan — nei, det kunde han ikke overvinde sig til.

„Jeg bliver hjemme idag, og før Hjelm kommer hjem imorgen, er jeg tagen bort og har efterladt et Brev til ham, hvori jeg siger, hvad der behøves. Han kan takke sin Gud, at Firmaet bliver udenfor Sagen! — Jeg lader heller ikke Mors mærke Noget endnu — Mors!"

Han gjorde et Sæt paa Stolen. En Lynstraale havde oplyst det Kaos, hvori han hidtil intet Dagskjær havde seet.

„Mors — ja, ja — min Hævn, min Hævn — nu kan det maaskee nok lykkes at træffe et saarbart Sted, min Hr. Lieutenant! Mennesket maa undgjælde for Forretningsmandens Triumf. Saaledes skal det være, om jeg end selv kommer til at lide derved, thi jeg kan ikke elske mere end Een."

Nu begyndte han dog igjen paa sin urolige Vandring. Hævnen var vel sød, men for denne Hævns Skyld at binde sig selv med uopløselige Baand, det var at indlade sig i en Kamp, som ikke vilde blive saa let at udkjæmpe.

„Følelser — Følelser — skal jeg tage Hensyn til dem? Hvad betyde de i den Vægtskaal, hvori en Mands Forretningsliv ligger. Følelser — hvor kan jeg endog kun for et Øieblik lytte til deres vanvittige Snak. Hvad er Følelser i Virkeligheden Andet end Fostre af Dovenskab og Uvirksomhed, der komme frem, naar Dagens Byrde og Arbeide ere forbi, og Fantasien har frit Spillerum. — Men lige meget, lad dem nu have deres Udspring fra, hvad det skal være, fra Mørket eller Lyset, saa giver jeg dem nu Afsked for ene og alene at hengive mig til

saadanne Tanker, som passe sig for en Mand, der baade vil og maa bane sig en bred Vei."

Han reiste sig hurtig og betragtede sin forstyrrede Klædedragt.

„Her er ingen Tid at spilde. Jeg kan ikke komme og sige til Moss: Jeg frier til Deres Datter for at hævne mig paa Toldlieutenanten! Altsaa gjemmer jeg Esbjørnsønnernes Brev til imorgen og skynder mig med et Par Ord at give Moss et Vink om mine nye Følelser."

Kjøbmand Moss, der netop efter nogle Timers Søvn vilde til at gaae ud, blev standset af Holt, som traadte ind uden altfor synlige Spor i sit Udseende af den urolige Morgentime.

„Du kommer lige tilpas: Jeg vilde ud og søge Dig op. Har Du hørt noget fra Mørks?"

Holt rystede paa Hovedet.

„Naa der kommer vist Bud op ad Dagen, og jeg har tænkt paa, at Du godt kan blive hjemme fra denne Tour. Jeg har desuden lettere ved at tale med Hjelm og vaage over din Interesse, naar Du ikke er tilstede. Denne Affaire morer mig, som om jeg selv havde Deel i den, og jeg supponerer, at hvis det ikke havde været for din Skyld, havde jeg budt Hjelm over og taget Sagen for egen Regning."

„Ja, jeg har ved mange Leiligheder erfaret din Velvillie for mig, og det vil altid være beroligende for mig at stille mig under Erfaringens Veiledning. Jeg havde netop idag selv tænkt paa, at jeg nødvendig maa blive hjemme, thi det er af umaadelig Vigtighed for mig ikke at tabe de gamle Huses Tillid."

„Af Vigtighed, ja det troer jeg nok! Men jeg supponerer dog, at om Tilliden formindskes paa een Kant, kan den vindes paa en anden. Og dine Foresatte have

vel ogsaa, førend de besluttede sig til denne Forretning, tænkt, hvad ethvert fornuftigt Menneske tænker i slige Tilfælde, nemlig at man er udsat for Tab. Hvad Dig selv angaaer, da siger jeg Dig ligefrem, at Du inat har vist Dig som en Mand."

„Deraf er jeg stolt, og derved hærder jeg mig imod, hvad der ellers kan være ivente. Men der er Noget, som smerter mig, og det er, at denne Spænding og Uvished hindre mig i klart og tydelig at omtale en Gjenstand, som jeg over hundrede Gange har overveiet i Tankerne uden nogensinde at faae den over Læberne."

„Snildt, snildt," tænkte Mos med en Slags indvendig fornøiet Latter. „Varerne ere Fanden ivold. Supponerer, at han har havt Bud fra Mørkø — jeg forstaaer paa en Prik, hvorledes det maa smage at give Toldlieutenanten et Stik i Hjertet."

Disse hurtige Beregninger hindrede ham ikke i at svare:

„Hvilken Gjenstand? Vi sad jo igaar og hamrede løs paa Schakbrædtet, og jeg kunde ikke mærke, at Du havde Andet i Tankerne end din Smugleraffaire, førend Fiskerne kom."

„Ja det er netop, som jeg siger, denne Uro har blandet sig i Alt. Netop igaar, da jeg sad og hamrede løs med Schakbrikkerne, hamrede det baade i mit Hoved og Hjerte — og Du saae nok, om Du end ikke vilde see det, at jeg flere Gange vilde til at tale om en anden Sag, endskjøndt det ikke blev til Noget."

„Saa lad det nu blive til Noget! Jeg supponerer, at Du vil laane Penge for det Tilfældes Skyld, at Du dog skulde komme i Knibe.

„O nei, Kommissionairen kan ikke komme til at bøde med Penge! det kan være nok med, hvad han taber i andre Henseender."

„Naa, hvad er det da, Du har at komme frem med,

siden det ikke er om Mønt? Jeg supponer, Du veed, at jeg altid har meent Dig det godt. Derfor er det bedst at tale reent ud."

„Men det forekommer mig saa udelikat netop nu."

„Pasfiar! Vi blive jo kaldte ned til Frokost om et Øieblik."

„Nuvel — Men der hører i Sandhed Mod til, især da jeg veed, at jeg har saa lidt Haab — Ja, nu siger jeg det reent ud — det er mit høieste Ønske engang at kunne kalde Dig Svigerfader."

I dette Øieblik gled atter Billedet af den uhyggelige Nat ved Strandbredden igjennem Mofs's Sjæl — Fortjente den Mand, som kunde gjøre denne Gjerning, at faae Maiken til Kone? Nei, han fortjente det vistnok ikke „Men hvor mange," tænkte han, „ere vel de, som finde alle Bladene rene, naar de blade i Samvittighedsbogen? Man maa huske paa, at et Menneske ikke er Mere end et stakkels syndigt Menneske. Og denne listige Ræv gaaer saa godt ind paa alle mine Ideer, at det akkurat er, ligesom jeg begyndte at leve min egen Ungdom om igjen. Men førend vi komme til den endelige Afgjørelse skal jeg give ham et Vink om, at han maa vogte sig for den Slags Dumheder, der betegnes med sorte Kors."

„Jeg mærker paa din Eftertænksomhed og Taushed, at jeg vist har været for driftig?" sagde Holt.

„Det siger jeg ikke, min Dreng, det siger jeg ikke. Men seer Du, det er dog en vigtig Sag! Nu har jeg taget min Beslutning — der har Du min Haand — Du skal faae hende, saafremt jeg kan gjøre Noget dertil. — Men nu intet Ord mere! Du skal høre fra mig, naar jeg kommer hjem og bliver alene med hende, thi her vil jeg ikke tale derom."

„Tak, jeg siger ikke mere end Tak, men det Ord er ikke betydningsløst i min Mund. Og endskjøndt jeg ikke kan føle Medlidenhed med Toldlieutenanten, vil jeg dog

vise den største Delikatesse i denne Sag og ved den ømmeste Omhu søge at faae min tilkommende Kone til at overføre Noget af den Følelse, hun nærer for ham, paa mig."

„Ja," svarede Mofs, „jeg er overbeviist om, at dine Følelser for Toldlieutenanten ere baserede paa den største Delikatesse. Du kunde gjerne som det første Bevis paa, at vi staae i et fortroligt Forhold til hinanden, overlade mig Mørkekarlenes Brev — thi Du begriber vel nok, at jeg er for klog til ikke at vide, hvad Klokken er slaaet, uden at jeg behøver at høre den slaae."

„Bedste Ven," svarede Holt blussende rød, „jeg har villet vise Dig, at jeg kunde bære mit Uheld som en Mand — det er Aarsagen til, at jeg ikke talte om denne fordømte Sag."

„Jeg forstaaer Dig fuldkomment, min Dreng. Naa der er Brevet — lad mig see!"

Mofs tog Brevet, supponerede en heel Deel som Kommentar til de Nyheder, det indeholdt, og endte med at sige, at den Satans Toldlieutenant var stegen i hans Agtelse ved den Skarpsindighed, han havde viist sig i Besiddelse af, da han havde kunnet narre de overmodige Mørkemænd.

„Det lader ret til at more Dig!" bemærkede Holt misfornøiet.

„Vær Du kun rolig! Jeg supponerer, at det ligger i Naturen at more sig over saadant Noget. Har Du talt med Hjelm? Du reiser vel, saasnart Du har talt med Mørkemændene, for at afgjøre Sagen med dine Foresatte?"

„Det gjør jeg naturligviis. Men jeg haaber, at Du ikke misbilliger, at jeg ikke taler derom til Hjelm, førend han kommer tilbage. Jeg har havt Sindsbevægelse nok denne Morgen."

„Det er lige meget. Affairen angaaer ikke ham, og han faaer det tidsnok at vide, naar I sees igjen. —

Det er dog Satans retskafne Karle, de Mørkefolk. Du hverken er eller bliver stillet blot."

„Nei forsaavidt er der Intet iveien. Men for endnu et Øieblik at opholde mig ved det vigtigste, troer Du, at jeg har mindste Haab om engang at vinde Frøken Maikens Følelser?"

„Aa, med Følelserne bliver det vel neppe til Noget! Oprigtig talt tvivler jeg om, at man mere end eengang i sit Liv offrer til den Daarskab, og jeg synes, det er godt, naar det er overstaaet. Det Væsenlige er, at Du faaer en Kone, som veed, hvad Pligt og Ære betyde. Andre Følelser blive lagte paa Kistebunden eller ogsaa mellem Bladene i Bibelen, hvor jeg troer, min Kone lagde sine. — Du maa ikke troe, at jeg var hendes første Kjærlighed."

„Og dit Ægteskab er alligevel lykkeligt?"

„Naturligviis. Fruentimmerne, hvor stolte og uregeerlige de ellers ere, have i dette Tilfælde altid Æresfølelse nok til uden Brøvl at gjøre en Dyd af Nødvendigheden. De ere i Almindelighed, supponerer jeg, den bedste Sort af Vorherres Skabninger, og Salomon har Ret, naar han siger: En god Kvinde er Mandens Krone."

Holt sukkede af Utaalmodighed.

„Gud give, at Kronen allerede sad paa Brudens Hoved til en Begyndelse! Men der maa vel strides mangen haard Strid, førend det kommer saa vidt."

Han tænkte meest paa Striden med sin egen oprørske Følelse, der netop under denne Parlamentering havde ladet ham føle en ligesaa stor Pine, som han om Natten led for Konfiskationens Skyld.

„Overlad Du det Hele til mig," sagde Mors, „og tænk paa, hvorledes Toldlieutenanten vil være tilmode, naar han midt i sin Triumferen over Dig pludselig opdager, at det er Dig, som i Ordets egenligste Forstand har triumferet over ham!"

Ved disse Ord foer Holt op, ligesom Hesten steiler ved Pidskesnærten. Følelserne blev igjen kastede overbord, og Hævnen, den søde Hævn, straalede ud af hans Øine og arbeidede i hans Bryst.

„Der kommer Nogen!“ sagde Holt hurtig — „Det er Hjelm. Jeg gaaer den anden Vei. Sig ham, at Forretninger nøde mig til at blive hjemme.“

Holt skyndte sig ud. Det vilde have været ham meget imod netop nu at møde Hjelms aabne og ærlige Ansigt.

Klokken ti var Baaden klar.

Maiken, som med Uro havde ventet paa denne Time, havde allerede fulgt sin Fader ned til Broen, medens Emilie fulgte efter ved sin Mands Arm. Og hun haabede just, at han skulde sige et Par kjærlige Ord, da der hørtes Vognrumlen.

Det var en af de sædvanlige Kornfragtmænd, Bønder, som bytte deres Sæd imod andre Fornødenheder.

„Bliver Du opholdt?“ spurgte Emilie i den behagelige Tro, at hun maaskee endnu beholdt ham hjemme en kort Tid.

„Nei, mit Hjerte! Holt er hjemme. Gud velsigne Dig — forkjøl Dig ikke — Du har Gud skee Lov den herlige Maiken at tale med.“

„Jo vist — nei, jeg bliver tvertimod ganske alene: Maiken tager til Præstegaarden.“

„Saa bør Du følge med hende. Du veed, hvor velkommen Du altid er.“

„Men jeg vil ikke følge med idag, thi jeg har en Anelse om, at hun venter at møde Nogen — Du forstaaer mig nok!“

„Hun er ialfald hjemme før Mørkningen, og bed hende saa om at bringe Thorborg med, saa bliver Af-

tenen saa meget behageligere. Om Dagen veed jeg jo, at Du slet ikke er bange."

„Nu er jeg det næsten aldrig. Men bliv dog ikke længere borte, end det er absolut nødvendigt."

„Du kan være vis paa, at jeg ikke spilder et eneste Minut! Hr. Mofs er allerede i Baaden. Giv mig nu din lille Haand — endnu engang, Gud velsigne Dig!"

Emilie smilte sødt, som et fornøiet Barn smiler. Derpaa skyndte hun sig op for efter nogle huuslige Anordninger, at sætte sig i Ro for at skrive til sin Moder.

Seksogtyvende Kapitel.

Glæden i Hjemmet.

„Ja, nu kan man rigtig slaae stort paa det?" meente Vivike, da Haatte-Lommen med Kaffekoppen foran sig og Smørrebrødet i Haanden havde meddeelt Moster „Vikka" — hvis erklærede Yndling han var og tillige en Slags Fortrolig — de natlige Begivenheders hele Gang.

„Naa Moster, hvorledes vil Du da slaae stort paa?" Lad mig høre dine stolte Planer!"

„Jo, min lille Hr. Spillemand, først og fremmest kjøbe vi Vædderen en Bjælde, saa man kan høre, hvor han er, og saa et nyt Toug, for det, han har, har han revet reent istykker, og en Stund ud paa Efteraaret kan han græsse paa Sommerlyst."

„Jeg lover Moster, at jeg skal selv kjøbe begge Dele, naar jeg kommer ned til Gøtheborg. Men hvilke andre Planer har Du saa?"

„Jo, da Gudmar nu faaer saa mange Penge, kan jeg gjerne for at fornøie ham tage imod en sort Kamelotskjole. Det kan Du give ham et Vink om ved Leilighed."

„Jeg skal ikke glemme det, Moster Vikka — men Planerne række vel endnu noget videre?"

„Ja vist gjøre de saa! Jeg tænker, at naar jeg selv faaer mig en sort Kamelotskjole, kunde det være paa Tiden, at vor gamle Husbond fik sort Klæde til Buxer og Frakke. Den Klædning, han nu gaaer med, seer man snart baade Sol og Maane igjennem. Naa, det kan Thorborg give et Vink om, thi hun har lovet Lieutenanten, som tit har spurgt om hans Stadsklæder, at hun skulde sige til, naar det behøvedes, og nu vilde det ikke være afveien."

„Var der Intet videre for Jeres egen Regning, Moster? Jeg er i saadan et Spenderehumeur, baade paa mine egne og Lieutenantens Vegne, at Moster gjerne kan synge en Sang til, hvis Du har Lyst."

„Mener Du det, min Gut — Naa saa kan jeg gjerne fortælle Dig, at jeg drømte inat, at jeg havde faaet en ny Sølvnaal til mit gamle Kirkeshawl. Men Drømme have Intet at betyde, og jeg forbyder Dig at tale derom til Lieutenanten. For en ny Naal til et gammelt Shawl vilde nu slet ikke passe sig for et ordentligt Menneske, skal Du vide. Du hørte vel, hvad jeg sagde: Du gaaer ikke hen og taler om det til Lieutenanten, hvis Lieutenanten ikke selv skulde spørge Dig, om Du ikke veed Noget, som kunde være en passende Foræring til gamle Vivike; thi saa maa Du have Lov til at lade Munden løbe. Men hvis han nu ikke spørger Dig, saa er det jo din egen Mund, og det er aldrig værd, at jeg sidder her og bilder mig ind, at jeg kan stoppe den paa Dig, naar Du er i Gotheborg — Og nu er min Taletraad udspunden i den Retning."

„Jeg har haspet den op i min Hukommelse, Moster! og nu skal Du til Tak for den gode Frokost høre, hvilke Tanker og Planer jeg har for mig selv."

„Du faaer vel ogsaa Penge at rutte med for din Part?“

„Ja, det kan Du stole paa, Moster — Penge som Græs. Ja, jeg skulde mene, at jeg er en rask Fyr! og hvis jeg tager en Pebermøntedaase hjem med til Dig, som intet Fruentimmer i hele Kville Kirke har Mage til, maa Du lægge din Klogskab til min og lede en smuk Gaardmandsdatter op til mig.“

„Hvad for Noget, Junker — forlader Du Skjærgaardspigerne?“

„Jeg leer og sladdrer med dem og stryger min Violin for dem til Dands, men jeg stræber høiere, Moster Vikka, og det kan vel Ingen undre sig over, naar man er kommen saaledes frem i Verden som jeg. Og derfor vil jeg absolut have en Gaardmandsdatter med Gaard og Grund til Kjæreste. Hun skal have Psalmebog med Guldsnit, og en Ring med mit eget Haar, Svend Dillhufouds Haar, i en Kapsel. Og saa er jeg desuden Mand for at give hende en Dragkiste til at gjemme alt det Linned i, som hun bringer med sig i Huset — thi vel forsynet maa hun være!“

„Naa, men vil Du da forlade Søen.“

„Ikke saalænge jeg er ung. Jeg har sat det sammen paa denne Melodi, og jeg blev netop færdig dermed igaar aftes, da jeg sad alene paa Toldjagten og spillede for Veir og Vind og Mørkøarlene, hvis de havde Lyst til at høre det, hvilket de vel nok havde, kan jeg troe.“

„Naa hvorledes blev det saa, min Dreng?“

„Jo, først frier jeg, som sagt, til en Gaardmandsdatter, der maa være smuk og fiin, og som jeg sagde, have Gaard og Grund, for det opgiver jeg ikke. Saa supponerer jeg, som Kjøbmand Moses siger, at hun veed, hvem Frieren er, og saa faaer jeg Ja, og saa holde vi Bryllup, og der skal være syv Haattespillemænd foruden Brudgommen selv. Naar vi saa have dandset af Hjer-

tenslyst og holdt Gilde i tre Dage, saa tager jeg hende med og giver Svigerfaderen Lov til at passe Gaarden og gjøre, hvad han har Lyst til, til jeg slaaer mig til Ro, og det beslutter jeg mig maaskee allerede til, naar Lieutenanten er bleven Kontrolleur. Hvis Svigerfader lever endnu, bliver jeg Toldbetjent, og deraf kan jeg leve, til jeg døer, thi Svigerfader kan betale Renten, saa min Kone og jeg blive rigtig fine Folk, og saa maa hun kaldes Frue — Og nu maa Du sige mig, om Du kan opspore en Pige, som er værdig til at gjøre saa umaadelig en Lykke, Moster."

„Her har Du mit Svar, min Dreng! Vend Du smukt dine Tanker fra saa storartede Spekulationer, til Du faaer Skjæg paa Hagen, og var det ikke for Pebermøntedaasens Skyld, som Du var saa klog at tilbyde mig, saa skulde jeg aldrig tilgive, at saadan en Grønskolling vil tale om Giftermaal — Naa i Guds Navn, nu begynder Pastoren at gjøre Spektakel — jeg har over din Snak glemt, at der skulde lægges i Kakkelovnen, og at han ikke har faaet Barbeervandet ind. Og idag skulle vi sagtens have Extra-Barbering, siden Maiken kommer. Naa, nu skal Hexen sagtens holde for — men jeg vil være hjertensgod under Morgenstunden, som jeg altid er, naar jeg har sovet om Natten og vaagner i godt Humeur. Men Gud hjælpe mig, jeg sover aldrig om Natten."

„Saa drømte Du vel heller ikke inat om den nye Sølvnaal, som stak i det gamle Kirkeshawl, Moster?"

„Tosfehoved, — kan man ikke ligge vaagen om Natten og falde i et lille Blund om Morgenen — Nu kan Du gjerne gaae din Vei og ikke sinke mig længere."

Men havde Vivike foresat sig at være hjertensgod, saa blev hun dog heri overtruffet af Huusbonden, der i sin Glæde over Sønnens Triumf og sin Yndling Maikens forventede Besøg endogsaa gik saa vidt — hvad der

ikke var hændet i Mands Minde — at han i en Slags undskyldende Tone sagde: „Jeg kan tænke, at Du havde travlt med Middagsmaden!“ En Mildhed, som bevægede hende til at føre Forklædesnippen op til Øinene, idet hun heelt ydmygt sagde:

„Jeg haaber dog, at Pastoren ikke feiler noget? Det var ret en taabelig Snak, som jeg kom med iaftes — jeg mener Historien om Præsten, som —“

„Det har ingen Nød!“ udbrød Præsten, der morede sig meget over denne Seir, som uden Tvivl var mærkværdigere end Gudmars. Men det blev desværre den sidste i flere Aar.

En Time senere finde vi Maiken og hendes Elsker siddende fortrolig sammen i Thorborgs lille Nonnecelle, medens den lille Alf selv iler frem og tilbage beskjæftiget med at gjøre Alting iorden dernede.

Maiken havde isinde at blive til henimod Aften, saa skulde Thorborg efter Hjelms Forslag følge med hende til Svartskjær og blive der Natten over.

„Sig mig nu, min Gudmar, om en Time som denne, naar man ganske har befriet sig fra al Tvang og af hele sin Sjæl hengiver sig til hinanden, ikke er et og anden Offer værd? Jeg føler mig saa lykkelig, at jeg er nær ved at anse det for en Nødvendighed, at Lykken altid maa være afhængig af En selv.

„Tys Elskede — Du anstiller altid Betragtninger. Hvorfor skulle vi tale — lad os nyde, det er Alt.“

„Nei, nei, Gudmar jeg holder ikke af altfor længe itræk at vandre op og ned ad Himmelstigen. Det er varmt og lummert i Luften omkring den, og naar man dog ikke kan komme længere end paa Stigen, om man end naaer til det øverste Trin, saa er det bedst at vogte sig for at blive svimmel.“

„Ak, min vœne Mø, lad mig dog leve en Stund uforstyrret — at kunne sidde her med dit Hoved ved mit Bryst, og see ind i dine Øine, som sige meget mere end dine Læber —"

„Nei Gudmar, jeg kan ikke holde dette ud længere! Nu gaaer jeg hen til Speilet og retter paa mine Øine — Naa, hvad siger Du nu?"

„Jeg siger, at Du er den stolteste, fornuftigste og stærkeste Kvinde i hele Verden, men den ømmeste og ædelmodigste er Du ikke."

„Lige meget — der er ikke Mangel paa ømme og ædelmodige Kvinder i Verden! Og nu er Du saa god at fortælle mig den hele interessante Begivenhed fra først til sidst! Men det vil Fader tage ilde op, at Du har taget Varerne fra" —

„Tys, min Elskede, jeg har taget dem fra de dristigste Smuglere i hele Skjærgaarden, og deraf er jeg stoltere end af ti andre Konfiskationer, hvorsomhelst jeg havde gjort dem."

„Ja jeg forstaaer det — men Du forstaaer vel ogsaa, at Konfiskationen hos de berømte Esbjørnsønner baade har vakt Sympathier og Antipathier hos Fader."

„Troer Du det min vœne Mø!"

„Ja, det gjør jeg rigtignok! Fortæl nu, saa kan jeg siden drage mine Slutninger deraf — her indenfor disse fortrolige Vægge kunne vi sige Alt."

„Maaskee!"

Og nu fortalte Gudmar omstændelig ikke alene hele den foregaaende Nats Eventyr, men ogsaa, hvorledes han i de ti Dage imellem den første og anden Nattevagt aldrig havde turdet sove med mere end et kvart Øie. „Ja," sagde han tilsidst, „denne Affaire har næsten udtømt alle mine Sjæls og mit Legems Kræfter, men Udfaldet har erstattet mig Alt, thi det har endogsaa skjænket mig dette dyrebare Møde med Dig."

„Med hvilken Interesse har jeg ikke fulgt Dig hele Tiden, kjære Befalingsmand!“ sagde Maiken. „Jeg vilde ønske, at jeg havde været med! Og jeg erklærer Dig min allerhøieste Tilfredshed med Alt, hvad Du har gjort, undtagen i een Henseende.“

„Hvilken da?“

„Jo, Du havde ikke behøvet at være saa taus i hele denne kjedsommelige Mellemtid. Det kom dog af Stolthed, min Gudmar!“

„Nei, hvor kan Du dog nænne at sige det, Maiken?“

„Af lutter Stolthed! Det saarede den unge Toldlieutenants Stolthed at meddele sin væne Mø et Nederlag, nu da han havde sluttet Brevet i saa godt Humeur — netop med Lommens Rapport — og han kunde ikke overvinde sig til at tilføie en Efterskrift, førend det blev affendt.“

„Heri har Du bestemt Uret, min Elskede! Jeg var saa forbittret og fortrædelig og optagen.“

„Du kan spare alle dine Udflugter, thi jeg har Ret, det kan Du ligesaa godt erkjende, saa faae vi Ende paa Sagen.“

„Lad gaae da! — Sæt Dig nu blot rolig ned igien og lad os tale om vor Kjærlighed. Du veed dog, at den er Hovedsagen, Maiken — lad os derfor ikke længere spilde et Ord paa andre Ting.“

„Naa, saa lad os di tale om vor Kjærlighed!“

„Man kan igrunden godt lade være at tale — det er nok at tænke.“

„Det gaaer jeg ogsaa ind paa. Hvad mig angaaer, saa vil jeg tænke paa, hvorledes vi skulle bære os ad for at mødes, naar jeg er reist fra Svartskjær. Hvis Du vælger den samme Gjenstand, kunne vi siden sammenligne Resultatet.“

„Naar jeg sagde tænke,“ svarede Gudmar smilende

„meente jeg egenlig føle — det er nok at føle Kjærligheden."

„Hvad mig angaaer," svarede Maiken skjelmsk, „saa føler jeg den hver Dag, Time og Øieblik. Vi behøve altsaa ikke at sætte os til Ro blot for at erfare Noget, som vi allerede ere saa fortrolige med?"

„Idag er Du slet ikke en elskende Kvinde!" udbrød Gudmar i en lidt fortrydelig Tone.

„Jeg troer, at Du med Villie bedømmer mig urigtig, thi Du veed ligesaa godt som jeg, at jeg aldrig har elsket Dig høiere. Men Du veed jo, at jeg ikke holder af disse lange Pauser imellem Elskende. Kjærligheden er det Bedste paa Jorden, men med det Bedste maa man altid være huusholderisk — Og nu maa Du ikke see paa mig med uvenlige Øine, thi Du kan dog ikke forvandle din Maiken til en smægtende Elskerinde."

„Du lader min Tro heller ikke til at blive en smægtende Kone!"

„Det vil vise sig — og for at faae det at vide, maae vi først rydde alle Hindringer for vort Giftermaal afveien."

„Ja, de Hindringer ryddes nok neppe afveien i en Hast. Veed Du ikke, hvor ligefrem og bestemt din Fader erklærede sig den Aften, han kom til os — det var samme Dag, Maiblomsten gjorde Befalingsmanden paa Toldjagten den Ære at spise Frokost i hans Kahyt."

„Saa lykkelig en Time glemmes ikke let — men hør nu, hvad jeg vil foreslaae Dig — det strider maaskee imod den almindelige Delikatesse, at jeg opfordrer Dig til nye Underhandlinger, men da det gjælder vor Fremtid og vor Kjærlighed, bryder jeg mig ikke om Formerne."

„Du vækker alle mine Livsaander til et nyt Liv — hvad kan Du ville foreslaae?"

„Jo, Du husker vel nok, at jeg før har spøgt lidt

over Papas Skuffelse med Hensyn til Holt. Det seer virkelig ud, som om han slet ikke havde ifinde at blive forelsket i din Elskede."

„Jeg tilgiver ham gjerne, at han ikke bliver det, men jeg forstaaer det ikke."

„Men jeg kan nok forstaae, at din Maiken, som er en ret taalelig Skjærgaardsskjønhed, vel at mærke i en vis Genre, maa falde igjennem ved Siden af den virkelig smukke og elegante Fru Hjelm."

„Nei, det kan jeg slet ikke indrømme! Fru Hjelm er et smukt og høist indtagende Fruentimmer, men hun er ikke den stolte, ædle og værdige Maiken, hvis smukke Ansigt altid afspeiler hendes Hjertes Blødhed og hendes Sjæls Selvstændighed."

„Forelskede Taabeligheder, som dog lyde ubeskrivelig godt i mine Øren! Men —"

„Lad mig tilføie, at Fru Hjelm i Egenskab af gift Kone vel maa være utilgjængelig."

„Taabelige Dreng, saa Du bilder Dig ind, at Ingen seer paa Konerne! Vent blot, til jeg bliver Kontrolleurinde —"

„Meget trøsteligt — Men hvad skal alt dette føre til?"

„Jo, naar jeg maatte styre dine Tanker og Handlinger, naar Du kommer tilbage fra Gøteborg, vilde jeg næsten fristes til at troe, at Sagen kunde tage en gunstigere Vending."

„Lad høre! Hvad Herredømmet angaaer, saa overlader jeg Dig det, forsaavidt —"

„Ingen Betingelser! Sagen er, at jeg under dette Besøg, hvormed Fader ganske vist har tilsigtet en Tilnærmelse, har iagttaget alle Afvexlingerne i hans Ideer og Tanker. Jeg har desuden mærket — endskjøndt jeg ikke kan forklare mig, hvorpaa jeg bygger denne Forestilling — at han trods al sin Forkjærlighed for Holt dog har Noget imod ham. Naar jeg nu lægger dette

Uforklarlige sammen med den for ham saa ydmygende Ubehagelighed, ikke at see sin Plan lykkes, saa troer jeg, at det maaskee kunde hjælpe, hvis vi ved hans Hjemkomst fra Lysekl af al Kraft bestormede ham."

„Ak Elskede, Elskede, hvor Du bedrager Dig!

„Maaskee ikke saa meget. Men nu beroer det paa Dig, thi han maa tages paa den Maade, han synes bedst om. Kan Du overtale Dig til at skrive et Brev, fuldt af ydmyg Bekymring over, hvad der er foregaaet, hvori Du bemærker, at Du snart opgiver Tjenesten for at skabe Dig en roligere Stilling, og at Du i hele dit øvrige Liv vil være Alt, hvad den taknemmeligste Søn kan være — kort sagt, min Gudmar! et Brev, som ikke bærer Præg af den evindelige Pligtfølelse, men ene og alene er saadant som det, en ung Mand skriver til den Kvindes Fader, hvis Besiddelse han anseer for sit Livs høieste Lykke? — Jeg for min Deel seer ikke noget Nedværdigende i at være saa ydmyg og eftergivende som muligt, da jeg har den glade Overbeviisning, at min tilkommende Lykke skal belønne enhver Anstrengelse."

„O, hvor Du taler mildt og kjærlig! Men naar Du vidste, hvorledes din Fader talte til mig, Maiken, og hvor vist det er, at denne Ydmygelse slet ikke vilde nytte mig — den bliver snarere en Gjenstand for hans Spot, hans Triumf, som han senere deler med Holt, at han ogsaa kan lee paa den forsmaaede Svigersøns Bekostning."

Medens Gudmar talte, havde en dyb Eftertanke præget sig paa Maikens Vande. Et mørkt Blik forduntlede hendes Øine, men hun taug.

„See saa," udbrød Gudmar, „nu er det Værste indtruffet! Selv denne Glædesdag skal ende med Smerte og Utilfredshed — Du er misfornøiet med din Gudmar — men heller end jeg vil bære denne Byrde et eneste Øie-

blik, gjør jeg, hvad det skal være. Ja min Elskede, jeg vil skrive dette Brev! Jeg skal skrive det paa Hjemreisen fra Gøtheborg, og jeg sværger Dig til, at jeg skal fremkalde alle de Følelser og Tanker, som muligviis kunne indvirke paa ham. Men saa maa Du ogsaa give din egen Gudmar et Favntag, som viser, at Du reent har glemt at see saaledes paa ham, som Du før gjorde!"

Nu begyndte et af disse salige Øieblikke, hvormed Maiken var saa sparsom. Og derefter drømte og talte de om deres nye Planer, til de begyndte at troe, at de allerede vare i Havn.

„Dette foregik kun et Par Timer efter Holts Frieri hos Kjøbmand Moss.

Saaledes glæde vi Mennesker os og lægge Planer for en Fremtid, paa hvilken Skjæbnens usynlige Haand allerede har sat sit Mærke til et Tegn paa, at vore Planer og Forhaabninger ikke skulle komme til at blomstre, førend de indbefatte noget Mere end det Jordiske alene.

— — — — — — — — — — — —

„Nu vil hverken Fader, Vivike eller jeg vente et Sekund længere!" sagde Thorborg, idet hun stak sit yndige Ansigt ind af Døren. „Maden er færdig, Bordet dækket, og den fidste skimlede Flaske af Faders gamle spanske Viin staaer og prunker i Midten."

„Nei, hvad siger Du!" udbrød Maiken forundret. „Er det allerede Middag — det var dog ganske mærkeligt. Kan Du begribe det, Gudmar?"

„Nei, det lader jeg nok være!" erklærede Gudmar leende. „Nu løber jeg ned og giver Lommen mine Ordrer, thi saasnart vi have drukket Kaffe, seiler jeg, imorgen Middag vil jeg være i Gøtheborg."

Efter et Øieblik's Forløb traadte de unge Damer ind i Spisestuen, hvor Værten ventede dem.

„Du har forladt mig, min gamle Skjoldmø, og derfor

ere min Sygelighed og mit onde Lune tagne til!" sagde Præsten, da Touren endelig kom til ham.

„Aa, kjære gamle Ven, de gamle Guder leve endnu, og jeg sværger ved — lad mig see — jeg sværger ved den store Bullaroxe, hvoraf Normændene saa skammelig tog Broderparten, at jeg aldrig med min gode Villie skal lade Noget adskille os To. Vi have altfor gamle Sympathier tilfælles til at kunne trives rigtig uden hinanden."

„Smukt talt — men Handlingen er heller ikke saa ueffen, og nu har Du været her i flere Timer —"

„Jeg forsikkrer," afbrød Maiken ham dybt rødmende, »at Aarsagen til denne Forsømmelse ikke ligger hos mig. Da jeg kom, var Barbeervandet nylig bragt ind, og jeg vilde ikke friste Dig til den Uhøflighed at kysse mig med langt Skjæg. Og siden" —

„Ja vist — siden kom der en Anden, som fristede Dig uden Skjæg," faldt den Gamle hende leende i Talen — „Naa naa, jeg faaer vel være fornuftig og ikke blive skinsyg paa min Søn. Men saa maa Du ogsaa love mig at komme igjen, medens han er inde i Gøtheborg, at vi kunne faae os en ærlig Disput!"

„Ja, Du kan stole paa, at det skulde gaae underlig til, om jeg ikke kommer igjen med det Første!"

„Nu skulle vi ikke have mere Snak!" indvendte Thorborg. „Her have vi Gudmar, og lad os saa komme tilbords — ellers giver Vivike selv Signal."

Syvogtyvende Kapitel.

Aventede Gjæster.

Medens Præstegaardens Beboere sad behagelig ved Middags- og Kaffebordet og i munter Samtale glemte

Tidens Flugt, hvor tit end Lommen havde meldt, at Alt var klart, foregik der et Optrin paa Svartskjær, hvorunder den stakkels Emilie i sin dybe Angst ønskede, at hun havde havt begge sine ventede Veninder til Deeltagerinder.

Det er omtalt, at der indfandt sig nogle Bønder med Korn, da Hjelm og Hr. Moss reiste til Lysekil. Og da Holt var hjemme, skulde han naturligviis afgjøre Sagen, hvilket han ogsaa gjorde. Men den Forstyrrelse, der herskede i hans Tanker, fik ham til at udrette dette paa en saa kort og vranten Maade, at de stivsindede Qville-Bønder betragtede ham med sienspnlig Uvillie og lod sig forlyde med, at der var andre Steder, hvor de kunde blive af med deres Korn, hvis det nye Handelshuus havde ifinde at drive Forretninger paa den Maade. Herrerne paa Fjällbacka vare ikke saa storagtige, men talte fornuftig og bød ikke Folk af.

Paa disse Trusler svarede Holt ikke Andet, end at de kunde reise saalangt bort, som de havde Lyst, og handle med hvem de vilde Paa Svartskjær havde man ikke ifinde at smigre sig Handelen til.

„Dette her er ganske besynderligt! Er Hjelm selv ikke hjemme?“ spurgte en af Bønderne, som havde været der før i det nye Kompagnies Tid. „For saa er det bedst, at vi komme overeens med ham om at klare Sagen. Det er vist, at —“

„Det er vist, at jeg ikke har Tid længer, I Skjændegjæster! Min Kompagnon er borte, og da vi have lige Meget at sige, maae I nu see at blive færdige, hvis I ville blive af med Kornvarerne her.“

Under Smaaknurren fra Bøndernes Side blev Kjøbet afsluttet, og da det var blevet afgjort, hvor Meget der skulde gaae af i Varer, talte Holt Pengene op. Efter halvanden Times Forløb begav Bønderne sig bort, men under en indbyrdes Mumlen, som lignede en fjern Torden.

Emilie vidste naturligviis Intet om alt dette.

Da hun var bleven alene, havde hun allerførst skrevet til sin Moder, og dennegang var Brevet visselig ikke klagende, men fuldt af Haab og Tillid. Derpaa havde hun, uden saa meget som at nedlade sig til at spørge, sendt Holt Middagsmaden op paa hans Kammer. Og nu gik hun i Mørkningen og syslede i sine Værelser. Hun lod lægge i alle Kakkelovnene og stillede et Bord med allehaande Forfriskninger i sin smukke Dagligstue, hvor de tre Damer skulde slaae sig til Ro i den lille bekvemme Sofa, som Aage nylig havde foræret sin unge Kone paa hendes Fødselsdag.

„Nu seer det jo rigtig hyggelig ud!" sagde hun fornøiet, „og nu skal jeg om et Øieblik tænde Lysene, saa jeg kan indbilde mig, at jeg har stort Selskab — stort Selskab — hvad bryder jeg mig om det! Selskabet er stort nok, efter hvad jeg nu ønsker, og trængte kun til at forøges med tre Personer: Min Mand, Maikens Elsker og en Frier til skjøn Thorborg.

Efterat hun havde poleret nogle Smaating med sit Forklæde, fortsatte hun sin Tankegang.

„Hvor dog Alt kan blive anderledes, end vi iforveien tænkte os det! Jeg havde aldrig troet, at der kunde blive saa behageligt paa Svartskjær — hvis Aage havde Tid, vilde han være meget mere inde, thi han har bestemt Lyst! — Hvor jeg dog havde Ret i det, jeg skrev til Mama, at siden jeg tog den kraftige Beslutning at lade min Mand vente paa, at jeg skulde tale om mine Følelser og ødsle med dem, er det blevet meget, meget bedre — og naar min Methode bliver ved at have den Virkning, skal det virkelig endnu vare længe, til jeg bliver følsom. — Men hvor de fæle Piger blive længe borte. Jeg kan nok forstaae, at Maiken glemmer mig hos sin Hjertenskjær, men Thorborg, som ingen saadan Undskyldning har, skulde dog være barmhjertig imod mig Stakkel! —

Jeg vil igjen sætte mig ned i min lille Sofa og vente — den bliver jeg aldrig kjed af at sidde i, thi jeg veed, at Aage tænkte paa mig, da han tog den hjem med fra Gøtheborg! Men hvad i Alverden er det for et Spektakel — der kommer Nogen kjørende, men det er saamænd ikke Maikens Vogn."

Emilie løb hen til Vinduet.

„Min Gud, det er ingen almindelig Kjørsel — det lyder jo som den stærkeste Torden — Men hvad er det dog for en Lyd — Mennesker, som true og raabe — Ak Herre Jesus, jeg, som er alene her med Holt og Butiksfvendene! Hvad kunne dog de rædsomme Mennesker ville?"

Hun vilde løbe ud og kalde paa Nogen, men blev som fastnaglet til Gulvet af Skræk, thi i det Samme hørtes der et voldsomt Ryk i den laasede Forstuedør og umiddelbart derpaa et saadant Skrig, at Sørøverne, som i gamle Dage levede paa disse Kyster, ikke kunde have givet vildere Signaler, naar de begav sig paa blodige Felttog til de fredelige Egne, som endnu ikke kjendte de frygtelige Kystbeboere — og Vikingeblodet brændte altfor hedt til nogensinde at brænde ud: efter Aarhundreders Forløb brænder det endnu i de bohuslenske Kystbeboeres Aarer.

Emilie var ubevægelig af Frygt.

I det Samme styrtede en af Pigerne ind, og strax efter en af Butiksfvendene.

„Vil Fruen være saa god," sagde den Sidste, „at sige os, om Fruen ikke tilfældigviis skulde vide, hvor Hr. Holt er."

„Hr. Holt," svarede Emilie, „er han ikke paa sit Værelse?"

„Nei, for et Par Timer siden, eller maaskee noget længere, gik han ud — og nu komme de samme Bønder, som vare her iformiddags, og forlange sieblikkelig at faae Hr. Holt at see. Han skal af Uagtsomhed have be-

talt dem uriglig, og nu ere de saa fulde og ustyrlige, efterat de have siddet og drukket i Klingsåkers-Kro, at de hverken ville høre eller tage imod et fornuftigt Ord."

„Luk strax alle Skodderne!" dette var den eneste Befaling, Emilie kunde give, og tillige den eneste, de forskrækkede Pige kunde adlyde, thi et Par af de tilbagevendte Bønder vare bekjendte som de vildeste Svende i hele Egnen.

„Fruen veed altsaa ikke, hvad man skal sige om Hr. Holt?"

„Sig i Guds Navn, hvad I ville, men faa dem blot bort!"

„De vige ikke fra Pletten, førend de have faaet den resterende Sum, og den kan ingen Anden end Hr. Holt skaffe tilveie. Maaskee det ogsaa er Kneb eller Feiltagelse fra deres Side — men det troer jeg dog ikke."

Nu begyndte de at dundre paa den inderste Butiksdør, som kun ved Forstuen var skilt fra Salen, og Stemmer, der vare høse af Drukkenskab, raabte i vildt Kor:

„Det er ikke værdt, at I blive ved at sladdre og trække Tiden ud! Ud med Holt, hvis vi ikke skulle hente ham selv — det ere vi nok Mænd for!"

Butiksvenden løb ud. Og Emilie, som blev drifstigere ved den truende Fare, stillede sig ved Døren for at lytte. Hun fattede ikke selv, hvorfra hun fik Mod til at holde sig opreist, men hun havde en Forestilling om, at hun var den Eneste, som repræsenterede Huset, og at Aage vilde beundre hende, naar han fik at vide, at hun — ikke var besvimet.

Men her vilde det neppe være tilstrækkeligt ikke at besvime. Hvis Maiken og Thorborg ikke kom og stiftede Fred, blev hun maaskee selv nødt til at spille en Rolle i det forfærdelige Drama, som foregik derude.

Nu hørte hun Butiksvenden sige:

„Hør, gode Venner, I maae endelig give Jer tilfreds! Hr. Hjelm kommer vist snart hjem, og saa bringer han strax Sagen i Orden."

„Kom ikke og smør gamle Folk som os om Munden med dine Drengeløgne! Hjelm kommer ikke hjem fra Lysekil forend imorgen, maaskee ikke engang saasnart, og Regningen ville vi have orgjort iaften — det har Du jo hørt. Troer Du, at vi reise frem og tilbage som Daarekistelemmer? Nei pyt — Værs'god og sig nu til Hr. Holt, om han vil komme frem med det Gode — det raader jeg ham til, for saa vist som Solen staaer paa Himlen, og Maanen nedenunder, saa vist skal den hovmodige Bengel staae til Ansvar for Israels Dommere, og dennegang er det mig, Bernt Karolussen fra Vestre Tomteboda, som er Dommer — forstaaer Du det, Mossis Kræmmerdreng!"

„Ja, jeg kan nok forstaae, hvad De vil, men ikke hvordan De skal faae Deres Villie frem. De er jo saa fornuftig og beleven og retsindig, kjære Bernt, at De ikke skal have ondt ved at begribe, at to fattige Butiksfvende som vi ikke kunne udlevere Penge, naar en af Herrerne selv har betalt Kornet."

„Fæhoved!" raabte en af de andre Bønder, den ansete Ole i Bjelketoda, og slog med Haanden i Disken, saa det gjenlød i hele Huset. „Vi ere Mænd for at kaste baade Jer og Holt Pengene i Ansigtet. Det er ikke for den Sags Skyld, vi have gjort os Uleilighed: vi ere komne hid for at lære Holt, hvorledes man skal handle med Folk, og hvorledes Folk bære sig ad, naar saadan en Fyr som han har bedraget dem."

„Men hvad vil De gjøre, naar Hr. Holt ikke er hjemme — og jeg forsikrer, at han ikke er hjemme!"

„Naa, det faae vi at see! Her er flere end Een iblandt os, som have Skuldre til at stede imod Døren med — Vi begynde med Butikskammeret."

„Der behøves ingen Vold, see her," — Drengen aabnede det omtalte Kammer — „er her Nogen?"

„Lad os gaae ind Een ad Gangen!" foreslog Bernt Karlusſen. „Jeg gaaer foran, og jeg skal nok trække ham frem, hvis han har skjult sig i eller under Sengen. Saadanne Herrer pleie ikke at være saa kjephøie, naar Piben faaer en anden Lyd, som naar de selv blæse i den."

Butikskammeret blev undersøgt uden noget Resultat.

„Naa, hvor er da hans eget Kammer? Viis os Vei! Og hvis han ikke findes der, kommer Touren til Kontoret, og saa igjennem alle Værelserne heelt op paa Loftet og ned i Kjælderen. Vi ere Herrer her det skulle I vide, og kommandere Marſchen efter Behag."

En af Svendene tog skjælvende Lyset og gik ud paa Trappen, fulgt lige i Hælene af de støiende Bønder. Ved sig selv bad Janne — thi det var ham, Holts Fortrolige — at de ikke maatte træffe hans Husbond, hvis han var kommen tilbage ad den anden Vei.

Men denne Frygt var unødvendig. Holt fandtes intetsteds i de øverste Regioner. Og nu hørte Emilie, som endnu stod ved Døren, hele Sværmen komme ned igjen. Hvad vilde de nu gjøre?

„Og Maiken, som ikke kommer!" tænkte Emilie, „Dersom hun vidste, hvorledes det staaer til her, hun, der er saa stærk, saa skyndte hun sig — ja, selv Thorborg vilde skynde sig, og maaskee Thorborg, der har saa stor Magt over Bønderne, netop vilde være mig til størst Nytte."

Her foer hun sammen ved en Stemme derude fra Bønderflokken. Det var Ole fra Bjelkeboda, som raabte:

„Om han ogsaa har skjult sig i Hekkenfeldt, skulle vi have fat paa ham, hvis ikke blive vi liggende her og vente til Dommedag!"

„Lad os nu gaae ind i Hjelms Værelser!" sagde Karlusſon. „To af Jer kunne stille Jer udenfor Vin-

duerne og litte ind imellem Skodderne, medens jeg holder Visitation, for det er bedst, at jeg, der er velbekjendt med Herskabsmanererne, holder den. Og hvis Du vil følge med, Ole i Bjelkeboda, saa kan Du gjerne."

„Hvem vover at tale til Ole om at følge med Nogen — jeg kan nok gaae selv! Og Ingen skal opkaste sig til Herre over mig: jeg kan selv stolsere saa godt som Nogen."

„Hør, kjære Ole, Du skulde ikke give Dig af med at hamle op med mig! Hvermand veed, hvem jeg er — det er rygtedes længere, end Qville Herred rækker, saa meget er vist og sandt."

„Naa det bliver nette Løier, naar Bernt Karolusson — som har skaffet sig Gaard og Grund ved Prokuratorkneb, for Gaarden tilhører din Kones Barn — vil stille sig ved Siden af Ole i Bjelkeboda, som har arvet Gaarden efter sin Fader og Bedstefader og Oldefader lige ned til Adelsbjelkerne, som vare i Familie med Morlanda — Herregaarden paa Orust, for det kan jeg bevise, at jeg stammer lige ned fra den gamle Messeskrk, som hænger i Qville Kirke, og Du veed maaskee ikke engang, hvad der staaer paa den? Men nu lader jeg Jer Allesammen vide, at der staaer disse hersens Ord, som kaldes Skription, og lyde saaledes: Forbarm Dig over os i Lyst og Nød og Liv og Død, undertegnet af Daniel Bildt og Dorothea Bjelke, 1660, med to Vaaben under. Naa, kunne I saa stave, og lægge sammen? Jeg er Ole i Bjelkeboda, og uden at prale regner jeg mig i Slægt med den blaae Silkemæsseskrk med Sølvtresser baade foran og bagpaa."

„Du skaddrer som en Skade, gamle Ole, og jeg nedlader mig ikke til at disputere med Dig. Men saa Meget siger jeg Dig reentud, og det maa Hvermand høre, at jeg ikke giver en Pibe Tobak for Silkemesseskrken og den sextenhundredeaars Snak, for naar man vil prale

med saadan en Skrøbelighed som Alderdommen — jeg foretrækker nu min Ungdom — saa lader jeg Dig vide — og for mig maa Du gjerne revne af Arrighed — at det var paa min Gaard, Lehnsherren Findulfsson blev hængt, da han holdt Skattemøde 1138. Det skal ganske tydelig staae skrevet paa en Steen, men Fanden veed, hvem der har seet den — og det gjør heller Intet til Sagen. Hvis Nogen tvivler derom, saa har jeg en Næve, som bekræfter Sandheden bedre end et Par Bogstaver."

„Men naar det bliver saaledes ved," indvendte en Tredie af Kammeraterne, „kommer Jeres Praleri til at staae en Knude paa den Traad, som vi skulle vinde. Ville I nu ikke være saa fornuftige at huske paa, at vi Andre give Silkesærken og den hængte Lehnsherre Fanden! Holt kan komme ti Gange under dette Sinkeri, og saa vil jeg, Axel Ersson paa Aasen, ogsaa give en Skilling med i Lauget — nu vide I det!"

Otteogtyvende Kapitel.

Holt og den unge Frue.

Hidtil havde Emilie fulgt alle de Beleirendes Bevægelser, og et Øieblik havde hun haabet, at deres egen Trætte skulde bringe dem til at glemme deres farlige Forsæt. Men nu var alt Haab derom ude. Og endnu hørtes der Intet til Nogen; hverken Holt eller de fra Præstegaarden kom.

„Jeg kan regne ud paa mine Fingre, at jeg har Ret, og det skal Du respektere," vedblev Karulosen. „Fra 1600 til 1100, det gjør en Forskjel af en—to—tre—fire—fem— hele fem Aarhundreder. Vil Du maaskee

endnu gaae foran mig, Du Messesærk? Men jeg spørger ikke om Forlov — Luk op for Bernt Karlussøn, Butiksdreng! han er nok Mand for at befale."

„For Guds Skyld, lad dog den Tanke fare!" bad Drengen. „Der er ingen Andre inde end Fruen, og hun er saa ung og smuk."

„Naa, hvad saa, dit Fæ! Troer Du ikke, at en Ellevehundreaaringer forstaaer sig paa unge og smukke Fruentimmer? Hvis hun vil have det, skal jeg synge en Vise for hende — for jeg kan synge bedre end nogen Nordhaattinger kan spille — og den Vise lyder saaledes — Hør nu efter, lille Frue, saa faaer hun maaskee Lyst til at lukke Døren op:

Sanct Oluf Konning og hans Bro'er
De tvistedes om Norriges Skjær.
Den af os som bedst seile kan,
Skal være Konning i Norriges Land.
Den af os, som først kommer frem,
Til Konning skal krones over det Land.

„See saa, nu kan det være nok af den Slags. Vær nu saa maneerlig at lukke op, lille Frue! Vi ere fredelige Folk; men hvis De ikke vil see os som rasende Kæmper, maa De smukt skynde Dem at lukke Døren op!"

„Min Gud, min Gud," sukkede Emilie, „hvis jeg lukker op, skræmme de maaskee Livet af mig; og lukker jeg ikke op, saa —"

„Ja saa, hun tier bomstille. Saa skal det ikke komme an paa et Vers endnu, eller to — man maa huske paa, at Fruentimmer ere Fruentimmer.

Saa svared Harald Haarberaade:
Det være, som Du nu sagde,
Men skal jeg seile idag med Dig,
Saa maa Du skifte Skib med mig.

Og nu vil jeg give hende et eneste Vers endnu. Men hvis Døren saa ikke øieblikkelig flyver op, saa giver

jeg et Slag i Laasen, saa Slaaen indenfor skal komme til at hikke, og ikke glemme det med det Første. Hør nu efter — det er sidste Gang:

Thi Du haver Ormen den snare —
Hvor skal jeg med Oxen fare?
Ormen er hurtig som en Sky,
Oxen driver langsomt til By.

Emilie samlede al sin Kraft. Hun var saa bleg som det hvideste Marmor. Efterat have bedt til Gud om Beskyttelse imod al Raahed og Vold og sendt Aage en Tanke, skjød hun med rystende Haand Slaaen fra.

Og der stod hun nu i hele sin straalende Ungdomsskjønhed, med Lyset løftet højt iveiret, for at betragte den fjendlige Hob og henvende sig til den, der saae menneskeligst ud. Men alle disse vilde, af Drukkenskab og Brede blussende Ansigter, forekom hende lige modbydelige.

Hun henvendte sig saaledes til dem Alle:

„Kjære, retskafne Mænd, I see, at I kun have et censomt og ubeskyttet Fruentimmer for Jer, og det er ingen Ære for saadanne Folk som Jer at skræmme den, der ikke kan forsvare sig. Er der gjort Jer Uret her, saa kunne I være visse paa, at min Mand, Aage Hjelm, der er bekjendt for at være hæderlig og retsindig i al sin Handel og Vandel, redelig skal erstatte Jer det, hvis Nogen af Jer vil komme igjen imorgen Eftermiddag."

„See, det er baade smukt og fornuftig talt, lille Frue," svarede Bernt Karolusson, altid beredt til at føre Ordet, „og da jeg er den Fornemste i Lauget, erklærer jeg for os Alle, at naar jeg bare maa gaae igjennem Værelserne, skal jeg forresten lade Dem i Ro, for vi ville ikke forstyrre Andre end Holt — men det holde vi fast ved, at ham skulle vi have fat paa."

„Saa gaa da ind og see, hvad Du kan finde! Men love I saa at gaae Jeres Vei?"

„Nei, det love vi ikke. Smuk er De, lille Frue, men dertil faaer De mig ikke. Hvis Holt ikke er her, holde vi Vagt baade ude og inde, det staaer fast. Og nu kiler jeg paa — De skal ikke umage Dem med at vise Vei — laan mig bare Lyset et Øieblik, saa skal det snart være expederet. De er altfor ærlig til at komme med Løgne, det kan jeg see paa Dem."

Med disse Ord gik Ellevehundredeaaringen virkelig over Dørtrinet, og medens den anden høitfornærmede og i sin Stolthed saarede Bondeædling, Ole i Bjelkeboda, stod og svor den ene Ed efter den anden over Ungdommens Uforskammethed, gjorde Bernt Karolusson sin Tour igjennem Salen, Forstuen, Sovekammeret og et Sommerkabinet, der nu benyttedes til Garderobe.

„Aa," udbrød Emilie, da han kom dertil, „gaa ikke derind med Lyset! Der er ikke Andet end Klæder, som Du kan brænde reent op!"

„Troer De da, jeg er fuld?"

„Nei Gud bevares! Men vi gaae aldrig selv derind med Lys."

„Saa skal jeg da føie Dem og gaae i Mørke" — han satte Lyset fra sig og begyndte at føle sig for langs med alle Væggene. „Her er ingen Holt — De havde Ret. Hr. Hjelm er en prægtig Karl, og De kan hilse ham saa flittig og sige, at vi ikke ville gjøre ham og Hans noget Ondt. Og nu kan De være ganske rolig, vi skulle ikke mere forstyrre Dem."

Og Bernt Karolusson begav sig bort, efterat han havde gjort to eller tre Tilløb til et Buk, hvilket Høflighedsbeviis han dog opgav, da han fandt, at det medførte en farlig Overbalance.

„O min Gud, hvor jeg takker Dig! Nu er jeg da sammenlignelsesviis rolig."

Emilie sank ned paa Sovekammersofaen.

Men hvor kort varede ikke denne Rolighed!

Neppe havde hun lagt sit Hoved ned paa Sofapuden, førend der blev en stor Larm, Skrigen og Løben frem og tilbage i Gaarden.

„Holt var her — den Satan var her min Sjæl! Hvor er han bleven af? Smuttede han ikke op ad Kjøkkentrappen? Jo, det tør jeg bande paa — til Kjøkkenet, til Kjøkkenet!"

„Ja, og riv baade Gryder og Pander ned, og see under Borde og Bænke! Nu skal han komme til at staae til Ansvar og lære at betale Folk rigtig."

„Han skal smøres, og det ordenlig!" erklærede Ole i Bjelkeboda. „Jeg har allerede sagt, at jeg ikke bryder mig om Pengene, men han skal lære at være høflig — det har han godt af for en anden Gangs Skyld."

Nu blev der en Søgen og Støien uden Lige.

„Hvis de finde ham, slaae de ham ihjel," sagde Emilie halvhøit.

„O, saa vidt vilde det vel ikke gaae!" blev der hvisket lige foran hende. „Men ialfald kan intet fornuftigt Menneske være saa taabeligt at give sig ikast med en Hob fulde Bønder."

Holt stod ved hendes Side.

Emilie blev saa forskrækket over dette uventede Syn, at hun havde ondt ved ikke at skrige. — Hendes Stemme skjælvede, da hun prøvede paa at tale:

„Hvorledes er De kommen herind — og hvad er Hensigten med at vælge disse Værelser? Jeg troede, at jeg snarere kunde vente at finde Beskyttelse end selv at maatte give en af Husets retmæssige Herrer den."

„Det vil sige, at Fru Hjelm ønsker, jeg skal gaae ud og kaste mig i Gabet paa disse Ulve?"

„Jeg gjentager mit Spørgsmaal!" sagde Emilie undvigende, „hvorledes kom De herind?"

„Da jeg kom hjem fra en lille Extratour, hørte jeg

straax dette Uvæsen. Først troede jeg, at de kunde beroliges, men da jeg mærkede, at dette var umuligt paa anden Maade end ved at lade dem blive ved og rase ud, gik jeg ind ad Bagdøren og kom gjennem den lille Korridor fra Butikskammeret til de inderste Værelser.

„Men Herre Gud, hvad skal det nu blive til!“ udbrød Emilie. „Jeg havde saa vist forsikkret Bønderne, at De ikke var her. Hvad maae de tænke, hvad maae de troe, naar det maaskee snart viser sig, at De dog er her!“

„Hvilken Omfindtlighed i et saadant Øieblik! Hvad har det iøvrigt at betyde, hvad disse forstyrrede Kreaturer troe eller ikke troe? Og hvem vilde desuden tillægge det nogensomhelst Betydning, om den saa foragtede og afskyede Holt fandtes i den stolte Fru Hjelms egne Værelser?“

Ved disse Ord lynede Emilies Øine af Stolthed.

„Hvis dette ikke foregik under en saa forfærdelig Fare,“ sagde hun, „vilde jeg spørge om, hvilke vanvittige Forestillinger der var opstaaet i Deres Hjerne. Men nu vil jeg kun tænke paa den Fare, jeg selv er udsat for, naar Bønderne mærke, at jeg har narret dem — og hvorledes skulde de vide, at De først er kommen ind, efterat Undersøgelsen havde fundet Sted herinde?“

„Nuvel, min Frue, jeg skal gaae — thi jeg fatter fuldkomment Meningen. Men førend jeg gaaer, skal De vide, at det ikke var Frygt, som afholdt mig fra at styrte mig ind imellem disse affindige Mennesker, men alene fordi jeg ikke troede mig istand til at styre mit eget Raseri. Men nu skyer jeg Intet. Hvis der bliver udøst Blod, saa hav den Godhed at underrette Deres Mand om, at det var Dem selv, der jog hans Kompagnon ud, og saa maae alle Følgerne komme over Deres Hoved — jeg siger udtrykkelig Hoved, thi Hjerte troer jeg ikke, den

Kvinde har, som indvier et Menneske til den Strid, jeg gaaer imøde, og det end ikke for de usle Betænkeligheders Skyld, der bruges til Paaskud, men for den Antipathies Skyld, hvis Aarsag aldrig er bleven mig klar."

Emilie var gaaet et Par Skridt frem og gik nu igjen nogle Skridt tilbage.

„Jeg har uden Tvivl havt Uret, Hr. Holt," sagde hun tilsidst. „Jeg vidste ikke, hvad jeg sagde — og det er ganske vist, at jeg nu tænker anderledes:"

„De tænker dog igrunden det Samme endnu, min Frue. Og hvor forfærdelig stærk maa ikke den Afsky være, som jeg ulykkeligvis har indgydt Dem, siden De har villet —"

„Jeg har jo sagt, at jeg ikke vidste, hvad jeg vilde! Hør nu, hvor de skrige igjen — kan det ikke forvirre et Menneskes Forstand?"

„De behøver ikke at undskylde Dem — Men see nu selv, om jeg er feig —"

Han styrtede heftig over Salsgulvet i det fulde Forsæt at gaae ud.

„Jeg beder Dem, jeg beder Dem" — saavidt var det virkelig kommet, at den stolte Emilie bad: „Gaa ikke — o bliv!"

„De beder mig da virkelig, De? Det smelter den Is, der allerede havde lagt sig over mit Sind. Jeg vil være barmhjertigere imod Dem, end De nylig var imod mig."

„Hvad mener De?" spurgte Emilie skjælvende.

„Hør mig!" sagde han i en kort og hurtig Tone. „Hvis jeg gaaer ud, vil der flyde Blod. Jeg lader Ingen ustraffet lægge Haand paa mig; og om man end tusinde Gange truede disse Galninger med lovlig Tiltale for Vold, saa lytte de dog kun til deres egne vilde Lidenskaber."

„Men sig mig, hvad bliver Enden derpaa?"

„Det er jeg ikke i Humeur til at bryde mig om. Ville de rive Butiken ned, maae de gjerne gjøre det for mig. Ville de rive Væggene ned, skal jeg ikke forhindre dem. Beslutte de at stikke Ild paa Huset og brænde os inde, nuvel — saa komme vi til at hvile i den samme Grav, min Frue! og hvor ubehageligt dette end maatte være for Dem, skal jeg for min Deel ikke beklage mig — tvertimod — tvertimod!"

„Han er bestemt beruset!" tænkte Emilie. Men hun kunde ikke overvinde en ny uimodstaaelig Frygt. Hans Dine talede et saa farligt, forunderligt Sprog — og nu kom det søgende Tog stedse nærmere.

„Det er vidunderligt, hvis jeg overlever denne Aften," sagde hun ved sig selv.

„Nu," sagde Holt, idet han skjødesløst strakte sig i Stolen foran Kokkelovnsilden, „nu ere vi komne til den sidste Scene i dette Kystdrama. Jeg hører, at de ere ved Salsdøren, og jeg giver Fru Hjelm Raadighed over min Person."

Neppe havde han talt ud, førend der hørtes et heftigt Slag paa Døren.

„Fuglen er fløiet hid!" lød Bernt Karolussons haarde Basstemme — thi nu var det ikke længer Tid til at synge sig ind. „Vi vide, at han er fløiet hid. Udleveer os ham uden Prutten! Det er ikke raadeligt at nægte det!"

„Jeg nægter det heller ikke!" sagde Emilie indenfor „Hr. Holt er her — han er kommen lige for et Øieblik siden — men Hr. Holt er min Mands Kompagnon, og derfor udleverer jeg ham ikke. Ere I Mennesker, saa gaae Eders Vei, for en stakkels Kvindes Bønners Skyld."

„Nei, her er han fangen som en Fisk i Garnet — og nu skal De selv see, Frue, at det havde været bedre at lukke op med det Gode, end at høre paa dette her."

Og nu dundrede et Slag imod Døren, saa Slaaen sløi langt hen ad Gulvet, og Døren selv op paa vid Gab.

Men hvad var Aarsag i, at der alligevel Ingen kom ind.

„O, hvad er det for Stemmer — Gud være lovet, at de endelig kom — det er Maikens Stemme."

Det var virkelig Maiken, som allerede langtfra Gaarden havde hørt den frygtelige Larm og var jaget saa meget som muligt for at naae derhen. Her stod hun nu tilligemed Thorborg midt imellem de berusede Karle, og Emilie saae med dyb Forundring, at hendes Veninder slet ikke lod til at være forskrækkede, men viste hele deres sædvanlige Rolighed.

Maiken, som saa nylig havde været Herskerinde paa Svartskjær, tog tilorde:

„God Aften, mine Venner — see der er jo den rige Ole fra Bjelkeboda — og den mægtige Bernt Karlusson. Vi ere jo saagodtsom blevne Naboer, siden vi flyttede til Glæborg, Bernt. Naa, som Lyksønskning til denne Flytning maae I Alle tømme et godt Glas Toddy i Gjæstestuen. Saadanne Folk som I maae ikke tage bort uden at have tømt et Glas for det gamle Huus paa Svartskjær."

„Ja, Frøken Maiken forstaaer sig paa Tingene, og det vilde være Synd og Skam at spytte i Glasset for den Skaal. Men Sagen er, at her er spillet saadant et Spil idag, som ikke blev brugt i Kjøbmand Moss's Tid. Holt har givet os for lidt Penge, og nu ere vi komne, Alle som Een, for at gjøre Regnskabet op med ham. Er det ikke sandt, gode Venner."

„Jo vist er det — ganske som Bernt siger. Vi skulle gjøre Regnstabet op med ham."

„Nu forstaaer jeg Anledningen til Jeres Misfornøielse!" sagde Maiken. „Men jeg for min Deel undrer mig ikke over, at han har regnet feil, thi jeg har hørt,

at han forrige Nat ikke lukkede sine Øine for Tandpine, men maatte gaae op og ned, ud og ind, saa han slet ingen Ro havde paa sig."

„Lad ham have havt saa megen Tandpine, som han vil —"

„Saa vil Du alligevel tale med ham?" afbrød Maiken. „Naa, det er jo saa klart som Dagen, at Du har Ret dertil — det maa han vel ogsaa indrømme."

„Det seer ikke ud, som om han sandt, at vi havde Ret, siden han ikke holder sig for god til at skjule sig under et Skjørt."

„Lad mig nu sige Jer et Ord, mine Venner — I vide, at Maiken Moss aldrig har brudt sit Løfte. Derfor forlanger jeg, at I skulle stole paa den Forsikkring, jeg nu giver Jer: at Hr. Holt skal fremstille sig for Jer, som han bør, naar I nu først gjøre mig den Ære at drikke min Skaal i Gjæstestuen. Det gamle venskabelige Forhold, som har fundet Sted imellem Jer og vort Huus, forvisser mig om, at jeg ikke faaer Nei af Nogen."

„Det skal De heller ikke faae, Frøken Maiken! For den, der ville nægte at drikke en Skaal for saadant et Fruentimmer som De er, med saa veltalende en Tunge, den skulde faae Bernt Karolussons Næve at føle."

„Der behøves ingen Snak om Næve eller Ret; her staaer Ole i Bjælkeboda, som kan sige Sparto til Jer allesammen, og han siger ogsaa, at vi skulle gjøre vor Skyldighed og drikke for Frøken Maiken. Men da jeg er for klog til at slutte nogen Overeenskomst uden Kaution, saa forlanger jeg paa mine egne og mine Kammeraters Vegne, at den lille Frøken Thorborg, der er bekjendt for at være ligesaa sandhedskjærlig som Frøken Maiken er klog, skal gaae i Kaution for, at vi træffe Holt, naar Kalasen er forbi."

Nu traadte Thorborgs lille fine Skikkelse frem imellem de mørke Figurer.

„I vide meget godt," sagde hun, „at Maikens Ord aldrig behøve at bekræftes af nogen Anden. Men jeg takker mange Gange for Fader Oles Høflighed og lover Jer Alle, at I skulle træffe den, I søge, thi han er sikkert altfor retsindig til ikke at indfinde sig i rette Tid."

Og nu buldrede og trampede de ud af Forstuen.

Den ene Butiksdrend gik foran med Lygten, den anden modtog Maikens Ordre om Beværtningen.

Og ti Minuter efter at de unge Piger vare traadte frem paa Scenen, var der saa stille og rolig i Butiken, som om Roligheden aldrig var bleven forstyrret.

Niogtyvende Kapitel.

Kystens tre Gratier.

„O, velkommen, velkommen, mine kjære, gode Venner. Jeg begriber ikke, at I finde mig levende efter alt dette. Det kan man kalde at komme i det yderste Øieblik."

„Jeg bebreider mig ret," sagde Maiken, „at jeg i min Egenkjærlighed har tøvet saa længe, min stakkels Emilie! Du lader dog til at have forsvaret din Fæstning paa en meget værdig og ærefuld Maade. Men har Du ikke havt Andre til Hjælp end Butiksdrendene?"

„Hr. Holt kom virkelig ind til mig, men han føiede mig i ikke at gaae ud — det vilde kun have afstedkommet en endnu forfærdeligere Ulykke."

„Jeg gratulerer Hr. Holt til hans Selvbeherskelse!" svarede Maiken. „Faa Mænd vilde i dette Stykke kunne have maalt sig med ham."

„Ja," svarede Holt, idet han nærmede sig, „det troer jeg ogsaa. Men jeg betragter mit Maadehold fra et andet Synspunkt end Frøken Maiken. fter hvad jeg

forstaaer ved Maadehold, betyder det, at man skal beherske sig selv. Det havde jeg ikke været istand til. Naar saadanne vilde Karle som disse paa deres raae Bondemaneer faae ifinde at gjennemprygle et Menneske, og dette Menneske ikke vil lade sig gjennemprygle, hvad bliver saa Følgen? Naturligviis at man sætter sig til Modværge. Isaafald vilde Butiksvendene jo ogsaa have blandet sig i Kampen, naar de saae Husbonden gjøre det, og Enden paa det Hele var bleven, at Fru Hjelm var kommen til at vade i Blod, førend hun havde fundet et eneste Menneske, som endnu var ved Sands og Samling. Jeg havde troet, at Frøken Moss bedst kunde bedømme denne Sag."

„Jeg for min Deel," erklærede Thorborg, „er ganske af samme Anskuelse som Hr. Holt, og jeg roser ubetinget en Handlemaade, der vidner om den største Omhu baade for Emilie og Huset. Vi kunne være sikkre paa, at Hr. Hjelm billiger den fuldkomment."

„Det er meget muligt," vedblev Maiken, „men jeg tilstaaer oprigtig —"

„Ikke mere herom!" afbrød Emilie hende mæglende. „Fortæl mig hellere, hvad din Hensigt var med at faae dem ned i Gjæstestuen og drikke endnu mere!"

„Dette Forslag," faldt Holt hende i Talen, „viser bedst, at Frøken Maiken kjender Kystbeboerne fra Grunden af: hun vil ganske simpelt lade dem drikke sig isøvn."

„Ganske rigtig, Hr. Holt, og jeg, som kjender dem, svarer for, at naar de vaagne, ville de være fuldkomment istand til at høre en rolig Forklaring over den urigtige Opgjørelse, og jeg vil gjerne selv gaae tilhaande som Tolk."

„O," mumlede Holt, „hvis Du bliver min Kone, Du kjække overmodige Kvinde, saa skal det være min høieste Nydelse at kue dit Overmod!" men han svarede

høit i en Tone, hvis skarpe Klang standsede Maikens Hjertes Slag.

„Jeg takker Frøken Moss mere, end jeg ved denne Leilighed kan forklare, for det ædelmodige Tilbud! Hvem veed, hvilke Interesser vi blive fælles om i Fremtiden, og saa er det sandelig godt at kunne vente at finde en Bundsforvandt i det mandhaftigste Fruentimmer, som hele Skjærgaarden har at fremvise."

Efter disse Ord, som tilsidst gik over i en Slags spøgefuld Ironi, bukkede han for Damerne og gik op paa sit Værelse.

— — — — — — — — — — — — —

„See saa!" udbrød Emilie og gjorde et Par Spring i sin Henrykkelse over at være af med den nu mere end nogensinde afskyede Holt. „Nu er Luften reen, mine Venner; og da Maiken har paataget sig at dysse Busfemændene isøvn — og jeg troer fuldkomment paa hendes Tryllemagt i den Retning — saa ville vi nu sætte os omkring dette Bord i al Fortrolighed og kurre, som om vi vare tre Duer i et Dueslag —"

„Befriede fra Høgen!" lagde Maiken leende til.

Thorborg rakte hver af dem en Haand.

„Kjæreste Venner, lad os først af vort inderste Hjerter takke Gud — tænk, hvad der kunde være skeet!"

„Ja," sagde Emilie bevæget, „j e g har rigtignok Grund til at takke Gud, og jeg gjør det af ganske Hjerte, fordi han sendte Eder i det farligste Øieblik. Og hvis jeg nogensinde glemmer at takke ham, skal det ikke undre mig, om han glemmer mig — I vide ikke, kjære Venner, Alt hvad jeg har paa Hjerte."

Emilie følte dunkelt, hvad hun dog ikke turde gjøre sig klart, at den Scene, som foregik mellem hende og Holt, da de vare alene, havde givet hende Nøglen til den Afsky, hun fra først af havde følt og aldrig havde kunnet overvinde.

„Og hvem har større Aarsag til at takke den gode Gud end jeg?“ tilføiede Maiken. „Hvorledes kunde jeg nogensinde have troſtet mig, hvis der var hændet en virkelig Ulykke!“

„Og saaledes var det dog gaaet paa en eller anden Maade,“ svarede Emilie, „hvis I ikke vare komne. Hvilke Fruentimmer ere I ikke, I To — kloge, agtede og ærede, saa I endogsaa kunne beherske saadanne Berserker.“

„Det er ikke Umagen værd at prale paa vore Vegne,“ sagde Maiken. „Vi kjende ſuldkomment Kyſtlivet og dets Farer og overvinde dem derved paa den henſigtsmæssigſte Maade. Men Du er den virkelige Heltinde, min lille Emilie! Jeg skal fortælle din Mand, hvor stolt jeg var ved at høre dine ſidſte Ord — thi Du maa vide, at vi hørte dem, endskjøndt vi ikke naaede tidsnok herhen for at skaane dine Nerver for Ryſtelſen ved, at Døren blev ſprængt.“

„O, tak, tak!“ udbrød Emilie, rødmende af Lykſalighed — hun ſkulde ikke være *ene* om at fortælle ſin Mand, hvad der var hændet. „Og Du troer, dyrebare Maiken, at Aage vil ſynes, at jeg har handlet rigtig og fornuftig.“

„Han vil blive henrykt og taknemlig, og det er en Belønning, ſom Du rigelig fortjener.“

„Troer Du det Samme ſom Maiken, Thorborg?“

„Jeg og alle Andre, ſom høre Tale om dette Optrin, ville vide at paaskjønne et Mod, der var saa meget mere overraskende, ſom vi virkelig ventede at finde Dig beſvimet og uden Bevidſthed om de Farer, ſom omgav Dig!“

„Men er jeg ikke taabelig,“ udbrød Emilie, „at jeg saaledes lader Eder ſige mig en heel Deel, ſom er beregnet paa at glæde Eders barnagtige Veninde, jeg veed meget godt, at hverken Maiken eller Du Thorborg vilde have tilladt Nogen saaledes at roſe Jer, men Gud ſeer og veed, at det ikke er af Egenkjærlighed og endnu

mindre af Forfængelighed, jeg glæder mig derover, men alene fordi mit Hjertes største Glæde og Haab bestaae i at vinde min Mands Bifald. Men lad os nu sætte os til Ro i min Sofa — o see blot, hvor Bordet er kommet i Uorden! Jeg havde gjort Alting saa godt istand, da den forfærdelige Afbrydelse kom. Men nu er Ilden gaaet ud, og Figner, Krakmandler, Glas og Kager kastede om imellem hverandre — jeg maa have stødt til det stakkels Bord i Hastværk og Heftighed."

„Vi kunne jo samle Gudsgaverne op igjen!" meente Thorborg. Da nu kom de alle Tre i Virksomhed med at bringe Alt i Orden igjen, hvorpaa de satte sig ned, og Emilie fik Ordet for at afgive en fuldstændig Beretning. Og da denne tilligemed dens Kommentarer var endt, opstod der en lille Pause, som enhver af Damerne syntes at benytte til at anstille sine særegne Betragtninger.

Da de igjen vilde til at tale, skete det saa samtidig, at de besluttede at høre hinanden En ad Gangen.

„Du, som er ældst, skal tale først, Maiken!"

„Jeg for min Deel vilde sige, at det er bedst. jeg bliver oppe inat for at være ved Haanden, naar Folkene vaagne, hvilket sagtens bliver mellem tre og fire, og jeg maa lade Hr. Holt vide, at han saa maa være beredt til at give dem Besked."

„Hvis Du bliver oppe, Maiken, gjøre vi Andre det vist ogsaa, idetmindste jeg, som er Vætinde."

„Nei, jeg gaaer ifeng!" erklærede Thorborg. „Jeg gjør dog ingen Nytte med denne Opoffrelse. Hun sidder og drømmer vaagen om Gudmar, og jeg drømmer helst om ham, naar jeg sover."

„Men hvad var det, Du nylig vilde sige, Thorborg?" spurgte Emilie. „Tal Du først — jeg vil være den Sidste."

„Hellere end gjerne!" indrømmede Thorborg. „Jeg vilde have sagt, at jeg ikke ret kan forklare mig den Tone,

hvori Holt svarede Maiken. Den forekom mig som en Ulykkesprofeti, og jeg vil bede Dig Maiken ikke at fornærme ham endnu mere, naar I næste Gang træffes. Jeg tør ikke sige, at han er et ondt Menneske, men han er bestemt et farligt Menneske."

„Troer Du det, Thorborg?" udbrød Emilie levende. „Hvad mener Du selv Maiken?"

„Jeg kan ikke nægte, at hans Tone ogsaa gjorde et underligt Indtryk paa mig — og han er ganske vist en farlig Mand."

„Jeg er ganske af Eders Mening, mine Venner," vedblev Emilie, „og nu vil jeg med al den Tillid, som vi tre Søstre nære til hinanden, gjøre Jer et Spørgsmaal, hvis Besvarelse skal bestemme mig — og det var netop det samme, som jeg før vilde gjøre."

„Og det er?" spurgte Maiken og Thorborg paa eengang.

„Bliv lidt! jeg maa først tilstaae, at det er meget besynderligt, at jeg, som er gift og burde have Erfaring, henvender mig til Jer, der ere ugifte."

„Den indre Retskaffenhed," svarede Thorborg, „hvormed man overveier et Spørgsmaal, gjør det vist muligt saavel for den Ugifte som for den Gifte at give et upartisk Svar."

„Det er fuldkomment sandt!" faldt Maiken hende i Talen. „Men hvad mig angaaer, saa veed Du jo, Emilie, at jeg for længe siden har bedet Dig om at betragte mig som Kone. Og da nu jeg er en gift Kone, og Thorborg en Helgen, kan Du tale frit. Nu til Sagen!"

Indledningen til Emilies Spørgsmaal var en stærk Rødme. Hun saae sig undseelig om og sagde endelig:

„Hvad vilde I gjøre, hvis I allerede vare gifte og syntes at mærke, at I vare Gjenstand for visse besynderlige og hemmelighedsfulde Vink og Blikke, hvis nogle

endnu underligere Ord havde lydt i Eders Øren, og I ikke havde kunnet undertrykke den Tanke, at der var Noget i alt dette, som ikke burde være — vilde I da anseе det for rigtigt eller urigtigt at tale derom til Eders Mand?"

„Hvis det var Noget, der kunde ansees for Kjærlighed, vilde jeg for min Deel omtale det!" erklærede Thorborg. „En saadan Fortrolighed i Begyndelsen kan forebygge mange Ubehageligheder."

„Naa, saa det troer Du — Og Du Maiken?"

„Jeg vilde idetmindste betænke mig to Gange, førend jeg fremkaldte en Strid af denne Beskaffenhed. Man er ikke altid ufeilbar i sin Opfattelse, hvor godt end vi Fruentimmer forstaae os paa Sligt, og jeg vil derfor ikke indskrænke mig til at sige Dig min Mening, Emilie, men ogsaa give Dig et Raad, der indbefattes i det gamle Ordsprog: Væk ikke Bjørnen, som sover."

„Du er saa klog, Maiken, saa erfaren og dybsindig i alle Henseender, at jeg strax vilde antage dit Raad, hvis ikke Thorborg, der ogsaa er klog og fremfor Alt saa inderlig retsindig, havde bragt mig i Tvivl og Uro ved det Raad, som hun har givet, og som — det tilstaaer jeg — er mest overeensstemmende med min egen Opfattelse af denne Sag."

„Husk paa," vedblev Maiken, „at I begge To, hvad Erfaringen angaaer, ere Børn i Sammenligning med mig! Jeg vilde aldrig sige et eneste Ord, som kunde føre Dig ind paa en anden Vei end Ærens og Reenhedens, men der gives Tilfælde, hvor en overilet Fortrolighed kan afstedkomme større Forvirring, end vi kunne beregne, og det er altid den kloge og ædle Kvindes Pligt at overveie, om det er gavnligt for hendes Mand at faae den farlige Hemmelighed at vide. Ifald den ikke er bevist og maaskee aldrig bliver bevist, frembringer den Mistro og med Mistroen en Mængde Forviklinger, som

ville bringe ham i den ene falske Stilling efter den anden. Har Konen da handlet fornuftig og godt, naar hun har foraarsaget alt dette?"

De to yngre, to og tre Aar yngre, Damer sad et Øieblik i dybe Tanker.

Men pludselig sagde Emilie:

„Jeg har netop iaften følt en saa forfærdelig Frygt. Da han — I vide, hvem jeg mener — var alene med mig herinde, hentydede han med saadanne Blikke og saadanne Ord til min Stolthed og Antipathi, at jeg virkelig havde Aarsag til at være mere bange for ham end for Folkene derude. Han sagde ikke Noget saa tydelig, at jeg behøvede at forstaae ham, men der var en fortvivlet Vildhed, en Haan, med eet Ord, Noget, som bragte mig til at tvivle om, at det var rigtigt at tie for min Mand."

„Lad os betænke," sagde Maiken, „at hans Hoved maaskee har været forstyrret af de forskjellige Sindsbevægelser, han har havt sidste Nat. Imellem os selv kunne vi vel nok tilstaae, at vi vide, han har havt stor Anledning til Angst og Uro. Naar man dertil lægger Optrinet herudenfor og de Følger, det kunde have for ham, er det ikke umuligt, at det kan have bragt ham til at snakke en heel Deel mere, end han selv veed af imorgen."

„Dersom jeg vidste, at det forholdt sig saa heldig," sagde Emilie, „vilde jeg, saagodt jeg kunde, skrive hele Sagen i Glemmebogen, thi jeg er meget godt istand til at vurdere Maikens Grunde, og jeg veed, hvor ophørende det vilde være for Nage med hans rolige Væsen at faae noget Mellemværende af denne Natur med Kompagnonen. Hvad siger Du, Thorborg?"

„Jo, efterat jeg har hørt Alting og overveiet Maikens kloge Ord, anseer jeg det for min Pligt at erkjende, at hendes Raad uden Tvivl er det bedste. Vent, til

Du faaer et slaaende Beviis! Men skulde dette komme, saa betænk Dig ikke længere — thi er Forsigtighed en god Ting, saa er Sandheden endnu bedre."

„Tys," sagde Maiken, „der kommer Uljana og seer saa vist paa mig, at hun sikkert maa have Noget at berette — Vil Du mig noget, Uljana?"

„Ikke Andet, Frøken, end at Janne i Butiken sendte mig ind for at sige, at alle Karlene vare faldne ifsvn dernede i Gjæstestuen."

„Godt — det vidste jeg. Sørg nu for, at jeg ogsaa faaer at vide, naar de vaagne — Og, kjære lille Emilie, lad os faae Aftensbordet dækket, saa jeg kan traffe Holt. Jeg længes virkelig efter at see ham igjen og iagttage ham nærmere."

Holt kom dog ikke ned om Aftenen. Han lod sige, at han var beskjæftiget, og at han skulde tidlig op om Morgenen — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — —

Det var ogsaa tidligt, at Larmen begyndte i Gjæstestuen.

Hestene kom ud, Vognene blev trukne frem, og det var tydeligt af den almindelige Trampen ud og ind, at de urolige Gjæster fra forrige Aften ikke forlangte bedre end at komme afsted.

Maiken overværede i egen Person Underhandlingen imellem Bønderne og Holt, og han kunde takke hendes Klogskab for, at den gjensidige Forlegenhed ikke udartede til en tilbagetrængt, men bitter Uvillie, hvorved Svartskjær vilde have mistet disse vigtige Kunder, der igjen kunde drage mange flere med sig.

Den erfarne Maiken fremstillede med Lethed og Behændighed Sagen saaledes, at der blev Undskyldninger og Komplimenter at gjøre paa begge Sider. Ingens Egenkjærlighed blev saaret, Enhvers Stolthed tilfredsstillet, og Enden paa Underhandlingen blev, at de far-

lige Gjæster, efterat være beværtede med varmt Øl, tog Afsked med den Forsikkring, at Frøken Maiken kunde stole paa, at dette hersens Sted, hvor hun saalænge havde havt Deel i Regimentet, aldrig skulde blive forladt af hendes gamle Venner. Nu vilde de bare i al Fortrolighed lade Hr. Holt vide, at om en Kjøbmand ogsaa havde reist hele Verden rundt som Spedient, blev han dog smukt nødt til at tage Skeen i den anden Haand, naar han nedsatte sig her paa Stedet, for ellers — saadan Noget havde man seet før! — kunde det nok hænde sig, at han kom til at spise uden Skee!"

Derpaa rumlede Vognene bort.

„Fanden tage det hovmodige Bønderpak!" udbrød Holt, da han og Maiken vare blevne alene i Salen, hvor den sidste Afsked havde fundet Sted.

„Jeg supponerer, som Papa siger, at man skal holde inde med Sligt, Hr. Holt! Hvad skal der blive af Handelen, naar man ikke respekterer hver Kjøbers lovlige Rettighed, og naar man desforuden ikke bærer over med visse Omstændigheder, der kunne indtræffe paa en saa afsidesliggende Handelsplads som denne?"

„Overbærenhed — Overbærenhed! Jeg gad vidst, om Kjøbmand Moss pleiede at være saa overbærende?"

„Kjøbmand Moss, Hr. Holt, var Kjøbmand Moss, — lad os huske paa det: et gammelt, vel akkrediteret Firma, en rig Mand, en Mand, som desuden altid forstod at skaane Folk, naar han behøvede det, og hvilken Kløbmand behøver ikke Kunder. Folk vidste desuden, at han var mægtig nok til uden Tab at afslaae mange Forretninger, hvorimod Begynderen i sin Svaghed — thi han er absolut afhængig af de Konjunkturer, som opstaae omkring ham — er aldeles afhængig af Bønderne og Kystbeboerne."

„Dette Raisonnement," svarede Holt ganske stødt, „er meget passende for Kjøbmænd, som begynde en Handel

i det Smaa. Men for dem, der tænke paa at drive Forretningerne efter en større Maalestok, bliver det ikke af den overordenlige Betydning, som Frøken Mos tillægger det."

„Jeg tvivler ikke om, at det unge Huus kan komme til at gjøre langt større Affairer end det gamle, Hr. Holt, men jeg siger, at i et Kjøbmandshuus, hvor der er Butikshandel, maa man frygte for at see den staae stille. Naar man senere vil drive Forretninger i det Store, bør man fremfor Alt vogte sig for, at Planen ikke lægges galt — Og endnu en Ting, et venskabeligt Raad, Hr. Holt! Naar man har forregnet sig, maa man omhyggelig passe paa at beholde Selvbeherskelse, thi den er uden Tvivl ligesaa nødvendig for en Kjøbmand, der leder Bestyrelsen af et Handelshuus, som for Skipperen, der under en Storm kun har sin urokkelige Rolighed at takke for, at han kan styre Skibet lykkelig henover de farlige Skjær."

„Det er mærkværdigt, hvilken elskværdig Deeltagelse Frøken Maiken viser mig ubetydelige Menneske! Hvis man var meget dristig, kunde man virkelig fristes til at troe paa en Profeti i alt dette."

„Tro det, Hr. Holt! Jeg har et sikkert og øvet Blik for Forretninger, og jeg seer med Bekymring, at dette unge Huus, som er opstaaet og i mange Aar kunde blomstre imellem disse nøgne Klipper, maaskee snart styrter sammen som et Korthuus, fordi det ikke har ligesindede Bestyrere."

„Jeg beder om Forladelse — det var ikke saa ganske i den Retning, min Profeti laae."

„Men i den Retning ligger min. Vær kun klog, men vær forsigtig, og gjør ikke andre Affairer end dem, der kunne taale Lyset!"

Hun hilste alvorlig og fjernede sig.

Men ved Døren blev hun indhentet og standset af Holt.

„For Guds Skyld, et Ord endnu!"

„Og hvorom?" spurgte Maiken med saa streng Værdighed, at Holt næsten foer tilbage. Men han sattede sig dog strax og sagde:

„Frøken Moss, jeg vover ikke at sige Noget nu — jeg er for en kort Tid forpligtet til Taushed — men forsmaa ikke et Raad, som jeg nu til Gjengjeld vil tage mig den Frihed at give Dem! Forspild ikke Huset Hjelm og Holts Interesser ved at give dem til Priis for — for en eller anden kjær Fortrolig, thi hvem veed, hvis Korthuset styrter sammen, hvor mange Interesser der kunde drages med i dets Fald."

„Jeg forstaaer, hvad jeg behøver at forstaae af Huset Holts Interesser — thi det Hjelmske troer jeg, at vi i dette Tilfælde kunne udelade. Men jeg for min Deel seer paa Svartskjærs Interesser, og gjennem mig skal intet Ondt naae dertil. Og nu vil jeg aabenhjertig sige Dem et beroligende Ord, Hr. Holt. Ingen veed eller vil vide, om Andre end de berygtede Esbjønssønner ere indviklede i en vis Affaire, som tildrog sig forrige Nat — Og nu er jeg fuldkomment overbeviist om, at vi ikke have Mere at sige hinanden!"

„Førend om nogen Tid?" svarede Holt med et dybt Buk.

Disse Ord saavelsom hans foregaaende Vink i samme Retning syntes til Holts store Forbittrelse aldeles ikke at være blevne bemærkede af Maiken, thi hun smilte ganske venskabelig, da den unge Kjøbmand umiddelbart derefter forlod Salen.

Dette var imidlertid kun den høieste Grad af Selvbeherskelse. Thi Maiken havde ikke alene undret sig over dette Sprog, men endogsaa begyndt at forstaae det og at skjælve derfor i sit inderste Hjerte.

Men hun hørte ikke til de Kvinder, som bringe deres Sindsbevægelse tiltorvs. Hvad hun følte, det følte hun i sin Sjæls hemmeligste Dyb, og der blev det, til det blev fremtvunget.

Tredivte Kapitel.

Drømme rinde som Strømme.

Holt indfandt sig heller ikke ved Fruentimmernes Formiddagskaffe, der ikke var sat frem i Salen førend Klokken ti, thi idag var man seent paafærde.

Maiken havde gjort Alt saa pyntelig og hyggelig istand. Og da nu Emilie og Thorborg, som havde tilbragt Natten oppe i Maikens Sovekammer, kom ned, blev der munter Sladder ved den livlige Ild og den gode Kaffe, og der regnede Komplimenter og Taksigelser ned over Husets forrige Værtinde, som havde gjort Alt saa usigelig hjemligt for den nye.

„Og nu er der vel fuldkomment roligt, kjæreste Maiken?" spurgte Emilie.

„Som i et Kloster, mit Barn — jeg har holdt stort Skrifte imorges og tilsidst givet almindelig Absolution."

„Har den ogsaa udstrakt sig til Holt?" spurgte Thorborg.

„Der er udstedt almindelig Amnesti, og vi komme nu til at leve i en gylden Fredsperiode."

„Naa, hvad skulle vi nu finde paa at tale om, til Herrerne komme tilbage?" sagde Emilie.

„Det vil sige, til din Mand kommer tilbage?" sagde Thorborg spørgende. „Og jeg vil raade Dig til at tage Dig iagt, lille Emilie, for nogensinde at have Hemmelig-

heder, hvis Du altid pleier at tale saa Meget ifsøvne, som Du gjorde inat!"

„Hvad har jeg da sagt?" spurgte Emilie nysgjerrig.

„Jo," svarede Thorborg, „Du har den ene Gang efter den anden sagt: Tak, tak, elskede Aage, men den er saa kostbar, altfor kostbar!"

„Gud!" udbrød den unge Frue heftig, „vide I, hvoraf det kom?"

„Nei — hvoraf?"

„Troe I paa Drømme, kjære Venner?"

„Det gjør jeg ganske vist!" udbrød Thorborg.

„Og jeg forkaster dem ikke aldeles!" sagde Maiken.

De tre unge Kvinder rakte nu deres smukke Hoveder frem over det skinnende og blomsterſmykkede Bord, og Gruppen saae endnu bedre ud i Formiddagssolens klare Belysning.

„Hvad var det, Du drømte?" spurgte Maiken.

„Jo," svarede Emilie, „det forekom mig, at min Mand kom ind til mig en Dag, da jeg var usædvanlig glad og opfyldt af Forhaabninger for Fremtiden, og fortalte, at der var blevet ham falbudt en ubeskrivelig smuk Ring, og da han troede, at den vilde passe mig, havde han kjøbt den; og nu tog han den frem af Futteralet for at sætte den paa min Finger. Men istedetfor at blive beruset af Glæde over at faae et saa kostbart Klenodie syntes jeg, at jeg vel blev rørt over min Mands kjærlige Opmærksomhed, men at en hemmelig, endnu stærkere Magt raadede mig til ikke at røre ved Ringen. Og det var vist, idet jeg paa en delikat Maade vilde undgaae at støde min Mand, at de Ord undslap mig, som Du sagde, at jeg flere Gange gjentog, Thorborg."

„Naa, men tog Du saa imod Ringen?" spurgte de to Andre paa eengang.

„Nei! Jeg huskede slet Intet af Drømmen, strax da jeg kom ned, men nu da det Ene efter det Andet dukker frem

i min Erindring, husker jeg tydelig, at min hemmelige Frygt blev saa stærk, at jeg tilsidst stødte Aages Haand bort. Men — Herre Gud, hvor Drømme dog kunne være besynderlige — saa saae jeg pludselig, at det ikke var Aages, men Holts Haand — hvad synes I — Holts, som jeg kjendte paa den store Karneolring, han altid gaaer med. Ved denne Opdagelse syntes jeg, at jeg blev saa forbitret, at jeg heftig vilde vende mig bort. Men ved denne Bevægelse kom den omstridte Ring ned paa min bare Arm, og den var saa mærkværdig iiskold, at det forekom mig, som om Kulden udbredte sig over mit hele Legeme. Videre gik det ikke — thi her maa jeg være falden i en roligere Søvn. Hvad sige I nu om denne Drøm?"

„Jeg siger ikke Andet," svarede Maiken, „end at det var naturligt, at Du efter saadan en Aften fik Hovedet fuldt af urolige Billeder — og at Holt skulde være med, var ligesaa naturligt. Og hvis vi iøvrigt skulle see noget Særegent deri, kan det ikke være Andet end en Advarsel med Hensyn til Holt. Du bliver altid paa din Post overfor ham! Jeg har selv under min korte Søvn her paa Sofaen inat drømt om denne Mand. Han kom hen til mig og gav mig ikke en Ring, men et lille sort Jernkors, og det var ganske tungt, endskjøndt det saae saa lille ud."

Emilie og Thorborg saae først paa hinanden og saa paa Maiken. Men hendes Udtryk var saa roligt, at de ikke kunde blive klog paa, om hun virkelig havde drømt eller kun talte billedlig. Ingen af de to Veninder vilde gjøre hende noget Spørgsmaal, thi der laae Noget i Maikens Blik, som forbød det.

Efter et Par Minuters Taushed sagde Thorborg:

„Det er ubegribeligt, at vi alle Tre have havt Noget at gjøre med Holt i vore Drømme inat."

„Hvorledes — Du ogsaa?"

„Ja, og det saaledes, at jeg gyser, naar jeg blot tænker derpaa."

„Naa?"

„Det er neppe nogen Drøm, men en hemmelighedsfuld Vandring, som min Sjæl har gjort, medens mit Legeme laae uvirksomt —"

„Skynd Dig dog, — vi ere saa nysgjerrige!" sagde Emilie.

„Ja, jeg syntes, at det var Nat, og at jeg laae i en rolig og behagelig Søvn, da Nogen sagte rørte ved mig. Jeg slog Øinene op og saae den unge fremmede Kvinde, som hviler paa vor Kirkegaard, sidde ved Siden af mig. Dette har jeg rigtignok drømt mange Gange før, men jeg har aldrig faaet det Indtryk deraf, som jeg fik inat, og hun har aldrig før seet saaledes ud. Hun var saa ubeskrivelig smuk, og hun smilte saa mildt, saa fredelig, ja saa guddommelig, som intet Menneske kan smile."

„Blev Du ikke bange?" spurgte Emilie.

„O nei, jeg har saaledes vænnet mig til hende, at hun aldrig kan vække denne Følelse hos mig."

„Naa, hvad saa?"

„Hun sagde til mig i en Tone, hvis bløde Klang og kjærlige Ømhed fængslede mit Hjerte: „Staa op og følg mig!" Jeg stod op, jeg fulgte hende, og vi foer — jeg veed ikke hvorledes — gjennem Luft og Hav til en fjern Kyst, til en stor Stad, hvor vi standsede foran et lille Huus, omgivet af store, mørke Træer. „Gaa derind," sagde hun, „saa vil Du see"" —

Her blev Thorborgs Ansigt overtrukket af en mørk Rødme, hun stammede og var ligesaa undseelig, som om hun skulde fortælle en virkelig Begivenhed.

„Men er Du tosset, Du lille Seerske — det er jo kun en Drøm."

„Ja det er sandt. Men denne Drøm var saa tyde-

lig, at den næsten forfærder mig; og hvis det, som jeg før sagde, var tænkeligt, at Sjælen kunde forlade Legemet under Søvnen, vilde jeg ganske vist troe, at dette var Tilfældet med min Sjæl inat."

„Kjære Veninde," udbrød Emilie, „ophold Dig ikke ved, hvad Du tænker om det, som passerede i din Drøm, men lad os faae det at vide — Kommentarerne gjemme vi til siden.

„Du kom dertil," føiede Maiken til, „at din Ledsagerinde bad Dig om at gaae ind, saa skulde Du see — naa, hvad var det, Du skulde faae at see?"

„O," begyndte Thorborg igjen, „hun sagde til mig — saa skal Du faae din tilkommende Ægtemand at see."

„See, nu bliver det jo romantisk!" udbrød Emilie henrykt. „Du skyndte Dig vel ind?"

„Nei, jeg skyndte mig ikke; jeg saae længe efter hende, som nu forsvandt, idet hun med en opmuntrende Bevægelse pegede paa Døren. Jeg var saa bange, saa bange for at gaae ind, men tilsidst tog jeg Mod til mig, aabnede Døren og befandt mig i et stort, mørkt Værelse. Men i den anden Ende syntes jeg at see et Lysskjær fra Værelset indenfor, og veiledet heraf listede jeg mig hen til en ny Dør, som stod paa Klem, og saa — saa"

„Gik Du ogsaa derind?" sagde Emilie utaalmodig.

„Ja vist, fordi den fremmede Kvinde havde befalet det. Og herinde sad en ung Mand i Sofaen ligeoverfor Døren. Han saae mig ikke.""

„Men Du saae ham — det er jeg vis paa! Sig os nu, hvorledes din tilkommende Mand saae ud."

„Hør Emilie, hvis Du nogensinde spøger dermed, eller hvis Du nogensinde efter denne Formiddag, som vi have saa ganske og aldeles for os selv, vil tale om denne Drøm eller blot hentyde dertil, siger jeg ikke et Ord mere! Det kan være, at Drømme kun forekomme Andre som en Leg, men saaledes er det ikke for mig — og i

denne ligger der, jeg vil ikke sige en Betydning, men hellere kalde det en Idee, som vilde gjøre det usigelig ubehageligt for mig at see den fremsat i rene Ord, ligesom berøvet sin mystiske Poesi."

„Lov hende det — det er jo ikke mere end billigt!" sagde Maiken. „Vel kan man undertiden i et meget fortroligt Øieblik tale med hinanden om hemmelighedsfulde Gjenstande, men man skal ikke senere fremkalde dem igjen, naar man er i Hverdagshumeur og befinder sig i den sædvanlige prosaiske Atmosfære. Er det ikke sandt?"

„Saa sandt," svarede Emilie, „at jeg strax indrømmer det, dog paa den Betingelse, at hvis jeg engang faaer den Personlighed at see, som Thorborg viser os, vil jeg have Lov til i et poetisk Øieblik at hviske: Var det ikke ham?"

„Det vil aldrig skee — det behøve vi altsaa ikke at tale om. Hør nu videre — den unge Mand, som jeg saae sidde paa Sofaen i en dybt foroverbøiet Stilling, var saa bleg som Skummet paa Havet. Hans lyse Haar faldt skjødesløst ned over Panden, hvorpaa en bitter Angst lod til at fremkalde de Sveddraaber, som uophørlig trængte sig frem. Hans Hoved hvilede med Hagen støttet paa de foldede Hænder. Hele hans Stilling vidnede om Udmattelse og nerveus Svækkelse, og hele det sjælelige Udtryk, som lyste ud af de mørke Øine, hentydede paa en stum og trøstesløs Fortvivlelse. Dette Billede afprægede sig fast i min Sjæl. Jeg nærmede mig, jeg saae paa ham, men han lagde ikke Mærke til mig. Tilsidst blev jeg greben af en saadan Medlidenhed, at jeg ikke kunde lade være at røre ved ham. Han foer sammen og saae op, men der var kun et tomt Blik i hans mørke Øine. „Hvem er Du? Hvad vil Du?" spurgte han. „Kommer Du fra hende, saa sig til hende, at jeg har gjort Alt for at opfylde hendes sidste Ønske, og at jeg haaber snart selv at følge efter." Idetsamme

syntes jeg, at alt det Forvirrede forsvandt, men at han virkelig havde seet paa mig" —

Thorborg gjorde en Pause, som de Andre vare altfor videbegjerlige til at afbryde. Derpaa vedblev hun:

„Nu var jeg igien hjemme ved vor egen Kyst, hvor jeg syntes, at jeg stod og saae ud over Havet. Da hørte jeg Skridt, der nærmede sig, og da jeg saae op, stod Holt foran mig. Der laae Noget i hans Væsen, som forekom mig usædvanligt, og hans Stemme havde en skjærende og ligesom haanlig Klang, da han sagde disse besynderlige Ord til mig, som jeg aldrig skal glemme: „Det var mig, som forstyrrede Dem!" sagde han. „Jeg vilde blot advare Dem for denne Aftindige, som har siddet i tre Maaneder paa Bidstrup. Han har drømt hele den Historie, som har gjort ham vanvittig" — herved vaagnede jeg."

„Dette er en ret passende Historie at fortælle om Aftenen ved Kakkeloonsilden!" bemærkede Emilie. „Den er virkelig uhyggelig, og det er mærkeligt nok, at Holt ogsaa spiller en Rolle med her."

„Det er endnu mærkeligere," tilsvede Maiken, „at der virkelig er et Sted, som hedder Bidstrup. Det er en Anstalt for Sindssvage i Sjælland, som jeg selv har seet paa en af mine Reiser med Fader, og jeg har rimeligviis fortalt Dig derom, Thorborg!"

„Det kan jeg ikke huske. Idetmindste vidste jeg nu Intet deraf. Men lad os nu afbryde disse Meddelelser og tænke paa —"

„At Drømme rinde som Strømme!" faldt Maiken hende smilende i Talen.

„Lad saa være," indrømmede Thorborg. „Din Slutning passer ialfald bedre til vore daglige Forretninger end min."

„Vore daglige Forretninger!" tog den unge Værtinde tilorde. Du tænker dog vel aldrig paa andre Forretninger,

end hvad vi kunne finde paa at more os med, til det bliver Middag, og Herrerne komme?"

„Hvad Herrerne angaaer," svarede Thorborg, „saa lade de maaskee vente paa sig, men Middag er det vist allerede blevet — see paa Solen! Tiden har ikke staaet stille, medens vi have sladdret. Jeg maa skynde mig hjem og see, hvorledes Papa og Vivike have det. Nu er det desuden paa den Tid, da Fader skal reise omkring og holde Katekisation — kort sagt, min Nærværelse hjemme er nødvendig."

„Og dernæst," faldt Maiken hende i Talen, „er din Nærværelse u d e vel ogsaa nødvendig. Du skal vel som sædvanlig reise omkring paa Kyster, Øer og Holme og opfriske de stakkels eenfoldige Væseners Hukommelse før Katekisationen. Du er og bliver en Gudsengel, medens jeg aldrig naaer videre end til den „fortræffelige" Frøken Maiken. Men siden vi tale om Smaareiser, saa tager jeg vist imorgen ud til Ufklippen, thi jeg kan ikke forlade Svartskjær uden at have besøgt de to Gamle. Jeg hørte med sand Henrykkelse, at gamle Gædda og den gamle Lods have slaaet sig sammen om Vinterkvarteer."

I dette Øieblik, da Emilie blev kaldet hen til Døren, tog Maiken Thorborgs Arm og gik med hende hen til Kakkelovnskrogen.

„Hør Thorborg," hviskede hun, „jeg troer næsten, det bliver paa Ufklippen, at jeg maa møde Gudmar, naar han kommer hjem."

„Hvorfor det — Du kan jo aabenlyst gjøre det hjemme hos os."

Maiken rystede paa Hovedet.

„Jeg h a r kunnet det, men derfor er det ikke sagt, at der jo kan indtræffe Noget, som lægger Baand paa min Frihed med Hensyn til Præstegaarden."

„Hvad siger Du?" Thorborg trykkede Maikens Haand

haardt. „Har Du Mistanke om Noget? Frygter Du Noget?"

„Jeg frygter aldrig for Noget — det veed Du vel nok — men har jeg Mistanke om Noget, saa beskytter jeg mig derimod, saa godt jeg kan. Spørg mig ikke videre, thi jeg selv veed Intet bestemt. Jeg vil blot være forsigtig og i Forening med Gudmar overveie, hvorvidt de Planer, vi have lagt, ville være hensigtsmæssige."

„O, elskede Maiken, vilde Gud blot bevare Dig for Gudmar og gjøre Eder lykkelige, saa opgiver jeg gjerne ethvert Haab om Kjærlighed og Lykke for mig selv. Du er desuden langt uundværligere for Fader end jeg."

„Tal ikke saaledes, kjære Thorborg! En Anelse i mit Hjerte, som jeg ikke har drømt, men som ganske vist vil gaae i Opfyldelse, siger mig, at din Lykke vil blomstre længe, efterat min og Gudmars —"

„Hør mine Venner, hør hvilken Nyhed!" afbrød Emilie dem. „Du spaaede, at her vilde komme en gylden Fredstid, Maiken, og nu har en af Butiksfvendene, som har været oppe paa Klipperne med Kikkerten, seet Aages Baad komme med flere fremmede Personer, en ung Herre og nogle Folk af et rigtig morderisk Udseende. — Hvad i Guds Navn troe I nu, at det kan have at betyde?"

„Jeg for min Deel," sagde Thorborg, „skynder mig bort fra det Hele."

„Kom," sagde Maiken, „lad os gaae op paa mit Værelse og see igjennem Kikkerten!"

Tredie Bog.

Den finske Kapitain.

Enogtredivte Kapitel.

Før og efter Ankomsten.

Omtrent for en Time siden var Holt kommen hjem fra Mørkø, hvor han ikke havde modtaget mere beroligende Efterretninger end dem, han tidligere havde faaet; han stod nu reiseferdig til sin ubehagelige Tour i Anledning af den saa totalt mislykkede Smugleraffaire og tilføiede netop en Efterskrift i det Brev til sin Kompagnon, som han havde ifinde at efterlade, da Lyden af dennes og Mose's Stemmer tilligemed flere fremmede Stemmer med en særegen Accent fik ham til at lukke sin Skriverpult igjen og skynde sig hen til Vinduet.

Maiken, som havde seet igjennem Kikkerten, havde allerede erklæret Emilie, at hun maatte forberede sig paa Middagsgjæster.

„See selv!" sagde hun og overlod den unge, utaalmodige Frue sin Plads ved Kikkerten.

„O ja, jeg seer Aage, og at han med Haanden peger herhen for en Herre, som idelmindste i Frastand seer godt ud? — Men hvad i Guds Navn er dog det for skrækkelige Ansigter, som stikke frem i Forgrunden — vore Kyster skulde dog vel aldrig nu blive hjemsøgte af Sørøvere. De see virkelig mistænkelige ud, og det kunde nok ligne den gulbrune Herre der, med de sorte, sammengroede Bakkenbarter, at være Høvding for Fribyttere."

„Du maa lade Dig nøie med Mindre!“ svarede Maiken. „Men saa Meget er vist, at Sømænd af den Nation, hvortil de høre, ikke have synderlig Lighed med vore godmodige svenske Sømænd, som maae opirres, førend de komme til at see ud som Vildmænd.“

„Og hvorfra ere de da? Disse smaa, svære Krabater see dog ganske vilde ud med deres røde Ansigter, lange røde Trøier og Dolke i Bæltet — thi det er vel Dolke, de have der i Skederne — og saa de smaa flade Huer, som slet ikke skjule de brændende Øine.“

„Det er Finner,“ svarede Maiken, „og disse Dolke, som Du kalder dem, og som de bære i Beltet, ere Knive, hvilke de nok forstaae sig paa at bruge. De finske Matroser ere i Almindelighed ikke gode at have at gjøre med, og her have vi rimeligviis Kapitainen og endeel af Besætningen fra det bjergede Fartøi, hvorom Fiskerne handlede med din Mand, da de vare her iforgaars.“

„Men Du gode Gud,“ udbrød Emilie i en fortvivlet Tone, „paa den Maade bliver den ene Forstyrrelse jo værre end den anden — kjære Maiken, er et Handelshuus paa Kysten altid udsat for saadanne Eventyr?“

„Ja, det skulde jeg mene! Den Slags Eventyr høre hjemme paa ethvert Sted, som ligger ved de aabne Havbugter. Men de Kyster, som ligge længere ind imod Landet, have det fredeligere.“

„Ak, gid Aage da havde valgt en saadan istedetfor denne!“

„Men saa havde han ikke havt Fordelen af en saa udmærket Havn, hvor Kommunikationerne gaae saa uafbrudt. Du kan forresten trøste Dig med, at Efteraaret er den værste Tid — men Gud hjælpe os! Hos os varer Efteraaret rigtignok længe. Og nu gjør Du vist bedst i at forberede Dig paa at betragte Kapitainen som Gjæst for hele Vinteren.“

„Hvor kan Du nu være saa utaalelig at sige saa-

dant Noget! Naar nu baade Kapitain og Besætning ere komne tilbage, tage de vel deres Skib og reise bort, og saa har Aage ikke Mere med den Sag at gjøre."

„Du kjære lille Væsen, hvor Du dog er uerfaren!"

„Hvad er det da, som jeg skulde vide Besked om — kan det være anderledes?"

„Jeg tænker, at det Hele kommer til at gaae paa den sædvanlige Maade."

„Og hvilken Maade er det?" spurgte Emilie.

„Ved almindelige Skibbrud eller i det langt sjeldnere Tilfælde, at der saaledes som nu er bjerget et Skib, der baade selv og med Hensyn til Ladningen er uskadt, pleier der altid at gaae en uendelig lang Tid, førend alle de Forretninger og Forviklinger, som følge deraf, blive bragte i Orden. Først maa der skrives til den Regering, hvis Flag Skibet bærer — denne Gang er det den russiske — og førend den paagjældende Kapitains Søforklaring er bleven opsat, og Svaret kommet tilbage fra St. Petersborg, er der ikke andre Forholdsregler at iagttage, end at Lasten bliver udlosset og bragt i Pakhuus. Maaskee den senere bliver solgt her, og det er sandsynligt, at Skibet bliver liggende Vinteren over, hvor det nu er."

„Og i al den Tid," spurgte Emilie i en næsten trøstesløs Tone, „skulle de blive omkring her paa Kysten?"

„O nei, nu faae de nok at bestille, først med Losningen og siden med Skibets Reparation — thi der bliver vist Meget at gjøre istand efter den Tour, det har foretaget paa egen Haand."

„Dette paa egen Haand vækker i høi Grad min Nysgjerrighed. Fortæl mig Du, der veed saa god Besked om Alting, hvorfor Kapitainen har forladt Skibet med

fine Folk, naar det ikke lader til, at han er bleven tvungen dertil ved nogen Fare."

„Hvis Kapitainen ikke saae saaledes ud, som han gjør, kunde man antage flere Aarsager dertil. Men nu antager jeg kun een, nemlig at han er bleven tvungen dertil ved Overmagten. Faren har sikkert seet ud til at være uundgaaelig og overhængende, og saa have de stive Finner maaskee gjort aabenbart Mytteri; men efterat de ere komne vel bort fra Skibet, have de sandsynligviis angret det og tænkt paa at sikkre sig for Fremtiden. Saaledes kan det omtrent være gaaet til — Men see, lille Emilie, nu nærme de sig snart Broen."

„Ja," sagde Emilie, „jeg faaer lige netop Tid til at ordne mine Krøller og forsøge Middagsmaden med een Ret. Jeg løber ned iforveien!"

Og hun fløi ud.

Smuk og fortryllende som den klareste Solstraale stod Emilie paa Broen, da Aage sprang iland og rakte hende Haanden med et Blik, som gjorde hende endnu smukkere.

„See her, Kapitain Oddjers, har jeg den Fornøielse at forestille Dem min Kone, som vil forene sig med mig i Ønsket om, at Hr. Kapitainen for det Første vil hvile sig nogle Dage ud i vor lille Kreds."

Det er en temmelig kjedelig Pligt, som er falden i de stakkels Koners Lod altid at maatte vise sig henrykte ved Mændenes Indbydelser, at neie og hilse, see venlige og glade ud, imedens de ønske Gjæsten langt bort og i Hovedet udkaste et Slags Program over Maaltiderne osv.

„Jeg supponerer, at min Datter er hjemme, Fru Hjelm — O see, der kommer hun jo tilligemed Holt — Hæ, hvad kan det have at betyde? — skulde et lille Anliggende være bragt i Rigtighed, medens jeg var borte?"

Emilie hørte ikke de sidste Ord af denne for Maiken saa piinlige Spøg, thi hun var netop i Begreb med at besvare Kapitain Oddjers's høflige Forsikkring om, hvor fortvivlet han var over at gjøre Ulejlighed, og dette Svar blev udtalt i saa passende og velvalgte Ord, at hun igjen fik et bifaldende Blik fra sin Mand. Det lod til at smigre Aage at see det behagelige Indtryk, som Emilie aabenbart gjorde paa den Fremmede.

Og herom kunde Aage best dømme, da han hele den foregaaende Tid havde seet den finske Kapitain ordknap og i en meget mørk Sindsstemning.

Og Kapitain Oddjers — vi ville gjøre Bekjendtskab med ham, medens Selskabet gaaer op til Bygningen — havde heller ingen Grund til at være i godt Humeur.

Han var en altfor stolt Mand til at kunne lide en Bestjæmmelse uden ligesom at føle Døden i Hjertet, og dog var han — han, som førte et strengt, retfærdigt Jernscepter, ikke af Haardhed, men af Nødvendighed — fornylig bleven nødt til at see sin Magt, som aldrig før var dragen i Tvivl, synke og falde under hans finske Landsmænds Oprør.

Hvor rigtig havde ikke Maiken bedømt Forholdet.

I de sidste Timer, efterat Skibet allerede i flere Dage havde drevet om for Vind og Strøm, havde det i Skumringen nærmet sig Indløbet til en af de farligste Passager. Og da var det, at Besætningen, som efter den feige Konstabels Foranstaltning havde faaet en tidobbelt Portion Drikkevarer og desuden ved en af Tømmermændenes overtroiske Spaadomme var dreven til en endnu mere overspændt Frygt for Skibets forudbestemte Undergang imellem det stedse frygtede Skageraks Klipper, hvilket han forrige Nat havde seet med sine egne Øine — da var det, sige vi, at Mandskabet stillede sig frem for Kapitainen med ophidsede Gemytter og i en

myndig Tone erklærede, at det ikke havde ifinde at blive tilbage for at lade sig drukne i dette Helvedeshul, som aabnede sit Svælg for at opsluge baade Skib og Menneskeliv.

En nærmere Beskrivelse af Kapitain Oddjers's uhørte Anstrengelser for at bringe Folkene tilbage under den nødvendige Subordination, gaaer ud over Grændserne for denne Fortælling. Det maa være nok, at ingen Befalingsmand kunde drive sin Iver videre, eller bedre beherske den brændende Harme i sit Indre. Blodet, det hede finske Blod, sydede ligesaa voldsomt i hans Aarer, som Havet sydede i Brændingerne.

Den sidste Kamp angik hans egen Person, og denne Kamp var overmenneskelig. Det maa have været et stolt Syn: en eneste Mand, som med opreist Hoved og fast Blik sætter sig til Modværge imod tredive kraftfulde Arme fra den gamle Suomi Strand, der ere udstrakte uden dog at vove at røre Befalingsmanden, som de i selve Rusen føle sig bundne til ved den almægtige Vanes endnu ikke brudte Baand."

Og imidlertid driver Skibet uden at styres af Menneskehænder hen over de himmelhøie Bølger og nærmer sig stedse mere det forfærdelige Indløb.

Da fare de første Knive ud af Skederne.

„Ikke uden Kapitainen, ikke uden Kapitainen!" var det vilde Raab omkring ham, det ulykkalige Løsen, som fløi fra Mund til Mund. „Han skal staae til Ansvar for det Hele, han maa være med i Baaden — ikke uden Kapitainen!"

Og nu vare Subordinationens sidste Skranker nedbrudte. Hele Flokken styrtede frem, men standsedes af en udstrakt Arm.

„Tilbage, Uslinger! Naar I ville vanære Eder selv, Eders Flag og Eders Befalingsmand, saa — er dette mit Svar!"

I samme Øieblik kastede Kapitainen sig overbord. Om det var hans Hensigt at gaae tilbunds, søge at redde sig ved Svømning eller muligviis klynge sig fast til det arbeidende Skib og saaledes skjule sig, til det oprørske Mandskab var sluppet bort, saa han igjen kunde bestige sit forladte Skib — dette er uvist. Men ialfald blev hans Beslutning tiljntetgjort, thi fire stærke Arme greb ham efter et Øieblikks Forløb som Staalfjedre og trak ham op i Baaden.

Imidlertid skjulte Mørket Hemmeligheden angaaende det forladte Skibs eensomme Fart, og hvorledes det blev frelst, først ved Forsynets Hjælp og dernæst af de stakkels Fiskere, som vare saa heldige at bemægtige sig det.

Næste Morgen havde Kapitainen efter en Nat fuld af uhørte Anstrengelser og en langvarig Kamp imod Storm og Sø gjenvundet sit Herredømme over den nu aldeles ødrue Besætning og var tilligemed den ankommen til Lysekil, et Par Timer efterat Lodserne og Fiskerne havde ført Skibet dertil, og efterat de sidste igjen vare reiste til Svartskjær for at sælge deres Førstefødselsret.

Man vilde maaskee troe, at den uhørte og uventede Lykke for Kapitain Oddjers næsten at faae Skibet uskadt tilbage, maatte have lagt en lægende Balsam paa de Saar, som hans mandige Stolthed og Æresfølelse havde faaet, men det var langtfra Tilfældet. Han vilde, hvis han turde, have straffet hele Mandskabet med saa mange Prygl, som hver Enkelt kunde udholde uden Livsfare, men han nøiedes med at anbefale dem dertil i sin Søforklaring, og efter den Anbefaling vidste han, at de Intet tabte ved at vente.

Om Skibet iøvrigt vilde komme til at gaae til Gøteborg eller blive liggende ved Lysekil, var endnu uafgjort. Kapitainen havde nu flere Sager at afgjøre med Huset Hjelm & Holt tilligemed de Andre, der havde Part deri — de som havde kjøbt Lodsernes Andeel — angaaende

Jagttagelsen af deres gjensidige Interesser, indtil det Hele var overgivet i Konsulens Hænder.

„See her, Hr. Kapitain, er et varmt Værelse, en Sofa og en Pibe — hvil Dem nu en Timestid, til Middagsmaden er færdig!"

Saaledes talte Hjelm, idet han førte den Fremmede til Gjæstekammeret ligeoverfor Holts Værelse.

„Jeg takker! Denne Hvile vil vist ikke lade vente længe paa sig, thi inat sov jeg ikke mere end de tre foregaaende Nætter. Men i disse hyggelige Omgivelser, og efterat jeg paa en saa behagelig Maade har lært en af de Personer at kjende, som jeg faaer at gjøre med, haaber jeg at finde rigtig Hvile en Timestid."

Hjelm tog Afsked og skyndte sig ned for at faae Besked om Alt, hvad der var passeret under hans Fraværelse, og om Aarsagen til Holts Reise, som han dog anede.

Imidlertid tændte Kapitain Oddjers sin Pibe og lagde sig paa Sofaen. Røgskyerne hævede sig i lette Hvirvler omkring ham, medens han i sine Tanker gjennemgik den forfærdelige Scene, da hans Mandskab reiste sig imod ham i den Hensigt at afsætte ham og selv overtage Kommandoen. Han saae igjen Skibet styre henimod Skjærgruppen, han saae sig selv springe i Havet — derpaa vilde han ikke see Mere, og dog trængte alle disse vilde Anfigter sig frem omkring ham. Men det Besynderligste var, at han midt iblandt dem saae det lyse Billede af et Engleansigt, saa blændende smukt, at han end ikke i sine skjønneste Fantasier erindrede sig at have havt noget Syn, der gjørde et saadant Indtryk paa ham. Han vilde holde Øinene aabne for ikke at tabe det af Syne, men de trætte Øienlaag sank stedse dybere, og tilsidst

saae han kun de forvirrede Billeder fra den Nat, han tilbragte i Baaden.

— — — — — — — — — — — — —

„Men er det muligt, er det virkelig muligt," spurgte Hjelm i en Tone, som vidnede om den største Henrykkelse, „at min Emilie har udviklet en saa storartet Kraft? Jeg kunde i Sandhed ikke ønske dette uskeet, min Ven! Hvor forfærdeligt det end har været, medens det stod paa, thi det har overbeviist mig om, at Du, min lille Hustru, i Virkeligheden er en ganske anden Person end den lille Hustru, som jeg undertiden har havt mine smaa Disputer med."

„Ja," forsikkrede Maiken, til hvem af og til et bedende Øiekast var blevet sendt, „ja, Hr. Hjelm kan virkelig være stolt af Emilies Aandsnærværelse. Baade jeg og Thorborg vare aldeles overbeviste o.n, at vi vilde finde hende besvimet i en eller anden Krog, og istedetfor det fandt vi hende ifærd med paa sin Mands Vegne at forsvare hans Kompagnon, som efter al Beregning burde have forsvaret hende ved denne Leilighed."

„Jeg kan nok forstaae, at Frøken Maiken ikke kan sympathisere med Holt," sagde Hjelm smilende. „Men tro mig, skjøndt jeg endnu ikke har talt med ham om denne Sag, at det var af Klogskab, ikke af Feighed, han holdt sig tilbage — Og lad mig nu omfavne Dig, min herlige Emilie, fordi Du har bevogtet Huset saa godt, medens jeg var borte!"

„Men Aage," svarede Emilie med en Undseelse og Tilbageholdenhed, der vidnede om ligesaa megen Følelse som Takt, „Du gjør mig jo ganske forvirret! Du maa ikke troe, at jeg ikke havde en stor Angst at overvinde, men da den var overvunden, var det jo naturligt, at jeg indsaae, hvad der var din Kones Pligt, naar hun alene repræsenterede Huset. Og nu maa Du sige os ganske oprigtig, vilde Du have handlet ligesom Holt?"

„Jeg vilde aldrig kunne bringe mig selv i den Stilling, hvori han befandt sig, og følgelig heller aldrig blive nødt til at vise den Slags Mod, som han viste."

„Der kan Du see!"

„Pardon for Holt, mine Damer — ingen Uretfærdighed! Men det er besynderligt nok, at I begge ere tilbøielige til at see Alt fra den sorte Side, naar Talen er om Holt. Og nu bringer jeg Frøken Maiken min hjerteligste Tak for den kraftige Haandsrækning, Holt modtog. Det havde virkelig ikke været Spøg for vort nyskabte Huus at blive Uvenner med saadanne Bjørne, og jeg beundrer Frøkenens sikkre Blik paa alle de Forhold, hvortil der udfordres Skarpsindighed."

„Jeg supponerer ogsaa," sagde Moss, der i det Samme kom ind, „at kun faa Kvinder kunne maale sig med min Maiblomst, hvad Mod og Skarpsindighed angaaer, og man kan min Sjæl gratulere Holt til den Haandsrækning, han fik! Men det er sandt, Hr. Hjelm! Holts Vogn holder for Døren, og han har Noget at sige Dem under fire Øine."

Aage blev blussende rød.

„Det havde været nok saa godt," sagde han, „om Holt allerede var tagen bort. Jeg for min Deel har ikke Andet at tale med ham om end denne sidste Affaire, og det lader ikke til at være den, han tænker meest paa."

„Naa, naa, Hr. Hjelm, jeg supponerer, at man maa være billig!" sagde Moss næsten fornærmet paa Holts Vegne. (Han og Holt vare jo allerede saagodtsom een Person!)

„Billig?" gientog Hjelm, idet han rynkede Øienbrynene. „Jeg antager, at man ikke kan ansee mig for at være Andet. Men det kunde virkelig ansees for billigt, om Holt ikke havde indladt sig i Spekulationer, der maatte holdes hemmelige for hans Kompagnon — dette maa nødvendigviis vække min Uvillie!"

„Uden at tage Holt i Forsvar, Hr. Hjelm, troer jeg dog at kunne gjøre den Bemærkning, at Uvillien vistnok ikke kom af hans Mangel paa Fortrolighed, thi om han for nok saa længe siden havde fortalt Dem det Hele saa —"

„Meget sandt, Hr Moss — saa havde jeg alligevel misbilliget det. Men jeg kan ikke indsee, at Holts Feil bliver mindre derved, at han fandt det nødvendigt at bedrage mig. Nu gaaer jeg imidlertid for at høre hans Forklaring.

— — — — — — — — — — — — — —

Det overstandne Frieri havde saaledes styrket Holts Mod og Sikkerhed, at der ikke var Spor af den mindste Forlegenhed, da han mødte Hjelm.

„Hvad jeg har at sige Dig," heed det, „er sagt i faa Ord."

„Nuvel?" spurgte Hjelm.

„Overbeviist om, at Du ligesom andre Kjøbmænd vilde forstaae, hvad der er til din egen Fordeel . . ."

„Du vilde jo udtrykke Dig kort — udelad derfor Indledningen!"

„Saa hør da — Varerne, som jeg havde i Kommission, ere som ved Trolddom komne i Toldlieutenantens Hænder, men Mørkskarlene staae alene til Ansvar; og da vort Huus ikke er udsat for Noget, da mit Navn ikke engang bliver nævnt, haaber jeg, at Du har glemt hele den jammerlige Affaire, naar jeg kommer tilbage!"

„Men er det vist, at dine Agenter ikke forandre deres Beslutning?" spurgte Hjelm.

„Fuldkomment! Og nu Farvel — jeg har ingen Tid at give bort."

„Hvor optagen end din Tid kan være, maa Du dog vise mig den Opmærksomhed at vente, indtil Du har svaret paa eet Spørgsmaal til — Vil Du love mig paa din Ære og give mig Haanden paa, at Du herefter aldrig

vil blande slige fremmede Interesser med vore, og at Du heller ikke vil smugle for egen Regning — thi om det end i det heldigste Tilfælde lykkes een, to eller tre Gange, saa mislykkes det den fjerde, og Resultatet bliver altid ved Opgjørelsen, at Gevinsten ikke dækker Tabet. Vil Du nu give mig dit Ord?"

„Ja, paa min Ære — men ingen Regel er uden Undtagelse! Jeg kan ikke sværge paa, hvad jeg ikke kan drømme om."

„Saa gjør jeg det i dit Sted," svarede Hjelm betydningsfuldt. „Jeg sværger paa, at her ikke skal blive smuglet mere."

Toogtredivte Kapitel.

Fader og Datter.

I Løbet af denne Dag vare Familien paa Svartkjær saavelsom deres Gjæster optagne af den fremmede Kaptain. Denne bar i hele sit Væsen det mørke, men interessante Præg af en Personlighed, hvis stærke, om end undertrykte Lidenskab brændte i de halvt tilslørede Øine og havde præget deres haarde Træk i Pandens Furer og i Læbens spodske Krumning. Der var i hele hans Væsen en befalende Kraft, der, som vi have seet, ikke engang gav efter i yderste Nød, og han lod kun til af Høflighed og med en vis Anstrengelse at lempe sig efter Forholdene.

Hans Blik hvilede prøvende snart paa Maiken, hvis rolige Holdning, modne, alvorlige og dog saa indtagende Væsen syntes at vække hans Sympathi, og snart paa Emilie, hvis glimrende Skjønhed aldrig havde viist sig mere tiltrækkende. Emilie havde idag vundet en saa stor

Seir over sin Mand, at hun ikke vilde have Noget imod at vinde endnu flere Seire ved sin Elskværdighed. Saa Meget er vist, at Kapitain Oddjers, der havde Sands for kvindelig Skjønhed, idetmindste ved sin tause Hyldest forøgede hendes Triumf.

Efter Middag var Samtalen i Begyndelsen gaaet temmelig tvungen, til Kapitainen — for paa eengang at faae Ende paa det piinlige Emne, som angik ham selv — havde givet en kort, men malerisk Skildring af Alt, hvad der var hændet paa hans Skib. Med mesterlig Lethed antydede han sin nødtvungne Forflyttelse fra Vandet til Baaden, men skildrede med desto skarpere Træk det Øieblik, da han tog Kommandoen tilbage og styrede Baaden imod Lysekil. Det var ikke en smigret Egenkjærligheds Praleri, som viste sig i den Maade, hvorpaa han dernæst beskrev Kampen imod Naturelementernes og de menneskelige Elementers forenede Voldsomhed — thi hos en Deel af Mandskabet viste der sig endnu Tegn paa Opsætsighed — men det var Bevidstheden om en overlegen Aandskraft, og dette tilkjendegav sig saa tydelig, at ingen af Tilhørerne troede at høre en forfængelig Mands Tale.

Han sluttede med at gjøre en Undskyldning for, at han havde taget sin Konstabel og en Tømmermand med. Men disse to havde han ikke turdet slippe af Syne i længere Tid. Det var dem, som havde tændt Oprørsgnisten, den Ene ved at uddele Brændeviin, den Anden ved sin fanatiske Overtro. „Hvis jeg havde ladet dem blive tilbage," sagde han tilsidst, „kunde det hændet sig, at de under min Fraværelse havde gjort Indbrud i Proviantkammeret, hentet Drikkevarer og gjort Optøier i Byen."

„Jeg forsikkrer, Hr. Kapitain," sagde Emilie, som var den Første, der tog Ordet, „jeg forsikkrer, at med hvor dyb Interesse jeg end har hørt denne livlige Skildring af en Sømands omvexlende Liv, maa jeg dog begynde

med at tale om min Utaknemmelighed istedetfor min Taknemmelighed."

„Hvorledes det, Frue — tør jeg udbede mig en Forklaring?"

„Med Fornøielse — jeg blev iaftes under min Mands Fraværelse nødt til i den Grad at tage Mod til mig for at holde Stand imod vore egne Kystbeboeres larmende Opførsel, at jeg virkelig skjælver for den Gave, som Hr. Kapitainen har bragt os i disse to Mænd. Det blotte Syn af dem, som de staae nede ved Broen som to Jernstøtter med deres Knive i Beltet og de skarpe Øine ligesom fastnaglede til den Gjenstand, de falde paa, indgiver mig en saadan Respekt, at jeg hellere vilde lade dem gjøre hvadsomhelst i Frastand end komme os nær."

„Nu faaer Du Kapitain Oddjers til at troe, at Du er meget egenkjærlig, lille Emilie!" sagde Aage. „Tænk, om Nogen iaftes havde sagt om de vilde Bønder, at de gjerne maatte huisere saa meget, som de vilde paa Svartskjær, naar man blot slap for dem andetsteds."

„Det er sandt," svarede den unge Kone smilende, „og derfor vil jeg ikke ønske den finske Enighed til Lyskil, men jeg ønsker den —"

Hun standsede rødmende.

„— Mildest talt iblandt Isbjergene?" afbrød Kapitain Oddjers.

„Jeg troer," sagde Maiken, som ellers hele Dagen havde været ualmindelig kaus, „ikke engang, Emilie har hørt, at Skibet hedder den finske Enighed. Men man maa ialfald tilstaae, at efter den kraftfulde Skildring, som Hr. Kapitainen har givet af sit Mandskab, er det tilgiveligt, om Karaktererne hver for sig vække Frygt, naar man tænker sig dem, uden at Befalingsmanden er tilstede."

Kapitain Oddjers bukkede forbindtlig, og Mors bemærkede paa sin ugeneerte Maade:

„Jeg supponerer, at Hr. Kapitainen vil lære Forskjellen imellem min Datters Ord og hendes virkelige Tænkemaade at kjende. Jeg troer ikke engang, hun vilde blive bange for en Sværm marokkanske Sørøveres Besøg, endsige for et Par finske Matroser. Og hvis Hr. Kapitainen vil gjøre os den Ære at besøge os engang paa Glæborg tilligemed Hjelms, saa skal De faae at see, hvilke mandhaftige Beskjæftigelser en svensk Skjærgaardspige kan have — Men det er sandt, det kan Du jo ogsaa vise os her, min Maiblomst, hvis Du indbyder os til en lille Lystighed oppe i dine Værelser. Hr. Kapitainen maa vide, at min Datter boer paa to forskjellige Steder."

Maiken, hvem alle disse Meddelelser generede meget, tænkte paa, hvorledes hun bedst kunde afbryde Faderens Ordstrøm, da Strømmen desværre flød ind i en anden Kanal, hvorpaa han aldrig vovede sig ud, undtagen naar han havde drukket for megen Viin ved Middagsbordet, hvilket netop var Tilfældet den Dag, rimeligviis fordi han følte sit Sind besværet ved Tanken om, hvorledes han skulde bringe noget Mere ud af Holts Frieri end selve Frieriet. Han gav sig nemlig til at prale af sine Rigdomme — Finlænderen skulde vide, hvilken Matador den svenske Kjøbmand var.

„Jo vist skal Du give os en lille Fest oppe hos Dig selv, min Maiblomst — saa skal Hr. Kapitainen, som er en Kjender, see de fem forskjellige Modeller til mine Skibe. Jeg supponerer, at det kan interessere Herren at lære vore Skjærgaardsressourcer i Skibsbyggeriet at kjende. Men Du maa huske mig paa, at Du ogsaa skal have Modellerne til Galeasen og den sidste Skonnert, mit Barn!"

„Det bliver tilsidst en lille Flaade," sagde Kapitain Oddjers, „som vilde være en velkommen Forøgelse af Skjærgaardsflaaden, hvis Sverig fik Krig."

„Hvad behager — jeg supponerer, at vi sidde med Fødderne paa svensk Jord, Hr. Kapitain! For det Første er der Gud skee Lov ingen Tegn til Krig, men skulde det komme saa vidt, er jeg bange for, at jeg bar mig ad som den hollandske Kjøbmand, der engang i gamle Dage boede her ved Bottnafjorden — Slaman, heed han, og var en svær rig Mand. Det kan man da begribe, siden han sænkede fem store Skibe, da Kronen i en eller anden Forlegenhed vilde laane dem. Jeg supponerer, at han tænkte — og en saadan Tanke kan man da nok forstaae — at det er ligesaa sikkert at gjemme sine Skatte i Dybet som paa Bjerget; jo jo, han vidste nok, at der er Forskjel paa at laane ud og at faae tilbage."

Medens Moss var saa snaksom, havde Hjelm benyttet Leiligheden til at gaae op til sine Kontorforretninger. „Det er mærkeligt," sagde Maiken, „hvor godt Papas egne Ord, som nylig blev udtalte med Hensyn til mig, kunne anvendes paa Papa selv!"

„Det troer jeg ogsaa, Hr. Moss!" skyndte Emilie sig at tilføie for at hjælpe sin Veninde. „Disse Ord af Hr. Moss og hans Handlemaade, ifald der udfordredes et Offer for det almindelige Bedste, vilde vist vise sig meget forskjellige."

„Nei, jeg vil ikke ansees for bedre, end jeg er. Jeg supponerer, at det ikke ligger i min Natur at have nogen Interesse for Avisskraaleri og for borgerlige Opoffrelser og Dyder. Mit Valgsprog har altid været, at man er sig selv nærmest — Naa, nu bliver min Maiblomst nok i ondt Humeur! Hun vil, Gud hjælpe mig! at jeg altid skal følge hendes Ideer, og isaafald vilde jeg tilsidst kun faae ringe Ulejlighed med Forretningerne. Men seer jeg feil — er Hr. Kapitainen ikke noget rødere i Ansigtet, end det er naturligt for et rask Menneske — jeg suppo-

nerer, at der er kommet lidt Feber i Blodet efter det kolde Bad?"

Der var virkelig Feber i Kapitain Oddjers Blod, en Feber, som, kuet af hans stærke Villie, allerede længe var holdt indenfor Skrankerne, men som nu lod til at overvælde ham.

„Hr. Moss har virkelig Ret," sagde han, idet han reiste sig, „og jeg beder om Tilladelse til at gaae tilbage til mit Værelse."

Emilie vilde strax sende Bud efter Aage, men Moss paatog sig at følge Gjæsten op paa hans Kammer, og Emilie lovede at sende Hyldethee derop.

— — — — — — — — — — — — — —

„Naa, hvad siger Du nu om vor nye Gjæst, Maiken?" spurgte den unge Frue, efterat hun havde givet Uljana sine huuslige Ordrer angaaende Kapitainen.

„O, han er en Mand, som det nok er værd at see. Men mit Hoved er saa fuldt af andre Ting — Hvad synes Du selv om ham?"

„Aa, jeg bliver ikke saa sparsom i min Roes! Jeg er ubeskrivelig indtagen i ham. Der er en skjult Ild i Alt, hvad han siger — og er han ikke smuk? Hvilket fint, behageligt og dog elskværdigt Væsen! Du har virkelig Ret i, at han er en Mand, som det nok er værd at see!"

„Naa, det er rigtignok sandt, at Du ikke er saa ordknap i din Bedømmelse af den Fremmede som jeg!"

„Hvorfor skulde jeg ogsaa det? Jeg siger gjerne reentud, hvad jeg tænker."

„Men jeg," svarede Maiken, „følte mig saa ilde tilmode, fordi Fader gav sig til at tale saa rask og pralende, — det er, som om han undertiden satte en Ære i at gjøre fine Ord værre end Tankerne."

„O, bryd Dig aldrig om, hvorledes det tog sig ud! Jeg troer oprigtig talt, at Kapitainen ikke hørte ret Meget

af, hvad han sagde. Deels var han ikke rask, som Du veed, og deels saae han hele Tiden paa os Fruentimmer — det mærkede jeg nok, endskjøndt vi fæstede vore Øine paa Arbeidet."

Maiken svarede ikke. Hun begyndte at gaae urolig frem og tilbage. Hun tænkte paa, hvad hun hele Dagen havde havt i Tankerne, nemlig Holts betydningsfulde Ord til hende om Aftenen og endnu betydningsfuldere om Morgenen. Derpaa lagde hun den pludselige Snaksomhed, som hun havde bemærket hos sin Fader ved Slutningen af Maaltidet, sammen med den Taushed, han havde iagttaget ved Bordet i Begyndelsen, og troede deraf at kunne drage den Slutning, at han først havde været opfyldt af urolige og besværende Tanker, som han siden havde søgt at rive sig løs fra. Tilsidst overveiede hun i sin urolige Sjæl den Bestemmelse, hun og Gudmar havde taget angaaende det Brev, der skulde skrives til Faderen. Kunde det nu nytte til Noget?"

Iblandt alle disse Tanker var der kun een, som hun med Glæde kunde dvæle ved, nemlig et Afskedsmøde med hendes Forlovede — hun maatte træffe ham, førend hun reiste — — —

„O, hvor det er kjedsommeligt, at Du ikke kan snakke iaften, Maiken!" udbrød Emilie. „Jeg er selv i saa godt Humeur, at det virkelig koster Selvovervindelse at tie — Men see — her have vi allerede Hr. Moss tilbage!"

„Hvad er det, Papa?" spurgte Maiken, som strax saae, at der var Noget paafærde.

„Ja, det Spørgsmaal vilde jeg netop gjøre Dig. Gaaer Du op i dine Værelser, saa kommer jeg strax til Dig."

Der gled ligesom en Sky over Maikens indre Syn.

Hun skyndte sig op, og efterat have tændt Lampen satte hun sig rolig til at vente.

Hun behøvede ikke at vente længe, thi efter et Par Minuters Forløb traadte Faderen ind.

„Det er længe siden," sagde han i en Tone, som snarere vidnede om en smertelig Forlegenhed end om Vrede, „det er længe siden, jeg har været heroppe, mit Barn, og i Eftermiddag troede jeg et Øieblik, at vi Allesammen skulde tilbringe en hyggeligere Aften her, end vi nu maaskee faae."

„Da jeg dernede spurgte om, hvad der var hændet, hentydede Papa til, at jeg skulde vide Noget om Anledningen til Papas forandrede Humeur — men hvorledes er det muligt?"

„Jo af den Grund, supponerer jeg, at Gudmar Guldbrandsen, efter hvad der sidst tildrog sig imellem os, ikke vilde fordriste sig til at skrive til mig, hvis han ikke havde havt Dig med paa Raad derom."

„Har Papa allerede læst hans Brev?"

„Nei, jeg har ikke engang aabnet det. Men kalder Du det et Svar, at gjøre mig det ene Spørgsmaal efter det andet?"

„Jeg vil svare paa Alt, hvad Papa spørger mig om, og ovenikjøbet tale uspurgt."

„Saa meget bedre! Det er baade den reelleste og hurtigste Maade at faae Sagen afgjort paa."

„Tillader Papa, at jeg først spørger om, hvem der overleverede Brevet? Gudmar er jo i Göteborg."

„En Skudeskipper havde det med. Han havde sagtens skrevet det underveis, og da der saa var Leilighed, sendte han det bort."

„Ja, jeg forstaaer nok, at han troede at berede mig en Glæde med denne Skyndsomhed. Men idag er ikke igaar, og hvad jeg dengang haabede skulde blive godt

for os Alle, bliver vist nu — det indseer jeg — ganske det Modsatte.

„Det vil sige," vedblev Moss i en Tone, som begyndte at blive vred, „at I endnu lægge Planer?"

„Det ville vi blive ved med, Papa! Man elsker ikke for at forsage, naar man elsker alvorlig."

„Men om man nu blev nødt dertil. Hvad var det, som Dronningen sagde til Hofdamen — lød det ikke saaledes:"

Det Ene, Du vil, det Andet, Du skal!
Saa pleier det gaae i saadanne Fald."

„Det er besynderligt at høre Papa, som nylig yttrede saa revolutionaire Anskuelser med Hensyn til Magtsprog fra høiere Steder, understøtte sine egne Argumenter med et saadant. — Men skulle vi herude paa vort fattige Svartskjær glimre med saa ophøiede Citater, saa lad os gjøre det fuldstændig. Papa veed nok, at den bekjendte Irretesættelse indløb som Svar paa disse Ord, som Hofdamen havde ridset paa Ruden:

„Jeg er tilfreds med Skjæbnen min
Og takker Gud for Naaden sin."

„Naa, saa Du er fornøiet med din Skjæbne!" udbrød Moss ivrig — „hvad nytter da det tossede Brev til?"

„Man kan være tilfreds med sin Skjæbne, naar man med Vished haaber, at den ikke skal forværres, men man kan ikke undlade at prøve paa at forbedre den."

„Og man takker Gud for hans Naade," tilsøiede Moss i en haanlig Tone, „om Skjæbnen end aldrig bliver forbedret paa den Maade, som vi ønske?"

„Ja, det troer jeg ganske vist, Papa!" svarede Maiken med fuldkommen Selvbeherskelse. „Gud har jo givet mig saa Meget, da han gav mig et Hjerte, som fatter Kjærligheden, og tillige har ladet mig finde en Gjenstand, som fortjener den største Hengivenhed, Hjertet kan

rumme. Kan nogen menneskelig Magt tage denne Bevidsthed fra mig?"

„Jeg supponerer, at ingen menneskelig Magt kunde faae ifinde at gjøre Dig Eiendomsretten stridig til disse Skatte, som Du vist uden Tab for Nogen kan beholde. Og forlanger han ikke Andet i Brevet end Tilladelse til at maatte beholde sine forrykte Kjærlighedstanker, saa var der ingen Aarsag til at bringe mig i Vrede for saa Lidt."

„Uden for Øieblikket at omtale hans Hensigt med Brevet benytter jeg Leiligheden til at gjøre Papa følgende korte Meddelelse: Jeg og Gudmar ere saaledes forenede, at vi ikke kunne adskilles, thi Skilsmissen ved Tid og Rum er egenlig ingen Skilsmisse for os. Jeg vil aldrig i Livet bytte det Navn, jeg nu bærer, med noget andet end hans. Kommer jeg ikke til at hedde Maiken Guldbrandsen, saa dør jeg som Maiken Mofs. Dette er ligesaa vist og sandt, som jeg i dette Øieblik er overbeviist om, at Papa inderlig ønsker at formaae mig til at bære et tredie Navn — men dette Ønske maae vi overgive til en evig Glemsel. Jeg er ikke den Kvinde, som bryder sit Ord. Og nu veed Papa Alt, hvad jeg troer, Papa behøver at vide."

„Jeg supponerer, at Du tager feil heri, thi Du har endnu ikke sagt mig, hvad Du har ifinde at gjøre, dersom jeg ikke skulde rette mig præcist efter dine Forskrifter. Du veed nok, supponerer jeg, at det undertiden hændes, at Fædre angribes af en uforbederlig Egenfindighed."

„For det Første vil jeg tie, dernæst vil jeg vise en utrættelig Taalmodighed, og for det Tredie vente, til Haabet eller Taalmodigheden seent slippe."

„Og forudsat, at Alt dette slipper, min Maiblomst — hvad saa?"

„Det vil vare længe, Papa — jeg holder ikke af

Scener imellem Fædre og Børn. Vi have hidtil levet fredelig sammen — lad os blive ved dermed! Jeg er en ærbødig Datter og bringer villig ethvert Offer, som Papa har Ret til at forlange, naar Papa blot vil huske paa den Sandhed, at Menneskesjælen nødvendigviis maa være fri, den kan kun bindes med sine egne Baand. Giv mig nu Gudmars Brev, Papa — det kom i et ubeleiligt Øieblik."

„Du har som sædvanlig talt fornuftig og besindig, min Maiblomst, og Du veed, hvor meget jeg holder af Dig —"

„Ja, paa Papas egen Maade, men ikke paa Guds Maade, thi hvis Papa virkelig —"

„Tys, jeg veed med mig selv, at jeg kun holder altfor meget af Dig — men ham, som Du har givet hele dit Hjerte, holder jeg ikke af. Han har fornærmet mig. Men desuagtet vil jeg vise samme Selvbeherskelse under den Erklæring, jeg nu har isinde at give, som Du nylig viste ved din."

„Lad os standse herved, Papa — sig ikke mere! Denne Aften har virkelig noget Forfærdeligt ved sig. Det forekommer mig, som om hvert Ord, vi sige, blev optegnet hist oppe."

„Det veed jeg Intet om, men hernede optegner jeg den Forsikkring, som kommer fra en Villie, der er endnu urokkeligere end din, at hvis Du aldrig vil lade Dig overtale til at bære noget andet Navn end Guldbrandsens, saa —"

„Papa, Papa!"

„Jeg vil tale ud — saa kan Du i Guds Navn døe med det Navn, som Du nu har!"

Maiken blev ligesaa bleg som det hvide Lommetørklæde, hun strøg hen over sine Pande. Men hun sagde blot:

„Jeg fik ikke Brevet."

„Det vil jeg først selv læse. — Saa nu er det aabent! — Her er et til Dig."

Treogtredivte Kapitel.

De to Breve fra Gudmar.

„Høistærede!

Dersom jeg turde, vilde jeg huske Dig paa en Tid — det er desværre længe siden — da en ung Dreng tit kom ind til Dig og fortalte Dig om sine smaa Bedrifter ved Sælhundefangsten, Vildandejagten, Skøiteløbningen eller i den eensomme lille Baad i Kamp mod Vind og Bølger, og hvor mangen blank Sølvkilling stak Drengen da ikke i sin Lomme, og det med Stolthed, thi Gaven kom ikke alene, den ledsagedes af et venligt, opmuntrende og kraftigt Ord, som varmede hans Hjerte og styrkede hans Mod.

Nei, jeg bliver vist altfor blød, naar jeg maner den Tid frem, da Du og Fader ivrig disputerede ved Piben og Glasset, medens Maiken og jeg disputerede om de Sneglehuse, som vi fandt ved Strandbredden.

Allerede dengang begyndte Spiren til den dybe og brændende Kjærlighed, som først Ynglingen og siden Manden skulde hellige sin unge, kjække Deeltagerinde i saa mange af de føromtalte smaa Bedrifter.

Og nu — hvor forandret! Nu tør jeg ikke engang træde Dig for Øinene, thi jeg veed, at det før saa venlige Blik vil hvile paa mig med mørk Uvillie.

Jeg har gaaet irette med mig selv, eller snarere holdt Dom over mig selv — og jeg er kommen til det Resultat, at jeg maaskee hidtil har været for stolt i visse Henseender,

Den Mand, som elsker en Kvinde over Alt, bør ikke kunne føle sig ydmyget ved Noget, som angaaer hende, han bør aldrig holde sig for ydmyget af den, der har hele hans jordiske Lykke i sin Haand. Nuvel, Mons, jeg er endnu en Person i en ringe Stilling i Samfundet, men jeg er ligesaa stolt, som om jeg beklædte den høieste Post — maaskee jeg endogsaa i sidste Tilfælde vilde see mindre paa min Værdighed.

Men nu lægger jeg denne Stolthed for dine Fødder. Forskyd mig ikke som Søn! Jeg lover ved Gud, som i i dette Øieblik seer og kjender mit alvorlige Forsæt, at blive Dig den ømmeste, mest hengivne og omhyggeligste Svigersøn.

Om et Par Aar er der ikke længer nogen Toldlieutenant Guldbrandsen, og den Embedsmand, som kommer og beder om Svar paa dette Brev, skal ikke i nogen Henseende minde om den forhadte Kystopsynsmand. For Øieblikket beder jeg kun om Tilladelse til i Fred at haabe paa denne Fremtid.

Vore Familier have allerede i saa mange Aar været forenede ved det inderligste Venskab, at de synes at være bestemte til en fuldstændig Forening. Og tænk, hvor Du selv vil finde Behag i denne Fremtid, naar først den ulykkelige Antipathi er overvunden. Fader og Du begynde det gamle Liv igjen; og vi, Maiken og jeg — hvilken Kjærlighed og Omhu kan maale sig med den, hvormed vi ville søge at gjætte alle dine Ønsker.

Naar jeg nu vender Bladet — og det maa jeg desværre — naar jeg antager, at Du holder fast ved din grusomme Beslutning, at adskille os, hvorledes bliver da dit eget Liv?

Aldrig — dette er saa vist, som om Gud selv havde sagt det — kan Maiken eller jeg bryde vort svorne Løfte. Hun gifter sig altsaa aldrig med nogen Anden. Hun vil altid, høihjertet som hun er, blive en kjærlig

og lydig Datter, men hun vil dog daglig med hele sin Sjæl være hos mig, og hver Morgen og hver Aften vil hun spørge ham, som holder vor Skjæbne i sin Haand, om den Dag ikke snart oprinder, da hun faaer samme Ret, som saa mange andre Kvinder have til at indtræde i den hellige Stand, som Gud selv har stiftet til et Forbillede paa sin egen Kjærlighed til Menneskeslægten. Og medens hun saaledes spørger og venter, gaae maaskee mange Aar. Der bliver kun liden Glæde i dit Hjem, og om Melankolien end ikke trænger derind — thi den faaer aldrig Rum i Maikens Sjæl — saa afpræge hendes lange og tunge Forsagelser sig dog i det daglige Liv, og intet frisk Vindpust vil trænge ind i dit Hjem, der er berøvet sin sande Livsluft.

Tilgiv, hvis jeg har talt for frit! Men eengang burde det skee — og nu er det skeet.

O, kjæreste Mos, tænk paa disse to unge Hjerter, hvis hele Livs Salighed Du nu holder i din Haand! Kast dem ikke bort som værdiløse Ting! Thi den Tid kan komme — den kommer ganske vist seent eller tidlig — da Du vil fortryde at have været haard. Vær derfor Torsonlig nu, nu da hele Livet kan blive saa lykkeligt! tænk paa Maiken, den saa høit elskede Datter! Fortjente hun ikke altid din Kjærlighed?

Og nu ønsker jeg Dig Fred og Lykke i enhver Henseende. Maatte Gud i sin Viisdom styre og raade dit Hjerte!

Med Agtelse og Hengivenhed

din ærbødige

Gudmar Guldbrandsen."

Medens Mos læste dette Brev, fulgte Maiken med Sjælens Øine — thi hun saae kun sjeldent op fra sit eget Brev — alle sin Faders Bevægelser, og han var virkelig bevæget. Han hostede tit, mumlede uophørlig „hm, hm," men han supponerede Ingenting under hele

Læsningen. Derfor supponerede Maiken heller ikke, at Gudmars Brev havde gjort nogen væsenlig Virkning, hvilket hun forøvrigt ikke havde havt Haab om, da Sagerne stod saa slet.

Da Faderen imidlertid for at slippe for at tale lod, som om han blev ved at være beskjæftiget med Brevet, læste Maiken sit endnu engang igjennem.

Dette lød saaledes:

„Min væne, elskede Mø!

Da vi skiltes efter vort himmelske Møde i Præstegaarden, og jeg vel var kommen ombord, havde jeg ingen Ro, førend jeg havde opfyldt mit Løfte til Dig om at skrive Brevet til din Fader.

Jeg har allerede skrevet flere, men er utilfreds med dem alle. Dette sidste sender jeg bort, hvis jeg møder en Baad fra vor Kyst, thi jeg drives frem af en indre Uro, som siger mig, at det ellers kan blive endnu umuligere, end det nu er.

Vi ere to fornuftige Elskende, Du og jeg, det vide vi, thi vi have endnu aldrig ladet vor Kjærlighed og vore Følelser lægge Beslag paa Pligt og Samvittighed. Vi have ikke egenkjærlig troet, at der ikke var Andet i Verden end vi, og at burde give efter for vor Kjærligheds Styrke.

Men kan man altid saaledes styre Følelserne med Fornuftens Hjælp?

Mit Blod stormer undertiden saaledes, at det forskrækker mig selv. Elskede Maiken, jeg vil ikke miste Dig, som er mig langt kjærere end mit Liv, thi uden Dig blev Livet kun et mørkt Land, som jeg var nødt til at gjennemvandre, førend jeg tilsidst kommer til Lysets Land.

Een Ting har jeg lykkeligviis hverken sovende eller vaagen drømt om, og den er, at Du engang kunde blive en

Andens Hustru. Jeg kjender Dig jo og veed, at dette er umuligt.

Men Du maa dog tillade, at vi stadfæste vor Forbindelse ved at bytte Ringe. De ere baade Troskabens og Evighedens Symbol, og bringe de os end ingen Sikkerhed for Fremtiden, saa skjænke de os idetmindste den Salighed daglig at kunne see og læse hinandens Navne i disse Panter paa vor evige Troskab.

Jeg burde være glad idag, da jeg skal vise mine Foresatte den rige og uventede Frugt af min Virksomhed. Men da vi aldrig skjule vore Følelser for hinanden, tilstaaer jeg Dig oprigtig, at min Stemning er bleven saa forandret i de sidste Timer, at al Stolthed og Glæde have sagt Farvel, og jeg er tilmode som et dødsdømt Menneske.

Kan der være hændet Dig Noget? Eller forestaaer der mig selv Noget?

Hvem Andre end han deroppe veed, hvorfor der kommer Dage og Timer, da vor Kraft svaier som et Rør for Vinden, og vort Mod ikke er større end et Sandskorn paa Havbunden!

Gud velsigne Dig, mit Livs gode og trøsterige Engel! Naar bliver jeg saa stor og høihjertet som Du? Maaskee da, naar Du med endnu stærkere jordiske Baand er knyttet til

din

Gudmar.

P. S. Min prægtige Haattedreng forstaaer sig saa godt paa mit Humeur idag, at han har holdt inde med al sin glade Spøg. Den stakkels Dreng har ikke saa meget som rørt ved sin Violin og seer ganske bekymret ud i sin Deeltagelse for min Nedslagenhed.

Jeg hørte ham nylig — da han troede sig ubemærket af mig — sige til Storke-Pelle:

„Kan Du begribe, hvorledes det nu kan staae daarlig til med Lieutenanten, Pelle? Det er næsten ugudeligt

ikke at være fornøiet, naar han reiser til Gøteborg med saadan en Konfiskation som denne og ovenikjøbet har truffet sin Maiblomst."

„Ti Du stille, din Hanekylling," svarede Pelle formanende. „Ingen veed, hvor Skoen trykker, uden den, som har den paa."

De havde Ret begge To!

Jovermorgen kommer jeg tilbage. Saa er der jo Besked til mig!"

— — — — — — — — — — — — —

„O, disse mørke Anelser blive nok bekræftede min Gudmar!" sagde Maiken i sit Hjerte. „Det kan jeg læse i Faders Ansigt, medens han langsomt folder Brevet sammen og putter det i Lommen."

„Ja, mit Barn, det er virkelig et meget passende og smukt Brev, han har skrevet til mig. Imidlertid —"

„Undskyld, at jeg afbryder Dig, Papa! Jeg vilde blot foreslaae — og det vil Papa vist give mig Lov til — at jeg maa slippe for at høre nogen Bedømmelse af Gudmars Brev, til vi ere komne hjem. Det har jo ingen Hast med Svaret."

„Jeg indseer ikke, at Du kan have nogen anden Hensigt med denne Begjæring end at vinde Tid, mit Barn, og da det vilde være et Slags Bedrageri mod Dig, hvis jeg samtykkede heri, kan jeg ikke gaae ind derpaa. Du er selv altfor ærlig og høihjertet, til at jeg kunde anvende en saadan List imod en Datter som Dig. Du kan derfor ligesaa godt høre det først som sidst! Jeg vil ikke have Gudmar til Svigerson, fordi jeg aldrig vil kunne glemme min sidste Smugleraffaire. Du kan være vis paa, at han og jeg aldrig vilde kunne komme ud af det med hinanden."

„Det er jo urimeligt forud at antage dette for afgjort, Papa!"

„Nei, det forekommer mig soleklart. Jeg supponerer, at jeg ikke er saa stor en Synder, at der jo findes Mange, som have et sværere Synderegister end mit. Men Gudmar figter fiint, medens jeg nøies med at figte grovt — og der har Du Aarsagen til, at det ikke blev min Lykke, om Du engang kom til at hedde hans Kone."

„Men Papa, her er eller burde dog idetmindste kun være Spørgsmaal om min Lykke!"

„Naa saa det troer Du! Jeg supponerer, at en Fader ved sin største Affaire, naar han gifter sit eneste Barn bort, har Lov til at see paa sit eget Bedste, sin egen Glæde og Tilfredshed i Fremtiden, eller forlanger Du, at jeg skal have strøbt hele Livet igjennem for at skrabe sammen til et Menneske, der ikke forstaaer mig, og som jeg supponerer, at jeg heller aldrig vil komme til at forstaae.

„Naar Papa blot —"

„Tys min Ven! jeg siger Dig, det duer ikke. Din gamle Fader vilde blive melankolsk af Kjedsomhed. Dit Giftermaal vilde jo være det Samme, som om jeg var kommen i Familie med Toldvæsenet. Hvis jeg saa glædede mig over et eller andet lille Puds, som man havde spillet det, kom jeg til at vende Avindskjold imod min egen Svigerson og følgelig ogsaa imod mig selv — og der er Noget saa Naragtigt i Tanken om en fuldkommen Fortrolighed imellem mig og Toldvæsenet, at det ikke vilde være naragtigere at see Nord- og Sydpolen paa samme Plet. — Og Du, mit Barn, der er saa retfærdig, bør desuden ikke glemme at tænke Dig ind i en Mands Alderdom, der har levet et saa virksomt Liv som jeg. Naar den gamle Kjøbmand ikke selv længere kan holde ud at være med, er det, som om han levede sin Ungdom om igjen, naar han kan see og tage Haand i med-en

ung og frisk Virksomhed — og nu supponerer jeg, at jeg har talt nok."

„Ja, det indrømmer jeg," svarede Maiken, „og nu ville vi ikke oftere nævne Gudmars Navn."

„Naa, det kan jeg lide, min Maiblomst! og hvis Du har et andet Ønske, som jeg kan opfylde, saa supponerer jeg, at det vilde være mig en Fornøielse, da Du forresten er den herligste Datter, en Fader kan være velsignet med. Jeg har aldrig hørt Dig flæbe, tage paa Veie eller give dine Følelser Luft paa nogen anden Maade. Du er en rask Pige, og endskjøndt Du er min Datter, er det ordenlig, som om jeg havde en Slags Agtelse for Dig."

Maiken lod ikke til at være rørt over disse Komplimenter. Hun sagde blot:

„Da Papa tilbyder mig at bede om Noget, saa vil jeg ogsaa gjøre det."

„Godt, godt — jeg supponerer, at det ikke skulde være saa uheldigt, at det var Noget, som jeg ikke kan bevilge."

„O nei, det har ingen Nød. Jeg ønsker blot, at jeg maa slippe for at høre et Menneske nævne, som er mig temmelig modbydelig; jeg mener Hr. Holt."

„Holt — Holt — hvad siger Du? Holt modbydelig — det var et stygt Udtryk."

„Papa giver et ubestemt Svar, og jeg ventede et bestemt."

„Jeg supponerer, at Du idetmindste bør lade mig vide, af hvilken Grund han saaledes mishager Dig?"

„Det skal Du faae at vide, Papa. For det Første har han ingen af de Egenskaber, som interessere mig. Han er fuld af List og Ænker uden et eneste forsonende Træk —"

„Nu, jeg er ogsaa listig — det kunne vi vel nok tilstaae her under fire Øine."

„Det indrømmer jeg, men Papa er i Grunden langt bedre, end Papa vil synes, og Holt vil tvertimod synes bedre, end han er."

„See saa — det var ialfald kun een Grund, mit Barn!"

„Den anden er, at han imorges, da vi blev alene efter Bøndernes Afreise, tiltalte mig paa en Maade, som, endskjøndt den skulde være forblommet, temmelig tydelig røbede visse beregnede Fremtidsforhold."

„Aa, stakkels Fyr — jeg supponerer, at han har et Hjerte."

„Det er mere, end jeg supponerer, og derfor kommer jeg tilbage til min Bøn om ikke at høre ham nævne."

„Det kan man, mildest talt, kalde en ganske besynderlig Begjæring! Folk komme og gaae, Du omgaaes Familien her, Holt kommer hjemme hos os — hvorledes vil Du saa undgaae at høre ham nævne?"

„Dette er virkelig et listigt Svar, Papa! Men Papa forstaaer nok, paa hvilken Maade jeg ikke vil høre Holts Navn nævne, og jeg erindrer Papa om vor Samtale, førend Brevet blev aabnet!"

„Ja saa, det lyder jo næsten som en Slags Trusel! Og nu vil jeg ogsaa give Dig Noget at erindre. Du maa sige Farvel i Præstegaarden imorgen, thi om et Par Dage — før bliver jeg desværre ikke færdig — reise vi herfra."

„Det skal skee, Papa! Og nu ville vi slutte — Papa opfyldte ikke sit Løfte at give mig, hvad jeg bad om, men det skal ikke hindre mig i at gjentage mit Løfte til Papa: Maiken Guldbrandsen eller for evig Maiken Mos."

„Det ville vi faae at see!" mumlede den gamle Kjøbmand, idet han gik ned ad Trappen.

Fireogtredivte Kapitel.

De to Gamle paa Ufklippen lave sig til at tage imod Fremmede.

„See her er en Torsk, som nok kan gaae an, jeg gad see en bedre Middagsmad end den, vi faae idag!" sagde Gædda, idet han kom ind i Lodshytten med et Net fuldt af Fisk, som han kastede paa Bænken ved Døren, „men hvor i Alverden er Du henne? Er Du fløiet bort med Vildgjæssene?"

„Du kan finde mig herinde i det lille Kammer, Gædda, jeg har ifinde at pynte det op til imorgen."

„Det lille Kammer — Kahytten derinde — som Du har fuld af dine Pakkenilliker? Hvad er der da paafærde?"

„Jo, der er Noget paafærde, som det nok er værd at gjøre sig et Par Timers Uleilighed for."

„Saa veed jeg, hvad det er; der er kommet Bud fra Frøken Maiken?"

„Netop — Budet har været her og er væk igjen, og da Budet skulde bede om, at det lille Kammer maatte være istand, saa mener jeg, det betyder, et en Anden følger med. Du veed vel nok, hvem jeg mener?"

„Ja vist gjør jeg saa," sagde Gædda, „og naar jeg har vasket Fisken og sat den paa, skal jeg hjælpe Dig — thi det er bedst, vi spise først, saa kan jeg bedre tage fat."

„Jeg tænkte nok, vi skulde hjælpes ad. Jeg har kun faaet ryddet en lille Smule op; men naar vi ere færdige dermed, skulle vi fyre i, saa der kan være varmt til imorgen — jeg vil have, hun skal see, at de to Gamle paa Ufklippen ere Folk, som ikke glemme Æres- og Venskabsbeviser. Og saa er der ogsaa noget Opløftende i, at saadanne To som hun og han ville have et Kjær-

lighedsmøde her hos os i deres Sorg. Naa naa, de vide jo, at det ikke mangler paa Hengivenhed."

„Hør," udbrød Gædda, idet han skyllede Fisken i Vandet, „maaskee det tilsidst gaaer dem som det i gamle Dage gik et Par Elskende, der levede ovre paa Staangenæs. Da jeg var ung, var jeg engang i Besøg der i Egnen, og der lærte jeg en gammel Mand at kjende, som de kaldte Visekæmpen — slaa først en Slat Vand i Gryden!"

„Saa, nu er det gjort — Bliv nu ved! den Kæmpe har jeg aldrig før hørt omtale."

„Aa, Du bliver ikke færdig med at høre alle mine Historier, førend vi have levet sammen i ti Aar — Kæmpen var en umaadelig stor Mand, men han havde aldrig været stærk, og derfor gik han Landet rundt og solgte Viser og sang dem ovenikjøbet."

„Naa," spurgte Lodsen, „er det en Historie, som passer paa vore Elskende."

„Gud bevares, jeg sagde jo ikke, at den skulde passe paa dem — jeg sagde blot, at det maaskee kunde gaae saaledes."

„Lad høre da, hvorledes det gik! Der er altid ligesom noget Opløftende i saadanne sørgelige Ting."

„Der var en Kæmpe, som hed Axel, og en velbyrdig Jomfru, som hed Valborg — jeg kan nu ikke saa nøiagtig huske, hvorledes det gik til — men det var da Kjærlighed, Jammer og Død. Det forstaaer sig, der var ogsaa noget Andet imellem, men naar det gaaer paa Riim, forstaaer jeg mig ikke saa godt derpaa som paa saadanne Ting, som man selv kan sætte i Ord. Men saa Meget er vist, at med disse samme Been, hvorpaa jeg staaer her ved Skorstenen, har jeg staaet paa ung Axels Valplads paa Fidje Hede, hvor han kæmpede den sidste Dyst imod en heel Ladning Danske, som vare gaaede iland der og faldt for hans Hug — og paa det Sted, hvor han selv fik Banesaar, var der et smukt

Mindesmærke om ham — Men jeg snakker, saa jeg glemmer at blæse til Ilden under Fisken."

„Ja, derovre paa Staangenæs have de nok mange Mindesmærker, og jeg undrer mig ikke over, at Folk reise omkring og lede dem op. Jeg var i Foraaret derovre i et Ærinde, og da saae jeg selv den Kæmpehøi, hvorunder Langbeen Rises Been hvile, og det maa have været lange Been, for han var femten Alen høi — det har jeg hørt af En, som har hørt det af en paalidelig Hjemmelsmand. Og vidunderlig mærkværdigt er det ialfald med alle disse Græshuler og Runestene, som findes efter vore Forfædre. Jeg traf just en ung Herre, der gik som Paulus iblandt Korinthierne med Børste og Vandspand, Kul og Kridt, og da han havde gjort det Hele reent, saa alt det Skrevne kom for Lyset, satte han det lige ned paa Papiret med Skibe og Vikinger og Skosaaler og Dyr og hele Stadsen."

„Hørte Du, hvad den unge Herre hed? Var det ikke Holmberg?" afbrød Gædda ham.

„Jo vist var det — kjender Du Noget til ham, Gædda? Jeg hørte, at de Andre kaldte ham Holmbergs Axel*)."

„Om jeg kjender ham! Jeg har jo seilet omkring med ham til hver eneste Klippe heromkring, og det er en gavmild og prægtig Herre."

„O ja, vore Kyster have ogsaa deres Eventyr og Mindesmærker!" sagde Lodsen med naturlig Forkjærlighed for sin Fødeegn — „Men nu bryder jeg mig ikke om andre Eventyr end Frøken Maikens og hendes Vens — thi bedre Tanker og Hensigter havde de To vist ikke, som Visekæmpen sang om, end de To, som vi nu tale om."

*) De to Gamle meente sandsynligviis vor udmærkede Oldforsker Axel Emanuel Holmberg, som Bohuslehn specielt har at takke for Bevarelsen af sine Minder baade i Tegning og Skrift.

„Det er gyldne Ord, og naar vi nu blot faae den rygende Fisk paa Bordet, skulle vi strax give os ifærd med Kammeret."

„Medens jeg venter paa Dig, Gædda, skal jeg tage min fineste Tollekniv og skjære Datoen idag ind i Bordpladen. Det er den 1ste November, og derved er den Mærkelighed, at det er Maikens Fødselsdag, saa maae vi ikke gjøre os nogen Samvittighed af at tage os et Glas Punsch ovenpaa Maden — for vi faae nok Forstærkning imorgen, det kan Du vel tænke,"

„Det var just, hvad jeg vilde proponere . . . Og nu kunde Du Faer Lods skrælle nogle Kartofler, saa lægge vi dem i Fiskesuppen . . . og en Appetitsnaps skulle vi ogsaa have, for man maa ikke være paaholdende, saa længe man er oplagt til at nyde en glad Time."

„Du taler saa viist som selve Kong Salomon i Bibelen."

— — — — — — — — — — — — — —

Efterat nu Middagen med Appetitsnapsen var forbi, og Punschen lavet, tog de Gamle fat paa de store Tilberedelser for den næste Dag.

Det var blevet bestemt, at hele Pulterkammerindholdet skulde flyttes op paa det lille Loft under Tagmønningen, og de begyndte nu at bære og slæbe allehaande besynderlige Ting, der for en stor Deel vare bjergede af forliste Fartøier. Pulterkammeret indeholdt kort sagt alt Muligt, og gamle Gæddas Opmærksomhed fæstedes paa to smaa Mahognistole med Hestehaarsbetræk, der ikke manglede Andet end Benene.

„Lad os bære dem her op paa Loftet!"

„Nei, Tak skal Du have, der oppe har Du allerede nok af de mange Ting, Du har samlet sammen fra Aar til Aar. De kunne blive hernede."

„Men," indvendte Lodsen, „de maae ikke staae her og fylde op, det kan Du da begribe."

„Hvad vil Du da lade Frøken Maiken sidde paa?"

„Jeg tænker at tage en af de smaa Matroskister ind — det har jeg gjort engang før — og lægge Englands Flag over som Tæppe."

„Saa veed jeg bedre Raad. Jeg er endnu en halv Tømmermand, da jeg var en heel i min Ungdom, og jeg slaaer Stolene fast paa hver Side af Vinduet og sætter et Stykke Træ til Been paa den Stol, hvor Frøken Maiken skal sidde . . . og desuden saae jeg ved Loftslugen under en Bunke Seildug et lille Bord af Ibenholt med Messingkanter. — Det har engang hørt til en fiin Kahyt, og det sætte vi under Vinduet. Synes Du ikke om det?"

„Nu er det Dig," sagde den gamle Lods fornøiet, „der taler med en Guldtunge . . . jeg vil blot gjøre opmærksom paa een Ting: Burde Stolene ikke staae sammen, saa at de kunne sidde ved Siden af hinanden?"

„Naa, sidde de ikke ved Siden af hinanden, naar de blot have det lille Bord imellem sig! Men vil Du endelig have en saadan Plads, tag saa Matroskisten med det engelske Flag ind, saa kunne de sætte sig efter Behag."

„Og naar vi have skuret Gulvet og poleret Vinduet," bemærkede Lodsen, „saa synes jeg, at vi skulde hænge det portugisiske Flag op paa den ene Side og det sardinske paa den anden til Gardin . . . Hvad synes Du om dette Arrangement?"

Jeg kan ikke sige Andet, end at det er meget net, men eftersom vi have Guds Gaver af Flag, saa faaer jeg en Idee, Du. Jeg syntes, det amerikanske Flag tiltede frem derhenne, tag det frem, saa vi kunne tage det i Øiesyn — det har vel sine Stjerner endnu? Det Flag passer for Maiken og hendes Kjæreste, der begge to ere frisindede, og paa Kjærlighedsseiladsen skulle jo Gudbevares Stjernerne altid være med."

„Det har Du Ret i — og saa er Alt klart."

„Ja nu tage vi fat!" svarede Gædda ... „Men hvad er det for noget Glimrende, Du har der i den pletterede Æske?"

„Aa det er Noget, som jeg just ikke bryder mig stort om. Men eftersom vi fik fat i de Tingester, saa ..."

„Lad mig i Guds Navn see — det er jo Medailler! Nu husker jeg klart, at jeg for mange, mange Aar siden har hørt, at Du var bleven dekoreret med Medaillen, og den Ære havde Du vel fortjent dyrt nok ... er dette en Engelskmand?"

„Aa nei, Du, det er ikke Andet end en Russer — tag den op, saa seer Du Keiseren paa den. Den anden, som ligger over Hollænderen, fik jeg, da jeg reddede et stort engelsk Skib. Og skjønt jeg ikke engang tager det Dingeldangel paa i Kirken — for jeg har ingen Lyst til ligesom at bede Folk huske paa, hvad jeg har gjort — saa skal Du dog Gædda, hvis Du overlever mig, love mig, at Du vil lægge Russeren paa Kistelaaget ved Fødderne og Engelskmanden og Hollænderen ved Hovedet. Du skal sætte dem paa saa flint, at det seer rigtig pyntelig og net ud, naar de putte den gamle Lods fra Ufklippen ned."

„Vil Du værsgo'e at tie med den Tale," mumlede Gædda temmelig utydelig ... „jeg faaer jo Graaden i Halsen! Og skjønt Du i alt Andet er foran mig, saa vil jeg denne Gang være foran Dig; og skjønt jeg ingen Medailler kan faae paa mit Kistelaag, saaer det dog Meningen, at der skal være Noget, der forkynder, hvad Peter Gædda har duet til, og det er et grønt Silketørklæde, der har sin Historie, skjønt ingen mere husker det omkring Bottnastranden."

„Naa, det maa Du fortælle mig, Gædda! Men først skal Du giv mig Haanden paa det Andet, som jeg bad Dig om."

„Her har Du den! Og lever jeg, til jeg dør — jeg mener, om jeg lever med Hukommelse og Bevidsthed saa skal, hvis Du gaaer hjem førend jeg, Medaillerne med denne samme Haand blive slaaede fast netop der, hvor Du sagde ... Men dette her maa jeg have mig en Slurk Punsch paa, ellers griber det mig for stærkt."

„Skaal da, gamle Bakskammerat! Jeg tager mig vel ogsaa en Slurk ... Skaal for det grønne Silketørklæde! At gaae hjem — Du sagde det rigtige Ord — det er bedste, som kan hænde En, naar man bliver saa gammel og ørkesløs, at man maa holde op med Seiladsen her; og jeg for min Part bliver ikke gnaven, naar Tiden kommer til min sidste Reise! Og tal nu om Silketørklædehistorien!"

„Det skal jeg. Det var Aar 1819 ... Men laan mig Kniven, Du, saa skjærer jeg mig en lille Bid, saa gaaer det mere krabat ... Siden den Tid har Blæsten sexten Gange feiet Sneen fra Bjergene, og Datoen var den 19de November, en Dag, da der tudede saadanne Stormbyger her omkring — Du husker det nok selv — at vi troede, at Klipperne skulde reise sig fra Stranden og selv gaae paa Reiser ud i det skummende Hav. Naa, Du var vel ude paa din Kant, men jeg var paa en anden, og det var paa et af Sandrevene, for Lods har jeg aldrig været af Profession. Men som jeg stod der og saae ud over Havet, fik jeg et Syn at see — Aa Herre naadige Frelser, sikket Syn det var! En stor Tremaster, det var en Portugiser ... kom huggende gjennem Søerne, saa at man rigtig kan sige, at den hoppede over Banker og Skjær. Det var akkurat, som vi kunde tænke os, naar vor Herre Fader i Himmelen tog Jordkloden og kastede den ud i Luften: saaledes kastede han nu med egen Haand Skibet som en Boldt, og det faldt paa Leviantklipperne ved Laangestrand, hvor jeg stod. Nu veed Du selv, hvor høit Leviantklippen

ligger, og der sad Fartøiet fast som i Bjerget med Forstavnen, Agteren med alt Mandskabet, som var derpaa, tog en anden Vei, og den Vei gik ned efter: jeg saae Ingen komme igjen fra den Reise . . ."

„Nei, det troer jeg nok, Gædda!" afbrød Lodsen ham, „de Skibe, der vare ude den Dag — jeg husker den nok — klædte vore Kyster med mange Vrag, der blev gode Priser for Agenterne . . . Men hvorledes var det nu med dit?"

„Jo paa den tilbageblevne Deel af Vraget stod et Fruentimmer med et Barn under hver Arm. Naa, Du kan nok begribe, at jeg ikke kan sidde her og udbasune min egen Roes. Det var just ikke nogen let Sag, men jeg reddede baade hende og Børnene; og skjøndt jeg for denne Haandsrækning fik fire blanke Dukater, saa havde jeg dem aldrig saa kjære — thi Penge har jeg aldrig kunnet holde paa — som et lille grønt Silkehalstørklæde, som Fruen selv bandt om Armen paa mig, for den havde faaet sig en lille Skavank under Arbeidet . . . Og det var det Hele, for jeg kan ikke tale om, hvorledes det gik med dem, som jeg ikke formaaede at hjælpe, der blev kun to ilive af de Andre."

„En Mand som Dig, Gædda, skal man lede efter! Du taler ikke meget om det, Du selv har udrettet, og det er dog ti Gange mere end Mangen, der gjør milelange Historier om sine Bedrifter. Naar vi nu ere færdige med denne Stads, og Frøken Maiken er reist, saa maa Du tage Silketørklædet frem og vise mig, og derpaa lægge vi det ved Medaillerne — og den, der døer sidst, gjør sin Skyldighed. Det er en Aftale."

„Det skal være en Aftale, Du! Og nu tænker jeg, at efterat vi have pyntet denne lille Kahyt, lade vi den for Fremtiden beholde sin Mundering — og fiin skal den blive, saa kunne vi Søndag Eftermiddag, naar vi have taget vore Helligdagsklæder paa, sidde herinde og

tale om Gammelt og Nyt. Og saa kan det vel hænde, at den unge Frue, der nu er paa Svartskjær, ogsaa kan komme herhen engang. Hun sagde det selv til mig en Dag; og hun er rigtignok ogsaa en smuk Blomst, vel ikke saa rar som Maiken og ikke saa fiin og englemild som lille Thorborg i Præstegaarden, men en Solsky i Forsommeren er ogsaa god — og den Flaske Rom, som hun gav mig til os begge To, den, veed Du selv, var krabat."

„Det unge Fruentimmer er velkommen, naar hendes Tid kommer!" sagde den gamle Lods. „Og det var et godt Indfald af Dig, at vi skulle holde Hævd over denne Kahyt, hvor vi ogsaa kunne sidde Søndag Formiddag og læse i Bibelen — for den maa Du vænne Dig til at synes om, Gædda! Man lærer at være fornøiet med Alting i Verden, naar man føler sig hjemme i Skriften."

„Rigtignok," svarede Gædda, „har jeg i min Tid ikke just været meget dreven i at læse. Jeg har altid meent, at vor Herre Christus vilde være saa naadig at see paa Hjertelaget og Meningen, om en stakkels Synder end ikke kunde skattere ham i Bogen. Men nu, da Du læser høit og forklarer Tingen for mig, finder jeg mere Behag deri, end jeg før har troet. Og hør Du — hvor et Menneske kan være underligt — det har somme Tider været, som jeg skammede mig en Smule, naar jeg saaledes bliver andægtig stemt. Kan Du forstaae det?"

„Det kan jeg og forklare det med, min kjære Gædda, for her staaer en Mand, der havde det paa samme Maade i tidligere Dage. Først er man stor paa det og synes, at man ikke behøver at vide Mere, end at man er bleven født, at man skal leve i sit Ansigts Sved og døe, som det kan træffe — dermed har man nok, til der kommer en Tid, da man faaer ligesom en Smule Hjertebanken . . . og maaskee er det ikke saa underligt, om den Banken kommer tidligere hos En, der har seet

saa mange Dødsfald som jeg. Hvordan det nu er eller ikke er, saa lukkede jeg ikke Øret, men tænkte som saa: Du skal tænke baade paa det Ene og det Andet, inden Kræfterne forsvinde, og Aftenen bliver lang. Og saa tænkte jeg efter og tog min Bibel og læste den paa en anden Maade, end jeg før havde gjort."

„Hør, kjære Faer Lods, i dette fortrolige Øieblik vil jeg tilstaae Dig to Ting, det Ene er, at jeg ogsaa har havt saadan en Banken i Hjertet, og det Andet, at maaskee netop dette var Aarsag i, at jeg besluttede at flytte her ud til Dig. Du er ligesaa rolig som i din kraftigste Ungdom, og jeg er ogsaa nok rolig, men jeg mærker paa mig, at jeg trænger til Noget at støtte mig til, og Du kommer til at vise mig Veien."

„Du kunde aldrig sige mig Noget, der glædede mig mere, Gædda! Du skal see, hvorledes vi to Gamle skulle slutte os sammen i vor fredelige Eensomhed. Jeg læser et Kapitel for Dig hver Aften —"

„Men jeg synes, Du sagde, at vi blot skulde fornøie os dermed hver Søndagformiddag — bliver det ikke for Meget, naar vi læse hver evige Dag? Jeg vilde nødig blive saa hellig, at jeg tabte Smagen for min Punsch og Groggen."

Synes Du da, at jeg har tabt Smagen derfor — og har Du ikke hørt, at vor Herre Christus selv fornøiede sig ved Bryllluppet i Kanaan."

„Ja, det er sandt! Naa, lad det da være eet Kapitel hver Aften og to hver Søndag Formiddag. Det er besynderligt, at jeg bliver mere opbygget af Dig end af Præsten selv. Men nu maae vi holde op med vor Snak, at vi kunne faae Arbeidet færdigt. Det var underligt, at vi under alt dette her skulde komme til at tale om Døden og Guds Ord."

„Det gik Altsammen ud fra Medaillerne og det grønne Silketørklæde. Og Du skal ikke troe, at det var gaaet

saaledes, hvis han deroppe ikke havde villet det — Og nu gaaer jeg og henter Bakken og Kaffekanden — for man kan da nok begribe, at de skulle have Kaffe."

— — — — — — — — — — — — — — —

Og nu gik det saa rask med at feie fra Loftet til Gulvet, at Alting var færdigt, førend Havremeelsgrøden skulde sættes paa.

Det var smukt at see de to gamle Mænd staae i Døren med Tranlampen i Haanden og betragte deres Værk og neppe have Mod til at gaae ind igjen, efterat det nyskurede Gulv var blevet belagt med en lille blomstret Rørmaatte. Sardinieren og Amerikaneren tog sig saa smukt ud ved Vinduet; og Stolene og Bordene, Speilene og Sømandskisten, hvorpaa det engelske Flag laae som Tæppe, fandtes Altsammen tilligemed en heel Deel andre Ting, som de imidlertid havde fundet og anseet for brugbare.

„Gud bevare os for nogensinde at forstyrre dette Værk!" sagde Lodsen, greben af en sand Ærefrygt.

„Amen!" svarede gamle Gædda.

Femogtredivte Kapitel.

Hvilke Raad den unge Frue fik paa Kontoret.

Den samme Morgen, som Maiken skulde reise til Ufklippen, d. v. s. Dagen før hun og hendes Fader vilde forlade Svartskjær, hørtes der en usædvanlig Bridning med Laasen paa Kontordøren.

„Hvem er det?" spurgte Hjelm, som netop havde skaaret en Pen for at skrive nogle Fakturaer.

„Det er mig, min Ven! maa jeg komme ind til Dig?"

„Er det Dig, lille Emilie — jeg troer, det er første Gang, efterat vi ere komne hertil, at Du hilser paa mig

her. Kom ind og gjør Kontoret den Ære at sætte Dig paa denne Stol."

„Fy — det skal jeg nok tage mig iagt for! Den Stol paa den anden Side af Pulten er nok Holts Plads."

„Det er da en forskrækkelig Antipathi imod den stakkels Holt — skal den nu endogsaa strække sig til den Stol, hvorpaa han har siddet? Sæt Dig da paa denne belæssede Sofa — jeg skal gjøre lidt Plads for Dig. „Og hvad har jeg saa at takke for Æren' af dit Besøg? thi der maa vel være en særegen Aarsag?"

„Hvorfor det? Er det ikke en tilstrækkelig Aarsag, at jeg vil see, hvorledes Du har det nu, da Du er kommen i Orden? Jeg kan aldrig gaae herind, naar Holt er hjemme: han kommer hvert Øieblik herind, og saa vilde han see skrækkelig forundret ud."

„Er Maiken allerede tagen bort?"

„Hun er just ifærd med at pakke det Sidste ind af det Forraad, hun vil have med til sine Børter. Saasnart hun er færdig, gaaer hun ned i Baaden — Du veed vel, at Hr. Mos er seilet over til en af Øerne, saa han ikke kommer hjem førend i Eftermiddag."

„Det vil sige, at vi ere alene med Kapitainen? Det var da godt, at han ikke blev syg her. Det er en særdeles behagelig Mand."

„Ja," svarede Emilie, „det synes jeg ogsaa . . . men jeg vilde spørge Dig, om jeg ikke maa sende Bud efter Dig, hvis han kommer ned i Formiddag, som han sagtens gjør?"

„Sende Bud efter mig, min Ven — hvorfor det? Naar Kapitain Oddjers og jeg have Sager at afgjøre med hinanden — og dem have vi allerede temmelig grundig afhandlet — saa søger han mig paa Kontoret Men naar han gaaer ned i Dagligstuen, er det naturligviis for Hyggelighedens og Selskabelighedens Skyld."

„Men hør Aage — der er Noget, som jeg vilde sige Dig."

„Saa sig det da — Du seer saa eftertænksom ud, at det vist maa være meget vigtigt."

„Og Du seer ud, som om Du var forberedt paa at lee ad mine Betænkeligheder."

„O, hvor kan Du troe det!"

„Jeg troer, hvad jeg seer . . . men hør nu, hvad jeg mener. Det forekommer mig, som om jeg er altfor ung til at sidde saalænge alene med en ung Herre. Det var ganske anderledes, da vi havde Maiken her."

„Kjæreste Emilie, det er langtfra, at jeg vil lee ad Dig, men denne Undseelse er virkelig lidt besynderlig. Du har lettere end de fleste Damer ved at tale livlig og behagelig, og Du pleier jo altid at være glad ved Kapitainens Selskab, da han er en dannet og underholdende Mand. Og hvad det angaaer, at Du er saa ung, saa er en Kone dog altid en Kone, enten hun har været gift i fire Maaneder eller fire Aar. Og en elskværdig Værtinde føler sig aldrig forlegen i en Stilling, som hendes Pligter som Værtinde bringe hende i."

„Er dette ganske vist, Aage?"

„Ja ganske vist, lille Ven!"

„Saa faaer jeg vel være en elskværdig Værtinde. Men førend jeg havde talt med Dig derom, var det virkelig, som om jeg følte mig lidt undseelig ved at sidde alene med Kapitain Oddjers. Nu haaber jeg dog, at det skal gaae ret godt."

„Ja, derom er der ikke mindste Tvivl. Jeg skal see ned, hvis jeg faaer Tid — men Du kan nok tænke, at jeg har dobbelt saa mange Forretninger, medens Holt er borte."

„Det er sandt, og da det vilde være urigtigt af mig at opholde Dig, vil jeg være barmhjertig og gaae min Vei." — Hun reiste sig og neiede yndig.

„Gud bevares, Du generer Dig dog vel ikke ogsaa

for mig — er det en Maade at tage Afsked med sin Mand?"

„Paa Kontoret," sagde Emilie, idet hun smilende gik baglænds henimod Døren, „passer dette bedst — Farvel, farvel!"

„Et Ord endnu, mit Barn — bliv lidt!"

„Men Du havde jo saa travlt."

„Ja vist! Men jeg vilde blot spørge Dig, hvorfor Du er bleven saa overdrevent tilbageholden?"

„Tilbageholden — hvorledes det?" Den unge Kones Hjerte bankede høit.

„I hele dit Væsen i visse Henseender. Du er bleven lige det Modsatte af, hvad Du var i Fiskerleiet."

„O! Du mener Følelserne? Husker Du ikke bedre dine egne Ord: Følelserne tabe ikke ved at hvile. Isaafald vil jeg erindre Dig om en vis Aften i Fiskerleiet."

„Det husker jeg ligesaa godt som Du. Men der maa være Maade med Alting, og jeg frygter, at om Du end ikke bliver hævngjerrig, saa bliver Du simpelt hen gjerrig."

„Isaafald bliver jeg det for at behage min Mand."

„Jeg fortsætter min Sammenligning," vedblev Aage idet han lod, som om han ikke hørte Indvendingen. „Den Ødsle falder leitere end Andre i Gjerrighedens Snarer, men denne Snare er farlig, naar man tænker paa, at Lærebogen selv angiver Gjerrigheden som Roden og Oprindelsen til alt Ondt — det husker Du vel nok, da det ikke er længe siden, Du lagde Lærebogen paa Hylden."

„O, der staaer uendelig Meget, som jeg godt husker!" svarede Emilie, og hele hendes Væsen sprudlede af Livlighed. „Blandt Andet husker jeg, at jeg tit med Uvillie har læst det Skriftsprog, som, efterat jeg endelig har faaet det i Hovedet, vist bliver der med det Samme: „Kvinden skal være sin Mand underdanig!" Og da jeg ikke kan slutte vor Samtale paa en smukkere Maade, tager jeg nu Afsked med min Herre og Husbond."

„Saa afsted med Dig da — mine Fakturaer see ikke skjævt til din gode Beslutning, og jeg skal nok idetmindste betænke mig to Gange, førend jeg citerer et Bibelsprog for Dig."

Saasnart Døren var lukket, tog Aage igjen fat paa Pen og Papir; men han var mere adspredt ved Arbeidet end før, og tilsidst foer han sammen af Forundring, da han mærkede, at han holdt Pennen mellem Læberne istedetfor at skrive, og at han var hensunken i et Slags vaagent Drømmeri, som han rigtignok denne Gang kun tillagde ringe Betydning, men som senere, da der kom flere Omstændigheder til, blev betragtet som meget betydningsfuldt, fordi det var det første, hvori han havde grebet sig.

„Nu er jeg reisefærdig, lille Emilie!" sagde Maiken, idet hun kom ned og rakte sin Veninde Haanden.

„Nei, hvor Du dog seer godt ud idag, Maiken, i den mørkegraae Kjole med Skindkanterne! Og hvor dit opstrøgne krøllede Haar passer godt til den lille sorte Hat med Fjeren! Hvor din Elsker vil blive henrykt — Du kan da nok tænke, at jeg gjætter, Du skal møde Nogen."

„Maaskee — det er dog ikke vist. Du veed, at jeg igaar sagde Farvel i Præstegaarden, og at dette er det sidste Haab, jeg har om at træffe ham. Men Du maa alligevel ikke troe — det forbyder jeg Dig virkelig, Emilie — at jeg blot reiser til Ufklippen i den Hensigt. Jeg vil sige Farvel til mine to gamle Venner og indrette det lidt for dem, førend Vinteren kommer for Alvor."

„Hvorfor vil Du tale om Vinteren, kjæreste Maiken — vi ere jo lige i Begyndelsen af November, og Du kommer nok mange Gange hertil før Nytaar."

„Det troer jeg ikke, Emilie — jeg forestiller mig tvertimod, at I blive nødte til at gjøre Alvor af at reise til Glæborg, hvis I ville see mig."

„Ak, nu er der hændet Noget! Det tænkte jeg nok,

da din Fader saa alvorlig forlangte at faae Dig i Tale. Sig mig, hvad det er."

„Endnu Intet, det forsikkrer jeg Dig, undtagen at han har bekræftet sine forrige Erklæringer med Hensyn til min Forbindelse med Gudmar."

„Stakkels Ven! og Du er altid lige taalmodig, Du sætter hverken Himmel eller Jord i Bevægelse."

„Jeg er ikke tilbøielig til saa store Kraftyttringer! Der kan komme bedre Tider."

„Hvilken mageløs Taalmodighed! — Farvel da, og kom snart igjen, thi nu kommer jeg vist altid til at sidde her alene med Kapitain Oddjers. Veed Du hvad, Maiken, det er undertiden frygteligt at skulle være Værtinde i min Alder!"

„Ja vist — Du, som har din dyrebare Værdighed til at opretholde Dig — men sig mig, har din Mand sagt, naar Hr. Holt kommer hjem."

„Jeg troer ikke førend paa Lørdag, thi Aage sagde, at han vilde blive en heel Dag hos Jer paa Glæborg. Din Fader og han have nok Forretninger sammen."

„Ja, det er rimeligt nok."

Maiken skjulte sin Sindsbevægelse, tog Emilies Arm i sin, og derpaa gik de sammen ned til Broen, hvor de to finske Matroser stod og stirrede paa de unge Damer.

„Min Gud, hvor de Karle see frygtelige ud! Jeg kan ikke vænne mig til dem."

„Tys — hils dem høflig!" hviskede Maiken, idet hun selv hilste dem bekjendt, thi hun havde flere Gange talt med dem. — — — — — — — — — — — — —

Den unge Kone stod et Øieblik og saae efter sin Venindes Baad. Derpaa foer hun sky forbi de fremmede Gjæster op til Huset og satte sig i Salen ved sit Arbeide.

„Ja løb, løb," mumlede Tømmermanden, „Du løber dog ikke fra Ulykken — den løber lige i Hælene paa Dig."

„Kom nu ikke igjen med saadant noget Djævelskab," svarede Konstabelen haardt. „Du veed jo, at Du baade

skuffede Dig selv og os, da Aanden forrige Gang kom over Dig."

„Ja saa," vedblev Ulykkesprofeten, „Du troer altsaa, at Skibet var blevet reddet, hvis Nogen af os var bleven ombord? Ja, saa skal jeg nok en anden Gang tie med Aabenbarelserne — Utak er den skammeligste Gave, man kan give til Løn for Velgjerninger, og naar jeg igjen seer Noget, skal jeg beholde det hos mig selv."

Konstabelens tykke og buskede Øienbryn trak sig sammen paa en truende Maade.

„Du mener?"

„Jeg har ikke sagt, at jeg meente Nogetsomhelst."

Den Anden bemærkede med dæmpet Stemme:

„Jeg hører ikke til de mest Vantroe. Jeg veed, at Du er særlig begavet og kan forudsee mange Ting" . . . Han saae sig forsigtig om . . . „Sig mig, er det Noget, som angaaer Kapitainen?"

„Jeg svarer ikke et Ord paa det Spørgsmaal, men saa Meget kan jeg dog sige, at han, Kapitainen, aldrig vil glemme den Leg — og det var bedre —"

„Tys, tys!" hviskede Konstabelen . . . „Hvad saae Du paa den unge Kvinde? Hendes Mand har taget godt imod os og beværtet os, og Brændevinen er upaaklagelig."

„Jeg saae paa hende, at der er Meget, som truer hende. Næste Aar paa denne Tid har hun oplevet Meget, men dog ikke det Værste. Jeg betragtede hendes Ansigt, da hun stod og saae efter den Anden."

„Du besidder en forfærdelig Øine, og det var godt, at hun ikke hørte Dig . . . Men hvad siger Du om hende, som nu seilede bort?"

„Det, som forestaaer hende, er det Bedste, men det kan ikke forandres . . . Lad os nu gaae ind — Jeg føler altid en Gysen, naar Spaadomsaanden, som jeg har arvet efter min Moder, kommer over mig."

— — — — — — — — — — — — — —

Emilie sad ved sit Arbeide og tænkte først paa Barndomshjemmet og siden paa, hvor venlig og smukt det begyndte at klare op i hendes nye Hjem for Fremtiden. Hun smilte ved Erindringen om sit Besøg paa Kontoret og gjennemgik vist for tiende Gange det Hele i Tankerne, da Kapitain Oddjers traadte ind og ganske ugeneert tog Plads ligeoverfor hende.

„Idag finder Hr. Kapitainen mig alene. Frøken Moss, som har en Mængde Bekjendte her paa Kysten, er reist bort paa en af sine Lysttoure — hun efterlader sig altid Glæde og taknemmelige Hjerter."

„Frøken Moss lader til at være en Dame af uskatteerligt Værd. Man maa allerede høiagte hende, førend man kjender hende nærmere, og efter det nærmere Bekjendtskab formoder jeg, at man maa elske hende."

„Kapitain Oddjers skildrer fuldkomment rigtig det Indtryk, hun bør gjøre og virkelig gjør."

„Dersom," vedblev Kapitainen, „jeg havde været saa lykkelig at have Slægtninge her i Livet, vilde jeg netop have ønsket mig saadan en Søster; hun vilde være bleven baade min Fortrolige og Raadgiverske."

„Saa — det ligger altsaa dog i Hr. Kapitainens Karakteer at tage imod Raad? Jeg har oprigtig talt antaget, at Kapitain Oddjers aldrig spurgte Andre om Raad end sig selv."

„Saa har Fru Hjelm anseet mig for mere egenkjærlig, end jeg egenlig er. Men jeg vil dog bemærke, at kun en Moder og en Søster kunne give saa upartiske Raad, at de fortjene at blive adlydte."

„Fy, det var stygt sagt," sagde Emilie rødmende, „og jeg er glad, at min Mand ikke hørte det. Skal Moderen da altid foretrækkes for Konen og den Forlovede?"

„Det synes mig at være naturligt. En Moder elske„ os for vor egen Skyld. Derfor seer hun altid klart.

„Det vil sige, at Kapitain Oddjers altid vilde sætte hendes Mening over Konens?"

„O, hvis min Moder endnu levede," svarede Kapitainen, „saa — det er forresten umuligt for mig at dømme derom, da jeg hverken har været gift eller forlovet; men hvis Fru Hjelm vil høre min fuldstændige Troesbekjendelse, saa vil jeg tilstaae, at jeg har seet nok af den Slags Forbindelser til at forstaae, at denne Kjærlighed er langt mere egoistisk."

„Det er en Bekjendelse, hvorfor jeg haaber, at Hr. Kapitainen engang kommer til at gjøre Afbigt . . . Men hvorfor skal denne Kjærlighed være egoistisk?"

„Jo, det er let at forklare! Moderens Kjærlighed gaaer ud paa at skabe Sønnens Lykke og glemme sig selv, naar han har fundet den; men hans Forlovede eller Kone forlanger, at han udelukkende skal finde Lykken hos hende selv. Eller kjender Fru Hjelm en Kone, der seer sin Salighed i Mandens Lykke, naar han finder den andre Steder end hos hende."

„Nei, det maa jeg tilstaae."

„Naa, er Moderens Kjærlighed da ikke renere, høiere og istand til at bringe flere virkelige Offere? Derimod har jeg seet flere end een Kone, som synes, at hun er meget opoffrende, naar hun finder sig i, at Manden f. Ex. har været to, tre Aftener om Ugen ude for sin Fornøielses Skyld, og . . ."

„Nei, det kan ikke kaldes Opoffrelse — saa mange Aftener om Ugen ude for sin Fornøielse! Hvem kan vide . . ."

Emilie brød pludselig af.

„Ja," svarede Kapitainen med et fiint Smiil, „hvem kan vide, hvad der imidlertid gaaer for sig! Baade i Konens og Elskerindens Kjærlighed skjuler Skinsygen sig."

„Naa, men Moderen — bliver hun da aldrig skinsyg?"

„Jeg tænker mig, at hun nok kan blive det, men hvor forskjellig yttrer denne Følelse sig da ikke! Medens Moderen undertrykker den, søger Konen overalt Næring for sin, lige meget hvilken Gjenstand den træffer. Og Følgen er, at Moderen tit bliver Konen en farlig Medbeilerinde."

„Min Mands Moder er død, og jeg er uædel nok til til ikke at sørge derover. Skinsygen, som udvikler sig af og opstaaer ved en Mængde Ubetydeligheder, maa være forfærdelig. Paa den Maade blev der jo aldrig en Solskinsdag i Hjemmet."

„Hvad maa den da ikke blive, naar den fremkaldes af en virkelig Aarsag? Det er just Frygt for denne Dæmon, Skinsygen, som har afholdt mig fra at tænke alvorlig paa Giftermaal — Nei, det er bedst at være fri. Leve idag, døe imorgen, altid paa Reisefod, ikke forfulgt af blege, sørgende Ansigter ved Hjemmets Arne!"

„Men ogsaa uden at see Ansigter, der straale af Glæde og Salighed ved den samme Arne, naar Sømanden kommer hjem!"

„Vistnok — men det er ikke altid, at Saligheden lyser os imøde i Hjemmet. Og hvis jeg havde en Kone, som fordrede Mere, end jeg kunde give, eller gav Mere, end jeg forlangte, blev jeg snart træt og begav mig ud paa Søen, førend Trækfuglene havde givet Signal til det nødvendige Opbrud."

„Det er tydeligt, at Hr. Kapitainen passer til at være Pebersvend; en Mand, der ikke skatter Kvinden høiere, bør aldrig gifte sig."

„Kan man ikke skatte Kvinden høit nok, fordi man seer andre Gjenstande foruden hende? Hvis Kvinderne i Almindelighed skattede sig selv mindre, vilde Mændene skatte dem høiere; men efter hvad jeg kjender til dem, ere de strenge Kreditorer, der ikke saasnart have faaet en Gjæld betalt af Skyldnerne, førend de forlange en Mængde

andre Gjældsbeviser indløste, som aldrig have existeret undtagen i deres egne mistænksomme Tanker."

„Jeg forsikrer Dem, Kapitain, at jeg aldrig har hørt Nogen, som i den Grad overbeviste mig om, at jeg har den Dyd, der kaldes Taalmodighed. At høre Sligt, og at høre det tilende!"

„Vi Finner ere et oprigtigt Folk — vi sige vor Mening ligefrem, men vi ville ikke saare, og dersom De min Frue vil tage hele Deres Kjøns Parti, er det maaskee min Pligt at skjule det Øvrige af, hvad jeg tænker."

„Jeg troer," svarede Emilie, „at jeg endnu har en halv Timestid tilovers før Middag, og da Hr. Kapitainen allerede har været saa fuldkomment oprigtig, kan det Øvrige vel ikke være værre, end jeg kan taale at høre det."

„Saa tager jeg mig den Frihed at erklære, at Faren med Hensyn til mit Giftermaal ikke ligger deri, at jeg ikke skulde kunne skatte min Kone høit nok."

„Hvori ligger den da?"

„Deri, at jeg ikke udelukkende kan holde mig indenfor de fastsatte Grændser. Det er jo besynderligt, at Ægtefolk skulle forpligte sig til gjensidig Blindhed! Det er virkelig naragtigt. Har jeg ikke Lov til at see, at en Kvinde er smuk, fordi hun er gift — skal en gift Kone ikke have Lov til at finde flere Mænd værdige til hendes Opmærksomhed end den Ene, som hun har lovet udelukkende at elske?"

„Foruden at Hr. Kapitainens sidste Paastand blev fremstillet paa en noget haltende Maade," svarede Emilie, idet hun rødmede dybt, „saa . . ."

„Men i hvilken Henseende haltede den?" afbrød Kapitainen hende. „Maaskee deri, at jeg ikke — hvilket havde været det Rette — ogsaa lod den gifte Mands Blindhed

strække sig til den ugifte Deel af Kjønnet ... Men maa jeg nu høre Fortsættelsen af Fru Hjelms Erklæring?"

„Jo, oprigtig talt, vil jeg ikke engang see, hvor meget eller hvor lidt en Anden end min egen Mand fortjener min Opmærksomhed."

„Det var den uheldbredeligste Eensidighed, jeg nogensinde har seet! Gud bevare mig fra en Kone, som vilde gjøre mig arme Menneske til Gjenstand for en saa almægtig Følelse."

„Saa Hr. Kapitainen troer, at det vilde være saa beklagelsesværdigt?"

„Det var mere — det var forfærdeligt, min Frue! Hvorledes skulde en Mand anvende en saa overstrømmende Rigdom?"

„Anvende den?"

„Ja, han maatte jo naturligviis anvende den paa en eller anden Maade. Sandsynligviis vilde han i Overflødighedens Skjød befinde sig i samme Tilstand som de første Mennesker i Paradiset; just fordi de havde Alt, længtes de efter Forandring."

„Det var ikke Adam!" indvendte Emilie med en lidt usikker Stemme.

„Desto værre for ham, at det var Eva! Exemplets Magt er næsten farligere end enhver anden Magt."

Nu var Emilie næsten ikke længer istand til at opretholde sin Værdighed. Hun betroede senere Maiken, at der nær var hændet hende „den gruelige Ulykke", at hun var kommen til at græde. At være nødt til at høre saadanne Ting udvikle saa ligesrem, som om det var de naturligste Anskuelser, et Menneske kunde hylde! Men hun vidste jo iforveien, at det vilde have sine Ubehageligheder at være nødt til at sidde som Værtinde og underholde sig med en ung Mand.

Hun tænkte ved sig selv: „Det var slemt, at Aage

ikke forstod dette ... For et Par Maaneder siden sagde Mama til mig: Undgaa lange Disputer med unge Herrer, især naar Kjærlighed er Gjenstand derfor! Men hvad der ikke var passende dengang, skal være passende nu. Siden jeg er gift, er jeg ikke længer den samme uerfarne Kvinde! Det er besynderligt, men saaledes er det virkelig. Dog, hvorledes det nu forholder sig, saa veed jeg ikke, hvorfor vi kom til at tale om Kjærlighed. Men tiltrods for min Koneværdighed føler jeg mig forlegen, og jeg maa see at finde paa en Afbrydelse."

Men medens Emilie spekulerede paa et let à propos eller en anden Udvei, vedblev Kapitainen:

„Nei, leve Friheden! Jeg vil bevare min, som giver mig Ret til at see Skjønheden baade hos den gifte og ugifte Kvinde. Jeg kan uden Frygt føre det Billede, jeg har tilegnet mig, med mig overalt, til jeg enten giver det Lov til at forsvinde eller bereder det et Hjem for hele Livet i en Krog af mit Hjerte — og derfor vil jeg leve og døe fri."

„Nu bryder jeg mig ikke om noget à propos!" tænkte Emilie. „Jeg hører Gud skee Lov, Uljana — saa er det Tid at see efter, om Helleflynderen er bleven saaledes lavet til, som Aage vil have den ... Kapitainens Tale sprudler over ligesom Champagneskummet af Glassene — Og saadanne Dine — saadanne Dine! Jeg er henrykt over at straffe ham lidt." Og nu sagde hun høit:

„Undskyld, Hr. Kapitain, men hvor underholdende end vor Samtale har været, findes der dog Noget, som maa stilles ved Siden deraf: Middagsmaden og min Mands Livret. Oprigtig talt, har jeg i hele det sidste Kvarteer siddet i saadan en Aandsfraværelse, at jeg hele Tiden har tænkt paa, hvorledes mine Helleflyndere skulle tilberedes."

Men hvorledes gik det vel med Emilies forhaabede

Seir? Kapitainen parerede Stødet, saa Seiren blev paa hans Side.

Han svarede i den behageligste Tone:

„Vilde De blot tage mig paa Raad! Vi Sømænd ere et Slags vandrende Kogebøger, som ingen ung Værtinde bør foragte i et vanskeligt Tilfælde. Men da jeg seer paa Deres Øine, min Frue, at jeg ikke bliver antagen som Medhjælper, vil jeg istedetfor spadsere en Tour saalænge."

Han bukkede høflig og gik.

„Det var underligt!" tænkte Emilie. „Han gjennemskuede mig virkelig" . . .

„Hun blev staaende og grublede, til Uljana virkelig kom og sagde:

„Helleflynderne vente paa Fruen."

Sexogtredivte Kapitel.

Moder og Datter.

I Nærheden af de bekjendte tretakkede „Öneskymtarne" — et af de mærkeligste og sælsomst formede Bjerge i Bohuslehn, der tjener de Søfarende i Kattegat til Mærke — er Glæborg, Kjøbmand Mos's Gaard, beliggende.

Den mørke og kummerlige Natur forhindrer vel ikke, at der findes Frugtbarhed i dets snevre Dale, men giver dog baade dem og de nøgne Klippeskrænter et Anstrøg af Eensformighed og en Tomhed, der næsten altid er eiendommelig for de skovløse Landskaber, naar disse ikke strække sig saa nær henimod de større Fjorde, at de forbiseilende Mastetræer kunne erstatte de Træer, som endnu drage deres Næring af Jorden.

„Ved Kysterne, hvor Qvilles høie Skrænter tilsidst

forene sig og blive fladere, seer man tit gigantiske Klippeblokke hænge ud over Vandet. Hvorledes de saaledes kunne svæve over Dybet uden at styrte ned, veed Ingen uden han, som har kastet dem der, for at de i Aarhundreder skulle vente paa Forløsning fra denne hemmelighedsfulde Stilling, som synes at gjøre dem fremmede baade for Vandet og Jorden.

Det syntes derfor ikke, som om Glæborgs Indvaanere havde gjort et heldigt Valg ved at ombytte det bare, men ved Kommunikationen livlige Svartskjær med den nye, af en fattig Trævæxt og eensformige Dale omgivne Eiendom. Og dette føltes fortrinsviis af den gamle Forretningsmand, der ansaae Tabet af sin Deel af Bottnafjorden, nemlig Svartskjærshavnen, for uerstatteligt.

Her fandtes vel ogsaa Vand, men hvad havde det at betyde? — her gik ingen Skibe saagodtsom lige til Forstuen, man saae ingen Ladningspladser eller Losninger, og hele Sommeren igjennem lugtede her kun af Græs og Urter istedetfor af Tang og Tjære. Kort sagt: man var paa Landjorden; og denne Jord bestod kun af en eneste tør Bakke, som Moss med Alt, hvad der fandtes derpaa, havde overladt til Fruentimmernes Raadighed.

Hans gamle Klage over den Pligtforsømmelse, at hans Kone ikke havde skjænket ham en Søn, havde nu forvandlet sig til Klager over hendes Urimelighed ved Bønner og Intriguer at have tvunget ham til at kjøbe en saa kjedsommelig Gaard som Glæborg. Hvis hans gode og taalmodige Kone nu havde erindret ham om, at hun ikke engang havde seet Glæborg, førend Kjøbet allerede var afsluttet, vilde denne Paamindelse ikke have nyttet til Noget, thi da var han bleven i endnu daarligere Humeur, fordi han ikke havde Mod til at gjøre Maiken Bebreidelser — thi hende var det egenlig, han skyldte Ideen om dette Kjøbmandsskab, som hun dog

allerede selv havde indseet, at han efter sin egen Mening ikke kunde være tjent med.

Imidlertid stod den nye Toetagesbygning heelt straalende i sin nye Yderdragt af sygrøn Oliefarve og indvendig beklædt med smukke franske Tapeter. Men hvad kunde det hjælpe? Det heed alligevel:

„Kan Du sige mig, hvad man skal gjøre med denne lave, jammerlige, usle Hytte, Kone? Kan man kalde det Værelser — der kan rummes tre af dem i Salen paa Svartskjær. Og hvorledes skulle mine smukke Møbler tage sig ud her, hvorledes kan Noget tage sig ud? Jeg supponerer dog, at jeg ikke skal blive Indsidder og kjøre Hø i Laderne? Eller skal jeg løbe omkring i Egnen og søge efter Jettegryder, Muslingbanker og Steensætninger, som jeg altid ærgrer mig over, fordi de minde mig om en Tid, da man ogsaa her havde Sø og Sømænd? Du husker vel nok, at jeg sagde Dig iforveien, hvorledes det vilde gaae, men Du lod mig ikke have Ro, førend jeg føiede Dig — og nu kunne I sidde alene i denne Herlighed. Jeg vil ikke lægge mig her og døe Straadød før Tiden, saa Meget er vist!"

„Kjæreste Mand," svarede Fru Mos engang paa disse evindelige Klagesange, „da Du nu engang har kjøbt Glæborg, ladet det reparere og desuden nedlagt Handelen, bør vi see Tingen fra den lyseste Side — det vil være bedst for os Alle."

„Os Alle — hvad skal det sige? Jeg supponerer, at der kun er Spørgsmaal om mig, som er bleven lokket og narret til den jammerligste Affaire, jeg i hele mit Liv har gjort. Du burde have tænkt paa Følgerne, førend Du besluttede Dig til at indvikle mig i dine ynkelige Fruentimmerplaner. Men jeg vil lade Dig vide, at Du maa nøies med denne Seir, Beate-Marie! Næste Gang vi blive uenige, supponerer jeg, at Du ikke lægger dine Planer i Veien for mine. Nu veed Du min Mening!"

Naar disse Tordenbyger vare gaaede over, kom Maiken altid og omfavnede den taalmodige Moder.

„Gud forlade mig den Idee, elskede Mama! Det er altid Mama, som maa undgjælde for min daarlige Beregning, og det gjør mig ubeskrivelig ondt."

„Ak, min Maiken," svarede da denne i Sandhed elskende Moder, „troer Du ikke, at jeg heller end gjerne vil tage imod disse naragtige Bebreidelser istedetfor at høre, at de gaae ud over Dig. Det bliver nok bedre med Tiden. Jeg har en Anelse, som siger mig, at Fader nok bliver fornøiet, og baade han og jeg langt lykkeligere, end vi nu ere."

Maiken havde saa tit hørt disse Forudsigelser, der aldrig syntes at ville gaae i Opfyldelse, at hun tilsidst blev overbeviist om, at Moderen ikke selv troede derpaa, men kun talte om disse Fremtidsillusioner for sin egen og hendes Skyld. Men engang da Fru Moss tydelig læste disse Tanker hos Datteren, sagde hun:

„Husk, mit Barn, at Intet er umuligt for Gud. Han har gjort større Underværker end dette — tro derfor ikke, at jeg fantaserer."

— — — — — — — — — — — — — —

Idag finde vi Fru Moss alene, ligesom forrige Gang vi besøgte hende. Det er henimod den Tid, da hun venter sin Datter hjem, og hun lytter derfor hvert Øieblik efter Vognen.

Efter vel for tiende Gang at have flyttet det Bogmærke, som Maiken havde broderet til Bibelen, lukkede hun tilsidst for Alvor den hellige Bog, idet hun sagde ved sig selv:

„Jeg haaber, at den Alvidende nok tilgiver, at jeg ikke ret kan holde mine Tanker sammen. O, maatte han beskytte mit Barn og lykkelig føre hende igjennem denne lange Prøvetid ... Nu er der en Vogn — nu komme hun, og dennegang haaber jeg, hun er modig og gla

thi endnu kan der vel ingen ny Vanskelighed være indtruffen."

Men hun blev ganske anderledes tilmode, da Maiken var kommen ind, og efterat have fortalt, at Papa var bleven opholdt paa Veien og ikke kunde indtræffe før næste Middag, i dybeste Fortrolighed meddeelte Moderen Alt, hvad der var passeret, tilligemed sin Frygt for, at Faderen, trods den alvorlige Forklaring imellem dem, skulde blive ved at gjøre et Giftermaal imellem hende og Holt til Gjenstand for sine Planer.

„Gud bevare Dig fra denne Ulykke! Den Mand er ganske vist et slet Menneske ... Veed Gudmar allerede Noget om disse sidste Begivenheder?"

„Ja, Dagen før jeg reiste, traf vi sammen — Mama kan vist ikke gjætte hvor."

„Jeg vil helst være fri for at gjætte i dette Tilfælde — sig det derfor!"

„Paa Ufklippen, og det var rigtignok ikke første Gang, men denne Gang laae der en saa dyb og høitidelig Betydning i Alt, ligefra den uendelig rørende Maade, hvorpaa de gamle Mænd havde ordnet Alting for mig, til Gudmars ubeskrivelige Nedslagenhed, han, som dog kom hædret af sine Foresattes Roes og med glimrende Udsigter for Fremtiden.

„Ak, min Ven, det er ikke at undres over, om han er nedslagen. Mine dyrebare Børn, som jeg seer lidende, uden at jeg kan gjøre det Mindste for Eders Lykke — o, hvor jeg er en hjælpeløs Moder!"

„Sig ikke det, elskede Mama! Min Byrde vilde være tusinde Gange tungere, hvis Mama ikke deelte den."

„Min Maiken — jeg husker endnu min egen Ungdom godt nok til at vide, at hvem der end hjælper os at bære Forsagelsens Byrde, saa er den alligevel saa tung, saa tung. Hvis der blot idetmindste fandtes Spor af

Retfærdighed i din Faders Handlemaade, vilde jeg respektere hans Villie med større Underkastelse."

„Den Tanke forstaaer jeg fuldkomment, Mama. Ifald der var den mindste Plet paa Gudmars Karakteer — men den, er Gud skee Lov, speilklar — saa troer jeg idetmindste, at jeg ikke engang i mit inderste Hjerte vilde trodse Papa. Men nu, da hans Egensindighed kun støtter sig til de mest egoistiske Grunde, maa jeg bestandig bevare Haabet og lade det i Stilhed oplive mit Hjerte."

„Ulykkeligviis," svarede den i Livets alvorlige Skole dannede Moder, „ulykkeligviis bekræfter Erfaringen, at Egoismen i Almindelighed er den ubetvingeligste af alle vore fremherskende Tilbøieligheder. Hvis Du og Gudmar havde havt Noget at kæmpe imod, som mindre angreb dette Livsprincip, der i enkelte Henseender er saa stærkt udpræget hos Papa, kunde vi endnu have Haab, thi han elsker Dig som sin største Skat paa Jorden næst efter sig selv. Men nu veed jeg ingen Udvei."

„Naar jeg saaledes hører Mama, er det, som om jeg følte og oplevede en Deel af det, Mama selv har gaaet igjennem . . . Hvis det nu var paa Mama, at vor Lykke beroede!"

„Ja, saa var det slet ingen Fortjeneste af mig at stadfæste den, hvilket Offer det saa skulde koste, thi jeg har ikke i min Natur den Følelse, som det er saa vanskeligt at beseire. Maaskee Papa kæmper mere med sig selv, end vi troe, og vi bør derfor snarere beklage end dadle ham, ligesom vi bør beklage alle dem, som bære dette Ulykkesfrø i deres Sjæle, der bliver stærkest hos dem og engang skyder op og bliver til et heelt Træ med bittre Frugter. Gud holde sin Haand over alle dem, der sidde i et saadant Træes Skygge!"

„Jeg forstaaer denne fromme Bøn, Mama, og jeg siger Amen dertil . . . Men nu skal jeg fortælle

noget ganske Besynderligt, som hændte mig paa Uf-klippen."

„Gjør det, mit Barn! Der lyser en Straale i dine Øine, som vidner om et hemmeligt Haab."

„Jsaafald vilde det intet christeligt Haab være, Mama, og saa har det ikke Mamas Bifald og heller ikke mit eget. Men der kan virkelig gives Forhold, hvor man, som Papa siger, er sig selv nærmest."

„Og denne Sætning citerer Du?"

„Ja hør — Gudmar og jeg sad inde i et underligt, lille Kammer, som vore Værter havde gjort istand til os — det er et rigtig fredeligt og poetisk Tilflugtssted paa den eensomme Klippe, et sex Alen langt og fire Alen bredt Kammer med et lille Vindue, hvor de to Gamle paa hver Side efter deres eget Udtryk havde „ophængt en Sardinier og en Amerikaner." Lodsen havde i det Hele været ødsel med sine Flag, og Alt var fuldkomment hyggeligt."

„Det er et nyt Beviis paa den inderlige Kjærlighed, de begge nære for Dig . . ."

„Og den er jeg stolt af. Nu, som vi sad der, snart paa de besynderlige Stole, snart paa Sømandskisten med det engelske Flag, undslap Holts Navn os undertiden, hvilket vore Værter maae have hørt. Tilsidst sagde Gudmar:

„Og ham skulde din Fader foretrække som Svigersøn! Hvis det skeer, gaaer jeg tilbunds med Toldjagten."

„Kunde Gudmar tale saaledes?"

„Ak, Mama, han var fortvivlet. Men saasnart han havde udtalt disse Ord, kom begge de to Gamle ind og erklærede, at de havde noget Vigtigt at meddele os."

„Naa, det længes jeg efter at høre!" udbrød Mo-deren.

„Det gjorde jeg med og bad dem om strax at sige, hvad der laae dem paa Hjerte."

„Tal Du, Gædda! det er Dig, som har Talegaverne!“ sagde Lodsen.

„Nei tak,“ svarede Gædda, „Ære den, som Ære bør! Du er den ældste Lods i Skjærgaarden og Eier af tre Medailler og har desuden Pension —“

„Gud hjælpe os for Pensioner, som Kronen bevilliger Lodserne!“ udbrød Fru Moss — „Men hvem kom saa til at tale?“

„Lodsen, og han udtalte med saadan en Sikkerhed det, han havde at sige, at det bestemt maatte have sin Grund — Frøken Maiken og Toldlieutenanten, sagde han, ere begge for retsindige til at tænke ondt om mig og min Kammerat her, fordi vi ere komne til at høre, hvad vi maaskee ikke skulde have hørt.“

„Hvad I end have hørt, mine Venner,“ skyndte Gudmar sig at svare, „saa vide vi, at det er i Sikkerhed.“

„Ja det kan De stole paa Lieutenant! Og nu ville vi begge sige, at vi ikke kunne sige Noget, men saa Meget kunne vi sige — for derom gjælder det netop — at hvis der bliver Grund til at frygte for, at Holt, som er en fæl Mand, skulde være Lieutenanten iveien, saa kan Lieutenanten være ganske rolig, thi vi, Gædda og jeg, vide saadanne Ting om ham, som nok skulle faae Hr. Moss til at betænke sig to Gange, førend han, efterat jeg og Gædda have talt med ham, vilde tage ham til Svigerson. Saa opgiver han det hellere. Men dette er ingen unyttig Snak — saa Meget er vist.“

„Det var i Sandhed mærkværdige Ord!“ sagde Fru Moss. „Begge disse Mænd ere ualmindelig retskafne, og Lodsen er det meest sanddrue Menneske, jeg nogensinde har kjendt.“

„Gudmar og jeg fik netop det samme Indtryk, og der kom fra det Øieblik en Følelse af Tryghed over os. Og uden at ville udforske vore Værter videre, hvilket sagtens ogsaa havde været forgjæves, lod vi os nøie

med deres Løfte, at vi maatte komme til dem, naar Nøden stod for Døren . . . Men, lille Mama! selv om det ikke bliver til Noget med Holt, komme Gudmar og jeg derfor ikke hinanden nærmere."

„En Formindskelse af Vanskelighederne er altid en Fordeel — men denne er desværre endnu ikke vunden! Naar troer Du, at Papas Yndling kommer til os?"

„Vi kunne rimeligvis vente ham allerede imorgen, naar han vender tilbage fra sin Reise i Anledning af den Affaire, som jeg har omtalt for Mama."

„Hvis Papa endnu ikke er kommen hjem, kunne vi let blive af med ham."

„Nei, Mama, vi maae vogte os for at befrie os fra ham paa en altfor let Maade."

„Hvad mener Du?"

„Efterat jeg har overveiet det nærmere, finder jeg det klogest at møde ham, som om jeg Intet frygtede. Saa vil han maaskee selv ved Leilighed tale sin Sag, og isaafald bliver det mig, som skal svare ham — og det skal jeg gjøre saa uforbeholdent, at Papa skal slippe for at overtage min Rettighed. Men hvis Papa desuagtet ikke opgiver sin Yndlingsidee og enten seigpiner mig eller tvinger mig til at tage en hurtig Beslutning, saa giver jeg de to Gamle Signal."

„Gud skee Lov, at Du har snakket Dig i godt Humeur igjen . . . Sig min nu, hvorledes min gode Thorborg lever?"

„Fortræffelig! Men den forunderlige Begivenhed med det opskyllede Fruentimmerlig har gjort et saa stærkt Indtryk paa hendes Fantasi, at jeg frygter for, at hun tilsidst skal ansee sig selv for en Deel af den fremmede Kvinde . . . Men nu er jeg træt, og nu gaaer jeg ind til mig selv. Der er ret rart, om det end ikke er mine Svartskjærs Værelser. Kjære Mama, lad os faae Theen ind i mit Kabinet!"

Syvogtredivte Kapitel.

Hvorledes Holt opførte sig ved sit første Frierbesøg.

Dagen efter Maikens Hjemkomst var hele den underste Etage, ifølge Husbondens Befaling, oplyst som til en Fest.

Denne Etage bestod af sex Værelser, Salen Forværelset og Sovekammeret paa den ene Side, og paa den anden Maikens to Værelser og en Dagligstue.

Den øverste Etage var deelt imellem Husets Herre og de Personer, som kunde komme at besøge den særdeles gjæstfrie Kjøbmand. Et af de Værelser, der vare bestemte til det sidste Brug, var oplyst og gjort istand til Holt, der nylig var ankommen og opholdt sig inde hos Værten, som var kommen hjem et Par Timer iforveien.

„Naa, det var ogsaa Umagen værdt!" sagde Maiken, idet hun kom over fra sin egen Leilighed til Moderens. „Men Værelserne tage sig forresten ikke ilde ud i Skinnet fra Lysekronerne. Dette mørkerøde Forværelse er jo et sandt Pragtværelse og slet ikke mindre end Forværelset paa Svartskjær. Her kunde saamæn blive hyggeligt, hvad Boligen angaaer — der er Intet at udsætte paa den — men hvor skulle vi faae Hyggeligheden fra? Det er Kunsten, Mama . . . Hør lille Mama . . . Er Mama ikke i Sovekammeret?"

„Hvad er det mit Barn? Jeg kom i dette Øieblik. Alle disse Narrestreger mishage mig virkelig. Tænk — Papa vil imorgen have ligesaa mange Retter til Middag, som der er Dage i Ugen, og iaften skulle næsten alt Sølvtøiet og det ostindiske Service frem, og desuden Champagne . . . jeg siger ikke Mere!"

„Jeg undrer mig heller ikke over, at Mama finder, at Ord ikke udtrykke nok. Papas Mani for den slikkede og pomadiserede Holt med hans glatte Ansigt og onde Hjerte

er i den Grad ubegribelig, at det næsten forekommer mig, som om der tiltrods for vore Fornuftslutninger igaar maatte være en Slags Trolddom med i Spillet . . . Naa, nu komme de! Vi skulle vel sætte os paa Parade her ved Bordet i Forværelset. Jeg har mit Hækletøi med mig."

„Og jeg mit Sytøi . . . O, hvor Du seer god og rar ud, min herlige Maiken! Hvem skulde see paa Dig, at dit Hjerte er uroligt —"

„Det var heller ikke godt, om Nogen kunde see det! Jeg maa ligesom vor lille kjære Emilie tænke paa Værdigheden, som hun altid er saa bange for at stille blot . . . Nu gaaer det med Salsdøren. Lad os endelig være elskværdige Værtinder — hvis vi sætte Papa i ondt Humeur, forøge vi kun Vanskelighederne for os selv.

Neppe havde hun udtalt det sidste Ord, førend begge Herrerne kom ind. Mos's Ansigt skinnede som Nymaanen, og Holt havde for denne Aften aflagt saavel sin forfængelige Mine som det kolde og ironiske Væsen, han sidst havde antaget imod sin eventuelle Hustru — med eet Ord: han var som et andet Menneske. Med alvorlig Artighed og en vis, ikke for nærgaaende Fortrolighed indtog han sin Plads og haabede ikke at vække altfor stor Utilfredshed ved sit Besøg.

Da disse Ord ikke blev henvendte til Nogen isærdeleshed, svarede Fru Mos:

„Vi leve her eensomt nok til gierne at see, at Papa faaer en lille Variation."

Denne Yttring lod langtfra til at tilfredsstille Hr. Mos selv, hvilket den erfarne Kone strax mærkede paa en høist eiendommelig Sammentrækning af hans Læber den eneste Irettesættelse, som for Øieblikket kunde finde Sted, thi nu maatte Øinene ikke forraade for Meget af det, som en Ægtemand i Nødsfald kan lade disse Tolke udtale. Svigerfaderen skulde ikke lære Svigersønnen Sligt,

og Moss supponerede desuden, at Holt nok kunde blive øvet i det Sprog uden Undervisning.

Imidlertid lykkedes det Frieren at skjule sin egen saarede Følelse.

„Jeg har tit tænkt, Frøken Moss" — her fandt Holt det passende at give sin Stemme en sagte Skjælven, der skulde vidne om en undertrykt Bevægelse — „at et Menneske maa kunne forudføle sin Skjæbne ved Ankomsten til et Sted, som man nærmer sig med Frygt og Uro."

„Anede Hr. Holt da, hvad der skulde skee efter Ankomsten til det Sted, som Reisen gjaldt, da vi skiltes paa Svartskjær?" spurgte Maiken med nysgjerrig Deeltagelse.

„Ja!" svarede Holt blussende rød. „Min Anelse sagde mig, at mine Foresatte vilde forstaae, at et Menneske kan have Uheld, selv naar han prøver paa at gjøre sit Bedste. Saaledes forholdt det sig virkelig. Men jeg supponerer, som Hr. Moss siger, at det ikke ofte vil hændes mig, at Nogen bedømmer mig med den Mildhed, som de viste, der havde Ret til at dømme strengest."

Hvis Holt havde aflagt sandfærdigt Regnskab for den Udflugt, der blev foranlediget ved den uheldige Smugleraffaire, maatte han have givet en anden Rapport. Han var bleven saa overfusset af de misfornøiede Eiere af Varerne, at han havde forbandet sine gamle Forbindelser tusinde Gange i sit Hjerte og lovet ikke at fornye dem. Men da det vilde have været saarende for hans Forfængelighed at tilstaae dette, gav han det tvertimod Udseende af, at de omtalte Herrer fuldelig havde vidst at skatte hans Værd.

„Men hvorfor vil Hr. Holt absolut beskjæftige sig med Tanken om Andres Dom?" spurgte Maiken. „Enhver skal prøve sig selv."

„Jeg supponerer, mit Barn," sagde Moss, som nu fandt det rigtigt at tale et Ord med, „jeg supponerer,

at vor Ven Holt har sine Grunde til det, han siger. Jeg troer heller ikke, at Nogen vilde være ganske tilfredsstillet ved at blive prøvet og vurderet alene af sig selv."

„Du er Viisdommens og Erfarenhedens Kilde. Men den, som endnu ikke har øst meget af disse Kilder, har Aarsag til at blive forknyt, naar Intet lærer ham, hvorledes man skal udtrykke de Ord, der vrimle i Hovedet uden at kunne finde den rette Vei over Læberne."

Ved denne Yttring fik Maiken et Smiil paa sine Læber, der forbittrede Holt tusinde Gange mere, end Ord havde formaaet.

„Jeg supponerer," sagde Moss afbrydende, „at et Glas Punsch vil bringe Kommunikationen imellem Hovedet og Læberne igang. — Kom, herude have vi Alt, hvad der hører til, paa Bordet — Hvad Fanden tænkte Du paa?" hviskede han, idet de gik henover Salsgulvet. „Det er vel med Hjertet og ikke med Hovedet, Du skal bringe Underholdningen igang, og skal det vrimle noget Sted, bør det sagtens være der."

„Jeg veed ikke, min bedste Ven," svarede Holt undseelig, „om det gaaer an at sige, at Ordene vrimle i Hjertet?"

„Naa, saa kan Følelserne dog vel vrimle der!"

„Det er sandt!" indrømmede Holt. — („Men saa maae de først findes der!" tænkte han ved sig selv) — „Men Du kunde dog med din Skarpsindighed ikke undgaae at see, hvad der forvirrede mig . . . Saadan en Mine kan berøve den Modigste Fatningen."

„Fjanteri! Naar man blot vilde raadføre sig med Fruentimmernes Miner, kom man ikke vidt i Kjendskab til dem. Gaa nu og bær Dig klogere ad, medens jeg laver min Toddy!"

„Det infame Fruentimmer!" tænkte Holt, idet han gik tilbage til Forværelset for fremdeles at prøve sine

Kræfter. „Hun seer saa ugeneert ud blot for at ydmyge mig; og var det ikke for at hævne mig paa Toldlieutenanten og for Mose's store Rigdoms Skyld, hvorom Alting vidner her, skulde Intet faae mig til at holde denne Pine ud ... Saa — Mose stirrer paa mig tvers igjennem Glasset, hvori han rører Sukkeret om ... En høist interessant Situation, ret en behagelig Indledning til den første Kurtisering! Jeg tør bande paa, at jeg kommer til at sige lutter Dumheder."

Det lod virkelig til at være umuligt for Holt at faae Greb paa det.

Han nærmede sig Bordet med dvælende Skridt, og efterat han et Øieblik havde været beskjæftiget med at betragte de indbrændte Billeder paa Lampekuppelen, hvorved han var nærved at brænde sit Haar, sagde han hurtig, som om han var bange for at gaae glip af en saa prægtig Indledning:

„Frøken Mose har forladt Svartskjær — hvor der nu maa være tomt! Ja, der maa virkelig være tomt — særdeles tomt!"

„Hr. Holt vil smigre mig."

„Jeg vil blot udtale en haandgribelig Sandhed. Og hvad mig angaaer ..."

Men nu vendte Holt sig hændelsesviis om og saae i det Samme sin tilkommende Svigerfaders Hoved nikke bifaldende over Glasset. Denne Bevægelse, som burde have opmuntret ham, bersøvede ham tvertimod al Evne til at udvikle og forklare sin Mening tydeligere.

Maiken hjalp ham ud af Forlegenheden ved forsætlig eller uforsætlig at give hans Tanker en anden Retning.

„Ak, Hr. Holt, mit og Papas Selskab er allerede erstattet af den finske Kapitain."

„Jeg saae ham flygtig fra Vinduet — Men han opholder sig der vel ikke længer?" Nu foregik der en ny Forandring med Holt. Blodet begyndte at cirkulere hur-

tigere, og han frygtede for ikke tilstrækkelig at kunne skjule den Interesse, hvormed han ventede paa Svaret.

„Jo, han er der ganske vist endnu, og dennegang maa han idetmindste blive der til iovermorgen."

„Og hvad synes Frøken Mos om ham? Jeg antager, at han er saa udmattet efter sine Uheld, at han kun er en daarlig Selskabsmand?"

„Det er en ugrundet Formodning, Hr. Holt! Naar man ikke tænker paa den sørgelige Anledning, at han er bragt dertil ved Vold, maa man tilstaae, at denne indtagende og dannede Selskabsmand er en sand Gevinst for vor lille Kreds. Baade Hjelm og hans Kone ere ogsaa meget indtagne af ham."

„Virkelig?" Holt begyndte at føle sig mere og mere plaget af det hede Blod, der strømmede mellem Hovedet og Hjertet.

„Og han," vedblev Maiken sin ligefremme Meddelelse, „lader ogsaa til at være indtagen af dem — Ikke sandt, Papa? Nu, Papa er selv ikke saa lidt fortryllet af Emilie!"

„Det er et smukt Fruentimmer! Jeg supponerer, at Kapitainen har Øine at see med ligesom alle Andre."

Efter dette Svar, som Mos blev lokket til at give i sin Uskyldighed — han havde ikke den fjerneste Anelse om Holts virkelige Følelser — var det reent forbi med dennes Forsøg paa at holde sig i den nye Rolle. Han tænkte ikke længer enten paa Maiken, Frieriet eller Hævnen over Toldlieutenanten; han saae ikke Andet end Emilie ved Siden af den unge Fremmede, der uden Tvivl ikke mishagede hende saa meget som hendes Mands Kompagnon.

Hvert andet Minut tog han Uhret op: i sin Utaalmodighed syntes han, at Aftenen aldrig vilde faae Ende, i den Grad maatte Begjærligheden og Hævngjerrigheden vige for Kjærligheden og den nylig vakte Skinsyge.

Da Sagerne tog denne Vending, vexlede Maiken og Moderen mangt et stjaalent Smiil og fortroligt Blik. Men fra Moss kom der hverken Smiil eller fortrolige Blikke. Han satte ved sig selv en Mængde Eder i Pant paa, at han ikke kunde begribe, hvorfra denne forbandede Forhexelse kom. „Jeg har nok," tænkte han, „hørt tale om Undseelse og Dumhed, men jeg supponerer, at Ingen har seet Mage til dette her — Naa, det bliver nok bedre imorgen — det er tydeligt."

Men det er umuligt at beskrive Kjøbmand Moss's grændseløse Harme, da Holt ikke selv kom næste Morgen for at gjøre ham sin Opvartning, men kun en Billet af følgende Indhold:

„Kjære Ven!

Kan noget Menneske være ulykkeligere end jeg? Hvad ønsker jeg vel høiere end at kalde den saa høit agtede og beundrede Frøken Maiken min Hustru? Men jeg bemægtiges i hendes Nærværelse af en saa jammerlig Feighed, at jeg virkelig begynder at frygte for, at jeg ikke skal kunne overvinde den ved mine egne Bestræbelser.

Ingen veed bedre end jeg, hvilken slet Figur jeg gjorde igaar, hvilket smertede mig meget for din Skyld, der har viist mig en Protektion, hvoraf jeg altid vil være stolt.

Frøken Maikens Øine see, ved Gud, tvers igjennem mig! Og den Klarsynethed vil altid berøve mig Modet, hvis Du ikke ved dine uudtømmelige Hjælpemidler kan hjælpe mig til at blive gift uden at frie. Jeg vil aldrig vove at nærme mig, og derfor har jeg besluttet at flygte og bringe mit Sind i Ligevægt langt borte fra hende. Denne Idee forekommer Dig maaskee besynderlig og slet valgt, men idag føler jeg mig endnu mere ubehjælsom end igaar.

Kjæreste Ven, raad mig, hjælp mig, tal for mig! Jeg ønsker Intet høiere end at kunne kalde mig

din

hengivne og ærbødige Søn

Vilhelm Holt.

E. S. For at Du kan have fuldkommen Frihed til dine Underhandlinger, er jeg allerede reist til Svartskjær, naar dette Brev bliver afleveret. Jeg bevidner Damerne min dybe Agtelse."

I de første Minuter, efterat Moss havde læst denne Billet, var hans Raseri stumt. Derpaa foer han ned ad Trapperne og ind i sin Kones Værelse.

„Beate-Marie ... Beate-Marie, hvor er Du ... Har Nogen af Jer seet Fruen — hvor Fanden er min Kone?"

„Her, min Ven ... Hvad i Alverden er der dog paafærde?" sagde Fru Moss, idet hun ganske rolig kom ind fra Sovekammeret.

„Naa er Du der! ... Det er en net Historie!"

„Hvilken Historie, min Ven?"

„Som om Du ikke vidste, at han er reist! Og hvorfor troer Du, han reiste? Jo, fordi I ikke gjorde Andet end tirre og ydmyge ham iaftes ... O, de Fruentimmer, de Fruentimmer ... At en Mand skal jages bort af Eders Synaalestiks Spøg! Jeg supponerer, at hans Stolthed oprørtes imod Sligt, og hvem kan undre sig over det!"

„Min bedste Ven, jeg er mig slet ikke bevidst at have fornærmet Hr. Holt, og Du veed selv, om det ligger i min Natur at spøge."

„Det ligger i din Natur altid at handle imod min Villie. Men hvad vinder Du ved alle de Ænker, Du spinder? Ikke Andet end at jeg nu siger reent ud, hvad jeg før blot har hentydet til, og det er, at jeg vil have

Holt til Svigerſøn. Hør efter, hvad jeg ſiger — til Svigerſøn, til Svigerſøn! — Jeg ſupponerer, at Du er bleven døv, ſiden Du ikke ſvarer?"

„Du veed nok, hvor vanſkeligt det er for mig at ſvare Noget, ſom kan paſſe til det Humeur, hvori Du nu er."

„Naa, det er virkelig behageligt for en Mand altid at finde Modſtand og overdreven Forſigtighed, vel at mærke, naar den ikke er paa ſin Plads. Naar det ikke behøves, har Du altid Svar paa rede Haand; men naar det behøves, forſkandſer Du Dig med Fruentimmerliſt bag din Frygt for at ſige Noget, der kan give Anledning til flere Ord. Du kan nok begribe, at det forbittrer en Mand at finde ſin Kone ligegyldig for Alt, hvad der interesſerer ham. Og ſaaledes har det altid været! Jeg ſupponerer, at det regnes med til Ægteſkabs-privilegierne paa Kvindeſiden — endſkjøndt jeg ikke erindrer, at jeg har hørt Noget derom i Vielsesformularen — at hun ſkal have Ret til med let og fiin Haand at udſtrøe Plager for ham til Løn for hans Beſkyttelſe og Omſorg ... Men nu erklærer jeg, at Holt ſkal modtages paa en anden Maade, naar han kommer næſte Gang."

„Af hvem Papa?" ſpurgte Maiken, ſom i det Samme kom ind fra Forværelſet. „Jeg ſynes, at Papa tager for meget Henſyn til en Perſon, der er af ſaa ringe Betydning for os."

„Naa, ſaa det ſiger Du, min Jomfru Næsviis! Du gjør dog bedſt i ikke at ſvare for Andre end for Dig ſelv."

„Ja, det er ſandt Papa, men da jeg for længe ſiden har givet mit Svar, kunde jeg alligevel ikke udholde at høre, at Mama, ſom Intet har med den Sag at gjøre, ſaaledes blev gjort anſvarlig derfor."

„Ja ſaa, begge To, begge To! Naa ſaa kunne I blive frie for mig! Jeg reiſer endnu idag til Gøteborg. Jeg flyer Huſet, jeg flygter bort fra Jer. Jeg ſupponerer, at

det er noget Ualmindeligt: En Mand, der flygter for Huusfredens Skyld."

„O, kjære Papa, lad os ikke gjøre et Bjerg af et Sandskorn! Vi vide jo meget godt, at Papa alligevel skulde reise dertil en af Dagene for at at sælge Galeasen, og hvis Papa reiser idag istedetfor imorgen, tænker jeg ikke, Papa taber ved at faae sig et Parti Vira hos Kapitainen paa Haaltorp iaften."

„Ja, Tunge mangler Du ikke — og ingen af Jer har Skam nok i Jer til at beklage, at vor Gjæst har maattet tage bort paa den Maade."

„Papa forlanger dog vel ikke Beklagelse fra vor Side i den Anledning? Og hvis Papa, som er saa klog, tænker sig rigtig om, indseer Papa vist nok, at Hr. Holt har havt en anden Aarsag til sin Afreise end den, han sandsynligviis har foregivet."

„Mener Du det — hvilken Aarsag skulde det da være?"

„Papa behøver ingen Antydninger, og det gaaer nok op for Papa underveis."

Kjøbmand Moss svarede kun med en kort Brummen; derpaa gik han ud og gav de nødvendige Befalinger for sin „Flugt" førend Middag. — — — — — — —

„Mit kjære Barn," sagde Moderen, da de vare blevne alene, „jeg troer ikke, det var rigtigt at give Papa denne Gjenstand at spekulere paa. Det er muligt, at han glemmer den hele Sag, men hvis han ikke gjør det, gjætter han maaskee virkelig den sande Aarsag til Holts Flugt, og tænk, hvor farligt det vilde være, om et saa delikat Emne blev berørt af Papa, der saa i sin retfærdige Forbittrelse paa Holt vist ikke vilde komme til at bruge delikate Udtryk."

„Deri har Mama fuldkomment Ret. Men jeg er ganske vis paa, at Papa ikke udfinder Meningen — og hvis han gjør det, skal jeg nok vise mig saa forundret, at han straz bliver overbeviist om at have taget feil."

„Det var alligevel en egennyttig Beregning af Dig, min Maiken, at ville opirre ham imod Holt; men Egennytten straffer altid sig selv: Du faaer nok selv den Uleilighed at føre Papa tilbage fra det Maal, hvortil Du vilde lede ham."

„Ja, Mama, jeg er ingen Engel, det veed jeg godt Men Mama bør og maa være fuldkomment forvisset om, at jeg aldrig nærede den lave Tanke at forraade Holts virkelige Følelser, thi derved havde jeg tillige kunnet udsætte Emilie for Ubehageligheder, som jeg ikke har drømt om."

„Men hvorfor bragte Du iaftes Holts Tanker paa denne Gjenstand?"

„Jo, Mama, fordi jeg, da jeg saae hans modbydelige Tvetydighed, hans Bedrageri mod Papa og hans forcerede Bestræbelser for at optræde i Egenskab af erklæret Tilbeder, blev greben af en saadan Afsky, at jeg maatte have Luft. Vi vide vel, at hans paatænkte Frieri, hvortil han har de usleste Bevæggrunde, aldrig kan lykkes, men vi vide ogsaa, at al huuslig Fred bliver forstyrret for Gud veed hvor lang Tid, naar det kommer til det afgjørende Punkt. See, det er Aarsagen til, at jeg fik andre Tanker med Hensyn til den hurtige Afgjørelse — og jeg skulde tage meget feil, hvis ikke Holt selv bliver mig Tak skyldig i denne Henseende."

„Bliver den langvarige Spænding ikke sværere, mit Barn?"

„Det vil være afhængigt af Omstændighederne, Mama, og det er uden Tvivl det Bedste! — Lad os nu ialfald takke Gud for, at vi ere af med Holt, glemme ham og tale om det, som er mig kjærest — men det maae vi vel gjemme, til vi have overværet Papas Flugt."

Otteogtredivte Kapitel.

En Middag i Præstegaarden.

Medens Holt saaledes var Gjenstand for megen Vrede, megen Omtale og megen hemmelig Glæde, foer han selv afsted, som om han kjørte med Koureerpost hen ad den flade Vei langs med Kysten. Men da han i sin Aandsfraværelse ikke saae Andet end den finske Gjæst og den unge Værtinde og hverken tænkte paa Hestene eller Veien, havde han den Ubehagelighed at blive forsinket ved, at Seletøiet gik itu, da Vognen kjørte over en stor Grusbunke, som var bleven kastet ved Siden af Veien, der skulde forbedres.

Det varede saalænge, førend han fik Hjælp og kom videre, at Klokken var over halv eet om Middagen, da Vognen rullede forbi de jevnt skraanende Klippestykker ved Svartskjærsgaarden.

Den første Person, han saae, var den finske Tømmermand.

„Her er ikke Andre hjemme end Butiksfvendene!" sagde denne, som troede, at Holt var en Fremmed.

Holt sprang af Vognen og foer ind i Butiken.

„Hvad skal det sige — hvor er Herskabet? Er Hr. Hjelm borte under min Fraværelse?"

„Kun en kort Tid! Kapitainen kjørte Fruen til Præstegaarden imorges, og Hr. Hjelm skulde følge efter til Middag. Han gik for ti Minuter siden, og de komme igjen om et Par Timer."

Holt behøvede ikke at høre Mere. Han var vel for ikke længe siden kjørt forbi Præstegaarden; men desuagtet raabte han nu til Karlen, som var kommen ud for at tage imod Hesten:

„Spænd ikke fra — jeg kjører strax!"

Og efterat han havde anvendt fem Minuter til at

forbedre sit Udseende, steg han paany i Vognen, og det varede ikke længe, førend han dristig præsenterede sig ved Indgangen til Nabogaarden, hvor Vivike selv tog imod ham med et meget unaadigt Blik.

„Hør, Svend Dilhufvud," raabte hun med en Tordenstemme, da den nye Gjæst var kommen ind, „kan Du ikke begribe, at jeg maa have mere Brænde, eller seer Du ikke, Dumrian, at hele Sognet har sat hinanden Stevne her idag! Nu mangler der blot, at de andre finske Forliste ogsaa skulde komme, saa der baade blev fignet og læst over et stakkels Menneske . . . Naa kommer Du endelig — skynd Dig nu og riv Peberroden, for jeg har nok foruden den, der river mig i Næsen."

„Det lader til det, Moster! Men hvis Du vilde være i lidt godt Humeur, saa —"

„Kom ikke med Næsvisheder! Thi det siger jeg Dig reent ud, at om Du ogsaa havde givet mig Sukkerkugler med i Daasen — og det havde maaskee ikke været for meget, for nu har jeg maattet nøies med Annis og Sukkerkrummer hjemmefra — saa passer det sig dog ikke for Dig at tale i den Tone til mig — det skal Du vide og huske paa, Du Spirrevip."

„Vil Du være saa god at have Sukkerkuglerne tilgode, til jeg næste Gang kjører til Byen, Moster — de have store Kræmmerhuse med røde, gnle og blaae."

„Ja saa — jeg har ikke seet Andet end hvide her i Kirkerne, og jeg vil ikke ærgre Dig og sige Dig imod i Alting. Men Du skal altid have Agtelse for gamle Folk, og naar Du har revet Peberroden, er det Tid at brække Østerserne op, for Gildet skal snart begynde. Og hør, sæt en Tallerken af til mig — skjøndt jeg altid skjænder paa Lieutenanten for hans Ødselhed, nægter jeg ikke, at jeg sover godt om Natten efterat have faaet Østers."

— — — — — — — — — — — — — —

Da Holt kom ind, gik Thorborg og dækkede Bord,

i Spisestuen, hjulpen af Toldlieutenanten, som ordnede en Mængde Glas og Flasker, hvoraf han havde bragt de fleste med fra Göteborg; og da han hørte den uventede Nyhed, at Holt var kommen i Besøg i Præstegaarden, loe han i sit Hjerte ved Tanken om, at han kom til at drikke den Viin, som var kjøbt paa denne Reise.

Hvad Holt angaaer, saa havde han glemt den hele Affaire, til han fik Toldlieutenanten at see igjennem den aabne Dør; men selv da lagde denne Tanke kun flygtig Beslag paa hans Sjælsevner, thi han saae og opfattede i samme Sekund to Grupper, nemlig Hjelm, der nylig var ankommen og stod og snakkede med Præsten ved det ene Vindue, og Emilie, der sad ved Kakkelovnen og hørte paa Kapitain Oddjers, som stod ved Siden af hende og fortalte hende Noget.

Hvad Kapitainen sagde, kunde Holt ikke høre — han havde nok af at see, og hans Opfattelse var saa hurtig, at han i det Samme syntes at føle Kapitainens Blik paa den unge Kvinde brænde ind i hans Hjerte, skjøndt dette Blik var saa tilsløret, at Emilie selv Intet mærkede.

Holts næste Blik faldt paa Hjelms smukke og rolige Ansigt.

„Lykkelige Sløvhed!“ tænkte han. „Jeg behøvede kun et halvt Blik til at see Alt, og han, som seer dem hele Dagen, veed Intet. Behold da din Blindhed for det Første — jeg skal nok aabne dine Øine, dersom det behøves.“

Nu blev Kapitain Oddjers og Firmaets anden Kompagnon præsenterede for hinanden, og derpaa begyndte en almindelig Samtale, til Appetitsnapsen blev budt om.

Ved Bordet bemærkede Enhver, at Holt — hvilket især forundrede Hjelm og Toldlieutenanten — var langt venskabeligere imod Sidstnævnte end imod Kapitain Oddjers, der ogsaa paa sin Side fik en dyb Antipathi imod Holt. Da de efter en Times Forløb reiste sig fra Bordet,

havde denne Antipathi udviklet sig til et fuldkomment, skjøndt hemmeligt Fiendskab.

Sagen var, at Kapitainen havde ligesaa skarpt et Blik som Holt og sandsynligviis samme Instinkt, thi endskjøndt han var langtfra selv at være paa det Rene med sine Følelser, saae han dog tydelig, at Holt var uhelbredelig og affindig forelsket i sin Kompagnons Kone; og han kunde derfor paa sin Side ikke forklare sig Hjelms Rolighed, og at denne ikke lagde Mærke til, hvor pludselig Holt skiftede Farve, hans smaa Hentydninger og disse krydsende Blikke, hvori der laae saa meget Had, Vrede, Misundelse, Sorg — Lidenskaber, der hver for sig kunne bringe Sjælen i Oprør, og som tilsammen, styrede af en ulykkelig Kjærligheds Voldsomhed, kunne have en farlig Virkning.

Men paa disse to klarsynede Gjæster nær saae Ingen Andet end Alt, hvad der var hyggeligt og behageligt, den kolde Høflighed imellem Oddjers og Holt fraregnet.

Thorborg saae idag kun med Værtindesine. Gudmar tænkte, til han troede, at hans Hoved skulde sønderspræn ges, uden dog at kunne forstaae det, paa Grunden til, at Holt, der i dobbelt Forstand var hans Fjende, ubuden vilde komme at aflægge dette venskabelige Besøg. Hvad Hjelm og Emilie angik, saae de mest paa hinanden, han med et stedse livligere Blik, hun med en let Forlegenhed og en Følelse af Undseelse, som fik hende til at slaae Øinene ned, thi jo tiere denne Forestilling bragte hendes Hjerte til at banke: „Nu seer han mig vist med andre Øine end før!" desto mindre frimodig blev hun; og hele den jomfruelige Undseelse, som savnedes ved deres pludselige Forlovelse, kom nu til at forskjønne hendes Ansigt saavelsom hendes Sjæl. Hun følte en uimodstaaelig Trang til, efterhaanden som hendes egne Følelser forædledes, at skjule dem for sin Mand, til han fuldkomment havde kunnet forglemme, at det var hende, som fra først af var kommen ham imøde.

Vi have endnu tilbage at omtale Værten selv, vor hæderlige Præst. Han kunde af to Aarsager Intet see, først fordi han aldrig lagde Mærke til saadanne Bagatteller, og dernæst fordi han var beskjæftiget med sin egen og sine Gjæsters Fornøielse og lod den ene Historie afløse den anden . . .

„Jeg forstaaer ikke," bemærkede Kapitainen Oddjers, „hvorledes Hr. Pastorens Hukommelse kan rumme en saadan Rigdom og Mangfoldighed."

„O, Forraadet forøges i Aarenes Løb. Det er ikke længer siden end forrige Aar, at jeg blev kaldet til en gammel Fisker, der led af en ganske forunderlig Sjæleangst, der hindrede ham i at forberede sig til Overfarten i Charons Færge, som han vilde og burde. Men jeg seer paa Jomfru Liliedugs smaa Miner — jeg staaer nemlig under Tøflen — at det er bedst at gjemme den Historie, til vi gaae fra Bordet. Saa skal man dog ogsaa have Noget."

„Naa, imidlertid," sagde Gudmar, „skal jeg vise mig som min Faders værdige Søn og ligeledes komme med en lille Historie."

„Ja, gjør det, men lad mig see, at jeg ikke behøver at skamme mig ved Dig."

„Fader maa være rimelig — Ja, da jeg kom fra Gøteborg, gjorde jeg en Sviptour til Marstrand, hvor jeg traf min Ven Fiskalen, en stakkels Djævel med hundrede Daler i Løn, hvorfor han heller aldrig forsmaaer de Smaaindtægter, som ere forenede med hans Embede. Medens vi tog os en lille Frokostsnaps i Kjælderen, spurgte jeg med Deeltagelse, hvorledes Sagerne stod nu for Tiden."

„Hør min Broder," svarede han, „imellem os sagt: hvis jeg ikke snart faaer en Dragt Prygl, sulter jeg ihjel!"

„Hvad skal det sige!" udbrød Præsten leende.

„Ja, nu maa jeg indføre en ny Person i min Historie."

„Fanden tage Knægten, han skiller sig ikke saa daarlig derved!" bemærkede Præsten . . . „Nu videre!"

„De maa vide, at der er en Lieutenant, som jævnlig bliver kommanderet til Marstrand, fordi hans Sind er saa heftigt og vildt, at de ikke kunne have ham andre Steder, endskjøndt han forresten er en rask og galant Kavalleer. Naar han ikke har Noget at bestille, morer han sig med at spille Billard; men da han heller ikke ved denne Leilighed kan styre sin Hidsighed, bruger han Queuen imod hvemsomhelst, der kommer til at trække paa Smilebaandet, naar han har Uheld og følgelig er i Berserkergang. Deraf følger Trætte, Slagsmaal og tilsidst, at Fiskalen, der netop har ventet dette Øieblik for at blande sig i Sagen, bliver hentet. Men Lieutenanten, der aldrig erkjender nogen anden Autoritet end sig selv, lader saa Queuen komme i Klammeri med Fiskalen for at gjøre ham Sagen begribelig. Men min Ven begriber den alligevel ikke anderledes, end at den bliver afgjort ved Stævning, og Lieutenanten bliver dømt til at give Bøder, der komme høist beleilig til at fylde Retsbetjentens tomme Lommer. Hans eneste Sorg er, at han ikke længe vil kunne undgaae den Forsoningsskaal, hvormed Lieutenanten lader til flere Gange at have villet hædre ham. „Du kan nok forstaae," sagde han mig, „at naar vi først ere blevne gode Venner, er det sagtens forbi med Indtægten."

Selskabet udtrykte sin Tilfredshed over den Kundskab, de havde faaet om den mærkværdige Omstændighed, at man kan sulte ihjel af Mangel paa Prygl.

„De gamle Guder leve min Sjæl endnu!" udbrød Præsten og løftede sit Glas, idet han henvendte sig til Sønnen.

Den unge Toldlieutenant, som følte sig særdeles

smigret ved denne Æresviisning, klinkede med Faderen, og man kunde i deres straalende Øine see den Kjærlighed, som de i Hjertet nærede for hinanden. — — — —

Nu reiste Selskabet sig fra Bordet, Og da Gudmar havde bragt den rygende Bolle ind i Faderens Værelse — han gjorde idag Gilde paa Holts og hans Foresattes Bekostning — satte Herrerne sig med deres Cigarer omkring Bordet, og den Gamle blev opfordret til at fortælle sin Historie, som nylig blev opsat.

„Ja, det gik saaledes til paa den Tour — Historien er ikke saa fiin og ny som min Søns, men saa er den derimod ældre og fyndigere! — Jeg blev som sagt kaldet til en gammel Fisker. „Naa min kjære Fader Peer," sagde jeg, „jeg hører, at I har faaet et alvorligt Budskab —, ja den Vei skulle vi jo Alle, og Hvermand veed, at Du ikke har nogen svær Synd paa din Samvittighed, hvilket bør give Dig Frimodighed til Reisen."

„Gud hjælpe mig," svarede han, „jeg har en stor Angst, der forfølger mig saaledes, at jeg ikke har Ro til at tænke paa det, som et christent Menneske alene bør tænke paa."

„Saa tal da, min kjære Peer!" sagde jeg opmuntrende. „Alting er dog godt imellem Dig og din Kone og Børnene?"

„Gud bevares, Hr. Pastor, det kommer ikke fra den Kant! Det er en gammel Historie, som nu kommer for Dagen."

„Jeg skal tage den i Diesyn . . . Sig mig, Fa'er Peer, naar gik den for sig?"

„O, kjære Hr. Pastor, det var et Efteraar for mange Herrens Tider siden, da jeg var ifærd med at koge Tran ved Stranden. Det var netop i de Dage, da den hollandske Kapitain forsvandt, uden at man nogensinde saae Noget til Liget."

„Det husker jeg — nu hvad saa?"

„Ja, det var en Aften i Mørkningen. Imens Gryden kogte, gik jeg ved Strandbredden og saae efter, om der ikke var skyllet Noget op, og saa fik jeg fat i Noget, som jeg syntes kunde have hørt til en Sælhund eller et andet større Sødyr. Jeg havde Hastværk og saae ikke videre derpaa, men kastede det i Gryden til det Andet . . . Men Jøsses, hvor jeg blev forskrækket, da jeg et Øieblik efter lyste med Fyrrespaanen op over Gryden og saae en lille Klædeslap med en Knap i svømme ovenpaa. Jeg begreb strax, at det maatte have været Levningerne af et Menneske, og sandsynligviis var det Hollænderen, som havde knuust sig imod Klipperne: det kunde jeg see paa Knappen. Jeg blev saa forskrækket, at jeg vilde have hældt den kogende Tran bort, men Pastoren veed nok selv, hvorledes det staaer til med Fattigfolk, de maae tit lægge den ømme Samvittighed paa Hylden, hvormed skulde vi Stakler have lyst for os om Vinteren, naar vi fulgte dens Indskydelse! Jeg gjorde dog, hvad jeg kunde, jeg samlede Levningerne sammen, og gravede dem ned i Christenjord en Søndagaften. Men Gud skal vide, at den Tran lyste bedrøvelig hele Vinteren« . . . og den uskyldige Synder græd som et Barn."

„Min kjære Peer," trøstede jeg ham, „Du kan være ganske rolig! Lykkelig Den, der ikke har en tungere Byrde paa sin Samvittighed, naar han træder frem for Gud. Thi har Du ikke gjort noget Værre end at koge Tran paa en Søkapitain, saa gaaer Du klar og faaer nok Dit paa det Tørre." — — — — — — — — — —

„Historien er virkelig karakteristisk for Skjærgaarden!" afbrød Hjelm ham. „Men vi maae høre, om Kapitain Oddjers er ligesaa villig til at give den stakkels Fisker Absolution?"

„Ja, Gud bevares!" svarede Kapitainen. „Man kan faae det værre. Hvor mangen Søkapitain, som i sit Liv ikke har kunnet lyse for Menneskene, vilde ikke være glad

ved at komme dertil efter sin Død! Det er altid bedre end at blive opædt af Fiskene, hvilket maaskee seent eller tidlig bliver min Lod som saa mangen Andens."

— — — — — — — — — — — — — —

Medens Samtalen blev fortsat i denne Tone imellem Herrerne, sad Emilie og Thorborg og smaasnakkede ved Kakkelovnen i Forværelset.

„Naa, kjære Thorborg, om han end ikke er slet saa smuk som min Aage, kan han vel nok hjælpe sig endda!" bemærkede Emilie med stolt Tilfredshed.

„Jeg finder heller ikke, at han, hvad Udseendet angaaer, kan maale sig med Gudmar!" svarede Thorborg.

„O, synes Du det! Din Broder er rigtignok en særdeles elskværdig ung Mand og min erklærede Yndling, men jeg frygter dog, at han staaer tilbage for Kapitain Oddjers."

„Det synes jeg ikke om at høre af Dig, og det er dog ikke, fordi Gudmar er min Broder — det veed jeg vist — at det mishager mig. Men hvad kan Du egentlig synes bedre om hos Kapitainen?"

„Jeg kan ikke afveie, hvad jeg synes om i visse Henseender, og lægge til og tage fra. De ere begge elskværdige, frie og mandige i deres Væsen, men i Kapitainens Samtale ligger der — endskjøndt han aabenbart er den alvorligste af dem — noget saa Fjerlet, at det er, som om man blæste bort med ham."

„Jeg takker Gud," sagde Thorborg lidt strengt, „at jeg aldrig har følt mig fristet til at blæse bort under en Samtale med en ung Herre, og jeg kan ikke nægte, at jeg hellere vilde have hørt Dig nævne en mere solid Egenskab."

„O, Du lille Helgen, bliver Du nu høitidelig for Ingenting! Hvis Du i mindste Maade vil lægge Mærke til Kapitain Oddjers, seer Du nok, at han er en Mand

med streng Bestemthed og netop med solide Grundsætninger, og hvis han taler i en lettere Tone med Damer, saa er det en Fortjeneste, som jeg sætter stor Priis paa. Hvem ønsker vel uophørlig at tale om og leve af lutter Fornuft! Det er saa morsomt at blive lidt oplivet og lidt ærgret — det sætter Livsaanderne i Bevægelse."

„Naa, saa han kan altsaa ærgre Dig?"

„Ja, det kan Du være vis paa! Jeg kan blive saa vred paa ham, at jeg næsten kunde have Lyst til at stampe med Foden, hvis det ikke var saa frygtelig simpelt og desuden under min Værdighed — men forresten holder jeg meget af denne Bevægelse, der er saa udtryksfuld!"

„Det vil sige," udbrød Thorborg leende, „at Du har samme Tilbøielighed som Papas Vædder! Men ved hvilken Leilighed blev Du saa vred paa Kapitainen?"

„Paa Touren hertil imorges, da han paastod, at jeg bestemt maatte have fyldt toogtyve Aar — jeg toogtyve Aar, jeg, som alle Mennesker synes seer endnu yngre ud, end jeg er!"

„Naa, det var da ikke saa frygteligt."

„Ikke saa frygteligt at gjøre mig halvfjerde Aar ældre! Det var rigtig stygt af ham, især fordi han tilføiede, at min vel holdte Matroneværdighed vilde faaet ham til at gjætte paa sexogtredive, hvis han ikke havde hørt, at jeg var meget ung. Hvad siger Du til det?"

„Jeg siger, at jeg strax vilde have afbrudt en saadan Samtale — og det gjorde Du vel ogsaa?"

„Ja, det gjorde jeg. Men der kom snart noget Nyt, som fængslede mig, og jeg kan ikke gjøre for, at det morer mig. Jeg har imidlertid foresat mig, at naar han næste Gang kommer til os — Du veed vel, at han reiser imorgen — skal jeg ikke lade vore Samtaler antage en saa let Natur, thi man bliver derved saa ugeneert, at man — men see, der staaer han i Døren. Veed Du hvad," tilføiede hun sagtere, „jeg kunde næsten friste

til at ønske mig ældre, thi undertiden — det føler jeg med brændende Ægrelse — er der noget Keitet i mine Forsøg paa at optræde som en moden og værdig Kone. Enhver, der er lidt skarpsindig, kan baade see Barnet og Pigen skinne igjennem Konevæsenet. Jeg kan baade græde og lee over, at jeg ikke kan komme rigtig i Ligevægt. Snart troer jeg mig for lidt, snart for meget bemærket. Det er ikke muligt, at jeg er ganske saaledes, som en Kone bør være — men den, der sagde det Modsatte til mig, vilde blive min Fjende, thi jeg vil altid være tilfreds med mig selv, og det er jeg ogsaa nogenlunde."

Nu gik ikke alene Kapitainen, men ogsaa Holt ind i Stuen, og nærmede sig Damerne.

„See paa Holt!" hviskede Thorborg.

Efter denne Opfordring vendte Emilie sig om og gyste over den forbittrede Haan, Holts mørke Blik udtrykte.

„Jeg haaber denne eneste Gang at være velkommen," sagde han og bukkede skjødesløst for Emilie, „da jeg kommer med Hilsener fra Frøken Moss."

„Disse Hilsener ere mig kjære, hvem der saa overbringer dem!" svarede den unge Frue. „Men jeg troede saa vist, at Hr. Holt var bleven paa Glæborg idag?"

„Isaafald var det virkelig uforsvarligt af mig at forstyrre en saa behagelig Illusion, og jeg anseer det for min Pligt at bede Fru Hjelm undskylde min ufrivillige Feil — thi jeg kunde naturligviis ikke vide, at der saa bestemt blev gjort Regning paa min Fraværelse."

„Nu troer jeg, at Hr. Holt lægger for stor Betydning i mine Ord. Det er idetmindste Mere, end jeg selv meente. I det Huus, hvor Hr. Holt ogsaa betragter sig som hjemme, behøves der jo ingen Komplimenter — og jeg haaber ialfald, at Uljana har havt Alting i den tilbørlige Orden?"

„Kjære, lille Emilie," sagde Hjelm, der var kommen ind og efterat have hørt den sidste Deel af Samtalen satte Holts funklende Øine og blussende Kinder i Forbindelse med en saaret Forfængelighed, „kjære, lille Emilie, det røber en altfor stor Uvidenhed af Dig at sige, at Holt ogsaa kan ansee sig for hjemme; han er jo i sit eget Hjem."

„Naa," tænkte den unge Frue og blev næsten ligesaa rød som Holt, „skal jeg nu for det afskyelige Menneskes Skyld blive irettesat af min Mand, og det i Kapitain Oddjers's Nærværelse — thi endskjøndt han nu snakker med Thorborg, hører han ganske vist hvert Ord. Og at Aage kunde ansee det for Umagen værd at vise Holt en saadan Opmærksomhed! Men nu gjælder det om at beherske mig, saa Ingen mærker, hvor vred jeg er baade paa Aage og Kompagnonen."

„Din Kone," bemærkede Holt, „har vist Fordom imod Kompagniskaber og vil derfor see dem i et andet Lys end det almindelige."

Efterat Emilie under sine Bestræbelser for at fatte sig aldeles havde sammenkrøllet Strimlerne paa sin sorte Silkekjole istedetfor at glatte dem, reiste hun sig.

„Min Ven," sagde hun til sin Mand med et tvungent Smil, „hvis Du tiere faaer Grund til at beklage Dig over min Uvidenhed, beder jeg Dig forud om at bære over med den, men hvad dette Tilfælde angaaer, sparer jeg dog min Undskyldning. Hr. Holt veed nok, at vi have et løbende Mellemværende indbyrdes — hedder det ikke saaledes i Handelssproget — og først, naar det er afgjort, kan Frygten for at begynde en ny Gjæld komme i Betragtning."

Alt det blev henkastet i en Tone, der kunde gjælde baade for Alvor og Spøg. Men Holt forstod hendes ubetænksomme Overmod, og Thorborg forstod det lige-

ledes. Dette kunde Emilie see paa Venindens bedrøvede og bedende Blik.

Aage antog, at Emilie tænkte paa et eller andet Kjævleri fra den Aften, Bondeopløbet fandt Sted, men da han syntes, at han havde hørdet Holts Ære tilstrækkelig, vilde han ikke sætte sin Kones Taalmodighed videre paa Prøve.

Under dette lille Optrin havde Kaptain Oddjers været i en ivrig Samtale med Thorborg og Gudmar, saa at ingen Afbrydelse eller Forlegenhed var indtraadt, da Præsten selv kom ind med et Par Glas paa Bakken for at klinke med den unge Frue. — — — — —

Efter en Times Forløb befandt Selskabet fra Svartskjær sig paa Hjemveien.

Der blev ikke vexlet et Ord imellem Emilie og hendes Mand om det Sidste og heller ikke mange om andre Ting; hun var endnu lidt fornærmet paa sin Aage og hørte derfor med fordobbblet Interesse paa Kapitain Oddjers, der paa en smigrende Maade talte om sin Sorg over at forlade det solklare Svartskjær.

Efter Aftensbordet benyttede Hjelm Leiligheden til at spørge Holt, i hvilken Anledning han under nærværende Omstændigheder havde besøgt Toldlieutenanten.

En tæt Rødme gled hen over Holts Ansigt. Derpaa svarede han rolig:

„Indsaae Du ikke det — det var for fuldkomment at vildlede ham. Jeg har altid Magt nok over mig selv til at huske paa, at den, der viser sig driftigst, mindst bliver mistænkt."

„Men den Vin maa have smagt Dig surt?"

„O, jeg kan ikke sige det — det var ikke mig, som betalte den, men mine forrige Principaler, der ved den brutale Maade, hvorpaa de optog Sagen, befriede mig fra den Uro, jeg følte. Iøvrigt ere jo ikke Andre nævnte i denne Affaire end Mørkemændene."

Paa samme Tid som Holt gav Hjelm denne snilde Forklaring, var Præsten under Støvleaftrækningen ifærd med at erklære Vivike sin Tilfredshed med den vellykkede Middagsmad og spurgte ved samme Leilighed, om Vædderen som sædvanlig havde faaet sin Deel af Herligheden.

„Hvor kan Pastoren spørge saa urimelig! Jeg skulde glemme Vædderen — saa vilde jeg snarere glemme at sætte Levningerne tilside, som Pastoren gav Besked om til imorgen Aften, naar Klokkeren kommer, og den rigtige Fornøielse sagtens skal begynde — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Næste Dag reiste Kapitain Oddjers til Lysekil, men i den Hensigt, efter Aftale, at komme tilbage saasnart som mulig.

Niogtredivte Kapitel.

Mødet ved Hornborg Slot.

En Formiddag midt i November var det lykkedes for den klareste Efteraarssol, der nogensinde har lyst over den Deel af Norden, hvor disse Begivenheder foregaae, at fortrænge alle Taager og belyse ikke alene alle Kystens rødlige Steenmasser med sine Straaler, men fremfor Alt at samle hele sin Rigdom paa et Sted, hvor to elskende Hjerter den Dag vilde besegle deres Forbindelse.

Dette Sted var Hornborg Slot, det eneste af Qvilles gamle Mindesmærker, som, efter Krøniketskrivernes Udsagn, belyses af Historiens Lys.

Hornborg Slot — beliggende ved Sundet ligeoverfor Hamborgøen — er Navnet paa en temmelig høi Klippe, der med næsten lodrette Vægge skraaer ned imod Søen, men paa Landsiden, hvor den er omgiven af en

snever Dal, har en terrasseformet Afsats. Dens Overflade er omgiven af en betydelig Jordvold, indenfor hvilken man finder svage Spor af en Bygning samt en Cisterne, der selv under den langvarigste Tørke aldrig fattes Vand. Der er muret og fyldt Jord ogsaa paa Klippens Afsats imod Landsiden og overalt i Kløfterne, og derfor udmærker denne Klippe sig fremfor de øvrige deromkring ved en rigere Vegetation. Nedenunder i Dalen ligge nogle Oltidslevninger fra den hedenske Tid.

Efter Sagnet skal denne Borg først være grundlagt af en Horne, som efter Sigende ligger begraven under en Steendynge paa den ikke langt herfra liggende Hornø. Gebhardi omtaler i sin Norges Historie Hornborg Slot som nyt ombygget 1218. Men det var allerede før den Tid en Samlingsplads for det nordlige Lehns Indbyggere ved vigtige Raadslagninger, og her var det, de udraabte Hakon Hakonsen til Konge 1217. Omtrent Aar 1138 bliver det nævnt i Kong Inge Haraldssons Saga. Man veed ikke, naar det blev ødelagt. At det skulde været vedligeholdt til Christian den Andens Tid og ødelagt af ham, som Gebhardi paastaaer, er ikke sandsynligt. Derimod kan det være muligt, at denne Borg har været en af de Fæstninger, som Rigsmarsken Thord Bonde besatte i Vigen i Midten af det 15de Aarhundrede, og at den efter hans Død er bleven forstyrret af Normændene. Et almindeligt Sagn har givet Anledning til denne Formodning. Borgen skal nemlig have været haardt beleiret af Normændene, men de kunde ikke indtage den, førend de, efter en Kjællings Raad, havde beskudt den fra det nærliggende Nordmannabjerg; da blev Fæstningen tilsidst indtagen og ødelagt, efterat den sidste Mand, der var tilovers af Besætningen, havde kastet sig i Havet og var undsluppen*) —

*) Holmberg, Bohuslehns Historie og Beskr. 2den Deel, S. 269.

Gudmar kom først.

Han kom fra Hamborgsøen — hvor Toldjagten laae i en særegen Anledning — ganske alene over Sundet til det nufortiden saa stille Hornborg, hvor han landede.

Da han var kommen op paa Toppen, saae han sig om og tog sit Uhr frem.

„Den fattes endnu eet Kvarteer i 12 — hun kommer vist ikke tidligere, end hun har sagt. Gud være lovet, at vor Fader i Himlen betragter vor Kjærlighed med mildere Øine end denne haarde jordiske Fader — Gud skee Lov for Solen, som skal varme hende og faae hende til at glemme, at hun har maattet flygte fra Forældrehjemmets varme Arne til denne Naturens kjølige Steenarne. Men hvor Gud og Solen boe, er der altid Varme nok for elskende Hjerter."

Han begyndte igjen at gaae ned ad Terassen. Og hvem Anden end Maiken viste sig nu i Dalen, straalende klar som Dagen selv og blussende af Sundhed og Kjærlighed.

„O, Gud velsigne Dig, fordi Du kom, min elskede, herlige Mø! Det Hjerte, som banker i dit modige Bryst, føler ingen barnagtig Frygt: Du er ikke bange for at møde din Gudmar hvorsomhelst?"

„Bange, min Elskede — hvad skulde jeg være bange for? Ere vi ikke lige sikkre, enten vi mødes indenfor de Mures Ly, som Menneskehænder have reist, eller indenfor denne faste Klippemuur, som er bleven dannet, længe førend Mennesker kom for at tilsøie deres Værk, hvoraf der nu kun er Ruiner tilbage. Her see vi den mægtige Aand, hvis Kraft holder sit Arbeide vedlige, medens de smaa Aanders Arbeide, sunket i Støv, er blæst bort af Vinden over den samme Muur, der i Aartusinder har badet sin Fod i dette skummende Hav. O, min Gudmar, det er herligt at tilbede denne mægtige Aand, for hvilken Intet

er saa ringe, at det jo fortjener et Blik af hans velsignende Øie."

„Ja," svarede Gudmar, „men det er især, naar jeg er hos Dig, at jeg ret levende føler, hvad det vil sige at være en Gnist, udsprungen fra ham, der ved Hjemkaldelsen til sig vil lade den lyse med en klarere Lue. Men adskilt fra Dig, omgiven af Hverdagslivets evindelige Larm, føler jeg mig saa tit omtaaget, at den stakkels Sjæl i høiere Forstand, ikke kan arbeide sig igjennem Taagen, men maa vente, til der kommer en varm Luftning og fordeler den."

„Du er særdeles øvet i billedlige Talemaader!" sagde Maiken, idet hun tog sin Elskers Arm og gik høiere op paa Terrassen med ham, hvor de gamle Jordvolde gav dem Ly. „Men endskjøndt jeg vistnok ikke er utilbøielig til at antage, at den jordiske Kjærlighed udretter store Ting, er jeg dog overbeviist om, at Du, min Gudmar, idetmindste i alvorlige Øieblikke af dit Liv, føler, at din Sjæl gaaer klar igjennem Taagerne."

„Nei, Elskede, dette er ikke Tilfældet. Tvertimod: der gives Øieblikke, da jeg indhylles i et saadant Mørke, at Kompasset ikke giver mig nogen Veiledning. Men jeg kommer aldrig i denne Tilstand, uden naar jeg bliver hjemsøgt af den forfærdelige Frygt, at jeg paa en eller anden Maade kan miste Dig."

„Men Du kan jo aldrig miste mig?"

„Hvad siger Du — kan jeg aldrig miste Dig? O, vogt Dig, min Mø, for at fremkalde en anden Dom, der siger noget Andet!"

„Min Gudmar — hvad man engang virkelig har eiet, kan man aldrig miste. Forstaa mig ret! Her i Livet kan Du aldrig miste mig: Du troer jo, eller rettere Du veed, at jeg er din, ligesaa vist som om jeg var din ægteviede Hustru, eller endnu sikkrere, thi i Ægteskabet

kan man skilles, medens jeg derimod er en ved Guds Lov til Dig viet Sjæl, som aldrig vil forlade Dig."

„Ja, ja, det troer jeg paa."

„Nu, hvis Du troer derpaa, maa Du jo være tryg og rolig, thi da kan Du ikke miste mig."

„Men Døden?"

„Vilde Du miste mig ved Døden — eller vilde jeg ved den miste Dig? Ak Gudmar, hvor kan Du bedrøve mig saaledes! Ja, nu troer jeg paa den Taage, som undertiden formørker din Sjæl. Men saaledes maa det ikke være, hører Du det! Jeg føler med en ubeskrivelig opløftende Fortrøstning, at vor Forbindelse kun begynder her. Hvor kort er ikke Livet . . . Synes Du, det var tilstrækkeligt for en Kjærlighed som vor?"

„Ja, er det ikke, som jeg siger," svarede Gudmar med et straalende og smilende Blik, „at din Kjærlighed oplyser Mørket for mig. Nuvel, ere ikke fra gamle Tider gode Engle blevne sendte for at veilede de Vildfarende. Du er min Engel — og hvorhen Du fører mig, følger jeg tillidsfuldt, det sværger jeg af mit inderste Hjerte."

„Tak, o tak! Og lad os nu see paa det, Du bringer med — Du har det vel med Dig?"

„Naturligviis. Og hvor mange Kys har den Ring ikke faaet, som skal omslutte din Finger. Hvis jeg først gaaer bort for at vente paa Dig, skal denne Ring endnu have saa megen Varme tilbage fra mine Læber, at den aldrig vil være kold, naar den møder dine."

„O, giv mig den strax! Jeg veed ikke, hvorfor vi ikke for længe siden have forskaffet os disse Panter, der blive os saa kjære, naar vi ere adskilte."

„Vent lidt, elskede Maiken! Jeg har den alvorligste Bøn til Dig, førend vi bytte vore Ringe — — Men der har Du den istedet, som Du skal give mig, og som Du maa indvie paa samme Maade!"

Med en ubeskrivelig Bevægelse, en hemmelighedsfuld

Skjælven og dog med en Følelse af overstrømmende Salighed tog Maiken Ringen og førte den flere Gange til sine Læber.

„Tal nu, min Gudmar! Naar jeg holder dette Pant i min Haand, vil det være vanskeligt for mig at sige Nei til Noget, som Du beder mig om."

„Jeg haaber næsten ogsaa, at Du ikke skal gjøre det, thi hvis Du gjør det, er Du ikke retfærdig. Seer Du, Elskede, naar Du endnu i nogle Aar — jeg sætter tre Aar — har været et ydmygt Offer i din Faders Haand, maa Du da ikke indrømme, at hans tyranniske Villie har lagt Beslag paa en tilstrækkelig lang Tid af vort Liv?"

„Jeg forstaaer Dig ikke, min Gudmar!"

„Men jeg forstaaer desto bedre mig selv. Lad kun Kjærligheden og de høiere Følelser kræve deres Ret — det er jo dem, der forædle os som Mennesker — men vi maae ogsaa vide, at Gud ikke for Intet har begavet os med andre Kræfter, og de oprøres imod, at den ene Mand skal være som et Rør i den andens Haand — — Hør nu, elskede Maiken, jeg kjender ikke nogen Myndighed over Dig — vore Sjæle ere jevnlige — men Du lægger for stor Vægt paa Pligten, og Alting i Verden har sine Grændser."

„Tal videre, min Ven, jeg fatter endnu ikke tydelig, hvad Du mener."

„I gamle Dage," vedblev Gudmar, idet han udstrakte sin Haand over den umaadelige Havflade, „i gamle Dage tog Kæmpen sin Mø og reiste bort med hende til en venligere Strandbred."

„Hvorfor vil Du tale om gamle Dage — Du veed jo, at det ikke er saaledes nu."

„Derfor handler man heller ikke nu ganske paa samme Maade, men paa en lignende . . . Hvis din Fader ikke har givet os sin Velsignelse efter de tre fastsatte Aars

Forløb, lad mig saa føre Dig til et andet Land, hvor vi kunne blive viede! Og ere vi først saaledes forenede . . ."

„Min elskede Gudmar, hvor meget bedrøver det mig ikke at skulle see det funklende Lyn i dit Øie forvandlet til et mørkt og at maatte bortveire alle de friske Roser, som denne solvarme Idee har fremkaldt i dit Hjerte, med Fornuftens Vindpust! Men din Maiken vil ikke være Gjenstand for Ballade eller Sagn her paa vore gamle Bottnakyster, min Gudmar. Hvis vi blive viede ved et andet Baand end det, der nu forener os, maa det være under dit Hjems Ly, hvor jeg aldrig har villet indføre Andet end Glæde, om jeg end selv ikke fik Andet end Sorg der. At vi undertiden tillade os et Møde, det foruretter Ingen og opretholder vort eget Mod; men hvorledes kunde jeg see ind i Fremtiden hiistoppe, hvis jeg havde begyndt mit Ægteskab med saa slet en Handling som den? Det er en Drøm, Du har drømt, men den var ikke god, og derfor maa Du skynde Dig at vaagne og lade mig høre, om Du ikke i Forvildelsen havde forurolígende Forestillinger?"

Gudmar taug. Han stod ved Jordvolden og saae mørk i Sindet ned i Dybet.

„Kjæreste Befalingsmand," sagde nu den unge Pige med sin klare og glade Stemme, „er det nu Tid at staae og spilde dine Blikke paa Rullestenene, naar Du har din Maiken at see paa. Naa, vend Dig om til mig og tilstaa, at din Drøm har været en stygg Anfægtelse!"

„Ja Du er lykkelig, som ingen Anfægtelser har! Men jeg er slet og ret et stakkels syndigt Menneske, og som saadant er jeg . . ."

„Som saadant er Du forpligtet til at erindre, hvad Du nylig sagde."

„Hvad var det?"

„Jo, Du sagde i en Tone, som var meget forskjellig

fra den, hvori Du nylig talte: Du er min gode Engel — og jeg følger Dig tillidsfuldt, det sværger jeg af mit inderste Hjerte."

Gudmar var overvunden. Da han vendte sig om, saae Maiken det paa den fugtige Glands i hans Øine.

„Før mig da, hvorhen Du vil, Du min gode Engel, men lad mig idetmindste haabe alt Skjønt og Godt."

„Haab, min Gudmar, paa alt det Bedste, Himlen og Jorden kunne skjænke! Og lad os nu skynde os at give hinanden de kjære, hellige Gaver, thi her kunne vi uheldigvis ikke drømme os i et varmt Værelse."

„Hvorledes — skulle vi allerede skilles?"

„Nei, visselig ikke i den første Time. Men for at være sammen maae vi gaae, og det kunne vi ikke gjøre heroppe. Jeg føler desuden en brændende Længsel efter den gyldne Lænke."

„Nuvel — Du skal først sætte din Ring paa min Finger — jeg er overtroisk, og det forekommer mig, som om jeg holder Dig sikkrere fast, naar jeg er den Første, der bærer Troskabssymbolet."

„Og jeg," sagde Maiken, „er tilfreds med at være den Første, som giver det" . . . Hun tog den kjære Haand, saae paa Fingeren, paa Ringen og derpaa op til ham, der var deres eneste Vidne. I næste Sekund sad den paa Gudmars Haand.

I samme Øieblik straalede den unge Mands Ansigt af en saa høi og blændende Salighedsglands, at Maiken forstummede.

Nu var Touren til Gudmar, og efterat have taget den anden Ring frem trykkede han uden at sige et Ord — som om Ord ikke vare hellige nok i dette Øieblik — med en Bøn om Himlens Velsignelse Troskabspantet paa den elskede Kvindes Finger.

Og den, der nu havde seet dem sluttede saa fast i hinandens Arme, vilde have troet at see to allerede for-

klarede Væsener, der havde hævet sig høit over Jorden med alle dens Sorger og Lidelser.

Men Minuterne flyve bort for ikke mere at vende tilbage, og i Flugten fører ethvert af dem nogle af de Guldkorn, vi kalde Glæde, med sig, til vi tilsidst føle os ligesaa fattige eller maaskee endnu fattigere, end vi vare, førend vi fandt dem. Og hvad saa — love, glædes, lide og løe — er det ikke de fire Hovedkapitler, som udgjøre hvert Menneskes Roman, og hvori vi selv udfylde Mellemrummene med den Skrift, som aldrig kan udslettes: Gjerningernes Skrift.

„Have vi nu ikke følt den høieste og reneste Salighed, min Gudmar! Kunne vi nogensinde blive ulykkelige med saa rig en Glæde, saa skjønne Erindringer?"

„Ulykkelige — nei aldrig! Hør, elskede Maiken, jeg er virkelig i dette Øieblik her oppe hos Dig et ganske andet end Menneske den hæderlige unge Toldlieutenant, som nylig befandt sig paa Jagten dernede ved Øen" . . .

„Ligesom jeg," svarede Maiken, „ogsaa er et andet Menneske hjemme end i den daglige Omgivelse. Indseer Du ikke, at det netop er disse ophøiede Øieblikke, hvori vi baade ere og ikke ere os selv, der ere det sikkreste Bevis paa, at vi tilhøre en anden Sfære end den jordiske."

„Du har Ret, men" . . . Gudmar standsede pludselig.

„Hvad er det — hvad seer Du efter ude paa Søen?"

„Jeg burde maaskee sige, at det var Ingenting — men Du vilde ikke troe mig. Vid da, Elskede, at en besynderlig Sammenligning paatrængte sig mig i dette Øieblik. Jeg syntes, at jeg pludselig fra denne solklare Time blev ført tilbage til den mørke Nat, da de dristige Mørkømænd vadede ud i Vandet efter Baaden. Jeg kan endnu høre Olagus Ebbjørnssons Ord: Næste Gang vi mødes, sværger jeg, at det skal koste En af os Livet!"

„Nu seer jeg rigtignok, at Du er overtroisk som en gammel Sømand, min kjæreste Befalingsmand! Det er

ikke rimeligt, at Du og Mørkømændene saasnart skulle støde sammen; men hvis det skeer, er Du i Herrens Haand, og der veed jeg Dig sikker."

„Og hvis . . ."

„Nei, nu maa Du ikke formørke vor Himmel — See, som Du selv sagde fornylig, hvor solklar den er, og hvor blaa den hvælver sig over vor Trolovelsesklippe! Kom nu, kom, saa skulle vi tale mindre høitidelig sammen paa vor Vandring. Nu trænger Du til Jorden og din væne Hverdagsmø."

„O, hvor Du forstaaer din Gudmar godt! Lad os da gaae — Men hertil kommer jeg ikke tilbage førend idag om tre Aar, den 16 November. Hvis jeg lever til den Tid, kommer jeg — og saa skulle vi see, om jeg har min Kone med?"

„Enten jeg er din Kone eller ei, er din Maiken dog hos Dig."

Fyrretyvende Kapitel.

Den snigende Gift.

Henved tre Maaneder vare forløbne efter Mødet ved Hornborg Slot.

Det er nu i Slutningen af Februar.

Handelen paa Svartskjær gik livlig tillands, men den usædvanlig strenge Vinter havde lagt de vrede Bølger i Isens Lænker. Der hørtes derfor Intet til Søfarende og heller Intet til de lystige Opsange fra Portene ud til Havet paa Søboderne.

Hele Naturen var vinterkold, Jorden hvid, Vandet hvidt, og store hvide Sneeflokke faldt ned fra Himlen,

hvirvlede omkring Klipperne og blev igjen bortjagne af Vinden.

Hele Skarer af Mænd, Kvinder og Børn drog til Kjøbmandshuset paa Svartskjær over Gud Faders egen Bro.

De kom for at tilbyde og modtage Arbeide, handle og bytte og laane og selv for at tigge om Brød, naar de inret havde hjemme, og dette var Tilfældet paa mange Steder i den haarde Vinter; og det unge Kjøbmands huus tilfredsstillede efter bedste Evne de Kommende og Gaaende.

Medens Varerne blev lagte i Orden, havde disse vandrende Skarer altid Eet og det Samme at fortælle, endskjøndt det kom frem med forskjellige Variationer. De finske Matroser vare Gjenstand for Samtalerne, og Variationerne bestod i de forunderlig udsmykkede Historier om alt det Onde, som de havde stiftet, disse urolige Aander, som efterat have endt deres Arbeide paa Skibet ikke kunde forholde sig rolige paa eet Sted, men streifede vidt omkring baade indad Landet til og langs med Kysterne.

Først og fremmest vare Finnerne Skyld i den haarde Vinter, dernæst havde de hexet Fiskene bort for de Fiskere, som „lurede" paa Isen, og endvidere havde de forhexet Nisse Karolussons Griis og foraarsaget en dødelig Tæring blandt Grisene i Skjærgaarden. Paa Kysterne grasserede Ulvene værre end nogensinde, og Hvermand vidste, hvem der havde sendt dem. Til Syvende og Sidst havde de ved deres Brændeviin og Trolddomskunster gjort mere Ondt, end Ord kunne beskrive . . .

Nu var det værd at see Emilie i sin korte, mørkegraae Pelskaabe, sin sorte Kastorhat, der var syet efter Maikens, med en Fjer, som svaiede for Vinden, Halvstøvler, Stridshandsker og en lille Boa knyttet om Halsen — Arm i Arm med Thorborg, klædt i en lignende Dragt — spad-

fere over Isen til alle de Steder, hvor de unge Hjælperinders Bistand var fornøden, og hvor Hungeren, Kulden og Sygdommen længselfuldt ventede paa dem.

Emilie var nu indført i denne nye Verden.

Hun sværmede for Thorborg og hendes Ideer og syntes, at hun ikke følte sig lykkelig, naar der var gaaet en Dag, uden at hun havde udrettet en Gjerning, der kunde glæde hendes Hjerte.

Men under alt dette var Forskjellen imellem dem, at Thorborgs Handlinger blev udførte med al en Sjæls ædle og dybe Rolighed, som følger sin rene indre Tilfredsstillelse og føler en himmelsk Fred derved, hvorimod enhver af Emilies Handlinger var stemplet af en feberagtig Heftighed. Det var, som om hun i denne brændende Iver søgte en Slags Adspredelse, som visselig var af den skjønneste Slags, men som dog fra det religieuse Synspunkt aldrig kunde sammenlignes med Thorborgs Fremgangsmaade.

Og hvor muntre vare ikke, idetmindste tilsyneladende, Hjemtourene.

Saa kom i Almindelighed Herrerne fra Svartskjær — i den sidste Tid vare de næsten altid tre — løbende paa deres Skøiter for at møde Damerne, og nu blev der en Gliden og en Slædefart, saa Emilie loe og faldt og væltede omkuld den ene Gang efter den anden. Undertiden, naar Selskabet var forøget med Lieutenant Guldbrandsen, foranstaltedes de prægtigste Skøitevæddeløb, hvorved den finske Kapitain som oftest seirede.

Denne — der, saasnart det blev aabent Vande, skulde føre sit Skib til Gøteborg — havde nu endt sine Affairer i Lysekil og næsten skilt sig aldeles fra Mandskabet, om hvilket for det Første kun han selv vidste, at de efter Rhederiets Tilsagn skulde have Orlov, medens han hyrede nyt Mandskab i Gøteborg. Dette var allerede for største

Delen skeet paa en Reise dertil, men Mandskabet skulde kompletteres, naar han kom igjen for at lade Skibet.

Den medførte Fragt var allerede solgt; og nu var han efter alle disse Forretninger, som næsten hele Tiden holdt ham borte fra Svartskjær, kommen dertil igjen for ifølge sin Aftale med Hjelm at tilbringe de sidste Uger der.

Saaledes saae det ud paa denne Kant for en overfladisk Jagttagelse.

— — — — — — — — — — — — — —

Hvad Holt og hans Frieri angaaer, var det tilsyneladende gaaet istaa. Naar Kapitainen havde været paa Svartskjær i nogle Dage, hvilket af og til var hændet i al denne Tid, turde han ikke for sin Død reise derfra, og naar Kapitainen var i Lysekil, leed den stedse mere og mere forelskede og skinsyge Holt af Frygt for, at han skulde komme tilbage, og denne Ængstelse var Aarsag i, at han aldrig tog bort, uden at det var absolut nødvendigt.

For Moss foregav han den ene mærkværdige Forhindring efter den anden; og paa det sidste af de tre korte Besøg, han havde aflagt paa Glæborg, havde han i dybeste Fortrolighed meddeelt Moss, at der ofte viste sig noget saa Besynderligt og Hemmelighedsfuldt i hans Kompagnons hele Væsen, at han, Holt, ansaae det for sin Pligt at lade ham saa lidt som muligt være være alene om Forretningerne, hvor Aandsfraværelse altid er skadelig. „Jeg tør ikke forklare mig nærmere nu," vedblev han, „men jeg sværger, at kun de meest trængende Omstændigheder nøde mig til at opgive den Fornøielse at komme til Glæborg saa tit, som jeg burde for mine egne Anliggenders Skyld. Men Du indseer maaskee ogsaa, at et overilet Frieri aldeles kunde tilintetgjøre mine Forhaabninger. Maaskee Frøken Maiken vil komme til at synes bedre om mig med Tiden, naar hun mærker,

at jeg beherſker mig og agter den Følelſe hos hende, ſom endnu ikke er udſlukt."

„Du kan have Ret," ſvarede Moſs, ſom trods ſin egen Skarpſindighed ikke var iſtand til at ſee Andet i Holts Forklaringer end den rene og ſkjære Sandhed, thi den Tanke, at Holt var fængſlet af en utilladelig Kjærlighed, var ikke endnu opſtaaet hos ham. Han havde rigtignok ved den ſøromtalte Leilighed, da han ſtraffede ſine Fruentimmer med den ſtore Flugt fra Glæborg, grundet meget over Maikens Ytring, at Holt havde havt en ſæregen Grund til ſin hurtige Afreiſe, men hvorledes han vendte og dreiede det, ſaae han ikke Andet deri end Kvindeliſt, der vilde lede ham paa Vildſpor. Heraf loe han imidlertid i ſit Hjerte: han var for gammel en Ræv til at falde i ſaadan en Barneſnare.

„Jeg ſupponerer, at Du kan have Ret, hvad Maiken angaaer," vedblev han henvendt til Holt: „men hvad mener Du med dine Vink angaaende Hjelm. Det er jeg ſaa meget nysgierrigere efter at høre, ſom jeg ſelv ved enkelte Leiligheder har fundet ham henſunken i en ganſke ſæregen Aandsfraværelſe."

„Bedſte Ven" — Holt ſyntes paa een Gang nedſlaaet og forlegen — „Du er alfor klog og retſindig til at ville tvinge mig til at tale i dette vanſkelige Tilfælde, hvor Delikateſſen og min egen Ære byde mig at tie."

„Det lyder forbandet hemmelighedsfuldt! Jeg ſupponerer dog, at vi ſtaae paa ſaa fortrolig en Fod med hinanden, at Du kan være oprigtig."

„Lad mig nøies med at ſige, at der gives Sager, ſom ingen Mand med Hjerte og Æresfølelſe bør bringe for Lyſet, naar han lever i det ſamme Huus, hvor de tildrage ſig. Huſk paa, at Du ſelv af Delikateſſe undrog Dig for at gaae ned i Søboden den Nat, da jeg havde min Smugleraffaire; og naar Du betragtede det

som et Brud paa Delikatessens Fordringer, hvorledes skal jeg da betragte dette? Jeg beder derfor: træng ikke videre ind paa mig! Lad det være nok, at jeg anseer min Nærværelse hjemme for nødvendig for Forretningernes Gang, og med dem er det nu virkelig godt igang."

„Naa, lad det da være dermed, som Du vil indtil videre. Til Foraaret faae vi at see —"

„Ja, saa haaber jeg, at Alt skal være i Orden — idetmindste troer jeg til den Tid at kunne forklare det Hele! Hvis jeg imidlertid turde udbede mig en Gunst, saa var det at see Frøken Maiken paa Svartskjær! Saa kunde jeg hellige hende hvert ledigt Øieblik og vise hende, hvor magtpaaliggende det er mig ikke at see min Hyldest aldeles forsmaaet . . . (Hun kom derimod," vedblev han ved sig selv, „til at hellige den største Deel af Tiden til den unge Frue, som derved faaer et stadigt Selskab og en aarvaagen Veninde. Og hvis Maiken undertiden træffer sin Ven, er der ikke Andet at frygte end nogle flygtige Øieblikkes Kjærlighedssnak, og den Herlighed skjænker jeg hende til Løn for de vigtige Tjenester, hun kommer til at gjøre mig.")

„Naa, saa Du mener, at Opholdet paa Svartskjær nu vilde være godt! Jeg supponerer dog, at den Sag har sine Vanskelighedrr — er Du ikke bange for Toldlieutenanten? Om Vinteren, skal Du vide, har han ikke Andet at gjøre end passe sine private Anliggender."

„Det forekommer mig paa Vere, som om han passer dem saa stilfærdig, at de ikke ere mig synderlig i Veien. Jeg har derimod udtænkt, at jeg bestemt vil høve mig i min tilkommende Kjæreste Øine, naar jeg viser mig fri for en lav Skinsyge. Har jeg ikke dit Løfte — med det i Lommen kan jeg vente, om det saa var til — til sidst i næste Aar."

„Saalænge skal det dog heller ikke vare, supponerer jeg. Du er en prægtig Karl, og da jeg selv længes

lidt efter Svartskjær, ville vi komme inden otte Dage og indbyde hele Selskabet til en Kanetour til Glæborg. Hvad siger Du til det?"

"At Du altid har lyse Ideer, og at jeg nok skal passe at være med. — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Man nærmede sig nu den Tid, da Maiken skulde komme.

Det var ikke alene Emilie, som glædede sig til dette Besøg, men de jublede ogsaa af Glæde i Præstegaarden. Gudmar dandsede Polka med gamle Vivike for at sætte hende i godt Humeur, thi da han endnu havde en god Slump tilbage af de Holtske Kontrabands-Penge, havde han faaet isinde at gjøre et endnu mærkværdigere Gilde, hvorved der skulde være flere Gjæster tilstede end sidst.

Paa Svartskjær løb Emilie frem og tilbage imellem sit eget og Maikens Værelse og saae saa glad, lykkelig og ivrig ud som muligt.

Hvergang hun i Forbigaaende traf sin Mand, havde hun et eller andet venligt Ord eller et henrivende Smiil til ham, men undertiden ogsaa en fortrædelig Mine, naar Intet gjorde nogen Virkning, og Intet kunde bringe Aage i hans gamle, jævne Humeur, som hun saa tit før havde været kjed af, men som hun nu med Glæde vilde byde velkomment, hvis det kom igjen.

Dog — Aages Humeur havde tabt den trygge, trohjertige Censformighed.

Han viste sig vel endnu i Almindelighed rolig, men denne Rolighed var øiensynlig paatagen. Det var desuden en barsk Rolighed, som undertiden blev rystet paa den meest uventede Maade. Og det milde, fortrolige Baand, som, da vi sidst saae dem, var ifærd med at slutte sig fastere omkring hans eget og hans unge uerfarne, men inderlig gode og kjærlige Hustrues Hjerte, dette Baand lod nu til at slappes mere og mere. Og hele

hans Væsen i det daglige Liv blev ved alle Leiligheder stedse mere indesluttet og tvært.

Den Eneste, hvis Selskab han søgte, var Thorborg, og tit naar han blev hele Timer i Præstegaarden, syntes han at ville gjøre hende et eller andet Spørgsmaal, men han gik altid uden at have talt med hende om Andet end de Gjenstande, som mest stod i Berøring med den unge Piges Følelser.

Under disse Besøg stod Emilie tit med Taarer i Øinene og ventede sin Mands Hjemkomst.

Men hun blev ikke greben af Mistanke om noget Ondt. Hun kunde blot i Taushed sørge over, at Aage, hvis han havde en Bekymring i Hjertet — den maatte nu foraarsages af Forretninger eller af et Samvittighedsspørgsmaal, som stod i Forbindelse dermed — ikke ligesaa gjerne tog sin Tilflugt til hende, hans Kone, som til den ialfald dog fremmede unge Pige.

Engang hørte hun Holt hviske halvhøit til Kapitain Oddjers (Holt var en fuldkommen Mester i den Kunst at hviske):

„Det er mærkeligt, at en Mand af en saa stærk Natur ikke er istand til at beherske sin Svaghed — jeg skjælver virkelig for ham."

Kapitainens eneste Svar bestod i, at han trak paa Skuldrene.

Hvis det ikke havde været Holt, der havde udtalt disse Ord, den altid lige afskyede Holt, saa havde den med sin Angst og sin Stolthed kjæmpende Emilie ligefrem kunnet spørge om Meningen. Men at bringe sig i en hemmelig Forstaaelse med Holt, og det imod sin Mand, var umuligt. Og paa nogensomhelst Maade at henvende sig til Kapitain Oddjers med samme Spørgsmaal var endnu umuligere, thi han var jo en ganske Fremmed, som desuden kunde forklare sig denne Tilnærmelse paa en særegen Maade.

Nei, Emilies Stolthed oprørtes imod begge disse Udveie, og denne var saa stor, at det virkelig hidtil var lykkedes hende at skjule sit Hjertes feberagtige Uro for sin Mand og alle Andre.

To Gange var hun gaaet den Vei, som var den rette, og som hendes rigtige Instinkt havde anviist hende, nemlig uden Omsvøb at spørge Aage selv om, hvad der havde foraarsaaget denne store og besynderlige Forandring hos ham; men den første Gang havde han kun svaret med et saa iiskoldt og uforklarligt Blik, at hun forskrækket trak sig tilbage, og anden Gang havde han rigtignok svaret med Ord, men dem bestræbte hun sig for at glemme, thi det var et saa haardt og bittert Svar, at hun neppe kom hurtig nok ud til at skjule de nu af en virkelig Aarsag flydende Taarer. Taarer fik Aage aldrig mere at see — thi hun vidste kun altfor godt, at de ikke virkede behagelig paa ham.

Desuagtet var Hjelm nu oftere i sin Kones Selskab end før, da Forholdet lod til at være allerbedst; og han forsikkrede tit, skjøndt man ikke kunde see det paa ham, at Tourene paa Isen morede ham meget. Og da Holt med omhyggelig Venskabelighed foreslog ham at blive hjemme for den slemme Høste, som han havde faaet, og overlade ham og Kapitain Oddjers at bevogte Damerne, svarede han kort: „Jeg er ikke vant til at forkjæle mig selv, og jeg seer heller ikke gjerne, at Andre søge at gjøre mig daarligere, end jeg er."

En anden Gang, da de Alle vare ude, pegede Holt paa Kapitainen og sagde med en munter Latter: „See blot paa Kapitain Oddjers, hvorledes han indeslutter din Kone i tusinde Kredse — kommer hun vel ud af dem, maa hun see sig for, at intet finsk Hexeri følger med!"

Aage lod, som om han ikke hørte denne Spøg, men Holt vidste nok, at han havde hørt den.

Hvad behøvede han mere?

Da han selv skulde have en stor Lidelse, var det billigt, at Andre kom til at lide det Dobbelte. Holt hørte ikke til de Mennesker, som ikke vide, hvad de gjøre. Tvertimod — og naar det lykkedes, var han ret i sit Element, som styrkede og oplivede alle hans Nerver. Naar han var alene paa sit Værelse, kunde han undertiden lee høit, indtil det aldrig forglemte Billede af den plyndrede Kvinde pludselig viste sig imellem Skyggerne paa Væggen og kyste hans Mod.

Etogfyrretyvende Kapitel.

Resultatet af Emilies sidste Forsøg.

„Men bliver der aldrig Ende paa disse Historier, Hr. Hjelm?" spurgte Thorborg, som den samme Dags Morgen, da Maiken ventedes til Svartskjær, var kommen dertil for at træffe sin Veninde. „Man kunde fristes til at troe," tilføiede hun, „at vi med det Første faae et Oprør at bekæmpe, hvortil der udfordres flere Kræfter, end vi Fruentimmer besidde."

„O," udbrød Kapitain Oddjers, som strax optog Samtalens Traad, „Frøken Guldbrandsen mener det Bryderi, som min vilde Besætning har foraarsaget — men her skal snart blive roligt, og baade Befalingsmanden og Besætningen skulle vige Pladsen, den sidste først."

„Gud skee Lov for det!" udbrød Thorborg. „Jeg kan vist ikke faare Hr. Kapitainens Nationalfølelse ved at paastaae, at disse Mennesker opføre sig skammelig. Er her ikke Overtro nok iforveien? Har man ikke førend iaar seet disse Flokke af Ulve paa Kysterne! Men istedetfor at de — jeg troer fra gammel Tid — ere blevne antagne for Finnernes Proviantører, sige Folk nu, da Finnerne

ere her i Nærheden, at de komme saaledes forstærkede for at bringe den dobbelte Troldomsmagt med."

„Hvad var det, Frøken Guldbrandsen bemærkede," spurgte Kapitainen smilende, „ere Ulvene vore Proviantmestere?"

„Ja, det antager man. Om Sommeren, da de næsten aldrig vise sig her, antager man, at de forsamle sig hos Finnerne, under hvis Herredømme Ulvene skulle staae, og naar de om Vinteren komme tilbage til vor Egn, troer man, at de ikke alene, som jeg nylig sagde, ere ude at proviantere, men at de ogsaa ere beskikkede til at skade Mennesker og Dyr ved deres Troldomskunster. Papa, som er saa hjemme i Alt, hvad det Gamle angaaer, siger, at allerede vore hedenske Forfædre troede, at Ulven stod i Forbindelse med de onde Aander."

„Og med onde Aander mener man os Finner — det er dog altfor tungt?" udbrød Kapitain Oddjers.

„Jeg synes," bemærkede Holt, som hele Tiden havde staaet i Skyggen ved Kakkelovnen — Herrerne vare som sædvanlig blevne nogen Tid inde efter Frokosten — „Jeg synes, at det maa være smigrende for Hr. Kapitainen at regnes iblandt de onde Aander: De ere baade navnkundige og frygtede, ligefra den høibaarne Lucifer ned til den gamle Hexemester Asmodæus . . Ja, Hr. Kapitainen kan virkelig være stolt af sine Aner."

„Synes Hr. Holt ikke," spurgte Thorborg, idet hun tilkastede den unge Kjøbmand et strengt Blik, „at denne Art Spøg altid medfører en ubehagelig Tomhed? Hvorledes man end forklæder en letsindig Ondskab, kan man ikke forklæde en ondskabsfuld Letsindighed, og den bliver altid en Fjende af den sande Hyggelighed. Det ene ondskabsfulde Indfald fremkalder desuden det andet, og derfor falder det mig nu ind at gjøre en Sammenligning. Hvis Hr. Holt og Kapitain Oddjers stod ved Siden af hinanden, kunde man, hvis man nøie undersøgte Herrernes

Træk, indbilde sig, at det var Hr. Holt, som de stakkels Ulve regnede sig i Slægt med."

Ved disse Ord foer Hjelm sammen for anden Gang. Han havde ellers hele Tiden siddet ubevægelig i Sofaen med en Avis foran sig, hvori han ikke læste, men bag hvis Skjul han havde, først uden og siden med Opmærksomhed, hørt den anførte Samtale.

„Efter et saa glimrende Forsvar," bemærkede Kapitainen, „vilde det virkelig være en Dumhed af mig at sige et eneste Ord."

Derpaa tog Kapitain Oddjers ogsaa en Avis og satte sig ved det øverste Salsvindue, der var det nærmeste ved Forværelset, hvorimod Emilie for et Øieblik siden var gaaet. Og saavel Hjelm i Sofaen ligeoverfor Døren til Forværelset som Kapitainen fra sin Plads ved Vinduet og Holt fra Kakkelovnskrogen sendte deres Blikke derind, imedens de hemmelig iagttog hverandre.

Thorborg var den Eneste, som ikke saae ind i Forværelset; hun sad ligeoverfor Ilden.

„Herre Gud," udbrød Holt med et tvungent Forsøg paa at spøge, „hvilken stor Synder maa jeg ikke være, som bliver beæret med en saadan Prædiken af den milde Frøken Thorborg. Jeg har altid havt det Held at staae mig godt hos vore Skjærgaardsdamer, det er bekjendt nok, men nu viser det sig altfor aabenlyst, da den helligste af dem Alle tager mig under sine Vingers Skygge."

„Hvis Hr. Holt sætter Priis derpaa, saa viis det ved Andet end Spot! Men stol i enhver Henseende paa — her dæmpede Thorberg sin Stemme saa meget, at kun Holt kunde høre hende — „at den virkelige Hexemester skal finde aabne Øine ved sine Hexerier!"

Dette saa alvorlige og ligefremme Angreb var Holt aldeles ikke beredt paa at parere. Han blev bleg som

Sneen udenfor, og hans Læber skjælvede, idet han sagte svarede:

„Venskabets Forsigtighed har mere end een Gang havt Synet. Man har Exempler paa Familier, som de hjælpsomme Venner have forstyrret blot ved deres aabne Sines Magt."

Gud alene veed, hvorfra Thorborg nu fik det Blik, som hun fæstede paa Holt, men saa Meget er vist, at denne ikke udholdt det, og at han i sit Hjerte ønskede „den lille Hex" langt bort fra Svartskjær. Ja, han gik endogsaa ud i Butiken i en Uro, som han ikke længe havde følt. Disse Sine saae vist altfor klart. Men det havde sagtens Intet at betyde, saalænge Hjelm var ude af Stand til at bruge sine Sine i mere end een Retning — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Nu gik der En med lette Trin over Gulvet i Forværelset, og hvis Holt endnu havde været der, vilde han ikke behøve at anstrenge sit Øre, men blot at see, først at Kapitain Oddjers skiftede Farve, og derpaa d n Rødme, som dette Syn frembragte paa Hjelms Kinder.

„Hvor her er stille!" sagde Emilie, idet hun traadte ind i Salen.

Hun saae først paa sin Mand; men da han lod til hverken at have lagt Mærke til hendes Nærværelse eller hendes Ord, og Thorborg for Øieblikket var beskjæftiget med at gribe en Brand, der var ved at falde ud af Kakkelovnen, gik hun hen til Kapitainen, som reiste sig og smilende bemærkede:

„Her har idetmindste ikke været stille. Frøken Guldbrandsen og Hr. Holt have havt en lang Samtale om Ulvenes fortrolige Forhold til os Finner, og Fru Hjelm maa vide, jeg har besluttet, at det skal være forbi med Trolddomskunsterne, og det snart; allerede om otte

Dage vil jeg forkynde mine Folk, at de maae begynde paa Flytningen og begive sig bort."

„Jeg skal med Henrykkelse see dem reise!" erklærede Emilie. „Fra første Øieblik var det, som de varslede noget Ondt; og selv efterat Kapitainen ikke har havt de to Farligste med her, kan jeg see dem for mig, naar jeg vil, og jeg er virkelig glad over, at Kapitain Oddjers vil hverve nyt Mandskab i Gøteborg."

„Jeg vover ikke at troe," svarede Kapitain Oddjers hurtig, idet den Sky, som nylig foer over hans Ansigt, da han hørte hendes Trin i Forværelset, antog en langt mørkere Farve, „jeg vover ikke at troe, at De, min Frue, skulde vise mig den Deeltagelse endogsaa blot at tænke paa, hvorledes det skal gaae mig, naar jeg nu snart forlader det gjæstfrie Hjem, som har lært mig at savne, at jeg selv ikke eier Andet end de gyngende Planker."

„Hvorledes — skulde man have Venner for at glemme dem saa snart? De kan være vis paa, at jeg mangen Morgen- og Aftenstund, naar jeg seer ud over Havet, vil tænke paa, at de samme Bølger, der lege omkring vore Klipper, af Vinden blive drevne langt bort til et andet Hav for at lege omkring det Skib, som vor finske Gjæst fører."

Kapitain Oddjers svarede ikke. Han bøiede blot Hovedet dybere, og endskjøndt Emilie, som saae ud af Vinduet, ikke mærkede det brændende Blik i hans Øie, blev det dog bemærket af en Anden, som tabte Avisen paa Gulvet derved.

Kapitainen erindrede i det Samme, at han havde nogle vigtige Breve at skrive, og fjernede sig med en let Hilsen.

„Var der Noget i Avisen, som interesserede Dig?" spurgte Emilie, som ikke havde Mod til at henvende sig til sin Mand paa nogen anden Maade.

„Avisen — hvad mener Du med det?"

„Jeg mener ikke Andet, end at jeg var bange for, at Noget . . ."

„Idag gjør Du da heller ikke Andet end smigre Folk med din Frygt for deres Sikkerhed. Jeg for min Deel vil imidlertid helst være fri for denne Fruentimmersnak — den er ikke efter min Smag."

„Aage — jeg synes . . . jeg troer virkelig . . . jeg frygter . . ."

„Frygter Du nu igjen — det Ord maa have en uimodstaaelig Magt over Dig, siden Du ikke kan slippe det."

I gamle Dage vilde Emilie være udbrudt i en hysterisk Hulken, men nu faldt hun derimod i en stærk og særdeles ubehagelig Forundring, thi hidtil havde hendes Mand i Fremmedes Nærværelse skaanet hende som sin Kone. Dette gik for vidt — saaledes kunde det ikke blive ved.

Men uvis om, hvorledes hun for Øieblikket skulde handle, saae hun uvilkaarlig hen til Thorborg, og Thorborgs Blik opmuntrede hende saa englemildt til at være taalmodig, at Emilie strax gik hen til Kakkelovnen, hvor den unge Pige endnu sad.

„Vil Du være saa god at hjælpe mig med Kagen, som vi skulle have til Middag, Thorborg?"

„Ja gjerne."

Og de to Veninder skyndte sig ud. Men da de vare komne ind i Sovekammeret, lukkede Emilie Døren imellem dem og Forværelset, og derpaa slog hun strax sine Arme om Thorborgs Hals.

„Kan Du forstaae det?" spurgte hun, idet en undertrykt Hulken arbeidede sig frem.

„Mener Du din Mands onde Lune?"

„Ja vist!"

„Maaskee Forretningerne — Mændene have saa mange Bekymringer.

„Troer Du, det hidrører kun fra Forretningerne?

Han besøger Jer saa tit i Præstegaarden — siger han saa Intet?"

„Slet Intet."

„Og Du aner ikke Noget?"

„Idetmindste Intet med Vished, kjære Emilie."

„Men sig mig for Guds Skyld, hvad Du troer — thi det kan dog aldrig — aldrig være Noget, som Du ikke burde sige mig."

„Du kan være overbeviist om, min Ven, at dersom jeg med Vished kunde forklare din Mands forandrede Sindsstemning, vilde jeg ikke ansee det for nødvendigt at tie, thi det var bedre at kjende Sandheden end gjætte frem og tilbage. Men løse Formodninger, der snart modsiges af Et, snart af et Andet, er det ikke værd at komme frem med, thi de tilveiebringe kun en heel Deel Forvirring, som man siden ikke kan lade være at forbinde og sammenstille med noget Andet, saa man tilsidst hverken veed ud eller ind."

„Det er muligt, at Du har Ret, Thorborg; men det er vist, at jeg ikke troer det. Thi hvis Nogen gav mig et venligt Vink om det, som jeg maaskee ikke forstaaer, vilde jeg vist med Lethed klare, hvad der nu synes mørkt."

„Ak kjære Emilie, hvor Mange have ikke talt saaledes før Du og senere ønsket sig tilbage paa det forrige Standpunkt! Vær, som Du hidtil har været, ærlig i dit Hjerte, modig under din Bekymring og taalmodig i Sorgen, thi kun saaledes bliver Du en ædel Kvinde."

„Jeg vil prøve derpaa. Men i mit Hjerte begræder jeg denne sørgelige Tid, og disse Taarer ere mere brændende end de, som dæde Kinden."

„Jeg har hørt, at Kvindetaarer som oftest falde i Hjertet. Det er ialfald den Maade at græde paa, som behager Mændene mest. Her har før været en Husfru paa Svartskjær, som aldrig græd anderledes."

„Du mener Fru Moss — ja hun er rigtignok et

herligt Exemplar af vort Kjøn. Men hendes Mand har ialfald ikke skjult Anledningen til sit onde Lune for hende, og det er altid Noget. Men gaa nu iforveien ud i Spisekammeret. Jeg vil tage lidt Eau de Cologne og vaske mine Øine.

Thorborg gik —

Og da Emilie havde udslettet Sporene af sine Taarer, skyndte hun sig ikke ud til Thorborg, men tilbage til Salen for at see, om Aage endnu sad der. Og da han var der — paa den samme Plads og i samme Stilling — gik hun hen til ham og berørte ham sagte med Fingerspidserne.

Men aldrig var hun bleven saa forundret.

Hendes Aage — den rolige, milde, jævne Mand, som havde talt saa værdig og venlig med hende i Begyndelsen af deres Ægteskab og senere, for et Par Maaneder siden, antaget en anden, langt behageligere Tone — han saae nu, idet han pludselig løftede Hovedet iveiret, saa nedslaaet og forstyrret ud, at hun bogstavelig talt følte Gulvet ryste under sig.

„Hvad er der nu igjen paafærde?“ spurgte han heftig. „Seer Du da ikke, at jeg vil være i Fred — eller sidder jeg Dig maaskee iveien her?“

„Ak, Aage, jeg kom tilbage, dreven af en Følelse, som jeg troede var god. Er der Intet, vi kunde have at forklare hinanden? Jeg vilde saa gjerne have, at Maiken ikke skulde finde en altfor stor Forskjel imellem nu og sidst.“

„Har Du Noget at sige, saa lad det skee i en Hast, thi jeg gaaer nu tilbage paa Kontoret. Jeg har ikke Andet at bemærke end mit Ønske om, at Du vil ophøre med disse evindelige Spørgsmaal.“

„Ja, jeg vil nu ophøre dermed, thi jeg troer ikke, min Samvittighed kan sige mig Andet, end at jeg har

gjort Alt, hvad der stod i min Magt for at faae Dig til at udtale Dig. Men lad mig først en eneste Gang bede Dig om at betænke, hvor tungt det er for mig — din Hustru — baade om Dagen og under din urolige Søvn om Natten at høre Dig udtrykke din Uvillie imod mig. Lad mig være! siger Du endogsaa ifsøvne, og det er ogsaa dit første Ord om Morgenen, ligesom jeg aldrig gjorde Andet end forstyrrede og foruroligede Dig."

„Jeg har aldrig før vidst," sagde hendes Mand, „at der var noget Fornærmende i at ønske sig fritagen for Spørgsmaal, som, om de end ere aldrig saa velmeente, dog kunne være ubeleilige. Men nu, da Du oplyser mig om det Modsatte, vil jeg sørge for idetmindste at bevare din Nattero. Da jeg desuden har magtpaaliggende Forretninger, som tvinge mig til at sidde oppe flere Timer efter den sædvanlige Sengetid, er det bekvemmest, at Du lader rede til mig i Sovesofaen paa Kontoret."

I nogle Øieblikke syntes den unge Kone uvis om, hvorledes hun skulde optage dette Resultat af sin Underhandling. Derpaa sagde hun med større Fatning, end hun havde tiltroet sig:

„Du veed selv bedst, min Ven, hvor megen Tid dine Forretningerne udfordre, og jeg troer ikke, det vilde være rigtigt af mig at vise mig fornærmet eller misfornøiet over din Beslutning."

Manden svarede ikke, men gik ud af Stuen.

Da han var borte, og Stoltheden ikke længere behøvede at gjøre sig gjældende, foldede Emilie Hænderne og sagde halvhøit:

„Min Gud, min Gud, at dette netop skulde træffe nu, da Huset er fuldt af Fremmede . . . Det er jo ikke usædvanligt, at Ægtefolk have hver sit Sovekammer, og i denne Tid er det maaskee bedst, at han lever ganske paa egen Haand, og ikke behøver at lægge Baand paa sig; men Folk ville maaskee troe — netop Sandheden — at

denne Omstændighed er Følgen af en eller anden huuslig Uenighed. Der gives Koner, som vilde anse det for deres Pligt at „forsone", men til disse Koner hører jeg jeg ikke. Thi naar vi saaledes forkjæle Mændene, blive de let vore Herrer. Jeg har nu saa tit kuet min Stolthed, at jeg denne Gang, istedetfor at afvise den, selv kalder den til Hjælp."

„O, undskyld," sagde Holt ved Døren, „jeg kommer ogsaa altid til Uleilighed, men jeg glemte min Noterebog herinde."

„Hr. Holt," sagde Emilie, pludselig forstyrret i sine Grublerier, „hvorfor gaaer De saa sagte?"

Hun saae forbittret paa ham.

„Om Forladelse, det var ikke mig, som gik sagte, men Fru Hjelm selv, der stod i saa dybe Betragtninger, at de formodenlig hindrede, at mine Trin blev hørte. Jeg vilde være gaaet ind for lidt siden, men jeg vilde ikke forstyrre Samtalen."

„Ja saa," svarede Emilie rødmende, „jeg veed, Hr. Holt er Delikatessen selv — men jeg skal ikke mere være Dem til Uleilighed."

Idet hun gik tilbage til de inderste Værelser, trykkede hun Haanden haardt imod Panden.

„Den lumske, listige Karl," tænkte hun, „udspionerer da Alt, ligetil Familielivets inderste Hemmeligheder! Jeg foragter ham heldigviis saa dybt, at jeg ikke bryder mig saa meget om, at han har hørt Noget, som om det havde været en Anden, f. Ex. den finske Kapitain . . . Men hører jeg ret — er det ikke Bjelder?"

Hun ilede ud i Forstuen.

Toogfyrretyvende Kapitel.

Maikens Jagttagelser.

I Maikens Stue stod de tre unge Kvinder og udgjorde en smuk Gruppe, idet de omfavnede hverandre.

„Mine elskede Venner," sagde den kjære Gjæst, idet hun snart saae paa den Ene, snart paa den Anden, „I skulde blot vide, hvor jeg har længtes efter dette Øieblik! Det er jo en Evighed siden, I besøgte os paa Glæborg, ved Nyaarstid . . . Du seer bedre ud end nogensinde i Vinter, Thorborg! Men Emilie, som pleier at være Dronningen iblandt os Tre, har idag for stærk en Kouleur. Vogt Dig — Du maa ikke faae Feber — det giver rigtignok Øinene en straalende Glands, men den er unaturlig."

„O, det er ikke Umagen værd," svarede Emilie, „at Du lægger saa nøie Mærke til mit Udseende — jeg har Feber og kommer til at fryse flere Gange om Dagen. Blæsten her paa Kysten medfører dette Ildebefindende."

„Jeg veed dog," bemærkede Maiken, „at I more Eder med de Fornøielser, Vinteren tilbyder . . . Naa," vedblev hun med et betydningsfuldt Blik til Thorborg — „hvad tage I Eder for i Præstegaarden?"

„O, der juble vi som Fuglene i Luften. Papa og Gudmar tale ikke om Andet end om Dig og din Ankomst. Den unge Toldlieutenant har ifinde at indbyde os til en særegen Slags Festlighed — men jeg maa ikke sladdre."

Maiken nikkede smilende.

„Jeg vilde blot ønske," tilføiede Thorborg, „at Mos havde været med! Han havde maaskee ladet sig overtale til at gjøre os Selskab — og det havde idetmindste været Begyndelsen til en fornyet Omgang. Men nu . . ."

„Ja nu," forsatte Maiken, „maae vi hjælpe os uden

Papa. Han blev for Øieblikket nødt til at gjøre en meget vigtig Reise til Udevalla, men kommer hertil paa Lørdag. Papa er altid paa Reiser og optagen af Forretninger — det seer ud, som om han og Hr. Holt havde byttet Stilling; Medens Hr. Holt sidder hjemme paa Svartskjær, kjører Papa omkring som Handelsreisende."

„Det var dog kjønt af ham, at han lod Dig reise alligevel!" sagde Emilie.

„Papa mærkede, at det snart vilde være forbi med min Taalmodighed, og da han selv undertiden flygter bort, som han kalder det, frygtede han sandsynligvis, at jeg skulde gjøre det Samme, og derfor bød det meget liberalt og elskværdig: Du kommer til at reise alene, min Maiblomst, thi Du indseer vel, at jeg ikke kan undgaae at være med paa denne Auktion? . . Men Emilie, Du hører jo ikke — Du maa see rigtig opmærksom ud, ellers bliver jeg misfornøiet!"

„Emilie var i udmærket Humeur," faldt Thorborg hende i Talen, „da jeg for en halv Time siden skiltes fra hende for at see til Kagen . . . Men Du kom ikke ud til mig, Emilie?"

„Undskyld mig, kjære Thorborg, jeg fik virkelig Forhindringer. Og hvis mine Øine nu see feberagtige ud, som Maiken siger, er det, fordi jeg ikke er saa fuldkommen rask, som jeg gjerne vilde være, nu da Maiken er hos os."

„Hør nu, kjæreste Venner," sagde Maiken i en forandret, alvorlig Tone, „jeg veed, og jeg seer, at her er Noget iveien — jeg har naturligviis ogsaa gjennem Gudmar hørt visse Formodninger og ligeledes draget en og anden Slutning af den værdige Holts ondskabsfulde Tunge. Men hvad der kommer fra Holt, er værre end Kontrabande, og det lægger jeg tilside . . . Og nu vil jeg sige Eder, at vi Tre ikke skulle vexle et eneste for-

troligt Ord, ikke engang en Formodning, førend jeg ved Middagsbordet, hvor vi Alle ere samlede, har gjort mine egne Jagttagelser. Saa kunne vi iaften eller imorgen tidlig tale sammen. Gaae I ind herpaa? Jeg forudsætter, at Emilie vil see en sand Veninde i Maiken Moss?"

„Ja, ligesaa vist som jeg af ganske Hjerte længes efter denne fortrolige Time!"

„Og hvis jeg ikke er her til den Tid," sagde Thorborg, „saa veed jeg dog, at Maiken vil sige alt det Bedste, som en lys Forstand og et godt Hjerte kunne sige. Siden kunne Maiken og jeg sammenligne vore Tanker."

„Nei, Du maa ikke tage bort inat! Ere vi ikke som tre Søstre — Du kan ikke undværes ved vor fortrolige Samtale."

„Nuvel, saa bliver jeg. Her er vel nok Nogen, som kan bringe Bud hjem."

Nu kom den Ene efter den Anden ind i Salen, som i nogle Timer havde været forladt.

Maiken tog Plads i Sofaen, hvorfra hun kunde overse hele Stuen.

Holt var naturligviis den Første, hun fik at see. Og Maiken havde besluttet under dette Besøg paa Svartskjær at være saa taalmodig og elskværdig som mulig imod den farlige Prætendent til hendes Haand og Rigdomme, thi den Tjeneste, han havde gjort hende ved at foreslaae nærværende Besøg, syntes hende med Rette at have Krav paa nogen Taknemmelighed — men denne Taknemmelighed skulde ikke strække sig til nogensomhelst Slags Blindhed med Hensyn til, hvad der ellers angik denne listige Mand.

Man seer, at de begge gjensidig erkjendte og gjorde

Regning paa Tjenester af hinanden som en Slags Taknemmelighedsgjæld.

„O, tusinde, og atter tusinde Gange velkommen hertil! Jeg kunde ikke før i saa mange Vidners Nærværelse udtale den Glæde og Lykke, jeg føler ved at gjensee Frøken Maiken i dette Hjem, som jo endnu, Gudskelov, er elsket."

„O, hvor han er taabelig, at troe at burde opvarte mig med Sligt under fire Øine!" tænkte Maiken. „Men, ligemeget: Naar vi ikke lade os altfor let gjennemskue, kunne vi vel leve paa Fredsfod indtil videre . . . Hr. Holt," bemærkede hun høit, „jeg troer ikke, der er nogen virkelig Mening bag denne smukke Tale, og naar det er Tilfældet, bør ingen forstandig Mand føre et saadant Sprog til et forstandigt Fruentimmer."

Holt vorede til en Kæmpe i sin Indbildskhed: det var første Gang, han havde faaet et alvorligt Svar. Og hævet i sine egne opblæste Tanker fra en Lykkeridder til den tilkommende Eier af hele den Mos'ske Formue, svarede han ogsaa alvorlig, thi det forekom ham, at Thorborgs straalende Øine skinnede ham imøde fra hver Krog, og hendes Ord: „Stol paa, at den virkelige Hexemester skal finde aabne Øine for sine Hexerier!" ringede uophørlig for hans Øre. Alting overbeviste ham om, at Forsigtighed med Hensyn til hans private Anliggender aldrig havde været nødvendigere.

„Frøken Maiken, tillad mig at forsikkre, at hvis mine Ord i den sidste Tid ere forekomne Dem taabelige, have de dog altid indeholdt en alvorlig Mening; og naar jeg idag aabenhjertig vover at tilstaae, at jeg har opført mig keitet, saa er det, fordi Frøken Maiken har nedladt sig til at svare mig med mindre Ironi end sædvanlig."

„Og jeg for min Deel mener netop, at Deres Opførsel imod mig, især efter den lille Bonderevolution, virkelig har været ironisk, hvis Noget er det. Den

Morgen talte jeg ganske venskabelig, og jeg begriber ikke, hvorfor vi To ikke skulde kunne omgaaes uden at saare og opirre hinanden. Jeg vil aabenhjertig tilstaae, at jeg er kommen hertil med saa stor Lyst til at have det behagelig og gjøre det behageligt, at jeg gjerne stifter Fred i alle Retninger. Lad os derfor fra nu af være ligesaa ugeneerte, som da De kom hertil første Gang."

„Disse saa ædle og frimodige Ord ere ganske og aldeles skikkede til at lægge mig for Frøken Maikens Fødder . . . Hvis jeg nu til en Bekræftelse paa vor venskabelige Aftale" — Sagen var, at Holt nu hørte Thorborg komme — „maa kysse denne smukke Haand, saa kan Frøken Maiken stole paa at have en taknemmelig Slave i mig!"

Med den ligefremmeste Værdighed gav Maiken ham Haanden, og Ingen kunde føle en større og ondskabsfuldere Glæde end Holt, da han saae en let Rødme paa den indtrædende Thorborgs Kind.

Holt havde gjerne villet forøge sin Tilfredsstillelse ved at sige Thorborg noget Spydigt om de klartsynede Venners Øine, men var stolt og tilfreds nok med den tilsyneladende sikkre Stilling, han havde vundet, til at vise sig ædelmodig og maaskee tilgive Thorborg. „Desuden," tænkte han, „kan selv en Due opirres — lad os derfor være forsigtige. Men nu maa den lille Helgen i dobbelt Henseende have Ørene med sig."

Medens Holt endnu var oplivet af denne behagelige Sindsstemning og stod fortrolig lænet imod Sofaen i Samtale med Maiken, traadte Kapitain Oddjers ind og erklærede, at han to Gange havde været nede i Salen og søgt Frøken Mos.

„Jeg har været her tre Gange," faldt Holt ham i Talen, „men — som det rimeligviis ogsaa gik Hr. Kapitainen — fandt jeg kun Husets Værtinde, der havde Noget at sysle med, og jeg var som sædvanlig tilovers."

Maiken saae i det Samme op for at henvende et forbindtligt Ord til den finske Kapitain. Dette var meget naturligt. Der rørte sig heller ingen Muskel i Maikens Ansigt, da hun bemærkede den piinlige Forlegenhed, som Holts smaa spydige Hentydninger foraarsagede denne.

Kapitainen var aabenbart beherskt af den Forbittrelse, som ofte griber Folk, naar de saa let med et Par Ord kunde gjengjælde en maskeret Spydighed, men uheldigviis ikke kunne finde disse Ord, et Uheld, som bevirker, at Saaret føles dybere, og tusinde Gange dybere, naar det kan formodes, at Andre tage sig den Frihed at drage visse Slutninger af denne trykkende Taushed.

„Ingen Værtinde," svarede Maiken saa hurtig, at der neppe opstod nogen Pause efter Holts Ord, „holder af Besøg i Spisestuen, naar hun der er beskjæftiget med sine smaa Forberedelser til Middagen."

I dette Øieblik kom Manden og Konen ind fra hver sin Side. Emilie henvendte sin Opmærksomhed til Bordet, Hjelm sin til den nysankomne Gjæst, d. v. s. Maiken, hvis friske, venlige, glade og kraftfulde Væsen Alle lod til at være henrykte over at see igjen. Maiken var uden Spørgsmaal den mindst smukke af de tre Gratier paa Kysten, men ingen af dem besad i samme Grad som hun den Evne at omgaaes Andre, i hvilket Humeur de end vare.

Saa let og behændig, at man ikke kunde mærke nogen Beregning, indviklede hun Hjelm i en Samtale om Forretningerne, som virkelig oplivede ham, og foreslog ham med sit sædvanlige Kjendskab til disse Ting at tage Deel med hendes Fader i nogle særdeles indbringende Opkjøb. „Jeg veed nok," sagde hun, „at Magasiner og Søboder nu næsten ere fyldte og vente paa, at Søen skal blive aaben, men der er endnu Plads nok paa Ladningspladserne, og de unge Skjærgaardsherrer bør virkelig ikke lade den Gamle alene tilegne sig de ypperlige Planke-

og Bjælkeaffairer. Dette har jeg ogsaa sagt til Papa, som kommer paa Lørdag for selv at foreslaae denne Overeenskomst."

Og nu blev der en Talen frem og tilbage om Længde og Brede, om Maal, Ind- og Udførsel, saa det var en Fornøjelse at høre derpaa, og man gik tilbords midt i den ivrigste Disput, thi det var lykkedes Maiken at bringe en saadan igang.

Men nu var det den beleiligste Tid for de tilsigtede Jagttagelser; og medens Maiken ivrig forsvarede det Nyttige ved at sauge Bræderne paa denne eller hiin Maade, mærkede hun tydelig, at det ikke var Kapitain Oddjers, som direkte foraarsagede Hjelms stedse mere og mere aftagende Opmærksomhed, men at det netop var Holt, som optog baade hans Øine og Tanker.

Det var ogsaa et særegent Minespil, som foregik paa Holts Ansigt, Noget, som han formodentlig ikke havde taget i Betragtning med Hensyn til den Forsigtighed, han havde besluttet at tilegne sig.

Med graadige Blikke og halve Øiekast belurede han enhver af Kapitainens og Emilies Bevægelser, og det var tydeligt, at han anstrengte sit Øre for at opfatte hvert Ord. Han blev blodrød, naar Emilie bestræbte sig for at overtale sin Nabo til at tage af denne eller hiin Ret, og han blev næsten sort, naar hendes og Kapitainens Hænder mødtes paa Kanten af det samme Fad; og naar saa Kaptainens Øine kom til at see ind i Værtindens, og han med et Smiil takkede for hendes Opmærksomhed, kunde Holt aldrig faae sin Stol til at staae rigtig.

Naar nu Holt rødmede, rødmede Hjelm ogsaa; og naar Holt efter de urolige Bevægelser med Stolen slog om sig med smaa, ondskabsfulde Spydigheder, som vel gled uændsede forbi Emilies umistænksomme og ringeagtende Øre, men ikke forbi Oddjers, der syntes at sidde paa Glør der ved, saa blegnede Hjelm, og hans Øine fæstedes,

usete af Holt, paa denne med et saa haardt Udtryk, at hvis Holt i samme Øieblik, han experimenterede saaledes, havde givet sig Tid til at henvende sin opmærksomme Jagttaaelse paa Kompagnonen, vilde han have mærket — hvad Maiken strax opfattede — at han var stærkt mistænkt og afskyet af Hjelm, der sandsynligviis ad den Vei, som Holts Øine viste ham, lededes til at mistænke Kapitainen og dennes forsigtige Blikke. Da Hjelm engang var bleven opmærksom, kunde han ikke Andet end see, at der var en beregnet Forsigtighed i disse Blikke.

„Her have vi altsaa en dobbelt Skinsyge igang!" sagde Maiken ved sig selv. „Og den Omstændighed, at Hjelm tit har søgt Thorborg, hidrører naturligviis fra en uimodstaaelig Trang til at erfare, om hun, som baade er klog og skarpsindig, har gjort nogen betydningsfuld Jagttagelse . . . Men," vedblev hun i sine Tanker, som om hele Forholdet laae udbredt for hende, „det er let at forstaae, at hans Selvfølelse har afholdt ham fra at berøre et saa delikat Emne. Og det er bedst saaledes, thi naar han føler sig for stolt til at røbe sine Følelse for sin Kone, maa han indtil videre lide under dem. Og nu røber han Intet for hende, thi saa maatte han ogsaa røbe den heftigere, af Skinsygen opflammede Kjærlighed, som han begynder at føle, og som han skjuler under Haardhed og en saarende Kulde."

Imidlertid saae Hjelm Maiken lige i Ansigtet og læste i hendes Øine, ligesom hun havde læst i hans.

Det var et meget ubehageligt Øieblik for den i Almindelighed saa indesluttede Mand. Hvis hans Hemmelighed skulde gjættes, vilde han dog hellere vide Thorborg i Besiddelse af den; der var hos denne unge Pige en saa christelig Reenhed, en saa høi Æresfølelse, at det kom ud paa Eet, om hun eller en god Aand fra de høiere Regioner var indviet deri.

Saaledes dømmer Mennesket i mange Henseender efter det Ydre.

Thorborg saae ud som den mildeste Seraf, men kunde desuagtet tale ligesaa strengt som Maiken. Paa den anden Side havde Maiken en ligesaa ophøiet Tænkemaade som Thorborg og var i sit inderste Hjerte ligesaa christelig sindet, men hendes Ydre havde noget Verdsligt, hendes Væsen var saa fuldt af livsfrisk Humor, hun bar selv sine Sorger og Savn med en saa udholdende Kraft, at den i Grunden stærke, men af det aldeles uventede, dobbelte Stød overrumplede Hjelm paa ingen Maade kunde finde sig i at blive Gjenstand for den i enhver Henseende saa resignerede Maikens maaskee misbilligende Jagttagelse, hvilket vilde mishage ham saa meget mere, som han ikke kunde gjøre sig fri for den piinlige Overbeviisning, at hans indre Oprør virkede tilbage paa hans Handlinger.

Denne Tilbagevirkning var en Svaghed, og dog var han kun istand til tilsyneladende at beherske den.

Imidlertid var det en Mulighed, at kun hans Frygt havde indbildt ham det, han troede at have bemærket hos Maiken. Han kastede derfor et langt, prøvende og ubeskrivelig alvorligt Blik paa hende. Men nu havde Maiken havt Tid til at forberede sig, og derfor mødte han kun et hjerteligt, roligt og mildt Blik, et saadant, som Venner veksle med hinanden.

Det beroligede ham noget. Enten havde han næret en unødvendig Frygt — hvilket var sandsynligt —, eller Maiken viste, at hun ikke vilde have seet Noget, og isaafald vilde der hverken følge Hentydninger eller ligefremme Forklaringer, to Ting, som han frygtede lige meget under den Splid, hvori han var med sig selv.

— — — — — — — — — — — — —

Neppe havde man reist sig fra Bordet, førend en ny Gjæst ankom, og denne Gang var det En, som saa

udelukkende tiltrak sig Maikens Opmærksomhed at Enhver kunde være rolig for hendes Jagttagelse.

Hvor straalede den unge Toldlieutenant ikke af overvældende Glæde, da han endelig inden fire varme Vægge kunde lade sine henrykte Øine hvile paa den væne Mø og sine Læber udtale den Glæde og Hjertelighed, som fyldte hans Sjæl!

„Jeg kommer ikke uden Ærinde," sagde han, idet han hilste hver især. „Jeg har den Ære at indbyde hele Selskabet til et lille Kaffeselskab paa Isen paa Fredag, altsaa i overmorgen. Damerne maae see, hvorledes „Miss Lilly", den store engelske Skonnert, bliver sauget ud — den er frossen fast i Isen paa Touren fra Fjällbacka. Nu, er det antaget? Kan Selskabet være færdigt til Klokken halvtre?"

Gudmars Indbydelse blev modtagen med almindelig Fornøielse. Og efterat der var talt Meget frem og tilbage om den bedste Maade for Damerne at komme derud, blev det efter deres egen Begjæring besluttet, at Kanerne ikke skulde benyttes ved denne Leilighed, og at de saavelsom Herrerne skulde stole paa deres egne Fødder.

„Da dette nu er afgjort," sagde Maiken, „har ogsaa jeg en Anmodning . . . Da Papa og jeg første Gang havde den Ære at see Kapitain Oddjers, foreslog Papa, at Hr. Kapitainen skulde see nogle Modeller af vort svenske Skibsbyggeri, og at vi i denne Anledning skulde — som han udtrykte sig — have en lille Lystighed oppe hos mig. Hr. Kapitainens Ildebefindende forhindrede det dengang, men hvis jeg i Eftermiddag maa være Værtinde for Emilies Gjæster, saa lover jeg, ikke Kaffe, da den netop nu bliver bragt ind, men istedet derfor extra god Punsch, dito Cigarer og Thee, som jeg i denne Anledning har bragt med fra mit nye Hjem."

„Og hvis der skulde behøves nogen Slags Hjælp,"

sagde Gudmar, da de Alle med Taknemmelighed havde modtaget Tilbudet, „saa staaer jeg til Tjeneste."

„Nei Tak," svarede Maiken smilende, „jeg behøver ikke at benytte mig af Andres Hjælp end mine to Veninders."

Og saasnart Emilie var færdig ved Kaffebordet, skyndte de tre Damer sig op i Maikens Værelse.

Under den sidste Samtale havde Hjelm tit seet paa sin Kone. Maaskee han ventede at finde hende nedslaaet og forlegen efter deres Formiddagssamtale — og Emilie havde, som bekjendt, virkelig været begge Dele —, men Stoltheden og Selvfølelsen havde saaledes reist sig hos hende, at det fuldkomment var lykkedes hende at vise sin Mand, at hun ikke tillagde Sagen nogen overdrevent stor Betydning.

„Sig mig nu, medens vi Tre ere alene sammen," sagde Emilie til sine Veninder, „hvad Du tænker, Maiken; nu har Du havt Tid nok til baade at see og høre. Men Du maa være oprigtig."

„Ja, fuldkomment oprigtig. En anden Gang kunne vi tale vidtløftigere."

„Naa?" udbrød Emilie med feberagtig Utaalmodighed.

„Jeg troer, at din Mand gjennemskuer Holt i mere end een Henseende, at han er utilfreds over for Øieblikket Intet at kunne udrette, og at han ponser paa et Middel til for Fremtiden at forhindre Udbredelsen af det Onde, han frygter."

„O, Du troer, at han endelig selv har opdaget den smigrende Følelse, som Hr. Holt har gjort mig den Ære at offre min Forfængelighed?"

„Det troer jeg, men jeg er vis paa, at Du kun vilde gjøre Dig selv og din Mand en daarlig Tjeneste, hvis

Du lod Dig mærke dermed. Paa Dig kan han jo stole ligesaa trygt som paa sit eget Hjerte; men ifald det kom til en Forklaring imellem Eder derom, vilde det være dobbelt saa vanskeligt for ham at vise sig uvidende derom overfor Holt."

Emilie stod i dybe Tanker.

„Hvad siger Du Thorborg?" sagde hun, „troer Du ogsaa, at det er dette, som indvirker saaledes paa min Mand?"

Et hurtigt, advarende Blik viste Thorborg, at Maiken ikke havde ifinde at blande Kapitain Oddjers's Navn i denne fortrolige Raadslagning, hvilket Thorborg ogsaa billigede.

„Jeg vilde ikke have sagt Dig det, som Maiken nu har sagt, Emilie, men jeg nægter ikke, at det er sandsynligt!" svarede hun.

„Hvorfor vilde Du da have været mindre uforbeholden?"

„Fordi jeg ikke er af samme Mening som Maiken angaaende den Taushed, som hun fordrer, Du bør iagttage. Du veed, at jeg før har udtalt mig herom. Men hvis jeg havde havt Uret, vilde mit Raad ikke have været nyttigt for Dig. Derfor ansaae jeg det for min Pligt ikke at være uforbeholden."

„I have begge Ret," sagde Emilie, „ligesom den Aften, da vi sidst talte fortrolig sammen derom — huske I, det var Aftenen, førend vi havde de besynderlige Drømme — og jeg vilde ganske vist tale, dersom jeg mærkede, at Nage, hvad der næsten er utænkeligt, nærede Frygt for, at Holt skulde gjøre Indtryk paa mig. Men da han ikke kan tage feil af dette Indtryk, tier jeg, thi Mai kenhar Ret i, at det baade vilde saare og opirre min Mand, hvis jeg udtalte denne Vished ... Men der er et andet Spørgsmaal tilbage. Hvorfor er han saa tit kold og bitter imod mig?

Jeg kan ikke gjøre for, at Holt bærer mig med sine onde Blikke!"

„Kjære lille Emilie," faldt Maiken hende i Talen, „Du bør indsee, at en Ægtemand tit kan vise Bitterhed imod sin Kone — hvor ugrundet dette end er —, naar han saaledes seer en anden Mand forfølge hende med en besværende Opmærksomhed. Vel synes de Fleste godt om, at der bliver vist deres Kone Opmærksomhed, men saa maa det være paa en Maade, som ikke efterlader noget piinligt og ubehageligt Indtryk."

„Det forstaaer jeg Altsammen meget godt, og jeg vilde være tilfreds med Forklaringen, ifald Aage nærede en stærkere Følelse; men med hans passive Natur og med en saadan Rival som Holt er det underligt, at det kan have anden Virkning paa ham end Ærgrelse over det Vanskelige i at forlige dette med Kompagniskabet. Det vilde have været en ganske anden Sag, hvis Talen havde været om Kapitain Oddjers."

„Kapitain Oddjers!" udbrød begge de unge Damer forundrede.

„Naa, kjæreste Venner, det er da ikke Noget at blive saa bange for! Ordet slap mig ud af Munden, uden at jeg vidste deraf, og Kapitain Oddjers's Navn — forstaae I nok — maa ansees for synonymt med enhver anden ung Mands, der kunde have Fortrinet fremfor Holt."

„Ja, naturligviis!" sagde Maiken. „Jeg blev blot bange for, at Du kunde have Anledning . . ."

„Nei, det er saa langtfra — som — ja, jeg veed ikke, hvorfra jeg skal faae en betegnende Lignelse — men siden kunne vi fortsætte vore Meddelelse — Lad os nu tænke paa Maikens Souper!"

Da Emilie i det Samme løb ned for at hente Noget, sagde Thorborg:

„Jeg troer bestemt, at hun seer Mere, end hun igrunden selv veed af."

„Og jeg," svarede Maiken, „frygter for, at hun veed ligesaa Meget, som hun seer, endskjøndt hun heldigviis har Mistillid til sin egen Opfattelse. Gudskeelov, Kapitain Oddjers reiser snart . . . Tys, der kommer hun allerede tilbage! Lad os nu give os iværd med Forberedelserne til mit Selskab . . . O, hvor dette vil more min Befalingsmand."

— — — — — — — — — — — — —

Og Maikens muntre Selskab morede ikke blot hendes „Befalingsmand", men ogsaa alle de Andre.

Emilie straalede af Livlighed og Skjælmeri, og dog slog hendes Hjerte med fordobblede Slag, hvergang hun tænkte paa, om Aage vilde sige Noget, naar de kom ned.

Herom fik hun naturligviis ingen Visshed, førend hun seent om Aftenen kom ind med sin Mand i deres egne Værelser, hvor denne Visshed blev hende meddeelt i følgende Ord:

„Har Du været saa god at erindre min Anmodning i Middags?"

„Ak, undskyld!" sagde Emilie, uden at hendes Stemme rystede det mindste; og den rystede heller ikke, da hun ligegyldig kaldte paa Uljana og tilføiede: „Hør, min Mand har Forretninger og maa sidde længe oppe — red paa Sofaen i Kontoret!" Og nu hed det, som om det Foregaaende ikke var værd at dvæle ved: „Naa syntes Du ikke, at Maikens lille Selskab var hyggeligt?"

„Jo, visselig — man aander frit i hendes Nærhed."

„Jeg har ogsaa med inderlig Glæde seet, at Du har havt det bedre iaften end i lang Tid . . . Naar vi blot havde Maiken her for bestandig!"

„Det lyder akkurat, som om Du isaafald vilde overlade til hende at gjøre det hyggeligt for din Mand."

„Jeg vilde allerhelst selv være istand dertil. Men tro mig, min Ven, naar jeg havde Valget imellem at see Dig saa mørk og indesluttet, som Du i nogen Tid har

været, og saa livlig og selskabelig, som Du var iaften, vilde jeg ikke betænke mig paa at indbyde, hvem det skulde være, der kunde bevirke denne Trolddom."

„Du er en liberal Kone og har nu langt mindre fantastiske Anskuelser, end det saae ud til i Fiskerleiet."

„Det er meget besynderligt, at Du saa tit med en vis Spydighed kommer tilbage til den Tid — hvorledes skal jeg forstaae det? I de første to Maaneder der af vort Ægteskab gjorde Du bestandig milde, men maaskee retfærdige Bemærkninger over min Mangel paa Klogskab. Men nu lader det virkelig til, at jeg er bleven altfor klog, saa Du maa ønske den første Tid tilbage?"

Aage kunde ikke tilbageholde et Smiil.

„Du er i Sandhed ret kløgtig!" sagde han.

„O, man lever jo for at lære — det var ikke godt Andet."

Denne Gang svarede Manden ikke. Han tog langsomt det ene Lys fra Bordet.

Emilie satte nogle Smaating fra sig, hvorved deres Øine mødtes. Men dette gjensidige Blik indholdt intet Godt. Hans var prøvende, hendes baade smilende og ligegyldigt.

„Godnat, kjære Emilie! Du har ikke villet sige Noget, endskjøndt Dagen har været lang."

Nu forvandledes den smilende Ligegyldighed i Emilies Øine til en alvorlig Bestemthed.

„En Hustru bør vise sin Mand Agtelse — det er hendes Pligt — men det turde være godt for hende, hvis hun med det Samme erindrer, at hun ogsaa bør vise Agtelse for sig selv."

Hermed endte Samtalen.

Treogfyrretyvende Kapitel.

Hvad Emilie saae, da hun skulde see paa den engelske Skonnert »Miss Lilly«'s Udsigning.

Førend Morgensolen begyndte at bryde frem paa den Fredag, da Lieutenant Guldbrandsens Forlystelse paa Isen skulde finde Sted, saaes to mandlige Figurer, der hævede sig som Skyggebilleder over de lange, flade Klippestrækninger, som begrændsede Landeveien til Svartskjær.

„Ja, nu ere vi paa det rette Sted!" sagde den finske Konstabel til vor Bekjendt Tømmermanden, hvilke Personer i Skibsjournalen blev kaldte Myllärin Malti og Juntlila Paro.

„Ja," svarede den finske Spaakvindes Ætling, „nu ere vi her — men Dagen er ikke god, det seer jeg paa Taagen. Følg min Haand med Øinene, saa seer Du den sorte Skymasse over Huset!"

„Der er jo overalt saa sort som i en Sæk!"

„Nei, ikke overalt — midt igjennem disse Skyer gaaer der en lang, graa Streg."

„Jeg seer den."

„Det er deraf, jeg slutter mig til, at Intet vil lykkes idag . . . vi have desuden spiist og drukket i denne Mands Huus."

„Jeg vil ikke bringe ondt over ham, det veed Du jo, og det saa meget mindre, som Du siger, at der forestaaer ham en Ulykke . . . Men hvorledes skal man ellers faae fat paa Kapitainen? Lige siden jeg fandt Kladen til Rapporten paa hans Værelse, og siden jeg deraf sluttede . . .

„Du sluttede — hvad sluttede Du Dig til Andet, end hvad jeg havde spaaet iforveien, at han vilde skille sig af med os, faae Rhederiet til at kalde os hjem og hyre en

anden Besætning. Havde jeg ikke sagt Dig dette Ord til andet, førend Du hørte af Gøteborgeren, at der allerede var hyret ti Mand."

„Naa, jeg nægter jo ikke, at Du iforveien kan have læst alt dette op af dine Trolddomsbøger, som Du har i Hovedet. Men det forhindrer ikke, hvad jeg vilde sige, at siden jeg læste med mine egne Øine, at han anbefalede os paa denne Maade, til Løn fordi vi reddede ham, er den Onde faret i mig, og jeg har svoret den Ed, Du har hørt, at enten skal han give efter, eller . . ."

„Tys!" svarede Tømmermanden. „De Fleste af os ere nu spredte omkring paa Kysten, men jeg har givet dem Alle mine Signaler, og de vide, hvor vi skulle mødes. Derhen maae vi have ham — ellers nytter det ikke. Naa, er det nu ikke godt indrettet? Den anden Halvdeel er bleven tilbage i Kjøbstaden og venter paa, at han skal give den Afsked og Reisepenge."

„Ja, rigtig — hvis han kommer!" Ved disse Ord syntes Ilden i Konstabelens Øine at brænde stærkere. „Men først maa han lære Noget, som er af Vigtighed: at man ikke saa let kan skille sig af med en gammel Besætning, som man kan skrabe en ny sammen; og den stolte Oddjers skal komme til at bøie sig dybt for at faae Kommandoen paa „Den finske Enighed", hvis han vil have den — thi den finske Enighed skal ikke svækkes ved indbyrdes Uenighed! . . . Lad os nu gaae videre. Vi kjende jo Historien, og han gaaer nok i Fælden."

„Nei, ikke idag!" erklærede Tømmermanden bestemt. „Gjør Du mig imod, maa Du være ene om Sagen."

„Men hvis han pludselig reiser til Lysekil, saa er Alt forbi."

„Jeg veed med Vished, at han ikke vil tage dertil før om otte Dage. Det hørte jeg af Konsulen i Kjøbstaden, som sagde det til mig, da jeg underrettede ham om, at

Kapitainen havde havt Bud efter mig og nogle af Kammeraterne, og at jeg frygtede, vi kom for seent."

„Du er dog den Klogeste! Nu seer det ikke ud som Desertion, men som et lovligt Ærinde . . . Men hvad skulle vi nu gjøre?"

„Jeg skal see paa Skyerne inat," svarede Seeren — „og jeg har maaskee ogsaa noget Andet, som jeg skal see paa . . . Men lad os nu for det Første gaae tilbage til Kroen, der have vi det ret godt, til Tiden kommer. Imidertid skal jeg i Dagens Løb udspeide, hvad der kan være til Nytte."

„Lad det blive, som Du vil have det — naar det blot ikke mislykkes."

Og under en sagte Mumlen forsvandt disse Skygger imellem de andre Skygger.

Middagen blev ligesaa klar, som Morgenen havde været mørk. Og da hele det muntre Selskab, noget efter Kl. 2, spadserede ned paa Isen med Lieutenant Guldbrandsen i Spidsen, saae det ud, som om Solen ogsaa skinnede indenfor alle disse straalende Øine og blomstrende Kinder.

Men dette forholdt sig naturligviis kun tilsyneladende saaledes. Enhver bragte sine Bekymringer med, endskjøndt de vare skjulte saaledes, at den selskabelige Tone ikke led derved.

Emilie var blændende smuk i sin Vinterdragt, hvortil hun nu havde føiet en lille Hattekappe af sorte Blonder, der sluttede sig omkring Ansigtets Oval og fremhævede de friske Roser. Men endskjøndt hendes Speil tydelig havde viist hende dette, var den unge Frue nær bleven syg, da hun saae Maiken med en — ny Hat, en af den Slags, som dengang, eller noget tidligere, var meget i Mode, og som kaldtes „Karl Johans Hatte."

Det var først, da Maiken kom ned i sin Reisedragt — ligesom de skulde begive sig paa Vei — at Emilie blev truffen af det haarde Slag, at see sig forduunklet af Maiken, som havde faaet denne Hat af sin Fader, da han kom tilbage fra den store „Flugt" til Gøteborg.

Men endnu var Maalet ikke fuldt for Emilie.

Hvor raabte ikke alle Herrerne i Munden paa hinanden!

„Nei, hvad er det dog for en Hat, Frøken Moss har — saa smuk — saa aparte — saa elegant! Og hvor den klæder Frøken Maiken!"

Og Maiken smilte og saae ganske fornøiet ud, især da den henrykte Gudmar gik baglænds, indtil han nær var falden omkuld, blot for at see, hvor indtagende den væne Mø var.

„Hør, jeg havde dog aldrig troet, at Maiken satte saa stor Priis paa Pynt!" hviskede Emilie til Thorborg.

„Maiken — hvad tænker Du paa — hun, som, hvis hun vilde, kunde faae en Silkekjole hver Uge og dog næsten aldrig bruger Andet end Uldent? Nei, kjære Emilie, deri tager Du feil."

„Men den Hat, hun har paa?"

„O, den er en af hendes Faders mange Presenter. Hun har taget den paa for at fortrylle — Du veed nok hvem."

„Ja, jeg seer det nok — den jammerlige Holt stirrer ogsaa paa hende, saa man skulde troe, han maatte blive blind. Ja endogsaa — Naa Kapitain Oddjers vil unde sine Øine en Smule Hvile?"

De sidste Ord henvendtes til Kapitainen, som i det Samme gik tilbage til de to Damer.

Den unge Finne saae ubeskrivelig forundret ud ved dette Spørgsmaal.

Men Thorborg sagde leende:

„Emilie mener et Øieblikks Hvile efter Beskuelsen af Maikens Hat."

„Naa, det var saaledes meent!" svarede Kapitainen med et aandsfraværende Smil.

„Ja, hvorefter skulde Kapitainen ellers trænge til at hvile?" spurgte Emilie, som lod til at blive i taaleligt Humeur igjen, thi nu forlod selv Aage Maiken, medens Holt og Maiken begyndte paa en Samtale med Toldlieutenanten om Muligheden for „Miss Lilly" i at bytte sit ubehagelige Fængsel i Skagerraks stivnede Bølger med den behagelige Havn ved Themsens Kyst.

„Den kommer ikke ud!" sagde Toldlieutenanten bestemt. „Rhederiet kunde gjerne have sparet sig Omkostningerne — og det er forbandet bekosteligt, hvilket er meget rimeligt, at udføre et saadant Arbeide."

„Du har vel allerede været der?" spurgte Maiken.

„Ja, et Par Gange, og jeg saae, at saasnart et Stykke var opbugget, kom der straxen Isbinde over det. Her er der ikke Folk nok til at arbeide om Natten, og Kulden gjør Isen bestandig stærkere. Jeg tænker, at „Miss Lilly" maa finde sig i at blive, hvor hun er."

Imidlertid gik Kapitain Oddjers ved Siden af den unge Frue.

„Hvis det ikke havde været uhensigtsmæssigt," sagde han, „vilde jeg ogsaa have ladet mit Skib sauge ud for at vinde Tid, men jeg lader mig lykkeligvis aldrig daare af Illusioner."

„Det er beklageligt!" sagde Emilie.

„Ja, ikke sandt! Have de ikke stor Uret, som klage over det Mislige ved Illusionerne. De, som ikke kunne glæde sig ved et Øieblikks Illusion, ere visselig mere at beklage."

„Men jeg maa sige Hr. Kapitainen, at jeg ikke troer, Nogen er saa blottet for Fantasi."

„Man kan nok have Fantasi, og det i piinlig høi

Grad, uden derfor at blive bedaaret af en Illusion. For at en saadan skal findes, maa man, om end for aldrig saa kort en Tid, troe paa, hvad den foregjøgler os. Og det er denne Mangel paa Tro, som er Skyld i, at jeg endogsaa har mistet den øieblikkelige Glæde, som et Blændværk kunde forskaffet mig . . . Men tilgiv mig, jeg bliver ganske melankolsk! Lad os gaae forbi disse muntre Grupper, saa see vi min Paastand overført i det virkelige Liv."

„Men jeg er ikke istand til at forstaae Sammenhængen, Hr Kapitain!"

„Vent lidt — Forklaringen kommer snart."

Man var nu kommen nær hen til den Plads paa Isen, hvor en Mængde Vaager vare ophugne for Fiskeriet.

Her havde Kystens hungrige Sønner bygget sig hver sin lille Hytte af Grangrene, sammenholdt af fire Stolper med nogle Bjælker til Tag. Disse smaa Boliger beskyttede dem nogenledes imod Kulden og Blæsten. Og siddende paa deres Blok med Fiskeredskaberne ved Siden og Piben i Munden vare de nu ifærd med at prøve deres Lykke, som de kunde bedst, Nogle med Mistillid, Andre med Haab.

Emilie havde flere Gange været der med Thorborg. Hun havde endogsaa laant Medesnoren og fisket nogle Flyndere, og hun havde været nærved at dandse af Glæde, da en sprældende Torsk kom for Lyset. Siden havde hun naturligvis kjøbt hele sin Fangst, og hun havde gjort sig en Ære af selv at bære Fiskene hjem i det lille Net, som hun havde med.

Men idag skulde Selskabet hverken mede eller kjøbe Fisk, idag gjorde man blot Bestillinger og talte med Fiskerne, til hvis Bedste Maiken nu kom frem med et Par Flasker, som hun havde betroet til sin „Befalingsmands" Omsorg.

Medens de Andre talte sammen, sagde Kapitainen til Emilie:

„Læg nu Mærke, min Frue! Der" — han pegede paa en af Mændene — „seer De en Tilfredshed, som næsten er vis paa Seiren. Nyder han nu ikke sin Lykke forud? See, hvor sjæleglad han rykker i Medesnoren! Selv om han Intet faaer, beklager jeg ham ikke, thi Forretningen har været ham en Nydelse."

„Og, see nu Følgen af Kapitainens onde Ord — han sik Ingenting!" sagde Emilie. „Det gjør mig ganske ondt at see Skuffelsen i hans Ansigt."

„Han roser Menneskenes sædvanlige Utaknemmelighed."

„Fy, hvor det var stygt sagt, Kapitain Oddjers! Hvilken Trøst kan en stakkels død Illusion give?"

„Den har efterladt et Minde, og ethvert Minde er en Eiendom."

„Nu," vedblev Emilie, „her have vi en Anden, som virkelig ikke seer ud til at leve i Fantasien. Han seer saa ængstelig ud, at han neppe tør røre ved Snoren, og han betragter os Alle med saa mørke Blikke, at han vist maa troe, at vor Nærværelse jager Fiskene bort."

„Ja, han veed, at jeg er en Finne, og Finnerne ere just ikke vel anskrevne her . . . Men see, faae hans Øine nu ikke et andet Udtryk!"

„Det have de virkelig Aarsag til — hvilken umaadelig Pigvar! Den maa jeg sikkre mig til imorgen, og da jeg har Medlidenhed med dem, som ikke lade sig blænde af Illusioner, har jeg isinde at betale ham godt . . . jeg vil," sagde hun hurtig, som om hun frygtede for at have sagt noget Ubetænksomt, „jeg vil have, at han næste Gang skal være tilfreds med min Nærværelse."

Blæsten eller den omtalte Frygt havde givet Emilies Kinder en endnu stærkere Farve.

„Nei, mine Herrer og Damer, vi maae skynde os!" erklærede Gudmar og gik nu foran med Maiken, som hele

Tiden havde været nødt til med en god Mine at opsamle de Sukkerkrummer, Holt udstrøede.

Hvad Gudmar angaaer, da havde hans Fornøielse over at see Holt med en saa naragtig Sikkerhed sværme omkring Maiken fuldkomment trøstet ham for den Tvang, han maatte paalægge sig. Han kjendte sin væne Mø og syntes, at han gjerne kunde tillade Holt at strømme over af Forhaabninger, der aldrig skulde blive til Virkelighed.

Da man var kommen lidt længere bort fra Hytterne, vendte Oddjers under et eller andet Paaskud om. Endskjøndt han havde priist Fiskeren med den forstyrrede Illusion lykkelig, følte han sig dog i sit Hjerte tilkyndet til at skaffe ham Stof til en ny, og dette Stof toges naturligvis af hans Tegnebog.

„Nu Emilie," spurgte Aage, som en Tidlang havde gaaet iforveien og talt med Thorborg, „jeg troer, at Kapitain Oddjers har været underholdende?"

„Ja," svarede Emilie, „han har virkelig moret mig godt. Han har holdt en Forelæsning om Illusioner og Fisk, og jeg fandt, at der var en nøie Forbindelse mellem disse Begreber . . . Naa, sov Du saa godt inat, min Ven?"

„Alle disse Spadseretoure maa jeg erstatte ved fordobblet Arbeide. Men da jeg inat var færdig med Forretningerne, sov jeg ret godt . . . Og Du selv?"

„Ja, jeg sad oppe hos Maiken og Thorborg og snakkede til Klokken var slaaet eet. Saa blev jeg saa søvnig, at jeg neppe fik drømt om Dig; men imorges, da jeg vaagnede . . . Hvad er det, de raabe?" afbrød hun sig pludselig. „Hvilken Mængde Mennesker derhenne! Det er vel „Miss Lilly"'s Folk."

„Naa, og da Du vaagnede?"

„Da jeg vaagnede, tog jeg" . . .

„Skynd Jer, skynd Jer, kjære Venner," raabte Maiken, „det er et interessant Syn."

Og de ilede nærmere og nærmere til dette Syn, som

ikke blot var „interessant," men satte Nerverne i en uophørlig Bevægelse, saa man baade blev kold og varm.

Ikke ret langt fra Kysten saae man den engelske Skonnert ligge for Øieblikket uvirksom og vente paa en Smule Vei at komme videre ad.

Og denne Vei vare adskillige høie Skjærgaardsmænd i deres store Trøier og Sælhundeskindstøfler nu ifærd med at bane paa følgende Maade.

Foran Skibets Kjøl var en Strækning paa Isen afstukken med Snore, saa lang og bred, at den, hvis Vandet var aabent, vilde have lignet en Kanal. Tværs over denne Strækning var der igjen draget Snore, saa det Hele saae ud som en liggende Etige af gigantige Proportioner. Ved Kanterne saae man endeel af Folkene hist og her med Jishakkerne ophugge Huller, der vare store nok til, at Saugene kunde stikkes derned, medens Andre ved Hjælp af disse skilte Stykkerne ad paalangs, og en tredie Afdeling saugede efter paatvers. Naar Stykket næsten var løsnet, sprang et Par Mand med jernbeslagne Støvler ud derpaa for at faae det til at synke ned ved Siden. Men dette var et farligt Arbeide, som tog sig saa uhyggelig ud i Tilskuernes Øine, at man maatte kjende disse raske Mænds forsigtige Dristighed for ikke hvert Øieblik at troe dem i Fare for at synke ned i Dybet eller knuse Lemmerne. Den ene Side af Jisstykket blev strax tvungen ned under den faste Is med jernbeslagne Stænger, hvorved den anden Side med sin blaagrønne Overflade iveiret et Øieblik glindsede i Solen, indtil tilsidst det hele Stykke bragende og skvulpende sank heelt ned, idet Mændene sprang tilbage. Nu, da Renden lidt efter lidt var bleven aabnet, greb kraftige Arme under en munter Opsang Tougene, som vare fastgjorte i Skibet, og trak saaledes „Miss Lilly" nogle Favne paa Veien til det frie Hav, som hun dog ikke lod til at have synder-

ligt Haab om at naae, førend den store Isbefrier selv tog fat paa Arbeidet.

At det nuværende Selskab fuldelig kunde vurdere denne særegne Underholdning, følger af sig selv.

Maiken og hendes Gudmar fulgte med Liv og Sjæl den omtalte Virksomhed. Thorborg opsendte varme Bønner for Arbeidernes Liv og Helbred. Holt vimsede omkring for at vise sin Sagkundskab og blev belønnet med mange Skoser af de handlende Personer i dette Is-Skuespil.

Hjelm, Kapitain Oddjers og Emilie stod et lille Stykke længere borte. De to Førstnævnte fæstede deres Øine snart paa Skibet og Arbeidet, snart paa den unge Frue — Men hun saae hverken paa Skibet eller dem, thi hendes Blik var med uimodstaaelig Magt fasthæftet til to funklende Øine, der saae ud, som om de vilde fortære hende eller en Person i Nærheden af hende,

Hvis det havde været muligt at drømme lysvaagen, vilde hun bestemt have troet at drømme, thi den finske Tømmermand, der altid var forekommen hende saa rædselsfuld, som hun vidste befandt sig i Lysekil, og hvis mørke Spaadomsgave allerede havde forskaffet ham en uhyggelig Berømmelse omkring paa Kysterne — hvor man tog ethvert af hans Ord for den rene Sandhed — denne Mand kunde ikke nu opholde sig saa nær ved dem iblandt Tilskuerne og i en anden end sin sædvanlige Dragt.

„Men hvorfor seer Du ikke paa Isningen?" spurgte Aage. „Dette er et Skuespil, som man ikke faaer at see hver Dag."

„Jeg saae paa noget Andet, der forekom mig ligesaa mærkværdigt!" svarede Emilie, som ikke kunde undertrykke en heftig Gysen.

Kapitain Oddjers fulgte Retningen af Emilies Blik og blegnede.

„Gyser De nu ogsaa?" spurgte Hjelm Kapitainen i en saa paafaldende skarp Tone, at denne nu blev feberrød.

„Er det ikke tilladt at fryse?" spurgte han.

Hjelm vendte sig nu igjen til Emilie.

„Hvad var det, Du fandt saa mærkværdigt?"

„Jeg troer, at jeg beholder det hos mig selv, thi det var uden Tvivl et Spil af min Indbildningskraft — eller mærkede Hr. Kapitainen Noget?"

„Nei, aldeles ikke! Jeg kom tilfældigviis til at gyse — det var det Hele."

Aage saae ikke ud til at være tilfreds med deres Forklaringer. Men da hele Selskabet nu begyndte at generes af Kulden og af at staae stille, besluttede man at bryde op og skynde sig til Maalet.

Dette var et opslaaet Telt, fra hvis Top Kronens Flag vaiede, og som indbød til Hvile og Forfriskning.

Og hvem Andre kom nu Selskabet spillende imøde end Svend Dillhufvud, som herpaa satte sig i Spidsen for Toget, saa man traadte ind i Teltet under den livligste Musik, Par og Par: Toldlieutenanten og Emilie, Aage og Maiken, Kapitain Oddjers og Thorborg; Holt dannede Bagtroppen.

Maiken paatog sig Kaffeskjænkningen for sin Befalingsmand. Hvis Gjæsterne nu ikke havde det fuldkomment godt, laae Skylder hos dem selv; desto bedre havde Værten og Værtinden det, som tilsidst viste sig saa optagne af hinanden indbyrdes, at Holt troede at burde give dem at forstaae, at de saa at sige vare afhængige af ham, og at man ikke maatte sætte hans Taalmodighed altfor meget paa Prøve.

„Lad os drikke et Glas, Broder Holt!" udbrød Toldlieutenanten med saa glædestraalende Øine, at Holt ret vilde have faaet et Hjertestød, hvis han havde søgt Andet hos Maiken end hendes Rigdom. „Leve Glæden, leve Friheden!"

„Og leve Freden og Enigheden!" tilføiede Maiken leende, idet hun ogsaa rakte sit Glas frem.

Holt var saa oprømt, at han ikke fandt noget Upassende i Skaalen.

Derpaa gik Gudmar omkring med den glødende Viin, og Svend med Cigarer til Herrerne og Figner og Krakmandler til Damerne.

„Nei Tak, min kjære Svend Tillhuffvud," sagde Maiken „jeg holder mig til Herrernes Traktement!"

„Og nu kunde man see Maiblomsten, den væne Mø, staae i Teltdøren med Vinglasset i den ene Haand og Cigaren i den anden, snakkende, leende og opmuntrende hele Selskabet.

„Glæden og Sangen gaae Haand i Haand," sagde Toldlieutenanten — „vi maae have os en Sang!"

Og da der var gode, klare Stemmer, kom der under Touren paa Isen et smukt Chor istand, som lød langt henover den frosne Flade og opmuntrede saavel de stakkels Fiskere i Granbyterne som de trætte Arbeidere ved „Miss Lilly"'s Speilvei. Og gjennem den lette Taage fra Landet, gjennem Røgen og Dampen fra Teltaabningen saae hele Klippekysten rundtomkring ud som en eneste umaadelig Fantasmagori, hvor Klipperne vare spøgelseagtige Taarne, og de fremspringende Blokke paa Toppen af dem lignede Aander, der svævede i Lusten som en Nattevagt omkring den hvide Orken.

Solen var imidlertid nær ved at gaae ned, medens Selskabet sværmede omkring Bordet med de fyldte Glas. Og Glassene fik ikke Lov til at være tomme; thi naar Toldlieutenanten forsømte dem, var Svend Dillhufvud, hans Medhjælver, strax beredt til at staae for Skjænken og bød „ærbødigst" Herrerne og Damerne at gjøre sig tilgode af Hjertenslyst. Og efter Selskabets Opfordring spillede han ikke alene adskillige „Engelske" og Bohuslehns Dandse, men sang ogsaa solo sine bedste Haattevise, medens det tiltagende Mørke under denne behage-

lige Koncert slog sig til Ro og dalede ned baade over Sangeren og Tilhørerne.

„Nu er det paatide," udbrød Hjelm, „at tænke paa Hjemveien. Ellers kunde vi let imorgen findes forvandlede til Iisstøtter."

„Saa lad os da bryde op," svarede Gudmar, „men kun paa den Betingelse, at Ingen gaaer udenfor de Veimærker, som jeg fastsætter for Hjemtouren."

„Hvor vil Du føre os hen?" spurgte Maiken. „Nu er jeg ikke længere hjemme i Programmet."

„Mine Herrer og Damer, om De end ikke kunne see, saa vide De dog, hvor vi befinde os."

„Ja, det veed jeg rigtignok," vedblev Maiken, „vi ere i Nærheden af Ufklippen, hvor jeg vil hen, saasnart jeg har hilst paa din Fader, Gudmar!"

„Hvor Du nu skal hen, hvis Du behager, og hvor Du, foruden Værterne paa Stedet, træffer gamle Fader selv, som har ladet sig transportere dertil paa en Slæde med Brænde — giver Herskabet sit allernaadigste Samtykke?"

I sit stille Sind tænkte Enhver, at dette Forslag var meget ubeleiligt, men Ingen vilde sige Noget derom. Derfor mødte Sagen ingen Modstand.

Og Marschen gik altsaa fremad! ...

Ved Ufklippen saae Alting ligesaa mørkt og øde ud, som det pleiede der.

Men, Himmel, hvilke Udbrud af Forbauselse og Henrykkelse blev der ikke, da Døren til den store Lodsstue gik op, og et biændende Lysskin imellem en heel Skov af Graner straalede de Indtrædende imøde!

Dette kunde ikke være de gamle Mænds mørke Bolig, det var en lille oplyst Park, og det mørke Gulv lignede Marken paa en skuffende Maade.

Fik man nu Øie paa det lille Kammer, saa fandt man det forvandlet til et fortryllet Tempel, hvor Ameri-

kaneren og Sardinieren svaiede nydelig ned fra det tilhyllede Vindue og beherskede alle de øvrige Flag, som i de forskjelligste Farver og Façoner prydede Væggen.

Og i denne Verden bevægede fem forskjellige Figurer sig ved Selskabets Ankomst.

Vi nævne først de agtværdige Værter, som i deres Helligdagsklæder og splinternye Halstørklæder, Foræringer fra Maikens forrige Besøg, stod hver ved sin Side af Døren og med den stirligste Bukken og Skraben bød Herskabet være hjertelig velkomment og lade, som det var hjemme, endskjøndt — det maa jeg rigtignok tilstaae, tilføiede Lodsen, „at jeg ikke kjender mig selv igjen. Men en Glæde er det, at Lieutenanten vil holde sit Festkalas her i de Gamles Vinterkvarteer. Nu er Touren til Dig, Gædda — jeg overlader til Dig, som er bedre skaaren for Tungebaandet, at sige, hvad jeg ikke kunde komme frem med."

„Du er ældst og fornemst — derfor skulde Du først have Ordet — men da jeg er Sekundavært ... thi saa meget Musik lærte jeg da i min Ungdom, da jeg omgikkes med en Organist, at jeg veed, at Sekunden følger efter Primen ... og da jeg som sagt, blot er Sekunden, kommer jeg bagefter med dette Velkomstønske, der lyder saaledes: Lieutenant Guldbrandsen til Ære og Frøken Maiken ikke til Skam bliver dette Gjæstebud med Lys, Flag, Grangrene og Drikkeviser, stegte Gjæs og andre Gudegaver givet til evindelig Hæder paa denne Jord og glædeligt Haab om en Fortsættelse i Himmerig. Lodsen og jeg, Peter Gædda, have med Hjerte og Haand været Lieutenanten behjælpelige. — Og nu skal Herskabet komme ind og hilse paa en Mand, som burde havt det første Ord, hvis han ikke havde sagt til min Kammerat og mig: I ere hjemme hos Jer selv her, gode Venner, og derfor skulle I byde velkommen først! — Og nu er det gjort!"

Begge Værternes Taler blev naturligviis optagne med al den skyldige Agtelse og Anerkjendelse.

Medens de sidste Hilsener og Haandtryk bleve vexlede, løb Maiken ind i det lille Kammer for at hilse paa de gamle Guders trofaste Ven, den fattige Præst. Der stod den Gamle og aabnede sine Arme for Maiken, hans elskede Skjoldmø, som han iaften betragtede med sand Henrykkelse, da han fandt hende saa smuk med den mageløse lille Karl Johans-Hat, som hun dog tog af, da Emilie og Thorberg tog deres af tilligemed Overtøiet.

Men der var endnu to Personer at see bag et Brædeskillerum ned Skorstenen,

Her præsiderede gamle Vivike i Selskab med Storke-Pelle, som denne Aften i saa høi Grad led af sin sædvanlige Plage, at hvis Svend Dilhufvud ikke var kommen og havde sat Lægemidlet tilside, vilde der have været Fare for, at Pelle maatte have gaaet for tidlig til sit Natteskvarteer; og Svends Forsigtighed blev understøttet af Vivikes Trusel, at han hele Vinteren ingen Hjertestyrkning skulde finde i hendes Skab, hvis han ikke i en Fart blev ædru og tog Deel i Arbeidet.

„Giv dog Nivejernet og det Andet hid!" sagde Storke-Pelle, idet han hikkende mumlede Noget om Dumheder og Fruentimmerregimente ... „Men skal Du gaae og drive din forkjælede Kylling!" brød han løs, idet han vendte sig til Svend. „Skal Du ikke gjøre Andet end løbe omkring og snoe Dig imellem Herskaberne og Grangrenene?"

„Du taler, som Du har Forstand til, Pelle — og jeg er nu den Mand, at jeg ikke behøver at ærgre mig derover. Svend Dilhufvud veed nok, hvem han er — ikke sandt Moster?"

„O jo, endogsaa noget for meget. Men stille nu," svarede Moster Vivike, „og gaa strax hen at skumme Fløden!"

„Moster, nei hør, det gaaer ikke an! Veed Du ikke, at jeg er fra Haatteegnen, og at min Violin skal spille Herskabsdandse iaften ... Hører Du nu ikke, at Lieutenanten siger til den finske Kapitain, at de skulle valse lige ind i Himlen, og da kan man nok tænke, at Kapitainen vil holde sig i Nærheden af den smukke lille Svartskjærsfrue — det kan Du lade Fanden tage Dig paa."

Hørte Nogen denne taabelige Spøg? Ingen Andre end Hjelm, hvem den naturligviis bragte i godt Humeur — saa meget mere som Forudsigelsen ogsaa slog til.

Selskabet dandsede, saa Lys og Grene rystede af Forskrækkelse.

Og medens Kapitain Oddjers saa stolt og rask førte sin Dame, tænkte han ikke saa meget som med en halv Tanke paa Hjelm, der udelukkende var beskjæftiget med at bringe sine oprørte Følelser under Fornuftens Herredømme — og Fornuften bød at vise en human Velvillie istedetfor den Bitterhed, som bestandig vilde dukke op.

Selvbeherskelsen blev ogsaa sat paa Prøve, da han skulde lee ad Præstens lystige Historier. Men iaften underholdt Præsten som oftest sine Værter, ligesom han selv med Fornøielse opfriskede sine Ungdomserindringer, medens han hørte paa deres Historier — og baade Lodsen og Gædda vare naturligviis overordenlig smigrede ved denne Fortrolighed, de kom jo i et Slags Kammeratforhold til deres Hyrde.

Men da Glæden her i Livet sjeldent er vedvarende, hvorved den heller ikke vilde vinde — bør Glæden i Digtningens Verden følge samme Lov.

Denne Aften — Gudmars anden Fest — levede i deres Erindring, som havde deeltaget deri, saalænge som han kunde ønske — ja, maaskee længere.

Klokken var henimod eet om Natten, da Damerne igjen vinterklædte steg ned ad Ufklippen efter et varmt Farvel

til de to Gamle, som lovede, at de for deres Deel aldrig vilde glemme denne „Oplysteise."

Præsten skulde bære det lille Kammer med sin Nærværelse Natten over. og Vivike og Storke-Pelle gjorde Stuen den samme Ære.

Kun det unge Selskab, ledsaget af Svend Dillhufvud, begav sig paa Hjemveien, som nu var betegnet ved nogle brændende Tjæretønder, den sidste Opmærksomhed, Lieutenanten viste sine Gjæster.

— — — — — — — — — — — — —

Kan jeg nu endelig faae at vide, hvad det var, Du tog ned, da Du vaagnede?" sagde Aage, som havde budt sin Kone Armen.

„Hvad skulde det være Andet end . . ."

„Vend Dig om, Hjelm!" raabte Holk. „See hvor straalende smuk Veien seer ud bagved os!"

„Ja vist, ja vist, Guldbrandsen har indlagt sig stor Ære ved sit Arrangement . . . Naa Andet end?"

„Dit Portrait naturligviis!" Emilie betragtede sin Mand med et kjærligt Smiil.

„Hvad — virkelig . . . er Du vis paa det?"

„Om jeg er vis derpaa — hvad Andet end dit Portrait skulde jeg see paa, naar jeg ikke havde Dig?"

„Fryser Du ikke paa Haanden — lad mig føle!" Han tog sin Kones Haand, trak den lille silkeforede Vante af . . . og hvis Haanden ikke frøs iforveien, saa frøs den endnu mindre efter det brændende Kys.

Emilies Kind blev purpurrød. Og da Gudmar nu raabte: „Du maa vende Dig om, Hjelm!" vendte han sig ikke alene, men forlod sin Kone saa hurtig, som om noget Brødefuldt havde fundet Sted.

Emilie havde neppe fattet sig, førend en Anden bød hende sin Arm. Det var Oddjers."

„Ak," sagde hun, idet hun følte en sand Lettelse ved

at modtage den, thi nu vilde hun have været undseeligere ved at tage Aage under Armen igjen, end hun selv kunde forstaae — Kapitainen havde hun derimod hele Tiden ønsket at sige et Ord under fire Øine . . . „ak, Kapitain Oddjers, jeg har lige siden i Eftermiddag ikke kunnet undertrykke en Følelse af Uro. Den har maaskee været naragtig, men jeg har ikke kunnet overvinde den . . .“

„Og hvad er Aarsagen til denne Uro?“

„Derhenne ved Isningen blev jeg et Par Øine vaer imellem Folkene, som lod til at søge En af os — maaskee de søgte Hr. Kapitainen, og disse Øine erindrede mig om den hemmelighedsfulde Tømmermand, hvis Spaadom forsaarsagede saa meget Ondt paa „Den finske Enighed“.“

Kapitain Oddjers foer sammen.

„Han er borte med de Andre — idetmindste er han ikke her i Egnen . . . Men hvilken Betydning tillagde De dette Syn, min Frue, siden det hos Dem har kunnet vække — hvad jeg neppe vover at gjentage — nogen Uro?“

„Jo, jeg tænkte, at der kunde findes en eller anden hemmelig Fare for Kapitain Oddjers. Jeg har undertiden Anelser, og det er vist, at tidligere have de ikke slaaet feil.“

„Men dette angaaer dog kun mig?“

„Kun — og hvorfor dette kun?“

„O, min Frue, sig ikke dette Ord i saa venlig en Tone! Jeg vilde gjerne kunne høiagte mig selv, saalænge jeg lever, men Gud veed, at det undertiden holder haardt nok.“

„Aldrig,“ svarede Emilie i en lidt skjælvende Tone, „aldrig vil De, Hr. Kapitain, handle saaledes, at Selvagtelsen gaaer tabt — derom er jeg forvisset.“

Kapitain Oddjers taug i nogle Øieblikke. Men Udtrykket i hans Ansigt vidnede om, at han havde talt Sandhed.

„Hvorledes," sagde han tilsidst, „skal jeg udtrykke, hvad jeg maa udtale: min Taknemmelighed for denne ædle Opførsel. Vær forvisset om, at hvorsomhelst jeg bliver kastet omkring paa Jorden — hvor findes Sømandens Hjem? — skal dette Øieblik opretholde mig under hver Fare, under enhver Sorg, der møder mig. Det bliver for mig ikke en Illusion, men et Minde, som jeg altid med den dybeste Taknemmelighed og den ærbødigste Tilbedelse skal bevare."

Først nu begyndte Emilie at føle en trykkende Frygt. „Alt dette, tænkte hun ved sig selv, „maa have en alvorlig Betydning!" Hun vidste ikke mere, hvad hun skulde sige, eller hvor hun skulde see hen . . . Maaskee hun allerede iforveien havde vidst og forstaaet Mere, end hun vilde vide og forstaae. Alt hos ham var saa ædelt, saa ligefremt, saa fuldt af ophøiet Selvfølelse. Hvor piinligt vilde det ikke være, ifald han maaskee troede eller formodede, at hun saae og tænkte paa Ting, som han maaskee slet ikke havde havt i sine Tanker!

Disse forvirrede Betragtninger fik hendes Læber til at forstumme.

Vidste hun blot, om „Galanteriet" kunde laane et saadant Skin af Inderlighed og Sandhed!

Den unge Kapitain betragtede hende opmærksomt.

„Hvad er det for en Forandring, som foregaaer med Dem, min Frue?" spurgte han. „De tænker ikke længer saa venlig som før?"

„Hr. Kapitain, hvad skal jeg sige — De maa ikke misforstaae mig! Jeg føler mig ganske urolig, og det var dog saa ligefrem en Handling at advare Dem for Faren?"

„Men har jeg da fornærmet Dem istedetfor at vise min Taknemmelighed? Min Gud, hvor jeg vilde fordømme mig selv, hvis dette har været Tilfældet! Sig, har jeg

det? Kunne de Ord, jeg udtalte, have fornærmet nogen Kvinde, hvor reen og ædel hun end er?"

„Nei . . . Jeg tager maaskee feil . . . Men lad os slutte, thi en Følelse siger mig, at vor Samtale har naaet sin Grændse."

„Ak, vær rolig — vore Samtaler blive altid indenfor Grændsen, vær vis derpaa! Men jeg beder Dem, gjør ingen Forandring i Deres Væsen; det vilde maaskee smerte Dem, naar jeg er borte, og mig ganske vist, hvad enten jeg er nærværende eller fraværende."

Emilie svarede saa sagte, at det neppe kunde høres:

„Jeg forstaaer Dem ikke — og jeg vil Intet forandre!" Hun trak hurtig sin Arm ud af Kapitainens og gik igjen hen til sin Mand. Thi nu var det mindre farligt.

Kapitainen gik den øvrige Deel af Veien ved Siden af Thorborg og talte med hende. Og om denne Samtale fortalte Thorborg siden Maiken, at den havde havt saa mange Pauser, Rettelser og Gjendrivelser, at det tydelig havde viist sig, at Kapitain Oddjers maatte have været i en usædvanlig Spænding og Aandsfraværelse. Kort efter befandt Selskabet sig paa Kysten. — — — — —

„Tak, min elskede Befalingsmand!" hviskede Maiken til sin Ven, da det var lykkedes hende at blive fri for Holts generende Opmærksomhed. „Din væne Mø beholder altid denne Aften i kjærlig og glad Erindring."

„Men Du kan nok tænke," svarede Gudmar med den samme fortrolige Hviskен, „at jeg absolut maa have en Erstatning for denne Dag, da alle Mennesker — først og fremmest den vederstyggelige Holt — have havt Deel i Dig. Imorgen i Præstegaarden bliver det anderledes."

Fireogfyrretyvende Kapitel.

Alt, hvad Emilie skriftede for sin Moder.

— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Kl. 10 Formiddag.

Endelig har jeg sovet et Par Timer.

Lad mig nu samle i Tankerne, hvad jeg skrev inat — Først fortsatte jeg i Korthed min Skildring af Aages stedse besynderligere Sindsstemning, siden jeg sidst skrev, og Mama maa nu være ligesaa fortrolig med disse Mysterier som jeg selv. Derpaa beskrev jeg Morgenen igaar, og hvorledes jeg da opførte mig. Endvidere beskrev jeg Guldbrandsens Fest. Men jeg troer ikke, Mama forstaaer disse skjødesløst benkastede Punkter bedre, end jeg forstaaer, hvorfor jeg sidder her og fortæller mig selv, hvad jeg allerede veed.

Kjære Mama, ere vi altid saa taabelige, naar vore Tanker og Følelser ere i Strid med hinanden?

Saalangt jeg kan huske tilbage, var Mama altid min anden Samvittighed. Hvorfor er det da nu, ligesom jeg frygtede for at tale? Det kan ikke være saa galt fat med mig, at jeg skulde behøve at frygte for min Samvittigheds Stemme?

Nei, visselig ikke ... Men mit Hoved er reent forstyrret — ja, saaledes maa det være — thi ellers veed jeg ikke, hvorfor jeg takkede Gud inat, da vi kom hjem, fordi Aages Forretninger nødte ham til at bve paa Kontoret.

„Nu vil jeg rigtig udforske mig selv" — Med disse Ord sluttede jeg inat, eller rettere imorges, thi da Maiken, Thorborg og jeg skiltes ad, kan man godt sige, at det

var Morgen ... Og med denne Udforskning gik det saaledes, at jeg ikke fik at vide, hvorfor jeg var tilfreds med at blive alene.

Et Øieblik troede jeg, at det var paa Grund af min Fornøielse over at see Aages sienlige Ulyst til Kontorforretninger paa denne Tid, men jeg ansaae det for et uimodsigeligt Beviis paa min tiltagende Klogskab, at jeg lod, som om jeg slet ikke saae det, og min Mand er for stolt til af sig selv at faae den Idee, at Forretningerne kunne være blevne mindre strenge ... Var det ikke klogt, Mama? En Kone, som har nogenlunde Hjælpekilder, behøver dog vel ikke at ydmyge sig for at gjenvinde sin Mands Gunst, allermindst i et Tilfælde som dette, da Aage upaatvivlelig vilde straffe mig for en mig selv ubekjendt Feil, da han saaledes „flygtede", som Hr. Mos pleier at sige, naar han forlader sine Fruentimmer for Huusfredens Skyld.

Nei, nei, lad nu min Mand passe sine Forretninger ... Hvorfor tales der altid blot om Fruentimmerluner — og hvorfor skulle Konerne, naar de ingen Luner have, bringe Mændenes i Orden, saa de kunne komme i en behagelig Overeensstemmelse med sig selv?

Det er iøvrigt meget fornuftigt og hensigtsmæssigt, at Ægtefolk have hver sit Værelse, og Summa summarum — jeg er ikke pirrelig nok til at blive vred over saa Lidt.

Nu spørger Mama maaskee, om jeg vilde have tænkt det Samme, hvis et lignende Tilfælde var indtruffet i Begyndelsen af vort Ægteskab, da vi boede i Fiskerleiet. Og hertil svarer jeg oprigtig: Nei!

Jeg var dengang saa uerfaren ... Ak, Mama, hvor man veed Meget, naar man har været gift i syv Maaneder — snart otte. Skal Erfaringen blive ved saaledes at tage til, troer jeg, at Ægteskabet er ligesaa afvexlende og lærerigt som en Reise omkring Jorden. Thi fra hvilket Punkt man gaaer ud, og til hvilket Punkt man vender

tilbage, bliver Resultatet dog nok, at man beskjæftiger sig med nye Opdagelser, og da man uafladelig kan gjøre nye Opdagelser i sin egen Sjæl saavelsom i Andres, saa tænker jeg, at dette Kursus kan være ligesaa vigtigt for mange Mennesker.

For nu at komme tilbage til Begyndelsen af vort Ægteskab vilde jeg dengang have anseet et saadant Lune af Aage for et Bevis paa Kulde og Ligegyldighed, og saa havde det saaret mig i Hjertet, Men nu veed jeg, at hans Haardhed, smaa Spydigheder og pirrelige Humeur — som have voldt mig saa mange bittre Timer — bestemt udspringe fra en ganske anden Kilde. Denne Overbeviisning har flere Gange paatrængt sig mig, og jeg har altid budt den velkommen som den trøsteligste Solstraale, men inat, da vi gik hjem, fik jeg pludselig en Forvisning, som nær havde faaet mig til at udbryde i et Henrykkelsesskrig, da han trykkede et Kys paa min Haand. Dette Kys brænder endnu paa den, og hvis jeg turde, vilde jeg med jublende Fryd forkynde Mama, at min Mand er — nei, det er bedst, at jeg tier . . , Gode Gud, hvis han kom ind i dette Øieblik og forlangte at see Brevet og læste Ordet: skinf . .

Nei, nei, nei, lad os gjemme de salige Forhaabninger for Fremtiden og kun tænke paa det, som bestemt ikke er nogen Drøm, nemlig det uundgaaelige Sammenstød med Kapitain Oddjers . . .

Men mon det, jeg nu skriver, er mere sammenhængende end det, jeg skrev inat? Jeg har en Slags Forestilling om, at jeg begyndte paa en Periode, som ingen Efterfætning fik. Men der er blevet tilføiet saa Meget, at jeg helst maa begynde forfra.

Først var der Noget om Samvittigheden. Derpaa en Taksigelse til Gud, fordi jeg var alene inat. Og saa heed det: Et Øieblik troede jeg — ja, nu skal Mama høre, hvad jeg troede, og meget Mere desforuden.

Det vil jeg imidlertid erklære i mit Skriftemaal, at jeg med Vished veed, at jeg var glad over min Frihed, fordi jeg saa kunde skrive til Mama i Ro.

Men Gud veed, om det var den væsenlige Aarsag?

Maaskee jeg fandt det godt at gjennemgaae Samtalen med Kapitainen i mine Tanker. Jeg haaber, at der ikke var noget Saarende for min Mand heri, lille Mama. Betænk — en saa ridderlig Karakteer som Oddjers's — og han reiser desuden saa snart: allerede om et Par Dage!

Tænk, hvis jeg aldrig havde seet eller kjendt Aage — hvorledes mon jeg saa . . .

Ak, nu synes Mama vist, jeg er forstyrret i Hovedet! Gud veed, at det ikke er meget sandsynligt, at den Kvinde, som har gjort sig saa megen Uleilighed for at fængsle en Mand, skulde have Øie for en Anden — Men jeg kan dog *see* paa ham, og jeg føler mig hendragen til ham ved en Sympathi, som dog ikke har det Mindste tilfælles med Kjærligheden. Hvis det ikke var saa naragtigt, at Mama kunde lee deraf, og hvis det ikke lød saa taabelig og i enhver Henseende urimelig, vilde jeg sige, at der i min Følelse for ham er noget rigtig moderligt . . . Hvor Mødre ere lykkelige — og hvor de ere elskede! Den Kjærlighed, som helliges dem, er altid den fuldkomneste og meest himmelske . . .

Nu fritager jeg mig een Gang for alle for al logisk Sammenhæng i mit Brev.

Jeg kaster mig pludselig ind i det, som plager mig aaledes, at mine Tindinger banke, og mit Hjerte slaaer høit af Angst.

Mama — hvor skal jeg gjøre af mine Øine, naar jeg om Middagen møder Kapitainens? Han kan ikke undgaae at forstaae, at *jeg* forstaaer. Og naar jeg bliver rød, vil Aage og selv Holt see paa mig. Derpaa blegner Aage vist og begynder at tale om Forretninger, som drives med List istedetfor med Ærlighed. Og Holt, som vid-

underlig nok, igaar holdt sig fra mig, begynder sagtens igjen med sit tirrende Væsen og sine ondskabsfulde Hentydninger.

Maiken vilde have mig med til Præstegaarden, da hun nylig fulgte Thorborg hjem. Jeg var under Paaskud af Hovedpine, bleven borte fra Frokosten, og det var denne Hovedpine Maiken vilde kurere ved Touren. Men det gik ikke an — saa kunde Oddjers jo troe, at jeg var bange for at træffe ham, og det maa han ikke troe, og han maa heller ikke troe at jeg ikke vil træffe ham: jeg bør ikke vise mig saaret over, hvad der er passeret.

Jeg blev altsaa hjemme, men bønfaldt Maiken om at komme snart tilbage, hvilket hun vist ogsaa gjør, da vi vente Hr. Mos hertil iaften.

Nu maa jeg beskrive Mama Aages Besøg herinde imorges.

„Hvorledes har Du det, lille Emilie?" sagde han. „Kommer Du ikke ned til Frokosten — Gud, Du brænder jo af Feber!"

Og nu brændte jeg virkelig . . . Jeg havde kun ligget ovenpaa Sengen med en løs Blouse paa. Det saae han.

„Hvorfor har Du ikke været ordenlig afklædt, min Ven?"

Nu maatte jeg naturligviis begaae en eller anden Dumhed, thi jeg kunde ikke sige reent ud: „Kjæreste Mand, jeg har tænkt saa Meget paa en Anden end Dig, at jeg ikke har havt Tid til at gaae ifseng" . . . Ak nei, Gud veed, at jeg vil og, som jeg troer, ogsaa bør tale med ham herom, men ikke førend Oddjers er reist.

Nu husker jeg slet ikke, hvorledes jeg fik min Hovedpine sat i Forbindelse med den sildige Hjemkomst, men saa Meget husker jeg, at Aage mærkede min Forlegenhed, og at det ingen god Virknig havde.

Derpaa hed det:

„Hvorfor fulgte Du ikke med til Præstegaarden? Den friske Luft vilde have gjort Dig godt."

„Jeg troer, det er bedst for mig nu for Alvor at prøve paa at sove," svarede jeg.

Og da jeg saae ynkelig søvnig ud, forlod han mig.

See, lille Mama, det var netop denne Søvn, jeg nu skulde være ifærd med, istedetfor at jeg sidder her og skriver . . . Men det skal undre mig, om jeg nogensinde kommer til at sove efter denne Uro . . .

. . . Jeg hører Nogen liste sig sagte omkring udenfor. Det maa være Oddjers, thi hverken Aage eller Holt pleie at forlade Kontoret paa denne Tid . . . Jeg har jo ikke gjort det mindste Ondt, og dog banker mit Hjerte saa stærkt. Og imidlertid veed jeg intet bedre Raad end at vaagne, klæde mig paa, see ind i Kjøkkenet og tilsidst — tilsidst — gaae ind i Spisestuen.

Var Mama nogensinde i sin Ungdom i en saadan Forlegenhed?

Men min Gud — det er Aages Trin. Tænk, om han fik dette Brev at see, saa dør jeg! Eva kunde ikke have det meget værre i Paradiset, da hun maatte tage sin Tilflugt til Figentræet."

— — — — — — — — — — — — —

Hurtig som Lynet blev Brevet kastet ind i Skrivebordskuffen.

Og der stod nu Emilie saa uskyldig som nogensinde en lille listig Eva foran Speilet med den aftagne Kam i den ene Haand, og den nedfaldne Fletning i den anden.

„Er Du vaagen?" spurgte hendes Mand udenfor.

„Ja, kom ind!" raabte Emilie til den allerede Indtrædende, „og undskyld, at Du endnu finder mig i denne velsignede Blouse . . . Men naar man engang er bleven lidt forkommet, er det saa vanskeligt at beslutte sig til at klæde sig paa."

„Du har altsaa heller ikke sovet nu?"

„Ikke tilstrækkelig, men nok til, at jeg nu, efterat jeg har været doven hele Morgenen, kan skynde mig desto mere.

„Der er en særegen Sympathi imellem Dig og Oddjers."

„Hvilken Sympathi?" Den lille Frue blegnede af Rædsel; men hendes Mands Øine lyste igrunden hverken af Kjærlighed eller Skinsyge — det forskede blot.

„Faaer Du ondt igjen?" spurgte han.

„Jeg — hvorfor det! Vist ikke!"

„Men Du skifter jo Farve, saa Du gjør mig ganske bange."

„Det er snarere Dig, som gjør mig bange med dine prøvende og inkvisitoriske Øine ... Hvad mener Du med mine og Kapitain Oddjers's Sympathier?"

Saasnart Emilie begyndte at blive vred — hvilket hun ikke sjeldent blev — manglede hun aldrig Ord, idet hun tillige mistede al trykkende Forlegenhed.

Den, som nu havde seet hende, maatte troe, at hendes Mand havde talt det uforstaaeligste Sprog til hende.

Denne Frimodighed gjorde en god Virkning. Aages egen Tone vidnede om undertrykt Forvirring, idet han svarede:

„Jo, Oddjers var heller ikke ved Kaffebordet imorges. Da jeg besøgte ham, vilde han ogsaa sove; og da jeg kom igjen, havde han heller ikke sovet tilstrækkelig."

„Naa, hvad saa? Nu klæder han sig rimeligviis paa — ligesom jeg — og om et Par Timer skal han vel spise tilmiddag ... ligesom jeg. Alt dette er virkelig meget besynderligt!" Og den unge Frue løste Fletningen saa hurtig, at Silkelokkerne hvirvlede om Ansigtet.

„Emilie, det er ikke godt for en Kone at have et saa heftigt Sind — det kan med Tiden udarte til en mindre behagelig Vane."

Emilie taug og redte, redte og taug: hun var gruelig vred. Men hun vilde beherske sig — vel at mærke, saalænge hun kunde.

„Naa er det nu kommet saa vidt, at Du ikke svarer din Mand? Jeg finder ikke, at denne Opførsel er passende."

„Aage — Du bør takke Gud, at din Kone har vundet den Seir over sig selv, ikke at svare. Men siden Du har besluttet Dig til ikke at forstaae Tausheden, saa lad mig een Gang for alle sige Dig, at jeg saa længe med overmenneskelig Taalmodighed har ladet mig forhaane og beskjæmme, at min Værdighed ikke . . ."

Aage begyndte skyndsomst at retirere henimod Døren.

„Vær saa god at betænke Dig et Øieblik!" afbrød han hende. „Din saa tit paaberaabte Værdighed vil ikke lide derved."

Med en Bevægelse, som virkelig var beundringsværdig baade med Hensyn til Hurtighed og Ynde, kastede hun Fletningen over Hovedet og traadte med karmoisinrøde Kinder og funklende Øine et Par Skridt frem i Stuen. Men derpaa, som om hun pludselig havde faaet en Følelse af, at de vrede Følelser i hendes Bryst svulmede for høit — gik hun endnu hurtigere tilbage og satte sig paa Sofaen med Haaret skjødesløst hængende ned over Ansigt og Skuldre.

Sligt er fristende selv for det bedst bepantsrede mandlige Hjerte.

„Naa, lille Emilie, jeg vilde ikke have, at Du skulde tage Dig det saa nær! Du kan nok tænke, at en Mand ved Leilighed bør tale et alvorligt Ord, naar han anseer det for nødvendigt."

Nu baade Sindet vendt sig og var nær ved Taarernes Studium. Men hun kjæmpede — og seirede.

Ved denne Kraftanstrengelse saae Aage ganske frapperet ud.

Emilie vilde dog ikke lade ham slippe for altfor godt Kjøb.

„Jeg vil have Lov til at sige Dig noget ret Alvorligt," sagde hun, idet hun reiste sig.

„Lad det blot ikke blive melankolsk — Du veed nok, at Sligt ikke er opmuntrende for Forretningsmænd."

„Men det er heller ikke opmuntrende for en Forretningsmands Kone at maatte tjene til Afleder saavel for hans Forretningsluner som for andre Luner. Engang imellem under et langt Ægteskab kan det nok gaae an, men saa til som nu . . ."

„Var det dette, Du vilde sige?"

„Det var ogsaa dette, at jeg — som stadig bliver opfordret til at lægge Baand snart paa min Heftighed, snart paa min Pirrelighed, kort sagt: til Baand og Tvang i en enhver Henseende — jeg burde vel ogsaa have et opmuntrende Exempel. Men naar blev jeg saaledes opmuntret? Du er i daarligt Humeur — og det har Du været længe — indseer Du ikke, at din egen Sindsstemning bringer mig i en Mængde Tilfælde, hvori jeg nødes til at bære mig taabelig ad . . . Dog intet Ord mere! Nu føler jeg, at jeg bliver god igjen, og jeg er ret tilfreds med mig selv og den Maade, hvorpaa jeg har forhindret den Seir, som Du vist tænkte at vinde."

Aage smilede.

„Naa, giv mig nu et Kys — og skynd Dig saa, thi vi have snakket saalænge, at det snart er Middagstid."

Med en indtagende Bevægelse rakte Emilie sine friske Purpurlæber frem. Men det var dog et pligtmæssigt Kys.

Aage følte det nok. Hvad kunde han imidlertid sige derom?

Han gik, vistnok med et nyt Smiil, men dette Smiil fandtes kun for et Syns Skyld.

Da Emilie igjen var alene, skyndte hun sig at aabne

Skrivebordskuffen og henkastede i en Hast et Par Linier som Fortsættelse af Brevet.

— — — — — — — — — — — — — —

„Alt gik fortræffelig, lille Mama! Jeg var virkelig beundringsværdig, og jeg ynkes nu over det eenfoldige Væsen, jeg i Begyndelsen af vort Ægteskab havde overfor min Mand. Dette er et nyt Kapitel i Ægteskabsbogen!

Med hvilken Sikkerhed gaaer jeg nu ikke ind! Hvad havde alt det at betyde, hvorover jeg har ængstet mig hele Morgenen — jeg kunde have sovet ganske rolig. Sagde Kapitain Oddjers et eneste Ord, som kunde have bragt Andre end en snerpet og dum Kvinde til at rødme?

O, hvor det dog var en Lykke, at jeg var rolig . . . Jeg vil klæde mig særdeles omhyggelig paa — det skylder jeg Aage.

— Men hvad er der nu . . . dennegang er det bestemt Kapitain Oddjers!

Jeg forstaaer ikke mig selv!!! Jeg har, paa min Samvittighed, Intet at foruroliges over — og dog bliver jeg nu igjen urolig.

Nu til Paaklædningen, og saa til Kjøkkenet!"

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

(Fortsættelse om Eftermiddagen.)

„Mama kan ikke tænke sig, hvor godt det var, at jeg tog min Tilflugt til Kjøkkenet!

Lige idet jeg kom derned, mødtes jeg af den rødsomme Brandlugt, og Kokkepigen stod rød som en Kalkun bevæbnet med Gaffelen i den ene Haand og Sleven i den anden over Skorstenen. Jeg kunde nok tænke, at det blev en net Madlavning, naar Uljana skulde staae for det! — „Men det er ikke min Skyld, kjære Frue — jeg var nødt til at gjøre et lille Løb ned i Kjælderen."

I et Nu vare alle mine Bekymringer og Bryderier begravede i den sydende Stegepande.

Aage, som er saa vanskelig med Saucer — og Kapitain Oddjers, der selv kan lave Alting saa godt!

Jeg fik en meget velgjørende Forskrækkelse. Og efterat have smøget Ærmerne op og strøget Krøllerne bag Ørene skyndte jeg mig paa egen Haand at lave en Kompositionssauce, der lykkedes saa godt, at den burde have vundet Præmie — hvis der havde været udsat en Præmie for Tilberedelse af Saucer.

Jeg vil imidlertid selv i Tankerne tildele denne velsignede Stegeild en Præmie, thi uden den vilde jeg ikke have følt mig saa fri for ethvert taabeligt Indtryk. Kjøkkenet er for os Kvinder det Laboratorium, hvor vi afveie og filtrere vore foruroligende Tanker og Følelser, til de tilsidst bortdunste under Kogningsprocessen.

Et heelt Kvarteer var vist gaaet hen med mine Experimenter — Herrerne vare allerede komne ned fra Kontoret — og da Uljana tilsidst gik ind med Stegen, fulgte jeg saa modig efter, som om jeg aldrig i mit Liv havde været ude paa Glatiis.

Min Herres og Mands Blikke vare ikke rigtig solklare, hvilket jeg dog saa vist havde haabet efter vor lille Forsoningsstrid om Formiddagen.

Dersom jeg ikke saa godt vidste, at han var uimodtagelig for saadanne smaalige Indtryk som Ærgrelse over at vente paa Middagsmaden, kunde jeg have troet, at det var Aarsagen til hans Misfornøielse. Men, som sagt, der er ingen Smaalighed i Aages Sjæl, og han maa altsaa have fundet paa en anden Anledning til at være misfornøiet med mig . . . Holts Øine straalede af Fornøielse — det gjøre de altid, naar Aage seer mørkt til mig.

Og Kapitain Oddjers — spørger Mama.

Ja, kjære Mama, hvor det var besynderligt, at jeg nogensinde frygtede for ham!

Han kom mig saa naturlig, hjertelig og elskværdig imøde, at det gjorde mig godt lige ind i Sjælen. Jeg saae imidlertid et Spor af Uro, som vist blev foranlediget ved hans Uvished om, hvorledes jeg tog Optrinet igaaraftes. Og dette fandt jeg særdeles smigrende og behageligt.

Dog, saa Meget er vist: Hvorledes jeg end bærer mig ad, vil jeg aldrig kunne glemme den Tour, og jeg skjælver ved Tanken om, at der deraf kunde fremkomme noget Tvungent i disse sidste Dage — det hverken ønsker eller billiger jeg.

Det vil maaskee gaae bedre imorgen, naar vi begive os paa den nye Lysttour. Imidlertid har jeg nok at bestille baade hjemme og med Forberedelserne til Reisen . . . Men jeg glemmer jo reent at fortælle Mama, at Hr. Moss er kommen og har inviteret os alle til Glæborg, hvor vi skulle blive imorgen over, da det er Søndag.

Hr. Moss er i det bedste Humeur, fordi hans Maiblomst — som lykkeligviis kom hjem i rette Tid — ikke viser sig spydig imod Holt. Denne blærer sig og har allehaande latterlige Indbildninger . . .

Og nu Farvel, elskede Mama! Nu har Mama faaet saa Meget at vide, at jeg næsten ikke veed, hvad jeg skal faae at fortælle næste Gang.

Mamas
egen, egen egen
Emilie."

— — — — — — — — — — — — —

Da den unge Frue næste Gang skrev, var hendes Erfaring desværre bleven beriget med saadanne Minder, at hun idetmindste forekom sig selv fem Aar ældre, end da hun den omtalte Søndag tog hjemmefra.

Samme Aften, Emilie havde sluttet dette Skriftemaal til sin Moder, blev følgende Billetter vexlede imellem Svartskjær og Præstegaarden.

„Min væne Mø!

Disse solklare og lykkalige Dage ere nu tilende.

Det er kun tre Minuter, siden Du forlod mig, og jeg spørger mig selv, hvorledes jeg skal kunne dræbe Tiden iaften og fremfor Alt imorgen, naar de Andre reise sammen med Dig ... Lykken har en forfærdelig Feil, at den efterlader en saa rædsom Tomhed. Og denne Tomhed foraarsaager et Mismod, en Uhyggelighed, en Dødhed og en Tunghed, som gjør, at man anklager selve Lykken og synes, at det var bedre, om man aldrig lærte nogle smaa Glimt af den at kjende, naar de skulde betales saa dyrt.

Sig mig — hvorledes mener Du, at jeg skal kunne erobre det Sværeste af Alt: Taalmodigheden?

Jeg burde maaskee ikke sende dette — men jeg gjør det alligevel.

For Guds Skyld, svar strax! Det bliver dog en Trøst paa denne uendelig lange Aften.

Din

Gudmar."

To Timer senere modtog han følgende Svar.

„Min kjæreste forhenværende Befalingsmand!

Skammer Du Dig ikke over at klage saa umandig! Jeg indseer, at det bliver mig, som herefter maa tage Kommandoen over Dig — og det gjør jeg herved.

Hør nu!

Fortjener det Menneske at nyde Saligheden, som kun skatter den, saalænge han kan holde den fast med Hænderne?

Vel er jeg i Selskab med Andre, og jeg skal ogsaa be-

stræbe mig for at underholde dem, men desuagtet er jeg dog bestandig sammen med Dig, som mine Tanker uafladelig besøge.

Vi have været saa lykkelige i disse Dage, at idetmindste jeg kan leve af denne Lykke i mange Uger, og Du skal see, at det ikke varer længe, inden vi mødes.

Nyd atter i Erindringen, hvad Du har havt! See, det er Veien til Taalmodigheden.

Og hermed befaler jeg Dig at være glad og vel tilmode, saa din Fader ikke faaer Grund til at savne os begge! Du veed desuden, at jeg ikke taaler nogen Slags Fortvivlelse. Hvis jeg faaer at høre, at Du har opfyldt mine Bud, kan Du haabe igjen at stige i Værdighed, saa Du herefter vedbliver at være Befalingsmand over

din Maiblomst.

P. S. Papa har gjort gode Affairer og er i sit mest glimrende Humeur. Jeg seer paa ham, at han i Tankerne supponerer, at han har Grund til at nære de behageligste Forhaabninger for Fremtiden."

Femogfyrretyvende Kapitel.

Rapporten.

Da den lille til Glæborg udvandrende Karavane havde til Hensigt først at overvære Gudstjenesten i Kville Kirke, var det endnu neppe lyst, da Bjælderne klang saavel fra det smukke nye Seletøi paa Hr. Mose's prægtige Heste, som vare spændte for den lille nye Slæde til fire Personer, som fra de yngre Kjøbmænds ærværdige Dyr, der stønnede bagved de fornemme Herregaardskammerater.

De to Damer tilligemed Hjelm og Kaptain Oddjers tog Plads i Slæden, Mose og Holt i Kurveslæden —

og saa gik det „paa Plaseer," som det kaldes i Skjærgaarden, naar man reiser i anden Hensigt end Forretninger.

(En Dag kort efter, at det nye Kompagni havde bosat sig paa Svartskjær, kom en af Karlene ind og spurgte, om Herren skulde reise paa Plaseer næste Morgen: „Der var nok sagt, at der skulde kjøres, men ikke hvilken Slags Kjørsel". — „Hvad for noget," spurgte Hjelm, „hvad mener Du med Plaseer?" . . . „Jøsses, kjære Herre, Plaseer kan jo ikke betyde Andet end Plaseer, som at reise til Kirke og til Gilder eller den Slags, for saa skulde jeg pudse Seletøiet." „Nu forstaaer jeg det," svarede Hjelm, „men da det kan hænde, at jeg møder Nogen paa Veien, ogsaa naar jeg kjører i Forretninger, er det bedst, Du antager, at jeg altid kjører paa Plaseer" . . : „Ja vist," bemærkede Karlen misfornøiet og eftertænksomt, „men saa er det jo slet ikke høitideligt, naar Herren virkelig skal ud paa Plaseer!")

Paa denne Fornøielsestour var Morgenen bidende kold — og det var Emilie glad over, thi nu kunde hun lade Sløret falde ned og vikle det saa tæt som muligt omkring Ansigtet. Hun satte stor Priis paa denne Tilhyllning, fordi den skjulte hendes Øine baade for Kapitainens og Aages Blikke.

Hun var heller ikke selv meget begjærlig efter at see deres Øine. I hendes Mands var der noget Kunstlet, som saae venlig ud uden at varme. Derimod hvilede Kapitainens tit paa hende med et sørgmodigt Udtryk, hvorved de opflammede hendes Følelser, opflammede dem til medlidende Ømhed.

Hun forstod, at han ligesom vilde spørge hende, hvorfor hun viste sig saa fremmed.

Ak, hun vilde ikke vise sig saaledes! Hun havde endogsaa ønsket uforstyrret at kunne tale et Ord med

Kapitainen — hun vidste, at det vilde have været godt og aldeles ikke farligt. Men det var mærkværdigt, hvor Aages Øine syntes at holde Vagt.

Maiken var ogsaa taus. Hun tænkte paa sin afskedigede Befalingsmand, og hvor censomt han idag havde det. Men hun var vis paa, at den næste Dag vilde medføre en Forandring i hans Følelser, som stemmede med hans Karakteer og Vaner.

Endelig klarede Veiret op, og Solen brød frem, men det lod ikke til at have nogen Indflydelse paa Selskabet i Slæden: Tausheden vedvarede.

Desto livligere førtes Samtalen i Kurveslæden.

Efterat Holt havde gjort Rede for de senere Dages Begivenheder, supponerede Mos saa mange interessante Ting, at han var nærved at overbevise sig om, at Holt af Alle betragtedes som hans Svigerson.

Men uheldigvis kom han midt i sin livligste Tankegang til at kaste Blikket paa en Gjenstand ved Siden af Landeveien, der pludselig fremstillede hele den natlige Scene paa Kysten for hans indre Syn, som han uophørlig vilde forjage, uden at det ret lykkedes. Og uden at han selv vidste deraf, udbrød han:

„Fy for Fanden — det var dog en gemeen Historie!"

„Hvilken Historie?" spurgte Holt nysgjerrig, kun lidet anende, at Sagen angik ham selv.

„O," svarede Mos med sin sædvanlige Fatning, „det var en ganske privat Sag, som jeg havde i Tankerne... Men nu synes jeg, at vi skulde puste lidt og høre, om Selskabet derhenne i Slæden kunde have Lyst til at faae et Glas Afbrændt — Maiken har tillavet den paa min Kones Maneer; Konen har sine Fortrin, skjøndt jeg ikke altid erkjender dem. Jeg supponerer rigtignok, at den nu er lutter Is, hvor godt jeg end har pakket den ned — men er det af den rette Slags, kan den nok gjøre

et Menneske levende igjen, om han end laae druknet og stivfrossen, opskyllet i den mørke Nat.

„Hu!" udbrød Holt ligesaa uforvarende, som Moss før kom med sit Udraab — „Hvorfra faaer Du saadanne Sammenligninger, ligesom man skal til at afkaste ethvert Tryk og tage Livet let?"

„Jeg supponerer, at det kommer af min Aandsfraværelse idag . . . Men jeg kan nok fatte mig, medens jeg tager Flaskerne frem . . . Prr Polle — Hold I derhenne — Halloi — Hør dog! . . ."

Raabet blev baade hørt og besvaret.

Slæden standsede. Og nu kom Moss med Flasken og Sølvbægeret og forsikkrede, at det var godt at faae noget Varmt . . . „Men jeg synes, det seer ud, som om Selskabet allerede havde paataget sig Kirkeminerne . . . Er det passende og fornuftigt saaledes at nippe til Gudsgaven — man skulde troe, at der var lutter Jomfruer her i Slæden. Har Du, Jomfru Maiblomst, ikke Liv nok i Dig til at opmuntre Selskabet?"

„Vi ere komne for tidlig ud, Papa — det er Sagen. Men saasnart vi komme hjem og ere under Mamas Beskyttelse . . ."

„Ja, saa — det bliver anderledes — det bliver Hyggeligheden selv!" udbrød Emilie og Herrerne eenstemmig, ligesom henrykte over at have fundet en Havn for deres Ideer.

„Jeg supponerer, at min Kone maa føle sig særdeles smigret . . . Men hvad Fanden er det? See I de Personer der, som komme henimod os — er det ikke de Karle, som Kapitainen havde med, da han i Efteraaret kom til Svartskjær?"

„Jo — virkelig . . .!" bemærkede Kapitain Oddjers og bad Kudsken om at kjøre et Par Skridt frem.

Ved det første Ord om de finske Matrofer begyndte Emilies Hjerte at banke. Hun gjenkjendte nu tydelig de

Dine, som havde skræmmet hende ved „Miss Lilly"'s Udiisning, og et hurtigt Blik til Kapitainen, som besvarede det med et melankolsk Smiil, lod dem gjensidig forstaae de udtalte Tanker.

Kapitainen steg af Slæden.

„Er der Noget paafærde?" spurgte han Folkene, som nu havde nærmet sig, Konstablen og Tømmermanden.

Konstablen tog Ordet.

„Ja der er Kapitain — og vi have skyndt os, saa meget vi kunde, for at komme hertil. Og da vi ingen Hest kunde faae, have vi gaaet det sidste Stykke Vei. Vi bringe ubehagelige Efterretninger, og de blive snart bekjendte."

„Til Sagen!" udbrød Kapitainen.

Og Emilie saae med Deeltagelse, at ikke en Muskel rørte sig i hans Ansigt. Hun fremkaldte for sit indre Syn Mytteriet paa „Den finske Enighed" ... Saaledes havde han vist ogsaa dengang seet ud: kold, bestemt, beherskende sig selv!

Hendes Dine rødede formodenlig tildeels hendes Tanker, thi da hendes Mands Blik forlod de fremmede Folk, faldt det med et særegent Udtryk paa den unge Frue. Men i næste Øieblik var hans Opmærksomhed ligesaa fængslet som de Andres.

Kapitain Oddjers maatte gjentage sin Opfordring, da de to Sendebud saae tvivlraadige paa hinanden.

„Jeg har slet ingen Skyld i dette her, Kapitain!" sagde Tømmermanden ganske ærbødig og undskyldende. „Alting skrives rigtignok paa min Regning, fordi jeg nu og da kan see mere end Andre — men alle Kammeraterne kunne bevidne, at jeg i de tre sidste Dage ikke har været ude af mit Kammer, netop fordi jeg vilde holde mig borte fra det Hele."

„Der har altsaa fundet Optøier Sted i Lysekil —

I have igjen vanæret Eders Flag og Eders Kapitain ved Eders skammelige Vildskab og uanstændige Opførsel?"

„Tingen er, Kapitain, at nogle af Kammeraterne, som vare fulde — og Kapitainen veed, at jeg ikke drikker — havde indbildt endeel taabelige Folk i Kjøbstaden at de skulde gjøre et stort Under om Natten og opvække alle de forliste Søfolk, som ligge paa Havsens Bund eller i Jorden rundt omkring paa Kysterne, og dette Under skulde Folk blive Vidne til. Men nu fik nogle fornemme Herrer det at vide, og saa blev der et saadant Spektakel, at hele Kjøbstaden er i Oprør og raaber paa Kapitainen. Da Konsulen er reist bort i nogle Dage, besluttede Konstablen og jeg at begive os hertil og aflægge Rapport.

En graablaa Bleghed havde bedækket Oddjers's Ansigt.

„Vend om igjen, saasnart I have faaet en Forfriskning etsteds! Om et Par Timer er jeg selv paa Veien."

„Og det kunne vi stole paa?"

„Hvad nu?" var Kapitainens eneste Svar, og hans Øine lynede . . . Derpaa sagde han til Mofs: „Jeg kan ikke profitere af den paatænkte Fornøielse — Pligten gaaer for Alt. Men jeg vil gjerne i Kirke; og jeg vil være taknemmelig, hvis Hjelm saa laaner mig Hesten og Slæden til nærmeste Poststation."

„Gjerne," svarede Hjelm, „benyt kun begge Dele hele Veien, hvis De ikke kan komme videre paa anden Maade."

Da Kapitainen havde talt et Par Ord afsides med de to Sømænd, hvorved man lagde Mærke til, at han gav dem Penge, satte han sig igjen op, medens Karlene slog ind paa en Sidevei for at komme til den Kro, hvor de havde deres Tilhold i denne Egn. — — —

— — — — — — — — — — — — — —

„Seer Du," bemærkede Konstablen, „jeg vidste, at han vilde gaae i Fælden!"

„Du praler ordentlig!" svarede Profet-Tømmermanden tvært. „Var det ikke mig, som udspeidede det gunstige Øieblik, og var det ikke mig, som lavede Historien?"

„Naa naa," sagde Konstablen, „det skal altid være Dig, som har gjort Alting — men det vil nok vise sig, hvem der gjør Mest, naar det kommer til Stykket ... Lad os nu faae os et Glas og en Bid Mad — men ikke for disse Penge, det har jeg ikke Mod til."

Over det Indre af Kville Kirke — den eneste Korskirke paa Landet i hele Bohuslehn — kastede den matte Vintersol sin blege Glands igjennem otte Vinduer. Men denne Belysning var langtfra tilstrækkelig til at gjennemtrænge de mørke Korsgange, hvorpaa den forsamlede Almue nu med Psalmebogen i Haanden gik til sine Pladser.

Maiken førte Emilie til Glæborgs Kirkestol, der var halvt skjult bag Prædikestolen. Herrerne tog den første den bedste Plads.

Det var lige før Gudstjenestens Begyndelse.

Medens Fruentimmerne bød Pebermønteæsker om, og Mændene søgte efter det første Psalmevers, huskede Emilie og Maiken hinanden paa, at de nu befandt sig i Nærheden af den store blaae „Silkemesseserk" med det Bjelkeske og Bildtske Vaaben.

„Jeg er ret glad," hviskede Maiken, „at den fornemme Ole i Bjelkeboda og den endnu betydeligere Bernt Karolusson ikke ere her i Kirken, thi Gud veed, om jeg kunde lade være at lee, hvis jeg fik dem at see: jeg vilde med det Samme see hele Optrinet i Efteraaret for mine Øine."

„Hvad mig angaaer," svarede Emilie, idet et Suk

trængte fra Sjælen over Læberne, „saa føler jeg mig slet ikke stemt til at lee ad Nogetsomhelst, selv om jeg ikke befandt mig paa dette hellige Sted . . . Synes Du ikke ogsaa, at der er noget Uhyggeligt i, at Kapitain Oddjers skal tage bort under saadanne Omstændigheder og imellem disse vilde Dyr?"

„Nei, kjære Emilie, det kan jeg ikke indsee. Han maa jo gjøre sin Pligt, og naar Pligten byder, er der Intet at sige."

Emilie svarede ikke.

Hun syntes at hellige den nu begyndende Gudstjeneste hele sin Opmærksomhed. Men hendes Blik droges dog uimodstaaelig fra Præsten til en af de dunkleste Kroge i Korsgangen. Der stod Oddjers lænet imod Muren. Ogsaa *hans* Blik droges fra Præsten for at hvile paa den unge, skjønne Kvinde, hvis Ansigt idag var saa sjælfuldt og englereent, idet hendes dybe og hellige Følelser afprægede sig deri; der var dog i dette Udtryk Intet, som den mest indbildske Forsængelighed kunde have udtydet til sin Fordeel i en anden Betydning end den, der var forenelig med hendes Ære og Samvittighed. Men saaledes som det var, afprægede det sig med uimodstaaelig Magt i den unge Sømands Hjerte.

Fra det første Øieblik, da han mødte Emilie paa Svartskjærskysten, var hans Skjæbne afgjort.

Han havde havt flere saakaldte Kjærlighedsforbindelser, men aldrig følt eller forstaaet den rette Kjærlighed. Nu gjorde han det dybt og stærkt. Men hans Sjæl hyldede saa alvorlig Ærens Love, at han ikke engang ønskede at drage sine Følelsers Ideal ned i en brødefuld Lidenskabt lave Regioner. Han følte imidlertid i den sidste Tid at Lidenskaben begyndte at faae Magt over Kjærligheden, og han var tilfreds med, at Skjæbnen førte ham bort, medens han kunde tage den ubesmittede Erindring med sig om denne Episode af hans Liv.

Der kom ingen særegen mørk Anelse over ham, men i dette Øieblik fattede han den Beslutning ikke at vende tilbage til Svartskjær, men reiste fra Lysekil direkte til Gøteborg for der at vente paa aaben Sø. Thi efter at de første farlige Ord vare komne over Læberne, var det bedst at flye.

Men derefter — hvorledes skulde det saa blive?

Hvor langt og øde synes Livet ikke at ligge for ham! Han var endnu ikke tredive Aar, og kunde han ikke blive, Gud veed hvor gammel? Og al denne Tid skulde han gjennemleve uden anden Glæde end den, som Dagens trivielle Forhold medførte.

Idet han i sit Hjerte overveiede disse lidet trøstelige Tanker, saae han op paa Emilie. Han indsaae, at hun godt forstod, hvad der foregik hos ham, men ikke, hvad der foregik hos hende selv.

„Hulde, elskelige Barn, Du kan være uden Frygt! Din hæderlige Ægtemand kan sove rolig, og snart roligere end nu, thi Skinsygen reder ingen blød Seng— og han er skinsyg, den rolige Hjelm, skinsyg og ulykkelig. Han frygter imod sin Villie, imod sin Overbeviisning, og han forhindrer sig selv i at see, at hele hendes Hjerte hænger ved ham . . . O, maatte han blot blive mild og god imod hende!"

Nu støttede han sit Hoved til Haanden og bad af en overstrømmende Sjæl for den unge Kvindes Lykke og for sig selv paa den tunge, eensomme Vandring.

Pludselig gjennembævede en Følelse af reen, aandelig og guddommelig Salighed hans Væsen. Han følte sig i Guds Tempel under Guds Øie. De stolte, bestemte Ansigtstræk udtrykte nu en mild, hellig Fred. Saaledes stod han i nogle Minuter; og da han igjen begyndte at mærke Noget til det virkelige Liv omkring sig, var han tilmode, som om han vaagnede op af en kort, men overjordisk Drøm, og han var fuldkomment forvisset om, at

hans Suk for hende, som han elskede saa høit, var blevet bønhørt.

— — — — — — — — — — — — — —

Da Gudstjenesten var endt, og man kom ud paa Kirkegaarden, blev Holt og Hjelm strax indviklede i en Forretningssamtale med et Par Fjælbackaboere. Moss var omringet af en halv Snees Mennesker, og Maiken traf saa mange Koner — ikke at tale om Fruerne —, som vilde tale med hende, at Emilie og Kapitainen, inden de vidste et Ord deraf, vare ganske alene.

„Saa skulle vi tage Afsked paa Kirkegaarden!" sagde den unge finske Gjæst, og de Følelser, som endnu bevægede sig i hans Sjæl, rødede sig i Stemmen.

„Hvorfor," svarede Emilie, „sige Afsked om en saa kort Skilsmisse? Imorgen kommer Hr. Kapitainen jo til Glæborg."

Han betragtede hende længe med en kun svagt bekæmpet Bevægelse.

„Nei," sagde han, „Jeg har Grund til at benytte Ordet Afsked, jeg agter mig længere bort end til Lysekil, thi særegne Omstændigheder nøde mig til denne Reise."

Emilie vovede ikke at spørge. Men paa hendes Ansigt, hvor enhver Bevægelse rødede sig, saae Kapitainen, at denne Efterretning gjorde et dybt Indtryk paa hende."

„Vil De endnu," vedblev han, „ved Deres Tilbageholdenhed straffe mig for de simple Ord, jeg yttrede den Nat, vi gik hjem over Isen? Gjør det ikke nu, da jeg haaber og bønfalder om, at De vil give mig Haanden til Farvel med et hjerteligt og frimodigt Blik."

„Kapitain Oddjers," sagde hun og saae ham ind i Ansigtet, „De mener dog ikke, at denne Afsked skal gjælde deres sidste Afreise fra vor Kyst? Kommer De ikke mere til Svartskjær?"

„Nei" — hans Tone blev mere rystende — „aldrig mere til Svartskjær! Jeg vil leve og døe værdig Deres

og min egen Agtelse, og det kunde jeg maaskee ikke, hvis jeg kom tilbage. Jeg skammer mig ikke ved at lade Dem see de dybe Følelser, som uden Tvivl i dette Øieblik strømme fra mit Hjerte til Ansigtet. Og nu, da jeg reiser, da jeg veed, at det er uden Fare for Dem, kan jeg tilføie: det er jo en Ven, der agter Dem ligesaa høit, som han elsker Dem, og som føler, at han, trods denne oprigtige Erklæring, Gudskee Lov tager Deres Agtelse og Venskab med — eller gjør den skakkels bortreisende Sømand ikke det?"

„Jo," svarede Emilie skjælvende, „og jeg haaber — jeg haaber, at jeg ikke har Noget at bebreide mig."

„Bebreide Englene sig, at Gud har tilladt dem at udøve Barmhjertighed . . . Men nu ere disse mit Livs dyrebareste Øieblikke snart forbi. Kan jeg ogsaa tage den Forvisning med mig paa Veien, at jeg undertiden lever i Deres Erindring? Der kommer Nogen — skynd Dem — skynd Dem!"

„Kapitain Oddjers — jeg har idag bedet for Dem i Kirken, og jeg lover Dem, at jeg herefter tit skal bede der for den fraværende, høit skattede Ven!" Og hun rakte ham Haanden, endskjøndt hun vidste og følte, at det var hendes Mand, som nærmede sig. Men han burde jo forstaae hendes Bevægelse, og Alle burde forstaae den, naar de fik at vide, at Oddjers ikke mere kom tilbage."

Oddjers greb Haanden og trykkede det første og eneste Kys derpaa.

Afskeden med Hjelm og de Andre vare flygtig. De vidste ikke Andet, end at han vilde komme tilbage.

Og nu sad han og Emilie igjen i Slæderne.

Da reiste Oddjers sig, tog Hatten af og sendte hende en alvorlig og ærbødig Hilsen samt et Blik, som hun aldrig kunde glemme.

Næste Sekund skiltes Slæderne ad.

Emilie havde opfanget det sidste Glimt af den finske Kapitain.

Sexogfyrretyvende Kapitel.

Paa Sotenæs Kyst.

Der forløb Timer — mange Timer, og Kapitain Oddjers lagde hverken Mærke til den flade, øde Landevei eller de endnu mere øde Skovpartier, som han kom igjennem efterat være kommen ind i Sotenæs Herred.

Han havde ingen Indvending gjort imod Kudskens Forslag undertiden at stige af, medens Hesten fik Foder, og de selv noget Varmt.

Men det var ikke blevet til Noget, thi han tænkte ikke paa sig selv og endnu mindre paa Andre. Han følte Intet og fattede Intet undtagen den Smerte, som brændte i hans Sjæl. Han skulde bort — langt bort, hvor disse skjønne Øine ikke lyste, hvor denne Stemme ikke lød i hans Øre. Og han kunde have reist hele Dagen, ja Natten med, uden enten at høre eller modsige Kudskens Bemærkninger. Den stakkels Karl var yderlig forknyt, paa saadan en Fornøielsesreise havde han aldrig før været. Han tog derfor tilsidst Mod til sig og standsede paa eget Ansvar for at give Hesten og sig selv Foder og Drikke.

Da de igjen kom til at kjøre, begyndte det at blive mørkt.

Kapitainen og hans Kjøresvend befandt sig midt i en Labyrinth af Veie i Kanten af Skoven udad imod Kysten.

Der hvilede et meget mørkt Præg over dette Landskab. De graae Klipper stod og bøiede sig tungt udover

Dybet. Paa den ene Side havde man en mørk og uigjennemtrængelig Klippemasse, som beherskede Kysten. Paa den anden hævede Skoven sig hvid, kold og spøgelseagtig med raslende Grene, som rystede deres Isperler ned over de Reisende, medens Vinden i Toppene fremhvislede sine klagende Toner, blandede med Ulvens fjerne Tuden i den dybere Deel af Skovstrækningen.

Slædens Gænger skare henover den frosne Vei, og Bjælderne klang dumpt i den tunge Luft.

Kapitain Oddjers's lange Drøm om jordisk Kjærlighed og jordisk Sorg blev pludselig paa en underlig Maade afbrudt ved, at flere Stemmer paa een Gang lod sig høre omkring ham.

Slæden standsede.

Kapitainen kaldtes tilbage til den jordiske Virkelighed.

„Hvad skal det betyde — have I Alle begivet Jer hertil for vidtløftigere at berette de Optøier, som jeg allerede kjender?"

Hans Øine gled hen over de syv til otte finske Matroser, som med deres røde Trøier under de mørke Kavaier, med deres truende Blikke og deres Knive i Beltet lignede en stødt Gruppe paa Pladsen omkring Slæden. De vare optraadte saa pludselig og uventet, at man kunde troe, de vare skudte op af Jorden.

Og disse vrede Skikkelser harmonerede godt med Egnen og Øieblikket.

Konstablen traadte lidt frem foran de Andre.

„Undskyld os, Kapitain — den Historie, vi fortalte Dem imorges, var ikke sand. Der er ikke skeet Andet i Kjøbstaden, end at det halve Mandskab paa „Den finske Enighed" er bortrømt, og os seer Kapitainen nu her."

„Hvad var da Meningen med denne Løgn?" spurgte Kapitainen rolig.

„Ja, Meningen er, at vi paa saadant et upartisk

Sted som dette kunne komme til at tale uforstyrret med Kapitainen. Vi have Endeel at afgjøre med hinanden."

„For Guds Skyld, Hr. Kapitain," hviskede Karlen fra den anden Side, lad os vende og reise tilbage — dette gaaer aldrig godt!"

Kapitainen hørte ham ikke engang.

„Tal!" sagde han i den samme myndige og korte Tone, hvori han talte ombord paa sit Skib.

„Meningen er . . . først og fremmest ville vi vide, hvorfor Kapitainen i Skibsrapporten rekommanderede os til Straf?"

„Fordi jeg fandt, at I fortjente det paa Grund af Eders Opførsel . . . Videre?"

„Aa, det haster ikke saa meget . . . vi maae blive lidt staaende ved dette Punkt. Det var os, som frelste Kapitainens Liv, og vi erklære herved Allesammen, at Kapitainen har lønnet os daarlig."

„Ja, det erklære vi!" gjentoges i Chor.

„Jeg sagde: Videre — bliv ved!"

„O, Fortsættelsen kommer maaskee tidsnok . . . Kapitainen har ifinde at give os Afsked og sende os hjem."

„Saaledes forholder det sig."

„. . . at," vedblev Konstablen, „tage ny Besætning i Gøteborg?"

„Ganske rigtig!"

Kapitainen har altid saa korte Svar, men denne Gang befinde vi os ikke ombord, og derfor kunne vi nu ogsaa sige vor Mening i Korthed, og det er denne: Dette skeer ikke."

„Virkelig!" udbrød Kapitainen haanlig.

„Ja, virkelig . . . Vi have lokket Kapitainen hertil for at give Kapitainen to Vilkaar at vælge imellem."

„Ja, saa, I ere komne for at foreslaae mig Vilkaar, — naa, hvorledes lyde de saa?"

„Jo, saaledes . . . Kapitainen tager ingen anden Be-

sætning end den gamle. Det er vor Hensigt fremdeles at blive paa „Den finske Enighed“, og vi love, at hvis Kapitainen vil glemme det, som vi have gjort, skulle ogsaa vi glemme, hvad Kapitainen har gjort. Vi ere dygtige og bestemte Folk: hvad vi have sagt, have vi sagt ... Nu er det Kapitainens Tour at svare!“

„Jeg svarer, at jeg ikke er vant til at lade mig foreskrive Love. Det vide I — og Mere troer jeg ikke, I behøve at høre.

„Skal det sige det Samme, som at Kapitainen ikke tilgiver og ikke tager os til Naade?“

„Tilgive Jer kan jeg, da I vare et Bytte for to stærke Magter: I havde drukket umaadelig, og I havde fæstet Tillid til overtroiske Spaadomme. Men,“ tilføiede han, „jeg vil ikke kommandere en Besætning, som kjender nogen anden Villie end min.“

„Ja saa“ svarede Konstabelen, som blev ved at tale paa de Andres Vegne, „ja saa! Naa, vi ville vente og høre, om dette er det sidste Ord, førend vi sige det andet Vilkaar.“

Kapitainen stod ubevægelig

„Ja, det andet Vilkaar lyder saaledes, at hvis vi faae Nei til det første, saa ere vi her otte Mand, og vi ville sætte vor Villie igjennem.“

„Akkurat det Samme er Tilfældet med mig, endskjøndt jeg kun er een Mand!“ erklærede Kapitainen.

„Og da I nu have faaet mit sidste Svar, saa lad nu høre, hvad I dernæst tænke!“

„Kapitain, Kapitain,“ afbrød den profetiske Tømmermand ham, idet han traadte nærmere og støttede sig imod Hamlen paa Slæden, „vær ikke for overmodig, Kapitain! Den Advarsel kommer fra En, som forstaaer, hvad der staaer skrevet i Skyerne.“

„Rør ikke ved Slæden!“ Kapitainens Øienbryn rynkede sig.

Tømmermanden veg et Skridt tilbage.

„Vær menneskelig baade imod Dem selv og os, Kapitain! Som Konstablen sagde, her staae otte bestemte Mænd. Kapitainen er kun een. Hvem vil gaae af med Seiren?"

„Om I vare her Allesammen istedetfor otte, har jeg dog ikke ifinde at lade min Handlemaade bestemme af nogen Anden end mig selv. Jeg føler ingen feig Frygt — det vide I . . . Hvad ville I saa?"

Der herskede nogle Øieblikkes Taushed imellem de Talende.

Derpaa sagde Tømmermanden:

Der er Meget, som man kan forstaae, uden at det bliver udtalt i Ord . . . Vil Kapitainen slet Intet gjøre for os?„

„Røm bort — Veien er aaben! Men jeg bliver træt; lad det nu være nok . . . eller sæt Eders Trusler iværk."

Den grændseløs overmodige Ligegyldighed for Faren, dette koldblodige Mod bragte ikke alene den næsten forstenede Karl, som neppe følte en Gnist af Liv i sine Aarer, til at forstumme, men selv de vilde Svende forstummede og blev grebne af den Herskermagt, som endnu befalede, efterat den var bleven som et Rør i deres Hænder.

Nu lød der, efter Konstablens Vink, et eneste Raab:

„Pardon Kapitain!"

Og Profeten tilføiede:

„Lad „Den finske Enighed" svare til sit Navn!"

„Hører mig, mine Drenge!" sagde Kapitainen, idet han steg ud af Slæden og stillede sig lige foran dem. „Jeg er bleven fornærmet paa en saadan Maade, at det vilde være en fuldkommen Umulighed at gjenoprette det lovlige Forhold imellem os, uden hvilket ingen Kommando

kan finde Sted. Jeg kjender Eder bedre, end I kjende Eder selv. I kunde ikke have vundet denne første Seir, forudsat at jeg var svag nok til at give efter — uden herefter baade i indre og ydre Henseende at løsrive Eder fra Lydighedens Baand. Vend derfor om! Saa kunne I i Guds Navn flygte, hvorhen I ville, med Eders Reisepenge — Verden er stor, og Søfolk kunne overalt faae Ansættelse. Men imellem Eder og mig er det forbi — dette er, saasandt Gud hjælpe mig, mit sidste Ord i denne Sag!"

En sagte Mumlen hørtes.

Nu hævede Kapitainen igjen sin Stemme:

„Ville I nu vige Pladsen for Eders forrige Chef eller foretrække I at farve denne Jord med hans Blod?"

„Vi vige ikke Pladsen."

„Nuvel, saa træd da herhen Enhver, som har Mod dertil!"

Kapitainen, paa hvis Ansigt nu et Ærefrygt indgydende Alvor hvilede, slog begge Armene overkors paa Brystet og saae lige hen paa de otte Matroser.

Ingen rørte sig.

„Nuvel Kammerater" — hans Stemme formildedes ved den Følelse, som rørede sig ved denne stumme Ubevægelighed — „gaa tilside og lad mig reise! Det vil være bedre for Eders Samvittigheder."

„Nei, nei . . . nei! saaledes kan det ikke ende!" sagde de i Munden paa hinanden. Og et Par af dem traadte et Skridt frem.

„Min Gud og Frelser, ville I myrde Kapitainen?" raabte den stakkels Kudsk, idet han samlede alt sit Mod for at stige ud og stille sig ved Siden af Kapitainen.

Men denne Bevægelse blev ligesom et Signal til det store Oprør.

Ved et stærkt Slag faldt Karlen bevidstløs til Jorden.

Og nu stod den finske Kapitain alene imod disse vilde Mænd, hvis Øine i Skumringen syntes at brænde og lyse af Tørst efter Hævn for alle disse Forurettelser, fornemlig den, at han ikke vilde gaae ind paa en Forsoning.

Stedse lige rolig stak Kapitainen Haanden i Brystlommen paa sin Overkjole, hvorfra han fremtog en lille Dolk, som han altid førte med sig.

„See saa!" sagde han. „Jeg havde haabet, at I vilde spare Eders Kapitain den Sorg at drage Staalet imod sit forrige Mandskab. Men er det Eders Hensigt at myrde mig, saa skulle I finde mig forberedt.

Synet af Staalet virkede elektrisk.

Han havde netop talt ud, da Konstablen i Spidsen for tre Andre kastede sig over ham.

Og han kom aldrig til at bruge det Vaaben, han saa ugjerne havde taget frem . . .

„Uslinger . . . det er nok . . . Hvis I havde fortjent det, vilde jeg have sagt Kammerater . . . tak!"

— — — — — — — — — — — — —

Saaledes faldt den unge finske Kapitain for sine Landsmænds Hænder.

Den himmelske Drøm, han havde drømt i Kirken, var nu forvandlet til Virkelighed.

Besudlede med deres ædle, men strenge Foresattes Blod skyndte de finske Matroser — hans forrige Mandskab — sig at vaske deres Hænder i Sneen. Men vilde den ogensinde kunne afvaske de Pletter, som dette Øieblik havde efterladt i deres Sjæle?

Ingen veed, hvorhen de flygtede, eller hvor lang Tid der forløb, til Karlen vaagnede op.

Da dette endelig skete, fandt han Hesten staaende skjælvende, men Slæden tom.

Det var nu ganske mørkt. Han hørte ingen Lyd. Men han ravede omkring . . . Og nu . . .

Næste Øieblik fløi Slæden tilbage med en skjærende Støi, som uhyggelig afbrød den dybe Stilhed.

Syvogfyrretyvende Kapitel.

Paa Glæborg.

Efter Aftensmaaltidet havde Selskabet forsamlet sig omkring Ilden i det røde Forværelse paa Glæborg.

Alle gav deres Skjærv til Samtalen undtagen Emilie, som var i en uophørlig urolig Bevægelse.

„Men sig mig dog, hvad der fattes Dig?“ spurgte Hjelm sin Kone. „Du er syg ... tilstaa det ... jeg bliver ængstelig.“

„Nei jeg forsikkrer Dig, Aage, at jeg intet Ildebefindende føler! Men der maa vist være Uro i mit Blod, thi jeg kan neppe sidde stille.“

„Ja, er det ikke Ildebefindende — Du har bestemt Feber, og dog bliver Du undertiden ganske bleg.“

„Jeg veed ikke, hvorledes jeg seer ud,“ svarede Emilie med et Anstrøg af Utaalmodighed, „men jeg bliver nok rask til imorgen.“

Hjelm trak sig saaret tilbage. Han var ikke vant til at see sin Omhu tilbageviist med Noget, som lignede Ligegyldighed.

Den unge Kone saae heller ikke den Sky, som dette fremkaldte paa hans Pande.

„Mine Venner,“ sagde Fru Mors i sin inderlig beroligende Tone, „det er blot lidt Feberkulde efter Reisen. Emilie skal ikke sidde længere oppe. Det var koldt imorges tidlig, og I burde ikke have kjørt til Kirke, da I ikke kunde varme Jer, førend I gik derind.“

„Det er nok muligt,“ svarede Hjelm. Og for at

give Samtalen en unden Vending udbrød han, vist for tredie eller fjerde Gang i Aftenens Løb: „Men hvor i Alverden kan Peter blive saa længe borte med Hesten og Slæden! Jeg kan aldrig troe, at Oddjers ikke skulde have faaet Postbefordring."

„Jeg supponerer," meente Moss, „at han har benyttet sig af Hr. Hjelms Tilbud. Disse Kjæltringer have nok afstedkommet et saadant Spektakel, at han har maattet skynde sig."

„Desuden," tilføiede Holt, „kjører man ret bekvemt i Kurveslæden. Det veed han af Erfaring, da han havde den Fornøielse at kjøre Fru Hjelm til Præstegaarden, og..."

„Nei hør, — hvad er dette?" udbrød Maiken, som stod ved Vinduet. „Hvilken voldsom Kjørsel ... Det er ganske rigtig Peter, som kommer, men han har ikke Hr. Hjelms Hest."

„Jeg skal løbe ud og høre, hvad der kan være iveien," sagde Holt.

Ingen Anden rørte sig fra Pletten.

Men Holt blev saalænge borte, at Hjelm blev forundret og vilde følge efter, da der netop kom et Bud og bad ham og Moss om at komme ud.

Hvem kjender ikke disse hemmelighedsfulde Budskaber og disse blege Sendebud, der ligesom bære en allerede anet Ulykke i Haanden! Og hvem har ikke rystet under den Gysning, som herved er fremkaldt.

Alle sprang op undtagen Emilie, som følte sig aldeles lammet.

„Hvad er det? Hvad er der skeet?" raabte man imellem hinanden.

Men Maiken vendte om ved Døren og kom tilbage til sin unge Gjæst.

„Kjæreste Ven," sagde hun, beherskende sin egen Forskrækkelse, „hvad det end er, saa lad det ikke indvirke for stærkt paa Dig! Hvis Du kunde tænke fuldkomment klart

vilde jeg tilføie: Din Mand har hele Dagen fulgt Dig med et opmærksomt Blik?"

„Min Mand — min Mand — hvad mener Du? Jeg behøver ikke at frygte min Mands Blik, naar det gjælder . . . gjælder . . ."

I det Samme lød udenfra Raabet:

„Myrdet — han er myrdet!"

Og i samme Nu sank Emilie, uden en Lyd, besvimet ned paa Sofaen.

— — — — — — — — — — — — — —

I dette Øieblik traadte Aage ind, saa oprørt, som han aldrig før havde været. Den strenge Forbeholdenhed i hans Karakteer gav endogsaa efter, og en utæmmet Sindsbevægelse aabenbarede sig i hans Ord:

„Jeg vidste, at hun ikke kunde bære det!" Han pegede med Haanden paa sin unge Kone, og det var et vildt Blik, som han tilkastede Maiken.

„Hr. Hjelm," svarede denne i en fast og overbevisende Tone, „hvis en saa stor Ulykke virkelig er skeet, kunne vi Alle have Aarsag til at græde. Men hvis den Enes Nerver ere svagere end den Andens, saa bør Indvirkningen heraf paa Følelserne kun tilskrives Nerverne selv."

„Nerverne?" gjentog Hjelm med et saadant Udtryk i Blikket og Tonen, at selv den stærke Maiken skjælvede og kastede et usigelig deeltagende Blik paa Emilie, som lykkeligviis idetmindste var befriet fra den Frygt, der opstod i Maikens Hjerte.

Men en Mand med Hjelms Karakteer beherskede naturligviis snart sin Sindsbevægelse.

Den menneskelige Natur havde paa egen Haand taget sig frit Spillerum, men den maatte snart lægge sig under Selvbeherskelsens Fodskammel. I et mindre betydningsuldt Øieblik vilde Maiken have bemærket et Slags Forlegenhed hos ham, idet han skiftede Tone. Men nu be-

mærkede hun kun den Fatning og Styrke, som aabenbarede sig i følgende Ord:

„Jeg gaaer for at tale et Par Ord med Fru Moss. Derpaa skynder jeg mig til de Andre, og viser den forfærdelige Begivenhed sig at være sand — og det kan man allerede antage for afgjort, da Folkene, som Peter opsøgte, ikke have fundet en Livsgnist — saa veed Frøken Maiken, hvad min Pligt som Kapitain Oddjers's Ven og Vært fordrer. Vi ville bringe ham til Lysekil. Og førend Lægebesigtigelsen og den lovlige Undersøgelse have fundet Sted, forekommer der saadan en Mængde sørgelige Forretninger for mig, at Svartskjær vilde være altfor ubyggeligt for min stakkels Kone. Af denne Grund vil jeg anmode Fru Moss om en eller et Par Ugers Gjæstfrihed for hende."

„Det er godt," svarede Maiken med en vis Strenghed, „og Hr. Hjelm kommer vort eget Ønske i Forkjøbet ... Men et eneste Ord endnu ..."

„Nei, ved Gud ikke et halvt!" udbrød Hjelm og ilede ud.

Nu henvendte Maiken hele sin Opmærksomhed paa sin endnu stedse bevidstløse Veninde. Men denne Besvimelse, den første i Emilies Liv, varede saa længe, at da hun endelig kom til sig selv igjen, havde hele Husets mandlige Personale begivet sig hen til det Sted, hvortil den Myrdede var bragt, og hvor Peter havde skiftet den trætte Hest.

„Hvor er Aage?" var hendes første ængstelige Spørgsmaal.

Fru Moss og Maiken, som sad hos hende, saae til hinanden, uvisse, om Emilie nogensinde havde hørt den forfærdelige Efterretning, eller om hun under sin Bevidstløshed havde glemt, hvad der havde foraarsaget den.

„Jeg forstaaer Eder," sagde hun tilsidst, og store Taarer rullede ned over hendes Kinder, „men I forstaae

ikke mig ... Han er død, den Ædle, den Høihjertede, den Modige og Stærke ... Myrdet ... O, det Ord kan jeg aldrig glemme, ligesaa lidt som jeg nogensinde glemmer ham ... Men hvor er Aage ... Ak, jeg forstaaer det nok! Det var smukt, det var rigtigt, det var ham værdigt ikke at tænke paa sig selv, naar Pligten kalder."

„Han var herinde for at sige Farvel til Dig," svarede Maiken, „men, som Du selv siger, han burde ikke vente."

Emilie syntes kun at høre med Ørene, ikke med Sjælen.

„Myrdet ... jeg vidste det ... Vide I, hvem der har myrdet ham? Det veed jeg!"

„Vi vide — men hvorledes kan Du, som Intet har hørt ..."

„Det var hans egne Folk. De Ugudelige ... Der gives en Retfærdighhed, og jeg vil bede Dag og Nat, at den maa blive haandhævet baade her paa Jorden og hist oppe."

„Ingen saadanne Ord!" svarede Fru Moss mildt. „Lad os overlade Hævnen til ham, som seer de skjulte Aarsager til Menneskenes Handlinger, og vogte os for at bringe Ulykken over os selv, idet vi nedkalde den over Andre!"

Emilie reiste sig heftig. En unaturlig Ild flammede i hendes Øine, og hendes Læber skjælvede ved de Ord, hun udtalte.

„Hvorledes skal man blive en saadan Engel her paa Jorden, Fru Moss, at man ikke ønsker at see en myrdet Ven hævnet? Hvad mig angaaer, saa troer jeg, at jeg med min egen Haand, hvis den var istand dertil, kunde nedslynge alle Hævnens Lynstraaler ovenfra og desforuden tage det Staal, som er farvet med Oddjers's Blod, og

stødte det i disse Uslingers for al menneskelig Følelse udtørrede Hjerter! Jeg vilde . . . jeg vilde . . .“

Men hun vidste ikke mere, hvad hun vilde. Med Hænderne for Ansigtet brast hun i en voldsom Graad.

Aldrig før var der opstaaet nogen for Emilie krænkende Tanke i Maikens Sjæl. Men det paa een Gang smertelige og spørgende Blik, som hun kastede til sin Moder, tilkjendegav, at hun virkelig følte en Frygt, som hun ikke vovede at udtrykke i Ord. Den erfarne Moders bebreidende Sideskast beroligede hende dog. Naar hendes Moder ansaae Emilie for ukyldig, var hun det ogsaa, trods disse betydningsfulde Tegn.

„Ville I føie mig,“ sagde den unge Frue, da hun igjen fik Magt over sin Stemme, „saa lad mig være et Øieblik alene med mig selv! Jeg vilde ønske, at Aage var hos mig — men da han ikke er det, vil jeg blot tale med Gud.“

„Nu, Mama, forklar mig dette Mysterium!“ sagde Maiken, da hun og Moderen vare gaaede ind i den anden Stue. „Men hvorledes kan det forklares? Ogsaa vi skjælve og græde over den unge Fremmede, som fandt sin Død paa vore Kyster, men hvor forskjellig udtrykker vor Deeltagelse sig ikke fra hendes!“

„Saa vist, som Gud hører, hvad jeg siger Dig, mit Barn, bør Du i dit Hjerte afbede din Mistanke! Troer Du, at en syndig Kjærlighed, selv i den første Smertes Heftighed, bryder saa lydelig og stormende frem? Og er det en brødefuld Hustru, som ønsker sin Mands Nærværelse paa en saa umiskjendelig alvorlig Maade? Nei, der er foregaaet Noget — derom er jeg overbeviist — imellem Kapitain Oddjers og hans unge Værtinde, men jeg er ligesaa overbeviist om, at dette Noget ikke har været af den Natur, at det ikke kunde taale at sees af hans Øine, som vaager overalt og over Alle.“

„Mamas milde Bebreidelser og klare Ord virke velgjørende paa mit Hjerte. Men jeg føler mig dog ikke rigtig vel ved den Tanke, at der har været vexlet Ord imellem dem, som maaskee have indeholdt noget Fornærmende for hendes Mand."

„Og hvorfor skulde just det have været Tilfældet? De have snarere været saaledes, at hans Kone uden Rødme og med den fuldkomneste Tillid kan omtale dem for ham."

Maiken rystede paa Hovedet.

„Stakkels Barn" vedblev Fru Moss, „hun er en Fremmed her! Mistænkes hun af sin Mand og sin Veninde, skal hun idetmindste finde en Moder, som forstaaer, at den Feberild, som nu syder i hendes Aarer, vil være en Afleder for hendes urolige Blod. Og naar den har udraset, skulle vi nok see, at hun ikke har Andet at bebreide sig end en ungdommelig Mangel paa Evne til at beherske sine heftige, uskyldige Indtryk."

„Mama er mit Ideal af Klogskab og Godhed — men hvad kan en fremmed Mand have Lov til at sige en anden Mands Kone, det gad jeg vidst?"

„Følelserne, saavelsom Anledningerne til deres Udbrud, ere ikke beregnede — det veed Du nok — og kunne ikke henføres under visse Love. Men om det er utilladeligt for enhver Mand at hviske overlagte Elskovsord i en gift Kvindes Øre, ligesom det er utilladeligt for hende at lytte dertil med Velbehag, maae vi dog ikke være saa intolerante ikke at erkjende, at der kan gives Tilfælde, hvori en Mand, overvunden af den stærkeste af alle Lidenskaber, lader Ord undslippe sig, der vække en Anelse om hans Følelser, men kun saaledes, at de begge kunne bevare baade den oprindelige Reenhed og den dybe Selvagtelse, som Gud har nedlagt hos Menneskет i enhver sand og dyb Følelse."

„Men netop denne Reenhed, denne skjære og fine

Duft, tænker jeg mig maatte være af den farligste Virkning for den unge Kvinde, som skulde gjennemgaae Prøven."

„Denne Bemærkning kan være rigtig, naar Talen er om en Kvinde uden Gudsfrygt og uden sand Kjærlighed til den Mand, hun har valgt. Men er hun som dette unge Væsen fuld af Hengivenhed for sin Mand og forresten høihjertet, retsindig og bevæget af Attraa efter at gjøre sig værdig til sin egen og sin Mands Agtelse, saa kunne disse Ord vel gjøre et stærkt Indtryk paa hende, men ikke et farligt — saafremt hun ikke bliver uklogt behandlet af den, som fremfor Alle burde forstaae og frede om hende."

„Nu begynder det Hele at blive mig klart, Mama," svarede Maiken. „Der er en sværmerisk og poetisk Hengivelse hos Emilie, som let sættes i Bevægelse. Jeg troer, at der har været lagt for meget Beslag paa den, og jeg tænker, at hun i dette Øieblik anstiller omtrent de samme Efterforskninger som vi. Maaskee hun frygter for sig selv."

„Saa bliver hun snart forvisset om, at hun ikke behøver at frygte," sagde Fru Moss. „Hendes Sjæls Uskyldighed afspeiler sig i Alting. Men mon vi ikke komme til at frygte for en Anden?"

„Mama gribes af den samme Frygt som jeg. Hjelm er Æren selv, men Strengheden i hans Grundsætninger kan forvandles til Haardhed, og jeg troer, at han i visse Tilfælde lader sig lede af en saa blind Stolthed og en saa pirrelig Ømfindtlighed, at de aldrig ville tillade ham at undersøge Beskaffenheden af det Onde, hvorom han har Mistanke."

„Du kan med Hensyn til ham tilføie Skinsygens Kjærlighed, Skinsygens Opfindsomhed og Skinsygens Halsstarrighed."

„Ja, saa faae vi et smukt Portrait . . . Men hvad var det, han sagde til Mama, da han tog bort?"

„Tys — Emilie aabner Døren — hun kommer herind . . . Hun har vundet mit Hjerte saaledes, at hun ganske forekommer mig som en yngre Datter, der trænger til min Beskyttelse."

„Ligesom hun finder en Moder i Dig, skal hun finde en Søster i mig!" sagde Maiken hjertelig.

Og nu var det Maiken, som aabnede ikke blot Døren, men ogsaa sine Arme — saa Emilie kunde støtte sit endnu brændende Hoved imod den deeltagende Venindes Bryst.

„See saa," sagde Fru Moss, „nu vil ogsaa jeg have Deel i Dig! Vil Du tale med os, mit Barn? Thi hvad Du sagde i Vildelse ville vi ikke agte paa."

Emilie løftede Hovedet, og idet hun satte sig paa Sofaen midt imellem dem, begyndte hun rødmende:

„Jeg veed neppe, hvad jeg har sagt. Men det veed jeg, og beder jeg Eder troe, at der i hele min saa heftig udtrykte Sorg ikke er det Mindste, som jeg behøver at skamme mig over. Jeg følte en varm og levende Deeltagelse for Kapitain Oddjers. Fra første Øieblik af vakte han min Interesse. Hans Optræden her paa Kysten havde noget Romantisk, noget Frapperende. Og h a n havde ogsaa mig kjær — det saae jo Alle og Enhver: det var saa aabenlyst, saa naturligt . . . der var intet Ondt i nogen Henseende."

„Det har heller Ingen kunnet falde paa!" svarede Fru Moss . . . „Men efter denne sørgelige Begivenhed maa Du ikke tage for snart hjem til Svartskjær, thi Din Mand bliver nu overvældet af en Mængde vigtige og piinlige Forretninger, som fordre hans Fraværelse, og saa vilde det blive ubehageligt for Dig, min lille Emilie, at være alene med Hr. Holt."

„Gud bevare mig for det! Hans giftige Tunge har allerede skadet mig nok. Jeg er saa bange for Holt som for en ond Aand. Han puster bestandig til den Ild,

som brænder i Dybet af min Mands Sjæl . . . Men sig mig — nu er jeg modig — Alt, hvad der er skeet! At han har visst Heltemod til det Sidste, veed jeg.

„Saa aner Du maaskee ogsaa Sandheden," svarede Maiken, „at det var hans Nidkjærhed for hans egen Anseelse i Forening med hans Karakteers strenge Ubøielighed, som blev Aarsagen til . . ."

„Nei, jeg vil endnu Intet høre!" udbrød Emilie. „Det er nok, at jeg har faaet dette at vide. Jeg troer neppe, at han brød sig om . . . men mine Tanker ere ikke klare nok til, at jeg kan tale. Vi vente, til Herrerne komme tilbage — thi de komme jo hertil med . . . med . . ."

„Nei vist ikke!" afbrød Fru Moss hende. „Ved Lysekil ligger hans Skib, og Chefen skal jo føres derhen, hvor Skibet er."

„Saa faaer jeg ham aldrig, aldrig mere . . ."

„Kjæreste Emilie," tog Maiken nu tilorde, „saml nu alle din Sjæls og dit Hjertes Ønsker og giv dem i Fornuftens Varetægt — den vil svare Dig; og svarer den ikke tydelig, saa giv dem i Guds Varetægt. Han vil i sin milde Barmhjertighed vise Dig, at Du ikke bør have Ønsker, som bringe Dig mere i Oprør, end Du allerede har været."

„Jeg er saa mat!" hviskede den unge Kvinde. „Dette Dødsskrig vil aldrig ophøre at lyde i mine Øren. Vær god imod mig og sørg for, at jeg snart træffer min Alage — thi efter ham længes jeg brændende. Han vil nok forstaae mig, og Alt bliver godt, naar jeg kommer til at græde ud ved hans Hjerte.

„Ja," tænkte Maiken, „han saae rigtignok ud til at ønske en saadan Scene!"

„Men, kjæreste Barn," svarede Fru Moss, idet hun med sit fine og prøvende Blik trængte ind i det unge Hjerte, som hun vilde lære Livsviisdom, „mit kjæreste

Barn, jeg veed ikke, om det kan være nogen Ægtemand behageligt at blive Vidne til Taarer som disse, hvor ufkyldige de end ere. Mændene, selv de mindst egoistiske, have en Følelse af, at Konerne bør indsee, at de fremmede Venskabsbaand ikke bør overskride en vis Grændse, som Mændene selv have afstukket efter deres særegne Opfattelse."

Emilie hørte til med dyb Opmærksomhed.

„Skulde jeg da skjule denne Følelse for min Mand?" sagde hun. „Kunde han ikke deraf slutte sig til Noget, som var ham endnu mindre kjært?"

„Jeg tænker, at der maa findes en Middelvei, og jeg haaber, at dit gode Hjerte og din lyse Forstand ville vise Dig den, naar Tiden kommer. Tro imidlertid, mit Barn, at enhver Følelse har sin Ømfindtlighed — og hvilke Følelser bør vel en Kone respektere, om ikke sin Mands!"

„Jeg vil prøve paa at sætte mig ind i alt dette og drage Fordeel af alle disse ædle og moderlige Raad, som min egen Moder sikkert ikke kunde have givet mig bedre . . . Men sig mig nu, om jeg kan blive oppe, til Aage kommer tilbage?"

„Hr. Hjelm kommer ikke tilbage før i det Tidligste om en Uge — indseer Du ikke nok det?"

„En Uge . . . Men hvorledes skulle da alle disse Dage faae Ende — det er umuligt! Kan jeg ikke reise efter ham til Lysekil?"

„Nei," erklærede nu Maiken, „dette er det Allerumuligste, og jeg vilde nødig see din Mands grændselose Forbauselse over et saadant Skridt. Ham saae Du for et Par Minuter siden . . ."

„Sig ikke mere" . . . Emilies Stemme, saavelsom hendes opreiste Holdning forkyndte, at Stoltheden begyndte at vaagne og gjøre sin Ret gjældende.

Da Maiken saae dette, vexlede hun et Blik med Mo-

deren, som vidnede om, at hun igjen havde faaet Tro til Emilie. „Ja," tilføiede hun i sit Hjerte, „vær kun ligesaa stolt, som Du vil — jeg har voldt Dig Smerte, stakkels Barn, men det skete for at løse Dig af Fortryllelsen."

„Vil Du følge mig til mit Værelse, Maiken," sagde Emilie, „eller maa jeg blive i dit? Nu trænger jeg mest af Alt til Hvile."

Efter denne Aften forløb ikke en, men to, tre ja fire Uger, saa Maaneden tilsidst var forbi, førend den af Emilie saa længselsfuldt forventede Time slog, da hun skulde reise hjem.

Aprilsolen skinnede over det smeltede Sneedække.

Den unge Kvinde, som efterhaanden havde lært at skatte og forstaae sin ædle Værtindes kloge Raad, havde endelig dæmpet den Klage, som vilde strømme fra hendes Hjerte. Hun nævnede sjeldnere baade sin Mands og Kapitain Oddjers's Navn, men undertiden spurgte hun Maiken med undseelig Bekymring, om hun virkelig troede, at Aage behøvede saa lang Tid til — „alt dette," hvortil Maiken altid kjærlig svarede, at naar han endnu ikke havde indbudt hende til at komme hjem til Svartskjær, var det, fordi Hjemmet vilde blive uhyggeligt for hende paa Grund af hans hyppige Reiser.

Hvad Emilie tænkte ved dette Svar, beholdt hun hos sig selv. Hun tænkte nemlig, at Aage, hvis han havde villet, i denne uendelig lange Maaned kunde have besøgt hende mange Gange paa Glæborg. Men de høie Bølger steg igjen saa stærkt i hendes Sjæl, at de afviste ethvert smaaligt Spørgsmaal angaaende denne Sag.

Undertiden kunde et Glimt af Sandheden formørke den Livsglæde og det Haab, hvormed hun igjen begyndte at betragte Fremtiden, men ogsaa dette vilde hun skjule

for sig selv — thi det var tidsnok at sørge, naar Sorgen stod for Døren.

Imidlertid var den unge finske Kapitain bleven stedet til den sidste, lange Hvile, ikke paa den nærliggende Kirkegaard, eller ved Lysekil, men paa Grafvernæs's eensomme Kyst, paa den velsignede Kirkegaard, som en ædel svensk Kvinde (Margareta Hvidtfeldt) har grundlagt for fremmede Sømænds Lig. Og derhen vilde nok de Veninder, han havde fundet i Sverig, komme om Sommeren og tilhviske ham deres Farvel.

Men det var ogsaa den eneste Opreisning, som blev den Døde tildeel, thi ingen af Retfærdighedens Efterforskninger efter de finske Matroser blev kronet med Held. Man skulde næsten troe, at de vare sunkne i Jorden. Der var ikke efterladt mindste Spor af dem i nogen svensk eller norsk Havn. Men man antog dog, at de først vare flygtede til Norge.

Hos Emilie efterlod Erindringen om Oddjers et dybt, men efter det første Udbrud af Smerten, fredeligt Indtryk, som tillige var saa alvorligt, at det varede længe, førend den fortryllende Glands, der forhen havde hvilet over hendes glade og friske Væsen, vendte tilbage.

Men hvor Meget hun end længtes efter sin Mand, gjorde Tanken om ham dog i den sidste Uge et foruroligende Indtryk paa hende, som tilsidst blev til en Slags Frygt — saa stive og kolde vare de Undskyldninger, hvormed han beviste hende Umuligheden af sit paatænkte Besøg paa Glæborg.

Endelig kom det sidste Brev med de sidste Undskyldninger for, at han ikke selv kom og hentede hende. Men han ventede hende næste Dag.

Maiken skulde følge Emilie hjem.

Otteogfyrretyvende Kapitel.

Hvad der blev fundet i Kapitain Oddjers's Brevtaske.

„Og saaledes blev jeg modtagen" . . . sagde den unge Frue, idet hun et Kvarteer efter sin Hjemkomst til Svartskjær trykkede den brændende Kind imod de foldede Hænder . . . „saaledes, saaledes — som om der nu ikke længere kunde være Tale om Hjertets Fordringer!"

Hun sad alene.

Maiken havde strax skyndt sig til Præstegaarden, thi hun troede, at naar Ægtefolkene vare ganske alene ved det første Gjensyn, vilde de letteste komme i et klart og godt Forhold til hinanden. Og hun fandt sig saa meget mere foranlediget hertil ved, at Holt ikke var hjemme.

Men neppe haade Emilie følt den kolde Berøring af en stiv Omfavnelse, førend hendes Mand med den største Høflighed bad hende undskylde, at han ikke engang denne første Eftermiddag kunde skjænke hende en eneste Time. „See," sagde han og pegede ud paa den travle Ladningsplads, „see, hvilke Transporter der skulle tælles, modtages og likvideres! Folkene sidde inde i Butiken i Forretninger til op over Ørene, og Holt er ikke hjemme."

Hvad der saarede den unge Kone dybest ved alt dette, var den Omstændighed, at hendes Mand ikke nævnede Kapitain Oddjers's Navn.

Hvorfor denne beregnede Forbeholdenhed? Hvad bebudede den?

Og desuden, viste det sig ikke af hans tvungne Væsen og feberagtige Hastværk, at han frygtede for ethvert Spørgsmaal?

Lutter slemme Tegn!

„Du behøver ikke at undskylde Dig for mig," sagde

hun med al den Venlighed, som hun ved en saadan Leilighed havde at raade over. „Har Du saa travlt, at Du ikke, efter saa mange Ugers Adskillelse, har Tid til at skjænke mig et eneste Øieblik, saa bør jeg ikke egenfindig søge at holde Dig tilbage. Men Du paanøder mig den Overbeviisning, at jeg ikke har en Ven i min Mand."

„Hvorledes det?"

„En Ven er aabenhjertig i sine Ord og ligefrem i sine Handlinger — Du er ingen af Delene. Det er ogsaa uædelt af Dig at lade mig staae her saa alene . . . saa alene . . . i vort eget Hjem og kun lade mig finde et fremmed Ansigt i min egen Mands Ansigt."

Hjelm rødmede stærkt.

„Det var netop, fordi jeg var overbeviist om, at Du vilde føle Dig alene her, at jeg søgte at faae Dig til at indsee, at Du maatte have det bedre paa Glæborg. Men da Du er kommen tilbage, maa Du ikke begynde med Klager — thi, oprigtig talt, naar jeg ikke har Tid til at tilbringe et Øieblik i behageligt Selskab, har jeg det endnu mindre til at høre paa Klagesange, der muligviis ere paa urette Sted."

Og han skyndte sig bort.

Emilie, som ikke kunde forklare sig denne sidste Forandring, kunde kun gjentage de samme Ord:

„Og saaledes blev jeg modtagen!"

I en heel Time haabede hun, at han skulde komme tilbage, at han skulde fortryde det og sige, hvad der havde bragt ham i denne underlige Stemning.

O, hvor det var haardt, at han ikke nævnede Oddjers! Hvis denne høihjertede Fremmede havde været en Misdæder, kunde han ikke omhyggeligere have undgaaet at nævne ham . . . „Ved dette Vindue" — hun gik hen til den anden Side — „stod vi den Morgen, jeg udtalte min Glæde over, at han vilde skille sig ved den finske

Besætning . . . o . . . Og nu, nu kan jeg ikke engang komme til at tale om alle disse smertelige Minder!"

Hun lyttede og lyttede efter sin Mands Trin.

„Nei, det er forgjæves — han kommer ikke . . . Hvad kunde Aage have at bebreide mig? Ikke en falsk eller uværdig Følelse . . . Nu, hvad er det da, jeg har gjort? Noget, som jeg ikke veed, men som jeg vil vide, maa vide, skal vide! Thi endskjøndt jeg elsker ham med en ti Gange høiere Kjærlighed, end han fortjener, skulle vi dog see, om Kjærligheden gjør det Mirakel, at jeg lader mig forvandle til en frygtsom, klynkende, kjælen Kone, som ikke tør lukke Munden op, naar Manden har givet sin Mening tilkjende."

Nu begyndte hun at gaae frem og tilbage med hurtigere og hurtigere Skridt.

„Min Karakteer og mit Hjerte bøie sig saa gjerne, naar jeg troer — som jeg undertiden har troet —, at han har betragtet mig med en større Ømhed end før. Ja, saa kommer endog Undseelsen og gjør mig paa en hemmelighedsfuld, men behagelig Maade forsagt. Men naar jeg møder Kulde, Uretfærdighed og altfor streng Indesluttethed, saa oprøres jeg. Og nu vil det vise sig, om jeg skal sidde her og pligtskyldigst kviddre i Buur eller kviddre i den frie Luft, som det bør sig et frit Væsen."

Oplivet ved selve Overmaalet af sin Misfornøielse, gik hun hen for at tage Husholdningsvæsenet, Kjøkkenet og Forraadskamrene i Øiesyn.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Flere Timer vare forløbne, førend Emilies Tour fra Kjelderen til heelt op paa Loftet var fuldendt.

Og nu stod hun ved det samme Skrivebord, hvorved hun havde skrevet Brevet til Moderen Morgenen førend Reisen til Glæborg.

Hun erindrede, at hun dengang havde tænkt paa, hvorledes det vel vilde blive, „næste Gang" hun skrev. Nu

vidste hun det, og Taarerne kom hende i Øinene ved Tanken om, at hun dog havde een Trøst tilbage, den Trøst at betroe sig til sin sidste Ven, sin dyrebare Moder.

Som hun nu stod og ordnede Smaatingene, fik hun Øie paa et Brev, hvorpaa Adressen var skreven af Holt til hende selv.

„Hvad i Guds Navn er dette?"

Hun vaklede et Par Sekunder imellem Stolthedens Tilskyndelse, at sende det ulæst tilbage, og Nysgjerrigheden efter at faae Indholdet at vide.

Nysgjerrigheden seirede.

Hun rev Brevet op — og Intet overgik den ubeskrivelige Bestyrtelse, den brændende, piinlige og retmæssige Harme, hun følte ved at see en Lok af sit eget Haar i Konvoluten.

Det blev sort for hendes Øine, da hun læste den eneste Linie, som ledsagede denne mystiske Gave.

Denne Linie lød saaledes: „Funden i „Kapitain Oddjers's Brevtaske ved Undersøgelsen af hans herværende Sager."

„Hvilket nedrigt Paafund ... Det er Holt selv. Og han har lagt dette Brev saaledes, for at Aage skulde see det — hvilket han ogsaa har gjort. Ligesaa let har han seet, hvad det indeholder, ved at holde det imod Lyset ... og han har sandsynligviis allerede iforveien seet den paa det Sted, hvor Holts mageløse Frækhed og Ondskab har skaffet den hen."

Hun faldt i dybe Tanker. „Hvorfra kommer Haarlokken selv? Oddjers har aldrig faaet den ... Og aldrig — hvis han havde havt den — vilde han have ladet den ligge i Brevtasken ..."

Hun begyndte at blive mindre sikker og bestemt i sine Tanker, end hun var for et Øieblik siden. Hun var ligesaa uskyldig nu som før — men Skinnet ... Skinnet ... Men hvilken Betydning kan Skinnet have i dette Tilfælde? Kunde Aage noget Øieblik mistænke

hende ... Nei, det vilde være saa forfærdeligt, at det ikke var til at udholde ... Og hvorfra, hvorfra var denne ulykkalige Haarlok kommen ..."

Pludselig begreb hun idetmindste en Deel af Sammenhængen.

Ugen førend de reiste hjemmefra, havde hun afklippet en temmelig tyk Haarlok for efter Moderens Begjæring at sende hende den til en Kjede. Denne Lok var endnu ikke afsendt med Posten. Brevet kunde vel ikke være blevet aabnet? Det var umuligt ... Hun maatte huske sig om, hvorledes det gik til, da hun skrev ... Lokken laae løs ved Siden af hende for at vikles om med Silke ... Men hun var, førend dette skete, bleven kaldt ud ... Ja, nu stod det Hele klart for hendes Erindring: hun var gaaet ud — og medens hun var borte, maatte Nogen være gaaet igjennem Stuen og have begaaet dette Tyveri. Og hvem andre end Holt — Oddjers kunde det umulig være.

Hun stod endnu med Lokken i Haanden, fordybet i dens hemmelige Historie, da Maiken kom ind.

„Du skal ikke rose mig, fordi jeg kommer saa tidlig," sagde hun i sin raske livlige Tone. „Min Gudmar er ikke hjemme førend imorgen. Og hvor meget det end fornøiede mig igjen at høre Præstens gamle Historier, længtes jeg dog for meget efter Dig til at blive uden vigtigere Grunde ... Men hvad i Guds Navn er det — hvad er der hændet? Og hvad mærkværdigt er der ved den Haarlok ... Er det ikke din egen?"

„Jo vist — gjæt, hvorfra den kommer ... Men sig mig først, hvorfor Thorborg ikke er med."

„Kjære Ven, Du maa ikke finde det latterligt, naar jeg siger, at der var en Syg i Præstegaarden, En, som fordrer omhyggeligt Tilsyn, nemlig Alles Yndling, Vædderen. Præsten sukkede under hvert Ophold, han gjorde i sine Historier: „Du skal see, at Vædderen aldrig mere

kommer paa Sommerlyst!" Og Resultatet var, at baade Vivike og Thorborg havde nok at bestille. Men imorgen tidlig kommer Thorborg ... Og nu, da Du har faaet min Historie, venter jeg paa din, min Ven!"

„Den angaaer rigtignok en vigtigere Sag end Vædderens Sygdom!" svarede Emilie fortrydelig.

„Min kjære Emilie, vi maae see visse Ting med et mindre overfladisk Blik, end de ved det første flygtigere Øiekast synes at fortjene. Et Dyr er visselig kun et Dyr; men foruden at det hører til Guds Skabninger ligesom vi, kan det være sin Eiermand i den Grad kjært, at Tabet af det vilde have en dyb og langvarig Indflydelse paa hans Humeur ... Hvad nu Vædderen i Særdeleshed angaaer, som er et Slags Medlem af Familien i Præstegaarden, saa troer jeg næsten, at Præsten anseer det for en afgjort Sag, at hvis hans Yngling gik bort, vilde han selv følge efter. Vi maae have Agtelse for Andres Følelser, da vi kun kunne bedømme dem overfladisk, og fremfor Alt bør vi respektere en gammel Mands, der ikke har havt mange Ting til sin Opmuntring i sit Liv."

„Denne Irritesættelse vilde ikke have været spildt," bemærkede Emilie, noget ydmyget ved Maikens Alvor, „dersom jeg ikke havde været altfor optaget af mine egne — idetmindste i mine Tanker — betydeligere Sorger."

„Tal da, gode Emilie! Jeg seer nok, at det er alvorligt."

„Sæt Dig da ned og hør!"

De tog Plads.

„Jeg bad Dig gjætte, hvorfra denne Haarlok kunde være kommen ... gjør det nu!"

Maiken saae bestyrtet ud.

„Gav Du din Mand den som Pige?"

„Ak nei, vort Forhold var ikke saa fortroligt, at

jeg kunde bilde mig ind, at han vilde sætte stor Priis paa en saadan Erindring, og det faldt ham aldrig ind selv at bede derom!"

„Nuvel," vedblev Maiken, „førend jeg gjætter, vil Du maaskee meddele mig, hvorledes Du og din Mand have tilbragt Eftermiddagen?"

„Ja, gjerne ... Efter et Par Minuters Forløb, hvori han hilste paa mig med kold Høflighed, gik Aage tilbage til sine Forretninger i Søboderne. Jeg derimod begav mig til mine huuslige Sysler, hvormed jeg har beskjæftiget mig hele Tiden. Du troede maaskee, at vi havde siddet og kjælet for hinanden hele Eftermiddagen."

Maiken svarede ikke. Hendes Deeltagelse udtrykte sig i Blikket.

„Sig mig hellere, hvad der er skeet," sagde hun efter nogle Øieblikkes Taushed, „thi gjætte det kan jeg ikke."

„Der er skeet noget Afskyeligt. I dette Øieblik har jeg seet og aabnet dette Brev, som laae paa mit Skrivebord — læs og døm ... og raad mig saa!"

Maiken læste og blegnede.

„Hvilken uværdig Handling! Det er Holt — det vil jeg døe paa —, som har skaffet den ind i Kapitain Oddjers's Gjemmer."

„O, hvor det glæder mig at høre dette af mig, som jeg allerede flere Gange har sagt til mig selv ... Hør nu, hvorledes det rimeligviis er gaaet til" ... og Emilie meddeelte Maiken, hvad hun selv havde udfundet.

„Naa, nu have vi det aldeles klart!" udbrød Maiken. „Det var en Gjerning, som er Holt værdig, at kaste Mistanke paa en død Mand, hvis Stolthed og strenge Samvittighedsfuldhed, da han levede, burde have advaret ham om det farlige i denne Handling. Men Ondskaben gjør sjeldent kloge Beregninger."

„Fra først af maa han dog have havt en anden Hensigt," bemærkede Emilie.

„Naturligviis. Først tog han Haarlokken for egen Regning. Men da han nu fandt, at han kunde gjøre bedre Brug af den end at gjøre den til Gjenstand for sin egen lave Kjærlighed, har han ikke betænkt sig paa at benytte den til at hævne sig og vække Skinsyge. I det Samme han kastede en Skygge over Dig, fremkaldte han sandsynligviis Ideer hos din Mand, som kunde komme til at bære en farlig Frugt . . ."

„De have allerede baaret denne farlige Frugt. Det kan jeg mærke paa mange Ting, og mest derpaa — hvad der har saaret mig dybest —, at han ikke har omtalt Oddjers med et Ord. Hvorfor skal denne Gjenstand være en snigende Hemmelighed, sig mig det, Du, som er saa klog?"

„Jeg takker Gud, at Thorborg ikke er her," sagde Maiken, som ikke, førend hun havde overveiet det nærmere i sine Tanker, vilde indlade sig i endnu farligere Undersøgelser, „hun vilde have protesteret imod vor Bisked angaaende Holt" . . .

Hvad de to Kvinder nu besluttede imellem hinanden, vil vise sig af den Scene, som fandt Sted næste Eftermiddag, medens Maiken lyksaliggjorde sin Gudmar med et Besøg i Præstegaarden.

Holt var næste Dag kommen hjem lige efter Middag og befandt sig nu paa Kontoret, fordybet i en Samtale med Hjelm om de Forretninger, hvori han havde reist.

„Det var mærkværdigt," sagde Holt, idet han sad ved den anden Side af Pulten og med sit falske, indsmigrende Blik ligesom borede sig ind i Hjelms Hjerte. „det var mærkværdigt, hvilken Affaire Du gjorde ved dette Bud paa „Den sinske Enighed," — og det Mærkeligste

ved det Hele var, at Fiskerne, de dumme Fæ, overlod Dig den alene. Naa, jeg siger ikke Andet, end at jeg ogsaa har havt min Deel. Men den Anseelse, som Affairen med Kapitain Oddjers har givet vort Huus, er heelt og holdent paa din Side. Og det kan aldrig slaae feil, at disse Penge bringe os Held, som langt overgaaer mine Forventninger ... Gudskeelov, vort unge Huus blomstrer baade indvendig og udvendig!"

„Ja," svarede Hjelm, efterat han et Øieblik med beundringsværdig Fatning havde seet i de Papirer, han gjennengik, „det var virkelig en Affaire, som er ledet saaledes, at vi kunne vente flere Tillidsbeviser. Ingen lav Underfundighed klæber ved den. Og hvis det bliver ved at gaae saa heldig i nogen Tid, saa kunne vi gjøre Alvor af den Plan, jeg forleden udkastede, ogsaa at aabne en Handel paa Linøstranden. Med to Butiker — Du paa det ene Sted, og jeg paa det andet — ville vore Affairer komme langt bedre igang."

„Endnu er det for tidligt, saaledes at udvide den," bemærkede Holt rødmende. „Og førend vi see ... Men der kommer Nogen — Gud!" Han blegnede pludselig, idet han sprang op fra Stolen.

Det var Emilie, som traadte ind uden sin sædvanlige frygtsomme Banken, men tilsyneladende ganske rolig og freidig.

„Hvad skal det betyde?" spurgte Hjelm, idet han rynkede Panden.

„Bliv Hr. Holt!" sagde Emilie med et Blik, som indgjød Agtelse. „Jeg har et Par Ord at sige Herren i min Mands Nærværelse."

„Gjenstanden er vel ikke saa vigtig," svarede Holt, som nu blev blaagraa i Ansigtet, „at det derfor er værd at opsætte de Forretninger, som vente mig."

„Jo," vedblev hun, „jeg indestaaer for, at det er

vigtigt nok og desuden snart afgjort. Sagen er ganske simpelt denne . . ."

„Emilie," sagde Hjelm i sin alleralvorligste Tone. „er det ikke muligt, at det, Du har at sige til Hr. Holt, kunde opsættes til en mere beleilig Tid?"

„Derom maa Du strax selv dømme, og jeg vil ikke et Minut længere opsætte en Udtalelse, som ikke kan komme hurtig nok. Sagen er, at da jeg, fjorten Dage førend Reisen til Glæborg, havde taget en stor Haarlok frem, som jeg vilde sende til Moder, blev jeg kaldt ud af Stuen — men Haarlokken blev liggende . . ."

Hjelms Blik hvilede uafvendt paa hans Kones frimodige Ansigt.

Holt var derimod tvungen og usikker i sit Væsen. Han bestræbte sig for at see ud som et Menneske, der ikke kan begribe et Ord af, hvad der bliver sagt, men af Høflighed nødes til at høre derpaa.

„Nuvel," vedblev den unge Kvinde, der saa modig var kommen for selv at forsvare sin Sag, „der er blevet stjaalet en Deel af denne Haarlok, og den findes her i en Konvolut, som Hr. Holt har behaget at lægge paa mit Skrivebord . . . See Aage . . . Det er en skammelig Bagvaskelse, at den skulde have tilhørt en af de ædleste og mest fintfølende Mænd, jeg i mit Liv har kjendt, vor paa en saa ulykkelig Maade tabte Ven, Kapitain Oddjers. Men hvis han kunde reise sig af sin Grav, vilde han bekræfte, hvad jeg siger i hans Navn, at en saa nedrig Handling som denne, paa en ulovlig og lumsk Maade at tilegne sig et Erindringstegn fra en gift Kvinde, aldrig et Minut kunde opstaae i hans Tanker . . . Jeg behøver vel ikke at rødme over den hædrende Opmærksomhed, den finske Kapitain viste mig, den glædede mig snarere. Og jeg har aabenlyst viist, at jeg agtede ham; men hvor feig vilde jeg ikke være, dersom jeg af en taabelig Frygt for enhver Forklaring ved min

Taushed lod hans, den Fremmedes Navn besmittes. Hvad mit eget angaaer, vil jeg ikke befatte mig med nogensomhelst Retfærdiggjørelse ... Og nu erklærer jeg med Bestemthed, at Hr. Holt efter min Overbeviisning ikke blot har taget Haarlokken fra mit Bord, men ogsaa lagt den i Kapitain Oddjers's Brevtaske efter hans Død. De Døde kunne ikke forsvare sig, men der lever En i Himlen, som forsvarer dem — det bør Hr. Holt huske og vogte sig!"

Hvert Ord af Emilie havde gjort et dybt Indtryk paa Holt, der syntes at synke mere og mere sammen, ramt af Lynstraalerne fra den skjønne Kvindes Øine. Men den sidste Ytring, der berørte saa mange, kun halvt slumrende Følelser i hans Indre, knuste aldeles hans fremtoungne Mod.

Han gav uvillig, men dog modstandsløs efter for for den voldsomme Sjælekamp, der gav sig Luft i en saa heftig Skjælven, at han rystedes deraf som et Rør. Tale kunde han ikke.

Men ak, hvis Emilie havde forstaaet det Sprog, hans Øine talte, vilde hun ikke have følt sig saa triumferende, som hun var, da hendes Mand kom henimod hende med et saa sjælfuldt og begeistret Udtryk i Ansigtet, som kun viser sig i de store Øieblikke, da et heelt Menneskelivs Vel og Vee afgjøres.

„Emilie, min elskede og høit agtede Hustru, ingen Mand paa Jorden kan have en større Afsky for alle Slags huuslige Optrin og Scener end jeg — og denne Afsky vorer naturligviis, naar Talen er om en Gjenstand af en saa delikat Natur. Jeg troer at burde erkjende, at hvis Du havde henvendt Dig til mig alene, selv om Du indstændig havde bedet mig om et Par Minutters Samtale om denne Sag, vilde jeg med en Gysen have afviist Dig. Men da Du har havt det forunderlige Mod at vælge denne ligefremme Vei uden først at have ap-

pelleret til mig, en Vei, som faa Kvinder vilde have fundet passende, har Du pludselig gjenoprettet den Ligevægt, som — jeg skammer mig ved at tilstaae det, men jeg vil ikke være mindre høihjertet end Du — i nogen Tid har været rokket i min Sjæl . . . At jeg udtaler disse Ord her i Holts Nærværelse, skeer af to Grunde, først og fremmest for at give Dig den Oprejsning overfor ham, som jeg var Dig skyldig, og dernæst fordi der, hvis jeg ikke skyndte mig at tale, nu da jeg er varm, kunde blive lagt Hindringer ivejen ved et af disse indre Blindskjær, der fjerne vore Handlinger fra den lige Vei til Maalet. Og nu en tredie Ting: Hvad der nu er sagt, er tilstrækkeligt — herefter vil Ingen af os Tre tale et Ord om denne Sag eller om, hvad dermed staaer i Forbindelse, til hinanden . . . Som den eneste lovlige Eiermand tager jeg imidlertid din Haarlok, min Emilie, og den skal bestandig være mig en betydningsfuld og dyrebar Erindring."

Efter disse Ord, som hævede Emilie op til Lyksalighedens Toppunkt, omfavnede hendes Mand hende med en Ømhed, der var tusinde Gange saa udtryksfuld som Ord.

Og nu ilede den unge Frue bort uden at see paa Holt. Hun vilde ikke tage noget andet Indtryk med end det, hun fik af sin Mands sidste Blik — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

„Nu," sagde Hjelm i en anden Tone, idet han henvendte sig til Kompagnonen, i en Tone, der var saa haard og fast som Granit, „nu et Par Ord til Dig . . . jeg har længe gjennemskuet Dig. Saalænge der ikke klæbede noget Lavt ved dine Følelser, behøvede Du blot at være Gud og din Samvittighed ansvarlig for dem. Men nu er det mig og en hæderlig, miskjendt Mands Minde, der her paa Jorden ikke havde nogen anden Forsvarer end denne høihjertede Kvinde, for hvem Du maa staae til Ansvar. Du veed i din Samvittighed, at din Manøvre,

da Du aabnede Brevtasken, ikke gik tabt for mig: idet Du lod, som om Du skjulte Haarlokken, opnaaede Du din Hensigt at vise den; og Du opnaaede den i dobbelt Henseende, da Du vidste, at jeg ikke vilde have seet Noget . . . Derfor erklærer jeg Dig nu, at vi maae skilles, ikke saa det vækker Opsigt, men saasnart det lader sig gjøre, paa en lempelig Maade . . . Du har vel fuldkomment forstaaet mig?"

Nu havde Holt fattet sig.

„I dette Øieblik," sagde han med uforstilt Bevægelse, „ere alle Omstændigheder til din Fordeel. Men Ingen spiller altid med Uheld, og mit kan vende sig. Hvad en Skilsmisse imellem os angaaer, saa er jeg selv altfor kjed af de Misforstaaelser og den Mistanke, som jeg bestandig har været Gjenstand for fra din Frues Side, til ikke at gaae ind paa dit Forslag — dog ikke før om et Aar fra nu af, hvad enten vi saa dele Handelen imellem os, eller jeg paa en anden Maade trækker mig tilbage fra Forretningerne. Imidlertid kan Du ikke selv føle større Afsky og Foragt ved Tanken om at gaae ind paa Enkelthederne i nogen Henseende, end jeg gjør. Lad det være nok, at jeg har Haab om et glimrende Giftermaal, og naar dette er afgjort, kunne vi tale om Opløsningen af vort Kompagniskab."

„Lad gaae — Firmaet bestaaer da endnu et Aar som Hjelm & Holt. Men mærk Dig det: Du kaster ikke dit Blik paa Andet mig angaaende end Forretningerne."

„Vær rolig — den saa foragtede og dybt forurettede Mand skal ikke uopfordret frembyde sig til Skive for flere ligesaa sindrig afskudte Pile . . . Og nu stoler jeg paa den samme Aftale, som Du sluttede med, eller rettere foreskrev din Kone, at Gjenstanden for denne ubehagelige Samtale ikke oftere bliver berørt imellem os!"

„Det veed Du, at den ikke gjør."
Hjelm tog igjen fat paa sine Papirer.
Og med en kort Hilsen forlod Holt Kontoret.

Niogfyrretyvende Kapitel.

Brevveksling imellem den tilkommende Svigerfader og Svigersønnen. Spadseretouren.

Da Holt kom ud i Forstuen, mumlede han:

„Syng ikke Te Deum for tidlig! Endskjøndt jeg ikke havde Stemmen i min Magt iaften, haaber jeg ikke at blive hæs i Fremtiden ... Har man nogensinde seet Mage til dristigt Fruentimmer — at komme og fortælle sin Mand lige op i Ansigtet saadanne Ting, hvoraf man aldrig kunde have ventet andet Resultat end Bitterhed, Mistro, Bekymring og Sligt imellem dem indbyrdes! Det var min Sjæl underligt, at hun ikke tillige opvartede ham med vor private Scene under Bondeoprøret. Men bi! Skal jeg være fordømt til at elske Dig, Du hovmodige Gudinde, er jeg tillige tilbøielig til at hade Dig. I skulle begge komme til at nyde Frugten af denne Beskæmmelse og Ydmygelse, naar Touren kommer til mig. Maaskee Hævnen allerede forberedes, endskjøndt jeg ikke seer den; og medens jeg venter paa den beleilige Tid, maa jeg tænke paa at gjøre Noget for mig selv — thi der er ingen Tid at spilde"

— — — — — — — — — — — — — —

En Stafet afgik med følgende Brev til Hr. Moss, som paa denne Tid maatte være at træffe paa Glæborg:

„Ærede Ven!

Dersom din Mening ikke er — og det vil jeg aldrig troe —, at vi skulle oppebie flere Forhindringer, anmoder

jeg Dig paa det Ydmygeste og Indstændigste om at komme hertil, medens Frøken Maiken er her, thi faae vi ikke nu vor fælles Plan realiseret, indtræffer der maaskee snart Noget, som endnu mere forstyrrer mine Forhaabninger.

Idag er Frøken Maiken i Præstegaarden. Igaar — har jeg ladet mig fortælle — var hun der ogsaa, og imorgen agter hun sig sagtens dertil igjen.

Dette er Noget, som jeg ikke længere med Resignation kan være Vidne til. Og dersom jeg kan holde mig til det Løfte, Du har givet mig — en retskaffen og ordholden Mands Løfte — saa venter jeg nu at see det indfriet. Thi, imellem os sagt, længere end et halvt, i det allerhøieste et Aar kan jeg ikke udholde den Kvækeraand, som rører sig i vort Firma . . . Nei, det skulde gaae ganske anderledes, hvis *min* Haand alene førte Roret!

Jeg har store Planer i Hovedet, og understøttet og opmuntret af Dig skal jeg vise, at jeg ogsaa kan iværksætte disse Planer. Ja, bliver jeg engang den Eneste, som repræsenterer det unge Huus, skal det gamle ikke behøve at skamme sig.

Der er een Ting endnu, som fremskynder mine egne ivrige Ønsker, og den vil jeg i dybeste Fortrolighed meddele min tilkommende Svigerfader.

Den, som ikke kjender Hjelm nærmere, antager ham for en flegmatisk Mand med koldt Hoved og koldt Blod. Hans tause og indesluttede Væsen synes at retfærdiggjøre denne Tro.

O hvilken Feiltagelse!

Han er en Vulkan under en Isskorpe.

Jeg har mangen Aften, naar han har troet, at vi Alle vare gaaede til Hvile, staaet og lyttet til, hvorledes han, snart med tunge og langsomme, snart med heftige og uregelmæssige Skridt, ligesom Hjertet aandeløst var fulgt med, gik op og ned i det eensomme Kontor.

Hvad har da beskjæftiget ham? Mon det var Forretninger? Nei, vist ikke — en ugrundet, urimelig og tilsidst næsten vanvittig Skinsyge. Og jeg skammer mig paa hans Vegne ved at sige, at han har gjort mig stakkels Menneske til Gjenstand for den mest brændende Misundelse. Senere fortrængtes denne Fantasi for en Tid af den Idee — hvis større eller mindre Berettigelse jeg ikke anseer det for delikat at undersøge —, at den afdøde Kapitain Oddjers havde helliget Fru Hjelm en varmere Følelse, end tilbørligt var i det Huus, hvor han befandt sig som Gjæst.

Dette synes imidlertid nu at være kommet til en Slags Forklaring. Fru Hjelm er en ung, men særdeles frimodig Kone, som forstaaer Mere, end man skulde troe. Men Hjelm maa, naar han slipper den ene Vildfarelse eller Virkelighed, have en ny Kjephest at ride paa; og jeg mærker ligesaa tydelig, som om han havde sagt det med rene Ord, at han igjen begynder at bære mig med sin allerdybeste Opmærksomhed. Hvilket Øieblik det skal være — da han har et saa mistænksomt, for ham selv saa ulykkeligt Sind — kan der jo falde et Ord. Og har han blot sagt et halvt, saa finder jeg, kjære Ven, at Vilhelm Holts Ære ikke tillader ham at gjøre mange Omstændigheder angaaende Firmaets Opløsning.

Jeg er en ung Mand og i mit Fag en Mand med frisindede, maaskee dristige Anskuelser. Men som privat Person er jeg meget ømfindtlig, og min Ære vil jeg beholde uantastet.

Stakkels Hjelm! Jeg forudseer en mørk Fremtid for ham. Forretningsmand er han ikke, saalidt som han nogensinde har været det eller bliver det. Og som Ægtemand kæmper han med saa mange modstridende Indtryk, at han — idetmindste efter min Overbeviisning — aldrig kan gjøre sin Kone lykkelig.

Han elsker hende, elsker hende høit, men han er saa

indesluttet, saa forlegen, saa træg og forstaaer sig saa lidt paa disse Ting, at det vist ikke bliver Andet end en Række af Misforstaaelser, der maaskee komme til at ende med et totalt Brud. Og nu vil det vise sig, hvis her støder nogen anden Ulykke til, om Hjelm da kan holde sig oppe.

Det kan synes besynderligt, at jeg berører dette i et Brev, men jeg vilde absolut have, at Du skulde være bekjendt med alle disse Omstændigheder førend din Ankomst, saa meget mere som det maaskee bliver bedst at hentyde saa lidt som muligt til disse ømfindtlige Gjenstande her paa Stedet.

Det er tilstrækkeligt, at Du nu kan fatte og forstaae mit Ønske, saasnart som muligt at faae Ende paa alle de huuslige Ubehageligheder, jeg har havt under dette Kompagniskab.

Vær nu hjertelig velkommen, min kjære og høit agtede Ven! Stol paa mine Bestræbelser, paa at jeg, hvor utilbørlig Frøken Maiken end for Øieblikket er — og det er hun sandsynligviis — ved Anstrengelse af alle mine Sjæleevner nok skal finde paa Midler til at bevogte hendes Hjerte, naar vi først ere blevne gifte.

Med største Agtelse og sønlig Hengivenhed forbliver jeg

din

ydmygste Tjener og varmeste Ven

Vilhelm Holt."

Næste Morgen modtog Holt Svaret paa sit Brev.

„Min kjære Ven!

Sandt at sige supponerer jeg, at Du ved en af Dig selv bedst kjendt Reaktion i dit Indre er kommen til den faste Beslutning at paaskynde Fuldbyrdelsen af de Planer, der have været paa Bane imellem os.

Hvis jeg selv aldeles ingen Betænkeligheder havde

havt ved at gaae ind paa dit Forslag, vilde jeg naturligviis have ladet Dig vide, at vi kunde fremskynde vore Planer.

Men reent ud sagt: jeg er ret tilfreds med at have Leilighed til at tale et Ord i Fortrolighed med Dig, førend vi mødes og gaae videre.

Jeg vilde gjerne have oplevet den Tid, da jeg saae en rask og virksom Svigersøn træde i mine Fodspor, og det vilde være det Samme, som om jeg havde begyndt min egen Ungdom forfra. Men om jeg end ikke anseer mig selv for nogen Helgen, supponerer jeg dog, at det vilde være mig kjært, at den Mand, der kom til at kalde min Maiblomst sin Hustru, var af en uplettet Ære.

Nu blusser Du op — det forstaaer jeg — og derfor supponerer jeg, det er godt, at det værreste Arbeide er udrettet, førend vi mødes.

Det har i den sidste Tid forekommet mig, at Alting ikke er gaaet rigtig til i det Hjelmske Huses indre Historie. Og jeg vil med Hensyn til min Mistanke i denne Henseende sige det Samme, som Du sagde i Anledning af Hjelms Mistanke til den afdøde Kapitain Oddjers, at det ikke vil være rigtig delikat at undersøge dens større eller mindre Berettigelse.

Du er mig ikke rigtig klar, hvad denne Sag angaaer. Og isvrigt har jeg et Instinkt, som altid har yttret sig, hvergang jeg tænkte paa Fuldbyrdelsen af de Planer, som jeg ikke nægter, jeg aldeles begunstigede i den første Tid efter din Ankomst hertil.

Jeg supponerer imidlertid, at vi ikke bør tage disse Argumenter for Mere, end de ere, nemlig en Faders kloge Forsigtighed, naar han skal bortgive en Skat af saa uomtvistieligt Værd som min Datter.

Jeg kunde sige meget Mere. Men jeg supponerer, at det er klogest at tie.

Aldrig skal Maiken med mit Samtykke eller i min

Levetid blive gift med Guldbrandsen, men jeg supponerer, at det er hendes ædle og værdige Opførsel ved denne Leilighed, som har hvisket mig i Øret, at jeg ikke burde krænke hende og altfor slet lønne den Agtelse og Lydighed, hun har vist mig.

Jeg vil imidlertid være paa Svartskjær et Par Timer efter dette Brevs Ankomst. Men før den Tid ikke saa Meget som et halvt Bogstav til Maiken.

Venskabeligst
Moss."

Det vilde være et frugtesløst Arbeide at prøve paa at beskrive Holts Forfærdelse og Forundring, da han modtog et Svar, der stemmede saa lidt overeens med hans Forhaabninger.

Hævngjerrigheden rasede og vilde tilintetgjøre Alt omkring sig. Frigheden skjælvede, jamrede og unddrog sig de Billeder, som den selv fremkaldte — men Hævngjerrigheden blev dog fremherskende, thi Hævnen var en Kilde, hvorved Holt for længe siden havde lært at stille sin Tørst, naar han følte den fortærende Tørke.

Hvorledes skulde han finde et Middel til at indeslutte alle dem, som han hadede, i een Snare ... Med Tiden kunde det maaskee lykkes ... Men havde han Tid til at vente paa Tiden?

Nu maatte han bringe sit ydre Menneske i Orden: Emilie og Maiken, disse to skarpsindige Kvinder, skulde ikke faae den Triumf at mærke Noget.

Og det lykkedes ham ret godt at skjule alt det Bederstyggelige, som dette Hoved med sine fine Kinder, klare Øine og omhyggelig pomadiserede Lokker rummede.

Medens Holt forvildede sig i de mørke Beregningers Labyrinth, veiledet af de tjenstagtige Aander, som pleie

at lyse med deres Lygter for dem, der kæmpe sig frem paa denne Vei, hændte det sig, at Maiken paa den usædvanlig milde Foraarsmorgen foretog sig en Spadseretour langs med Kysten.

Om det var hendes Hensigt paa denne hendes sædvanlige Morgentour at møde Nogen, kunne vi ikke sige men saa Meget er vist, at hun et lille Stykke fra Svartskjær mødte sin egen Gudmar.

Han var ganske bleg og saae ud som Ulykken selv.

„Hvad er det, min Gudmar? Jastes, da vi skiltes, troede Du det ikke muligt at bære din Salighed, og idag synes Du ikke engang at være istand til at bære den mindste Modgang."

„Sig ingen haarde Ord til mig nu, Elskede — jeg er ikke stemt til at høre dem."

„Tal, min Ven — ellers meddeler din Bekymring sig til mig."

„Vor Karl har imorges fortalt mig, at han har mødt en af Karlene fra Svartskjær, som i al Hemmelighed har været sendt til Glæborg af Holt, og der havde han hørt, at din Fader vilde komme hertil i Formiddag. Hvad Andet kan det betyde, at der saaledes er sendt Bud efter ham, end at Tiden er kommen til den endelige Afgjørelse af deres Planer?"

„Naa, min kjæreste Befalingsmand, er det Noget at tabe Modet over! Har Du da ganske glemt den Morgen, da vi mødtes paa Hornborg Slot?"

„Om jeg husker den — et saa helligt Øieblik, at jeg altid tilbagekalder det i min Erindring, naar Dagens Travlhed har lagt sig, og dens Efterklang er svunden hen — hvorledes skulde jeg ellers udholde at leve skilt fra Dig og med saa faa Forhaabninger! Det Pant, som jeg ikke tør bære paa min Finger, forlader aldrig mit Hjerte, og jeg kan takke det for ethvert forhaabningsfuldt Slag, det slaaer."

„Og dog tvivler Du . . . See, hvor rolig jeg er, endskjøndt jeg hører denne Efterretning i dette Øieblik. Jeg gjorde Dig allerede igaar opmærksom paa, at der maatte være foregaaet Noget, som jeg ikke kunde forklare mig, med Fader, og saa underlig det kan lyde, synes det, som om han paa een Gang ønsker og afskyer denne Forbindelse. Hvis det virkelig forholder sig saaledes, bliver det lettere, end jeg havde vovet at troe, at faae Ende paa denne Sag. Desuden husker Du ikke de Gamle paa Ufklippen? . . . Men jeg seer nok, at det er mindre let at berolige Andre end selv at være rolig."

„Jo, naar jeg blot kan see ind i dine trofaste Øine og høre Lyden af din klare, rolige Stemme, saa troer jeg paa Alt, hvad der er Himlen nært, thi da er jeg den selv nær. Men at troe er ikke det Samme som at være rolig — og denne uophørlige Modgang, disse indre Kampe, som Du kæmper tilende i Taushed, kunne tilsidst indvirke paa dit Helbred."

„Hvilken Idee! Er jeg da nervøs?"

„O nei, langtfra! Jeg kunde snarere fristes til at troe, at dine Nerver vare af Staal. Men Du kan ikke indbilde mig, at alle disse lange og tunge Dage, hvor Du aldrig en eneste Time seer Andet for Dig end den evige Selvbeherskelse, ikke ogsaa formørke dit indre Liv. Og jeg beder Dig ret betænke, hvorledes Livet vilde blive for din stakkels Gudmar, hvis han mistede Dig!"

„Vi talte ogsaa om denne Gjenstand, da vi stod paa Hornborgs Ruin — erindrer Du, hvad jeg da sagde?"

„Ja vist, og jeg har tit gjentaget det for mig selv: „Man kan aldrig miste, hvad man engang har eiet!" sagde Du. „Men man er desværre ikke altid saa ætherisk, som Du fik mig den Morgen. Og hvorledes kan Haabet om Sjælenes vedvarende Kjærlighed i en anden Verden trøste os over Tabet af en Forening her?"

„Min egen Gudmar, Du er ikke nu i en Stemning,

som passer for den Slags Samtaler. Og i den aldeles jordiske Febertilstand, hvori Du nu befinder Dig, bør det være Dig nok at vide, at ingen menneskelig Magt er istand til at adskille os . . . Og hermed siger jeg Dig nu Farvel til iaften, thi jeg trænger til at være hjemme og tænke lidt i Ro, førend Fader kommer."

„Du maa ikke tale om at forlade mig endnu min Maiken! Vi gaae saa uforstyrrede her ved Kysten — lad mig derfor spørge Dig om Noget."

„Spørg saa meget Du vil! Jeg troer nok, at jeg kan give Dig et Kvarteer endnu."

„Saa ønsker jeg, at Du, min væne og skjønne Mø, vilde aabenbare mig Hemmeligheden ved din Karakteer!"

„Hvilken Hemmelighed, min Gudmar?"

„Jo, Du synes ofte, eller rettere som oftest, saa fuldkomment hjemme i det velsignede gode og glade Hverdagsliv . . . Du er saa kraftfuld og bestemt af Sind, saa modig af Hjerte, saa skarpsindig i Alt, hvad der angaaer den kolde Forstand, at jeg ikke forstaaer, hvorledes disse Ideer, der forene os stakkels Dødelige med den Verden og den Tid, vi blot kunne ane, ere blevne saa høit, dybt og poetisk udviklede hos Dig."

„Siden Du absolut vil bringe denne Gjenstand paa Bane igjen, min Gudmar, saa vil jeg sige Dig, at det er en komplet, Dig aldeles uværdig Misforstaaelse at troe, at et kraftigt Menneske, hvis sunde Sands er modtagelig for alle det menneskelige Livs Fordringer og Pligter, som med eet Ord kjender det, elsker det og lever deri fra først til sidst, ikke skulde have en høiere Tvang end den, som kan tilfredsstilles i det ydre Liv. Under en vigtig Forretning eller en verdslig Fornøielse kan din Sjæl jo gribes af et skjønt Syn, en skjøn Handling, ja blot af en skjøn Tanke eller Følelse, og lader Du ikke desuagtet Forretningen eller Fornøielsen gaae sin jevne

mekaniske Gang? Det Skjønne, Du har opfattet, hindrer Dig altsaa ikke i det Lavere, og ligesaa lidt hindrer det Lavere Dig i at nyde det Høie, som giver din Sjæl Næring og udvider dens Synskreds. Undertiden troe vi at drømme, naar vi hensynke i de Betragtninger, som disse dybere Tanker kunne fremkalde. Men det er ikke Drømme: det er Øieblikke af det virkelige Liv, og det allervirkeligste Liv er det, som hverken paavirkes af Vind eller Strøm ... Jeg kan see paa Dig, elskede Gudmar, at Du gaaer ind paa mine Ideer, og at Du, endskjøndt Du betragter dem som ustikkede til at trives i Hverdagslivet, dog har følt Dig altfor tiltalt af dem til at kunne benægte deres Tilværelse."

„Maiken, Maiken, det forekommer mig tusinde Gange, som om jeg var Dig fuldkomment underordnet. Men hvorfor skulde jeg skamme mig ved det" ... Den unge Toldlieutenants Øine straalede af de varme Følelser, som hævede hans Bryst og farvede de mandig brune Kinder med en høiere Rødme. „Jeg er saa ganske et Hverdagsmenneske. Pligten, Pligten er min Lov, min anden Religion. Men jeg vil ikke nægte, at der er Sandhed i dine Ord, og det maa Enhver erkjende, som vil undersøge sine egne Følelser. Men hvad hjælper det at flye? Der kommer Nogen listende bagved os." — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

„Ærbødigste Tjener, Frøken Maiken! Godmorgen, Lieutenant Guldbrandsen! Vi have et herligt Veir idag — jeg kunde ikke nægte mig den Fornøielse at spadsere en halv Timestid ... Men jeg kommer til Uleilighed frygter jeg?"

Et Blik af Maiken gav Gudmar at forstaae, at han burde fjerne sig, men dette Blik maatte gjentages med idetmindste ti Anmodninger, førend Gudmar besluttede sig til at forlade sin væne Ms i dette Selskab.

Men han gjorde det dog under det første Paaskud, om faldt ham ind.

Og saa blev Maiken og Holt alene.

„Hr. Lieutenanten kom vist for at bringe Underretning om Vædderens Befindende? Jeg har med Deeltagelse hørt fortælle, at denne betydelige Personlighed har været i Fare, og at denne Fare har vakt megen Bekymring i Nabogaarden. Ulykken var jo en Følge af et farligt Fald?"

„Hvad Vædderen angaaer," sagde Maiken smilende, „saa bør den føle sig særdeles smigret ved i denne Henseende at dele Skjæbne med mange af sine tobenede Medskabninger, som førend den have gjort den samme Kolbøtte . . . Men jeg kan ikke alene berolige Hr. Holts venlige Deeltagelse, men tillige berette, hvad Hr. Guldbrandsen fortalte."

„Hvorledes — skulde Frøken Maiken virkelig ville hædre mig med en saa stor Tillid?"

„Jeg troer, at det vil glæde Hr. Holt. Fader kommer hertil i Formiddag."

„Hvad hører jeg — Og dette vidste Lieutenanten?"

„Ja hvad veed man ikke, og hvad tænker man ikke — saaledes, for Exempel, faaer jeg i dette Øieblik den vistnok naragtige Tanke, at det maaskee er Hr. Holt selv, som har villet berede mig en Overraskelse ved at indbyde Papa hertil?"

Holt rødmede. Hans paatagne Maske af Rolighed og ugeneert Lethed begyndte at glide tilside fra Ansigtet.

„Jeg troer, at Frøken Maiken behager at drive Gjæk med mig — Men lad os ikke glemme, at der udfordres en vis Forsigtighed til ethvert Spil."

„Hvorledes kan Hr. Holt troe, at jeg glemmer denne Regel . . . jeg vil blot tilføie et eneste Ord! Enten Hr. Holt vinder eller taber det paatænkte Parti

fra Papa, maa det alligevel betragtes som tabt. — Og nu ønsker jeg Hr. Holt Godmorgen!"

Da Maiken var forsvunden, tabte Holt Masken heelt og holdent.

Den knyttede Haand truede i den tomme Luft, men for hans indre Øie var Rummet ikke tomt.

Halvtredsindstyvende Kapitel.

Udfaldet af Holts Frieri.

Omtrent to Timer efter Scenerne ved Kysten gik Holt i en afmaalt og passende Sindsbevægelse op og ned ad sit Stuegulv, medens Mors, som sad i Sofaen, i Aandsfraværelse knappede sin Frakke op og i eller af og til trommede med Fingrene paa Bordpladen.

„Nei, nei, og tusinde Gange nei, — dette er for meget! Miskjendt af den, hvis Agtelse var mig dyrebarere end alle Andres! Jeg gjentager, at dit Brev har krænket mig. En ung Mands Bane laae haabefuld og blomstrende for Dig. Hvad skete saa? Du traadte den under Fod, og det var, som om Alt styrtede sammen omkring mig paa een Gang."

„Klag dog ikke saa fordømt! Jeg supponerer, at Du ikke anseer mig for dum nok til, at Du kan bilde mig ind, at Du lider af Hjerteforg. Desuden er jeg jo ogsaa kommen hertil for at see, hvad der kunde udrettes. Du anstaaer mig i nogle Henseender, men ikke i alle."

„O, kjæreste Ven, disse Ord give mig nyt Liv! Jeg begynder igjen at trække Veiret, jeg begynder at leve, jeg begynder at see min Sol staae op. Og tro mig, jeg skal gjøre dit Huus og Navn al mulig Ære — det siger jeg

ikke i et Øieblikks Henrykkelse, men efter moden Overveielse."

„Hm," sagde Moss, „jeg saae gjerne, at Du ikke havde noget Udstaaende med ..." Moss afbrød sig selv synlig tvivlraadig.

„Jeg har ikke noget Udstaaende med noget Menneske, det har jeg paa min Ære ikke!"

„Naa, det var just ikke det, jeg meente. Kort sagt, jeg tænkte paa noget Andet."

„Ligesom Frøken Maiken før, da jeg traf hende i Selskab med den unge Guldbrandsen ... Ak, hvor det dog er tungt altid at mærke, at hun ikke kan bringes fra den Idee, at ingen Anden er værdig at leve og dø for hende end denne Yndling af Toldkammeret."

„Ja saa, min Datter spadserede med ham? Naa, naa, det skal ogsaa blive derved ... Men Du sagde et Ord, som altid er værdt at holde fast ved: Ordet dø — ja, det bliver dog Enden paa det Hele. Man maa have Alting nogenledes klart, at man ikke skal blive overrumplet, naar Ordren kommer til Opbrud."

„O Himmel, jeg troer, den Gamle tænker paa Opbrud for egen Regning!" jublede Holt ved sig selv. „Det er sikkert en Anelse — det kan være forbi, inden man veed et Ord af det, og naar jeg saa først vel er gift, er det mig, som bliver Herre over det Hele, og saa ..." Men han indsaae dog i en Hast, at det var passende at dæmpe denne urolige Sindsbevægelse, og derimod vise en Slags bekymret Bestyrtelse, for dyb til at udtales i Ord.

„Jeg supponerer," vedblev Moss, „at man dog engang kommer til at lukke den store Kontrabog og indskibe sig med det Fragtgods, som man kan tage med sig til Evigheden."

„Nei, dette gjør mig altfor ondt — jeg kan ikke taale det. Du er jo endnu saa rask!"

„Hvem Fanden taler om mig — det var ikke mig,

jeg meente. Mine treſindstyve Aar trykke mig Gud ſkee Lov ikke mere, end at jeg godt kan tage tyve til. Jeg er ſtærk og hærdet og lider ikke af nogen Slags Krampe."

„Men hvad i Herrens Navn meente Du da?"

„Jeg ſupponerer, at jeg tænkte paa en tilkommende Svigerſøn. Det er jo i Ungdommen, man ſkal handle ſaaledes, at man i Alderdommen med den tilbørlige Frimodighed kan tale om det, vi nylig afhandlede. De Unge døe desuden mere pludſelig end de Gamle."

„Du er mig aldeles ubegribelig. Vi ſkulle aftale et Giftermaal, og iſtedetfor det vil Du have en Berettelſe!"

„Jeg har mine egne Henſigter dermed, Du! Og læg nu vel Mærke til mine Ord i dette Øieblik, thi derefter vil jeg bedømme Dig for Fremtiden. Hvis Du nu er fuldkomment oprigtig imod mig, kan Alt maaſkee gaae efter Ønſke ... Der findes, Fanden tage mig, en og anden Plet i hvert Menneſkes Liv. Jeg er ikke ſelv ſaa hvid ſom Snee — har heller aldrig forlangt, at Nogen ſkulde troe det — men jeg ſupponerer, at der findes Sager, ſom, betragtede fra Lovens og Moralens Standpunkt, ikke ſtemme overeens med den Maade, hvorpaa vi ſelv en Tidlang have opfattet dem. Du var ikke forberedt paa at høre mig tale ſaaledes. Men jeg kan ikke blive fri for en Tanke, ſom beſtandig forfølger mig, den nemlig, at Du i dit Liv har begaaet en eller anden Handling, ſom Du nødig vilde have draget frem for Lyſet. Er det Tilfældet, ſupponerer jeg, at Du handler klogeſt, hvis Du betroer Dig til mig ... Tal nu Du?"

Holt fandt det klogeſt at paatage ſig en Mine af krænket Stolthed.

Han reiſte ſig med ſtor Høitidelighed fra Stolen, hvorpaa han nylig havde ſat ſig, betragtede Moſs med et langt, prøvende og alvorligt Blik og ſagde derpaa ſaa

rolig, at han var nær ved at forvirre den gamle listige Mand:

„Er Du bleven Herrnhutt — eller har Du fundet det passende at benytte Dig af denne Maade til at bryde det Løfte, jeg har modtaget? Det eneste Svar, jeg kan give paa et saa mærkværdigt Forhør, er dette: „Jeg er mig ingen anden Synd bevidst end den, at være født som et syndigt Menneske ligesom alle Andre."

„Naa, saa vil jeg være overbeviist derom!" svarede Moss, der lod som om han ikke betvivlede Sandheden, men som i dette Øieblik blev overbeviist om, at Holt var skamløs og frek i en utrolig Grad. Ved sig selv tilføiede han: „Den samvittighedsløse Gavtyv skal ikke have min Maiblomst — og saa vil dog vel den Stemme, som uophørlig skriger mig i Øret, lade mig have Fred — nei, nei, ingen Ligplyndrer skal røre mit Barn! Jeg var affindig, da jeg tænkte derpaa. Men Mere hverken kan eller vil jeg gjøre, om tusinde Stemmer end gav sig til at skrige i hvert af mine Øren" . . . Derpaa sagde han i sin sædvanlige Forretningstone: „Bliv her, saa gaaer jeg og taler med min Datter."

„O," tænkte Holt, „saa det blev dog Enden paa den lange Afbrydelse . . . Naa, det er godt! Min høitidelige Tone gjorde Virkning — jeg veed nok, hvad jeg gjør" . . . Høit sagde han: „Jeg takker Dig for denne Beslutning, i hvilken jeg gjenkjender den Mand, som jeg fra først af har lært at høiagte og skatte . . . Jeg bliver her og afventer Svaret. Og hvis det lykkes Dig, vil jeg glemme denne usædvanlige Examen."

„Godt . . . Jeg supponerer dog, at Du vil more Dig med at tænke paa den, medens jeg er borte" — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Maiken gik frem og tilbage i sit Værelse.

Hun havde seet noget Ubegribeligt i Faderens Øine, da hun hilste paa ham. Idet hun søgte at forklare sig

de hemmelighedsfulde Omskiftelser i hans Indre, saae hun nu ham selv træde ind.

Hun ilede hen imod ham.

„Kjære Papa, lad os gjøre Pinen kort — jeg veed, at det afgjørende Øieblik nu er kommet."

„Aa, vi have havt saa mange af den Slags Øieblikke," svarede Moss med paatagen Brantenhed, „at vi nok engang kunne gjøre os den Ulejlighed at tænke os om. Og det siger jeg Dig, at endskjøndt det er tre Aar, siden Grosserereren i Gøteborg — nu er han endogsaa Konsul — friede til Dig, ærgrer jeg mig endnu idag over, at jeg maatte svare nei til saadan en Mand, som jeg gjerne vilde havt til Svigerson."

„Nei, nu narrer Papa virkelig sig selv; Grosserer Prinelli drev sine Forretninger i en større Stiil og paa en Maade, der var aldeles forskjellig fra den, Papa synes om, og Papa er selv for stor i sin Retning til ikke at foretrække en mindre bethydelig Svigerson."

„Naa, deri kan Du have Ret, og derfor skulde Du ikke have gjort mig den Hjerteforg at sige nei til den unge Kjøbmand Hansen fra Frederiksstad."

„Ja, det forstaaer sig, Papa ønsker vist for Alvor, at jeg skal flytte til Norge . . . Men hvad nytter det at røre op i disse gamle Historier, Papa! Vil Papa ikke ogsaa komme frem med den portugisiske Kapitain?"

„Hvad det nytter — jo, det skal jeg sige Dig! Jeg supponerer, at disse Erindringer maae gjøre Dig det begribeligt, at naar jeg har fundet en Svigerson, som kan overtage Svartskjærshandelen . . ."

„Nei, ikke Mere, Papa! Saadanne Svigersønner kan Papa finde i hvert Fiskerleie, og sikkert meget bedre, thi om Holts Navn end kan være ubesmittet i ydre Henseende, saa er der dog Grunde til at tvivle om, at han er en retskaffen Mand."

„Hvad vover Du at sige?"

„Jeg vover at sige, at Papa ganske vist faaer Aarsag til at takke Gud, fordi Papa opgiver dette Giftermaal."

„Aha, Du gaaer rask tilværks! Du taler om Slutningen, førend jeg er kommen til Begyndelsen."

„Kjender jeg da ikke Papa fra Først til Sidst! Og veed jeg ikke, at hvis Papa ikke havde været i Strid med sig selv, var Sagen bleven indledet paa en anden Maade . . . Nuvel, hvorfra kommer dette Instinkt hos Papa?"

„Hvilket Instinkt? Er Du fra Forstanden, Barn!"

„Nei, Papa, min Fornuft siger mig, at de blandede Følelser af Afsky og Tilbøielighed, som Papa viser for Holt, ikke saaledes vilde afløse hinanden, dersom Papa ikke i sit Hjerte vidste eller anede noget meget Slet om ham."

„Vogt Dig — kan Du troe, at jeg . . ."

„Ak nei, jeg troer ikke, at Papa med fuldkommen Vished om nogen virkelig Forbrydelse fra hans Side vilde have valgt ham til min Mand. Men da jeg mærker, hvorledes Sagerne nu staae, maa jeg sige, at Papa ganske rolig kan udføre det allerede begyndte Skridt, og Gud velsigne Papa for, at disse Øieblikke imellem os ikke komme til at efterlade sørgelige Erindringer . . . Ved Holts Liv" — hviskede Maiken Faderen i Øret — "klæber der en Forbrydelse, som . . ."

Mors skjød hende tilbage med en forfærdet Bevægelse, idet han med blegnende Læber stammede:

„Hvad i Guds Navn fantaserer Du om?"

Jeg fantaserer ikke, Papa! Der er Flere end Gud, som vide det. Og dersom Papa ved Tvang eller Overtalelse havde drevet mig til det Yderste, havde jeg kaldt Folk til min Hjælp, som vide Mere end jeg."

„Tys, tys — alt dette er en forbandet Snak, som Du ikke bør lytte til. Det kan ikke være Andet end Løgn og Bagtalelse . . . Men det forholder sig alligevel, som Du siger — jeg har kæmpet med mig selv i denne Hen-

seende, og jeg har besluttet mig til ikke at overtale Dig til et Giftermaal imod din Villie."

„O, hvor Papa nu handler værdig og rigtig og ædelt."

„Naa, Du maa ikke bilde Dig ind, at den ene Svaghed affsøder den anden, thi saa tager Du ved min syndige Sjæl Feil! Jeg har givet Dig et smukt Exempel paa, at jeg tager Hensyn til dine Ønsker — viis mig nu, hvad Du vil gjøre for mine?"

„Jeg vil elske Papa dobbelt saa høit som før og tie med Alt, hvad Papa ikke synes om."

„Lad det være en Aftale . . . Farvel mit Barn! Jeg vilde ønske, at jeg havde det afgjort med Holt."

— — — — — — — — — — — — —

Saasnart Faderen var gaaet, skrev Maiken i største Hast følgende Linier, som strax blev affendte til Præstegaarden:

„Priis og tak Gud med mig, elskede Gudmar!

Der maa være foregaaet et Mirakel med Papa. Tænk Dig, han har givet efter uden Strid!

Det er for stedse forbi med Holts Forhaabninger.

Min Sjæl jubler af Glæde! Endnu et Aars Taalmodighed, og Du skal see — Du skal see . . .

Saasnart jeg kan, kommer jeg.

Din egen
Maiken."

Men ingen Jubel klang i Mose's Øren, da han med tunge og langsomme Trin gik ned ad Trappen.

„Hvad kunde hun mene . . . Skulde der have været Andre end jeg tilstede? Nei, det er aldeles umuligt: Jeg skrømmer mig selv . . . Men jeg er dog maaskee bleven frelst fra en uoprettelig Skjændsel! Hvis . . . taabeligt at sige hvis — det blev bekjendt, hvis et eller

andet Vidne ... Jeg supponerer, at den Onde har en Finger med i Spillet, siden jeg har havt en saa fortvivlet Idee som den at gifte min Datter med en ..."

Uden at fuldende Sætningen traadte han igjen ind til Holt, som hele Tiden var gaaet frem og tilbage i den høieste Spænding.

„Endelig kommer Du! Jeg ligger paa Pinebænken."

„Jeg supponerer, at Du vilde staae Dig bedre ved at reise Dig uden foregaaende Piinsler! Jeg vidste nok iforveien, at jeg vilde faae at gjøre med en Jernvillie. Jeg har rigtignok det Samme selv, men imod Fruentimmer kan jeg ikke bruge den ... og Du maa ikke være vred, fordi jeg ikke bringer Dig Andet end en Kurv."

„Ja saa" sagde Holt, og den heftige Forbittrelse, som begyndte at rase i hans Indre, bersvede ham den Fatning og det Maadehold, han altid havde viist i sit Forhold til Mors, „Du bryder dit Ord? Er det muligt, at en gammel Kjøbmand kan handle saaledes stridende imod sin Karakteer og sin Ære?"

„Hør nu! Jeg sagde Dig jo fra Først af, at min Styrke laae i Geniet. Du troer ogsaa at have Geni, men det har Du slet ikke — ellers vilde Du have begyndt med at søge at vinde min Datter. Det har Du imidlertid ikke fundet Umagen værdt, men derimod troet, at Lykken uden mindste Anstrengelse fra din Side skulde flyve Dig i Munden som en stegt Due, saasnart Du blot gabede ... Og ikke alene i denne Henseende har Du viist Mangel paa Geni, men ogsaa deri, at Du har begaaet den Dumhed at gjøre Noget, som det havde været bedre ikke at befatte sig med."

„Og dit Geni tillader Brud paa et Løfte?"

„Jeg supponerer, at vi kunde finde et bedre Ord — men hvis Du synes bedst om dette, saa lad gaae! Jeg skammer mig ikke ved, at jeg har brudt mit Løfte i en Sag som denne ... og nu er der sagt nok!"

„Det er haardt, ung som jeg er, at skulle gjøre en saadan Erfaring. Har Du betænkt", Holts skjælvende Stemme og gulblege Kinder rødede Kampen med hans vilde Sindsbevægelse, hvori Listen dog endnu skjulte sig — „Har Du betænkt, hvilken Magt Exemplet har i min Alder? Jeg har fra min Barndom lært, at Tro og Love vare hellige Ord, men efter dette kommer jeg vist ikke til at lægge stor Vægt paa nogen af Delene. Jeg siger rent ud, at Du opmuntrede mig fra det Øieblik, vi gjorde den første Reise sammen. Og nu er det alligevel baade Kjøbmanden og Mennesket, som bedrager den stakkels unge Daare, der hengav sig med fuldkommen Tillid."

„Jeg supponerer, at Du ikke kunde komme med disse upassende Vink, hvis Du havde levet noget i Verden. Jeg svarer Dig imidlertid derpaa: Jeg vilde virkelig, som jeg dengang troede at kjende Dig, med oprigtig Glæde have taget Dig til Svigerson; men efter den Tid har Du selv været Skyld i, at jeg lidt efter lidt har skiftet Overbeviisning. Og som Sagerne nu staae, er Du ikke den Svigerson, for hvis Skyld jeg vilde have en huuslig Revolution, den værste af alle Revolutioner . . . Dette er mit sidste Ord. Og hermed ville vi slutte i al Venskabelighed, hvis Du saa synes, min Ven!"

Et Øieblik var Holt tilmode, som om han var sunken tilbunds med den lille Baad, hvori han havde vovet sig ud paa Verdenshavet. Alt svigtede ham paa een Gang. Men han fik den fornuftige Tanke, at nu, da han var kommen paa en spændt Fod med sin Kompagnon, vilde det være den største Daarskab at blive Uvenner med den rige Kjøbmand Moss . . . Efterat han saaledes et Øieblik var gaaet tilbunds og rigtig havde sat sig ind i de Omstændigheder, som hans Fald medførte, dukkede han igjen op paa Overfladen, forvisset om, at naar han var

taalmodig, skulde han nok faae Leilighed til at lade Alle og Enhver føle, at ogsaa han var en Magt.

„Nuvel," sagde han i en forandret, roligere Tone, „det er en stor Ulykke for mig, at jeg ikke har baaret mig klogere ad. Men skeet er skeet. Jeg haaber imidlertid, at Du undskylder de heftige Ord, som min Sindsbevægelse fremkaldte!"

„Det var ret! Og kan jeg være Dig til Tjeneste i Forretningssager, saa stol paa mig!"

Getoghalvtredssindstyvende Kapitel.

Brev fra Emilie til hendes Moder, fire Maaneder senere.

Svartskjær den 31te August 183 . . .

Nei, elskede Moder, nu er der ikke længere Synderligt at glæde sig over!

Mamas Besøg for to Maaneder siden er endnu bestandig mit Lyspunkt, thi saa godt som dengang har det aldrig været. Det var, som om Solen skinnede saa klart over mig i den Tid for siden at gjøre Mørket desto føleligere.

Jeg gjennemgaaer tit i mine Tanker disse fire Maaneder efter det store Optrin paa Kontoret, da jeg selv forsvarede mig og vandt en fuldstændig Seir over Holt. Ak, i det Øieblik, da Aage kom mig imøde saa fuld af Tillid, Ømhed og ædel Retfærdighed, da troede jeg ikke, at jeg nogensinde skulde komme til at tvivle om, at disse Følelser vilde blive bestandige! Men nu undrer jeg mig over, at jeg vovede at stole paa denne Erklæring, som kun blev gjort i Holts Nærværelse og ikke imellem os selv.

O, jeg var saa lykkelig, at jeg Gud skee Lov ikke et Sekund tænkte mig ind i Fremtiden!

Men Fremtiden kom kun altfor hurtig.

Hvor godt husker jeg ikke, hvor omhyggelig jeg var med min Klædedragt til om Middagen, og hvor glad jeg var, da mit Speil sagde mig, at mit Værk var lykkedes!

Holt var naturligvis ikke ved Bordet den Dag. Aage kom alene ind. Jeg løb ham imøde og kastede mig i hans Arme, men han havde allerede i de faa Timer, vi havde været adskilte, tildeels optaget sit fremmede og forlegne Væsen. Jeg var alligevel lyksalig, thi jeg havde mange smukke og glade Tanker om denne Forbeholdenhed.

Jeg troer, at jeg var meget net ... og han saae tit paa mig. Vi rødmede begge ... Det er saa uendelig barnagtigt, at jeg taler om dette, som jeg flere Gange har omtalt til Mama — men hvor kan jeg Andet end bestandig komme tilbage til dette Tidspunkt, som burde have givet saa Meget og dog ikke gav Andet end Forhaabninger.

De to Maaneder, førend Mama kom, vare de mærkeligste i hele mit Liv.

Jeg svævede hele Tiden i den Vildfarelse, at min Mand hemmelig begyndte at elske mig med Noget, der nærmede sig en virkelig stor og stærk Kjærlighed; men naar Kvinden lever i saadanne Tanker, seer hun ikke Andet, end hvad hun vil see.

Mama kom. Mama saae hans Væsen. Han var saa opmærksom, saa venlig, saa hjertelig imod mig. Og Mama hjalp mig selv daglig at bygge paa mine Luftkasteller, som paa den Tid, da Mama saa glad og tilfreds forlod mig, næsten naaede heelt op til Skyerne.

Men nu er der næsten gaaet to Maaneder efter Mamas Hjemreise, og allerede for nogen Tid siden har jeg begyndt at faae Øinene op.

Det er ikke Kjærligheden, som er Skyld i, at jeg daglig maa taale, hvad jeg aldrig kan vænne mig til at

taale: jeg mener hans bestandig tiltagende Indesluttethed, hans frygtsomme Forbeholdenhed og hans stadige Bestræbelser for at holde os i en vis Afstand fra hinanden.

Hvori ligger den skjulte Aarsag til alt dette?

Han kan endnu aldrig høre Kapitain Oddjers's Navn nævne, uden at jeg seer en slet bekæmpet Bevægelse hos ham. Enten farer han sammen, eller hans Blik bliver formørket. Men strax efter, som om han var bange for, at jeg skulde have mærket Noget, kommer han smilende hen til mig og siger mig et Par venlige Ord om ganske ubetydelige Ting.

O Gud, i saa mange Maaneder at have gaaet med fuldt Hjerte og ikke turdet tale eller spørge!

Selv Maiken og hendes Gudmar, som ere skilte baade ved Tid og Rum og Faderens Villie, ere hinanden nærmere, thi de ere eet Hjerte og een Sjæl.

Vi derimod leve paa een Gang i det fortroligste og det mest spændte Forhold. Vi forekomme Andre som de lykkeligste Ægtefolk . . . og kunde vi ikke være det, Mama, hvis ikke denne Sindssygdom hos Aage — thi Sygdom maa det vel være — hindrede os i at komme til Klarhed overfor hinanden?

Jeg er aldeles vis paa, at han har været skinsyg — ikke paa Holt: hvem kunde bære Holt med sin Skinsyge — men paa ham, som længe har ligget i Graven. Dette maa dog for længe siden være forbi, thi Skinsygen maa jo døe med sin Gjenstand.

Al min Grublen er forgjæves.

Holt seer ikke mere paa mig. Han lever blot for Forretningerne og er nu ret taalelig . . . om ham er der altsaa intet Videre at sige — — — — — — —

Nu kommer jeg til det, jeg fra Først af vilde berøre.

Kan det være rigtigt at lade Delikatessen paalægge os en bestandig Tausheds tunge Aag? Har Hustruen ikke absolut Ret til at høre og vide, hvad der vækker Strid,

i Mandens Sjæl — thi om det end er en taus Strid, saa er det dog en saadan, og undertiden sige mit Instinkt og mit Hjerte mig, at det endogsaa er min Pligt at finde paa et Middel til at hjælpe os ud af denne Tryllekreds.

Al vor tilsyneladende gjensidige Ømhed forekomner mig som blege Solstraaler, der glide tilbage fra en Jismuur, som de ikke kunne optøe.

Men nu har jeg besluttet, at da jeg ikke kan optøe Jismuren, vil jeg bryde den. Saa skulle vi nok komme til et Resultat, om det ogsaa bliver Ages største Afskyelse: et lille Optrin.

Herre Gud, skal man da sove hver evige Dag bort! En Kone kan blive kjed af det, der er bedre end en saadan Eensformighed . . . Maaskee det er urigtigt — men Intet trætter mig mere end en saadan uafbrudt Rolighed.

Det er netop i Eftermiddag paa en Spadseretour til Præstegaarden, jeg har ifinde at sætte min Plan iværk. Derfor Farvel, lille Mama! Nu gaaer jeg for at gjøre mig saa smuk som mulig . . . Paa denne hede Dag er det bedst, at jeg bestemmer mig for en ganske lys Dragt f. Ex. min røde og hvide Mousselinskjole med alle de luftige Garneringer. Og saa tager jeg min . . . Naa, nu havde jeg nær glemt, at jeg skal sætte nye Strimler i min Stadshat. Farvel, farvel — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Førend Mama læser en Linie videre, maa Du være forberedt paa at græde med mig — og i disse Taarer kunne vi ligesaa gjerne indeslutte alle Kvinder i Almindelighed, naar Taarerne dog maae rinde — og det maae de absolut.

Men med det Samme kunne vi ogsaa filosofere lidt.

Jeg gad gierne vide, hvad Meningen er med disse Ord: Saa være de herefter ikke længere To, men Een.

Jeg har fundet denne Forklaring — at Kvinden skal ophøre at være Noget: Manden bliver den Eneste, thi

alle hendes Tanker, Følelser og Handlinger skulle af ham betragtes, vurderes, poleres, omstøbes i en anden Form og optages i ham, førend hun kan vove sig frem med dem, og selv da bliver det ikke uden lidt Hjertebanken: „Mon han vil synes om dem?"

Mon dette er Guds Mening? Det er Tvivl underkastet.

Nu har en Kone f. Ex faaet en af de Mænd, som man kalder fredelskende — min Mand er netop et saadant Exemplar — naa, har jeg derfor mere Fred?"

Nei, vistnok ikke, thi af Frygt for at sige og gjøre Noget, som forstyrrer ham — hvilket kun altfor tit hændes mig — bliver jeg træt, misfornøiet og ærgerlig. Og naar nu dertil kommer, at Manden gaaer og gjemmer paa en eller anden Bitterhed, som han, Altsammen af lutter Frygt for at forstyrre Freden, ikke tør lade komme frem, kan man saa være lykkelig? Og kan man endvidere være lykkelig ved evindelig at gaae og rydde tilside, til man, som jeg nu, har hobet saa Meget sammen, at man tilsidst maa stikke Ild derpaa? Dette bliver en huuslig Revolution — og nu skal Mama see, hvad jeg vandt ved min.

Min Mand og jeg gik Arm i Arm henad Stien ved Kysten til Præstegaarden.

Aage havde ganske bestemt Sands for min røde og hvide Mousselinskjole. Han saae snart paa den og snart paa mig selv, og der var noget Fredeligt — jeg mener rigtigt Fredeligt — i hans Øine, som ellers ikke i Almindelighed findes i dem.

Vi talte ikke meget sammen — jeg maatte naturligviis tænke paa min Revolution, og Aage tænkte vist paa mine fine smaa Snøreskoler, thi jeg kunde ikke Andet end bemærke, at hans Øine tilsidst standsede ved dem.

Men vi kunde imidlertid ikke blive ved at tie, hvis der skulde udrettes Noget — og hvorledes det end vilde gaae, saa maatte jeg tale med ham.

„Jeg er saa træt!“ sagde jeg — jeg var naturligviis slet ikke træt, men jeg indsaae det Fordeelagtige ved at sidde under den paatænkte Samtale.

Min kjære Mand anede naturligviis ikke det Mindste. Hvor kunde han ogsaa tænke paa noget saa Himmelraabende, som at jeg skulde bryde den Taushed, jeg i fire Maaneder pligtskyldigst havde iagttaget!

„See, her er en ret bekvem Steen, lille Emilie . . . og her har jeg en anden ved Siden af den, som passer for mig . . . Hvor guddommeligt seer ikke Vandet ud i Eftermiddag!“

„Ja, denne smukke August Eftermiddag minder mig om en lignende under vort Ophold i Fiskerleiet.“

„Hvorfor vil Du tænke paa den Tid?“

„Og hvorfor skulde jeg ikke tænke paa den — det var jo Begyndelsen til vort virkelige Ægteskab, da Du altid kaldte mig kjære Barn.“

Han skiftede Farve, idet han svarede:

„Kalder jeg Dig ikke ogsaa det nu?“

„Nei, aldrig.“

„Jeg har ikke tænkt derpaa.“

„Men jeg har derimod gjort det,“ sagde jeg spøgende, „og nu er jeg saa barnagtig at bede Dig gjentage det, at jeg kan høre, hvorledes det lyder.“

„O nei, jeg har med Lethed vænnet mig af dermed, fordi Du ikke syntes om det. Nu vil jeg ikke igjen vænne mig dertil.“

Dette blev sagt i en Tone, som man ikke skulde troe, at Aage havde i sin Magt. Hvor dybt gik den mig ikke til Hjertet! Ja, ja, han elsker mig nok, endskjøndt han ikke vil lade sig mærke med det . . . Forunderligt! Hvorfor vil han da holde sin Følelser tilbage?

Men nu maatte jeg rykke nærmere frem med min Plan og berørte pludselig den farlige Gjenstand.

Da vi havde siddet tause i nogen Tid og beskuet Himmel, Hav, Holme, Skjær og tilsidst hinanden, udbrød jeg hurtig:

„Hør min Ven, jeg vil spørge Dig, om Du har Noget imod, at jeg næste Uge gjør Maiken og Thorborg Selskab paa en Tour, som de have isinde at gjøre?"

„Hvorhen?" En stærk Rødme steg op i hans Pande og Kinder.

„Du veed, at de i Foraaret gjorde et smukt Anlæg omkring det Mindesmærke, som det finske Rhederi har ladet opreise paa Kapitain Oddjers's Grav. Nu ville de see til det, og Du kan nok tænke, at det vilde være mig kjært engang at komme til det Sted, hvor en Ven hviler."

„Jasaa!" udbrød han . . . Var det min rolige, overlegne Mand, jeg nu saae, var det hans Skikkelse, som bydende reiste sig, hans Øine, som udsendte disse vilde, brændende Luer, hans Stemme, denne dybe skjælvende Stemme, som gjentog: „Jasaa, skal jeg endnu efter hans Død forfølges af Kapitain Oddjers, hans Navn, hans Minde og de usalige Sværmerier, han har efterladt?"

Jeg blev ganske bange — en saadan Følelse har Aage aldrig indgydt mig før. Nu forstod jeg, hvorfor vi ikke kunde tale sammen.

Aabenbart at vise mig en Slags høitidelig Anerkjendelse overfor Holt gik nok an, da Samvittigheden bød det. Man kan nok handle stort i enkelte store Øieblikke, naar Omstændighederne selv hjælpe til. Men naar han var alene med mig, frygtede han for, at Sjælen skulde støde paa en af de farlige Grunde, som vi kalde Tilfælde, strømme over og lade mig see, hvad der skjulte sig paa Bunden.

Jeg drager deraf den Slutning, at de dybe Sjæles Selvbeherskelse, hvorved de saa ofte blive os Øieblikkets

Børn overlegne, bestaaer i, at de undgaae enhver Anledning til Fristelser. Men naar det ikke lykkes dem at undgaae disse, staae de ligesaa blottede for Aandsnærværelse som vi Andre.

Hvis Sagen ikke var saa alvorlig, kunde man imidlertid føle sin Medlidenhed blandet med en lille Tilsætning af Morskab, naar man seer den Bestyrtelse og Misfornøielse, som disse Karakterer selv føle over den uventede Udflugt, hvortil de ere blevne henrevne.

Min Mand saae netop saaledes ud, da han et Øieblik efter dette pludselige Udbrud vedblev i en langt mildere Tone:

„Du havde jo lovet mig, Emilie, at vi ikke oftere skulde berøre denne Gjenstand — og tro mig, Du handlede klogest i at holde dette Løfte!"

„Jeg har ikke givet noget Løfte — Du forlangte det ikke engang, Du udtalte blot din Villie oppe paa Kontoret . . . det var det Hele . . . og jeg har respekteret den saalænge, at jeg nu troede mig berettiget til ikke længere at sætte min Taalmodighed paa Prøve."

„Er det," svarede han, „saa stor en Prøve for din Taalmodighed at skjænke din Mand den huuslige Fred, han forlanger?"

„For den, Aage, hvis det virkelig gjaldt den, kunde jeg bringe ethvert Offer. Men din Fred er ikke Andet end en Illusion, det veed Du nok."

„Emilie, jeg har sagt Dig, at jeg afskyer alle Forklaringer: det er kun ved saa Leiligheder, at de ikke gjøre mere Ondt end Godt — lad os derfor slutte."

„Nei, min Ven, jeg beder Dig af hele mit Hjerte, lad os hellere blive ved! Hvorfor skal Kapitain Oddjers's Navn . . ."

„Igjen ham — tænk, drøm, lev i Erindringen om Kapitain Oddjers, men befri mig een Gang for alle for

at høre dine Læber udtale dette Navn, ligesom Du udtaler Navnet paa en Blomst, som Du kjærtegner!"

„Kjære, elskede Aage, jeg kan ikke gjøre for, at Navnet har denne bløde Klang!"

„Naa, men jeg har nok glemt at fortælle Dig," sagde han i en aldeles forandret Tone, „at jeg paa Søndag reiser til Gøteborg for derfra at afgaae til Hamborg."

„O, min Gud, Du reiser maaskee til Amerika, som Du i Begyndelsen saa tit talte om?"

„Barnagtighed — jeg reiser til Hamborg, hvor jeg har ifinde at slutte en Handel for Husets Regning, og imidlertid kan Du gjøre din Lysttour."

„Aage, kan Du nedlade Dig til at tale saaledes!"

„Vil Du nu dog endelig forstaae, at man gjør bedst i at undgaae Scener! Jeg giver ingen Forklaring, jeg forlanger ingen af Dig, men derimod forlanger jeg bestemt, at Du skal lade mig leve i Fred for Spørgsmaal, som ere aldeles paa urette Sted . . ."

Hvad havde jeg nu vundet, Mama? Foruden det, at der maaskee opstaaer et endnu mere fremmed Forhold imellem os, har jeg blot faaet at vide, men det er ogsaa nok værd at vide, at Kapitain Oddjers, skjøndt langt borte fra denne Jord med alle dens Sorger og Bekymringer, endnu virker lige stærkt paa Aage.

Men dette er Noget, som jeg ikke forstaaer.

Kan man være saa skinsyg paa en Skygge?

Jeg frygter for, at jeg maa opgive min Trang til at udforske denne Hemmelighed, thi jeg finder strax, at det formløse Udtryk og Begreb Skygge ikke kan svare til den Skikkelse, som vi ville tillægge dem, der ere gaaede forud for os til en anden Tilværelse, og at de betragtede blot som fraværende fra dette ydre Liv nok kunne indgyde den samme Frygt som før, ifald denne nogensinde har været berettiget.

Men det er just dette — Frygtens Berettigelse — som savnedes og endnu savnes ved min Mands besynderlige Skinsyge.

Han saae jo — han burde have seet — at mit Hjerte var saa reent, som det burde være. Nogle smaa barnagtige Bekymringer, som jeg havde, og som hidrørte fra min Ungdom og Uerfarenhed, gjaldt især den Tanke, om jeg burde eller ikke burde paanøde ham den Tillid, som Oddjers paa en saa ædel Maade viste mig. Men ved sin Afsky for alle Forklaringer har Aage selv tvunget mig til at tie. Gud, Mama og Kapitain Oddjers selv vide dog, at jeg aldrig med den mindste Følelse har været min eneste Kjærlighed utro . . . Ak, naar blot min Mand vilde lære mig at kjende fra Grunden . . .

Denne Reise er imidlertid kun altfor sand. I Begyndelsen troede jeg, at den kun var et øieblikkeligt Indfald, men igaar talte han ogsaa derom til vore Venner fra Præstegaarden — og han siger mig vist ikke et eneste kjærligt, Ord før han reiser.

Ak hvor her bliver uhyggeligt og kjedeligt under hans Fraværelse!

O, hvis jeg ikke havde været utaalmodig, hvis jeg ikke havde havt Lyst til Revolutioner, saa havde det idetmindste været, som det var . . . Kjære Mama, jeg har grædt bittre Taarer siden igaar, og medens jeg skri . . . Mama . . . kan jeg troe mine Øren — det er Postdag, og dog er det vist, at Aage gaaer derude . . . Nei, han vender om . . . han kommer igjen — Hvor mit stakkels Hjerte banker — Jeg elsker ham altfor høit — Mama — han kommer lige herhen — Hvad betyder det?

— — — — — — — — — — — — — —

Jeg svæver i en Slags Bildelse. Hvor mægtig kan ikke et Øieblik forvandle Alting for os!

Aage kom ind. Han sagde blot disse Ord:

„Emilie, vil Du see Hamborg?“

Jeg kunde ikke svare. Lykksaligheden er ganske bedøvende.

En god Indskydelse lærte mig det bedste Svar: jeg rakte ham dette Brev til Dig, Mama!

Han læste det i Taushed, men ikke uden stærk Bevægelse.

Og see, Mama, nu blev Paradisets Porte vidt-aabnede for din egen Emilie!

Hvad Aage sagde til mig, maa blive imellem os. Jeg rødmer endnu i salig Glæde ved Tanken om disse Øieblikke. Men jeg lader Mama ane, at han havde frygtet for, at jeg ikke skulde have forstaaet mit *eget* Hjerte.

Og nu denne Reise — vi To — han og jeg!

Gud velsigne Dig, elskede Mama! Tænk uophørlig paa

din lykkelige Emilie.

P. S. Nei, een Ting endnu maa jeg bestemt betroe Mama . . . men lad intet Menneske see det . . . Aage kan være ligesaa meget Elsker som . . .

Ak, hvad har jeg nu gjort! Da han gik, sagde han saa bønlig: „Emilie, skal Du nu ogsaa skrive om dette til din Moder?“

Mama indseer altsaa, at jeg ikke kan skrive derom. Men, o, hvor det er vanskeligt at tie!

Jeg skynder mig nu at begynde min Indpakning for at tvinge mig til at holde Ord.

Farvel, lille Mama!

P. S. Ligesom jeg vilde lægge min mørkegraae Silkekjole ned, huskede jeg paa, at han ikke har forbudt mig at sige, hvor mange Gange han kyssede mig paa Haanden — Mama — det var ti Gange!

Og jeg har kun talt om Haanden!

Nu maa jeg virkelig slutte.

P. S. Elskede Mama, dette er ganske bestemt mit sidste P. S.

Mama kan i dybeste Fortrolighed fortælle Pigebørnene det sidste om Kysene paa Haanden, thi de ærgrede mig altid med den Forsikkring, at Aage slet ikke lignede en Elsker.

Ende paa første Deel.